

GH. BULGÄR

**DICTIONAIR
de
Simoninie**

Redactor: *GABRIELA ONIȚIU*
Coperta: *VICTOR ILIE*

Consilier editorial: **CONSTANTIN ZAMFIR**

ISBN 973-96050-1-x

GH. BULGĂR

**DICȚIONAR
DE
SINONIME**

GH. BULGĂR

**DICȚIONAR
DE
SINONIME**

EDIȚIA aVII-a

București – 1996

PREFATĂ

Un aspect instructiv și practic ai bogăției limbii române îl constituie sinonimele ei: echivalențe lexicale posibile pentru a exprima aceeași noțiune, precum: speranță-nădejde; timp-vreme; praf-colb; parfum-aromă. Firește, există adesea nuanțe de expresie între sinonime, cum spunea odată Sadoveanu: „Avem arbore, pom, copac cu înțelesuri deosebite”, adăugând și alte exemple și îndemnuri: „Diferențiere bănuiesc că se face între zăpadă, omăt, nea” (Opere, voi. XX, 1967, p. 310); – ceea ce nu e atât de sigur, pentru că uzul general, convențional, dinamic al limbii și neglijeează adesea nuanțele, folosind termenii cu sens similar sau apropiat, ca niște echivalențe utile exprimării rapide, variate, aproximative, sugestive a ideilor, evitând prin sinonime repetițiile. Deci, câteva cuvinte despre sinonime...

Sinonimele sunt, acele cuvinte cu înțeles (aproximativ) identic, care pot fi substituite unele prin altele, care pot alterna într-un context dat, fără ca sensul global al mesajului să se schimbe. Segmentul de comunicare: „Tatăl său și-a construit o casă mare” îl pot reformula și: „Părintele lui și-a făcut o locuință încăpătoare”, pentru a vedea că fiecare termen din prima construcție are un echivalent destui de precis, dar altul, în a doua propoziție; oricum, sensul ideii nu s-a schimbat.

B.P. Hasdeu ne spune, vorbind despre astfel de echivalențe lexicale posibile, în marele său dictionar: Etymologicum magnum Romaniae, la cuvântul respectiv, că „sinonimii lui bănat sunt: năcaz, mâhnire, nemultumire, mai ales supărare sau supăr”. Iar Slavici, în studiul său Româniai (recent retipărit), atrage atenția asupra unor nuanțe de sens, posibile în cazul

unor sinonime frecvente în limbă: „Românul are pentru labor cuvintele: lucru, muncă, robotă și clacă; lucrul e plăcut, munca – truditoare, robota – silită și claca e fără plată”. Evident, precizările sunt subiective și afective; fapt e că toată lumea folosește, ca echivalente, cuvintele lucrul și muncă, mai ales, – ca și: cuvânt-vorbă; cauză-motiv; a pleca – a se duce; a sosi – a ajunge; sau, ca să iau un exemplu din acest dicționar: a izbăvi – a scăpa – a salva – a mândui – a elibera.

Scriitorii au avut un rol important în dezvoltarea sinonimiei, de la începuturile scrisului românesc, punând în valoare influențele istorice exercitatate asupra limbii naționale. Vechii tâlcuitori ai textelor sacre au reluat adesea unele noțiuni esențiale pentru a le sublinia, repetând semantic, prin sinonime, valoarea lor în context: „păzitorul sau ocrotitorul sufletelor; căutați milostivire și îndurare; nemăsurată și negrăită bunătate a Domnului” etc. Multime de slavonisme, grecisme, turcisme s-au fixat în uzul curent al limbii, datorită condițiilor istorice de dezvoltare a societății românești, de-a lungul secolelor de grele servituri, românilor stând aici, cum spune Mircea Eliade, „sub teroarea istoriei”. Opera cronicarilor, apoi generațiile de scriitori, însuflați de elanurile înnoirii, ale modernizării, ale progresului obștesc, ne-au îmbogățit limba, cultura, elanul emancipării, al creației, al înnobilării cugetului și expresiei literare. Școala Ardeleană ne-a întors cu fața spre Apus, spre tezaurele romanității, inițiind renașterea spirituală, culturală și lingvistică a românilor de pretutindeni. Masiva influență modernă, latino-romanică, de două secole încoace, a sporit considerabil sinonimia prin acțiunea creatoare a scriitorilor, a școlii, teatrului, presei, a științelor de tot felul.

„Limba înaintea ză datorită marșului maiestuos al marilor scriitori” a spus Victor Hugo, – adevară confirmat de toate generațiile care au lucrat atât pentru sporul cantitativ, prin asimilări de cuvinte noi, necesare progresului culturii, cât și calitativ, prin dezvoltarea internă, semantică, a fondului vechi, prin conotații și prin rafinarea metaforică a lexicului traditional; fiecare inovație figurată sporea și sinonimia posibilă a termenilor.

Din nevoie de precizie, de adaptare la dinamica modernizării conceptelor și a numirilor formelor progresului, dar și pentru că scrisul cere continuu nuanțe și valori sugestive, autorii au practicat asimilarea termenilor noi și a sinonimelor moderne, chiar când aveam mijloace potrivite pentru comunicare. Gh. Șincai, folosind glose în texte, căuta să impună sinonimele romanității astfel: „bani sau monede; chipuri sau forme; icoana sau figura; nădejdea sau speranță; pricina sau cauza; stihia sau elementul”, iar I. Budai Deieanu consemna echivalențe precum: „amor sau liubov; lucoare va să zică lumină; tindă-pridvor, antișambră” etc. Eminescu și-a făcut un caiet de sinonime, precum se știe, în anii când Hasdeu mai scria în același Magnum Etymologicum, citat mai sus: „Ce limbă are norocul de a dispune de patru cuvinte pentru o însușire care trebuie să fie mândria fiecărui popor: voiniciă, vitejiă, bravură, eroism?” Iar Argezi a ilustrat concret, în contexte de subtilă explicare a artei literare, procesul de înnobilare a expresiei prin valorificarea sinonimelor și prin crearea de echivalențe multiple, infinite în sfera conotațiilor, oricând posibile prin arta literară a metaforei, a construcției figurate, prin ceea ce S. Pușcariu numea „necurmata împrospătare a celulelor din organismul vechi al limbii”.

Poetul „Cuvintelor potrivite“ a configurat astfel acest proces: „Limba tinde la calâpuri, scriitorul e chemat să ie sfărâme, să dea cuvintelor orientările sale, să le dozeze cu fantezie, să cioplească din nou calapoadele, după pasul cugetării iui“ („Tablete de cronicar“, 1960, p. 69). – Se vede aici cum poetul a recurs la sinonimele calâp (calup)-calapod, pentru a evita repetarea aceluiași cuvânt, – pentru că tot Argezi spunea că nu e scriitor acela care folosește într-o pagină de două ori același cuvânt, adică cel ce se repetă, neglijând sinonimia, nuanțele bogate ale tezaurului limbii naționale. Acum 50 de ani, 6 martie 1943, în conferința sa de la Ateneu, Argezi, vorbind despre Eminescu, a comentat stilistic unele versuri de mare strălucire ale înaintașului și maestrului tuturor poetilor români, printre care versul din Călin ai lui Eminescu: În cuibar rotind de ape peste care luna zace, – spunându-ne celor de față atunci la conferința sa: „Nimeni nu zice cuibar de ape. Toată lumea zice copcă și

vârtej. *Dar cuibar de ape e și plastic și frumos*" (contextul mai larg în recenta noastră carte: „Întâlniri cu Arghezi”, 1992, p. 49–50). Cele două sinonime: copcă-vârtej au drept corespondent poetic, sintagma metaforică, imprevizibilă, specific eminesciană, rostită o singură dată în limba noastră („hapax legomenon”, cum numea Aristotel sintagmele de acest fel, care definesc un stil poetic): cuibar rotind de ape.

Creativitatea literară este, astfel, o sursă inepuizabilă de îmbogățire și de rafinare a limbii unui popor, confirmând la fiecare pas teza citată a lui V. Hugo. Prin scriitori, sinonimia continuă să se dezvolte în limba noastră, cum o dovedesc toate dictionarele care ilustrează sensurile cuvintelor prin citate din scriitori, precum o fac Dictionarul Academiei noastre și, mai ales, „Dicționarul limbii poetice a lui Eminescu” (1968), pe care l-am lucrat, în colaborare, sub conducerea lui Tudor Vianu.

*
* * *

Dar despre sinonimele limbii române există și opinii originale, superlative, ale unor cercetători străini, care s-au consacrat, ani la rând, cercetării acestei limbi românice, miraculos păstrată în noianul de limbi străine din Estul continentului nostru. Printre ei, poate cel mai devotat și mai constant atașat tezaurului romanității noastre (ca insulă a latinității aici, constant fidelă originilor, singura neclintită în curgerea secolelor) profesorul Alf Lombard de la Lund (Suedia), pe care l-am omagiat recent, la împlinirea vîrstei de 90 de ani. Din aceștia, cei mai mulți au fost consacrați limbii noastre; Alf Lombard a tipărit câteva zeci de studii și mai multe cărți fundamentale, de la: La prononciation du Roumain (1935) până la ultima: Dictionnaire morphologique de la langue roumaine (cu A. Gâdei, 1981). Eminentul romanist a publicat un eseu admirabil, în 1967: Les destinées du Latin à l'Est (pe care l-am tradus și tipărit în „Tribuna României”, nr. 5/1973); el venea după o comunicare a aceluiași savant, prezentată în 1954 la Copenhaga, când a spus: „Foarte bogată în sinonime, în special în sinonime aproximative, bogătie datorată în mare parte avalanșei de cuvinte împrumutate, – româna

rezintă pentru lexicograf anumite facilități pe care nu le oferă franceza". Iar în eseul citat mai sus, ideea aceasta e dezvoltată astfel, ca o dovedă a originalității, bogăției și expresivității limbii noastre. Prof. Lombard scrie: „Când româna importă un cuvânt străin, ea păstrează foarte adesea cuvântul anterior, care servește pentru a exprima același lucru. De unde în limba actuală, foarte numeroase grupe de sinonime, – ca: timp, (tempus) și vreme (slav), pentru ideea de timp; greu (grevum pentru gravem) și dificil (francez) pentru dificil; sau repede (rapidum), iute (slav) și rapid pentru rapid. Numărul cuvintelor întrebuintate de români nu încetează să crească. Limba lor a devenit o limbă mai mult decât bogată. Importul aproape nelimitat de cuvinte noi, cadrul uimitor de extensibil al vocabularului, felul în care cuvintele trăiesc împreună în interiorul acestui cadru, concurența dintre cuvintele care aparțin straturilor diferite, diferențierea semantică sau geografică a sinonimelor, – toate aceste probleme lexicologice constituie un întreg pe care nici o altă limbă nu-l oferă mai bine studiului“.

Volumul nostru confirmă și ilustrează concret tezele prof. Alf Lombard; ele ne duc cu gândul înapoi la Hasdeu care a încercat, pe un plan imens, să explice cuvintele limbii noastre, istoria, evoluția, semantica, sinonimia și conotațiile dobândite de-a lungul epocilor de continuă dezvoltare a culturii și limbii naționale.

*
* * *

Dicționarul de față, care continuă și dezvoltă, ameliorând, prima redactare, de acum două decenii, realizată în colaborare cu unii colegi tineri, de la catedra de limbă și literatură a fostului Institut pedagogic, are un caracter practic, sintetic, la îndemâna tuturor. Forma lui actuală a profitat de lucrările similare, apărute în ultimul deceniu (dicționare, mai dezvoltate, în două ediții, semnate de colegii Luiza și Mircea Seche). Spre deosebire de acestea, am indicat, la aproape fiecare cuvânt, sinonimele posibile, evitând trimiterile obositore de la un cuvânt la altul.

Pentru economie de spațiu, am dat sinonimele la termenul cel mai des folosit dintr-o familie de cuvinte (substantiv, verb, adjecțiv), seria de sinonime fiind aplicabilă fără dificultăți și derivatelor: aduce este urmat de sinonimele sale, dar aducere presupune sinonime similare, – deci nu mai e cazul să încărcăm lucrarea cu repetări cunoscute; admonesta își are seria sa de sinonime, – care sunt la fel de utile pentru participiul admonestat, – care deci nu mai figurează aici.

Nu ne facem iluzia că lucrarea de față este fără lipsuri; o lungă experiență lexicografică (din 1949, ca redactor la marele Dictionar al Academiei, trecând prin „Dicționarul enciclopedic” în 4 volume, și prin marele Dictionar Eminescu) ne-a învățat că nu există dicționar perfect, cum nu există unul inutil: în fiecare găsim detalii instructive, o imagine a tezaurului lexical românesc, sugestii pentru îmbogățirea limbii de toate zilele.

Cu această convingere, lăsăm cititorilor timpul și prilejul consultării micului nostru dicționar și vom fi bucuroși să primim observațiile și sugestiile lor competente, pentru a face în viitor o ediție mai reușită a acestui dicționar...

Mulțumesc în mod deosebit domnului Constantin Zamfir pentru zelul, competența și sprijinul tehnic dat realizării acestei lucrări.

Gh. Bulgăr

București, 15 august 1993

ABREVIERI

adj. = adjecțiv
adv. = adverb
conj. = conjuncție
depr. = depreciativ
expr. = expresie
f. = feminin
fam. = familiar
fig. = figurat
interj. = interjecție
înv. = învechit
loc. = locuționare

m. = masculin
num. = numeral
n. = neutru
pl. = plural
pop. = popular
prep. = prepoziție
pron. = pronume
refl. = reflexiv
reg. = regional
s. = substantiv
vb. = verb

NOTĂ: Am renunțat la marcarea accentului din rațiuni tehnice; românii care recurg la acest dicționar pun corect accentul din instinct, fără a avea nevoie de indicații.

A

a /interj. ah!, aoleu!, oh!, ooo!, vai!, ce bine!

aba *f.* dimie, postav, pănură

abac *n.* numărătoare

abandon *n.* părăsire, renunțare, delăsare

abate *vb.* 1. a se depărta, a devia, a se îndepărta. 2. a divaga, a pălăvrăgi

abatere *f.* 1. deviere, deplasare. 2. anomalie, exceptie. 3. infracțiune, culpă, abuz, neregulă, vină

abăut, -ă adj. necăjit, supărat, deprimat, măhnit, amărât, demoralizat

abces *n.* buboi, coptură, furuncul

abdomen *n.* burtă, pântece, foaie

abdica *vb.* a renunța, a abandonă

aberant, -ă adj. absurd, nebunesc, eronat, aiurea

aberătie *f.* stupiditate, absurditate, scrânteală

abia *adv.* 1. doar, numai. 2. tocmai. 3. cu greu, anevoie, cu dificultate

abil, -ă adj. 1. icsusit, dibaci, îndemânic, priceput, destoinic, isteț. 2. şiret, viclean, şmecher, descurcăret

abis *n.* hău, prăpastie, genuine, neant

abject, -ă adj. ticălos, josnic, mizerabil, dezgustător

abjura *vb.* a renega, a se lepăda, a refuza

ablație *f.* extirpare, tăiere, elimi-nare, scoatere

abnegație *f.* dăruire, devotament, consacratore

abolii *vb.* a înlătura, a suprima, a desființa

abominabil, -ă adj. groaznic, îngrozitor, josnic, teribil, dezgustător

aborda *vb.* 1. a acosta, a opri (la țărm). 2. a începe, a se apuca, a ataca

abordabil, -ă adj. accesibil, la îndemână, practicabil

aborigen, -ă adj. băstinaș, localnic, autohton

abraș, -ă adj. nărăvaș, nervos, ne-supus

abrevia *vb.* a scurta, a condensa, a sintetiza, a reduce

abroga *vb.* a anula, a suprima, a invalida, a desființa

abrupt, -ă adj. pieziș, prăpăstios, priporos, pieptiș

abrutizat, -ă adj. dezumanizat, ani-malizat, îndobitocit

absent, -ă adj. 1. neprezent, lipsă. 2. neatent, distrat, zăpăcit, aiurit

absolut, -ă adj. 1. complet, deplin, total. 2. cert, sigur, neapărat, imperios

absolutism *n.* autocratie, dictatură

absolventă *f.* încheiere, absolvire, terminare

absolvi *vb.* 1. a sfârși, a termina, a încheia (un ciclu). 2. a scuti, a ierta

absorbi *vb.* 1. a înghiți, a sorbi, a încorpora. 2. a captiva, a preocupa

abstinență *f.* abținere, reținere, continentă

abstract, -ă *adj.* teoretic, ireal

absurd, -ă *adj.* irațional, stupid, fără sens, ilogic, aberant

absurditate *f.* aberație, non sens, enormitate, stupiditate

abține *vb.* a se reține, a se stăpâni, a se înfrâna, a renunța, a se opri

abundență *f.* belșug, bogăție, prisos, opulență, îmbelșugare

abur, *n.* vapozi

abuz *n.* 1. exces, necumpătare, surplus. 2. abatere, infracțiune, ilegalitate

abuziv, -ă *adj.* arbitrar, samavolnic, ilegal, silnic, despotic

academic, -ă *adj.* elevat, solemn, distins

acalmie *f.* liniște, tihă, pace

acapara *vb.* a strângă, a aduna, a monopoliza

acar *m.* macagiu

acătării *adj.* frumos, bun, potrivit, pe plac, deosebit

accelera *vb.* a iuți, a grăbi, a zori, a urgență

accent *n.* ton

accentua *vb.* 1. a sublinia, a releva, a reliefa, a evidenția. 2. a întări, a intensifica, a fortifica, a întetă, a potenza

accepta *vb.* a primi, a agreea, a fi de acord, a consimți

acceptabil, -ă *adj.* convenabil, potrivit, bun, favorabil

aceptie *f.* înțeles, semnificație, sens, valoare, conținut

acces *n.* 1. intrare, liberă-trecere. 2. criză, atac, puseu

accesibili, -ă *adj.* la îndemână, convenabil, abordabil, practicabil

accesoriu, -le *adj.* auxiliar, secundar, adăugat

accesorii *n. pl.* garnituri, completări

accident *n.* nenorocire, răniire, neajuns

accidental, -ă *adj.* întâmplător, ocazional, incidental, secundar

accidentat, -ă *adj.* 1. rănit, lovit. 2. învălurat, neregulat, discontinuu

acea *pron. (pop.)* āla

acerb, -ă *adj.* aspru, nemilos, teribil, înverșunat

acesta *pron.* āsta

achita *vb.* 1. a plăti, a onora, a lichida (o datorie). 2. a ierta, a absolvii, a șterge (o sanctiune). 3. a ucide, a omori, a suprima

achiziționa *vb.* a procura, a face rost, a cumpăra, a dobândii

aciua *vb.* a adăposti

aclama *vb.* a ovătiona, a aplauda

aclamații *f. pl.* urale, ovății, vivat

aclimatiza *vb.* a adapta, a acomoda, a familiariza

acolit *m. v.* însoțitor

acomoda *vb. v.* adapta

acompania *vb.* însoții, a secunda

acont *n.* avans, arvnă

acoperi *vb.* 1. a înveli, a înfășura. 2. a ascunde, a tăinui, a masca, a învălui

acoperiș, *n.* înveliș, acoperământ

acord *n.* 1. înțelegeră, învoire, consens, asentiment, învoială. 2. pact, tranzacție, convenție

acorda *vb.* 1. a da, a oferi, a preda, a transmite. 2. a potrivi, a regla, a armoniza

acosta *vb.* a aborda, a lega, a prinde (de mal)

acroșă *vb.* a agăța, a anina, a prinde, a se crampona

acru, -ă *adj.* 1. acrit, murat, fermentat. 2. posac, ursuz, morocănos, respingător

acrlituri *f. pl.* murături

act *s. n.* 1. document, atestat, dovadă, hrisov, zapis, uric. 2. acțiune, faptă

activ, -ă *adj.* harnic, muncitor, vrednic, neobosit, zelos, energetic, dinamic

activa *vb.* 1. a lucra, a munci, a realiza. 2. a intensifica, a dinamiza, a înviora, a stimula

activitate *f.* muncă, lucru, treabă, îndeletnicire, preocupare, ocupatie

activiza *vb.* a impulsiona, a da zor, a dinamiza, a activa

actor *m.* artist, interpret

actual, -ă adj. de azi, curent, contemporan, prezent

actualmente *adv.* acum, azi, în prezent

acționa, *vb.* a lucra, a opera, a activa, a mișca, a întreprinde ceva

acțiune *f.* 1. faptă, lucrare, realizare. 2. proces, pără. 3. subiect, intrigă, fabulație

acuitate *f.* pătrundere, agerime, subtilitate, ascuțime

acum *adv.* în acest moment, neîntâziat, imediat, numai decât, îndată, acușii

acumula *vb.* a aduna, a strânge, a înmagazina

acut, -ă adj. 1. ascuțit, pătrunzător, subțire. 2. intens, violent, puternic, viu

acuza *vb.* a învinui, a incrimina, a învinovăti, a inculpa

acvillă *f.* vultur, pajură

adagio *adv.* lent, încet, rar

adagliu *n.* maximă, aforism, zicere, cugetare, sentință, dicton

adaos, *n.* completare, supliment, anexă, addenda, apendice

adapta *vb.* a potrivi, a armoniza, a acomoda, a adecva, a aclimatiza

adăpost *n.* 1. cămin, scăpare, bârlod, sălaș, cuib, azil, liman, refugiu. 2. ocrotire, protecție, pavăză

adăposti *vb.* a ocroti, a găzdui, a primi, a oblodui, a proteja

adăsta *vb.* v. aştepta

adăuga *vb.* a completa, a alătura, a împlini

adecvat, -ă adj. potrivit, acomodat, adaptat

addenda *f.* adaos, plus

ademeni *vb.* a amăgi, a atrage, a tenta, a ispiti, a momi, a seduce, a păcăli

ademenitor, -oare adj. atrăgător, tentant, ispititor, seducător, îmbietor

adept *m.* partizan, susținător, părăș,aderent

aderă *vb.* a se alătura, a se ralia, a se reuni

adesea *adv.* des, de multe ori, adeseori, frecvent, repetat

adevăr *n.* 1. realitate, veridicitate, veracitate, real. 2. autenticitate, exactitate, justiție

adevărat, -ă adj. 1. real, aievea, cert, veridic, de netăgăduit. 2. sigur, corect, just, exact, drept, autentic

adeveri *vb.* a dovedi, a confirma, a justifica

adeverință *f.* doavadă, act, înscris, document, mărturie

adezlune *f.* alăturare, însotire, solidarizare, fraternizare, consens

adiacent, -ă adj. alăturat, anexat, contiguu

adică *adv.* anume, recte, cum se zice, id est

adiere *f.* boare, pală, vântulet, zefir, suflare

ad-Interim *adj.* locuitor, interimar

adio *interj.* salut!, s-a terminat!, gata!

adipos, -oasă adj. gras

aditional, -ă adj. adăugat, suplimentar, în plus

adânc, -ă adj. 1. afund, profund, străfund. 2. temeinic, esențial, puternic

adânci *vb.* a mări, a spori, a crește, a se amplifica, a agrava

adâncime *f.* profunzime, străfund, afund, adânc

adâncitură *f.* groapă, scobitură, găvan, bortă

adjuca *vb.* a atribui, a acorda, a da

adjunct, -ă adj. auxiliar, ajutător, secundar

administra *vb.* 1. a conduce, a gospodări, a cărmui. 2. a aplica, a face (un tratament)

administrator *m.* intendent

admirabil, -ă adj. excelent, minunat, încântător, splendid, deosebit, ferme cător, strălucit

admite *vb.* a încuviința, a primi, a fi de acord, a accepta, a consimți

adirație *f.* stimă mare, prețuire, considerație deosebită

admonesta *vb.* a mustra, a certa, a reproșa, a consemna

adnota *vb.* a glosa, a consemna, a comenta

adolescent, -ă *adj.* s. Tânăr(ă), june, jună, flăcău, fată

adoptă *vb.* 1. a înfia. 2. a primi, a accepta, a-și însuși (o idee)

adora *vb.* a venera, a diviniză, a idolatriza

adorabil, -ă *adj.* minunat, fermecător, încântător

adormi *vb.* a atipi

adresa *vb.* a trimite, a expedie (ceva)

adresant, -ă *adj.* destinatar

aduce *vb.* 1. a purta, a transporta, a căra. 2. a rodi, a produce, a crea, 3. a semăna, a fi similar

adulmeca *vb.* a mirosi, a simți, a presimți

adula *vb.* a linguși, a se ploconi, a fi servil

adult, -ă *adj.* matur, maturizat, copt

adulter *n.* infidelitate, necredință, trădare (de soț)

aduna *vb.* a strânge, a acumula, a colecta, a agonisi, a îngărmădi, a însuma, a aduina, a reuni

adunare *f.* 1. acumulare, însumare, îngărmădire, strângere. 2. întrunire, reunire, întâlnire, confătuire, consultare

adunătură *f.* ceată, sălahtă, strânsură, multime, gloată

adus, -ă *adj.* apăcat, încovoiat, cocârjat, curbat

advers, -ă *adj.* contrar, opus, potrivnic, antinomic

adversar *m.* rival, concurrent, oponent

aer *n.* 1. atmosferă, văzduh, cer. 2. expresie, fată, mină, figură, fizionomie

aerian, -ă *adj.* diafan, vaporos, străveziu, transparent

aerisi *vb.* a ventila, a împrospăta (aerul)

aerodrom *n.* aeroport

aeroplan *n.* avion, aeronavă

aerostat *n.* balon

afabil, -ă *adj.* v. binevoitor

afacere *f.* 1. treabă, acțiune, chestiune. 2. combinație, aranjament, învărteli, alăuveriș

afacerist *m.* speculant, profitor, învărtit, bisnitar

afanlı *vb.* v. ofili

afarăl *interj.* ieș! pleacă!, marș!, valea!

affect *n.* sentiment, emoție, simțire, sensibilitate

afecta *vb.* 1. destina, a acorda, a repartiza. 2. a întrista, a îndureră, a indispușe, a leza, a prejudicia, a atinge, a păgubi. 3. a se sclifosi, a se fandosi, a se ismeni

afectare *f.* 1. emfază, retorică, bombasticism. 2. sclifoseală, fandoseală

afectat, -ă *adj.* 1. întristat, măhnit, abătut, trist. 2. emfatic, retoric, umflat, fals, forțat

afectiv, -ă *adj.* sentimental, emotiv, emoțional, emociionant

afectivitate *f.* sentiment, emoție, vibrație sufletească

afectuos, -oasă *adj.* amical, cordial, prietenos, tandru

afectionare *f.* 1. iubire, simpatie, atașament, dragoste. 2. boala, suferință, maladie

afinitate *f.* înrudire, asemănare, analogie, potrivire, congruență

afirmă *vb.* 1. a spune, a zice, a susține, a declara, a exprima. 2. a se remarcă, a se impune, a se evidenția

află *n.* anunț, înștiințare, informare (scrisă)

aflanat, -ă *adj.* înfoiat, pufos, moale

află, *vb.* 1. a găsi, a descoperi, a născoci, a inventa. 2. a fi, a exista, a se găsi

aflux *f.* 1. multime, aflux, gloată, îmbulzeală. 2. belșug, surplus, abundență

aforism *n.* maximă, sentință, dicton, zicere, adagiu, cugetare
aflux *n. v.* affluentă
afront *n. v.* jignire, înfruntare, insultă, vexare, ofensă, ultraj
afuma *vb.* v. îmbăta, a se chercheli, a se ameți
afund *n. v.* adânc
afurisit, -ă adj. v. blestemat, rău, ticălos, mizerabil, antipatic
agale *adv.* domol, încet, alene, lin, binișor, liniștit
agasa *vb.* a deranja, a enerva, a indispune, a supără, a înfuria
agasant, -ă adj. v. supărător
agăța *vb.* a atârna, a spânzura, a suspenda, a anina, a acroșa
ageamiu, -le adj. neprincipat, neformat, începător, novice, cărpaci
agentură *f. v.* agenție
agenție *f.* filială, sucursală, reprezentanță, agentură
ager, -ă adj. iute, sprinten, vioi, isteț, dibaci, subtil, perspicace
agili, -ă adj. vioi, sprinten, iute, ager
agita *vb.* 1. a (se) frământa, a (se) zbuciuma, a (se) tulbura. 2. a răzvrăti, a incita, a revolta, a mișca
agitat, -ă adj. v. neliniștit, zbuciumat, tulburat, nervos
agitație *f.* 1. tumult, frământare, neastămpăr, neliniște. 2. răscoală, răzvrătire, rebeliune
aglomera *vb.* a îngrămădi, a ticsi, a aduna, a înghesui
aglomeratie, *f.* înghesuală, îngrămădire, îmbulzeală, affluentă, învălmășeală
aglutina *vb. v.* uni
agonisi *vb.* a aduna, a economisi, a căștiga, a dobândi
agonie *f. comă,* leșin (final)
agrafă *f.* clamă, copcă
agramat, -ă adj. inculț, prost, stupid, neinstruit, prostănc
agrava *vb. v.* înrăutăți
agrea *vb.* a plăcea, a conveni, a accepta
agreabil, -ă adj. plăcut, atrăgător, drăguț, simpatic
agrega *vb. v.* contopi

agrement *n.* 1. distractie, desfătare. 2. aprobare, consumămant, acceptare
agresiune *f. v.* atac
agresiv, -ă adj. provocator, belicos, violent, nestăpânit
agresor *m. v.* atacator
agricol, -ă adj. agrar
ahlat, -ă adj. v. dornic
al *m. (reg)* usturoi, praz
aidoma *adv.* întocmai, aievea, deopotrivă, la fel
alevea *adv.* adevărat, sigur, real, autentic, concret
alura, *vb. v.* delira
alurea *adv.* 1. altunde, în alt loc, departe. 2. deloc, nicidecum, nicicum, nici gând
alureală *f.* 1. delir. 2. zăpăceală, sminteală. 3. absurditate, tâmpenie
aiurit, -ă adj. 1. zăpăcit, zănicic, zurlui, bezmetic. 2. țicnit, nebun
ajun *n.* preziuă
ajunge *vb.* 1. a sosi, a veni. 2. a reuși, a izbuti, a răzbate. 3. a se îmbogăti, a se realiza
ajuns, -ă adj. căpătuit, îmbogătit, pricopisit, cu cheag, parvenit
ajusta *vb. v.* potriu
ajuta *vb.* a sprijini, a susține, a proteja, a asista, a susține, a servi
ajutător, -oare adj. auxiliar, susținător, de sprijin
ajutor *n.* sprijin, protecție, asistență, reazem, concurs, ocrotire, tutelă
alai *n.* convoi, cortegiu, suită, pompă
alambica *vb.* a distila, a rafina
alambicat, -ă adj. rafinat, căutat, subtil, decantat
alarmă *vb.* a speria, a tulbura, a alerta, a neliniști
alaun *n.* piatră acră
alătura *vb.* a anexa, a atașa, a juxtapune, a reunii
alături *adv.* 1. colectiv, acolea, vecin cu, de aici. 2. laolaltă, împreună
alb, -ă adj. alb, colilu, ca zăpada
albastru, -ă adj. azuriu, bleu, vânăt

albăstreală *f.* ultramarin, vinețeală, sineală

albeată *f.* glaucom

albi *vb.* a încărunci

albie *f.* 1. copiae, covată, postavă, troacă, căpistere. 2. matcă, vad, curs

albinărie *f.* 1. prisacă, stupină, stupărie. 2, apicultură

albinărit *n.* apicultură, stupărit, prisăcire

albișor *m.* oblet (pește)

albituri *f. pl.* rufărie, schimburi, lenjerie, primeneli

alburiu, -le *adj.* albicioz, bălai, coliliu

alcătui *vb.* a întocmi, a concepe, a crea, a realize, a forma, a compune, a plăsmui, a construi

alcool *n.* spirit, etanol

alcoolic, -ă *adj.* betiv, băutor, pilangiu

alean *n.* dor, nostalgie, melancolie, păs, aspirație

aleatoriu, -le *adj.* întâmplător, ocazional, circumstanțial

alege *vb.* 1. a selecta, a reține, a prefera, a sortă, a tria. 2. a distinge, a deosebi, a discerne. 3. a vota, a desemna, a investi

alegoric, -ă *adj.* simbolic

alegru, -ă *adj.* v. vioi

alene *adv.* domol, încet, lin, ușurel, binișor

alerga *vb.* a fugi, a goni, a o lăua la picior, a fugări

alergătură *f.* goană, fugă, alergare, cursă

alert, -ă *adj.* v. vioi

alertă *f.* alarmă

ales, -easă *adj.* deosebit, distins, superior, eminent, remarcabil, fin, delicat, ilustru, exceptional

alla, *vb.* 1. a reuni, a întovărăși, a solidariza. 2. a împreuna, a amesteca

alibi *n.* justificare, motivare, scuză

allena *vb.* 1. a înstrăina, a transfera. 2. a (se) sminti, a (se) tăcni, a înnebuni

alienat, -ă *adj.* v. nebun

alienație *f.* nebunie, sminteală, tăcneală, folie

alifie *f.* cremă, pomadă, unguent

alimenta *vb.* a hrăni, a nutri, a da (de) mâncare, a întreține

alimentație *f.* mâncare, hrană, nutriment, alimentare, consum

alina *vb.* a potoli, a calma, a domoli, a îmblânzi, a liniști, a ușura, a tempera

alineat *n.* paragraf

alinia *vb.* a înșirui, a înșira, a ordona, a rândui

alinta *vb.* 1. a dezmirdea, a măngâia, a răsfăta, a giuguli. 2. a râzgâia, a cocoli

alintare *f.* 1. răsfăt, dezmirdere, măngâiere, giuguleală. 2. sclifoseală, fandoseală, izmeneală, afectare

alipi *vb.* a lipi, a ataşa, a reuni, a anexa, a aglutina, a agregă

alışveriş *n. v.* negoț

allegretto *adv.* (muz) vioi, repede, vesel, allegro

allegro *adv.* (muz.) v. allegretto

aloca *vb.* a atribui, a da, a reparțiza, a acorda

alocatie *f.* fond, resurse, cotă-parte

alocuție *f.* cuvântare, vorbire, discurs, logos

alogen *m. v.* străin

alpestru, -ă *adj.* montan, alpin

altar *n.* sanctuar, pristol

altădată *adv.* 1. odinioară, odată, în trecut. 2. în viitor, curând, de aici, înainte

altcum *adv.* altfel, altminteri, în alt mod

altera *vb.* 1. a (se) strica, a (se) descompune, a se acri, a fermenta. 2. a deformă, a denatura, a falsifica, a mistifica

altercație *f. v.* ceartă

alternare *f.* schimbare, perindare, variație, succesiune

alternativ, -ă *adj.* cu schimbul, periodic, când unul când altul

altfel *adv.* altcum, altminteri, deosebit

altitudine *f.* înăltime, nivel, cotă

altninteri *adv.* altfel, altcum

altol *s.n.* mlădiță

altruism *n.* generozitate, dăruire, mărinimie, larghete
altul *pron.* celălalt
altundeva *adv.* aiurea, în alt loc
aluat *n.* dospeală, cocă, plămădeală, maia
aluneca *vb.* a aluneca, a se deplasa, a se mișca, a lisa
alunga *vb.* a izgoni, a goni, a fugări, a îndepărta, a înlătura, a elimina
alungi *vb.* a lungi, a întinde, a prelungi
alură *f.* înfățișare, aspect, aer
aluviu *n.* nămol, glod, noroi
amabil, -ă *adj.* binevoitor, gentil, servabil, simpatic, politicos, cordial
amabilitate *f.* v. bunăvoieță
amalgam *n.* amestec, combinație, conglomerat
amanet *n.* gaj, garantie, chezăsie, zălog
amant, -ă *m.f.* ibovnic, iubit, drăguț, concubin
amar *n.* jale, suferință, chin durere, necaz, belea
amarnic, -ă *adj.* teribil, strașnic, crunt, grozav
amator, -oare *adj.* 1. dormic, iubitor, râvnitor. 2. diletant, neprofesionist
amägeală *f.* amăgire, momeală, minciună, mistificare, înselare
amăgl *vb.* v. însela
amăgitor, -oare *adj.* înselător, seducător, iluzoriu, mincinos, himeric
amänunt *n.* detaliu
amänunțit, -ă *adj.* detaliat, în amänunt, minuțios, migălos, scrupulos
amărăclune *f.* necaz, supărate, amăreală, tristețe, măhnire
amăreală *f.* v. amărăciune
amări *vb.* a supăra, a întrista, a indispune, a necăji, a măhni
amărât, -ă *adj.* 1. trist, supărat, necăjit, măhnit, indispus. 2. degradat, uzat, jerpelit, ponosit, vechi
ambala *vb.* 1. a împacheta, a înfășura, a lega. 2. a se enerva, a se înfuria, a se antrena, a se aprinde, a se mânia

ambianță *f.* mediu, anturaj
ambigen *n.* neutru (gen)
ambiguu, -ă *adj.* neclar, echivoc
ambiguitate *f.* echivoc, neclaritate, confuzie
ambii *pron.* amândoi, pereche
ambitus, *n.* diapazon, întindere, registru
ambiție *f.* 1. orgoliu, înfumurare, mândrie. 2. aspirație, pretenție, râvnă, dorință, veleitate
ambițios, -oasă *adj.* orgolios, veleitar, pretențios, stăruitor, încăpățanat
ambră *f.* chihlimbar
ambulanță *f.* sanitară, salvare
amellora *vb.* a îmbunătăți, a îndrepta, a optimiza
amenaja *vb.* a aranja, a pregăti, a pune la punct
amenda *vb.* 1. a penaliza, a sanctiona. 2. a îndrepta, a corecta, a ameliorea
amenda *f.* penalizare, pedepsire
amenințare *f.* 1. apostrofare, admonestrare, reproș. 2. pericol, primejdire, primejdie
amestec *n.* 1. imixtiune, ingerință, intervenție, participare. 2. combinare, împreunare, unire, aliaj, melanj, conglomerat, mixtură
amestecat, -ă *adj.* eterogen, felurit, variat, pestriț, diferit
amesteca *vb.* 1. a combina, a îmbina, a reuni, a alia, a asocia, a pune împreună. 2. a interveni, a se băga, a participa, a se vârî, a se încurca
amețeală *f.* vertij, vârtej, buimăceală, năucire
ameți *vb.* 1. a zăpăci, a buimăci, a dezechilibra, a năuci 2. a se îmbăta, a se afuma, a se turmenta, a se chercheli
amfiltrion *m.* gazdă
amabil, -ă *adj.* v. binevoitor
amilază *f.* miezul zilei, prânz
amic, -ă *m.* prieten, ortac
amical, -ă *adj.* prietenesc, prietenos, cordial, amabil, afabil

aminti *vb.* 1. a(-ș) reaminti, a evoca, a redeștepta. 2. a pomeni, a menționa, a indica, a consemna, a semnala

amintire *f.* 1. aducere aminte, suvenir. 2. memorie, reținere. 3. semn, indice. 4. (la pl.) memorii

amâna *vb.* a păsui, a temporiza, a prelungi

amândol *pron.* ambii, pereche

amnezie *f.* uitare

amnistie *f.* iertare, scutire, ștergere (de pedeapsă)

amor *n.* iubire, dragoste, afecțiune, pasiune, liubov

amorezat, -ă adj. îndrăgostit, înamorat

amorf, -ă adj. inform, neorganizat

amorteałă f. 1. toropeală, moleșală, slăbire. 2. (fig.), inertie, indiferență, stagnare

amorti *vb.* a începeni, a paraliza, a insensibiliza

amortire *f.* v. amorteałă

amplasa *vb.* a așeza, a situa, a stabili

amplifica *vb.* a mări, a dezvolta, a spori, a dilata, a extinde

amploare *f.* întindere, mărire, dezvoltare, volum

amploiat *m. v.* funcționar

amplu, -ă adj. mare, vast, întins, larg, dezvoltat, cuprinzător

amprentă f. urmă, pecete

amputa *vb.* a tăia, a detașa

amuletă f. talisman

amurg *n.* înserasare, asfintit, apus, crepuscul, seară

amurgi *vb.* a însera, a înnopta, a asfinti

amuți, vb. a tăcea (subit), a încremenii, a înllemnii, a muti

amuza *vb.* a desfăta, a distra, a se veseli, a petrece

amuzament *n.* distractie, petrecere, agrement, desfătare

amuzant, -ă adj. distractiv, vesel, hazliu, nostim, comic, ilar

ană *m. pl.* epocă, perioadă timp, vreme

anabolism *n.* asimilație

anacronic, -ă adj. depășit, învechit, ieșit din uz, inactual

anahoret *m.* sihastru, schimnic, monah, ascet, pustnic, eremit

anale *f. pl.* cronică, letopisă, consemnări, cronografe

analfabet, -ă adj. incult, neinstruit, fără carte, prost

analiza *vb.* a cerceta, a studia, a examina, a investiga, a explora

anallză f. cercetare, investigație, examinare, studiere, urmărire

analog, -oagă adj. asemănător, similar

ananghile f. neajuns, constrângere, lipsă, suferință, necaz, dificultate

anatemă f. afurisenie, excomunicație, blestem

ancestral, -ă adj. strămoșesc, arhaic, străvechi, din moși-strămoși

anchetă f. investigație, cercetare, instruire, analiză

anchiloza *vb.* a începeni, a se prinde

ancora *vb.* a acosta, a opri (la țărm), a fixa, a prinde, a întui

anecdota f. glumă, spirit, povestire hazlie, bancă

anemic, -ă adj. slab, firav, slăbit, epuizat, nerezistent

anemiat, -ă adj. vlăguit, epuizat, slăbit

anemonă f. deditej

anevoie *adv.* dificil, greoi, abia

anevoios, -oasă adj. dificil, spinos, aspru, silnic

anevoîntă f. v. greutate

anexa *vb.* a alătura, a atașa, a lega

angaja *vb.* 1. a (în) tocmai, a încadra, a numi, a primi (în serviciu).

2. a se lega, a promite, a se îndatora

angajament *n. v.* legământ

angajat, -ă m. f. salariat, slujbaș, funcționar, simbriaș

angarale *f. pl.* 1. biruri, dări, sarcini, corvoade, obligații, impozite.

2. necazuri, belele

angelic, -ă adj. v. îngeresc

angoasă f. v. neliniște

anihilă *vb.* a anula, a înlătura, a neutraliza, a zădărni

- anima** *vb.* v. însufleții
animal *n.* 1. făptură, creatură, ființă, vîtate, vietuitoare. 2. fiară, bestie, jivină, dihanie, lighioană, dobitoc
animat, -ă adj. v. însuflețit
animație *f.* 1. însuflețire, antren, vioiciune. 2. agitație, forfotă, vânzoleală
animozitate *f.* neînțelegere, confruntare, nervozitate, ostilitate
anina *vb.* a atârna, a agăța, a lega, a spânzura
anversa *vb.* v. sărbători
anversare *f.* sărbătorire, prăznuire, ziua nașterii, aniversără
anodin, -ă *adj.* banal, obișnuit, neinteresant, de rând
anomalie *f.* 1. abatere, deviere, returnare. 2. defect, cusur, meteahnă
anonim, -ă adj. nenumit, fără nume, neștiut
anorganic, -ă adj. mineral, neorganic
anormal, -ă adj. 1. neobișnuit, nefiresc, ieșit din comun. 2. țicnit, aiurit, nebun, smintit
anost, -ă adj. plăcitor, monoton, banal
anotimp *n.* sezon
ansamblu *n.* 1. grup, formație, colectiv, trupă. 2. tot, întreg, totalitate
antagonic, -ă adj. opus, potrivnic, antonimic
antecesor, -oare adj. v. înaintaș
anterior, -oară adj. precedent, dinainte, premergător
anteriu *n.* sutană, reverendă
antic, -ă adj. (stră)vechi
anticipa *vb.* a prevesti, a presimți
anticipat, -ă adj. preliminar, prealabil, prevestit
antidot *n.* remediu, leac, contratorvă, contramăsură
antimoniu *n.* stibiu
antipatic, -ă adj. nesuferit, neplăcut, respingător, dezagreabil
antipatie *f.* resentiment, repulsie, aversiune, pornire, detestare
antiteză *f.* opoziție, antinomie, contrarietate
- antinomie** *f.* v. antiteză
antologie *f.* florilegiu, culegere (de texte)
antract *n.* pauză
antrax *n.* dalac, pustulă, cărbune
antrena *vb.* a stimula, a dinamiza, a punе în mișcare, a duce, a târî, a mobiliza, a înflăcăra
antreu *n.* vestibul, hol
antricot *n.* cotlet
antropofag *m.* canibal
anturaj *n.* mediu, ambianță, cadru, cerc, sferă, societate, companie
anula *vb.* a desființa, a suprima, a anihila, a invalida, a abroga, a elmina, a aboli, a revoca, a infirma
anume *adv.* înadins, expres, intenționat, chiar aşa, adică
anumit, -ă adj. 1. hotărât, determinat, stabilit, precizat. 2. oarecare, careva
anunț *n.* înștiințare, comunicare, afiș
anunța *vb.* a înștiința, a vesti, a comunica, a aviza, a informa, a da de știre, a încunoaște, a anticipa
anvergură *f.* întindere, lărgime, spațiu
anxietate *f.* v. neliniște
apanaj *n.* v. bază
aparat *n.* mecanism, mașinărie, instrument, sculă
aparent, -ă adj. 1. nereal, iluzoriu, imaginar, înșelător, părelnic, fals. 2. evident, vădit, vizibil, real, transparent, concret
apariție *f.* 1. ivire, ieșire, arătare, naștere. 2. difuzare, publicare
apartament *n.* locuință, casă, domiciliu, adăpost
aparte *adj.* separat, deosebit, distinct, special, singular, insolit
apartenență *f.* origine, proveniență, legătură
apartine *vb.* a ține de, a depinde, a fi dependent de...
apaș *m.* v. tâlhar
apatic, -ă adj. indiferent, nepăsător, insensibil, rece
apatie *f.* v. nepăsare

apă *f.* râu, fluviu, mare, lac, ocean, baltă

apăra *vb.* 1. a ocroti, a proteja, a oblodui, a feri, a păzi. 2. a (se) justifica, a (se) dezvinovăti, a (se) scuza, a (se) dezvinui

apăraile *f.* baltă, băltoacă, lăcărie

apărător, -oare *adj.* 1. ocrotitor, protector, reazem, obloduitor. 2. avocat defensor. 3. (sport) fundaș, bec

apărea *vb.* 1. a (se) ivi, a (se) arăta, a (se) vedea, a (se) înfățișa, a (se) prezenta 2. a ieși, a (se) publica, a (se) tipări, a difuza

apăsa *vb.* 1. a presa, a strângere, a împinge. 2. a accentua, a insista. 3. a asupri, a oprima, a oropsi, a împila, a exploata, a urgisi

apăsător, -oare *adj.* chinuitor, copleșitor, covârșitor, greu, chinuitor

apel *n.* v. chemare

apela *vb.* a cere, a solicita, a ruga, a recurge la...

apelativ *n.* nume, calificativ, atribut

appendice *n.* anexă, adaos, suplement

aperitiv *n.* gustare, mezelic

apertură *f.* v. deschidere

apetisant, -ă *adj.* 1. gustos. 2. atrăgător, plăcut, fascinant, fermețător, seducător

apetit *n.* poftă, dorință, pornire, propensiune

apicultor *m.* prisăcar, stupar, albinar

aplana *vb.* a potoli, a pacifica, a liniști

aplauda *vb.* a ovationa, a aclama

apleca *vb.* 1. a (se) pleca, a îndoi, a încovoia, a înclina. 2. a curba, a se cocârja, a povârni. 3. a se ploconi, a se supune, a fi obedient

aplica *vb.* 1. a practica, a folosi, a întrebuița, a utiliza. 2. a se consacra, a (se) dărui, a (se) dedica, a (se) devota

aplicare *f.* 1. folosire, punere, în practică, utilizare, întrebuințare. 2. aptitudine, talent, înzestrare, însușire, pasiune

aplicație *f.* 1. aplicare, practică, utilizare. 2. aptitudine, chemare, predilecție, atracție, înclinare. 3. râvnă, zel, efort

aplomb *n.* dărzenie, îndrăzneală, sfidare

apocaliptic, -ă *adj.* îngrozitor, înflorător, sinistru, cumplit

apodictic, -ă *adj.* v. categoric

apogeu *n.* culme, zenit, vârf

apoi, adv. 1. după aceea, pe urmă, în continuare. 2. deci, aşadar, prin urmare

apologie *f.* laudă, elogiu, slăvire, omagiere

apoplexie *f.* gută, atac, dambla

aporie *f.* îndoială, dificultate, incertitudine

aport *n.* contribuție, parte, adaos

apostat *m.* rebel, renegat, contestatar

apostol *m.* propovăduitor, vestitor, militant

apostrofa *vb.* a mustra, a critica, a învinui, a reproşa

apoteoză *f.* glorificare, preamărire, slăvire, divinizare

aprecia *vb.* 1. a evalua, a aprecia, a estima, a cântări, a prețui. 2. a stima, a onora, a respecta

apreciabil, -ă *adj.* mare, considerabil, important, deosebit

apreciat, -ă *adj.* stimat, respectat, prețuit, onorat

apreciere *f.* 1. evaluare, estimare, socoteală, calcul. 2. stimă, cinstire, respect, considerație, prețuire, credit

apret *n.* scrobelă, crohmală

aprig, -ă *adj.* 1. iute, focos, impetuos, pornit, nestăpânit. 2. aspru, dărz, nemilos, înverșunat, violent. 3. lacom, rapace, hrăpăreț, nesătul, cupid

aprinde *vb.* 1. a pune foc, a atâta, a incendia. 2. a izbucni, a dezlănțui, a provoca, a întărâta. 3. a (se) înflăcăra, a (se) entuziasma, a (se) exalta, a (se) însufleții

aprins, -ă *adj.* 1. arzător, incendiat, în flăcări. 2. înflăcărat, învăpăiat, pasionat, însufilețit, extaziat. 3.

dezlăntuit, furios, pornit, enervat, excitat

aproape *adv.* 1. în preajmă. 2. cam, aproximativ, circa

aproapele *m.* om, ins, individ, semen

aproba *vb.* admite, a accepta, a primi, a se învoi, a permite, a încuviința, a consimți

aprofundă *vb.* a adânci

apropiat, -ă *adj.* 1. similar, înrudit, asemenea. 2. prieten, amic, intim

apropria *vb.* a însuși, a lua, a reține

aproviziona *vb.* a procura, a asigura cu...

aproxiimativ, -ă *adj.* cam, circa, vreo

apt, -ă *adj.* potrivit, bun, convenabil

aptitudine *f.* însușire, aplicație, chemare, dar, înclinare, predilecție, talent, vocație

apuca *vb.* 1. a lua, a prinde, a înhăta, a însfăca. 2. a se îndrepta, a porni, a se duce, a merge, a se orienta

apucat, -ă *adj.* v. smintit

apucătură *f.* obicei, deprindere, uz, meteahnă

apune *vb.* a asfinti, a scăpăta, a declina, a coborî, a se culca (soarele)

apus *n.* 1. asfintit, amurg, crepuscul, înserare. 2. declin, decădere.

3. vest, occident

apusean, -ă *adj.* vestic, occidental

ara *vb.* a desteleni, a brăzda, a plugări

aramă *f.* cupru

aranja *vb.* a potrivi, a orândui, a întocmi, a rândui, a dispune, a aşeza, a sistematiza, a grupa, a ordona, a găti

aranjament *n.* 1. înțelegere, acord, învoială, potrivire, tranzacție, pact. 2. plan, proiect, prospect, aşezare, dispunere, întocmire

arar *adv.* rareori, uneori, rar, din când în când, la distanță

ărăta *vb.* 1. a indica, a preciza, a semnala, a dezvăluui, a sesiza, a da la lumină. 2. a exprima, a zice, a spune,

a comunica, a expune. 3. a se ivi, a apărea, a se prezenta, a (se) dovedi

ărătare *f.* 1. precizare, indicatie, prezentare. 2. aspect, înfățișare, imagine. 3. nălucă, fantomă, spectru, duh, halucinație, fantasmă

ărătos, -oasă *adj.* v. frumos

ărătură *f.* ogor, tarină, răzor

arbitrar, -ă *adj.* subiectiv, samavolnic, abuziv, despotic

arbătriu *m.* v. judecător

arbora *vb.* a arăta, a înălța, a ridica, a afișa

arbore *m.* 1. copac, pom. 2. catarg

arborescent, -ă *adj.* v. ramificat

arbust *m.* copacel, lemnisor

arc *n.* 1. coardă, resort. 2. boltă, arcadă, boltitură

arcadă *f.* v. arc

arcan *n.* 1. lat, prințătoare. 2. taină, mister, secret

arcaș *m.* săgetător, tîntăș

arcă *f.* v. corabie

arctic, -ă *adj.* nordic, polar, septentrional, boreal

arcul *vb.* v. bolti

arde *vb.* 1. a frige, a părli, a părjoli, a perpeli, a dogorî. 2. a mistui, a nimici, a prăpădi, a distrugе, a cauteriza. 3. a păcăli, a însela, a trage pe sfără, a duce cu vorba, a şmecheri

ardelean, -ă(-că) *adj.* transilvănean

ardent, -ă *adj.* v. înfocat

ardoare *f.* înflăcărare, entuziasm, avânt, însufletire

arenă *f.* stadion

arendă *f.* näimeală, orândă

arest *n.* v. închisoare

arestat *m.* deținut, închis, înțemnițat, reținut

argat *m.* slugă

argăsi *vb.* v. tăbăci

argillă *f.* lut, clisă, pământ, humă

argintiu, -le *adj.* argintat, lucios, luminos, strălucitor

argou *n.* jargon

argument *n.* motivare, motiv, dovdă, explicație, raționament, probă, rezon

arhalic, -ă *adj.* învechit, străvechi, primitiv

arhicunoscut, -ă *adj.* banal, comun, depășit, de rând, vechi, răscunoscut

arhiepiscop *m.* mitropolit, arhieru, ierarh

arhivă *f.* depozit (de acte)

arid, -ă *adj.* 1. sec, uscat, sterp, steril, deșert, pustiu. 2. sărac, fad, inexpresiv

arie¹ *f.* 1. bătătură, arman, siliște. 2. domeniu, sferă, sector

arie² *f.* melodie, cântec, șlagăr

arierat, -ă *adj.* înapoiat, nedezvoltat, întârziat, handicapat

aripă *f.* (fig.) margine, latură, coastă, flanc

aristocrat, -ă *adj.* nobil, gentilom, ilustru, distins

aristocrație *f.* nobilime, boierime

arman *n. v.* arie¹

armată *f.* 1. oaste, oștire, armie, trupe. 2. militarie, ostăsie, cătanie.

3. ceată, grup, multime, adunătură

armă *f.* 1. pușcă, flintă 2. unealtă, instrument, mijloc, sculă

armăndeni *m.* 1 mai

armistițiu *n. v.* pace

armonie *f.* 1. potrivire, concordie, consens, bună-înțelegere. 2. concordanță, echilibru, simetrie, proporție. 3. muzicalitate, sonoritate, melodie

amonios, -oasă *adj.* 1. concordant, simetric, potrivit, echilibrat, regulat 2. melodios, sonor, plăcut, dulce, încântător, muzical, simfonic

arogant, -ă *adj.* insolent, îngâmfat, înfumurat, mândru, distant, trufaș, obraznic

aroganță *f. v.* înfumurare

aromă *f.* miros, parfum

aromân, -că *adj.* macedonean, macedoromân

ars, -ă *adj.* 1. fript, pârlit, pârjolit. 2. păcălit, îñselat, derutat, tras pe sfoară

arsenal *n.* depozit, magazie, rezerve (de arme)

arsură *f.* 1. scrum, pârlitură. 2. usturime, jirăgaie

arșiță *f.* căldură, dogoare, zăpușteală, pojar, zăduf, caniculă

artă *f. v.* măiestrie

articulare *f. v.* pronunțare

articulație *f.* legătură, conexiune, încheietură

articol *n.* 1. paragraf, punct, alineat. 2. comentariu, notă, analiză, colaborare (la ziar). 3. marfă, lucru la vânzare

artificial, -ă *adj.* 1. nenatural, confecționat, prefabricat, prefăcut. 2. afectat, teatral, forțat, căutat, retoric

arteralist *m.* tunar

artist, -ă *m.f.* actor, interpret

artizan *m.* meșteșugar

arțagos, -oasă *adj.* v. certăret

arunca *vb.* 1. a azvârli, a îndepărta, a înlătura, a lepăda. 2. a se repezi, a se năpusti, a se precipita, a năvăli. 3. a împrăștia, a risipi

arvnună *f.* acont

arzător, -oare *adj.* 1. torid, fierbinte, dogoritor. 2. focos, viu, vioi. 3. urgent, presant

as *m.* maestru, fruntaș

asalta *vb.* a ataca, a se năpusti

asambla *vb.* a reuni, a împreuna, a îmbina, a uni

asana *vb.* a deseca, a seca, a curăti

asasin *m.* ucigaș, criminal

ascendent, -ă *n.* 1. înaintaș, strămoș. 2. prestigiu, faimă, reputație, credit, vază

ascendență *f.* origine, strămoșie

ascensiune *f.* 1. suîș, îñăltare, suire, ridicare, urcare. 2. promovare, creștere, progres

ascensor *n.* lift

ascet *m.* monah, pustnic, sihastru, anahoret

asculta *vb.* 1. a auzi, a percepe, a urmări, a audia, a da ascultare. 2. a se supune a se conforma, a executa.

3. a examina, a chestiona, a interoga

ascultător, -oare *adj.* supus, docil, obedient, cuminte

ascunde *vb.* 1. a dosi, a tăinui, a pitula, a piti. 2. a camufla, a masca, a acoperi, a disimula, a feri

ascuns, -ă adj. 1. tăinuit, dosit, pitit, camuflat, tainic, pitulat. 2. închis, enigmatic, misterios, reținut, secret, ocult, tainic, nepătruns

ascunzîș n. 1. ascunzătoare, refugiu, adăpost, cotlon. 2. taină, secret, enigmă, mister

ascuți vb. înteti, a intensifica, a crește, a mări

ascuțîș n. tăiș, lamă, custură, limbă

ascuțit, -ă adj. 1. tăios, înțepător. 2. ţuguiat. 3. subtil, ager, fin, pătrunzător, perspicace. 4. strident, subțire, tipător. 5. violent, puternic, tare

asedia vb. împresura, a încercui, a închide, a înconjura

asediu n. v. încercuire

asemăna vb. a semăna, a fi similar, a se potrivi, a se compara, a se asemui

asemănare f. similitudine, analogie, comparare, congruență, concordanță

asemănător, -oare adj. similar, analog, înrudit, asemenea, apropiat, potrivit

asemenea adv. deopotrivă, la fel, aidoma, aşijderea, întocmai

asentiment n. acord, aprobare, consimtire, adeziune, încuviațare

aseptic, -ă adj. steril, dezinfecțat, sterilizat

assertiune f. afirmație, susținere, opinie (exprimată)

aservi vb. a supune, a subjuga, a opri

asfinții vb. v. apune

asfințit n. amurg, apus, însurat, însurare, întunecare

asfixia vb. a sufoca, a înăbuși, a îneca, a sugrumă

asdulditate f. v. stăruință, perseverență, statornicie

asiduu, -ă adj. v. stăruitor

asigura vb. a garanta, a chezășui, a încredința

asigurare f. garantie, încredințare, garantare

asimila vb. 1. a absorbi, a înghiți, a incorpora, a include. 2. a învăța, a deprinde

asin m. măgar

asista vb. 1. a fi de fată, a participa, a lua parte. 2. a ajuta, a sprijini

asistentă f. 1. prezentă, participantă, public, auditoriu. 2. ajutor, sprijin, reazem

asmuti vb. a atâta, a întărâta, a zădărî, a instiga

asocia vb. a se însobi, a se grupa, a se uni, a se lega

asociat, -ă adj. părtaş, ortac, prieten

asociație f. v. societate, grupare, însobiere, întovărășire

asorta vb. a potrivi, a armoniza, a echilibra, a combina

aspect n. înfățișare, configurație, ipostază, față, imagine, ținută

aspectuos, -oasă adj. arătos, plăcut, atrăgător, frumos, falnic

aspic m. levăantică

asperitate f. duritate, asprime, aspreală

aspira vb. 1. a inhala, a inspira, a trage aer, a absorbi, a înghiți. 2. a dori, a tinde, a pofti, a râvni, a ținti, a viza, a năzui, a urmări

aspirație f. râvnă, dor, ideal, dorință, năzuință, tendință, vis

aspreală f. 1. asprime, asperitate, duritate. 2. scrobelă, crohmală, apret

aspră vb. v. înăspri

asprime f. severitate, duritate, rigiditate, strășnicie, neînduplare, întransigență

aspru, -ă adj. (fig.) acerb, nemilos, crunt, crâncen, rău, dur, violent, sever, brutal, tăios, drastic

astăzi adv. azi, acum, în ziua aceasta

astenic, -ă adj. slab, fără vlagă, istovit, slăbănoș

astfel adv. aşa, aşadar, deci, prin urmare

astämpăr n. tihnă, pace, liniște, repaos, odihnă, destindere, calm

astämpăra vb. v. potoli

astâmpărat, -ă *adj.* aşezat, liniștit, cuminte, potolit, temperat
astral, -ă *adj.* v. ceresc
astronaut *n.* cosmonaut
astronomic, -ă *adj.* imens, uriaș, colosal, enorm, gigant
astru *m.* stea, corp ceresc
astupa *vb.* a înfundă, a închide, a bloca, a obtura
asuda *vb.* a transpira, a năduși, a se chinui
asuma *vb.* a se obliga, a lua asupra-și, a se angaja
asupra *prep., adv.* 1. peste, deasupra, pe. 2. contra, împotriva. 3. spre, către
asupri *vb.* a opri, a împila, a exploata, a năpăstui, a apăsa, a tiraniza
asupritor, -oare *adj.* opresor, prigonor, impilator
aşa *adv.* 1. astfel, asemenea, întocmai. 2. aşadar, deci, prin urmare
aşchie *f.* ţandără, zburătură, surcea
aşeza *vb.* 1. a pune, a posta, a instala, a depune, a fixa, a situa. 2. a aranja, a clasa, a dispune, a rândui, a sistematiza, a întocmi, a grupa
aşeza *re* *f.* 1. aranjament, rânduială, dispunere, plasare, stabilire, ordonare. 2. localitate, sat, comună, oraș, cătun
aşezat, -ă *adj.* cuminte, măsurat, chibzuit, calm, cumpătat, socotit
aşeazământ *n.* fundație, instituție, organizație (socială, culturală)
aşilderea *adv.* ia fel, asemenea, întocmai
aștepta *vb.* 1. a adăsta. 2. a spera, a crede, a nădăjdui. 3. a sta, a zăbovi, a păsui, a ezita
așteptat, -ă *adj.* scontat, prevăzut, previzibil, posibil
aşterne *vb.* a acoperi, a împrăștia, a întinde, a aşeza, a depune, a răsfira
aşternut *n.* culcuș, pat, saltea
atac *n.* 1. agresiune, asalt, năvală, ofensivă. 2. criză, şoc, acces
ataca *vb.* 1. a năvăli, a asalta, a agresa, a atenta, a da peste. 2. a

aborda, a trata, a se ocupa de. 3. a roade, a mâncă, a distrugă, a vătăma
atacabili, -ă *adj.* vulnerabil, firav, slab, nerezistent
atacator, -oare *adj.* invadator agresor, năvălitor, cotropitor
ataşa *vb.* a anexa, a lega, a alătura
ataşament *n.* alăturare, legătură simpatie, afectiune
atelism *n.* necredință, cugetare liberă
atenanse *f. pl.* dependințe
atent, -ă *adj.* 1. vigilent, treaz, circumspect, cu ochii-n patru. 2. amabil, politicos, civilizat, binevoitor, curtenitor
atenta *vb.* a ataca, a lovi, a agresa
atenție *f.* 1. luare-amintire, băgare de seamă, precauție, grija, vigilență. 2. solicitudine, politețe, amabilitate. 3. stimă, prețuire, considerație. 4. cadou, mită, plocon, bacșis, peșcheș
atenua *vb.* a micșora, a reduce, a slăbi, a estompa, a diminua
atesta *vb.* a dovedi, a demonstra, a arăta, a certifica, a întări
atestat *n.* certificat, diplomă, document, adeverire
atinge *vb.* 1. a contacta, a lovi. 2. a leza, a jigni, a ofensa, a vătăma. 3. a mișca, a impresiona, a afecta, a surprinde
atitudine *f.* 1. jinută, poziție. 2. comportare, gest, purtare
atârna *vb.* 1. a agăta, a anina, a prinde, a suspendă, a spânzura. 2. a căntări, a trage, a apăsa. 3. a depinde, a fi subordonat, a fi legat de
atât *adv.* 1. aşa! 2. ajunge! terminat! nimic!
atlet *m.* sportiv, voinic, luptător
atmosferă *f.* 1. aer, văzduh, cer, slavă. 2. ambianță, mediu, cadru, circumstanțe
atomic, -ă *adj.* nuclear
atomiza *vb.* a pulveriza, a destrăma
aton, -ă *adj.* neintonat, neaccentuat, surd
atotbiruitor, -oare *adj.* triumfător, neînvins, imbatabil

atotputernic, -ă *adj.* invincibil, omnipotent, formidabil, imbatabil

atracție *f.* 1. tentație, ispătă. 2. apătudine, dispoziție. 3. farmec, miraj

atrage *vb.* 1. a ispăti, a tenta. 2. a încânta, a fermeca

atrăgător, -oare *adj.* plăcut, tenant, încântător, agreabil, fermecător

atribui *vb.* 1. a acorda, a aloca, a repartiza, a da, a împărti, a oferi. 2. a conferi, a destina, a adjudeca, a rezerva

atribut *n.* 1. însușire, calitate, marcă, notă. 2. apelativ, calificativ, denumire

atribuție *f.* sarcină, obligație, însărcinare, rol, datorie

atroce *adj.* cumplit, teribil, groaznic, crunt, fioros, însăramăntător

atrofia *vb.* a degenera, a se degrada, a se reduce, a se micșora, a se stinge

ață, *f.* fir, filet, sfoară

aținti *vb.* a ținti, a fixa, a țintui, a pironi

aține *vb.* a opri, a bara, a stopa, a îngrădi, a zăgăzui

ațipeală *f.* motăială, piroteală, picoteală, somnolență, toropeală

ațipi *vb.* a adormi, a picoti, a dormita

ațată *vb.* 1. a aprinde, a pune focul. 2. a stârni, a înviora, a incita, a instiga, a asmuți, a monta, a excita, a provoca, a împinge

ațos, -oasă *adj.* fibros

audia *vb.* a asculta

audient, -ă *adj.* cursant, student, auditor

audientă *f.* 1. con vorbire, dialog, discuție. 2. bună primire, succes

auditoriu *n.* asistență, prezență, participare

augmenta *vb.* a mări, a spori, a crește, a amplifica

augur *m.* auspiciu, zodie, destin

august, -ă *adj.* împăratesc, imperial, maiestuos, măreț, slăvit

aură *f.* 1. adiere, boare, vântuleț. 2. aureolă, nimbo. 3. faimă, reputație

aureola *vb.* a nimba, a lumina, a strălumina, a în nobila

aureolă *f.* 1. aură, nimbo, lumină. 2. faimă, strălucire

auroră *f.* zori, răsărit, faptul zilei, crăpat de ziua

auspicii *n. pl.* auguri, prevestire, destin, precizare, anticipare

auster, -ă *adj.* sobru, rezervat, sever, grav

austral, -ă *adj.* sudic, meridional

autentic, -ă *adj.* veritabil, adevărat, original

autentifica *vb.* a valida, a legaliza

autocefal, -ă *adj.* autonom, independent; neatârnăt

autocrat, -ă *adj.* potentat, absolutist, suveran, despotic

autohton, -ă *adj.* băstinaș, local, originar

automat, -ă *adj.* 1. mecanic, electronic, mecanizat. 2. mașinal, instinctiv

autonom, -ă *adj.* independent, neatârnăt, stăpân pe sine

autor *m.* 1. scriitor. 2. făptuitor, realizator, făptuitor

autoritar, -ă *adj.* energetic, sever, dominator

autoritate *f.* 1. instituție, organ, oficiu. 2. putere, dominare, comandă, stăpânire. 3. reputație, prestigiu, faimă, trecere. 4. somită, erudit

autoriza *vb.* a delega, a împunători, a aproba

autorizat, -ă *adj.* competent, pricoput, acreditat, delegat

autorizație *f.* permis, aprobare, licență, împunătorie

autumnal, -ă *adj.* toamnic, trecut, în declin

auxiliar, -ă *adj.* ajutător, accesoriu, secundar, subsidiar

auz *n.* ureche

auzi *vb.* 1. a asculta, a percepe, a înregistra, a afla. 2. a se zvoni, a se spune, a se afla, a se vorbi

avan, -ă *adj.* grozav, strășnic, teribil

avansa *vb.* a înainta, a progresă, a merge înainte

- avans** *n.* arvună
- avantaj** *n.* folos, câștig, profit, beneficiu, dobândă, privilegiu, favoare
- avantaja** *vb.* a favoriza, a sprijini, a susține, a părtini
- avantajos, -oasă** *adj.* rentabil, profitabil, favorabil, convenabil, ieftin
- avar, -ă** *adj.* zgârcit, calic, zgârâie-brânză, harpagon, cărpănos
- avaria** *vb.* a strica, a deteriora, a deregla, a defecta
- avariile** *f.* zgârcenie, calicie, cărpănoșie
- avea** *vb.* 1. a deține, a poseda, a stăpâni, a ține. 2. a cuprinde, a dispune, a conține
- aventura** *vb.* a se hazarda, a se ncerca, a risca
- aventură** *f.* ispravă, escapadă, întâmplare, caz
- avere** *f.* avuție, bogătie, patrimoniu, posesiune, bani, proprietate, stare
- avers** *n.* față, cap (la monezi)
- aversiune** *f.* antipatie, dezgust, repulsie, resentiment, repugnanță
- avid, -ă** *adj.* lacom, nesătul, ahitaț, doritor, jinduitor, însetat
- aviz** *n.* 1. anunț, comunicare, mesaj, înștiințare. 2. acord, aprobat, consimțământ, consumtire. 3. recomandare, îndrumare, indicație
- aviza** *vb.* a anunța, a înștiința, a da de știre
- avizat, -ă** *adj.* expert, priceput, cunoșcător, competent
- avânt** *n.* 1. însufletire, elan, ardoare, pomire, impuls, patos. 2. progres, dezvoltare, înaintare, înflorire
- avânta** *vb.* a se lansa, a se arunca, a se porni, a se angaja, a se zvârli
- avântat, -ă** *adj.* 1. pornit, lansat, însuflat, entuziasmat. 2. măreț, semet
- avort** *n.* chiuretaj, lepădare, pierdere (de sarcină)
- avorton** *m.* stârpitură, lepădatură, jigodie
- avut, -ă** *adj.* bogat, înstărit, bogătan, cu cheag; (*n.*) bogătie, avere, stare
- avuție** *f.* avere, stare, bogătie, bani, patrimoniu, posesiune
- ax, n.** osie, fus
- axa** *vb.* a centra, a fixa
- axilă** *f.* subbraț, subsuoară
- axiomă** *f.* postulat, principiu, teză
- azi** *adv.* astăzi, în această zi
- azil**, *n.* adăpost, protecție, așezământ (social)
- azot** *n.* nitrogen
- azotat** *m.* nitrat
- azur** *n.* albastru (deschis), albăstrui
- azvârli** *vb.* a arunca, a proiecta, a înălătura
- azvârlitură** *f.* aruncătură, proiectare, distanță (mică)

B

ba *adv.* 1. nu, deloc, nicidcum. 2. (conj.) fie... fie; sau... sau

babac *m.* tată, părinte

babalâc *m.* moșneag, hodorog, căzătură, baccea, ramolit

baban *adj.* mare, voluminos

babă *f.* 1. bătrână, mătușă, ni-neacă. 2. soție, nevastă

babilonie *f.* haos, dezordine, aiureală, zăpăceală, încurcătură

bac *n.* pod plutitor, brod, brudină

baclava *f.* sarailie

bacşış *n.* atenție, cadou, șpert, mită

bacterie *f.* microb

bade *m.* bădie, bădiță, bade

badijona *vb.* a peninsula, a unge

baftă *f.* noroc, succes, izbândă

bagaj *n.* balot, catrafuse, calabalâc, încărcătură, pachet

bagatelă *f.* fleac, nimic, măruntiș

bagateliza *vb.* a minimaliza, a subaprecia, a desconsidera

bagdadie *f.* tavan

baghetă *f.* betișor, vargă

bahnă *f.* baltă, băltoacă

bal *n.* necaz, neajuns, mizerie, încurcătură

bale *f.* 1. îmbăiere, scaldă, spălare. 2. cadă, vană. 3. mină, subteran

balram *n.* petrecere, chef, ospăt, veselie (mare)

balama *f.* 1. tătâna, şarnieră. 2. (la pl.) încheiuri, articulații

balamuc *n.* 1. ospiciu, casă de nebuni. 2. tărăboi, zgomot, gălăgie, larmă

balans *n.* pendulare, oscilare, clătinare, legănare

balanță *f.* cântar

balaoacheș, -ă *adj.* oacheș, brunet

balast *n.* 1. leșt, povară, încărcătură. 2. greutate, dificultate, sarcină

balaur *m.* monstru, dragon, zmeu, șarpe

balcâz, -ă *adj.* slut, diform, pocit, urât

balenă *f.* chit

balercă *f.* butoiaș

balerin *m.* dansator

balivernă *f.* minciună, scornire, palavre, aiureli, fleacuri, povești

baliză *f.* semn, semnal, reper

balon *n.* 1. aerostat. 2. minge. 3. impermeabil

balot *n.* bagaj, pachet

balsam *n.* 1. elixir, esență, doctorie, medicament, mireasă. 2. alinare, consolare, ușurare, măngâiere

baltag *n.* topor, toporaș

baltă *f.* heleșteu, tău, băltoacă, mlaștină, smârc, ghiol

balustradă *f.* parapet, mână-curentă, pălimar

ban *m.* 1. gologan, para, franc, monedă. 2. (la pl.) avere, capital, resurse

banal, -ă adj. comun, obișnuit, anodin, de rând, standard, neinteresant

banalitate *f.* plătitudine, loc comun, truism, fleac

banc¹ *n.* glumă, anecdotă

banc² *n.* 1. grămadă, nisip, pietriș, nămol. 2. cărd (de pești). 3. postament

banchet *n.* ospăt, praznic, festin, chef

bancrenotă *f.* bani, bilet, monedă

bancreută *f.* faliment, crah

bandaja *vb.* pansa, lega, a obloji, a înfășa

bandă *f.* 1. gașcă, clică, cârdăsie, ceată, šleahă, coterie. 2. fâșie, strafă

banderolă *f.* brasardă

bandit *m.* tâlhar, criminal, ticălos

banditism *n.* nelegiuire, crimă, ticăloșie

banită *f.* dublă, mierță, dimerlie, ferdelă

bar *n.* bodegă, local, bistrou

bara *vb.* a bloca, a zăgăzui, a închide, a opri, a stopa

baraj *n.* obstacol, zăgaz, stăvilar

bară *f.* 1. drug. 2. lingou

barbar, -ă adj. 1. primitiv, necivilizat, sălbatic. 2. crud, rău, feroce, dur

barbarie *f.* sălbăticie, primitivism, incultură

barbă *n.* cioc, tăcălie

barcagliu *m.* luntraș, lopătar, vâslaș

barcă *f.* luntre, lotcă, șaică, cin

bard *m.* poet, versificator, stihuitor

bardă *f.* topor, secure

barem *adv.* măcar, cel puțin, încai, încaltea

baricadă *f.* 1. întăritură, fortăreață, fortificație, zid. 2. obstacol, baraj, piedică, opreliște, stop, zăgaz

baricadă *vb.* a închide, a bara, a fortifica, a întări

barieră *f.* 1. rampă, opreliște, zăgaz. 2. periferie, suburbie, mahala

barosan, -ă adj. 1. mare, grozav, imens, enorm. 2. bogat, înstărit, cu cheag

barză *f.* cocostârc, stârc

basamac *m.* holercă

bască *f.* beretă

bascula *vb.* a oscila, a se legăna, a şovăi, a fi indecis

basculă *f.* cântar, decimal

basm *n.* 1. poveste, fabulă, narătivă. 2. născocire, inventie, minciună, scornire

basma *f.* năframă, tulpan, testemel

basta *interj.* destul, ajunge, stop, gata, punct

bastard *m.* 1. copil din flori, nelegitim. 2. corcitură, hibrid, metis

bastiment *n. v.* vapor

bastion *n. v.* fortăreață

bașca *adv.* aparte, deosebit, separat

baștină *f.* origine, obârșie, sursă, izvor

batal *m.* berbec

bate *vb.* 1. a lovi, a pălmui, a brutaliza, a maltrata, a altoi, a croi, a scârmăna, a îmblăti. 2. a izbi, a pocni, a păcăni, a bocăni, a ciocăni. 3. a bătători, a presa, a bătuci. 4. a pulsa, a zvâcni, a suna, a palpita. 5. a străbate, a cutreiera, a trece, a parcurge. 6. a se lupta, a se război, a se oști. 7. a birui, a frângere, a învinge, a întrece, a depăși

batic *n.* băsmăluță, fișiu

batiște *f.* curte, ogrădă

batjocori *vb.* 1. a ocărî, a insulta, a înjosi, a-și bate joc, a lua în râs, a zeblea, a ridiculiza. 2. a necinsti, a viola, a dezona, a profana

batjocitor, -oare adj. zebleist, sarcastic, caustic, incisiv, usturător

batjocură *f.* 1. bătaie de joc, zeblemea, derâdere, băscălie. 2. rușine, ocară, necinste, înjosire

baza *vb.* 1. a se sprijini, a se rezema, a se încrede, a se bizui, a se întemeia, a conta, a crede

bazaconie *f.* v. ciudătenie

bazar *n.* v. piată

bază *f.* 1. temelie, fundament, suport, temei. 2. valoare, esență. 3. sursă, izvor, origine

bazilică *f.* biserică, templu, lăcaș de închinare

bazin *n.* 1. rezervor. 2. piscină, havuz

băcările *f.* prăvălie, magazin

bădăran, -că *adj.* mitocan, neociplit, primitiv, mahalagiu, jigodie

bădită *m.* 1. bădică, bădișor. 2. iubit, ibovnic, drăguț

băga *vb.* 1. a vârni, a introduce, a împlâanta, a înginge, a îndesa. 2. a angaja, a cheltui, a investi. 3. a se amesteca, a interveni

băhnit, -ă *adj.* v. stătut

bălat *m.* 1. prunc, fiu, copil. 2. Tânăr, adolescent, flăcău, păstân, june. 3. valet, fecior, chelner, ospătar

băleșandru *m.* flăcău, adolescent

băleșaș *m.* copil, băietel

băjenar *m.* pribegie, fugă, refugiat

băjenie *f.* pribegie, fugă, refugiu, înstrăinare, emigrare

bălai, -le *adj.* blond, bălan, plăvan, plăvit, blondin

bălăbăneală *f.* legănare, clătinare, oscilare, pendulare

bălăcările *f.* v. murdărie

bălăci *vb.* v. scăldă

bălărie *f.* buruieni, beldie, dudău

bălligar *n.* gunoi

bălmăjlă *vb.* v. încurca

băltoacă *f.* v. baltă

bălțat, -ă *adj.* pestriț, tărcat

bănat *n.* v. supărare

bănesc, -ească *adj.* finanțiar, monetar, economic

bănet *n.* v. avere

bănos, -oasă *adj.* profitabil, avantajos, rentabil

bănu *vb.* 1. a suspecta, a presupune, a crede, a intui, a presimți, a-și închipui, a întrezări. 2. (reg.) a regea, a-i părea rău

bănulală *f.* presupunere, suspiciune, închipuire

bănultor, -oare *adj.* suspicios, gelos, temător, neîncrezător

bărăgan *n.* câmpie, câmp, șes

bărbat *m.* om, ins, individ, soț

bărbătesc, -ească *adj.* 1. viguros, destoinic, tare, viril, masculin, puternic. 2. curajos, îndrăzneț, cutezător, temerar, viteaz, neînfricat

bărbătie *f.* 1. virilitate, tărie, energie, putere, vigoare. 2. curaj, vitejie

bărbie *f.* 1. gușă. 2. barbă

bărbier *m.* frizer

bărbos *adj.* neras, nebărbierit, hirsut

bărdacă *f.* ulcică, cană

bărzăun *m.* bondar, gândac, insectă

băscălie *f.* batjocură, glumă (proastă), ironie

băslică *f.* 1. vezică. 2. bubă, umflătură. 3. clăbuc, bulă

băstinaș, -ă *adj.* autohton, indigen, aborigen, pământean, neaos

bătale *f.* 1. lovire, ciocnire, izbitură, lovitură. 2. încăierare, răfuială păruială, corecție. 3. bătălie, luptă, confruntare. 4. eșec, înfrângere, nereușită. 5. pulsatie, palpitate, zvâcnire. 6. suflare, adiere, vântulet

bătălos, -oasă *adj.* impulsiv, dinamic, răzbătător, agresiv

bătălle *f.* luptă, război, confruntare, ciocnire, campanie

bătători *vb.* a presa, a bate, a îndesa, a bătuci

bătăuș *m.* ciomăgar, mardeiaș, dălcăuc

bătrânesc, -ească *adj.* (stră)vechi, patriarhal, tradițional, învechit

bătuclă *vb.* v. bătători

bătut, -ă *adj.* 1. lovit, atins, agresat. 2. îndesat, bătătorit, bătucit. 3. circulat, umblat, frecventat. 4. învins, înfrânt, biruit. 5. încheiat, prinț

bătă *n.* bătă

bătos, -oasă *adj.* 1. țeapă, rigid, neflexibil. 2. fuldul, trufaș, înfumurat

băut *adj.* beat, ametit, cherchelit

- băutor, -oare** *adj.* v. betiv
bâlgui *vb.* v. îngăima
bâjbâl *vb.* 1. a dibui, a orbecăi, a pipăi. 2. a mișuna, a furnica, a roi, a foi
bâlbâl *vb.* v. bolborosi
bâlcî *n.* 1. târg, piată, iarmaroc. 2. zăpăceală, aiureală, încurcătură
bântui *vb.* 1. a pustii, a nimici, a distrugе. 2. a asupri, a oprima, a năpăstui, a oropsi, a prigoni, a tiraniza
bârfă *f.* v. bârfeală
bârfeală *f.* cleveteală, bârfă, defăimare, calomnie, hulă, ocară, denigrare, ponegrire, mahalagism
bârflî *vb.* a defăima, a ponegri, a calomnia, a cărti
bârâl *vb.* v. cicâli
bârlög *n.* v. adăpost
bârnă *f.* bară, grindă, pociumb, drug, babă, stâlp, bagdadie
bâtă *f.* băt, ciomag, baston
bâtlan *m.* stârc
bâtâl *vb.* v. clătina
bâzdâc *n.* v. toană
bâzdâganie *f.* v. dihanie
bâzâl *vb.* v. zumzăi
bea *vb.* a consuma, a înghiți (lichide), a suge, a pili
beat, -ă *adj.* 1. amețit, băut, cherchelit, afumat, turmentat. 2. tulburat, copleșit
beatitudine *f.* fericire, încântare, extaz
becață *f.* sitar, sitărüş
becher *m.* burlac, neînsurat, holtei
beci *n.* 1. pivnită, subsol. 2. închisoare, temnită, răcoare, dubă
beclsnic, -ă *adj.* 1. slab, debil, pirpiriu. 2. ticălos, infam, josnic, mizerabil
belzadea *m.* principe, print
beladonă *f.* mătrăgună
belciug *n.* verigă
belea *f.* necaz, neajuns, neșansă, nefericire, mizerie
beletristic, -ă *adj.* literar, estetic, expresiv
belfer *m.* învățător, institutor, profesor, dascăl
- bell** *vb.* a jupui, a juli, a holba
belicos, -oasă *adj.* agresiv, impulsiv, violent, bătăios
belşug *n.* bogătie, opulentă, abundență, îndestulare, rod, prisos, huzur
belvedere *f.* foisor, balcon
belzebut *m.* diavolul, dracul, satana, ucigă-l-crucă, scaraotchi
benchetul *vb.* a chefui, a petrece, a se ospăta
benedicțlune *f.* binecuvântare, blagoslovire
benefic, -ă *adj.* binefăcător, prietic, binevenit, avantajos, pozitiv
beneficia *vb.* a profita, a căştiga, a se bucura, a se folosi de
beneficlu *n.* căştig, dobândă, avantaj, folos, adaos
benevol, -ă *adj.* de la sine, nesilit, facultativ, voluntar
benign, -ă *adj.* curabil, vindecabil, ușor, trecător
berbant *adj.* *m.* afemeiat, corrupt, muieratic
berechet *n.* belşug, prisos, opulentă, abundantă, huzur
beregată *f.* laringe, gât, gât
beretă *f.* basc
berneveci *m. pl.* itari
bestial, -ă *adj.* sălbatic, feroce, cumplit, fioros, animalic
bestie *f.* animal, fiară
beșteleală *f.* mustrare, dojană, dojenire, critică, ceartă, observații
beteag, -ă *adj.* infirm, suferind, schilod
beteşug *n.* 1. infirmitate, schilodeală, betejeală, vătămare. 2. cusur, defect, neajuns, meteahnă. 3. boală, suferință, morb
betonieră *f.* malaxor
betie *f.* 1. ebrietate, chercheleală, amețeală, alcoolizare. 2. (fig.) încântare, însufletire, entuziasm, elan, extaz, pornire
betiiv, -ă *adj.* alcoolic, băutor, betivan
bezea *f.* sărut, sărutare, pupat
bezmetic, -ă *adj.* aiurit, zăpăcit, dereglat, pierdut, smintit, tăcnit

beznă *f.* întuneric, obscuritate, tenebre, întunecime

biber *m.* castor, breb

biciui *vb.* 1. a șfichiui, a flagela, a snopi. 2. a satiriza, a ironiza, a critica (aspru)

biciulitor, -oare *adj.* usturător, ne-crutător, nemilos

biciușcă *f.* cravașă, nuia

bidon *n.* canistră, ploscă

blet, blată *adj.* 1. sărman, nevoiasă, sărac, mizer, pauper, nenorocit, mizerabil, de plâns. 2. umil, obscur, neînsemnat, insignificant

bifurca *vb.* a se despărți, a se desface, a se scinda

bigot, -ă *adj.* habotnic, fanatic, bisericos

bijuterie *f.* giuvaer, odor, podoabă

bilanț *n.* rezultat, evaluare, încheiere, socoteală, situație (finală)

bilă *f.* 1. fiere. 2. sferă, glob

bilet *n.* 1. notă, însemnare, act. 2. scrisoare, epistolă, răvaș. 3. bancnotă

bilunar, -ă *adj.* chenzinal, bimensual

bînă *f.* schelă, construcție, edificiu, eșafodaj

bine *adv.* 1. aşa, just, perfect, de acord, desigur. 2. tare, vârtos, zdravăn. 3. plăcut, agreabil, frumos, simpatic. 4. precis, exact, de tot, deplin

bine *n.* binefacere, avantaj, folos, satisfacție, bunăstare

binecrescut, -ă *adj.* manierat, civilizat, politicos, cumsecade

binecuvântă *vb.* a blagoslovi, a invoca (harul ceresc), a ura (binele)

binecuvântare *f.* benedictie, blagoslovire, har (ceresc), destin (bun)

binecuvântat, -ă *adj.* 1. sfintit, blagoslovit, fericit, preamarit. 2. just, legitim, întemeiat, justificat, rational

binefacere *f.* 1. generozitate, faptă bună, ajutor, caritate. 2. folos, avantaj, câștig, profit

binefăcător, -oare *adj.* 1. sprijinitor, binevoitor, generos, săritor. 2.

prielnic, folositor, binevenit, bun, util, necesar

binefăcut, -ă *adj.* voinic, zdravăn, solid, vânjos

bineînțeles *adv.* desigur, neîndoileinic, cert, categoric, firește

binețe *f.* salut, bună-zia, noroc

binevenit, -ă *adj.* oportun, prielnic, bun, folositor, util

binevoi *vb.* a consumă, a catabixi, a se învrednici, a se angaja

binevoitor, -oare *adj.* serviabil, amabil, săritor, cumsecade, generos

binișor *adv.* încet, lin, usor, ușurel, alene

biografie *f.* cronologie (personală), povestea vieții (cuiva)

bir *n.* impozit, dare, contribuție, taxe, impunere

birjar *m.* vizitu, droșcar, surugiu

birocrație *f.* birocratism, formalism, scriptologie

birou *n.* cancelarie, oficiu, administrație

birt *n.* bodegă, restaurant, bistrou, ospătărie

birui *vb.* a învinge, a izbândi, a înfrângă, a răzbi, a depăși

biruință *f.* învingere, victorie, izbândă, succes

biserică *f.* templu, bazilică, cathedrală, capelă, lăcaș de închinare

bisericesc, -ă *adj.* clerical, religios, eclesiastic

bisericuță *f.* (fig.)cărdășie, gașcă, şleahtă, coterie

bitum *n.* smoală

bivuac *n.* tabără

bizar, -ă *adj.* ciudat, neobișnuit, curios, extravagant

bizon *m.* bou

bizui *vb.* a conta, a se sprijini, a spera, a se încrede

blagoslovenie *f.* v. binecuvântare

blajin, -ă *adj.* v. bland

blam *n.* înfierare, dezaprobar, reprobare, vestejire, condamnare

blană *f.* 1. cojoc, șubă, bundă. 2. scândură

blasfemie *f.* calomnie, hulă, injurie, înjurătură

blazat, -ă *adj.* dezgustat, plăcătit, indiferent, insensibil, sastisit

blazon *n.* stemă, emblemă, armoarii

blănăr *m.* cojocar

bleg, bleagă *adj.* v. nătărău

blestem *n.* 1. imprecatie, maledictie, afurisenie. 2. dezastru, potop, flagel, catastrofă, nenorocire

blestemat, -ă *adj.* 1. afurisit, anatemizat, excomunicat, urgisit. 2. rău, mizerabil, ticălos, mișel, infam, hain

blestemătie *f.* v. nelegiuire

bleu *adj.* albastru, azuriu, havai

blid *n.* strachină, castron

blând, -ă *adj.* liniștit, bun, calm, blajin, potolit, domol, pașnic, cuminte, aşezat

blândeță *f.* v. bunătate

bloc *n.* 1. stei, bolovan. 2. imobil, construcție (cu etaje). 3. (fig.) alianță, grup, coalitie, grupare

bloca *vb.* a închide, a opri, a astupa, a bara

blockadă *f.* v. încercuire

blond, -ă *adj.* bălai, bălan, codalb, băl

bluf *n.* cacialma, nereușită, insucces, eșec

boală *f.* 1. suferință, maladie, afectiune, beteșug, morb, pătimire. 2. pică, ciudă, necaz, ranchiușă, pornire, invidie

boare *f.* v. adiere

boarfe *f.* *pl.* catrafuse, bulendre, calabalâc

bob *m.* grăunte, sămânță, boabă

bobina *vb.* a înfășura, a depăna

bobină *f.* mosor

bobârnac *n.* v. mustrare

boboc *m.* 1. mugur. 2. pui, puișor. 3. ucenic, novice, începător, recrut

botobi *vb.* a arde, a dudu

bocănlă *vb.* v. ciocâni

boccea *f.* v. legătură

bocet *n.* plângere, tânguire, jelanie

boci *vb.* a plânge, a se tângui, a lacrima

bodegă *f.* birt, ospătărie, bufet, bar

bodârlău *m.* cufundar, corcodel

bodogăneală *f.* 1. mormăială, bolboroseală, bâiguală, bombăneală. 2. cicăleală, dăscăleală, săcăială, molestare

bogat, -ă *adj.* 1. înșărit, avut, bogătaș, cu cheag, cu stare, prosper, cuprins, pricopsit. 2. roditor, productiv, fertil, mănos, fecund. 3. abundant, mult, mare, amplu, cuprinzător, întins. 4. fastuos, strălucitor, grandios, măret, impresionant

bogătie *f.* 1. avere, avuție, belșug, prosperitate, prisos, cheag. 2. ampleoare, abundantă, vastitate, întindere, cuprindere, mărimă

bol *n.* v. statură

bol *vb.* v. vopsi

bolangiu *m.* vopsitor

bolcota *vb.* v. submina

boiler *m.* v. moșier

boileresc *n.* clacă, rușfet, beilic

boierime *f.* aristocrație, moșierime, nobilime, protipendadă

boleros, -oasă *adj.* v. trufaș

bojdeucă *f.* v. cocioabă

bolborosi *vb.* a mormăi, a bârgui, a bâlbâi

bold *n.* ac (cu gămălie)

bold *vb.* v. zăcea

boldid *n.* meteorit, aerolit

bolnav, -ă *adj.* suferind, infirm, beteag, neputincios, incapabil

bolnăvicioș, -oasă *adj.* debil, firav, subred, maladiv

bolovan *m.* pietroi, stâncă

boltă *f.* 1. cer, firmament. 2. cupolă, boltitură, arcadă, arc. 3. prăvălie, dugheană

bolti *vb.* a arcui

bombastic, -ă *adj.* retoric, emfatic, afectat, declamator, pompos, grandiloquent

bombat, -ă *adj.* convex, umflat, proeminent

bombănlă *vb.* v. mormăi

bomboane *f.* *pl.* dulciuri, zaharițale

bondar *m.* bărzăun

bonetă *f.* scufie, tichie

bonificație *f.* rabat, reducere, scăzământ, facilități (de plată)

bont, boantă *adj.* turtit, ciuntit, retezat, fără vârf
bonton *n. v.* politețe
bonz *m. v.* căpeterie
borangic *n.* mătase
borcănat *adj.* umflat, gros
borceag *m.* măzăriche
bord *n.* țarm, margine, mal
bordei *n. v.* colibă
bordură *f.* chenar, margine, tivitură
boreal *adj.* nordic, septentrional
borfaș *m.* pungaș, hot, găinar
borhot *n.* tescovină, boștină
borboatajă *f.* ispravă, poznă
borși *vb. v.* fermenta
bortă *f. v.* gaură
borțos, -oasă *adj.* 1. burtos, obez, gras. 2. (f.) gravidă, însărcinată, grea
borviz *n.* apă minerală
boschet *n.* tufiș
boscoană *f. v.* vrajă
boscordi *vb. v.* murmura
bostan *m.* dobleac, harbus
bosumflat, -ă *adj.* supărat, îmbufnat, tâfnos, capricios, sucit
bot *n. v.* gură
boteza *vb. v.* numi
boti *n.* cocoloș, bulz
boti *vb.* mototoli, cocoloși, șifona
box *n.* pugilism
boxă *f.* compartiment, despărțitură
brac *n.* sfârmătură
brambura *adv.* alandala, aiurea, haotic, dezordonat, fără rost, anapoda
brambureală *f.* debandadă, haos, dezordine
brancardă *f.* targă
braniște *f. v.* pădure
branșa *vb.* a conecta, a lega, a ataşa
branșă *f.* 1. ramură, domeniul, sector. 2. meserie, profesie, ocupație, slujbă, funcție
brașoave *f. pl.* fleacuri, povești, palavre, gogoși, vorbe goale, minciuni
brat *n.* 1. mână, brâncă. 2. ramură, ramificație, crac
brav, -ă *adj. v.* curajos
brava *vb.* a înfrunta, a sfida

bravol *interj.* foarte bine, excelent, minunat, foarte frumos, felicitări!
bravură *f.* vitejie, eroism, bărbătie, temeritate, cutezană, îndrăzneală
brazdă *f.* 1. răzor, polog. 2. (fig.) făgaș, dâră, urmă, parte
breaslă *f.* tagmă, corporație, rang, categorie, cin
breaz, -ă *v.* grozav
brebenel *m.* deditel, borbenea, breabă, iotă, păștiă, floarea-paștilor
breșă *f.* spărtură, gaură, deschizătură
brevet *n.* licență, permis, patentă
breviar *n.* compendiu, sinteză
brezaie *f.* 1. capră. 2. paparudă
briceag *n.* cuțitaș, custură, brișcă
brigadă *f.* echipă, unitate, grup
brigand *m.* tâlhar, bandit, hoț
briliant *n.* diamant
brîșcă *f.* trăsurică, cabrioletă
britanic, -ă *adj.* englez
briză *f. v.* adiere
brâu *n.* 1. cingătoare, centură, cordon, curea, șerpar. 2. mijloc, talie. 3. bordură, chenar, dungă, brână, ciubuc, vrâstă
broboadă *f.* basma, näframă
broda *vb.* 1. a coase, a înflora. 2. (fig.) a scorni, a născoci, a inventa
brodeală *f.* potrivire, nimereală, congruență
brodi *vb.* a se nimeri, a se potrivi, a concorda
broșă *vb.* a lega, a compacta
broșură *f.* cărtulie, fasciculă, opuscult
bruftuială *f.* muștruluială, dăscăleală, critică, mustrare, reproș
bruion *n.* ciornă, schiță, concept
bruiaj *n.* perturbare, tulburare, larmă, zgromot
brumar *m.* noiembrie
brumă *f.* 1. pruină. 2. puținătate, micime, fleac
brumărel *m.* octombrie
brumăriu, -ie *adj.* fumuriu, vinețiu
brun, -ă *adj.* negricios, brunet, oacheș, smolit, tuciuriu
brunet, -ă *adj. v.* brun

brusc, -ă *adj.* neașteptat, deodată, subit, inopinat, spontan, fulgerător
brusca *vb.* a repezi, a brățului, a înghesui, a maltrata
brusture *m.* lipan
brut, -ă *adj.* neprelucrat, nefinisat, necioplit, grosolan, primitiv, necizelat
brutal, -ă *adj.* necivilizat, aspru, dur, silnic, agresiv, rău, neomenos
brutalitate *f.* duritate, asprime, răutate, agresivitate, neomenie
brutallza *vb.* a agresa, a maltrata, a vătăma, a lovi, a bate, a ataca
bubă *f.* 1. abces, furuncul. 2. neajuns, încurcătură, complicație, greutate
bubul *vb.* a (de)tuna, a dudu, a vui, a răsună
bucată *f.* 1. fragment, parte, frântură, porție, crâmpai. 2. componiție, lucrare
bucate *f. pl.* 1. hrana, alimente, mâncare. 2. cereale, grâne
bucălat, -ă *adj.* v. dolofan
bucătică *f.* fărâmă, păticică, fărâmătură, pic
buchet *n.* 1. mânunchi, smoc, chită. 2. miros, aromă, parfum
buchlseală *f.* învățare, studiu, toceală
bucium *n.* corn, tulnic
bucăză *f.* zuluf, cărlionț, creț
bucluc *n.* necaz, neajuns, încurcătură, mizerie
buclucaș, -ă *adj.* v. cărcotaș
bucolic, -ă *adj.* idilic, pastoral, campestru
bucolică *f.* eglogă, idilă
bucura *vb.* 1. a se desfăta, a se veseli, a se amuza, a jubila. 2. a beneficia, a profită, a se folosi de...
bucurie *f.* mulțumire, satisfacție, placere, desfătare, euforie
bucuros, -oasă *adj.* satisfăcut, vesel, bine-dispus, voios, mulțumit
buf, -ă *adj.* burlesc, caraghios, grotesc, caricatural
bufant, -ă *adj.* infoiat, umflat
bufet *n. v.* bodegă
bufnăță *f.* cucus, buhă, bogză

bufon *m.* măscărici, piață, cabaz, ghiduș, caraghios
buhă *f.* bufnăță
buhălt, -ă *adj.* umflat, buget, puhat
bulmac, -ă *adj.* v. zăpăcit
bulmăceală *f.* năucire, zăpăceală, amețeală, buimăcare
bulb *m.* tubercul
bulboană *f. v.* vâltoare
bulbucătură *f. v.* umflătură
buleandră *f. v.* zdreanță
buletin *n.* 1. revistă, anuar, periodic. 2. înștiințare, anunț, comunicat
bulin *n.* comprimat, cașetă, pilulă
buluc *n. v.* grămadă
buluci *vb. v.* înghesui
bulz *n.* cocoloș, bulgăre
bumb *m.* nasture
bumbac *n.* 1. coton. 2. (înv.) vată
bun, -ă *adj.* 1. cumsecade, de treabă, amabil, inimos, generos, binevoitor. 2. bland, blajin, pașnic, prietenos, calm, cuminte, cuviincios. 3. plăcut, convenabil, binevenit, util, potrivit. 4. destoinic, șicusit, capabil, dibaci, abil, apt, vrednic. 5. valabil, neuzat, nestricat, nealterat
bun *n. v.* avere
bună *f.* bunica
bună-credință *f. v.* sinceritate
bună-cuvînță *f. v.* polițe
bunăoară *adv.* precum, de exemplu, de pildă
bunăstare *f. v.* belșug
bunătate *f.* omenie, cumsecădenie, generozitate, noblete, bunăvoindă, amabilitate, blândete
bunăvolnăță *f.* 1. amabilitate, noblete, generozitate. 2. silință, râvnă, zel
bundă *f.* cojoc, pieptar
bun-gust *n.* rafinament, distincție, eleganță
bunic *m.* tată-mare, bun, taică, bunel
buncă *f.* mamă mare, bună, mamaie
bun-simț *n.* sensibilitate, polițe, bună-creștere, amabilitate
bură *f.* burnită, tărâială

burduf *n.* 1. foiae, stomach. 2. coș, covilțir

burdușι *vb.* 1. a umple, a îngrămădi, a îndesa, a ticsi. 2. (fam.) a batę, a snopi, a stâlci, a buși. 3. a se coji, a se scoroji, a se coșcovi

burete *m.* ciupercă, hrib, mănătarcă

burghlu *n.* sfredel

buric *n.* omilic; (fig.) centru, mijloc

burlac *m.* celibatar, neînsurat, flăcău, becher, cavaler

burlesc, -ească *adj.* grotesc, caricatural, caraghios, buf, parodic

burnită *f.* țărâială, bură, ploaie măruntă

burtă *f.* pântece, abdomen, foiae

burulană *f.* bălărie, dudău, beldie

burzulul *vb.* a se supăra, a se enerva, a reacționa, a se înfuria

busolă *f.* 1. compas. 2. ghid, călăuză, cicerone

bușι *vb.* a împinge, a lovi, a izbi

bușon *n.* dop, astupuș

buștean *m.* trunchi, butuc, ciomp

butcă *f.* trăsură (de lux), rădvan

butelcă *f.* sticlă, garafă, butelie

bute *f.* butoi, poloboc, saca, buriu

butelie *f.* sticlă, butelcă

butnar *m.* dogar

butol *n.* bute, poloboc, saca, buriu

butonieră *f.* cheutoare, gaică

butuc *m.* buștean, trunchi, ciolhan, ciump

butucănos, -oasă *adj.* grosolan, nefinisat, necioplit, necizelat

buturugă *f.* butuc, cioată, ciump, buștean

buză *f.* 1. margine, limită. 2. tăiș, ascuțis

buzdugan *n.* ghioagă, măciucă

buzunări *vb.* a fura, a șterpeli, a pungăși

C

ca *conj. adv. prep.* 1. cum, precum, după cum. 2. cam, aproximativ. 3. de, pentru, spre, drept

cabală *f. v.* uneltire

cabalistic, -ă *adj.* obscur, încâlcit, misterios, neclar, ascuns, confuz,

cabinet *n.* 1. birou. 2. guvern, consiliu de miniștri

cabotaj *n.* navigație

cabotin *m.* 1. măscărici, actor fals. 2. şarlatan

cabrioletă *f.* şaretă, brişcă, trăsurică

cacealma *f.* păcăleală

cacom *n.* hermină

cadaveric, -ă *adj.* palid

cadavru *n.* leş, corp, trup, stârv. hoit, rămăşiţe pământeşti, mortăciune

cadă *f.* vană, baie

cadență, -ă *adj.* ritmat, sacadat, accentuat, apăsat

cadență *f.* ritm

cadou *n.* dar, plocon, atenție, peşcheş, (fam.) mită

cadra *vb.* a corespunde, a potrivi

cadre *n. pl.* personal, angajați, slujbași, colectiv

cadru *n.* I. 1. ramă, pervaz, toc, canat. 2. întindere, spațiu, teren, domeniul, peisaj, tablou. 3. mediu, ambientă, anturaj, climat, împrejurare. II. angajat, slujbaş, funcționar

caduc, -ă *adj.* trecător
cafeniu, -ie *adj.* maro, maroniu, castaniu, şaten

caftan *n.* manta, dulamă, cabaniță

caimac *n.* smântână

calabalăc *n.* bagaj

calamitate *f.* nenorocire

calapod *n.* şablon, model, tipar, formă, calup

cală *f.* magazie, hambar

calcina *vb.* a arde, a carboniza

calcul *n.* socoteală

calcula *vb.* 1. a socoti, a număra. 2. a combina, a aranja, a planui. 3. a aprecia, a evalua, a estima, a determina

calculat, -ă *adj.* socotit, măsurat, chibzuit, moderat, ponderat

cald, -ă *adj.* 1. fierbinte, arzător, încins. 2. afectuos, afabil, prietenos, cordial, tandru

caldarăm *n.* pavaj, asfalt

cale *f.* 1. drum, curs, itinerar. 2. direcție, linie, sens. 3. (fig) metodă, mijloc, chip, sistem. 4. filieră, mijlocire, intermediu

caleașcă *f.* trăsură

calendar *n.* almanah

calfă *f.* ucenic

calibra *vb.* a sorta, a selecționa

calibră *n.* 1. mărime, volum, dimensiune. 2. fel, soi, specie, gen, sort
calic, -ă *adj.* 1. sărac, nevoiaș, oropsit, sărman. 2. zgârcit, avar, egoist, meschin

califica *vb.* 1. a specifica, a numi, a taxa, a eticheta. 2. a instrui, a pregăti, a forma, a specializa

calitate *f.* 1. însușire, valoare, trăsură, atribut, notă, specific. 2. titlu, rang, grad, competență

calificativ *n.* apreciere, etichetă, notă, prețuire, epitet

caligraf *m.* copist, grămatic, contopist, calemgiu, diac, pisar

calm, -ă *adj.* liniștit

calma *vb.* v. domoli

calmant, -ă *adj.* liniștitor, odihnitor, alinător

calomnia *vb.* a defăima, a blama, a denigra, a pone gri, a bârfi, a huli, a discredită

calomnie *f.* defăimare, ponegrire, bârfeală, bârfă, ocară, clevetire, hulă, denigrare, insultă

calp, -ă *adj.* fals

calup *n.* calapod

calvar *n.* chin, suferință, durere, mizerie, apăsare

calvin, -ă *adj.* reformat

calviție *f.* chelie, pleșuvie

cam *adv.* 1. aproximativ, circa, vreo, aproape. 2. puțin, nîțel. 3. prea, excesiv, exagerat

camarad, -ă *m.* coleg, prieten, tovarăș, ortac

camarilă *f.* clică

camătă *f.* dobândă, procent, interes

cameră *f.* 1. odaie, încăpere, sală.

2. anvelopă
cameristă *f.* femeie de serviciu, subretă

camerton *n.* diapazon

campament *n.* tabără, lagăr, bivuac

campanie *f.* 1. război, luptă, ostilități. 2. acțiune (de masă), mobilizare, propagandă

campanilă *f.* clopotniță

campestru, -ă *adj.* câmpenesc, pastoral, tăărănesc, rustic

camping *n. v.* cantonament

campion *m.* as, fruntaș, lider, protagonist

camufla *vb.* v. ascunde

canaf *n.* ciucure, țurture

canava *f.* urzeală

canal *n.* 1. sănătate, tranșee. 2. tub, conductă, teavă. 3. lungime de undă

canalie *f. v.* ticălos

canaliza *vb.* 1. salubriză, a asana.

2. (fig) a îndrepta, a orienta, a dirija

canapea *f.* sofa, divan, dormează

canat *n.* pervaz

cană *f.* ulcea, ulcică

cancan *n. v.* bârfă

cancelar *m.* prim-ministru, premier

cancelarle *f.* birou, oficiu

cancer *n.* neoplasm, tumoare malignă, rac

candelabru *n.* policandru

candid, -ă *adj.* v. curat

candida *vb. v.* concura

candidat, -ă *m. f.* concurrent, competitor

candoare *f.* 1. inocență, castitate, nevinovătie, puritate, curătenie. 2. naivitate, credulitate

candriu, -ie *adj.* v. zăpăcit

canevas *n. v.* schită

cange *f. v.* rangă

canibal, -ă *adj.* sălbatic, antropofag

caniculă *f.* arșiță, dogoare, nădușeală, zăduf, cupitor

canistră *f.* bidon

canon *n.* 1. dogmă, regulă, crez, lege, normă, tipic. 2. chin, calvar, caznă, supliciu, tortură

canonadă *f.* bombardament, tir, tragere

canoni *vb.* a chinui, a tortura

canonic, -ă *adj.* normativ, legic, dogmatic

canotaj *n.* vâslit, lopătare (sport)

cant *n.* muchie, dungă

cantabil, -ă *adj.* melodios, armonios, muzical

cantaiup *m.* pepene (galben), turkestan

cantitate *f.* mărime, volum, multime, sumă, număr, câtime

cantona *vb.* 1. a (se) instala, a caza, a tăbări. 2. a se limita, a se restrânge

cantonament *n.* campament, bivuac, tabăra

cantor *m.* psalt, târcovnic, dascăl, cântăreț

cap *n.m.* 1. țeastă, craniu, căpătană (jargon), dobleac, glavă, tărtăcută. 2. minte, cuget, gândire, cugetere, judecată, rationament, memorie. 3. persoană, om, individ, ins. 4. șef, căpetenie, ștab, comandant. 5. început, frunte. 6. capăt, sfârșit, final, terminație, extremitate

capabil, -ă *adj.* v. priceput

capac *n.* acoperitoare, înveliș

capacitate *f.* 1. fortă, tărie, putere. 2. aptitudine, pricepere, capacitate, talent, valoare, calitate. 3. cuprindere, volum, mărime

capăt *n.* 1. limită, sfârșit, terminație, cap, fine, extremitate, final. 2. bucată, fragment, frântură

capcană *f.* 1. cursă, prinzătoare, laț. 2. ademenitoare, ispită, momeală

capelă¹ *f.* v. șapcă

capelă² *f.* bisericută, paraclis

capilar *adj.* subțire, fin, îngust

capișon *n.* căciuliță, bonetă

capital, -ă *adj.* 2. esențial, fundamental, decisiv, substantial, vital. 2. (f.) majusculă, verzală, mare

capitală *f.* metropolă-

capitaliza *vb.* a strângă, a aduna, a concentra, a acumula

capitol *n.* parte, fragment

capitona *vb.* a îmbrăca, a tapisa

capitula *vb.* a se preda, a se supune, a ceda, a se da învins, a se închină

capiu, -ie *adj.* v. nebun

capodoperă *f.* creație, operă, realizare genială

capot *n.* halat

capota *vb.* v. prăbuși

capriclos, -oasă *adj.* v. nestatornic

capriciu *n.* moft, toane, răsfăt, ciudătenie, fită, izmenegală

capsoman, -ă *adj.* v. stupid

capta *vb.* a prinde, a recepta, a colecta, a aduna, a strângă

captiv, -ă *adj.* v. prizonier

captiva *vb.* a înlăntui, a subjuga, a seduce, a fermeca, a delecta, a vrăji, a capta

captivant, -ă *adj.* v. fermecător

captivat, -ă *adj.* sedus, cucerit, fermecat, fascinat, vrăjit

captivitate *f.* v. robie

captura *vb.* 1. a prinde, a aresta, a înhăta, a apuca. 2. a ocupa, a cuprinde, a robi, a cucerii

car *n.* căruță

carabină *f.* pușcă, flintă

caracter *n.* 1. particularitate, notă, marcă, înșușire, atribut, calitate. 2. fel, natură, temperament. 3. literă, semn grafic

caracteristică, -ă *adj.* definitoriu, propriu, specific, tipic, distinctiv

caracteristică *f.* particularitate

caracteriza *vb.* a defini, a specifica, a individualiza, a contura

caracudă *f.* albitură, plevușcă, baboian, mărunță

caraghios, -oasă *adj.* 1. comic, hazliu, glumet, burlesc, nostim, buf.

2. ridicol, neserios, de râs, rizibil

caraghioslăc *n.v.* bufonerie

carambol *n.v.* încurcătură

carantină *f.* v. izolare

carapace *f.* v. înveliș

caraulă *f.* v. pază

caravană *f.* v. convoi

carbon *n.* indigo, plombagină

carboniza *vb.* a arde, a calcina, a se tăciuna

carcasă *f.* 1. înveliș, carapace, crustă. 2. cadru, schelet, osatură

carceră *adj.* celulă, arest, închisoare

carda *vb.* a dărăci, a scărmăna

cardinal, -ă *adj.* v. fundamental

cardinal *m.* prelat (catolic), ierarh, eminentă, monsenior

carentă *f.* v. lipsă

caretă *f.* v. trăsură

careu *n. v.* patrat
careva *pron.* cineva, oarecine, oarecare, vreunul
cária *vb.* a se găuri, a se strica
caricatural, -ă *adj.* v. grotesc
caricaturiza *vb.* v. ironiza
carieră *f.* v. profesiune
carierist, -ă *m. f.* v. parvenit
caritabil, -ă *adj.* generos, nobil, dănic, milos, filantropic
caritate *f.* generozitate, bunătate, dănicie
carâmb *n.* tureatcă, saftian, tureac
carnaj *n.* masacru
carnal, -ă *adj.* trupesc, fizic, senzual
carnaval *n.* petrecere
caro *n.* tobă
carou *n.* pătrat, careu
carpetă *f.* covoraş
carta *vb.* a grupa, a repartiza, a clasifica
cartă *f.* pact, convenție, document, acord (scris)
carte *f.* 1. operă, volum, tom, scriere, lucrare. 2. știință cultură, instruire, studii. 3. scrisoare, act, document, înscris
cartel *n.* 1. monopol. 2. grupare, asociere, înțelegere, coaliție
cartier *n.* sector, raion, cvartal, mahala
cartilaj *n.* tendon, zgârci
cartona *vb.* a compacta, a lega (o carte)
cartirui *vb.* a caza, a adăposti
carton *n.* mucava
cartotecă *f.* fișier, evidență
cartuș *n.* glonte, plumb
casa *vb.* a anula
casant *adj.* v. fragil
casap *m.* măcelar
casă 1. locuință, domiciliu, cămin, adăpost. 2. clădire, imobil, construcție. 3. familia, menaj, căsnicie, dinastie
casă² *f.* casierie
cascadă *f.* cataractă, cădere de apă, niagară
casetă *f.* cutioară, cutiuță

casnic, -ă *adj.* domestic, familial, gospodăresc
casnică *f.* gospodină
cast, -ă *adj.* v. nevinovat
castaniu, -ie *adj.* șaten, maroniu, cafeniu
castă *f.* v. tagmă
castitate *f.* puritate, curătenie, nevinovătie, virginitate
castra *vb.* a jugăni, a scopi, a emascua
castron *n. v.* vas
castru *n.* lagăr, tabără, campament
casetă *f.* pastilă, bulin, comprimat, pilulă, tabletă
cat *n.* etaj, nivel, plan
catabolism *n.* dezasimilație, dezasimilare, dezintegrare
cataclism *n. v.* catastrofă
catacombă *f. v.* subterană
cataadicsi *vb. v.* binevoi
catagrafia *vb.* a inventaria, a recenza, a înscrive, a înregistra
cataligă *f.* piciorong, papainog
catalizator *n.* accelerator, activant
catalog *n.* registru, fișier, catastif, condică
catapeteasmă *f.* iconostas, tâmplă, fruntar
cataplasmă *f.* compresă, prișniț, oblojeală, plasture
catar *n.* guturai, coriză, rinită
cataractă¹ *f.* cascadă, cădere de apă, niagară
cataractă² *f.* albeață, apă-albă, perdea
catarg *n.* arbore, mastă
catastif *n. v.* catalog
catastrofal, -ă *adj.* îngrozitor, groaznic, dezastruos, fatal, teribil
catastrofă *f.* dezastru, calamitate, flagel, grozăvie, năpastă, urgie, nenorocire, sinistru, pacoste
catedrală *f.* biserică, bazilică, templu, lăcaș divin
catedră *f.* 1. pupitru, birou. 2. profesorat, dăscălie, învățământ, belferie
categoric, -ă *adj.* 1. ferm, hotărât, decis, transțant, răspicat. 2. evident,

izbitor, clar, indisutabil, cert, vădit,
sigur, net

categorie *f.* 1. clasă, grupare, fel,
gen, speță, soi. 2. chip, fel, gen, tip.
3. pătură, strat, treaptă

categorisi *vb.* v. clasifica

catehism *n.* (fig.) manual, pravilă,
îndreptar

catenă *f.* v. lanț

caterincă *f.* flașnetă, minavet

caterisi *vb.* a răspopi, a
excomunica, a exclude

catifea *f.* velur, plus, barșon

catifelat, -ă *adj.* mătăsos, moale,
delicat

catăr *m.* 1. măgar, asin, mul. 2.
(fig.) om încăpătânat, inflexibil,
îndărtinic

catolic, -ă *adj.* româno-catolic,
apostolic, roman, papistaș, papist

catrafuse *pl.* boarfe, bulendre,
calabalăc, țoale, troace

catran *n.* gudron, smoală, păcură:
(fig.) supărare, furie, venin

catrință *f.* peștișan, zavelcă, fotă

cajaveică *f.* scurteică, zoavă

cauc *n.* căuș, scafă

caustic, -ă *adj.* mușcător, usturător,
tăios, zeflemitor, ironic, satiric

cauteriza *vb.* a arde

cauțiune *f.* garanție, chezăsie,
asigurare, gaj

cauza *vb.* a pricinui, a determina,
a produce, a provoca, a genera, a isca

cauzalitate *f.* condiționare,
determinare, motivare

cauză *f.* 1. motiv, pricină,
considerent, mobil, rațiune, temei. 2.
origine, obârșie, izvor, sursă. 3.
proces, actiune, judecată, pără

cavaf *m.* v. cizmar

caval *n.* v. fluier

cavaler *m.* 1. nobil, aristocrat. 2.
călăret, călăraș, cavalerist. 3. ostaș,
luptător, călăret. 4. holtei, burlac,
flăcău, celibatar, becher, june

cavalcadă *f.* călărie, alergare de
cai

cavalerie *f.* călărimă

cavalereste *adv.* v. leal

cavalerism *n.* v. politețe

cavernă *f.* grotă, peșteră, hrubă,
cavitate

caviar *n.* icre negre

cavitate *f.* adâncitură, gaură,
scobitură, spărtură

cavou *n.* criptă, necropolă,
mormânt

caz *n.* întâmplare, împrejurare,
circumstanță, eveniment, ipostază,
situatie, fapt, context

caza *vb.* v. găzdui

cazan *n.* căldare, rezervor,
zănoagă

cazanie *f.* predică, omilie, didahie,
propovedanie

cazemată *f.* buncăr, fortificație

cazma *f.* hărăt, sapă

caznă *f.* 1. chin, suferință, canon,
durere, tortură, supliciu. 2. efort,
trudă, stăruință, silință, osteneala

cazon, -ă *adj.* militar, milităresc,
ostășesc, soldătesc; (fig.) aspru, rigid

cazual, -ă *adj.* 1. accidental,
incidental, ocasional, sporadic. 2.
flexionar

cazuistică *f.* sofistică, arguție,
vorbărie

că *conj.* 1. căci, fiindcă, deoarece,
pentru că. 2. încât, de, să. 3. deși, cu
toate că. 4. doar, când

căci *conj.* deoarece, că, pentru că,
fiindcă

căciular *m.* dorobanț, ostaș,
curcan

căciulă *f.* 1. cușmă. 2. (fig.) om,
ins, individ, persoană

căciuli *vb.* 1. a se ploconi, a se
înjosii, a se linguși, a peria, a tămâia.
2. a se milogi, a cerși

căciulită *f.* bonetă, scufie,
căpătână, tichie

căciulie *f.* capsulă, gămălie,
căpătână, măciulie

cădea *vb.* 1. a pică, a se prăvăli,
a se prăbuși, a se surpa, a se dărâma,
a se răsturna, a se lăsa. 2. a se
depune, a se aşeza, a se aşterne. 3.
a atârna, a se apleca, a coborî, a se
înclina, a spânzura. 4. a se pierde,
a eșua, a nu reuși, a nu rezista, a pieri,
a muri. 5. a se nimeri, a se brodi, a se

potrivi, a se cuveni. **6.** a-i sta bine, a cadra, a se cere

cădelniță *vb.* v. tămâia

cădere *f.* I. 1. căzătură, picare, prăbușire, năruire, surpare. 2. lăsare, coborâre, așternere. 3. eșec, nereușită, fiasco, dispariție. II. capacitate, competență, calitate, drept

căftăni *vb.* 1. a boieri, a înnobila. 2. (fam.) a bate, a snopi, a păru

căi *vb.* 1. a se pocăi, a regreta, a-i părea rău, a jeli. 2. a compătimi, a căina, a deplângere

căina *vb.* 1. a se tângui, a se jelui, a se lamenta, a boci, a se văicări. 2. a compătimi, a se căi, a deplângere

căință *f.* regret, pocăință, remușcare, părere de rău

căisor *m.* 1. căluț, călușel. 2. (pl.) călușei, tiribombă

căită *f.* bonetă, scufie, căciuliță, scufă

călare *adv.* încălecat, pe cal

călăraș *m.* călăret, cavalerist

călăret *m.* călăraș, cavalerist, cavaler

călărie *f.* echitație, călărit, hipism

călător, -oare *adj.* *m. f.* 1. drumet, voiajor, trecător, pasager. 2. nomad, migrator, nestabil

călători *vb.* a umbla, a merge, a voiaja, a se deplasa.

călătorie *f.* drum, voiaj, deplasare, umblet

călătorit, -ă *adj.* *v.* umblat

călău *m.* 1. gâde, casap, tortionar. 2. tiran, ucigaș, criminal

călăuză *f. s. f.* ghid, îndrumător, povătuitor, cicerone, mentor

călăuzi *vb.* 1. a conduce, a ghida, a îndruma, a orienta, a povătui. 2. a se lua după, a urma, a asculta de

călcă *vb.* 1. a păsi, a merge, a străbate, a bătători. 2. a strivi, a zdrobi, a nimici, a distrugere. 3. a asupri, a năpăstui, a tirana, a opri, a oropsi. 4. a încălcă, a nesocoti, a viola (o lege)

călcătoare *f.* igheab, lin

călcătură *f.* mers, umblet, pas, pășit

căldare *f.* găleată, cazan; (fig.) zănoagă, circ

căldură *f.* 1. temperatură, febră, fierbințeală. 2. arșiță, caniculă zăpușeală, dogoare, năduf, pojar, zăduf, vipie, torpoare 3. afectiune, atașament, simpatie, pasiune, ardore

călduros, -oasă *adj.* 1. cald. 2. afectuos, cordial, pasionat, amabil

căll *vb.* 1. a se întări, a se oteli, a se fortifica. 2. a prăji, a părpăli

călit, -ă *adj.* otelit, întărit, rezistent, încercat, experimentat, matur

călugăr *m.* monah, pusnic, anahoret, părinte

călugăresc, -ească *adj.* mănăstiresc, monahicesc, monahal, monastic

călugări *vb.* 1. a se pusnici, a fi monah. 2. a se retrage, a fi abstinent, a se izola

călugărită *f.* maică, monahie, mireasa Domnului

căluș *n.* scaun, scăunaș, scăunel

călușei *m. pl.* căișori, carusel

cămară *f.* 1. debara, ghelar, depozit. 2. odaie, încăpere

cămașă *f.* combinezon, furou

cămăraș *m.* intendent, fecior, camerist

cămătar *m.* zaraf; (fig.) zgârcit, afacerist

cămin *n.* 1. semineu, vatră, cupitor, sobă. 2. coș, horn, fumar. 3. casă, adăpost, locuință, familie, menaj

căni *vb.* a înnegri (părul)

căpăta *vb.* 1. a primi, a obține, a dobândi, a câștiga. 2. a încasa, a lua, a contracta

căpătăl *n.* 1. capăt, extremitate. 2. cap, creștet. 3. situație, rost, ocupație

căpătui *vb.* a reuși, a se aranja, a se chivernisi, a se îmbogăti, a se pricoposi

căpătulală *f. v.* parvenire

căpătană *f.* craniu, tigvă, țeastă, scăfările, hârcă

căpcăun *m. v.* canibal

căpetenie *f.* şef, comandant, conducător, cap, bonz

căplă *vb.* v. înnebuni

căpitân *m.* şef, comandant, ştab, mai-mare, conducător

căpistere *f.* v. albie

căpijă *f.* clacie, stog, porcoi

căpos, -oasă *adj.* v. încăpătânat

căprioară *f.* ciută, cerboaică

căprior *m.* 1. cerb. 2. bârnă, martac. 3. falcă, maxilar

căprul, -le *adj.* castaniu, căpriu

căpuşună *f.* fragă

căptuşeală *f.* dublură

căptuşi *vb.* 1. a dubla, a îngroşa, a pune peste. 2. a îndesa, a tixi, a burduşi, a înghesui. 3. a înhăta, a însfăca, a lua, a prinde. 4. a bate, a snopi

căpuşă *f.* 1. ricin. 2. mugur

căra *vb.* 1. a duce, a transporta, a purta, a cărăbăni. 2. a se duce, a pleca, a o șterge,

cărare *f.* potecă, pârtie, drum, cale

cărat *n.* transport, dus, purtare

cărăbăni *vb.* v. căra

cărăbus *m.* gândac-de-mai, bondar

cărămiziu, -le *adj.* roşietic, roşcat

cărările *f.* potecuţă, cărăruşă

cărăuş *m.* căruşaş, chirigiu

cărbune *m.* 1. aur negru; mangal, tăciune. 2. antrax, dalac, pustulă

cărnos, -oasă *adj.* 1. musculos, grăsuţ. 2. miezos, pulpos

cărpănos, -oasă *adj.* zgârcit, avar, egoist, harpagon, calic

cărticică *f.* voluماş, cărtulie, cărticea

căturar *m.* învățat, erudit, savant, intelectual, om de carte

căturăresc, -ească *adj.* livresc, cult, savant

cărtulile *f.* v. căticică

cărucior *n.* landou, căruţ, trăsurică

cărunt, -ă *adj.* albit, încăruntit, sur, nins

căruşaş *m.* v. cărăuş

căruţă *f.* butcă, trăsură, cocie

căsăpi *vb.* a ciopârți, a tăia, a măcelări, a masacra, a nimici, a distrugе

căsători *vb.* a se înșura, a se mărita, a se uni, a se nunti

căsătorie *f.* mariaj, căsnicie, matrimoniu, însotire, însurare, măritiş

căsătorit, -ă *adj.* familist, însurat, măritat, cununat

căsca *vb.* v. deschide

căscat, -ă *adj.* 1. deschis, holbat, zgâit, holbat. 2. (fig.) zăpăcit, gurăcască, uituc, neatent, nătăflet, prostănak, absent, distrat

căsnicie *f.* v. căsătorie

căsuță *f.* 1. căscioară, bojdeucă. 2. compartiment, despărătitură

căşuna *vb.* 1. a-l apuca, a-i se năzări, a-i veni în gând, a urmări, a-i abate 2. a cauza, a pricinui, a provoca

cătană *f.* v. soldat

cătană *vb.* 1. a înrola, a încorpora, a fi soldat. 2. (fig.) a muştrului, a ține de scurt, a pune la respect

cătanie *f.* v. militarie

cătinel *adv.* v. încet

cătrăneală *f.* 1. cătrănire, gudronare. 2. supărare, necaz, tristețe, măhnire, otravă

cătrăni *vb.* 1. a gudrona, a smoli. 2. (fig.) a amărăi, a întrista, a învenina

către *prep.* spre, înspre, la

cătuşă *f.* 1. fiare, obezi, lanțuri. 2. ghingă, prinsoare, japită

cătăra *vb.* a se urca, a se sui, a se cocota, a se ridica, a escalada

cătărător, -oare *adj.* agătător, suitor, urcător

cătelli *vb.* v. împerechea

cătuile *f.* afumătoare, casoletă

căuş *n.* 1. cauc, scafă, lingură. 2. ispol, scăfătă. 3. bild, ciutură, cupă. 4. canclic, canceu

căuta *vb.* 1. umbla după, a cerceta, a scotoci, a cotrobăi, a urmări. 2. a se cere, a avea valoare, a se vinde. 3. a se îngrijii, a se ocupa, a se interesa. 4. a se sili, a încerca, a se osteni, a se trudi. 5. a se vedea, a tatona, a observa, a cerceta, a examina. 6. a

se trata, a se doftori, a urma o cură.
7. a privi, a se uita, a urmări

căutat, -ă *adj.* v. afectat

căutătură *f.* 1. privire, uitătură, căutare. 2. față, mină, expresie, aer

căuzeș *m.* revoluționar, conspirator

căzătură *f.* 1. cădere, prăbușire. 2. hodorog, ramolit, babalâc, ghiuj. 3. derbedeu, lichea, secătură, imoral, corrupt

căzni *vb.* 1. a se chinui, a se forța, a se munci, a se trudi. 2. a chinui, a tortura, a maltrata

căinos, -oasă *adj.* rău, brutal, aspru, crud, hain, neomenos, nemilos

câlti *m. pl.* paciște, calafat

câmp *n.* 1. câmpie, șes, bărăgan. 2. ogor, țarină, cultură. 3. tărâm, loc, spațiu, întindere, arie, domeniu, cerc, sferă, cadru

câmpenesc, -ească *adj.* pastoral, rural, campestru, sătesc

câmpie *f.* șes, bărăgan, pustă, câmp

când *conj.* cum, întrucât, deoarece, dacă, deși

cândva *adv.* odată, odinioară, demult, altădată, altcândva

cânt *n. v.* cântec

cânta *vb.* 1. a întona, a glăsui, a doini. 2. a boci, a jeli, a se tângui. 3. a glorifica, a elogia, a cinsti, a preamări, a proslăvi

cântar *n.* balanță, basculă, cumpană

cântare *f.* cântec, melodie, viers, melodie

cântăreț *m.* dascăl, țârcovnic, diac, paraclisier, psalt, cantor

cântări *vb.* 1. a măsura, a evalua, a trage, a prețui. 2. a cumpăni, a chibzui, a judeca

cântec *n.* 1. melodie, cântare, muzică, melopee. 2. arie, compozitie, lied

cârcă *f.* spate, dos, spinare

cârclogar *m. v.* cârcotaș

cârciumă *f. v.* bufet

cârcotaș, -ă *adj.* certăreț, nemulțumit, dificil, cârciogar, incomod. 2. intrigant, bârfitor, colportor

cârd *n.* 1. turmă, stol, ciopor.. 2. ceată, bandă, clan, tagmă

cârâi *vb. v.* cicâli

cârlan *m.* mior, noaten

cârlig *n.* andrea, iglită, navetă

cârlionț *m.* bucătă, zuluf, cret, inel

cârmaci *m.* 1. pilot. 2. cârmuitor, conducător

cârmă *f.* 1. oîște, protap. 2. cârmuire, conducere, comandă, guvernare, domnie

cârmmeală *f. v.* abatere

cârmi *vb.* 1. a coti, a vira, a se abate, a cotigi, 2. a șovâi, a ezita, a se codi, a se eschiva

cârmizlu, -le *adj.* roșu-închis, purpuriu, carmin

cârmul *vb.* a conduce, a administra, a guverna, a domni, a dirigi

cârpăci *m.* peticar, pantofar (prost), târâie-brâu, ageamiu

cârpă *f.* otrepă, petică, buleandră, treantă, zdreanță

cârpăci *vb.* a cârpi, a petici, a potlogi

cârpător *n.* fund, tocător

cârpeală *f.* 1. cârpire, reparatie. 2. (fig.) refacere (superficială), lucru de mântuială, peticire

cârpli *vb.* 1. a coase, a petici, a repară, a drege. 2. (fig.) a lovi, a bate, a atinge, a da pâlni, a snopi

cârti *vb. v.* protesta

cârtită *f.* sobol, orbet, mușuroi

câștig *n.* 1. avantaj, beneficiu, folos profit. 2. salariu, retribuție, indemnizație

câștiga *vb.* 1. a profita, a dobândi, a beneficia, a obține. 2. a cuceri, a repurta, a învinge, a birui, a bate, a izbândi

cât *conj. ca*, precum, cum, oricât

câteodată *adv.* uneori, din când în când

câțime *f.* mărimă, cantitate, număr, volum. 2. parte, fragment, fractiune

câțva *adv.* puțin, oleacă, ceva, nițel

ce 1. (pron.) care, oricine. 2. (adv.) cât, cum

ce *interj.* cum?, poftim?, aud?!

ceacăr, -ă *adj.* sașiu, zbanghiu, strabic

ceafă *f.* grumaz, cerbice

ceahlău *m.* vultur bărbos, zăgan

ceair *n.* pășune, imaș

ceapă *f.* 1. arpagic, borceaag. 2. bulb

ceapraz *n.* firet, pasmant

ceartă *f.* 1. gâlceavă, dezbinare, sfadă, altercație, animozitate, discordie, dispută, disensiune, învrăjbire, vrajbă, zăzanie, dihonie, zavistie. 2. dojană, mustrare, morală, brufuiuală, beșteleală

ceas *n.* 1. oră, vreme, moment, răstimp. 2. ceasornic, orologiu, ornic. 3. contor, măsurător

ceaslov *n. v.* carte (sacră)

ceasornic *n. v.* ceas

ceată *f.* 1. grup, grămadă, cârd, droaie, gloată, multime, buluc, pâlc, stol, liotă. 2. clică, șleahtă, camarilă, bandă, tabără

ceață *f. v.* negură

ceaun *n.* căldare, tuci

cecitate *f.* orbire

ceda *vb.* 1. a lăsa, a preda, a da, a renunță, a cessiona. 2. a se muia, a se supune, a capitula, a nu se împotrivi, a se pleca. 3. a se atenua, a slăbi, a scădea, a se ameliora. 4. a se frângă, a se rupe, a crăpa, a se deforma

ceferist *m.* feroviar

ceiar *n.* cămară, magazie

celălalt, -ă *pron.* altul, ălalalt

celebra *vb.* 1. a oficia, a sluiji, a săvârși. 2. a aniversa, a sărbători, a prăznui, a serba

celebritate *f.* faimă, glorie, reputație, renume, prestigiu

celebru, -ă *adj.* renumit, ilustru, faimos, reputat, vestit, arhicunoscut

celeritate *f. v.* iuteală

celest, -ă *adj.* v. divin

celibat *n.* burlăcie

celibatar, -ă *adj.* necăsătorit, holtei, burlac, cavaler, june, becher

celulă *f.* 1. alveolă, căsuică, chilioară. 2. carceră, arest, închisoare

cenaclu *n.* grup literar-artistic, reunione, asociere

centenar, -ă *adj.* secular

centiron *n.* centură

centra *vb.* a axa; (fig.) a grupa, a strânge

central, -ă *adj.* principal, medial, esențial, dominant, nodal

centraliza *vb.* a concentra, a grupa, a strânge, a aduna, a subsuma

centru *n.* mijloc, miez, focar, inimă, nucleu

centură *f.* curea, centiron; colac de salvare, cordon, cingătoare

centurion *m.* ostaș, sutaș

cenușar *n.* 1. urnă funerară. 2. scrumieră

cenușă *f.* scrum

cenușiu, -ie *adj.* fumuriu, gri, plumburiu, sur, pământiu

cenzură *f.* control, verificare, supraveghere

cenzura *vb.* 1. a controla, a verifica. 2. a opri, a sista, a interzice (apariția)

cep *n.* canea, tiplu, pipă; nod, dop

cepeleag, -ă *adj.* peltic, săsăit

cer *n.* 1. boltă, firmament, crug, tărie. 2. aer, atmosferă, văzduh, eter. 3. rai, paradis, eden. 4. pronie, divinitate, providență

cerat, -ă *adj.* impermeabil, izolant

cerber *m.* paznic, gardian

cerbice *f.* ceafă, grumaz

cerbiecile *f.* încăpătânare, împotrívire, tenacitate, dârzenie

cerboaică *f.* ciută

cerc *n.* 1. circumferință, roată, disc, rotocol, colac. 2. ambianță, anturaj, mediu, sferă, atmosferă. 3. grup, grupare, asociere, club

cerceta *vb.* 1. a examina, a analiza, a investiga, a studia, a urmări, a explora, a scruta, a căuta. 2. a se documenta, a se informa, a școli. 3. a chestiona, a întreba, a controla, a sonda, a verifica, a ancheta. 4. a vizita, a vedea

cercevea *f.* pervaz, ramă, cadru, toc

cerdac *n.* pridvor, verandă, foișor, tindă, belvedere

cere *vb.* 1. a pretinde, a solicita, a reclama, a revendica. 2. a dori, a pofti, a vrea, a cânta. 3. a necesita, a impune, a pretinde, a implica. 4. a se cădea, a trebui, a se cuveni

cereale *f. pl.* grâne, bucate, pâine

cerebel *n.* creierul mic, creieraș

cerebral, -ă adj. mintal, rațional, spiritual, intelectual

ceremonial *n.* ceremonie, etichetă, protocol, ritual, rânduială, tipic, solemnitate

ceremonie *f.* 1. ceremonial, etichetă, protocol, tipic, solemnitate. 2. fast, pompă, paradă, cinstire, gală. 3. serviciu, slujbă, oficiu

ceremonios, -oasă adj. 1. protocolar, solemn, festiv, sărbătoresc. 2. onctuos, afectuos, mieros

cerere *f.* 1. solicitare, pretenție, exigentă, revindicare. 2. rugămintă, apel, doleanță. 3. petiție, jalbă, suplică. 4. dorință, deziderat, postulat

ceresc, -ească adj. celest, divin, sideral, zeiesc, minunat, preînalt

cergă *f.* pătură, tol, cuvertură, velină, scoartă, lăicer

cerință *f.* 1. exigentă, imperativ, necesitate, pretenție. 2. dorință, deziderat, voință. 3. trebuință, nevoie, necesitate

cerne *vb.* 1. a alege, a selecta, a reține. 2. a bura, a burniță, a tărâi. 3. a deosebi, a desluși, a discerne, a distinge

cerni *vb.* v. îndolina

cerșetor *m.* milog, pomanagiu, calic, sărman

cerști *vb.* a cere, a se milogi, a cerșetori

cert, -ă adj. 1. sigur, neîndoelnic, adevărat, pozitiv, veridic. 2. concret, palpabil, real. 3. ferm, fixat, hotărât

certa *vb.* 1. a mustra, a dojeni, a muștrului, a admonesta, a dăscălii, a dojeni 2. a se învrajbi, a se gâlcevi, a se sfădi, a se supără

certăret, -eață adj. v. agresiv

certifica *vb.* v. dovedi

certificat *n.* dovdă, atestare, atestat, adeverintă, act, document

certitudine *f.* siguranță, convingere, încredințare, credință

cerumen *n.* ceară, clei

cerut, -ă adj. necesar, trebuincios, cuvenit

cesiona *vb.* v. ceda

cetate *f.* fortăreață, fortificație, fort, întăritură

cetățean, -ă adj. locuitor, băstinaș

cetățenesc, -ească adj. civic, civil, obștesc, comunitar

cetățenie *f.* supușenie, naționalitate

cetățuie *f.* citadelă, fortăreață

ceteră *m.* lăutar, scripcar, violonist

cetățuie *f.* citadelă, fortăreață

cetățuiesc, -ească adj. civici, civili

cetățuie *f.* citadelă, fortăreață, încetoșat, înnegurat, nebulos, neguros, păicos, mohorât, tulbere

ceucă *f.* stâncuță, cioacă, ciochiță

ceva *pron.* oarece, puțin, oarecât, câtva, întrucâtva

cezar *m.* împărat, rege

cezură *f.* pauză (ritmică), oprire (scurtă)

cheag *n.* 1. coagul. 2. chimozină, labferment, lactoferment, maia, presură. 3. (fig.) avere, bani, stare, resurse

chef *n.* 1. petrecere, ospăt, zaișfet, benchetuală. 2. dorință, poftă, dispoziție, gust, plac, placere. 3. capriciu, naz, toană, fiță

chefliu, -le adj. v. petrecăret

cheful *vb.* a petrece, a benchetui, a se ospăta

chei *n.* mal, târm, splai

chel *f. pl.* defileu, strâmtoare, strungă

chele *f.* (fig.) 1. explicație, dezlegare, lămurire, deslușire, soluție. 2. secret, simbol, alegorie, canotatie

chel *adj.* pleșuv, chelbos, chilug

chelar *n.* cămară, magazie

chelălăi *vb.* a scheuna

chelbos, -oasă adj. 1. chel, pleșuv, chilug. 2. murdar, jegos, nespălat

- chelfăneală** *f.* v. corecție
cheli *vb.* a pleșuvi, a chelboși
chelle *f.* pleșuvie, calvitie, pleșuveală
chelner *m.* ospătar
cheltui *vb.* a irosi, a risipi, a prăpădi, a toca, a consuma
cheltulală *f.* 1. plăti, speze. 2. consum, risipă, irosire
cheltitor, -oare *adj.* risipitor, nesocotit, mână-spartă, prodig
chema *vb.* 1. a invita, a pofti, a convoca, a solicita. 2. a cita, a acționa. 3. a numi, a porecli, a boteza, a (se) spune, a (se) zice
chemare *f.* 1. invitare, poftire, convocare. 2. ordin, apel, dispoziție, poruncă. 3. înclinație, vocație, presiune, aptitudine, har, talent. 4. menire, rol, misiune, scop
cheamat, -ă *adj.* îndreptățit, competent, priceput
chemător *m.* vornicel, colăcar, vătaf, vătăsel
chenar *n.* 1. bordură, margine. 2. ramă, pervaz, cercevea, cadru
chenzinal, -ă *adj.* bilunar
cheotoare *f.* butonieră, gaică
chepeng *n.* oblon
chercheli *vb.* a se îmbăta, a se afuma, a se ameli și a se turmenta, a se griza
cherestea *f.* lemnărie
chermesă *f.* petrecere, bal, serată
chersin *n. v.* copiae
chervan *n. v.* caravană
chestiona *vb.* a întreba, a interoga, a descoase, a examina
chestiune *f.* 1. problemă, subiect, temă, treabă. 2. poveste, eveniment întâmplare, socoteală, lucru
chestionar *n.* test, întrebări
chetă *f.* colectă, colecționare
chezaș *m.* garant, ostatic
chezășle *f.* garanție, gaj, asigurare, cautiune, amanet
chiabur *m.* înstărit, bogat, bogătan, avut
chiar *adv.* 1. întocmai, exact, precis, absolut. 2. încă, tocmai, în plus
chibrit *n.* aprinjoară, lemnut, focărită
chibzui *vb.* 1. a judeca, a cumpăni, a reflecta, a raționa, a gândi, a socoti. 2. a aprecia, a crede, a găsi, a plănuhi, a măsura
chibzuit, -ă *adj.* 1. cumpănit cumpătat, moderat, echilibrat, măsurat, aşezat, sobru, stăpânit, serios. 2. cuminte, înțelept, judicios, temeinic, matur
chică *f. v.* plete
chichineață *f.* chilie, cămăruță
chichiță *f. v.* şiretic
chiclură *f.* promoroacă
chicot *n. v.* râs
chiflă *f.* franzelută, pânișoară
chiftea *f.* pârjoală
chihlimbar *n.* ambră, succin, electon
chil *n.* kilogram, kilo
chille *f.* cămăruță, chichineață, celulă
chilim *n.* scoarță, covoraș
chilipir *n.* căștig, profit, avantaj, afacere, pleasă
chlist *n. v.* tumoare
chlit *m.* 1. balenă. 2. egalitate, achitare
chltă *f.* mănușchi, buchet, jurubiță
chitanță *f.* recepisă, atestare, adeverintă (de plată)
chiti *vb. v.* ținti
chitcan *m.* şoarece, guzgan
chitibus *n.* 1. fleac, măruntiș, bagatelă, nimic. 2. tertip, stratagemă, şmecherie, şiretic, truc, violenie
chlul *vb.* a chioti, a hăuli, a striga, a tipă
chiultură *f.* strigătură, chiuit, chiot, strigăt, tipăt
chlul *n.* 1. lenevire, sustragere, fugă, (de muncă), farniente
chiuretaj *n.* raclaj, chiuretare
chiulanglu *m.* pierde-vară, leneș, farniente
chiuvetă *f.* lavoar, lavabou
chiverniseală *f.* 1. căpătuială, îmbogățire, parvenire, pricopseală. 2. gospodărire, administrare, cărmuire, conducere
chivernisi *vb. v.* gospodări
chivot *n.* tabernacol; sicriul legii

- chix** *n. v. eșec*
cl *conj. dar, însă, ba, dimpotrivă, numai*
cicatrice *f. semn, urmă, stigmat*
cicatriza *vb. a se vindeca, a se închide (o rană)*
cică *adv. (fam.) chipurile, vorba vine*
cicăleală *f. v. săcâială*
cicăli *vb. a pisălogi, a bate la cap, a sâcâi, a plăcisi, a bârâi*
cicerone *m. v. ghid*
ciclic, -ă *adj. periodic*
ciclist *m. biciclist, rutier*
ciclón *n. taifun, uragan*
ciclu *n. 1. perioadă, răstimp. 2. menstruație, period, regulă. 3. lanț, grup*
cidru *n. must*
cifoză *f. cocașă, gheb, pup*
cifra *vb. 1. a însuma, a aduna, a număra. 2. a (se) ridică, a atinge. 3. a coda*
cifră *f. număr, cantitate*
cifric, -ă *adj. numeric, cantitativ*
cifru *n. cod*
cilbiu, -ie *adj. v. gratuit*
cilindrul *n. 1. sul, burlui. 2. joben*
cimenta *vb. a consolida, a întări, a lega, a fortifica*
cimilitură *f. ghicitoare, joc de cuvinte, zicătoare*
cimitir *n. întirzim, necropolă, morminte*
cimotie *f. v. rudă*
cin *n. tagmă*
cine *pron. 1. care, cel ce. 2. fiecare, oricare, fitecine*
cinegetic, -ă *adj. vânătoresc*
cinema *n. cinematograf*
cineva *pron. 1. careva, oarecare, unul, vreunul. 2. om de seamă, personalitate*
cingătoare *f. brâu, chingă, centură, cordon, curea, betelie*
cinsti, f. *1. onestitate, corectitudine, probitate, integritate. 2. virtute, nevinovătie, puritate, castitate, candoare, sinceritate. 3. stîmă, respect, prețuire, onoare, vază, credit. 4. elogiu,*
laudă, mărire, omagiu, slăvire. 5. cadou, dar, bacăș, plocon, atenție, peșcheș
cinsti *vb. 1. a prețui, a onora, a stimă, a respecta. 2. a elogia, a lăuda, a omagia, a slăvi, a preacinsti. 3. a închîna, a ospăta, a trata. 4. a da bacăș, a dăruii, a mitui*
cinstit,ă *adj. 1. corect, onest, integrul, prob, incoruptibil, loial, de bună credință, nepărat, virtuos, cast, pur, nevinovat, curat. 2. sincer, franc, leal, devotat, fidel, statornic. 3. onorat, prețuit, stimat, respectat*
cinteză *f. scatiu*
cinzeacă *f. țoi, ciocan, păharel*
cioareci *m. pl. ițari, pantaloni, bernevici*
clob *n. hârb, tăndără, spătură,*
cobi *vb. v. șirbi*
cioban *m. păstor, baci, oier, păcurar*
cloc *n. 1. clont, plisc, rost. 2. barbișon, bărbuță, țăcălie. 3. cap, vârf, bot*
ciocăneală *f. bocăneală, bătaie, bocănit, ciocănit*
ciocni *vb. 1. a lovi, a bate, a bocăni, a pocăni. 2. a pisălogi, a bârâi, a cicăli, a plăcisi*
cioclu *m. dricar*
ciocni *vb. 1. a (se) lovi, a (se) izbi, a (se) tampona. 2. a ciobi, a șirbi, a crăpa. 3. a contrazice, a se opune. 4. a închîna, a toasta*
chilipirgiu *m. pleșcar, pomanagiu*
chimen *m. chimion, secără, secărică, tarhon*
chimir *n. şerpar, brâu, chingă*
chin *n. 1. suferință, durere, pătimire, calvar, mizerie. 2. caznă, supliciu, tortură, schinguiire. 3. frământare, necaz, grijă, zbucium*
chindie *f. v. amurg*
chingă *f. 1. chimir, brâu, cingătoare. 2. încheietură, cătușă, stinghie, cocârlă, punte, curmeziș*
chinoroz *n. v. fard*
chintesentă *f. esență, sumum, miez*
chinul *vb. 1. a căzni, a tortura, a schingui. 2. a (se) trudi, a se strădui*

chinuit, -ă adj. 1. torturat, schinguit, căzut. 2. frâmântat, obsedat, urmărit, trudit, necăjit. 3. apăsător, greu, insuportabil, rău

chinuitor, -oare adj. 1. dureros, supărător, violent, intens, ascuțit, sfredelitor. 2. obsedant, torturant, tiranic

chiohan *n. v.* chef

chior, chioară adj. 1. sașiu, strabic, ponivos. 2. orb, nevăzător. 3. (fig.) anemic, slab, inconsistent, sărac, vlăguit

chlorif *vb.* 1. a se holba, a se zgâri, a se hizzi. 2. a orbi

chlorăș adv. 1. cruciș, sașiu, strâmb, încrucișat. 2. dușmănos, pe fură, pieziș

chioșc *n.* 1. gheretă, tonetă. 2. foisor, cerdac, pavilion

chiot *n.* tipăt, strigăt, chiuit, hăulire

chip *n.* I 1. față, obraz, figură, înfățișare, fizionomie, mină, expresie (farm.) mutră. 2. portret, desen, imagine, efigie. 3. om, ins, individ, persoană. II. fel, gen, manieră, model, mod, fason, cale, formă, mijloc

chipes, -ă adj. v. arătos

chipiu *n. v.* șapcă

chir *m.* (înv.) jupân, domn, stăpân

chirci *vb.* 1. a se ghemui, a se închirci, a se strânge. 2. a degenera, a se ofili, a se usca, a se sfriji, a scădea

chirlaș *m. v.* locatar

chirigiu *m. v.* cărăuș

chirilic, -ă adj. slavon, slavonesc

chirurg *m.* (medic) operator

chisău *n.* piuliță

chiselită *f.* terci, amestec, talmeș-balmeș

chiștoc *n.* muc

cicocoi *m.* arendaș, parvenit, cioclovină, moșier

cioflingar *m.* secătură

ciolan *n. os, ciont*

clolănos, -ă adj. osos

ciomag *n.* bătă, băt, măciucă, toroipan, botă

ciomăgar *m.* bătăuș, haidamac, mardeiaș, ciomăgaș

ciomăgeală *f.* bătaie, păruială, cheifăneală

clomăgi *vb. v.* bate

clondăneală *f. v.* ceartă

ciopărți *vb. v.* îmbucătăți

ciopli *vb.* 1. a tăia, a bărdui, a struji. 2. a sculpta, a cizela, a scobi. 3. (fig.) a se civiliza, a se cultiva, a se stila

clopilitor *n.* cuțioarie, teslă

copor *n.* cârd

clorbă *f.* zreamă, supă

ciorchine *m.* grăpă, racem, strugure, ciucure

ciordi *vb. v.* șterpeli

ciornă *f.* bruion, concept, schită,

clorovăl *vb. v.* certă

clot *n.* 1. butuc, buștean, buturugă. 2. mont. 3. nod

ciloturos, -oasă adj. noduros

clovică *f. v.* cucuviae

clozvârtă *f.* halcă, hartan, bucătă (de carne)

cirac *m.* discipol, elev, ucenic, învățăcel

circ *n.* 1. căldare, cazan, zănoagă.

2. spectacol (cu animale)

circa *adv.* cam, aproape, aproximativ, vreo

circă *f.* circumscripție, secție, despărțământ

circula *vb.* 1. a umbla, a se mișca, a se deplasa, a merge. 2. a curge, a se răspândi, a se întinde, a se transmite, a se lăti

circular, -ă adj. rotund, rotocol, giratoriu, rotat

circulat, -ă adj. umblat, bătut, bătătorit, frecventat

circulară *f.* dispoziție, directivă, ordin

circulație *f.* 1. umbleț, mișcare, deplasare. 2. răspândire, uz, difuzare

circumferință *f.* 1. cerc, ocol. 2. contur, perimetru, înconjur

circumlocuție *f.* perifrază, locuție

circumscrie *vb.* a mărgini, a delimita, a demarca, a limita, a restrânge

circumscripție *f.* circă, secție, raion

circumspect, -ă *adj.* precaut, atent, prevăzător, prudent, vigilant

circumstanță *f.* împrejurare, ipostază, situație, conjunctură, ocazie

cireadă *f.* turmă, cârd, ciurdă

clreșar *m.* (luna) iunie

cișmea *f.* fântână, șipot

cita *vb.* 1. a menționa, a semnala, a pomeni, a aminti. 2. a chema, a invita

citadelă, -ă *f.* cetățuie, fortăreață, întăritura

citadin, -ă *adj.* urban, orășenesc, târgovet

citanie *f.* citit, lectură, citire

citație *f.* chemare, invitare, invitație

citeș, -eață *adj.* lizibil, clar, deslușit

citi *vb.* 1. a lectura, a parurge (un text) 2. a studia, a învăța, a se cultiva, a se instrui

citit, -ă *adj.* cult, cultivat, instruit, învățat, erudit

citizen, -oare *m. f.* lector

citronadă *f.* limonadă

ciubăr *n.* hârdău, vas

ciubotar *m.* cizmar, pantofar

ciubotă *f.* cizmă, pantof, gheată

ciubuc *n.* 1. pipă, narghilea. 2. ornament, decorație, lambar. 3. șperț, mită, bacăș

ciubucar *m.* șperțar, potlogar

ciuciulete *m.* 1. boț, cocoloș. 2. zbârcioig. 3. (adv.) leoarcă, ud, liștav

ciuciuli *vb.* a se ghemui, a se chirici, a se închirci, a se strângă

ciucure *m.* canaf, pompon, ceapraz

ciudat, -ă *adj.* curios,izar, straniu, extravagant, fantezist, năstrușnic, sucit, original, insolit

ciudă *f.* 1. necaz, supărare, pică, pornire. 2. invidie, pizmă, ură

ciudătenie *f.* bazaconie, extravaganta, fantezie, curiozitate, comedie

ciudos, -oasă *adj.* v. invidios

ciuf *n.* mot, șuviță

ciufuli *vb.* a zbârli, a burzuli, a deranja

ciufut, -ă *adj.* 1. zgârcit, avar, scump. 2. indispus, morocănos, cu toane

ciuguli *vb.* a ciupi, a piguli, a ciumpăvi, a legumi

ciulin *m.* scai, scaiete, ghimpe

clumat, -ă *adj.* pestiferat, stigmatizat, înveninat

ciumă *f.* pestă

ciumăfaie *f.* laur, măselar

clumpav, -ă *adj.* șchiop, olog

ciung, -ă *adj.* ciunt, schilod

ciunți *vb.* a reteza, a tăia, a trunchia; a mutița, a schilodi

ciupeală *f.* 1. pișcătură, ciupitură.

2. (fig.) sustragere, furt, găinărie, furtișag

ciupercă *f.* burete, hrib, fungi

ciupi *vb.* 1. a pișca 2. a șterpelii, a fură, a sustrage. 3. a ciuguli, a piguli

ciupitură *f.* pișcătură, înțepătură

ciur *n.* sită, dârmon, rețea

ciurdă *f.* v. turmă

ciuruc *n.* v. rămășiță

ciurui *vb.* 1. a cerne, a alege. 2. a găuri, a perfora, a împușca

ciută *f.* cerboaică, căprioară; sălbăticiușă, jivină

ciutelcă *f.* v. buturugă

ciutură *f.* 1. găleată. 2. blid, căuș, cupă

civic, -ă *adj.* cetățenesc, civil

civil, -ă *adj.* civic, cetățenesc

civilitate *f.* v. politețe

civiliza *vb.* a cultiva, a umaniza, a

cizela, a șlefui

civilizat, -ă *adj.* 1. manierat, politicos, amabil, rafinat, cizelat, subtile. 2. avansat, înaintat, progresat, evoluat

civilizație *f.* cultură, progres, dezvoltare, propășire

civism *n.* v. patriotism

cizela *vb.* 1. a șlefui, a ciopli, a peria. 2. a civiliza, a cultiva, a stiliza

cizmar *m.* pantofar, ciubotar, păpușar, papugiu

claca *vb.* 1. a luxa. 2. a suferi (un eșec)

clacă *f.* robotă, corvoadă, boieresc, ruș fet. 2. șezătoare, furcărie
clale *f.* 1. căpiță, porcoi, stog. 2. grămadă, buluc
clamă *f.* agrafă
clan *n.* 1. gintă, neam, spătă, comunitate. 2. gașcă, bandă, clică, șleahtă
clandestin, -ă *adj.* ilegal, nepermis, interzis, ilicit
clantă *f.* ivăr, încuetoare, clampă
clapă *f.* tușă, tastă
clar, -ă *adj.* 1. limpede, deslușit, evident, lămurit. 2. transparent, pur, diafan, cristalin, străvezut. 3. evident, învederat, flagrant, netăgăduit, vădit, manifest. 4. explicit, inteligibil, răspicat, distinct
clarifica *vb.* 1. a lămuri, a desluși, a limpezi, a descurca, a elucida, a explică, a răspica. 2. a descifra, a rezolva, a soluționa
claritate *f.* limpezime, transparentă, pregnantă, evidentă
clarvăzător, -oare *adj.* pătrunzător, ager, perspicace, penetrant, ascutit
clasa *vb.* 1. a aranja, a ordona, a așeza, a clasifica, a dispune, a rândui, a sistematiza. 2. a plasa, a situa, a fixa, a închide (un dosar)
clasă *f.* 1. categorie, fel, gen, soi, specie, tip, varietate. 2. grup, ierarhie, rang, grad, treaptă. 3. sală (de curs); lectie, curs, oră
clasic, -ă *adj.* 1. exemplar, reprezentativ, perfect, specific. 2. curent, uzuial, tradițional
clasifica *vb.* 1. a clasa, a grupa, a ordona, a rândui, a plasa. 2. a ierarhiza, a discerne
claustra *vb.* v. închide
clauză *f.* prevedere, dispoziție, stipulare, mențiune, punct
clavir *n.* pian
clăbuc *m.* spumă, săpuneală
clăcaș *m.* iobag, șerb
clădi *vb.* a construi, a zidi, a edifica, a înălța, a dura
clădire *f.* construcție, edificiu, casă, imobil, local
clămpănl *vb.* v. flecări

clănțani *vb.* 1. a tremura, a dârdâi. 2. a flecări, a clămpăni, a pălavrăgi
clănțău *m. v.* flear
clăpăug, -ă *adj.* bleg, pleoștit, blegit, atămât
clătăi *vb.* 1. a clătina, a legăna, a balansa, a clinti, a zdruncina, a deplasa. 2. a limpezi (rufe)
clătina *vb.* 1. a balansa, a clăti, a oscila, a legăna, a bascula, a bălbăni, a bătăi, a pendula. 2. a se împletici. 3. a se mișca, a zgudui, a zdruncina, a agita, a zgâltăi
clătire *f.* limpezire, clătit
clefăl *vb.* v. molfăi
clel *n.* 1. lipici. 2. cerumen, ceară
clelos, -oasă *adj.* 1. lipicios, vâscos, năclios. 2. argilos, clisos, lutos. 3. (fam) nepregătit, prost, tufă
clement, -ă *adj.* iertător, indulgent, îngăduitor, generos, milos, bun, bland
clementă *f.* îngăduință, indulgență, bunătate, iertare, blândețe, milă
clencl *n.* 1. cărlig, clantă. 2. cauză, sens, substrat
cleptoman, -ă *adj.* hoț, pungaș, fur
cler *n.* preotime, sacerdoțiu, popime
cleric *m.* teolog, duhovnic
clerical, -ă *adj.* bisericesc, preoțesc, ecclaziastic, popesc
cleștar *n.* cristal
clește *n.* 1. forceps. 2. crivală, surub, teasc. 3. matcă, plăsele. 4. foarfece
cleveteală *f.* bârfeală, bârfă, denigrare, ponegrire, calomnie, defăimare
cleveti *vb.* v. bârfi
clică *f.* bandă, șleahtă, camarilă, clan, gașcă, coterie
client, -ă *m. f.* cumpărător, mușteriu
climat *n.* 1. climă, aer, atmosferă. 2. ambientă, mediu, societate, cadru, situație, circumstanțe
climă *f.* aer, atmosferă, vreme, climat
clină *f. v.* pantă
clinti *vb.* a deplasa, a mișca, a muta, a urni, a clăti

clipă *f.* moment, minut, secundă, clipită, clipeală

clipi *vb.* a licări, a pâlpâi

clipită *f.* clipă, moment, secundă

clipoceană *f.* 1. murmur, susur, şopoteală. 2. piroteală, atipire, moşială.

clisos, -oasă *adj.* argilos, lutos, cleios, vâscos

clismă *f.* spălătură (interioară), clistir

clistir *n.* irrigator

clișeu *n.* şablon, tipar, calapod, calup

cloacă *f.* hazna

clocl *vb.* 1. a lenevi, a trândăvi. 2. a plânu, a urzi, a coace. 3. a se strica, a se altera, a se degrada, a se împuți

cloclit, -ă *adj.* stătut, alterat, stricat, împuțit

cloco *n.* 1. fierbere, clocotire, fiertură. 2. agitație, tumult, zbumcium, freamăt, tăluire, vuiet, frământare

cloicotitor, -oare *adj.* 1. fierband, în fierbere, clocotind. 2. năvalnic, aprins, ardent, agitat, nervos. 3. zgomotos, vuind, răsunător, tunător

clonț *n.* cioc, plisc

clopot *n.* talangă

clorotic, -ă *adj.* anemic, firav, plăpând, fără, vlagă, palid

closet *n.* toaletă, vespasiană, WC, latrină, privată

clojan *m.* şobolan, guzgan

clovn *m.* măscărici, păiață, bufon, saltimbanc

club *n.* asociație, confrerie, societate, grup, reuniune

cnocaut *n.* învins, biruit, scos (din luptă), depășit

cnut *n.* bici, tortură, nagaică

coabilă *vb.* a conviețui, a conlocui,

coace *vb.* 1. a frige, a prăji, a arde. 2. a colecta, a face puroi. 3. a unelti, a urzi, a punte la cale, a cloci

coadă *f.* 1. cosită, plete. 2. codită, peduncul. 3. mâner, toartă. 4. pulpană, trenă. 5. sir, rând, aliniere. 6. capăt, sfârșit, încheiere, terminal

coafă *vb.* a pieptăna, a ondula, a aranja (părul)

coafură *f.* pieptănătură, tunsoare, freză, frizură

coagula *vb.* a se închega, a se întări

coajă *f.* crustă, scoarță, tegument, înveliș, pielită

coală *f.* foaie, foită, filă

coalitie *f.* alianță, unire, asociere, înțelegere, convenție

coaliza *vb.* a se alinia, a se uni, a se solidariza

coamă *f.* creastă, culme, creștet, muchie

coapsă *f.* pulpă, coxă, copan

coardă *f.* 1. strună. 2. tendon, ligament, vână. 3. curmei, vită, lăstar

coasă *f.* cosire, cosit, tăiere

coase *f.* a cărpi, a repară, a prinde (cu acul)

coastă *f.* 1. dungă, latură, parte. 2. flanc, margine, aripă. 3. pantă, povârniș, clină, pripor, versant. 4. târm, mal, chei

cobe *f.* piază-rea

cobi *vb.* a prezice, a prevesti, a anunța (ceva rău)

coborî *vb.* 1. a descinde, a se da jos, a scoborî. 2. a cădea, a se lăsa, a învălu. 3. a apune, a asfinti, a declina, a scăpăta. 4. a se reduce, a se micșora, a scădea. 5. a proveni, a se trage, a se obârși. 6. a se înjosî, a se umili, a se degrada

coborâș *n.* pantă, coastă, povârniș, pripor

coborâtor, -oare *adj.* 1. înclinat, povârnit, în pantă. 2. descendant, urmaș, vlastar, odraslă, epigon

cobuz *n.* fluer, caval

cobzar *m.* lăutar, scripcar

cobză *f.* lăută, scripcă, vioară

cocardă *f.* insignă, emblemă

cocă *f.* 1. aluat. 2. lipici, pap, cir

coccis *n.* noadă

cocean *m.* 1. știulete, ciocan, ciocălu. 2. cotor, strujan, hrujan

cochet, -ă *adj.* dichisit, elegant, fercheș, aranjat, îngrijit, spilcuit, gătit

cocheta *vb.* a flirta

cochilie *f.* 1. scoică. 2. tipar (metalic)

cocie *f.* birjă, trăsură, căruță

cocină *f.* coteț, poiata

cocloabă *f.* maghernită, şandrama, bojdeucă

cocârja *vb.* a se cocoşa, a se îndoi, a se gheboşa, a se gârbovi

coclauri *pl.* râpe, pustietăți

cocleală *f.* patină, verzitură, oxidare

cocli *vb.* a se oxida, a se înverzi

cocoașă *f.* gheb, cifoază, pup

cocoli *vb.* v. alinta

cocoloș *n.* boț, bol, bulgăre, ghemotoc, bulz

cocoloși *vb.* 1. a boții, a ghenui, a mototoli, a strâng. 2. a mușamaliza, a ascunde, a acoperi. 3. a râsfăta, a alinta, a răzgâia

cocon *m.* v. copil

cocostârc *m.* barză

cocos *m.* 1. cucurigu, pintenat. 2. ciocănel

cocoşa *vb.* a se gheboşa, a se gârbovi, a se cocârja, a se îndoi, a se încovoia, a se curba

cocoță *vb.* a se cătăra, a se urca, a se sui; (fig.) a parveni

cocteil *n.* 1. receptie. 2. băutură (alcool). 3. amestec, mixtum

cod *n.* 1. culegere (de legi), codex, pravilă. 2. cifru, limbaj cifrat, simbol

codalb, -ă *adj.* blond, bălai

codană *f.* fetișcană, fetiță, adolescentă

codaș, -ă *adj.* leneș, ultimul

codat, -ă *adj.* (despre ochi) alungit, migdalat, prelung

codex *n.* v. cod

codi *vb.* a șovăi, a ezita, a se feri, a pregeta, a oscila, a se îndoi

codice *n.* v. cod

codifica *vb.* a legifera, a legiu, a face legi

codiță *f.* 1. adaos, înfloritura. 2. peduncul, petiol

codârlă *f.* şireglă, chelnă

codobatură *f.* prundar, codalbă, păstorel, sfredeluș

codru *m.* pădure, sihlă, silvă

coechipier, -ă *m. f.* partener

coercitiv, -ă *adj.* constrângător, obligator

coherent, -ă *adj.* legat, închegat sistematic, logic, ordonat, armonios

coerență *f.* logică, sens, noimă

coexistent, -ă *adj.* simultan concomitent

coeziune *f.* unitate, solidaritate, legătură

cofă *f.* doniță, botă

cofeturi *n. pl.* dulciuri, zaharicale

cofraj *n.* tipar

cogeamite *adj.* mare, solid, coșcogea, puternic

cognomen *n.* poreclă, supranume

cohortă *f.* trupă, ceată, grup, formație

coincide *vb.* a se potrivi, a se suprapune, a fi echivalent, a concorda

coincident, -ă *adj.* corespunzător, echivalent, congruent, consonant

coincidentă *f.* potrivire, congruență, concordanță, suprapunere

coji *vb.* v. descoji

cojoc *n.* blană, suman, şubă, bundă

cojocar *m.* blănăr

colabora *vb.* a conlucra, a contribui, a coopera

colaborator *m.* conlucrător, asociat, participant

colac *m.* 1. ghizd, margine. 2. rotopol, cerc, talpă. 3. cozonac

colan *n.* 1. salbă, colier, şirag. 2. cingătoare, brâu, cordon

colateral, -ă *adj.* lateralnic, marginal, secundar, adițional

colaționa *vb.* a confrunta, a compara

colăcărie *f.* oralie

colb *n.* praf, pulbere, tărână

colcăi *vb.* a foi, a mișuna, a se agita, a viermui, a furnica, a forfăi

colea *adv.* aproape, aici, alături

colecist *n.* fierea, vezica biliară

colecta *vb.* 1. a aduna, a strâng. 2. a capta. 2. a coace, a face puroi

colectă *f.* chetă, strângere, adunare, (de fonduri)

colectiv *n.* formație, grupă, grup, colegiu, ansamblu

colectiv, -ă adj. comun, obștesc, general, public

colectivitate *f.* 1. comunitate, obște, societate. 2. mulțime, masă, public

colector *m.* achizitor

colecție, *f.* culegere, adunare, reunire

coleciona *vb.* a aduna, a strâng, a culege, a achiziționa

coleg *m.* camarad, prieten

colegiu *m.* 1. colectiv, comitet, birou. 2. liceu, școală superioară

coleric, -ă adj. agresiv, mâños, irascibil, aprig, nestăpânit, iute, violent

colet *n.* pachet

collibă *f.* bordei, magherniță, bojdeucă

colică *f.* spasm, crampă

colier *n.* salbă, colan, șirag

colirie *adj.* albă

colină *f.* colnic, delușor, dâlmă, grui

colinda *vb.* (fig.) a cutreiera, a străbate, a vântura, a hoinări

coliziune *f.* izbire, ciocănire, lovire, tamponare

colinic *n.* v. colină

colo *adv.* acolo, departe, dincolo

coloană *f.* 1. columnă, stâlp, cariatidă. 2. rubrică, despărțitură. 3. șir, convoi, lanț, rând, trâmbă, sul, vârtej

colocviu *n.* dialog, conversație, discuție, con vorbire; examen oral

colofoniu *n.* sacâz

colonié *f.* 1. dominație, posesiune (teritorială). 2. grup, grupare, ceată

colonie *f.* parfum, apă de Colonia

coloniza *vb.* a popula, a așeza, a transfera

colora *vb.* 1. a vopsi, a boi. 2. a nuanța, a varia, a reliefa

colorat, -ă adj. 1. vopsis, boit. 2. expresiv, nuanțat, pitoresc, evocator

colorit *n.* coloratură, cromatică, paletă, colorație

colos *n.* gigant, titan, uriaș, namilă, imensitate

colosal, -ă adj. enorm, imens, uluior, fantastic, fabulos, fenomenal, formidabil, teribil, cumplit, groaznic, nemai pomerenit

colporta *vb.* a răspândi, a difuza, a împrăștia

colț *n.* unghi, ungher, corn, cot

coltos, -oasă adj. artăgos, agresiv, certăret, recalcitrant, scandalagiu

columnă *f.* coloană-monument

comanda *vb.* 1. a ordona, a porunci, a dispune, a rândui. 2. a conduce, a povătui, a îndruma, a controla, a regla

comandament *n.* 1. imperativ, cerință, exigentă, pretentie, nevoie, poruncă, regulă, normă, lege. 2. conducere, autoritate, șefie (militară)

comandanță *m.* căpetenie, șef, cap, conducător, stab, mai-marele

comandanță *f.* 1. ordin, poruncă, dispoziție. 2. conducere, comandanță, șefie

comasa *vb.* a concentra, a grupa, a reuni, a îngrămadă

comă *f.* agonie

comănaç *n.* potcap

combatant, -ă m.f. luptător, militant, soldat, militar

combate *vb.* 1. a lupta, a se bate. 2. a înfrunta, a critica, a susține

combativ, -ă adj. polemic, critic, intransigent

combina *vb.* 1. a îmbina, împreuna, a reuni, a îngemăna, a comasa. 2. a pune la cale, a planui, a urzi

combinăție *f.* 1. îmbinare, împreunare, reunire, îngemănanare. 2. aranjament, plan, proiect, urzire, calcul, acord, pact

combinezon *n.* 1. cămașă, furou. 2. salopetă

combustie *f.* ardere

combustibil *m.* carburant

comediant *m.* comic, artist

comedie *f.* piesă, teatru (vesel)

comedie *f.* 1. pățanie, bazaconie, năzdrăvănie. 2. poznă, drăcie, comicărie

comemora *vb.* a celebra, a serba, a omagia (o amintire)

comemorare *f.* evocare, amintire, omagiere

comemorativ, -ă adj. memorial, omagial

comenta *vb.* a explica, a analiza, a interpreta, a adnota

comentariu *n.* interpretare, explicație, glosare, adnotare, tâlcuire

comercial, -ă adj. negustoresc, mercantil

comercializa *vb.* a vinde, a plasa, a desface

comerçant *m.* negustor, vânzător

comerț *n.* negoț, negustorie, vânzări

comesean, -ă m. f. conviv

comestibil, -ă adj. hrănitor, mâncabil

cometă *f.* stea cu coadă

comic, -ă adj. 1. hazliu, vesel, nostim, ilarian. 2. caraghios, rizibil, ridicol, burlesc. 3. comendant, actor

comicărie *f.* bufonerie, caraghiozlâc, giumbușluc

comision *n.* remiză, provizion

comitat *n.* district, ținut, regiune

comite *vb.* a face, a săvârși, a realiza, a înfăptui

comitet *n.* consiliu, colegiu, colectiv, birou

comițial, -ă adj. epileptic, stropșit

comitzerăje *f. v.* compătimire

comoară *f.* tezaur, avere

comod, -ă adj. 1. plăcut, convenabil, confortabil, lesnicios. 2. inactiv, leneș, lăsător

comodă *f.* scrin, şifonier

comoditate *f.* confort, liniște, tihna, satisfacție

comotie *f.* şoc, zdruncinare, zguduire

compact, -ă adj. dens, plin, masiv, vârtos, des, îndesat

compacta *vb.* 1. a cartona, a lega, a broșa (cărți). 2. a îndesa, a tasa

companie *f.* însotire, anturaj, societate, grup

compara *vb.* a asemăna, a alătura, a aprobia, a confunda

comparatie *f.* alăturare, paralelism, asemănare, confruntare

compartiment *n.* (fig.) domeniu, sferă, sector, arie

compartimenta *vb.* a despărți, a separe, a împărți, a distribui

compasiune *f.* compătimire, milă

compatibil, -ă adj. potrivit, corespunzător, adecvat

compatriot, -ă m. f. conațional, concetăean, confrate

compărea *vb.* a se prezenta, a apărea, a se înfățișa

compătimi *vb.* a deplânge, a se solidariza, a suferi (împreună)

compendiu *n.* conspect, sinteză, rezumat, breviar

compensa *vb.* 1. a contrabalansa, a echilibra, a cumpăni. 2. a înlături, a despăgubi, a completa. 3. a îndrepta, a satisface (altfel)

compensație *f.* reparație, despăgubire, dezdaunare, compensare, înlătuire

competent, -ă adj. 1. autorizat, îndreptătit, avizat, legal. 2. priceput, capabil, pregătit, expert, valoros, vrednic, recunoscut, prețuit

competență *f.* 1. autoritate, calitate, drept, cădere. 2. destoinicie, capacitate, vrednicie, pricepere

competitor, -oare m. f. concurrent, candidat, participant

competiție *f.* concurs, întrecere, confruntare, examen

complăcea *vb.* a-i conveni, a fi mulțumit, a fi satisfăcut

complement *n.* adaos, întregire, completare

complementar, -ă adj. suplimentar, întregitor, adaos

complet, -ă adj. 1. întreg, deplin, total, de tot. 2. exhaustiv, integral, plenar. 3. (adv.) completamente, absolut, cert, totalmente

completa *vb.* a întregi, a împlini, a complini, a rotunji, a satisface

completamente *adv.* totalmente, de tot, total, deplin, complet

completare *f.* întregire, împlinire, adăugire, supliment, adaos, anexă

complezent, -ă *adj.* amabil, servabil, îndatoritor, binevoitor, atent

complex, -ă *adj.* cuprinzător, asamblat, compozit, multilateral, polimorf, pluriformat, polivalent, combinat

complex *n.* întreprindere, uzină, fabrică, ansamblu industrial-comercial

complexat, -ă *adj.* copleșit, presat, dezorientat, uluit

complica *vb.* 1. a încurca, a agrava, a încâlci, a amesteca. 2. a înrăutăți

complicat, -ă *adj.* încurcat, încâlcit, neclar, dificil

complicație *f.* dificultate, complexitate, gravitate

complice *m.* părtaş, asociat, copărtaş, colaborator

compliment *n.* 1. omagiu, elogiu, măgurire, flatare. 2. reverență, temenea, plecăciunea. 3. salutări, urări, amiciții

complini *vb.* a completa, a întregi, a rotunji

complot *n.* uneltire, urzeală, conspirație, intrigă, mașinație

complotist *m.* conjurat, conspirator, uneltitor, revoltat, răsculat, insurgent

component, -ă *adj.* alcătuior, constituent, formativ, structural

componentă *f.* compoziție, structură, alcătuire

comporta *vb.* 1. a se purta, a se manifesta, a se afișa. 2. a pretinde, a cere, a impune, a comanda, a necesita

comportament *n.* conduită, atitudine, manifestare

composta *vb.* a perfora, a marca (un bilet)

compozit, -ă *adj.* amestecat, complex, neunitar eterogen, eteroclit,

compoziție *f.* 1. compunere, alcătuire, organizare, structură. 2. muzică, melodie, muzică, partitură

comprehensibil, -ă *adj.* v. deslușit

comprehensiune *f.* înțelegere, pătrundere, pricepere

compresă *f.* cataplasma, prișniț

compresiune *f.* comprimare, concentrare

comprima *vb.* 1. a presa, a strângă, a apăsa. 2. a concentra, a restrângă, a reduce, a scurta, a prescurta

comprimat *n.* tabletă, pilulă, pastilă, hap, bulin

compromite *vb.* 1. a discredită, a dezona, a face de râs, a terfeli. 2. a primejdii, a amenința, a periclița

compromis *n.* v. concesie

compromitător, -oare *adj.* înjositor, degradant, infamant, nedemn, rușinos

compane *vb.* 1. a alcătui, a face, a crea, a realiza, a întocmi. 2. a redacta, a scrie, a izvodi, a redija, a elabora

compunere, *f.* scriere, redactare, creare

computer *n.* ordinat, calculator

comun, -ă *adj.* 1. obștesc, general, obișnuit, colectiv. 2. neînsemnat, banal, ordinar, mediocru, de rând, stereotip, standard

comunica *vb.* 1. a anunță, a informa, a face cunoscut, a vesti, a semnala. 2. a fi în relație, a coresponda, a se adresa

comunicare *f.* 1. știre, vestire, anunț, mesaj, înștiințare. 2. conferință, referat, relatare. 3. legătură, relație

comunicativ, -ă *m.* 1. sociabil, afabil, servabil. 2. vesel, deschis, exuberant

comunicație *f.* legătură, relație, contact

comunitate *f.* colectiv, obște, societate

comuta *vb.* a schimba, a modifica, a înlocui

comutator *n.* întrerupător

conac *s.n.* 1. casă (mare), vilă, curte (de boier). 2. bivuac, tabără, beilic

conațional, -ă *m. f.* compatriot, concetățean

concede *vb.* a consumți, a admite, a primi, a (se) învoi, a aproba

concedia *vb.* a îndepărta, a elimina, a elibera, a scoate

concediu *n. v.* vacanță

concentra *vb.* 1. a strânge, a aduna, a acumula, a masa, a polariza. 2. a rezuma, a scurta, a comprima. 3. a gândi (intens), a fi atent, a fi absorbit, a se încorda

concentrat, -ă *adj.* 1. redus, scurtat, comprimat, rezumat, condensat. 2. lapidar, concis, laconic, scurt. 3. încordat, atent, absorbit

concepe *vb.* 1. a gândi, a imagina, a descoperi, a inventa, a crea, a proiecta, a născoci, a închipui, a urzi, a preconiza. 2. a admite, a permite, a tolera. 3. a zămisli, a procea, a naște

concept *n.* 1. idee, noțiune. 2. ciornă, bruion, schiță

conceptual, -ă *adj.* abstract, noțional, teoretic

conceptie *f.* 1. idee, gând, vizuire, convingere. 2. teorie, teză, vizuire. 3. procreere, zămisuire

concesie *f.* 1. favoare, îngăduință, hatâr. 2. compromis

concesiv, -ă *adj.* îngăduitor, tolerant, indulgent, răbdător

con cetățean, -ă *m.f.* compatriot, confrate, concitadin

conchide *vb.* a înceea, a sfârși, a concluziona, a termina

concilia *vb. v.* împăca

conciliant, -ă *adj.* împăciuitor, placid, bland, binevoitor

conciliabil *n.* consfătuire, urzire, uneltire

conciliere *f.* unire, acord, armonie, împăcare

conciliu *n.* sinod, sobor

concis, -ă *adj.* scurt, concentrat, laconic, lapidar, succint, telegrafic, strâns

concizie *f.* concentrare, scurtire, laconism, densitate (în limbaj)

concludent, -ă *adj.* hotărâtor, grăitor, edificator, decisiv, probant

concluzie *f.* încheiere, final, bilanț

concomitant, -ă *adj.* simultan, paralel, deodată, congruent, sincronic

concorda *vb.* a se potrivi, a coincide, a corespunde, a se armoniza

concordant, -ă *adj.* corespunzător, potrivit, congruent, armonios, simetric

concordanță *f.* potrivire, congruență, accord, consonanță, armonie, concordie

concordie *f.* bună-întelegeră, armonie, acord, congruență

concret, -ă *adj.* 1. palpabil, material, pipăabil, real, perceptibil. 2. precis, determinat, definit

concretiza *vb.* 1. a întruchipa, a incarna, a materializa, a întrupa. 2. a exemplifica, a preciza

concubin, -ă *m.f.* iubit, amant, ibovnic

concura *vb.* a se întrece, a candida, a rivaliza, a se confrunta

concurrent, -ă *m.f.* candidat, competitor, rival, emul, oponent

concurrentă *f.* întrecere, luptă, concurs, competiție

concurs *n.* 1. competiție, întrecere, concurrentă, confruntare. 2. examen. 3. ajutor, sprijin, colaborare

condamna *vb.* 1. a pedepsi, a osândi, a sanctiona. 2. a dezaproba, a blama, a înfiera, a mustra, a vesteji

condamnabil, -ă *adj.* criticabil, blamabil, vinovat, reprobabil

condamnat, -ă *adj.* 1. osândit, pedepsit, sanctionat. 2. nevindecabil, incurabil

condel *n.* 1. creion, toc, pix. 2. stil, talent, limbaj, expresivitate

condensa *vb.* a concentra, a strânge, a sintetiza, a rezuma

condescendent, -ă *adj.* v. respectuos

condică *f.* 1. registru, catastif, carte. 2. cod, culegere, codex

condiment *n.* ingredient, mironenie, aromat

condimentat, -ă *adj.* picant, iute, piperat

condiție *f.* 1. clauză, prevedere, prescripție, stipulare, termen. 2. împrejurare, circumstanță, caz, situație, fapt. 3. rang, titlu, treaptă

condiționa *vb.* a depinde, a determina, a atârna

condoleanțe *f. pl.* compătimire, solidarizare, regrete

condotier *m.* căpetenie, șef, conducător (mercenar)

conducător *m.* șef, cārmuitor, căpetenie, cap, dirigitor

conduce *vb.* 1. a cārmui, a dirija, a domni, a guverna. 2. a acompania, a însobi. 3. a ghida, a călăuzi, a îndruma, a orienta

conducere *f.* 1. direcție, îndrumare, administrare. 2. cārmuire, guvernare, ghidare, comandă, stăpânire

conductă *f.* canal, tub, țeavă, jgheab

conducător *m.* manipulant, vatman

conduită *f.* purtare, comportare, manieră, comportament, atitudine, deprindere

conecta, vb. a lega, a racorda, a broșa, a conexa

conexa *vb.* a reuni, a grupa, a conecta, a alătura

conexiune *f.* legătură, înlăntuire, corelație, raport, relație

confecție *f.* facere, fabricație, producere, produs

confectiona *vb. v.* fabrica

conferenția *vb.* a expune, a vorbi, a cuvânta,

conferențiar *m.* 1. vorbitor, orator.

2. profesor

conferi *vb.* a acorda, a da, a atribui, a decerna, a distinge

conferință *f.* 1. cuvântare, expunere, comunicare. 2. confațuire, întrunire, reuniune

confesa *vb.* a mărturisi, a se destăinui, a se spovedi

confesiune *f.* confidență, mărturisire, destăinuire, spovedanie

confesor *m.* duhovnic, spiritual

confia *vb. v.* destăinui

confident, -ă *m. f.* intim, părtaş, prieten

confidentă *f. v.* confesiune

confidential, -ă *adj.* secret, tainic, intim

configura *vb. v.* a contura

configurație *f.* aspect, formă, înfățișare, contur, profil, structură

confirma *vb.* a adeveri, a atesta, a dovedi, a întări, a certifica, a ratifica, a valida

confisca *vb. v.* sechestră

conflagrație *f.* război, conflict, confruntare (armată)

conflict *n.* 1. ceartă, neînțelegere, dezacord, ciocnire, dispută, gâlceavă.

2. război, conflagrație

confluență *f.* reunire, întâlnire, răscrucere

conform, -ă *adj.* 1. potrivit, corespunzător, convenabil, indicat, pertinent. 2. identic, la fel. 3. (*adv.*) concordanță, potrivit (cu, după)

conforma *vb.* 1. a se supune, a asculta, a urma. 2. a se potrivi, a se adapta

conformatie *f.* formă, aspect, alcătuire, structură, profil, factură

conformism *n.* supunere, obedientă, slugărinicie, ascultare, urmare (întocmai)

conformitate *f.* potrivire, concordanță, consonanță, congruență

confort *n.* bunăstare, comoditate, tihnă, satisfacție

confiabilit, -ă *adj.* plăcut, convenabil, comod

confrate *m.* coleg, camarad

confrunta *vb.* 1. a compara, a pune alături. 2. a se înfrunta, a se ciocni, a se opune

confruntare *f.* 1. competiție, concurs, întrecere. 2. conflict, înfruntare, opunere

confunda *vb.* a amesteca, a încurca, a greși, a contopi

confuz, -ă *adj.* neclar, încâlcit, imprecis, obscur, întunecat, echivoc, vag, indefinit

confuzie *f.* Încurcătură, amestec, neclaritate, obscuritate, greșală

congela *vb.* a îngheța

congenital, -ă ereditar, nativ, înăscut

congestie *f.* Înroșire, aprindere, iritare

conglomerat *n.* 1. rocă. 2. amestec, adunătură

congratula *vb.* v. felicita

congregație *f.* ordin (monahal), cin-

congres *n.* v. adunare

congruent, -ă *adj.* concordant, corespunzător, asemenea, similar

confiere *pl.* răsinoase

conjectură *f.* v. ipoteză

conjuga *vb.* a îmbina, a uni, a împleti

conjugal, -ă *adj.* casnic, domestic, marital

conjunctură *f.* împrejurare, situație, circumstanță, postură, ipostază

conjura *vb.* 1. a ruga, a implora, a insista. 2. a complota, a conspira, a urzi, a unește

conjurație *f.* complot, conspirație, uneștere

conlucra *vb.* a colabora, a se întrajutora, a coopera

consacra *vb.* 1. a consfinții, încchină, a destina, a fixa, a valida. 2. a se dărui, a se devota, a se aplica, a se dedica

consacrat, -ă *adj.* 1. consfințit, închinat, destinat, validat, ratificat. 2. cunoscut, faimos, reputat, vestit, celebru

consecință *f.* urmare, efect, repercuziune, rezultat

consecutiv, -ă *adj.* succesiv, următor

consecvent, -ă *adj.* constant, statomic, neschimbător, stabil

consecvență *f.* constantă, stabilitate, statomnie

consemn *n.* ordin, dispoziție, parolă

consemna *vb.* a înregistra, a înscrie, a nota, a menționa, a fixa

consens *n.* acord, înțelegere, potrivire, armonie

conserva *vb.* a păstra, a menține, a păzi, a menaja

conservatorism *n.* v. traditonalism

consfătuire *f.* con vorbire, întrunire, discuție, consultare

consfință *vb.* a consacra, a fixa, a stabili, a hotărî, a decide

considera *vb.* a aprecia, a socoti, a chibzui, a judeca, a crede

considerabil, -ă *adj.* important, deosebit, mare, mult, remarcabil, esențial

considerație *f.* 1. stimă, respect, prețuire, cinstire, apreciere, prestigiu, reputație. 2. părere, opinie, reflectie, remarcă, argument

considerent *n.* 1. idee, opinie, părere, argument. 2. motiv, cauză, temei, rațiune, mobil, pricină

consilia *vb.* v. îndrumă

consilier *m.* îndrumător, sfătitor, conducător, ghid, sfetnic

consiliu *n.* 1. sfat, povăță, îndemn, îndrumare. 2. sfat, conducere, organ (administrativ)

consimțământ *n.* încuviințare, acord, apobare, învoială

consimță *vb.* a aproba, a accepta, a fi de acord, a încuviința, a admite, a binevoi, a catadixi, a vrea

consista *vb.* v. consta

consistent, -ă *adj.* 1. dens, solid, compact, vârtoas. 2. hrânitor, sătios, nutritiv, succulent

consistentă *f.* tărie

consoartă *f.* soție, nevastă, femeie

consola *vb.* a măngâia, a alina, a îmbărbăta, a încuraja

consolida *vb.* a întări, a fortifica, a cimenta

consonant, -ă *adj.* armonios, potrivit

consonanță *f.* potrivire, armonizare, acord, concordanță, conformitate

conspect *n.* compendiu, sinteză, rezumat

conspira *vb.* complota

conspirativ, -ă *adj.* secret, tainic, ilegal, uneltitor, clandestin

conspiratie *f.* v. complot

consta *vb.* a exista, a fi, a rezida, a se afla, a consista, a se compune

constant, -ă *adj.* statoric, invariabil, neschimbător, stabil, imuabil

constantă *f.* v. statornicie

constata *vb.* v. stabili

constelație *f.* zodie, semn, stele

consterna *vb.* a contraria, a întrista, a nedumeri

constipat, -ă *adj.* (fig.) încuiat, stupid, prostnac

constituent, -ă *adj.* alcătitor, component, formativ, element

constitul *vb.* 1. a compune, a alcătui, a forma, a reprezenta, a fi. 2. a înființa, a întemeia, a funda, a stabili, a organiza

constitutiv, -ă *adj.* v. constituent

constituție *f.* 1. conformație, structură, factură, formație. 2. legea legilor

constrictiv, -ă *adj.* fricativ, spirant, continuu

constrânge *vb.* a obliga, a sili, a forța, a presa

constructiv, -ă *adj.* eficace, activ, creator, pozitiv

construcție *f.* 1. clădire, edificiu, casă, imobil, zidire. 2. alcătuire, structură, formație

construl *vb.* v. clădi

consuetudine *f.* v. obicei

consult *n.* v. consultație

consulta *vb.* 1. a întreba, a se sfătu, a chibzui. 2. a cerceta, a studia, a citi. 3. a examina, a vedea

consultație *f.* examinare, vizită (medicală), consult

consum *n.* întrebuițare, folosire, absorbire, utilizare, cheltuiială

consumă *vb.* 1. a folosi, a întrebuița, a utiliza. 2. a mâncă, a bea, a îngurgita. 3. a nimici, a distrugе. 4. a obosi, a se epuiza, a (se) zbuciuma, a istovi, a (se) slei

consumat, -ă *adj.* 1. folosit, utilizat, nimicit, mâncat. 2. (fig.) sleit, frânt, chinuit, muncit, trudit, epuizat

conștient, -ă *adj.* lucid, responsabil, treaz

conștiincios, -oasă *adj.*meticulos, scrupulos, minuțios, serios, sărăguinios

conștiință *f.* cuget, gândire, suflet, spirit

cont *n.* 1. partidă. 2. seamă, socoteală, bilanț

conta *vb.* 1. a valora, a însemna, a interesa, a pretui. 2. a se bizui, a se baza, a se sprijini, a se întemeia pe, a se rezema

contact *n.* atingere, legătură, relație, raport

contagia *vb.* v. contamina

contamina *vb.* 1. a molipsi, a infecta, a contagia. 2. (fig.) a influența

contempla *vb.* a admiră, a medita, a gândi, a pătrunde

contemplativ, -ă *adj.* meditativ, visător, gânditor

contemplație *f.* meditație, contemplare, visare, reverie

contemporan, -ă *adj.* actual, curent, prezent, recent

conțenți *vb.* a înceta, a se curma, a întrerupe, a opri, a termina

contesta *vb.* a căuta, a nega, a dezminți, a contrazice

contestabil, -ă *adj.* nesigur, discutabil, de refuzat

contestăție *f.* întămpinare, contrazicere, negare, refuz

context *n.* 1. text, fragment. 2. (fig.) ambianță, situație, mediu, ipostază

continență *f.* abstinență, reținere, înfrârnare, moderăție, cumpătare

contingentă *f.* contact, atingere, tangență, relație, legătură, raport

continua *vb.* a prelungi, a întine, a persista, a stărui, a se urma

continuare *f.* urmare, prelungire, succesiune

continuator, -oare *m.* f. urmaș, succesor, descendent

continuu, -ă adj. necurmat, neîntrerupt, neîncetat, necontenit, mereu, susținut, perpetuu

contopl vb. a se uni, a se amesteca, a fuziona, a se confunda

contor n. ceas, înregistrator

contorsionat, -ă adj. v. răsucit

contra prep. 1. împotriva, asupra.

2. pentru, în schimbul

contrabalanșa vb. a compensa, a echilibra, a cumpăni

contracara vb. a anula, a anihila, a para, a neutraliza, a zădărnicii

contract n. învoială, acord, înțelegere, pact, tranzacție, tocmeală

contracta vb. 1. a încheia, a fixa, a conveni 2. a căptă, a lua, a prinde, a face. 3. a se strângă, a se chirici, a se zgârci, a se ghemui

contradictoriu, -le adj. antagonic, opus, antitetic

contradicție f. dezacord, opozitie, contrazicere, nepotrivire, antagonism

contraface vb. a falsifica, a altera, a deforma, a măslui, a mistifica

contragere f. strângere, reducere, contracție, sinteză

contraindicat, -ă adj. vătămător, nepotrivit, periculos, dăunător

contramanda vb. a anula, a revoca, a dezice

contrapagină f. verso

contrapunct n. polifonie, contratemă

contrar, -ă adj. 1. advers, opus, potrivnic, antitetic, divergent. 2. (prep.) contra, împotriva

contraria vb. a şoca, a nedumeri, a uimi, a vexa, a izbi

contras, -ă adj. restrâns, concentrat, sintetizat, redus

contrast n. opozitie, antinomie, antiteză

contrastant, -ă adj. opus, contradictoriu, şocant

contrașta vb. a se opune, a diferi, a contraria, a fi în dezacord

contrastiv, -ă adj. opus, nepotrivit, în dezacord

contraveni vb. a încălca, a se abate, a nesocoti, a viola

contraventie f. abatere, ilegalitate, încălcare, abuz

contrazice vb. a se opune, a dezminți, a infirma, a anula

contrazicere f. contradicție, nepotrivire, incongruență, dezacord, opozitie

contribuabil, -ă adj. platnic, plătit, datornic

contribbul vb. a participa, a oferi, a da, a depune, a se solidariza

contribuție f. 1. impozit, ofrandă, dare, bir, obol. 2. parte, cotă, aport, ofertă

control n. 1. verificare, revizie, cercetare. 2. inspectie, supraveghere. 3. dominatie, suprematie, conducere

controla vb. 1. a verifica, a inspecta, a supraveghea. 2. a (se) stăpâni, a (se) supraveghea. 3. a comanda, a regla

controversat, -ă adj. discutabil, litigios, contestat, criticat

controversă n. 1. litigiu, contradicție. 2. dispută, gâlceavă

contur n. profil, forma

contura vb. 1. a profila, a configura, a desena, a delimita, a proiecta, a reliefa. 2. a creionă, a schița, a zugrăvi, a descrie

conturba vb. v. deranja

contine vb. a cuprinde, a include, a îngloba, a avea

continut n. 1. cuprins, fond, materie. 2. sumar, tablă de materii. 3. semnificație, acceptie, sens, tâlc

contopist m. copist, secretar, scrib

convalescență f. refacere, întremare, însănătoșire

convenabil, -ă adj. bun, corespunzător, potrivit, acceptabil, mulțumitor, avantajos, adevarat

conveni vb. 1. a corespunde, a-i plăcea, a prefera. 2. a se învoi, a se întelege, a se uni, a accepta

conveniență f. uzantă, obicei

convenție f. înțelegere, acord, legământ, pact, contract, tratat

convențional, -ă adj. 1. formal, arbitrar. 2. manierat, afectat, căutat, făcut

- convergent**, -ă *adj.* v. concordant
conversa *vb.* v. discuta
conversație *f.* convorbire, discuție, întreținere, dialog
convex, -ă *adj.* bombat
conviețul *vb.* a coabita, a trăi, a viețui cu...
convingător, -oare *adj.* hotărător, concludent, grăitor, decisiv, edicator, valabil
convinge *vb.* 1. a asigura, a decide, a determina, a hotărî. 2. a recunoaște, a-și da seama, a se încredea
convincere *f.* 1. credință, încredințare, certitudine, siguranță. 2. concepție, judecată, opinie, idee, sentiment, părere
conviv *m.* comesean
convoca *vb.* a chema, a invita, a pofti, a solicita
convocare *f.* 1. chemare, invitație. 2. întunire, adunare, reunire
convol *n.* 1. coloană, caravană, sir, lanț, rând. 2. alai, cortegiu, procesiune
convorbire *f.* discuție, conversație, dialog, sfat, întreținere
convulsie *f.* spasm
convulsiv, -ă *adj.* spasmodic, spastic
coopera *vb.* a conlucra, a colabora
coopta *vb.* v. primi
copac *m.* arbore, pom, lemn
copale *f.* albie, covată, postavă, chersin
copcă *f.* 1. agrafă. 2. vârtej, ochi, știoalnă, produf
copertă *f.* învelitoare, scoartă
copia *vb.* 1. a reproduce, a transcrie. 2. a pastișa, a plagia
copele *f.* 1. reproducere, transcriere. 2. duplicitate. 3. imitație, pastișă
copil *m.* băiețăș, prunc, făt, cocon, odraslă, vlăstar
copilandru *m.* flăcău, băiețandru, fecior, adolescent, june, băietan
copilă *f.* fetiță, fetică, fată, pruncă
copilărească, -ă *adj.* prunesc, pueril, infantil, naiv, candid
- copilărie** *f.* pruncie, naivitate, prostie
copili *vb.* a plivi, a curăța
copios, -oasă *adj.* abundant, îmbelșugat, bogat, îndestulat
copist *m.* scrib, contopist, caligraf, pisar, calemgiu
copleșit *vb.* 1. a covârși, a cuprinde, a învălu, a năpădi, a apăsa. 2. a împovăra, a emota, a tulbură, a răscoli
copleșitor, -oare *adj.* 1. covârșitor, apăsător. 2. impresionant, strivitor, extraordinar, uriaș, tulburător
coptură *f.* puroi, abces
cor *n.* corală, ansamblu coral
corabie *f.* navă, bastiment, arcă, velier
corb *m.* cloncan, cioroi, stârc (negru)
corcît, -ă *adj.* amestecat, încrucisat
corcitură *f.* hibrid, bastard, metis
corcoduș *m.* zarză
cord *n.* inimă
cordar *n.* strună, aripă, lemnus, limbă, pană
cordea *f.* panglică, fundă, betelie
cordial, -ă *adj.* afectuos, amabil, prietenos, cald, afabil
cordialitate *f.* afectiune, amabilitate, simpatie, căldură
cordon *n.* centură, curea, cingătoare, brâu, betelie
cordovan *m.* marochin, saftian
corect, -ă *adj.* 1. drept, adevărat, just, exact, precis. 2. cinstit, cumsescade, onest, integru, prob, curat, leal
corecta *vb.* a îndrepta, rectifica, a amenda, a corija, a retușa
corectitudine *f.* cinstire, onestitate, probitate, integritate, lealitate
corectiv *n.* îndreptare, rectificare, corijare
corecție *f.* pedeapsă, bătaie, cheltăneală
coregrafie *f.* dans, balet
corelație *f.* legătură, relație, conexiune, raport
corespondă *vb.* a (și) scrie, a comunica (în scris)

corespondent, -ă adj. 1. asemănător, similar, potrivit, înrudit. 2. (m.) jurnalist, colaborator

corespondență f. scrisoare, epistolă, poștă. 2. potrivire, armonie, analogie, concordanță, simetrie

coresponde vb. a se potrivi, a cădăra, a concorda, a se armoniza

corespunzător, -oare adj. adecvat, nimerit, convenabil, potrivit, congruent

corfă f. coș, paner

coridor n. culoar, gang, pasaj

corifeu m. fruntaș, șef, protagonist

corigent, -ă m. restanțier, nepromovat

corija vb. v. corecta

coriză f. guturai, catar, rinită

corn n. colț, flanc, aripă, margine

cornet n. fișic

coroană f. 1. diademă, cunună. 2. domnie, monarhie

corobora vb. v. confirma

coroiat, -ă adj. încovoiat, acvilin, curbat, cocârjat

corosiv, -ă adj. dur, tăios, sarcastic, usturător

corozlune f. erodare, roadere, rosătură

corp n. 1. trup, organism. 2. conținut, cuprins, materie, substanță

corpolent, -ă adj. voinic, gras, trupeș, rotofei, voluminos

corporal, -ă adj. trupesc, fizic, carnal

corporatie f. breaslă, tagmă, cincină, categorie

corpuscul n. particulă, microobiect

corsar m. pirat, tâlhar de mare

cortegiu n. alai, suită, convoi, procesiune

cortină f. perdea

corupe vb. a vicia, a strica, a deprava, a perverti, a degradă

corupt, -ă adj. decăzut, stricat, depravat, imoral, destrăbălat, dezmarțat, libertin, vicios

corupție f. 1. desfrâu, imoralitate, desfrânare, dezmarță, perdiție. 2. decadentă, stricăciune, venalitate

corvoadă f. v. sarcină

cosi vb. a tăia, a tunde (iarba)

cositor m. staniu

cositori vb. a spoi

cosită f. coadă, codită (de păr)

cosmic, -ă adj. ceresc, sideral, spațial, interplanetar

cosmonaut m. astronaut

cosmopolit, -ă adj. internațional, universal, amestecat, pestriț

cosmos n. univers, macrocosm

cosor n. cutit, briceag, săbiță

cost n. preț, valoare

costa vb. a valora, a prețui, a face, a reveni

costeliv, -ă adj. v. slab

costisitor, -oare adj. scump, anevoieios, greu de suportat

costișă f. coastă, clină, pantă, propior, versant

costum n. haină, îmbrăcăminte, port

costuma vb. a se travesti, a se preschimba

coș n. 1. paner, cofă, coșarcă. 2. horn, fumar, hogea

coșar m. n. 1. hornar. 2. (n.) pătuț, porumbăr

coșciug n. sicriu, sarcofag

coșcogea adj. ditamai

coșcovit, -ă adj. burdușit, scorojit, cojit

cot n. 1. cotitură, curbă, întorsătură, ocbl, meandru, șerpuiere. 2. colț, unghi, cotlon, ungher

cota vb. a aprecia, a evalua, a prețui, a considera

cotă f. înăltime, altitudine, nivel

coterie f. gașcă, cârdășie, clică, bandă

coti vb. a cărmi, a vira, a se abate

cotidian, -ă adj. 1. zilnic, curent, obișnuit. 2. ziar, jurnal, gazetă

cotigă f. teleagă, căruță

cotit, -ă adj. sinuos, șerpuit, sucit, întortocheat

cotitură f. curbă, ocol, șerpuiere, cîrmeală

cotizație f. contribuție, procent (datorat)

cotlet n. antricot

cotton *n.* 1. colț, ungher, cot. 2. firidă, ocniță, ascunziș
cotoi *m.* motan, pisic
cotonog, -oagă *adj.* șchiop, infirm
cotonogeală *f.* bătaie, păruiulă, corecție, încăierare
cotor *n.* tuleu, tulipină, beldie, cocean
cotoroanță *f.* v. baborniță
cotrobăi *vb.* a căuta, a scormoni, a scotoci, a răscoli
cotropi *vb.* a invada, a încălca, a năpădi, a ocupa, a călca
cotropitor *m.* agresor, năvălitor, atacator, invadator
coțcar *m.* șarlatan, escroc, pungaș, hoțoman
covată *f.* albie, copiae, postavă
covăseală *f.* dospeală, aluat, plămădeală
covertă *f.* punte
coviltir *n.* coș, covergă, pocriș, burduf
covârși *vb.* 1. a copleși, a întrece, a năpădi, a depăși. 2. a învinge, a birui, a înfrângere, a doboră, a răzbi
covârșitor, -oare *adj.* copleșitor, impresionant, formidabil predominant
covor *n.* scoartă, velintă, tapet, lăicer
covru *n. v.* bârlög
cozonac *m.* colac
cozoroc *n.* vizieră
cracă *f.* creangă, ramură, ram
crah *n. v.* faliment
crai *m.* 1. domnitor, conducător, domn, rege, rigă. 2. afemeiat, muieratic, berbant, donjuan
craitic *n.* libertinaj
crainic *m.* sol, mesager, trimis, vestitor
crampă *f.* colică, spasm, strânsă
crampona *vb.* a se lega, a se agăta, a se atașa
craniu *n.* căpătână, hârcă, țeastă, tigvă, scăfările
cras, -ă *adj.* enorm, excesiv, neplăcut, grosolan
cratimă *f.* liniuță de unire, linoiară
cratiță *f.* tigaie, tavă

cravașă *f.* biciușcă, bici, cnut
crăiasă *f.* 1. zână. 2. regină, suverană, împărăteasă
crăie *f. v.* împărătie
crăpa *vb.* 1. a plesni, a pocni, a se sparge, a se fisura, a se despica. 2. a muri, a se stinge
crăpătură *f.* spărtură, plesnitură, deschizătură, fisură
crâcneală *f.* murmur, protest, cărtire, împotrivire
crâmpel *n.* parte, fragment, fractiune, porțiune, frântură
crâncen, -ă *adj.* cumplit, crud, groaznic, crunt, teribil, inuman, nemilos, sălbatic, săngeros, violent
crâng *n.* tuș, desis, huceag, hătiș
crea *vb.* 1. a produce, a construi, a plăsmui, a urzi, a făuri, a izvodi. 2. a înființa, a funda, a întemeia, a zidi
creangă *f.* ramură, cracă, ram
creastă *f.* culme, coamă, vârf, pisc
creator, -oare *adj., s.* 1. inventiv, ingenios, inovator, făuritor, făură. 2. autor, realizator, ziditor, întemeietor
creatură *f.* ființă, făptură, vîtate, animal
creație *f.* plăsmuire, realizare, inventie, operă, producție
crede *vb.* 1. a considera, a gândi, a aprecia, a chibzui, a socoti, a presupune, a-și închipui. 2. a se încrede, a fi convins, a spera
credibil, -ă *adj.* verosimil, plauzibil, probabil, admisibil, acceptabil, posibil
credincios, -oasă *adj.* 1. cinstit, devotat, fidel, statornic, leal, sincer. 2. evlavios, cucernic, pios, religios, smerit, devot
credință *f.* 1. convingere, încredințare, certitudine. 2. fidelize, cinste, devotament, statornicie. 3. speranță nădejde. 4. idee, opinie, judecată. 5. pietate, evlavie, cucernicie. 6. confesiune, cult, religie, rit
credit *n.* 1. împrumut, veresie, datorie. 2. preluare, apreciere, prestigiul, autoritate, reputatie, stimă
credo *n.* crez, principiu
credul, -ă *adj.* naiv, crezător, fraier, candid, neștiutor

creler *m.* 1. encefal, cerebel. 2. minte, inteligentă, judecată, spirit
creion *n.* condei, plaivaz, pix
creiona *vb.* a schița, a contura, a desena
creștar *m.* ban, gologan
crem *adj.* gălbui, maroniu
cremă *f.* 1. alifie, unguent, pomadă. 2. (fig.) elită, lamură
cremene *f.* silex, cuart
creponat, -ă *adj.* încrăpat
crepuscul *n.* amurg, apus, înserare, chindie, asfintit
crescendo *adv.* crescând, progresiv, tot mai tare
crestă *vb.* a zimți, a inciza, a scrijeli, a dintă
crestătură *f.* 1. tăietură, incizie, scobitură. 2. dintă, zimt
crestomație *f.* antologie, analecte, culegere (de texte)
crește *vb.* 1. a se dezvolta, a se mări, a se înălța, a se ridică, a spori, a evoluă. 2. a se înmulții, a se extinde, a se lărgi, a dospi. 3. a se scumpi, a se majora, a se urca. 4. a se accentua, a se amplifica, a se intensifica, a se întări, a se întări. 5. a avansa, a prograda, a înainta, a propăși. 6. a educa, a instrui
creștere *f.* 1. dezvoltare, sporire, mărire, înălțare, înmulțire, extindere, augmentare. 2. educare, cultivare, cultură, formare. 3. evoluție, dezvoltare, progres, înaintare, mers-înainte
creștet *n.* vârf, culme, creastă, pisc
creștin, -ă *m. f.* om, individ, ins, persoană, semen
creștina *vb.* a boteza
creștinesc, -ească *adj.* omenesc, umanist, uman
cretin, -ă *adj.* imbecil, idiot, tâmpit, prostănac
cretă, creață *adj.* 1. buclat, cărliontat, încrăpat, inelat. 2. cutat, ridicat, zbârcit, smochinit, brâzdat
cretă *n.* 1. buclă, cărlionț, inel. 2. cută, rid, zbârcitură
creuzet *n.* recipient

crez *n.* principiu, credo, normă (morală)
crezământ *n.* v. încredere
crimă *f.* omor, asasinat, ucidere, moarte
criminal, -ă *s.* ucigaș, asasin, bandit, neleguit
crin *m.* iris, stânjen, stânjenel
crinolină *f.* malacof
criptă *f.* cavou, necropolă
criptic, -ă *adj.* ascuns, enigmatic, secret, misterios, ocult, tainic, sibilin
crisalidă *f.* nimfă, pupă, gogoașă
crispat, -ă *adj.* contractat, rigid, încleștat
crystal *n.* cleștar
crystalin, -ă *adj.* clar, curat, limpede, pur, transparent
crystaliza *vb.* (fig.) a se închega, a se preciza, a se fixa, a se contura
criteriu *n.* normă, principiu, reper
critic, -ă *adj.* 1. dificil, greu, zbuciumat, tulbure. 2. grav, periculos, rău.
3. combativ, polemic
critică *vb.* a biciu, a reproşa, a blama, a condamna
criticabil, -ă *adj.* condamnabil, nepermis, blamabil, regretabil, reprobabil
critică *f.* obiecție, observație, mustărat, judecare, vestejire
crivac *n.* chingă, cocârlă
crizantemă *f.* dumitrită, tufănică, mărgărită
criză *f.* 1. recesiune, declin, regres, greutăți. 2. atac, acces, puseu
crochiu *n.* schiță, contur, desen
crohmală *f.* scrobeală
croi *vb.* 1. a tăia, a fasona. 2. a plănuia, a concepe. 3. a bate, a snopii
croială *f.* fason, linie
cromatică *f.* colorit, paletă
ronic, -ă *adj.* durabil, persistent
ronicar *m.* 1. recenzent, critic. 2. cronograf
ronică *f.* 1. consemnat, critica. 2. letopis, cronograf
cronologic, -ă *adj.* diacronic, istoric, evolutiv, succesiv
croșeta *vb.* a împletei

croșetă *f.* 1. igliță. 2. paranteză (dreaptă)

crotal *m.* șarpe cu clopoței

cruce *f.* 1. troiță. 2. răscrucie, răspântie, intersecție

cruci *vb.* a se minuna, a se uimi, a se ului, a fi stupefiat

crucial, -ă *adj.* esențial, capital, decisiv, fundamental, hotărâtor, substanțial, nodal

crucifica *vb.* a răstigni, a martiriza, a chinui

cruciș, -ă *adj.* 1. încrucișat, întrețăiat, oblic. 2. sașiu, strabic, ciacâr

crud, -ă *adj.* 1. nefiert, necopt, nefript, neprăjit. 2. necrescut, Tânăr, nedezvoltat, fraged. 3. aspru, brutal, crâncen, feroce, cumplit, nemilos, sălbatic, violent, nepotolit, implacabil

crug *n.* v. boltă

crunt, -ă *adj.* aspru, crud, crâncen, sălbatic, groaznic, nemilos, săngeros

crustă *f.* carapace, coajă, scoartă, pojghiță

cruță *vb.* a menaja, a păstra, a scuti

cruzime *f.* neomenie, sălbăticie, ferocitate, banditism, barbarie, monstruozitate

ctitor *m.* întemeietor, fondator

cu *prep.* prin, din, de

cuart *n.* cremene, beică, bicaș

cubaj *n.* cuprindere, volum, capacitate

cuceri *vb.* 1. a cuprinde, a ocupa, a captura, a lua, a subjuga. 2. a dobândi, a câștiga, a repurta. 3. a captiva, a fermeca, a încânta

cuceritor, -oare *adj.* 1. victorios, învingător, biruitor, ocupant. 2. fermețător, încântător, seducător, captivant

cucernic, -ă *adj.* credincios, cuvios, evlavios, pios, smerit, religios, bisericos

cucoană *f.* doamnă, jupâneasă, madam

cucui *n.* umflătură

cucuruz *m.* porumb, știuleț

cucută *f.* dudău

cufăr *n.* geamantan, valiză

cufunda *vb.* a adânci, a afunda, a scufunda, a îngropa

cufundar *m.* bodârlău

cuget *n.* conștiință, minte, gândire, spirit, suflet, idee

cugeta *vb.* a gândi, a cugeta, a chibzui, a medita, a rationa, a reflecta, a judeca, a aprecia, a crede, a gândi, a socoti, a opina

cugetare *f.* 1. gândire, reflectie, meditare. 2. aforism, maximă, senință, dicton, adagiu, zicere

cugetător *m.* filosof, gânditor

cui *n.* piron

cuib *n.* 1. culcuș, sălaș, cuibar, bârlog. 2. adăpost, casă, cămin, locuință. 3. marfă, matcă

cuibări *vb.* a se aciuia, a se oploși, a se pripăși

cuirasă *f.* platoșă, lorică, pieptar

cujbă *f.* v. chingă

culant, -ă *adj.* generos, galant, mărinimos, amabil, curtenitor

culbec *m.* melc

culca *vb.* 1. a se întinde, a se aşterne, a se lungi. 2. a dărâma, a doboră, a prăbuși, a prăvăli, a răsturna, a secera, a trânti. 3. a apune, a asfinți, a dispare

culcuș *n.* 1. aşternut, pat, sălaș. 2. bârlog, vizuină, adăpost, cuib

culegător *m.* zețar, compozitor, probar, vîngălac

culege *vb.* 1. a aduna, a strânge, a recolta. 2. a zețui, a compune

culegere *f.* 1. adunare, recoltare, strângere. 2. colecționare, colecție, florilegiu, antologie. 3. zețuire, compunere, cules

culisa *vb.* a glisa

culme *f.* 1. vârf, pisc, creastă, creștet. 2. coamă, spinare, sprâncenă. 3. apogeu

culminant, -ă *adj.* maxim, superlativ, de vârf

culoar *n.* corridor, gang, pasaj

culoare *f.* vopsea, feșteală, farbă
culpabil *adj.* vinovat, păcătos, greșelnic

culpabilitate *f.* greșeală, abatere, culpă, eroare, păcat, vină, vinovătie

culpă *f.* v. culpabilitate

cult, -ă *adj.* 1. instruit, citit, cultivat, învățat, şcolit. 2. livresc, căturăresc, savant

cult *n.* 1. confesiune, religie, rit, credință. 2. venerație, admirăție, prețuire

cultiva *vb.* 1. a lucra (pământul), a crește (plante, animale). 2. a practica, a prefera (muzica). 3. a se instrui, a citi, a se cizela, a se rafina, a se stila, a se ciopli

cultivat, -ă *adj.* 1. lucrat, crescut. 2. cult, instruit, citit, stilat, luminat

cultivabil, -ă *adj.* arabil, arător

culturaliza *vb.* a instrui, a cultiva, a informa

cultură *f.* 1. instrucție, învățatură, studii, cunoștințe, carte, pricopseală. 2. lucrare, creștere, producere

cum *conj.* 1. precum, după cum. 2. deoarece, fiindcă, întrucât. 3. cu toate că, deși, măcar că. 4. când, pe când, îndată ce. 5. (adv.) ce, cât. 6. (interj.) se poate?, aşa?, poftim?

cumetrie *f.* botez

cuminecătură *f.* împărtășanie, euharistie, grijanie

cuminte *adj.* 1. bun, cumsecade, ascultător, supus, potolit, blajin, așezat, de treabă. 2. cumpănit, echilibrat, rational, rezonabil, sobru, serios, reținut, temperat. 3. deștept, intelligent, înțelept

cuminti *vb.* 1. a se astămpăra, a se potoli, a se liniști. 2. a trage concluzii, a se înțelepti

cumpăna *f.* 1. cântar, balanță, boloboc. 2. măsură, echilibru, armonie. 3. primejdie, pericol, încercare, necazuri

cumpăni *vb.* 1. a cântări, a echilibra, a compensa, a pondera. 2. a se legăna, a balansa, a se clătina.

3. a șovăi, a oscila, a ezita. 4. a judeca, a chibzui, a analiza, a socoti, a gândi, a plănu

cumpănlire *f.* cumpăna, echilibru, cumpăneală, contrabalansare

cumpănit, -ă *adj.* chibzuit, măsurat, echilibrat, rezonabil, cuminte, serios, așezat, potolit, calm, sobru

cumpăra *vb.* 1. a achiziționa, a procura, a obține, a târgui. 2. a mitui

cumpărător, -oare *m. f.* client solicitator, mușteriu

cumpărătură *f.* târguală, achiziție

cumpăt *n.* stăpânire de sine, calm, echilibru, chibzuială, cumpătare, măsură, moderăție, socoteală, tact, ponderație

cumpătare *f* v. cumpăt

cumpătat, -ă *adj.* chibzuit, așezat, echilibrat, măsurat, moderat, ponderat, socotit, cuminte, serios, sobru, potolit, rezervat, temperat

cumplit, -ă *adj.* 1. groaznic, teribil, infernal, îngrozitor, crâncen, crud, inuman, nemilos, sălbatic, violent, înverșunat, fioros, oribil, atroce. 2. colosal, fenomenal, strașnic, formidabil, uriaș

cumsecade *adj.* bun, onest, omenos, loial, cinstiț, tolerant, politicos, blajin

cumula *vb.* a însuma, a reuni, a strângă, a aduna

cumva *adv.* 1. oarecum, într-un fel. 2. doar, eventual, poate

cunoaște *vb.* 1. a ști, a pricepe, a înțelege, a afla. 2. a recunoaște, a identifica, a distinge, a deosebi

cunosător, -oare *adj.* specialist, expert, știutor

cunoscut, -ă *adj.* reputat, vestit, recunoscut, faimos, notoriu. 2. frecvent, obișnuit, familiar, uzual. 3. anumit, fixat, hotărât, stabilit

cunoștință *f.* 1. știință, pregătire, informare, cultură, carte, studii. 2.

știre, veste, informație. 3. relație, legături, semeni

cununa *vb.* a (se) căsători, a face nuntă

cunună *f.* coroană, jerbă

cupă *f.* 1. pahar, tas. 2. potir. 3. trofeu

cupeu *n.* caretă, berlină, trăsură, compartiment

cupid, -ă *adj.* v. lacom

cupla *vb.* a lega, a uni, a ataşa

cuplu *n.* pereche, soți, parteneri

cupolă *f.* boltă, arcadă

cupon *n.* 1. bon, tichet. 2. rest, bucată, parte (de țesătură)

cuprinde *vb.* 1. a îmbrățișa, a înlăntui, a prinde, a apuca. 2. a include, a conține, a îngloba, a avea, a încăpea. 3. a înțelege, a cunoaște, a vedea, a sesiza. 4. a copleși, a năpădi, a covârși, a răzbi, a apăsa. 5. a birui, a învinge, a cuceri, a captura, a ocupa, a lua, a înhăta

cuprins *n.* 1. întindere, spațiu, teritoriu, suprafață, loc, ținut, regiune. 2. conținut, corp, materie, cuprindere. 3. sumar, tablă de materii, scară

cuprizător, -oare *adj.* întins, vast, mare, încăpător, voluminos, larg, amplu

cupru *n.* aramă

cuptor *n.* 1. vatră, furnal, varnită. 2. (fig.) arșiță, caniculă, zăduf

curabil, -ă *adj.* vindecabil, tratabil, nepericulos

curaj *n.* îndrăzneală, temeritate, bărbătie, cutezanță, bravură, eroism

curajos, -oasă *adj.* brav, îndrăznet, neînfricat, viteaz, dârz, temerar

curat, -ă *adj.* 1. nepătat, îngrijit, spălat. 2. clar, cristalin, limpede, pur, străveziu, senin. 3. natural, neamestecat, nativ, nefalsificat, authentic, sadea, neaoș, veritabil. 4. nevinovat, candid, innocent, cast, feiorelnic, pudic

curat *adj.* întocmai, exact, chiar așa, precis, lămurit, răspicat, explicit

curativ, -ă *adj.* lecitor, tămăduitor, vindecător

cură *f.* tratament, dietă, îngrijire

curătură *f.* posadă, laz, secătură, runc

curăță *vb.* 1. a deretica, a pune ordine, a scutura, a debarasa, a strâng. 2. a elimina, a șterge, a purifica, a înălătura. 3. a ucide, a lichida, a asasina, a omor

curățel, -lcă *adj.* v. îngrijit

curătenie *f.* 1. dereticare, ordonare, debarasare, salubrizare, purificare. 2. laxativ, purgativ, purgație. 3. limpezime, claritate, transparentă. 4. nevinovăție, castitate, candoare, inocență

curăție *f.* v. castitate

curbă, -ă *adj.* curbat, arcuit, încovoiat, îndoit, cambrat, recurbat

curba *vb.* a arcui, a încovoia, a îndoi, a apleca, a încrina, a (se) cocoșa, a (se) frâng, a (se) strâmba

curbă *f.* cotitură, cot, ocol, ocol, îndoitură, serpentină, cârmelă

curbătură *f.* deșelare

curbură *f.* arcuire, cotitură, cot, ocol, îndoitură

curcubeu *n.* cearcă, brâul-cerului

curea *f.* centură, brâu, cingătoare, cordon, nojîță

curechi *m.* varză

current *n.* 1. curs,urgere, flux. 2. mișcare (socială), revendicare, acțiune

current, -ă *adj.* 1. actual, contemporan, prezent. 2. obișnuit, frecvent, uzu

curge *vb.* a se scurge, a picura, a se prelinge, a se deplasa

curler *m.* mesager, ștafetă, olac. 2. factor, poștaș

curios, -oasă *adj.* 1. ciudat,izar, singular, straniu, excentric, insolit. 2. indiscret, insinuant

curiozitate *f.* 1. interes, dorință, indiscreție, insinuare. 2. ciudătenie, năzdrăvănie, bizarerie, bazaconie,

drăcie, poznă. 3. raritate, minunăție, singularitate

curând *adv.* devreme, degrabă, îndată, numai decât

curma *vb.* a înceta, a opri, a termina, a întrerupe, a stăvili, a suprima

curmeziș *adv.* pieziș, oblic, transversal, în diagonală

curs¹ *n.* I. 1. curent, flux,urgere. 2. albie, matcă, vad, vale. 3. răstimp, interval, timp, vreme, durată. 4. desfășurare, evoluție, dezvoltare, mers, direcție. II. valoare, rată, echivalentă

curs² *n.* 1. prelegere, lectie, expunere. 2. manual, tratat, studii

cursant *m.* student, auditor

cursă¹ *f.* alergare, drum, itinerar

cursă² *f.* 1. capcană, prințătoare, laț. 2. atragere, ademenire, ispătă, momire. 3. pericol, primejdie

cursiv, -ă *adj.* 1. fluent, curgător, ușor. 2. (tip.) italic

curta *vb.* a curteni, a face curte

curte *f.* 1. ogradă, bătătură, arman, batiște, ocol. 2. conac, palat, rezidență. 3. (fig.) atenție, interes, afecțiune

curtenitor, -oare *adj.* politicos atent, amabil

curtenie *f.* atenție, amabilitate, gentilete, politețe, curtoazie

curtoazie *f.* v. curtenie

custode *m.* îngrijitor, paznic, administrator

custodie *f.* pază, păstrare, administrare, îngrijire

custură *f.* briceag, cutit

cusur *n.* 1. defect, deficiență, imperfectiune, insuficiență, lipsă, lacună, meteahnă, neajuns, scădere, slabiciune, viciu, anomalie, racilă. 2. culpă, eroare, vinovătie

cușmă, f. căciulă

cutat, -ă *adj.* 1. plisat, drapat. 2. creț, încrețit, ridat, zbârcit, smochinit

cută *f.* 1. creț, fald, pliseu, pliu. 2. încrețitură, îndoitoră, răsfrântură, dungă. 3. zbârcitură, rid, brazdă

cute *f.* gresie

cuteza *vb.* a îndrăzni, a se încumeta, a manifesta curaj, a risca, a-și permite

cutezanță *f.* 1. curaj, bărbătie, îndrăzneală, bravură, temeritate, neînfricare. 2. tupeu, cinism, înfurture, aroganță

cutezător, -oare *adj.* îndrăznet, brav, curajos, dârz, neînfricat, viteaz, temerar

cutie *f.* casetă, sertar

cutră *f.* derbedeu, lichea, netrebnic, pușlama, lepădăturu

cutreiera *vb.* a colinda, a umbla, a străbate, a parurge, a merge, a peregrina, a hoinări, a vagabonda

cutremur *n.* 1. seism, zguduire. 2. (fig.) fior, spaimă

cutremura *vb.* 1. a clătina, a zgudui, a zdruncina, a scutura, a zgâltai. 2. a înflora, a înfricoșa, a tresări

cutremurător, -oare *adj.* cumplit, groaznic, fioros, grozav, însăpămantător, teribil, zguduitor, monstruos, terifiant, oribil

cutumă *f.* datină, obicei, tradiție, uz, uzanță

cutit *n.* briceag, lamă, custură, bisturiu

cuveni *vb.* 1. a se cădea, a reveni, a trebui. 2. a cadra, a se cere, a se impune. 3. a merita, a avea dreptul

cuvenit, -ă *adj.* 1. indicat, adecvat, nimerit, oportun, datorit, meritat. 2. cerut, necesar, trebuincios, recerut

cuvertură *f.* învelitoare, cergă, pătură, plocat, lăicer, velintă, tol

cuvilincios, -oasă *adj.* respectuos, binecrescut, politicos, atent, decent, educat, la locul său

cuvilință *f.* decentă, politeță, respect, urbanitate

cuvios, -oasă *adj.* cucernic, evlavios, credincios, pios, devot

cuvânt *n.* 1. vorbă, termen, zicere, spusă. 2. conferință, discurs, logos. 3. promisiune, angajament, făgăduială. 4. motiv, cauză

cuvânta *vb.* a vorbi, a rosti, a expune, a conferenția, a comunica

cuvântare *adj.* vorbire, expunere, conferință, discurs, logos

cadrat, -ă *adj.* pătrat

cadruped *m.* patruped, animal, lighioană

cadruplu, -ă *adj.* împătrit

cuartal *n.* sector, raion, cartier, microraion

cvasi *adv.* cam, aproximativ, aproape

cuartet *n.* cvatuor, grup, formație muzicală (de 4)

cvoțlent *n.* cât, cuprindere, conținut

D

da *adv.* de acord, desigur, aşa fireşte, ba da

dal *interj.* prezent!, de faţă!, aici!

da *vb.* 1. a oferi, a dărui, a înmâna, a remite, a acorda, a preda, 2. a face o danie, a ceda. 3. a decerna, a conferi, a atribui, a dedica. 4. a repartiza, a împărţi, a distribui, a rândui

da capo *adv.* de la început, încă o dată

dac *m.* get, trac

dacă *conj.* de, când, în caz că

dadă *f.* v. lele

dafin *m.* laur

dajdie *f.* v. impozit

dalac *n.* antrax, cărbune, pustulă, bubă neagră.

dală *f.* placă, lespede

dalb,-ă *adj.* alb, curat, imaculat

dalie *f.* gherghină

damă *f.* 1. regină (în şah). 2. femeie. 3. prostituată

dambla *f.* 1. paralizie, gută, apoplexie, 2. chef, toană, poftă. 3. furie, năbădăi

damblagi *vb.* v. paraliza

damblagiu *m.* v. paralitic

damf *n.* v. miros

dană *f.* 1. magazie, depozit. 2. şlep, plută

dandana *f. v.* necaz

danie *f. v.* dar

dansa *vb. v.* juca

dantelă *f.* volan, (reg), horbotă, cipcă

dar *conj.* însă, ci, totuşi, iar, dărămite, darmite

dar *n.* 1. cadou, prinos, ofrandă, atenție, plocon, mită. 2. danie, donație (reg) dărușag. 3. milă, îndurare, har. 4. talent, vocație, însușire, înzestrare, chemare, aplicație, aptitudine

dara *f.* tara

daraban *m. v.* dorobanț

darabana *f. v.* tobă

darac *n.* dărcitor, pieptene, ragilă

daraveră *f.* 1. pătanie, belea, încurcătură, bucluc, necaz (fig), proces. 2. afacere, treabă, ne-gustorie, aranjament

dărămite *conj.* v. dar

dare *f. v.* impozit

darnic *adj.* 1. generos, larg, culant, mărinimos. 2. (fig) bogat, darnic, mănos, fertil

dascăl *m.* 1. învățător, institutor, belfer, profesor. 2. (fig). om învățat, savant, îndrumător. 3. diac, psalt, cantor, târcovnic, cântăreț

dat *n. v.* soartă

data *vb.* 1. a fixa (ziua) a nota. 2. a exista, a dura, a fi

dată *f.* zi, termen, soroc

datină *f.* v. obicei

dator, -oare *adj.* obligat, îndatorat, datornic, debitor

datoria *vb.* 1. a fi obligat, a se îndatora. 2. a fi cauza, a izvorî, a proveni

datorie 1. îndatorire, sarcină, obligație. 2. credit, împrumut (pop.), veresie.

datorit, -ă *adj.* 1. cuvenit. 2. provenit, cauzat, pricinuit

datorită *prep.* mulțumită, grătie

datornic, -ă *adj.* v. dator

daună *f.* 1. pagubă, prejudiciu, vătămare, pierdere, detriment, stricăciune. 2. despăgubire, compensare, reparație.

dădacă *f.* guvernantă, bonă, tetă, doică, îngrijitoare, nursă

dădăci *vb.* v. îngriji

dăinui *vb.* 1. a dura, a tine, a rămâne, a persista, a se menține. 2. a exista, a trăi, a fi, a se păstra, a se perpetua.

dăinuire *f.* persistentă, menținere, perpetuare, vietuire

dăltui *vb.* v. sculpta

dăltuit, -ă *adj.* lucrat, cioplit, sculptat

dăñănale *f.* belea

dăñănaie *f.* v. tărăboi

darab *n.* v. bucată

dăräci *vb.* a scărmăna, a pieptăna, a carda

dăräpăna *vb.* v. ruina

dăräpănatură *f.* v. şandrama

dăräma *vb.* v. distruge

dărämătură *f.* surpătură, ruină, demolare, moloz

dărnicie *f.* 1. mărinimie, generozitate, larghete. 2. belșug, abundență, rodnicie, opulentă

dărui *vb.* v. da

dăruire *s.f.* v. devotament

dăscăleală *vb.* v. cicăleală

dăscăli *vb.* v. instrui

dăscăliță *f.* v. învățătoare

dăuna *vb.* v. strica

dăunător, -oare *adj.* stricător, pagubitor, vătămător, distrugător, pernicios

dălmă *f.* v. deal

dâmb *n.* deal, colină

dânsa *pron.* 1. ea. 2. soția

dârâa *f.* urmă, făgaș, dungă

dârdâi *vb.* a tremura, a clănțâni

dârjală *f.* 1. bătă, ciomag, bătă, prăjină. 2. mâner, coadă

dârloagă *f.* mărțoagă, gloabă

dârmon *n.* ciur

dârvală *f.* corvoadă, roboteală,

dârz, -ă *adj.* 1. curajos, hotărât, cutezător, aprig, înverșunat, brav, inimos. 2. neclintit, neîndupăcat, perseverent, îndărătnic, încăpățânat, obstinent

de *conj.* 1. dacă, în cazul că. 2. pentru ca să. 3. Încât, să

de *interj.* apoi (reg.) dă! dec!

de *prep.* pentru, din, cu

deal *n.* movilă, colină, colnic, dâmb, dâlmă, mamelon, coastă, gâlmă, holm, gorgan, grui, coamă, răzor

deasupra *adv.* 1. peste, pe. 2. în plus, pe lângă altele

debandadă *f.* v. dezordine

debarasa *vb.* a se descotorosi, a se degaja, a scăpa, a lepăda, a înlătura, a se elibera de

debarca *vb.* 1. a trage la mal, a acosta. 2. (fam.) a da afară, a înlătura, a elimina, a scoate

debarcader *n.* v. chei

debil, -ă *adj.* plăpând, delicat, firav, fragil, subred, slab, fără putere

debit *n.* 1. tutungerie, regie, tabac. 2. flux, cantitate. 3. datorie

debita *vb.* 1. a vorbi, a pălavări, a spune. 2. a declama, a recita

debitor, -oare *adj.* v. dator

debloca *vb.* a elibera, a degaja, a da drumul

deborda *vb.* a da pe dinafară, a se revârsa

debordant, -ă *adj.* copleșitor, năvalnic, nestăvilit, tumultuos, dezlănțuit

debușeu *m.* v. piată

- debut** *n. v.* început
debuta *vb.* a începe, a se afirma, a se remarcă, a-și face intrarea
debutant, -ă m. începător
decadă f. v. deceniu
decadent, -ă adj. v. corupt
decadentă f. 1. declin, regres, degradare. 2. depravare, corupție, imoralitate
decalaj *n. v.* distanță
decanta *vb. v.* limpezi
decapita *vb. v.* ucide
decava *vb. v.* ruina
decădea *vb.* 1. a regresa, a scădea, a scăpăta. 2. a se deprava, a se strica
decăzut, -ă adj. 1. corupt, stricat, imoral, degradat. 2. declasat, ruinat
deceda *vb.* a muri, a sucomba, a dispărăea, a da ortul popii, a-și da duhul, a răposa
decedat, -ă adj. mort, răposat, defunct, dispărut
deceniu *n.* decadă
decent, -ă adj. v. cuviincios, respectuos, sfios, politicos, pudic
decentă f. politețe, bună-cuiiintă, respect, considerație
decepție f. dezamăgire, deziluzie, înșelare
decepționat, -ă adj. dezamăgit, deziluzionat, înșelat, dezumflat
decerna *vb.* distinge, a conferi, a acorda, a da (o distincție)
deces *n.* moarte, dispariție, re-posare
deci conj. aşadar, prin urmare, în cosecintă, aşa fiind, drept care, careva/săzică
decide *vb.* a hotărî, a determina, a stabili, a fixa
declina *vb.* a masacra, a secera, a nimici, a ucide, a stârpi
decis, -ă adj. hotărât, categoric, indiscretabil
decesiv, -ă adj. hotărâtor, esențial, fundamental
decizie f. hotărâre, rezoluție, sentință
decât prep. ca
decât adv. numai
declama *vb.* a recita, a spune, a rosti (emfatic)
declamator, -oare adj. pompos, afectat, retoric, emfatic, umflat, bombastic
declanșa *vb. v.* dezlănțui
declara *vb.* a spune, a afirma, a susține, a comunica, a enunța, a fixa
declarație f. 1. comunicare, mărturisire, depozitie, relatare, afirmație, enunț, expunere, expozeu, prezentare, memoriu. 2. manifest, proclamație, program, comunicat, notificare, dare de seamă
declasa *vb. v.* degrada
declin *n.* regres, decădere, degradare, decadentă, apus, asfintit, scăpătare
declină *vb.* 1. a refuza, a respinge, a renunta, a abandona, a nu lua asupra-și. 2. a apune, a scăpăta, a coborî, a asfinti
decoct *n. v.* infuzie
decola *vb.* a se ridica, a porni, a se înălța, a pleca (un avion)
decolorat, -ă adj. v. spălăcit
decoltat, -ă adj. 1. răscroit. 2. (fig) indecent, necuvincios, fără perdea
decomanda *vb. v.* anula
deconcerta *vb. v.* deruta
deconecta *vb.* 1. a întrerupe, a decupla, a suprima, a suspenda, a rupe legătura. 2. a se destinde, a se odihni, a se reface, a se recrea
decongelă *vb. v.* dezghetea
decont *n. v.* justificare
decor *n.* 1. podoabă, decorație, ornament, ornamente. 2. cadru, ambientă, tablou, fundal
decora *vb.* 1. a ornamenta, a împodobi. 2. a conferi, a da (o decorăție), a medalia, a distinge, a premia
decorație f. 1. destincție, medalie, insignă. 2. podoabă, ornamentație, ornament, decor
decortică *vb. v.* coji
decrepit, -ă adj. v. ramolit
decret *n. v.* hotărâre
decreta *vb.* a hotărî, a dispune, a decide, a impune; a proclama

decroșa *vb.* v. desprinde
decupla *vb.* v. deconectă
decurge *vb.* 1. a rezulta, a urma, a deriva, a apărea, a reieși, a proveni; 2. a se petrece, a se desfășura, a se întâmpla, a evoluă
de curs *n.* v. răstimp
deda *vb.* v. deprinde
dedat, -ă adj. obișnuit, familiarizat, deprins, adaptat, aclimatizat
dedesubt *adv.* jos, sub, din jos
dedesubt *n.* v. taină
dedica *vb.* v. consacra
dedicație *f.* v. închinare
dedițel *m.* brebenel
dedubla *vb.* v. preface
deduce *vb.* a concluziona, a conchide, a deriva, a desprinde, a trage o concluzie
defalca *vb.* v. împărți
defavorabil, -ă adj. v. neprielnic
defâima *vb.* a pone gri, a calomnia, a huli, a desconsidera, a bârbi, a blama, a denigra, a discredită, a ocări, a compromite
defect *n.* 1. lipsă, scădere, deficită, imperfectiune, cusur, me-teahnă, hibă, neajuns, beteșug, viciu, racilă, lacună, păcat. 2. deranjament, stricăciune, deregлare, nefuncționare, defectiune
defecta *vb.* v. strica
defecțiune *f.* v. defect
defel *adv.* deloc, nicidcum, nicicum
defensivă *f.* v. apărare
deferent, -ă adj. v. respectuos
referență *f.* v. respect
deferi *vb.* v. denunță
defetism *n.* v. demobilizare
deficientă *f.* v. neajuns
deficit *n.* v. pierdere
deficitar, -ă adj. v. absent
defileu *n.* trecătoare, pas
definit *vb.* a califica
definitiv, -ă adj. 1. hotărât, încheiat, terminat, finisat. 2. irevocabil, categoric, nestrămutat
definitiva *vb.* v. termina
definitoriu, -ie adj. v. caracteristic

deforma *vb.* 1. a desfigura, a denatura, a modifica, a strica, a altera, a sluți, a urăti, a poci. 2. a minti, a induce în eroare, a măslui, a falsifica, a contraface, a mistifica, a escamota
defraudă *vb.* v. fura
defrișă *vb.* v. curăță
defunct, -ă adj. v. mort
degaja *vb.* 1. a emană, a emite, a exala, a difuza, a răspândi, a împrăștia, a elimina. 2. a elibera, a debloca, a slobozi. 3. a debarasa, a scăpa, a descotorosi, a scutura.
degajat, -ă adj. 1. răspândit, exalat, împrăștiat, eliberat. 2. liber, firesc, natural, nestânjenit, lejer, spontan, simplu, dezinvolt, neîngrădit
degeaba *adv.* v. zadarnic
degenera *vb.* v. degrada
degera *vb.* v. îngheță
deghiza *vb.* v. travesti
deglutiție *f.* v. înghițire
degrabă *adv.* v. repede
degrada *vb.* 1. a strica, a distruga, a deteriora, a ruina, a altera, a declanșa, a degenera, a decădea, a dăărăpăna, a se deprecia, a pierde calitatea, a se devaloriza. 2. a înjosi, a dezonora, a compromite, a necinsti, a discredită, a corupe
degradare *f.* 1. înjosire, ruinare, decădere, regres, depreciere, uzare, declasare. 2. corupție, destrăbălare, înjosire
degreva *vb.* a reduce, a scuti, a scădea, a micșora
degusta *vb.* v. gusta
deja *adv.* chiar, încă, de pe acum (atunci), în acest (acest) moment.
dejectie *f.* evacuare (reziduuri), eliminare (fecale); scaun
dejucă *vb.* v. zadărnici
dejun *n.* masă
dejurnă *adj.* de serviciu
delapida *vb.* v. fura
delator, -oare *v.* denunțător
deletiune *f.* v. denunț
delăsa *vb.* v. neglijă

delăsător, -oare *adj.* indolent, nepăsător, indiferent, apatic, pasiv, tembel, imposibil

delecta *vb.* v. desfăță

delega *vb.* v. împunernici

delegație *f.* 1. procură, sarcină, mandat. 2. reprezentanție, solie, misiune

delibera *vb.* v. chibzui

deliberat *adv.* intentionat, chibzuit, pregetat, liber-consimțit, voit.

delicat, -ă *adj.* 1. ales, fin, diafan, gingaș, gratios, firav, suav, elegant. 2. distins, rafinat, deosebit, valoros, remarcabil, prețios, exceptional. 3. politicos, manierat, preventor. 4. sensibil, simțitor, emotiv, impresionabil. 5. subred, slăbuț, maladiv, prizărit, fragil, plăpând. 6. anevoios, dificil, penibil, greu

delicatese *f.* alimente fine, alese, rare

delicatețe *f.* finețe, gingăsie, suavitate, frăgezime, grătie, noblete.

delicios, -oasă *adj.* v. savuros

deliclu *n.* placere, desfătare, satisfacție, încântare

delict *n.* v. infracțiune

delimita *vb.* 1. a circumscrie, a demarca, a tărmuri, a hotărni, a mărgini a preciza, a fixa. 2. a scurta, a restrângă, a separa

delincvent *m.* v. infractor

delir *n.* 1. aiurare, rătăcire, halucinație, tulburare mintală. 2. exaltare, extaz, frenzie

delira *vb.* a aiura, a vorbi fără control, a spune prăpăstii

deloc *adv.* defel, nicicum, nicidecum

deluros, -oasă *adj.* accident, ne-regulat

demara *vb.* v. porni

demarca *vb.* v. delimita

demarcație *f.* delimitare, precizare, circumscrriere

demasca *vb.* a dezvălui, a da pe față, a arăta, a indica, a deconspira

dement, -ă *adj.* nebun, smintit, alienat

dementă *f.* v. nebunie

demers *n.* intervenție, acțiune, petiție, cerere

demisie *f.* renunțare, plecare, abdicere, abdicare

dermite *vb.* a concedia, a destitui, a da afară, a trimite la plimbare

demlurg *m.* zeitate, creator

demâncare *f.* v. mâncare

demn, -ă *adj.* v. onest, cinstiț, corect, ireproșabil, vrednic, cumsecade

demnitar *m.* mărime, stab, şef, dregător

demnitate *f.* 1. onoare, autoritate, tinută, vrednicie. 2. rang, ierarhie, treaptă, dregătorie

demobiliza *vb.* a descuraja, a demoraliza, a dezorienta, a slăbi, a submina

demoda *vb.* v. învechi

demon *m.* v. drac

demonetiza *vb.* v. devaloriza

demonic, -ă *adj.* diabolic, drăcesc, infernal, oribil, sinistru, execrabil

demonstra *vb.* 1. a dovedi, a argumenta, a proba. 2. a manifesta, a se solidariza

demonstrant *m.* manifestant

demonstrativ, -ă *adj.* 1. ilustrativ, edicator, evident, clar, probat. 2. ostentativ, provocator

demonstrație *f.* 1. probă, dovdă, rationament, argument, exhibiție. 2. manifestație, miting, protest

demoraliza *vb.* a deprima, a demobiliza, a descuraja, a dezola

demult *adv.* cândva, odată, odinioară, de multă vreme, demult, altădată

denatura *vb.* v. deforma

denigra *vb.* v. ponegi

denota *vb.* v. dovedi

dens, -ă *adj.* 1. compact, îndesat, vârtos, consistent, tare, solid. 2. adânc, greu, de nepătruns

dentist *m.* stomatolog

denumi *vb.* v. numi

denunț *n.* v. pâră

denunță *vb.* a pâră, a reclama, a demasca, a informa, a deferi

denunțător *m.* v. delator

deoarece *conj.* fiindcă, pentru că, de vreme ce, din cauză că, dat fiind faptul că

deocamdată *adv.* 1. acum, pentru moment, momentan, până una-alta. 2. provizoriu

deocheat, -ă *adj.* 1. indecent, necuvioios, decoltat, fără perdea. 2. compromis, pătat, condamnat

deodată *adv.* 1. pe neașteptate, brusc, instantaneu, subit. 2. simultan, acum, concomitent, în același timp

deoparte *adv.* v. izolat

deopotrivă *adv.* v. aidoma

deosebi *vb.* 1. a diferenția, a diferi, a se delimita, a se distinge, a se demarca, a se desluși, a se disocia. 2. a se remarcă, a se evidenția, a excela, a se ilustra

deosebit, -ă *adj.* 1. diferit, aparte, felurit, divers, eterogen, variat, osebit, pestriț, divers. 2. extraordinar, nemaipomenit, ieșit din comun, excelent, remarcabil, marcant, superior, ales, important, însemnat, extra, select, rafinat, distinct, memorabil, admirabil, eminent, excepțional, minunat, distins.

depana *vb.* v. repară

departament *n.* minister, administrație, sector

departe *adv.* la distanță

depăna *vb.* 1. a înfășura, a face ghem, a răsuci. 2. a însira, a povesti, a exprima

depărtare *f.* v. distanță

depăși *vb.* v. întrece

depăsit, -ă *adj.* învechit, demodat, vetust, perimat, banal, răsuflat, anacronic, ieșit din uz.

dependență *f.* v. subordonare

dependințe *f.* pl. atenanse, acaret, accesorii

depeșă *f.* telegramă, scrisoare, mesaj, (înv.) zapiscă

depinde *vb.* a apartine, a fi legat de, a fi subordonat, a atârna de

depista *vb.* v. descoperi

deplasa *vb.* v. mișcă

deplasat, -ă *adj.* 1. luxat, dislocat, scrântit, dezarticulat, mutat, urmat; 2.

(fig.) nepotrivit, nelalocul său, ca nuca în perete, necorespunzător, inopportun

deplin *adv.* 1. de tot, în întregime, pe de-a-ntregul, cu totul, complet. 2. în mod desăvârșit, perfect, neșirbit, desăvârșit

deplinătate *f.* desăvârșire, perfectiune, plenitudine, plinătate, integritate

deplângere *vb.* v. regretă

deplorabil, -ă *adj.* v. jalnic

deporta *vb.* v. surghiunul

deposedă *vb.* a lua cu forță, a expropria, a acapara, a jefui, a fura

depozit *n.* 1. magazie, rezervor. 2. adunare, stocare, rezervă, acumulare, fond. 3. strat, sediment, depunere

depozita *vb.* 1. a înmagazina, a stoca, a acumula. 2. a se sedimenta, a se depune, a se stratifica

depoziție *f.* v. mărturie

depravat, -ă *adv.* v. corupt

deprecia *vb.* v. degrada

depreciativ, -ă *adj.* defavorabil, peiorativ, disprețitor

depreciere *f.* degradare, devalorizare, subminare, scădere, pierdere

depresiune *f.* I. 1. vale, adâncitură, pripor. 2. vârtej de aer. II (fig.) tristețe, măhnire, melancolie, deprimare, descurajare, ciclothermie. III criză, declin (economic), devalorizare

depresiv, -ă *adj.* v. deprimant

deprimant, -ă *adj.* 1. demoralizant, demobilizator, descurajator. 2. dezolant, trist, sumbru, depresiv

deprinde *vb.* 1. a obișnui, a încadra, a aclimatiza, a adapta, a familiariza, 2. a se deda, a se nărăvi. 3. a dresa, a învăța.

deprindere, *f.* 1. adaptare, acomodare, aclimatizare. 2. însuire, obișnuință, învăță. 3. apucătură, comportare, conduită, maniere, moravuri, obiceiuri, purtare, năravuri, tabieturi

deprins, -ă *adj.* v. obișnuit

depune *vb.* 1. a sedimenta. 2. a se pune, a se aşterne, a se aşeza. 3. a

spune, a mărturisi. 4. a prezenta, a remite, a preda, a înmâna, a înfățișa. 5. a îndeplini, a face, a efectua, a presta

deraria *vb.* v. devia

deranj *n.* 1. dezordine, neorânduială, răvășeală, harababură. 2. tulburare, stânjenire, incomodare

deranja *vb.* 1. a răvăși, a zăpăci, a răscoli, a învălmăși, a deregla. 2. a tulbura, a stânjeni, a încurca, a jena, a incomoda, a stingheri. 3. a se osteni, a se obosi, a face eforturi

deranjament *n.* 1. dereglaire, defect. 2. indigestie, diaree, tulburare

derapa *vb.* v. aluneca

derbedeu *m.* v. haimana

derdeluș *n.* săniuș

deregla *vb.* v. strica

deretica *vb.* v. curăța

deriva *vb.* v. decurge

derivație *f.* v. anexă

deriziune *f.* v. derâdere

derizoriu, -ie *adj.* v. neînsemnat

derâdere *f.* batjocură, bătaie de joc, zeflemea, băscălie, deriziune

dermă *f.* piele

derogare *f.* abatere, excepție, eliberare de

derula *vb.* v. desfășura

deruta *vb.* a se descumpăni, a induce în eroare, a dezorienta, a însela, a minti, a amăgi, a trage pe sfoară, a păcăli, a zăpăci

derută *f.* v. încurcătură

des, deasă *adj.* 1. compact, dens, îngrămădit, înghesuit, bătut. 2. repetat, frecvent; (adv.) adesea, de mai multe ori, în repetate rânduri. 3. repede, iute, grăbit

desagă *f.* v. sac

desărcina *vb.* v. elibera

desăvârși *vb.* 1. a perfectiona, a săvârși. 2. a împlini, a înfăptui, a duce la bun sfârșit, a realiza, a termina

desăvârșit, -ă *adj.* 1. perfect, excelent, ireproșabil, măiestrit, magistral. 2. complet, deplin, absolut, total

descalifica *vb.* 1. a compromite, a dezaproba, a dezonora, a reproba. 2. a exclude, a elimina, a înlătura

descărca *vb.* 1. a deșerta, a goli, a vida. 2. a trage, a slobozi, a declanșa (armă). 3. (fig.) a se deslăntui, a izbucni, a se ușura, a se revârsa, a da curs liber, a se confia, a se destăinui

descătușa *vb.* v. elibera

descendent, -ă *adj.* v. coborâtor

descendent *m.* urmaș, succesor

descendentă *f.* succesiune, posteritate, urmași, moștenire

deschide *vb.* 1. a desface, a destupa, a descuia, a dezlegă, a desfoia, a dezlipi, a despica, a sparge, a crăpa. 2. a tăia, a face o incizie. 3. (fig.) a începe, a debuta, a (se) naște, a înființa

deschidere *f.* 1. spațiu, perspectivă. 2. despicătură, crăpătură, desfacere, incizie. 3. început, inaugurare

deschis, -ă *adj.* 1. (fig.) sincer, leal, onest. 2. neîngrădit, liber, accesibil. 3. luminos, clar, blond. 4. direct, fățu, vădit, manifest

descifra *vb.* v. citi

descifrabil, -ă *adj.* v. citet

descinde *vb.* 1. proveni, a-și avea originea, a se trage din. 2. a coborî, a se da jos 3. a poposi, a trage la, a rămâne

descindere *f.* 1. coborâre, sosire. 2. vizitare, inspectare

descâlci *vb.* v. descurca

descânta *vb.* a fermeca, a meni, a vrăji

descoase *vb.* 1. a desface. 2. (fig.) a analiza, a iscodi, a ispită, a cerceta, a ancheta, a chestiona

descolăci *vb.* v. desface

descompune *vb.* 1. a desface, a destrăma, a dezmembra, a fractiona, a separa. 2. a se altera, a se strica, a se dezagrega, a râncezi, a fermenta, a putrezi

descongestiona *vb.* v. elibera

desconsidera *vb.* v. disprețui

descoperi *vb.* 1. a dezvăluui, a dezvelui, a arăta, a revela, a scoate la

lumină; 2. a găsi, a afla, a detecta, a depista, a identifica, a prinde, a imagina, a născoci

descoperire *f.* 1. dezvăluire, revelare, reliefare. 2. inventie, aflare, găsire

descoperit, -ă adj. 1. dezvelit, liber, neacoperit. 2. (fig.) neapărat, nesprijinit, vulnerabil, expus

descotorosi *vb.* v. elibera

descotoșmăni *vb.* v. dezbrăca

descreierat, -ă adj. v. nebun

descrește *vb.* v. scădea

descriere *vb.* a prezenta, a expune, a înfățișa, a relata, a caracteriza, a contura, a zugrăvi, a schița, a trasa, a fixa

descriere *f.* evocare, prezentare, zugrăvire, oglindire, înfățișare

descuama *vb.* a coji, a năpârli, a se jupui

descuia *vb.* v. deschide

desculț, -ă adj. în picioarele goale, descălțat, în durligi

descumpăni *vb.* v. zăpăci

descurajat, -ă adj. v. dezinădăjduit

descurca *vb.* 1. a lămuri, a limpezi, a elucida, a dezbrăca, a netezi. 2. (fig.) a face față, a izbuti, a soluționa, a reuși

descurcăret, -eață adj. 1. abil, îscusit, istet. 2. activ, energetic, întreprinzător, afacerist

desehma *vb.* v. numi

desecca *vb.* a asana, a seca, a curăți

desena *vb.* 1. a creionă, a zugrăvi, a schiță, a contura, a trasa. 2. a apărea, a ieși în evidență, a se reliefa, a se profila

deseori *adv.* v. adesea

deservi *vb.* 1. a servi, a executa, a face serviciu; a îngriji, a sluji. 2. a face un rău, a vătăma, a dăuna, a dezavantaja

desface *vb.* 1. a descompune, a desprinde, a dezmembra, a despărți, a dezbina, a separa, a izola, a detășa, a deschide, a desinge, adezlegă, a descheia, a despături, a despacheta, a demonta, a deșuruba,

a destupa, a deșira, a dezlăna, a destrăma, a despica, a dizolva, a desfundă, a desteleni, a decupla. 2. a descâlcă, a descurca, a descoase, a degaja. 3. a vinde, a oferi, a face negoț. 4. a anula, a rezilia, a contramanda, a desființa

desfacere *f.* 1. despărțire, separare descompunere, dizolvare, dezorganizare. 2. desființare, anulare, reziliere. 3. vânzare, lichidare

desfășura *vb.* 1. a întinde, a derula a așterne, a desface. 2. (fig.) a se petrece, a se perinda, a succeda, a se înălțui, a evoluă. 3. a înfăptui, a efectua, a executa, a îndeplini, a realiza

desfăta *vb.* 1. a delecta, a răsfăta, a încânta, a fermeca, a captiva, a bucura. 2. a petrece, a se distra, a se amuză, a se veseli

defătare *f.* 1. plăcere, delectare, încântare, veselie, bucurie, deliciu, voluptate. 2. dezmat, corupție, decădere, destrăbălare, perdiție

desfide *vb.* v. sfida

desfigura *vb.* v. sluți

desflință *vb.* a anula

desfola *vb.* v. deschide

desfrâname *f.* v. dezmat

desfrâu *n.* v. dezmat

desfunda *vb.* a desface, a deschide, a destupa

desfundat, -ă adj. 1. destupat, deschis. 2. destelenit, arat. 3. impracticabil, înnămolit, de nestrăbătut

deshidratat, -ă adj. v. uscat

deshuma *vb.* v. dezgropa

designa *vb.* v. indica

desigur *adv.* da, bineînțeles, de acord, fără îndoială, firește, precis, negreșit, nefindoielnic

desime *f.* 1. densitate. 2. desis

desinentă *f.* terminație (gram.)

desis *n.* arboret, crâng, tufiș, hălăciugă, bunget

desluși *vb.* v. limpezi

deslușit, -ă adj. 1. clar, limpede, lămurit, deschis, explicit. 2. răspicat, precizat, apriat

despacheta *vb.* v. desface
despăduri *vb.* a defrișa, a lăzui
despăgubl *vb.* a compensa, a răsplăti, a îndemniza, a recompensa, a gratifica

despărții *vb.* 1. a separa, a izola, a disocia, a îndepărta, a delimita, a hotărni, a răzleții, a despica, a detașa. 2. a renunța, a (se) înstrăina, a (se) desolidariza. 3. a divorția

despărțitură *f.* v. ramificare

desperat, -ă *adj.* v. deznădăjduit

desperecheat, -ă *adj.* descompletat, disparat, stințher

despica *vb.* a crăpa, a sparge, a spinteca, a deschide, a despărții

despletit, -ă *adj.* nepieptănat, necoafat, zbârlit

despot *m.* v. tiran

despotic, -ă *adj.* tiranic, dictatorial, absolutist, arbitrar, samavolnic, autocratic.

despre *prep.* de, cu privire la, în legătură cu, referitor la, în ceea ce privește

despresura *vb.* v. elibera

desprinde *vb.* 1. a desface, a separa, a detașa, a dezlipi, a rupe. 2. a elibera, a scoate, a scăpa, a extrage. 3. a rezulta, a se contura, a reieși

despuia *vb.* 1. a dezbrăca, a dezgoli. 2. a extrage, a exercita. 3. a impila, a exploata, a prăda, a oprima

destăinui *vb.* v. dezvăluie

destin *n.* v. soartă

destina *vb.* 1. a hărzi, a meni, a rândui, a sorti, a hotărî, a soroci. 2. a se consacra, a se devota, a se dedica, a se dăruia, a se înhința

destinatar, -ă *adj.* adresant

destinație *f.* 1. scop, țel, întintă, finalitate, funcție. 2. loc (anumit), sosire, terminus

destinde *vb.* v. odihni

destins, -ă *adj.* relaxat, odihnit, liniștit, tihnit

destitut *vb.* a îndepărta, a da afară, a concedia, a demite, a elibera, a desarcina, a restructura

destoinic, -ă *adj.* vrednic, meritos, capabil, competent, îndemnantic, abil, priceput, deispravă, experimentat, istet

destrăbălat, -ă *adj.* v. corrupt

destrămat, -ă *adj.* 1. deșirat, desfirat, desfăcut, rupt, distrus, dezmembrat. 2. risipit, împrăștiat, spulberat

destul *adv.* 1. deajuns, suficient. 2. berechet, prea mult. 3. (interj.) gata! ajunge!, termină!, stop!, sfărșește!

destupa *vb.* v. desfundă

desteleni *vb.* a ara

desuet, -ă *adj.* v. învechit

deșanțat, -ă *adj.* 1. imoral, corrupt, destrăbălat, dezmarțat, trivial. 2.izar, ciudat, straniu, deșuceheat

deșelat, -ă *adj.* istovit, vlăguit, spetit, obosit

deșert *n.* pustiu, pustietate

deșert, -artă *adj.* 1. gol, vid, pustiu, necultivat, nelocuit, nepopulat. 2. ireal, van, amăgitor, iluzoriu, zardnic, inutil

deșertă *vb.* v. goli

deșertăclune *f.* inutilitate, zădărnicie, nimicnicie, nimic

dești *conj.* că, cu toate că, măcar că, chiar dacă

deșira *vb.* v. desface

deșirat, -ă *adj.* 1. destrămat, desfăcut, rupt, desfirat, stricat, dezlinătat. 2. (fig.) lung, slab, osos

deștept, -eaptă *adj.* 1. treaz, neadormit, lucid. 2. inteligent, ager, istet, spiritual, șicusit, priceput, dezghețat, sprinten, capabil, îndemnantic, competent, abil

deștepta *vb.* 1. a trezi, a scula. 2. (fig.) a-și da seama, a realiza, a deveni conștient. 3. (fig.) a produce, a provoca, a stârni, a suscita

deșteptăciune *f.* v. inteligență

deșuceheat, -ă *adj.* 1. nebun, ticiu, smintit, într-o ureche. 2. dezmarțat, destrăbălat, deșanțat, vulgar, trivial, obscene

detaliu *n.* v. amănunt

detașa *vb.* 1. a desprinde, a despărții, a izola, a separa, a dezlipi

2. a muta, a deplasa, a schimba. **3.** a se dezice, a se distanță

detașabil *adj.* volant, mobil, separabil, deplasabil

detecta *vb.* v. descoperi

detenție *f.* **1.** posesie, păstrare, stăpânire. **2.** reținere, arestare, închidere

deteriora *vb.* v. strica

determina *vb.* **1.** a cauza, a provoca, a pricinui, a isca, a naște, a produce. **2.** a fixa, a preciza, a hotărî, a decide, a stabili, a lămuri. **3.** a calcula, a măsura, a aprecia, a fixa

determinant, -ă *adj.* decisiv, hotărâtor, categoric, esențial, important

detesta *vb.* v. disprețui

destabil, -ă *adj.* v. dezgustător

detonant *m.* explozibil, fulminant

detonație *f.* explozie, detunătură, bubuitură

detracat, -ă *adj.* v. decechilibrat

detractor, -oare *adj.* defăimător, bârfitor, calomniator, ponegritor

detriment *n.* v. pagubă

detuna *vb.* a bubui, a exploda, a trănsi

deturna *vb.* v. fura

detine *vb.* **1.** a avea, a stăpâni, a ocupa, a poseda. **2.** a aresta, a închide, a reține, a întemeia

deținut *m.* arestat, reținut, prizonier, pușcăriș, ocnaș

deunăzi *adv.* zilele trecute, acum câteva zile, nu de mult

devaliza *vb.* v. fura

devaloriza *vb.* a deprecia, a scădea, a pierde (valoarea)

devansa *vb.* a depăși, a întrece, a trece înainte

devasta *vb.* **1.** a distrugе, a nimici, a ruina, a pustii. **2.** a jefui, a prăda

deveni *vb.* a ajunge, a se face, a se preface, a se transforma, a se schimba, a se arăta, a ieși

dever *n.* v. vânzare

devia *vb.* **1.** a abate, a muta, a schimba, a îndepărta, a merge alături. **2.** (fig.) a o lua razna, a bate câmpii, a divaga

deviza *f.* lozincă, slogan, formulă

devize *n.* monede străine, cecuri,

hârtii de valoare, cambii

devora *vb.* v. mâncă

devota *vb.* v. consacra

devotament *n.* **1.** fidelitate, atașament, lealitate. **2.** abnegație, dăruire, dezinteres, tragere de inimă

devoțiune *f.* evlavie, cucernicie, pietate

devreme *adv.* timpuriu, degrabă, din timp, curând

dexteritate *f.* v. îndemânare

dezacord *n.* v. neînțelegere

dezagreabil, -ă *adj.* v. neplăcut

dezagregare *f.* descompunere

dezamăgi *vb.* a deceptiona, a deziluziona, a înșela

dezaproba *vb.* **1.** a condamna, a înfiera, a osândi, a reproba, a repudia, a blama, a dezavua. **2.** a nu fi de acord, a contrazice

dezarmat, -ă *adj.* **1.** neînarmat. **2.** lipsit de voință, fără curaj, slab, neputincios, fără ripostă

dezarticulat, -ă *adj.* **1.** dislocat, luxat. **2.** (fig.) decechilibrat, țeapă. **3.** neclar, bâlbâit, confuz

dezastru *n.* catastrofă, calamitate, nenorocire, năpastă, prăpăd, urgie

dezastruos, -oasă *adj.* nimicitor, ucigător, înfricoșător, catastrofal, groaznic, pustiitor

dezavantaj *n.* defavor, defavoare, inconvenient, neșansă, neajuns, handicap

dezavua *vb.* v. dezaproba

dezaxat, -ă *adj.* v. decechilibrat

dezbate *vb.* v. discuta

dezbatere *s.f.* **1.** discuție, dialog, conversație. **2.** analiză, cercetare, frământare, deliberare, raționament

dezbăra *vb.* v. elibera

dezbina *vb.* v. învrăjbi

dezinare *f.* dezacord, separare, despărțire, discordie, dispută, divergență, ceartă, învrăjire, conflict, contradicție

dezbrăcat, -ă *adj.* gol, despuiat, decechipat, neîmbrăcat, nud

dezdoi *vb.* v. întinde

dezechilibrat, -ă *adj.* 1. descumpănit, dezorientat, tulburat, demoralizat, zăpăcit. 2. nebun, dezaxat, derment, alienat, deliu, tincnit, descreierat, detracat. 3. deficitar, în pagubă

dezerta *vb.* v. fugi

dezghețat, -ă *adj.* v. isteț

dezgoli *vb.* a dezbrăca, a despui, a dezveli

dezgropa *vb.* a deshuma, a ex huma, a scoate, a aduce la lumină

dezgust *n.* silă, greață, aversiune, scârbă, repulsie

dezgusta *vb.* v. scârbi

dezgustător, -oare *adj.* respingător, neplăcut, repugnant, detestabil, displăcut, execrabil, dezagreabil, oribil, scârbos, grețos, disgratioș

dezice *vb.* v. nega

deziderat *vb.* dorință

deziluzie *f.* dezamăgire, deceptie, insucces, amărăciune

dezinfecția *vb.* a purifica, a curăța, a steriliza, a flamba

dezinteres *n.* 1. indiferență, apatie, delăsare. 2. abnegare, dăruire devotament, generozitate

dezinvolt, -ă *adj.* v. degajat

dezlănțui *vb.* a (se) declanșa, a isca, a stârni, a porni, a pune în mișcare, a provoca, a determina, a genera

dezlănțuit, -ă *adj.* furtunos, impetuos, năvalnic, nestăpânit, nestăvilit

dezlegă *vb.* v. desface

dezlegare *f.* 1. rezolvare, soluționare, limpezire. 2. îngăduință, aprobară, încuviințare, permisiune, voie. 3. iertare, absolviere

dezlipi *vb.* v. detașa

dezlănat, -ă *adj.* 1. scămoșat, destrămat. 2. (fig.) prolix, confuz, nebulos

dezmăt *n.* 1. destrăbălare, desfrânare, desfrâu, decadentă, perditie, corupție, depravare, imoralitate, perverzitate. 2. anarhie, dezordine, debandadă, haos, neorânduială

dezmembra *vb.* v. desface

dezmetici *vb.* v. trezi

dezmierda *vb.* v. alinta

dezmierdare *f.* 1. alintare, mân-găiere. 2. răsfăț, desfătare

dezminți *vb.* v. nega

dezmorțit, -ă *adj.* dezghețat, trezit, reînviață

deznădăjduit, -ă *adj.* desperat, descurajat, dezolat, exasperat

deznoda *vb.* v. desface

deznodământ *n.* sfârșit, încheiere, final

dezobișnuit *vb.* v. dezvălu

dezola *vb.* v. întrista

dezolant, -ă *adj.* v. deprimat

dezolare *f.* 1. măhnire, tristețe, jale, întristare, descurajare. 2. singurătate, pustietate, pustiu

dezonoare *f.* v. necinste

dezonora *vb.* v. degrada

dezordine *f.* 1. neorânduială, haos, babilonie, debandadă, zăpăceală, harababură, indisiplină. 2. revoltă, răscoală, tuburare, răzmerită, răzvrătire

dezorienta *vb.* v. deruta

dezorientare *f.* nesiguranță, derută, şovăială, descumpărare, deconcertare, perplexitate

dezrădăcina *vb.* v. stârpi

dezrobi *vb.* v. elibera

dezumfla *vb.* a deziluziona, a deceptiona, a dezamăgi

dezvălu *vb.* 1. a descoperi, a dezveli, a da la iveală, a arăta, a revela, a pune în lumină, a elucida, a destăinui, a divulga, a mărturisi. 2. a demasca, a divulga, a deconspira, a trăda

dezvălu *vb.* v. debarasa

dezveli *vb.* v. descoperi

dezvinovăți *vb.* a (se) apăra, a (se) disculpa, a (se) justifica, a (se) scuza

dezvolta *vb.* 1. a amplifica, a mări, a extinde, a da ampolare. 2. a crește, a evoluă, a progresă, a avansa, a înainta, a propăși. 3. a degaja, a ermana, a produce, a emite, a radia

dezvoltare *f.* 1. creștere, amplificare, mărire, extindere, lărgire. 2.

evoluție, progres, desfășurare. 3. emanare, producere, radiere

dezvoltat, -ă adj. 1. crescut, mărișor, răsărit. 2. avansat, evoluat, civilizat, înaintat. 3. amănunțit, detaliat, temeinic

diabolic, -ă adj. 1. drăcesc, diavolesc, satanic, infernal. 2. funest, oribil, primejdios, rău, crud, sadic, viclean

diac m. 1. dascăl, psalt, cântăret, cantor. 2. grămătic, uricar, logofătel, copist

diacronic, -ă adj. cronologic, evolutiv, istoric

diafan, -ă adj. străveziu, transparent, subțire, fin, delicat, aerian, eterat

diagnostic *n. v.* diagnoză

diagnoză f. rezultat (medical), diagnostic, indicație, precizare

diagonal, -ă adj. oblic, înclinat, curmeziș, cruciș

diagramă f. grafic

dialect n. vorbire, grai

dialog n. v. conversație

dialoga vb. v. discuta

diaree f. v. indigestie

diastază f. amilază, enzimă, ferment

diatribă f. v. pamflet

diavol m. v. drac

dibaci, -ce adj. v. îscusit

dibacie f. îscusință, îndemânare, pricepere, măiestrie, abilitate

dibui vb. 1. a bâjbâi, a pipăi, a orbecăi, a tatona. 2. a afia, a găsi, a sesiza, a intui

dichis n. v. găteală

dichisi vb. v. găti

dicta vb. (fig.) a impune, a ordona, a obliga, a prescrie, a porunci, a determina

dictatorial, -ă adj. despotic, samovolnic, tiranic, satrapic

dicton n. maximă, zicătoare, aforism, adagiu, cugetare, apoftegmă

dictiune f. rostire, pronunțare, articulare, intonație

didactic, -ă adj. școlar, școlăresc

didahie f. predică, cazanie, omilie, ovăție

dieceză f. v. episcopie

dietă f. I. regim (alimentar), cumpăt, post. II. adunare (legislativă), parlament

difamant, -ă adj. v. defăimător

diferend n. v. neînțelegere

diferență f. 1. deosebire, nepotrivire, discriminare. 2. rămășiță, rest

diferit, -ă adj. v. deosebit

dificil, -ă adj. 1. greu, anevoios, complicat. 2. mofturos, capricios, susceptibil, nemulțumit. 3. exigent, pretențios, dur

dificultate f. 1. greutate, anevoință, inconvenient, neajuns. 2. piedică, obstacol, rezistență, impediment

diform, -ă adj. v. urât

difuz, -ă adj. v. împăraștiat

difuza vb. v. răspândi

dig n. baraj, stăvilar, zăgaz

digera vb. a mistui, a măcina, a asimila

digresiune f. divagare, parafraze, adaos, paranteză

dihanie f. 1. fiară, jivină, bestie, lighioană, sălbăticină. 2. namilă, monstru

dihonie f. v. neînțelegere

dijmă f. v. impozit

dijmui vb. 1. a taxa, a pune bir, a impozita. 2. a sustrage, a șterpeți, a fură

dilata vb. v. mări

dilemă f. alternativă, încurcătură

diletant, -ă adj. amator, improvizat, superficial

diligent, -ă adj. v. silitor

diligență f. 1. poștalion. 2. sărgintă, osterșeală, hârnicie, zel

diluat, -ă adj. 1. subțiat, lungit, micșorat, slăbit. 2. (fig.) dezlănat, prolix, confuz, încurcat

dimensiune f. mărime, întindere, calibră, gabarit, volum

dimie f. postav, pânură, stofă, ţesătură

diminua *vb.* a micșora, a reduce, a împuțina, a slăbi

dimpotrivă *adv.* contrar, opus diferit, antitetic

dimpreună *adv.* laolaltă, împreună, solidar

din *prep.* 1. de la, dinspre, dintru, dintre. 2. de, cu

dinadins *adv.* anume, intentionat, înadins, voluntar

dinafără *adv.* exterior

dinalinte *adv.* 1. înainte, în față. 2. preliminar, introductiv

dinalntea *prep.* în față, înaintea, înainte de

dinamic, -ă *adj.* energetic, activ, forte, impulsiv, dezlănțuit, impetuos

dimanică *f.* mișcare, forță, dezvoltare, energie, creștere, evoluție

dynamism *n.* putere, forță, energie, vigoare, vitalitate

dinamiza *vb.* v. stimula

dinapoi *adv.* v. înapoi

dinapoaia *prep.* îndărătul, înapoia, în spatele, în partea din urmă, după

dinăuntru *adv.* (în) interior, intern

dincoace *adv.* aici, în partea aceasta

dincolo *adv.* în cealaltă parte, în partea opusă, dimpotrivă

dincotro *adv.* din care direcție? din ce parte? de unde?

dindărăt *adv.* dinapoi, din urmă, din spate, posterior

dindărătul *prep.* v. dinapoaia

dineu *n.* cină

dinspre *prep.* de la, din

dintâi *num.* – v. întâi

dinte *m.* 1. colț, vârf. 2. zimț. 3. măsea

dintotdeauna *adv.* totdeauna, mereu, neîntrerupt

dintre *prep.* printre, între, din

dintru *prep.* din

dintât, -ă *adj.* crestat, zimțat, cu dinti

dionisiac, -ă *adj.* bahic, desfătător

dioramă *f. v.* panoramă

diplomat, -ă *adj.* dibaci, abil, iscusit, calculat

diplomă *f.* 1. certificat, atestat, patalama. 2. document, zapis, uric, hristov. 3. distincție, premiu

direct, -ă *1. (adj.)* drept, neocolit, fără ocol. *2. (adv.)* de-a dreptul, drept, franc, fără înconjur, fătiș, nemijlocit

directive *f. v.* indicație

direcție *f.* 1. sens, orientare, curs, perspectivă. 2. conducere, șefie

dirigui *vb. v.* dirija

dirija *vb.* a conduce, a călăuzi, a îndruma, a îndrepta, a orienta, a ghida, a povătui

disc *n.* 1. placă. 2. talger, taler

discerne *vb. v.* deosebi

disciplinat, -ă *adj. v.* ordonat

disciplină *f.* 1. ordine, rânduială, regulă. 2. supunere, ascultare, conformare. 3. domeniu, ramură, sector. 4. materie, știință, obiect

discipol *m.* 1. elev, ucenic, învățăcel, novice. 2. continuator, adept, urmaș

discontinuitate *f.* intermitentă, inegalitate, întrerupere

discordant, -ă *adj.* nepotrivit, disintonant, nearmonios

discordie *f. v.* neînțelegere

discredita *vb. v.* compromite

discrepanță *f. v.* nepotrivire

discret, -ă *adj.* 1. rezervat, reținut. 2. șters, estompat, nereliefat

discriminare *f.* deosebire, diferență, distincție

disculpa *vb. v.* dezvinovăți

discurs *n.* cuvântare, alocuțiu, expunere, conferință, logos

discursiv, -ă *v.* împrăștiat

discuta *vb.* 1. a con vorbi, a conversa, a sta de vorbă, a dialoga. 2. a dezbatere, a analiza, a deliberă

discutabil, -ă *adj.* 1. controversat, îndoiefulnic, nesigur, aproximativ. 2. contestabil, incert, litigios

discuție *f.* 1. con vorbire, conversație, dezbatere, dialog. 2. controversă, dispută, altercație, litigiu, sfadă, ceartă

diseca *vb.* 1. a tăia, a spinteca. 2. a analiza, a cerceta, a pătrunde

diseminare *f.* împrăștiere, difuziune, dispersare, răspândire
disensiune *f. v.* neînțelegere
dlsidență *f. v.* opozitie
disimetrie *f.* asimetrie, dezechilibrare, inegalitate
disimula *vb. v.* a ascunde
disimulat, -ă adj. camuflat, tăinuit, mascat, deghizat, travestit, ascuns, fals, ipocrit
disipare *f. v.* împrăștiere
disjunctiv, -ă adj. v. alternativ
disloca *vb. v.* deplasa
disocia *vb. v.* despărți
disonanță *f. v.* nepotrivire
disparat, -ă adj. v. răzleț
dispariție *f.* pieire, stingere, moarte
dispărea *vb. v.* pieri
dispensa *vb.* 1. a renunță, a se lipsi de. 2. a scuti, a ușura
dispensar *n.* polyclinică
dispensă *m.* scutire, permisie
dispersa *vb. v.* împrăștia
displăcea *vb.* a-i repugna, a-i fi neplăcut, a nu fi pe plac
dispnee *f.* sufocare, încăciune
disponibil, -ă adj. v. liber
disponibilitate *f.* adaptabilitate, concordanță, consumăramânt, aplicație
dispozitiv *n.* mecanism
dispoziție *f.* 1. hotărâre, ordin, poruncă, normă, indicație. 2. alcătuire, construcție, constituție. 3. toane, chef, gust, aplicație, poftă
dispreț *n.* desconsiderare, nesocotire, subapreciere
dispunere *vb.* 1. a hotărî, a decide, a comanda, a ordona, a prescrie. 2. a poseda, a avea. 3. a birui, a bate, a învinge. 4. a aranja, a clasa, a orândui, a așeza, a potrivi
dispunere *f. v.* aranjament
dispus, -ă adj. 1. vesel, satisfăcut, multumit 2. (fig.) amețit, beat, afumat
disputa *vb.* 1. a se confrunta, a se contrazice, a se certa, a contesta. 2. a avea loc, a se desfășura, a se juca
disputat, -ă adj. aprig, dârz, aprins, înverșunat

dispută *f.* 1. controversă, ceartă, disensiune, dezacord, diferend. 2. competiție, întrecere, partidă
distant, -ă adj. 1. rezervat, nesocialabil, necomunicativ, rece. 2. depărtat, distanțat
distanță *vb.* a se depărta, a se detașa, a întrece
distanță *f.* 1. depărtare, interval, spațiu, întindere. 2. diferență, deosebire, nepotrivire
distinct, -ă adj. deosebit
distinctiv, -ă adj. v. caracteristic
distincție *f.* 1. deosebire, discriminare, diferență. 2. finețe, eleganță, rafinament. 3. premiu, recompensă, decorație, semn onorific
distinge *vb. v.* deosebi
distins, -ă adj. deosebit, ales, remarcabil, ilustru, eminent, fin, nobil, valoros
distonant, -ă adj. v. nepotrivit
distra *vb. v.* înveseli
distractiv, -ă adj. v. vesel
distracție *f.* 1. amuzament, divertisment, petrecere, veselie. 2. neatenție, absorbire, absentă
distrat, -ă adj. neatent, absent, absorbit, pierdut, împrăștiat, căscat
distribuitor *vb.* 1. a împărți, a repartiza, a destina, a da, a eșalonă. 2. a aranja, a așeza, a clasa, a dispune, a orândui, a ordona
distribuție *f.* 1. împărțire, repartizare, distribuire. 2. alcătuire, așezare, aranjament, disponere, structură, ansamblu, grupare
district *n.* județ, comitat, sector, cartier
distructiv, -ă adj. v. nimicitor
distrugător,-oare *adj.* nimicitor, devastator, dezastruos, pustitor, ruinător
distruge *vb. v.* nimici
distrus, -ă adj. 1. nimicit, ruinat, dărămat, desființat, spulberat, năruit. 2. (fig.) epuizat, doborât, zdrobit, terminat
dital *adj.* mare, coșcoțea, ditamai
ditamai *adj. v.* ditai

ditiramic, -ă *adj.* 1. elogios, entuziașt, superlativ. 2. retoric, umflat, emfatic

diurn, -ă *adj.* v. zilnic

divaga *vb.* a se abate, a se depărta, a devia, a vorbi aiurea, a bate câmpii

divagație *f.* digresiune, excurs, ocol, deviere, divagare

divan *n.* 1. canapea, sofa, dormează. 2. (inv.) sfat, adunare, consiliu. 3. judecată, proces

divă *f.* vedetă, star, stea

divergent, -ă *adj.* diferit, deosebit, contrar, contradictoriu

divergență *f.* v. neînțelegere

divers, -ă *adj.* v. deosebit

diversificare *f.* variație, ramificare

diversitate *f.* felurime, pluralitate, variație

diversiune *f.* v. abatere

divertisment *n.* v. distractie

divide *vb.* v. diviza

divin, -ă *adj.* 1. dumnezeiesc, sfânt, ceresc, celest. 2. bisericesc, religios. 3. (fig.) minunat, încântător, admirabil

divinitate *f.* 1. Dumnezeu, zeu. 2. pronie, providență, dumnezeire

diviniza *vb.* v. adora

diviza *vb.* 1. a împărți, a divide, a fractiona, a distribui, a eșalonă, a repartiza, a fisiona. 2. a scinda, a fragmenta, a despărți, a dezbină, a separa, a tăia, a segmenta

divizie *f.* 1. mare unitate militară. 2. comandament. 3. categorie sportivă

diviziune *f.* v. împărțire

divorț *n.* despărțire, desfacere, separare

divulga *vb.* a da în vîleag, a da pe față, a destăinui, a dezvălu, a mărturisi

disgrațiat, -ă *adj.* desconsiderat, disprețuit, subestimat, subapreciat

disgrație *f.* desconsiderare, repudiere, neglijare

disgrațios, -oasă *adj.* v. neplăcut

dizolvă *vb.* 1. a topi, a dezagrega. 2. a desființa, a anula

doamnă *f.* 1. cucoană, soție. 2. stăpână

doar *adv.* 1. abia, numai. 2. exclusiv, singur. 3. poate, probabil

doblitoc *m.* 1. vită, lighioană, animal. 2. om prost, tâmpit

dobitocie *f.* prostie

dobândă *f.* 1. procent, camătă. 2. câștig, folos, profit, beneficiu

dobândi *vb.* a primi, a câștiga, a obține, a procura, a găsi, a face rost

doborî *vb.* 1. a prăvăli, a răsturna, a trânti, a prăbuși, a dărâma. 2. a răpune, a distrage, a înfrângere, a nimici, a desființa, a stârpi. 3. a birui, a copleși, a lichida, a învinge

doc *n.* 1. țesătură (groasă). 2. magazie, antreporzit, siloz. 3. bazin (port). 4. feribot, pod plutitor

docar *n.* trăsură (mică), căruță

docil, -ă *adj.* supus, ascultător, obsedient

doct, -ă *adj.* erudit, învățat, informat, știutior, savant

doctor *m.* medic

doctoral, -ă *adj.* academic, erudit, savant, grav, pedant, solemn

doctorie *f.* medicament, leac, remediu, elixir

doctrină *f.* teorie, învățatură, sistem (conceptual), teze

document *n.* act, înscris, text, mărturie (scrisă)

documentare *f.* 1. informare, cercetare. 2. probă, doavadă, argumentare

documentat, -ă *adj.* 1. cunoșcător, informat, pregătit. 2. motivat, înțemeiat, argumentat, temeinic

dogar *m.* butnar

dogit, -ă *adj.* răgușit, neclar

dogmă *f.* principiu, învățatură, teză (indiscutabilă), habotnicie

dogmatic, -ă *adj.* rigid, habotnic, conformist, ilologic

dogoare *f.* arșită, dogoreală, căldură excesivă

dohot *n.* gudron

dogorâtov, -oare *adj.* fierbinte, arzător, ardent

doică *f.* dădacă

doini *vb.* a cânta, a hori
dojană *f.* v. mustrare
dojeni *vb.* a mustra, a certa, a muștrului, a dăscăli
doldora *adj.* tixit, îndesat, plin, încărcat, burdușit
doleantă *f.* v. dorință
dolu *n.* jale, jelanie, deplângere
dolofan, -ă *adj.* durduliu, rotofei, grăsuț, grăsan, plin
dom *n.* catedrală, basilică
domeniu *n.* 1. latifundiu, moșie, proprietate. 2. sferă, ramură, sector, tărâm, câmp, cerc
domestic, -ă *adj.* casnic, familial, gospodăresc
domestici *vb.* v. îmblânzi
domicilia *vb.* v. locui
domiciliu *n.* locuință, casă, cămin
domina *vb.* 1. a stăpâni, a controla, a fi stăpân. 2. a dispune, a prevala, a predomina, a se impune
dominant, -ă *adj.* 1. preponderent, precumpărător, relevant. 2. specific, caracteristic, definitoriu, particular
domn *m.* 1. stăpân, posesor, jupân. 2. domnitor, voievod, print, rege, monarh. 3. om bogat, aristocrat, boier, nobil. 4. Dumnezeu, Isus Hristos, Autoputernicul, Providența, Ziditorul. 5. (Inv.) orășan, târgovet. 6. bărbat, soț
domni *vb.* v. stăpâni
domnie *f.* 1. stăpânire, cîrmuire, guvernare, dominație, putere. 2. scaun, coroană, sceptru
domnitor *m.* v. domn
domnă *f.* v. printesă
domol, -oală *adj.* 1. potolit, calm, lin, stăpânit, încet, alene, liniștit, bland, blajin. 2. pașnic, așezat, temperat, moale, dulce, moderat, slab
domoli *vb.* 1. a liniști, a potoli, a modera, a tempera, a calma, a îmblânzi, a astâmpăra. 2. a înfrâna, a struni, a stăvili. 3. a se atenua, a diminua, a se reduce, a micșora, a rări, a descrește, a slăbi, a se muia
dona *vb.* v. da
donătie *f.* v. dar
dondăni *vb.* v. bombăni

doniță *f.* cofă, șiștar, găleată
donjon *n.* turn
donjuan *m.* v. crai
dop *n.* stupuș
dor *n.* 1. dorință, aspirație, năzünță, tendință, pornire, jind, jinduire. 2. alean, jale, nostalgie, melancolie, apăsare
dori *vb.* 1. a râvni, a aspira, a năzui, a viza, a pofti, a jindui, a tinde. 2. a cere, a voi, a plăcea. 3. a ura
dorință *f.* 1. poftă, râvnă, doleanță, năzünță, deziderat, aspirație. 2. iubire, imbold, pasiune. 3. vrere, exigență, postulat, cerere
dormează *f.* v. divan
dormi *vb.* a-și face somnul, a atipi
dormita *vb.* a moțăi, a picoti, a atipi
dornic, -ă *adj.* doritor, amator, iubitor, râvnitor, avid, setos, lacom, ahitiat
dorobanț *m.* ostaș, soldat, infanterist, curcan, taraban
dos *n.* spate, sezut, fund
dosi *vb.* v. ascunde
dosire *f.* ascundere, tăinuire, sterpelire, sustragere, pitire
dosnic, -ă *adj.* retras, dosit, lăturalnic, ferit, izolat
dospeală *f.* aluat, plămadă, covăseală, plămădeală, fermentare
dospl *vb.* 1. a crește, a fermenta, a se umfla. 2. (fig.) a mocni, a coace
dota *vb.* v. înzestra
dotat, -ă *adj.* capabil, destoinic, înzestrat, vrednic, competent, valoros, priceput
dovadă *f.* v. mărturisire
dovedi *vb.* 1. a demonstra, a adeveri, a proba, a atesta, a mărturisi, a arăta, a vădi, a denota, a ilustra. 2. a învinge, a birui, a răpune, a întrece. 3. a termina, a isprăvi, a măntui, a prididi, a răzbi
dovedit, -ă *adj.* adeverit, demonstrat, confirmat, probat, atestat
dovleac *m.* bostan
doza *vb.* v. potrivii
dozaj *n.* v. potrivire
doxă *f.* v. minte

drac *m.* diavol, demon, satana, ucigă-l toaca, aghiută, necuratul
draconic, -ă adj. aspru, sever, nemilos, dur, tiranic, drastic
drag, -ă adj. v. iubit
dragoman *m.* v. interpret
dragon *m.* balaur
dragoste *f.* iubire, afectiune, atașament, simpatie, pasiune
drajeu *n.* 1. zaharicală, cofeturi, pralină. 2. pilulă
dram *n.* fărâmă, crâmpai, pic, strop
dramatic, -ă adj. (fig.) zguduitor, impresionant, mișcător, emotionant
dramatism *n.* tensiune, încordare, zbucium, confruntare
dramă *f. v.* nenorocire
draniță *f.* sindrilă, șită
drapa *vb.* v. acoperi
drapele *n.* steag, flamuri, standard
draperie *f. v.* perdea
drastic, -ă adj. v. aspru
drăcesc, -ească adj. diavolesc, diabolic, infernal, oribil
drăcie *f.* 1. minunăție, ciudătenie, bazaconie, drăcărie. 2. strengărie, poznă, blestemăție, năzbăție, drăcovenie. 3. (fig.) farmec, vrăjitorie
drácos, -oasă adj. v. neastâmpărat
drăcovenie *f. v.* drăcie
drăcui *vb.* v. înjura
drăgălaș, -ă adj. v. drăguț
drăgaică *f.* 1. sănziene. 2. iarmărci, bâlcii
drăgăstos, -oasă adj. v. afectuos
drăgosti *vb.* v. alinta
drăguț, -ă adj. 1. drăgălaș, frumușel, gratios, atrăgător, gingaș, plăcut, agreabil, estetic, amuzant. 2. gentil, amabil, curtenitor, prevenitor, serviabil
drăguț *m. v.* iubit
drămui *vb.* v. măsura
drămuire *f.* 1. cîntărire, cumpăname, chibzuire. 2. zgârcenie, egoism
dregător *m.* demnitar, conducător, șef
dregătorie *f.* 1. șefie, demnitate, autoritate. 2. judecătorie. 3. rang, funcție, treaptă

drege *vb.* 1. a repară, a îndrepta, a depana, a îmbunătăți, a reface. 2. a întrema, a înviora, a restabili, a întări, a înzdrăveni
drena *vb.* v. seca
drept *adv.* v. direct
drept *n.* 1. indemnizație, retribuție. 2. competență, cădere, calitate, autoritate
drept, dreaptă adj. 1. direct, rectiliniu, orizontal. 2. vertical, în picioare, neînclinat. 3. corect, just, integrul, cumsecade, moral, cinstit, franc, curat, deschis. 4. exact, adevărat, nesmintit. 5. autentic, veritabil
dreptate *f.* echitate, corectitudine, cinstire, omenie, adevăr, justiție, obiectivitate, nepărtinire, integritate
dres *n.* 1. suliman, fard, cosmetică. 2. mirodenii, condimente
dres, dreasă adj. 1. reparat, refăcut, depanat. 2. condimentat, aromat
dresa *vb.* a deprinde, a învăța, a forma
dresor *m.* îmblânzitor
dric *n.* 1. car mortuar. 2. miez, centru, mijloc, toi
dricar *m.* cioclu
drill *n.* doc, pânză
drîșcă *f.* fătuitoare, netezitor
drîșcui *vb.* a netezi, a fătu
droaie *f.* mulțime, ceată, grup, grămadă, gloată, duium, liotă
drob *m.* 1. grunz, bolovan, bulgăre. 2. mărunte (de miel)
drog *n.* stupefiant
drojdie *f.* 1. maia, plămadă, levură. 2. rămășiță, rest, reminiscență. 3. rachiul, țuică, alcool. 4. (depr.) pleavă, lepădătură, gunoi
dropică *f.* hidropizie
droșcă *f.* birjă, trăsură
drug *m.* bară, rangă
drugă *f.* 1. fus. 2. știulete, cocian
drum *n.* 1. cale, drumeag, cărare, potecă. 2. stradă, șosea, alei. 3. rută, parcurs, itinerar, traseu. 4. (depr.) deplasare, călătorie, voiaj
drumet *m.* călător, voiajor

drumeție *f.* turism, călătorie, excursie

dubă *f.* 1. camionetă, microbuz. 2. pușcărie, arest, temniță, închisoare

dubi *vb.* 1. a tăbăci, a argăsi. 2. a se muia, a se topi

dubios, -oasă *adj.* suspect, îndoelnic, nesigur, incert, echivoc, necurat

dubiu *n. v.* îndoială

dubla *vb.* 1. a îndoi, a duplica, a dedubla. 2. a căptuși

dublă *f.* banită

dublură *f.* căptușeală

ducă *f.* plecare, pornire

duce *vb.* 1. a purta, a căra, a transporta. 2. a conduce, a călăuzi, a îndrepta, a ghida. 3. a merge, a se mișca, a se deplasa, a trece, a pleca, a colinda, a cutreiera. 4. a trăi, a petrece, a viețui. 5. a îndura, a suporta, a suferi, a răbdă. 6. a amăgi, a ademeni, a însela, a minti, a păcăli, a prosti, a momi

dudău *n.* 1. cucută. 2. buruiene, bălării

dudui *vb.* 1. a bubui, a se cutremura, a se zgudui, a clătina. 2. a arde, a vui

duduie *f.* domnișoară, domnită, duduică

duel *n.* 1. luptă, confruntare. 2. (fig.) altercație, ceartă, controversă

duet *n.* duo

dugheană *f.* băcănie, prăvălie

duh *n.* 1. arătare, fantomă, nălucă, strigoi, stafie. 2. suflet, spirit. 3. inteligență, minte, capacitate, intelect, înțelepciune. 4. haz, umor, ironie, sare și piper

duhoare *f.* miasmă, miros (greu), aer stricat, aer închis, putoare

duhovnic *n.* confesor, preot, spiritual

duhovnicesc, -ească *adj.* 1. sufletesc, spiritual. 2. preoțesc, religios, bisericesc

duios, -oasă *adj.* 1. emptionant, impresionant, înduioșător, mișcător, patetic, tulburător. 2. sentimental, iubitor, tandru, măngâietor, afectuos,

blând, dulce. 3. îndurerat, jalnic, trist, melancolic, dureros

dulum *n. v.* droiae

dulamă *f.* suman, cojoc, șubă

dulap *m.* 1. scândură, blană. 2. scrânciob, leagăn. 3. garderob, șifonier

dulău *m.* câine

dulce *adj.* 1. (fig.) plăcut, agreabil, ginggaș, drăgălaș, frumos, drăguț, simpatic. 2. odihnitor, calm, liniștititor, măngâietor, blând, duios. 3. moderat, temperat, stins, suav

dulceag, -ă *adj.* 1. îndulcit, fad, searbăd. 2. mieros, fals, prefăcut

dulceață *f.* 1. bucurie, încântare, fericire. 2. blândețe, bunătate, duioșie, bunăvoiță. 3. placere, voluptate, desfătare

dulgher *m.* tâmplar

dulie *f.* fasung

dumbravă *f.* crâng

dumeri *vb. v.* lămuri

dumica *vb. v.* fărâmăță

dumitriță *f.* tufănică

dumnealui *pron.* dânsul, el

dumneata *pron.* dumneavostră, mata

dumnezeiesc, -iască *adj.* minunat, superb, splendid, divin, ceresc, zeiesc

dumnezeire *f.* divinitate, pronie, Dumnezeu, providență, Domnul, cerul

dună *f.* coamă, dâmb, movilă, colnic

dunărean, -ă *adj.* danubian

dungat, -ă *adj.* vărgat, băltat, zebrat, reiat

dungă *f.* 1. linie, cută, încreștitură, muchie. 2. margine, latură. 3. coastă, fașie, dâră

duo *n. v.* duet

după *prep.* 1. îndărătul, în dosul, înapoia. 2. dincolo de, mai departe de. 3. în urma, pe urma. 4. potrivit cu, în conformitate cu, la fel cu, ținând seama de, având în vedere, în raport cu, pe măsura, în proporție cu

duplica *vb. v.* dubla

duplicate *n.* copie

duplicate *f. v.* fătărnicie

dur, -ă *adj.* v. aspru

dura *vb.* 1. a persista, a rezista, a dăinui, a continua, a se menține. 2. a făuri, a construi, a face, a clădi, a zidi, a edifica

durabil, -ă *adj.* trainic, viabil, rezistent, solid

durată *f.* perioadă, răstimp, timp

durduliu, -e *adj.* v. dolofan

durea *vb.* a resimți, a suferi, a fi măhnit, a se întrista, a se chinui

durere *f.* suferință, întristare, măhnire, chin, amărăciune, jale, amar, obidă

dureros, -ă *adj.* 1. întristător, nenorocit, jalnic, chinitor, amamic.

2. trist, melancolic, duios

durifICA *vb.* a se întări

duritate *f.* 1. rezistență, tărie, soliditate. 2. asprime, răutate, brutalitate, neomenie

duruitoare *f.* cascadă

dus, -ă *adj.* 1. (fig.) absent, îngândurat, preocupat, absorbit, pierdut. 2. păcălit, ademenit, amăgit, prostit, trișat

dușcă *f.* înghițitură, sorbitură

dușman *m.* vrăjmaș, inamic, adversar, potrivnic

dușmănl *vb.* v. urt

dușmănie *f.* ură, vrăjmăsie, ostilitate, adversitate

dușmănos, -oasă *adj.* potrivnic, inamic, ostil, vrăjmaș

dușumea *f.* pardoseală, podea

duză *f.* 1. ajutaj. 2. filieră

E

eben *m.* abanos

ebenin, -ă *adj.* negru, întunecat

ebrietate *f.* v. betje

ebuliție *f.* v. fierbere

echer *n.* colțar, dreptar

echilibra *vb.* 1. a cumpăni. 2. a (se) compensa, a contrabalansa, a (se) egala, a se pondera

echilibrat, -ă *adj.* 1. cumpănit, ponderat, chibzuit, socotit, moderat, potolit, măsurat, temperat, calm, liniștit, calculat. 2. proporționat, armonios, simetric, concordant

echilibru *n.* 1. cumpăna, stabilitate, statornicie. 2. (fig.) liniște, împăcare, tihăna, armonie, pace, seninătate

echimoză *f.* vânătaie

echipa *vb.* 1. a înzestra, a dota, a utila, 2. a (se) îmbrăca

echipaj *n.* 1. suită, alai, escortă. 2. caleașcă, trăsură

echipament *n.* efecte, îmbrăcăminte

echipă *f.* grup, formație

echitabil, -ă *adj.* just, drept, cinstit, corect, imparțial, obiectiv

echitate *f.* dreptate, justiție, omenie

echitație *f.* călărie

echivala *vb.* egală, a egaliza, a face la fel

echivalent, -ă *adj.* egal, deopotrivă, identic, de o seamă, la fel, asemenea

echivoc, -ă *adj.* neclar, ambiguu, discutabil, confuz, dubios

eclampsie *f.* convulsie

eclatant, -ă *adj.* 1. impresionant, frapant, răsunător, zgomotos, izbitor, bătător la ochi. 2. strălucitor, fastuos, falnic, lucitor, splendid

eclectic, -ă *adj.* v. selectiv

ecleror *m.* cercetaș

eclesiastic, -ă *adj.* bisericesc, clerical, preoțesc, popesc

eclipsa *vb.* 1. a întuneca, a umbri, a pune (a lăsa) în umbră, a obnubila 2. (fig.) a întrece, a depăși, a surclasă

eclipsă *f.* întunecare, întunecime, umbră, obscuritate

ecologie *f.* sănătatea mediului

econom, -oamă *adj.* strângător, păstrător, cumpătat, cumpănit, chivernisit, socotit

economic, -ă *adj.* convenabil, avantajos, mai ieftin

economie *f.* 1. agoniseală, agonisire, rezervare, fonduri, bani. 2. cumpătare, chibzuială, măsură,

moderație, înfrâncare. 3. întocmire, orânduire, alcătuire, compozitie, structură, compunere, constitutie, organizare. 4. gospodărire, administrație, conducere

economisi *vb.* a aduna, a acumula, a agonisi, a chivernisi, a strângere

ecou *n.* 1. răsunet, vibrație. 2. (fig.) vâlvă, zvon, vorbe

ectenie *f.* rugăciune, slujbă (religioasă)

ecuație *f.* problemă, chestiune

ecumenic, -ă adj. universal, general

ecvestru, -ă adj. călare, de călăreț

edec *n.* 1. odgon, funie. 2. obiect, valoare

eden *n.* 1. rai, paradis, Câmpiiile Elizee. 2. loc plăcut, încântător

edict *n. v.* decret

edifica *vb.* 1. a zidi, a construi, a clădi. 2. a se lămuri, a se clarifica, a se dumiri

edificator, -oare adj. v. lămuritor

edificiu *n. v.* clădire

edili *m.* notabilitate

edilitar, -ă adj. urbanistic

edita *vb.* a tipări, a publica, a imprimă

editorial *f.* articol de fond

ediție *f.* tipăritură

educa *vb.* a crește, a forma, a instrui, a învăța

educat, -ă adj. instruit, cultivat, civilizat, binecrescut

educator *m.* 1. pedagog, institutor, învățător, profesor. 2. îndrumător, conducător

educație *f.* creștere, bună creștere, formare, instrucție, învățământ

efect *n.* 1. rezultat, rod, consecințe, urmare, concluzie. 2. impresie, influență. 3. echipament, îmbrăcăminte

efectiv *n. v.* număr

efectiv, -ă adj. 1. neîndoilenic, incontestabil, cert. 2. real, adevarat, sigur, existent. 3. eficace, eficient, pozitiv

efectua *vb.* a realiza

efectuare *f.* înfăptuire, săvârșire, realizare, îndeplinire, executare

efemer, -ă adj. v. trecător

efemeră *f. v.* rusalcă

efeminat, -ă adj. moleșit, leneș, molatic, lasciv, corrupt

efervescent, -ă adj. (fig) cloicotitor, agitat, înflăcărat, tumultos, înfocat, pasionat, aprins, fierbinte, ardent

efervescentă *f. v.* fierbere

eficace *adj.* eficient, activ, folositor, util, operativ, practic, productiv

eficacitate *s. f.* eficiență, randament, operativitate, productivitate, folos

eficient, -ă adj. v. eficace

eficiență *f. v.* eficacitate

efigie *f.* imagine, chip, arătare

eflorescentă *f.* înflorire (fig.) prosperitate, progres, dezvoltare

efluviu *n.* emanatie, suflu, curent, fluid

efor *m.* epitrop

eforie *f.* epitropie

efort *n.* 1. strădanie, sforțare, străduință, silintă, osteneală, râvnă, caznă, trudă, opintire, opinteaală, sărguință. 2. greutate, încordare, forță, tensiune

efracție *f. v.* spargere

efuziune *f. v.* răspândire, efluviu, revărsare, năvală

egal, -ă adj. 1. deopotrivă, de o seamă, identic, la fel, asemenea, echivalent. 2. neschimbăt, statornic, uniform, invariabil, constant. 3. (fig.) monoton, anot, plăcitor

egala *vb.* 1. egaliza, a echivala. 2. a niveala, a netezi, a uniformiza

egalitate *f.* 1. potrivire, identitate, paritate. 2. echitate, dreptate, justiție, nepărtinire. 3. netezime, regularitate

egaliza *vb. v.* egala

egida *f. v.* patronaj

eglodă *f. v.* bucolică

egolist, -ă adj. meschin, individualist, calic

egretă *f.* stârc-alb, erodiu

egumen *m. v.* stareț

el *pron.* dânsul, dumnealui

elabora *vb.* a alcătui, a lucra, a realiza, a face

elan *f.* 1. însuflețire, avânt, ardoare, fervoare, entuziasm, înflăcărare, voiciune, pornire, impuls, animație. 2. (fig.) exaltare, căldură, pasiune

elastic *n.* gumă, cauciuc

elastic, -ă adj. 1. mlădios, flexibil, maleabil, suplu, extensibil. 2. (fig.) acomodabil, adaptabil

elasticitate *f. v.* flexibilitate

elector *m.* alegător

electriza *vb.* (fig.) a entuziasma, a înflăcăra, a impresiona, însuflare, a anima

elegant, -ă adj. cochet, dichisit, fercheș, gătit, spilcuit, frumos, luxos, arătos

elegiac, -ă adj. melancolic, trist, abătut, deprimat

elegie *f.* (fig.), plângere, melancolie, jeluire, tânguire, jelire, tristețe

element *n.* 1. constituent, formant, component. 2. (la pl.) cunoștințe, noțiuni. 3. pila electrică

elementar, -ă adj. 1. simplu, primar, rudimentar. 2. accesibil, ușor, natural. 3. de bază, fundamental, esențial, principal, de prim ordin

elen, -ă adj. grec, elin

elev *m.* 1. școlar, învățăcel, ucenic, cirac, discipol. 2. novice, începător

elevat, -ă adj. 1. înalt, superior, academic, solemn

elibera *vb.* 1. a dezrobi, a izbăvi, a descătușa, a desfereca, a libera, a emancipa. 2. a slobozi, a lăsa liber, a da drumul, a ușura. 3. a lăsa la vatră, a se volnici. 4. a desărcina, a destăinui, a exclude, a îndepărta, a scoate, a da afară. 5. a dezbrăca, a descongestiona, a depresura, a debloca, a degaja, a goli. 6. a preda, a înmâna, a emite, a livra, a distribui

elibrat, -ă adj. 1. emancipat, dezrobit, descătușat, liber, neatârnat. 2. scăpat, salvat, izbăvit. 3. dezvălat, degrevat, ușurat

elida *vb. v.* elimina

elimina *vb.* 1. a îndepărta, a înlătura, a exclude, a da afară, a elida, a scoate, a da la o parte, a expulza, a exmatricula, a suprima, a șterge. 2. a goli, a deșerta, a evacua, a elibera

elită *f.* 1. fruntași, corifei. 2. (fig.) frunte, spumă, cremă, floare

elixir *n. v.* doctorie

elizeu *n. v.* eden

elziune *f.* suprimare, eliminare, înlăturate, omitere, îndepărțare

elocință *f. v.* elocvență

elocuțiu *f. v.* exprimare

elocvent, -ă adj. convingător, edificator, expresiv, semnificativ, grăitor, sugestiv, plastic

elocvență *f.* 1. oratorie, retorică. 2. expresivitate, pregnantă, plasticitate

elogia *vb. v.* lăuda

elogios, -oasă adj. lăudativ, cinstitor, venerator

elogiu *n.* laudă, preamărire, slăvire, proslăvire, cinstire, panegiric, ditiramb, encomion

elongație *f.* întindere, luxație, entorsă

elucida *vb. v.* clarifica

elucidare *f.* clarificare, deslușire, limpezire, lămurire, explicare, rezolvare

elucurbăție *f. v.* aberație

eluda *vb. v.* evita

email *n.* smalt, jumalt

emailat, -ă adj. smăltuit, glazurat

emana *vb.* 1. răspândi, a emite, a degaja, a scoate, a împărtăția. 2. a proveni, a izvoră, a se naște

emanăție *f.* 1. emiteră, emanare, degajare. 2. efluviu, răspândire, radiere, împărtăiere

emancipa *vb. v.* elibera

emasculat, -ă adj. castrat, scopit, jugănit

emblemă *f.* insignă, simbol, stemă, blazon, herb, marcă

embrion *m.* 1. făt, germen, mugure. 2. (fig.) început, sămbure

embrionar, -ă adj. inițial, primar, primitiv

emerit, -ă adj. 1. distins, ales, prestigios, exceptional, valoros. 2. experimentat, versat, priceput

emfatic, -ă adj. v. retoric

emfază s.f. bombasticism, afecțare, grandilocvență, poză, retorică, prețiozitate

emigra vb. a se expatria, a se exila, a pleca, a pribegi

emigrant m. expatriat, exilat, pribeg, băjenar

eminamente adj. totalmente, total, întru totul, în întregime

eminent, -ă adj. deosebit, ales, excelent, distins, remarcabil, ilustru

emisar m. trimis, agent, delegat

emisiune f. 1. transmisie, program. 2. propagare, degajare, răspândire. 3. serie (filatelie)

emite vb. 1. a enunța, a exprima, a expune, a formula, a relata, a prezenta. 2. a scoate, a publica, a da. 3. a răspândi, a împrăștia, a emana, a exala, a degaja, a radia

emisator n. transmitător

emotiv, -ă adj. sensibil, impresionabil, simțitor, afectiv, emotional

emoție f. 1. afect, sensibilitate. 2. tulbere, zguduire, cutremurare

emoționa vb. v. impresiona

emoționant, -ă adj. mișcător, tulburător, răscolitor, impresionant

empiric -ă adj. intuitiv, experimental, practic, direct

emplastru n. plasture, cataplasmă

emul s.m. v. concurrent

emulație f. v. întrecere

encefal n. creier

encyclopedic, -ă adj. vast, cuprinzător, complex, amplu, întins, multilateral

enclitic -ă adj. 1. definit, hotărât. 2. postpus, atașat

ecomlon n. v. elogiu

endemie f. v. epidemie

endocarp n. v. pericarp

energetic, -ă adj. dinamic, forte, puternic, vajnic, impecuos, neobosit

energie f. dinamism, forță, putere, tărie, vigoare, capacitate, vitalitate, vlagă

enervă vb. a indispușe, a agasa, a irita, a înfuria, a supăra, a atâta, a întărâta, a tracasa, a călcă pe nervi, a săcâi

enervant, -ă adj. v. irritant

enervare f. tensiune, agitație, iritate, surescitare, indispoziție, agasare

nglez, -ă adj. britanic, anglo-saxon

enigmatic, -ă adj. ascuns, misteros, tainic, neînțeles, inexplicabil

enigmă f. 1. taină, mister, secret, ciudătenie. 2. ghicitoare, şaradă, rebus,

enorie f. parohie

enorm, -ă adj. imens, uriaș, colosal, gigantic, extraordinar, uimitor

enormitate f. 1. exagerare, absurditate, aberație. 2. minciună, fals, inventie, fabulație, bazaconie

entorsă f. scrântitură, scrânteală, luxație

entuziasm n. avânt, ardoare, înflăcărare, elan, însuflețire, aprindere, încocare, exaltare, animație, frenzie, pasiune, patimă, porneire

entuziasma vb. a însufleți, a înflăcăra, a aprinde, a pasiona, a încâlzi

entuziast, -ă adj. înflăcărat, avântat, însufletit, exaltat, încocat, ardent, aprins, pătimăș

enumera vb. v. număra

enumeratie f. enumerare, numărare, înșiruire, înșirare, trecere în revistă

enunț n. v. formulă, enunțare, text, expresie, sintagmă, context, segment

enunță vb. a formula, a comunica a spune, a rosti, a transmite, a emite

enunțiativ, -ă adj. expositiv, declarativ

enzimă f. diastază, ferment

eparhial, -ă adj. episcopal, vla-dicesc, diacezan

eparhie f. v. episcopie

epata *vb.* a şoca, a impresiona, a surprinde, a uimi

epatant, -ă adj. şocant, impresionant, surprinzător, uimitor

epavă *f.* ruină, resturi, dărâmături, distrugere

epic, -ă adj. narativ, expozițiv, fabulos

epicarp *n.* pericarp, exocarp

epicentru *n.* mijloc, centru

epicureic, -ă adj. desfătător, plăcut, senzual

epidemic, -ă adj. contagios, mołipsitor

epidemie *n.* endemie, molimă, epizootie

epigastru *n.* (pop.) lingurea, lingurică, furca pieptului

epigon *m. v.* urmaş

epigramatic, -ă adj. v. satiric

epilepsie *f.* boală rea, stropșire, pedepsie

epilog *n.* final, încheiere, fine, deznodământ

episcop *m.* ierarh, vlădică

episcopat *n. v.* episcopie

episcopie *f.* eparhie, episcopat, dieceză

episod *n.* 1. întâmplare, peripetie, fapt, incident. 2. fragment, parte, scenă

episodic, -ă adj. secundar, neessențial, incidental, întâmplător, accidental, trecător

epistil *n.* arhitravă

epistolă *f. v.* scrisoare

epitalam *n.* cântec de nuntă

epitellom *n.* carcinom

epitet *n.* calificativ

epitrahil *n.* patrafir

epitrop *m.* 1. tutore. 2. efor

epizootie *f. v.* epidemie

epochal, -ă adj. colosal, exceptional, covârșitor, memorabil

epochă *f.* 1. eră, ev. 2. timp, vreme, interval, răstimp, perioadă

epopee *f.* poem epic, epos

epos *n. v.* epopee

epuiza *vb. v.* termina

epuizant, -ă adj. obosit, istovitor, extenuant, ostenitor, trudnic

epură *f.* diagramă

eradica *vb. v.* stârpi

erată *f.* corrigenda, de corectat, îndreptări

eră *f. v.* epocă

erbacee *adj.* ierboasă

erect, -ă adj. vertical, drept

ereditar, -ă adj. moştenit, congenital

ereditate *f.* descendență, succesiune, moştenire

eres *n.* 1. prejudecată,erezie, superstiție. 2. eroare, rătăcire, greșeală, păcat

erete *m.* şoim, uliu

eretic, -ă adj. păgân, necredincios, schismatic

erezie *f. v.* eres

erija *vb. v.* ridică

erizipel *n.* brâncă

ermetic, -ă adj. 1. etanș, bine închis. 2. obscur, întunecat, ascuns

ermit *m.* pustnic, sihastru, schimnic, călugăr, monah, anahoret

eroare *f.* 1. greșeală, inexactitate, neadevăr, erzie. 2. culpă, vină, abatere

eroda *vb. v.* roade

erodiu *m. v.* egretă

eroic, -ă adj. 1. brav, curajos, temerar, vitejesc, îndrăzneț. 2. măret, impunător, grandios, impozant

eroism *n.* bravură, curaj, vitejie, voinicie

eronat, -ă adj. v. greșit

erotic, -ă adj. senzual, carnal, sexual

erotism *n.* senzualitate, sexualitate, amor

erou *m.* 1. viteaz, voinic. 2. personaj, protagonist

eroziune *f.* coroziune, mâncătură, roadere, săpare

erudit, -ă adj. învățat, savant, documentat

eruditie *f.* informare, știință, cunoștințe

erupe *vb. v.* țășni

eruptiv, -ă adj. v. năvalnic

erupție *f.* 1. izbucnire, tăsnire, împroșcare. 2. (med.) exantem, enartem, urticarie
erzaț *n.* surogat
escalada *vb.* 1. a urca, a sui, a se cătăra. 2. a trece, a sări, a depăși
escală *f.* oprire
escamota *vb.* v. falsifica
ecapadă *f.* aventură, peripecie
eschiva *vb.* v. sustrage
escortă *vb.* v. însoții
escortă *f.* gardă, suită, alai, însoțire
escroc *m.* v. şarlatan
escroca *vb.* a înşela
escrocherie *f.* înşelăciune, înşelătorie, fraudă, pungăsie, hoție, şarlatanie, cotcărie, potlogărie, păcăleală, falsificare
esență *f.* 1. natură, substanță, miez, fond. 2. parfum, colonie
esențial, -ă adj. v. fundamental
eseu *n.* 1. studiu, sinteză, expunere. 2. încercare, probă (în sport)
esoteric, -ă adj. v. ascuns
est *n.* răsărit, orient soare-răsare
estacadă *f.* dig
estetic, -ă adj. v. frumos
estima *vb.* v. aprecia
estimativ, -ă f. evaluare, prețuire, apreciere, estimare, calculare, măsurare
estival, -ă adj. vărătec, canicular
estompa *vb.* v. atenua
estompare *f.* atenuare, reducere, micșorare, umbrire, evanescentă
estorca *vb.* a săntaja, a stoarce, a teroriza
estradă *f.* v. scenă
estropiat, -ă adj. v. mutilat
eșafod *n.* v. schelă
eșalonă *vb.* v. împărții
eșantion *n.* v. probă
eșarfă *f.* v. șal
eșec *n.* nereușită, insucces, cădere, înfrângere, bluf, fiasco, faliment
eșua *vb.* a nu izbuti, a fi înfrânt, a nu reuși, a fi învins, a suferi o deceptie, a cădea, a da greș, a se înămoli, a se împotmoli

etaj *n.* 1. cat, nivel. 2. strat, rând, suprapunere
etajeră *f.* raft, polită, policioară
etala *vb.* 1. a expune, a arăta, a prezenta. 2. (fig.) a face paradă, a se făli, a se lăuda
etalon *n.* model, tip, prototip, standard
etans, -ă adj. ermetic
etapă *f.* interval, perioadă, răstimp, stadiu, fază
estate *f.* vârstă, ani
etatiza *vb.* a naționaliza
eter *n.* aer, atmosferă, cer, văzduh
eteric, -ă adj. fin, inconsistent, eterat, subtil, aerian, diafan, subțire
etern, -ă adj. 1. veșnic, nepieritor, nemuritor, fără moarte. 2. continuu, perpetuu, permanent, neconenit, neîncetat, necurmat, neîntrerupt, mereu, întruna
eternitate *f.* veșnicie, vecie, nemurire, perpetuare
eterogen, -ă adj. diferit
etic, -ă adj. moral
etică *f.* 1. morală. 2. conduită, ţinută, caracter
eticheta *f.* v. califica
etichetă *f.* 1. indicație, notă, semnare. 2. ceremonie, protocol, ritual, tipic, conduită
etimologie *f.* origine, sursă (a cuvintelor)
etirare *f.* tragere, trefilare
etnogeneză *f.* naștere, apariție, origine
etos *n.* moralitate, morală
eu *n.* personalitate, individualitate, caracter
euforie *f.* v. fericire
euharistie *f.* v. împărtășanie
eunuc *m.* v. famen
ev *n.* epocă
evacua *vb.* 1. a goli, a elimina, a libera. 2. a părăsi, a pleca, a lăsa
evada *vb.* a fugi, a scăpa, a o șterge, a se subtiliza
evadare *f.* fugă, evaziune, scăpare, dispariție
evalua *vb.* a aprecia, a cîntări, a stabili (un preț), a judeca

evanescent, -ă *adj.* disperat, estompat, șters, slăbit, stins

evapora *vb.* a dispărăea, a se pierde, a se topii

evaziune *f.* sustragere, dispariție, evadare

evaziv, -ă *adj.* șovăitor, neprecis, vag, ezitant, neclar

eveniment *n.* întâmplare, incident, aventură, caz, fapt, episod, peripezie

eventual, -ă *adj.* posibil, probabil, cu putință

eventualitate *f.* 1. posibilitate, probabilitate. 2. împrejurare, caz, întâmplare

evidență, -ă *adj.* v. clar

evidență *f.* 1. certitudine, adevăr, claritate, siguranță. 2. situație, consemnare, conspect

evidenția *vb.* 1. a distinge, a deosebi, a remarcă, a reliefă, a relevă, a afirma, a accentua. 2. a recompensa, a aprecia, a lăuda

evita *vb.* 1. a ocoli, a se eschiva, a se sustrage, a se fofila, a eluda, a se feri, a ignora. 2. a înlătura, a îndepărta, a împiedica, a opri

evlavie *f.* v. pietate

evlavios, -oasă *adj.* cucernic, credincios, pios, cuvios, religios, bisericos, smerit

evoca *vb.* a redeștepta, a reaminti, a aminti, a trezi, a refiția, a se chama

evocator, -oare *adj.* sugestiv, expresiv, evocativ, elocvent, pregnant, viu

evoluă *vb.* 1. a progrăsă, a înaintă, a propăși, a (se) dezvoltă, a crește. 2. a se desfășura, a se petrece, a decurge

evoluat, -ă *adj.* avansat, dezvoltat, înaintat

evolutiv, -ă *adj.* progresiv, diacronic, istoric, cronologic

evoluție *f.* 1. dezvoltare, desfășurare, progres, înaintare. 2. deplasare, mers, mișcare, transformare

evoluționism *n.* transformism, darvinism

ex pref. fost

exacerba *vb.* a întări, a crește, a intensifica, a accentua, a spori

exact, -ă *adj.* 1. întocmai, corect, adevărat, aidoma, chiar (aşa). 2. precis, riguros, identic, concordant, punctual

exactitate *f.* precizie, rigoare, concordanță, punctualitate, conformitate

exagera *vb.* a amplifică, a îngroșă, a da proporții, a mări, a augmentă, a intensifica, a denatura, a deforma

exagerat, -ă *adj.* excesiv, umflat, hiperbolic, aberant, îngroșat

exala *vb.* a degaja, a emană, a emite

exalație *f.* 1. emanatie, degajare, exaltare. 2. aburi, dampf, vaporii, miros

exalta *vb.* 1. a se înflăcăra, a se entuziasma, a se încânta, a se aprinde, a se însufleți. 2. a proslăvi, a glorifica, a preamară, a ridică în slăvi

exaltat, -ă *adj.* 1. entuziasmat, înflăcărat, aprins, însuflețit, avântat, zelos. 2. nebun, ieșit din minti, tăcniț, smintit, zăpăcit

examen *n.* 1. probă, verificare, examinare, concurs, control, test. 2. cercetare, investigație, analiză, studiu

examina *vb.* cerceta, a studia, a observa, a privi (atent)

exantem *n.* v. eruptie (pe corp)

exaspera *vb.* v. despera

exasperant, -ă *adj.* chinitor, înnebunit, irritant

excava *vb.* a săpa, a scobi

excavație *f.* groapă, cavităț, săpătură

excedent *n.* plus, surplus, prisos, prisoseală, excess

excela *vb.* a se evidenția, a se impune, a se distinge, a se remarcă

excelent, -ă *adj.* admirabil, minunat, încântător, exceptional, eminent, superb, deosebit, remarcabil, extraordinar, desăvârșit, măiestrit, magistral, impunător

excentric, -ă *adj.* v. neobișnuit

excepta *vb.* a exclude, a nu cuprinde, a lăsa deoparte

excepție *f.* eschivare, abatere, excludere, exceptare

exceptional, -ă *adj.* excelent, minunat, optim, admirabil

excerpte *n. v.* extrase

exces *n.* 1. exagerare, abuz, neîmpătare. 2. excedent, surplus, adaoș

excesiv, -ă *adj.* exagerat, peste măsură, din cale afară, copleșitor

excita *vb.* a provoca, a stimula, a atâta, a stârni, a activa, a întărâta

excitant, -ă *adj.* atâtător, stimulator, provocator

excitație *f. v.* stimulent

excizie *f.* extirpare, scoatere, eliminare, tăiere, incizie

exclama *vb.* a striga, a tipă

exclamație *f.* strigăt, tipăt, exclamare, apel

exclude *vb.* 1. a înlătură, a elimina, a îndepărta, a da afară, a scoate, a excepta, a da la o parte, a nu admite. 2. a descalifica. 3. a excomunica

exclus, -ă *adj.* 1. înlăturat, eliminat, îndepărtat, scos, suspendat. 2. *(adv.)* imposibil, nicidecum, deloc

exclusiv *adv.* doar, numai, singur

excomunica *vb. v.* exclude

excremente *n. pl.* fecale

excrescență *f.* umflătură, tumoare

excurs *n. v.* divagăție

excursie *f.* drumetie, turism, călătorie, voiaj

excursionist *m. v.* turist

execrabil, -ă *adj.* dezgustător, respingător, neplăcut, detestabil

executa *vb.* 1. a realiza, a face, a înfăptui, a săvârși, a întocmi, a efectua, a îndeplini. 2. a suprima a ucide, a omorî

executor *m.* executant, portărel

exeget *m.* cercetător, critic, editor

exgeză *f.* studiu (filologic), analiză, interpretare, critică (de text)

exemplar, -ă *adj.* impecabil, pilotitor, ireproșabil, desăvârșit

exemplu *n. pildă, model, moștă*

exercita *vb.* a practica, a profesa, a îndeplini, a exersa

exercițiu *n.* 1. temă, lucrare, aplicare. 2. practică, deprindere

exersa *vb.* a aplica, a exercita, a deprinde

exfoliere *f.* dezfrunzire

exhaustiv, -ă *adj.* integral, total, complet, de tot

exhibiție *f.* 1. prezentare, etalare, ostentație. 2. *(la pl.)* jonglerii

exhuma *vb.* a dezgropă

exigent, -ă *adj.* pretențios, riguros, conștiincios, sever, meticulos

exigență *f.* 1. pretenție, cerere, cerință, deziderat, imperativ. 2. acribie, scrupul, minutiozitate, migală, severitate

exil *n.* surghiun, exilare, expatriere, emigrare

exila *vb.* 1. a expulza, a surghiuni, a relega, a alunga. 2. a emigra, a pleca, a se înstrăina. 3. a se izola, a se retrage, a se însingura

există *vb.* a trăi, a fi, a ființa, a dăinui, a persista

existent, -ă *adj.* trăitor, prezent, real

existență *f.* trai, viață, prezență, dăinuire

exmatricula *vb.* a elimina, a înlătura, a exclude

exocarp *n.* epicarp, pielită

exonera *vb.* a scuti, a elibera, a absolvii

exorbitant, -ă *adj.* exagerat, imens, fantastic, supradimensionat, neobișnuit

exordiu *n.* introducere, început, precuvântare, cuvânt-înainte

exoteric, -ă *adj.* public, comun, general, pentru toți

expansiune *f.* extindere, extensiune, creștere, dezvoltare, amplificare, augmentare, mărire, lărgire, sporire, desfășurare, dilatare

expansiv, -ă *adj.* comunicativ, sociabil, prietenos, exuberant, afabil, volubil, deschis

expatria *vb. v.* exilia

expectativă *f.* aşteptare

expectora *vb. v.* scuipa

expectorație *f.* expectorare, flegmă, scuipat

expedia *vb.* 1. a trimite, a adresa, a transmite. 2. (fig.) a îndepărta a se descotorosi, a se degaja, a se elibera, a scăpa de

expedient *n.* (fig.) mijloc, soluție (rapidă)

expeditiv, -ă *adj.* iute, prompt, repede, operativ, grabnic

expeditor, -oare *adj.* trimițător

expediție *f.* 1. trimitere, expediere. 2. călătorie, deplasare, 3. campanie militară, război

experiență *f.* 1. experiment, experimentare, verificare, probă, încercare. 2. rutină, probă

experiment *n. v.* experiență

experimenta *vb. v.* încerca

experimentat, -ă *adj.* 1. priceput, destoinic, capabil, competent, expert, vrednic, valoros, înzestrat, abil, istet. 2. specializat, rutinat, încercat, versat

expert, -ă *adj. v.* competent

expia *vb. v.* ispăși

expira *vb.* 1. a ajunge la scadență, a se isprăvi, a se sfârși, a fi depășit, a se încheia, a se termina. 2. a muri, a deceda, a pieri, a răposa

explica *vb.* 1. a lămuri, a elucida, a desluși, a preciza, a demonstra, a clarifica, a limpezi. 2. a justifica, a motiva, a dezvinovăți, a disculpa, a da explicații

explicabil, -ă *adj.* motivabil, justificabil, de înțeles, simplu

explicație *f.* 1. lămurire, clarificare, deslușire, limpezire, precizare. 2. justificare, motivare, motiv, pricină, cauză

explicit, -ă *adj.* limpede, deslușit, clar, evident, vădit, răspicat, apriat

exploata *vb.* 1. a trage foloasse, a profita, a se alege cu, a câștiga, a valorifica. 2. a asupri, a oprima, a împila, a prigoni, a nedreptăți, a năpusti, a obidi, a tiraniza

exploataator *m. v.* asupritor

exploda *vb.* 1. a detona, a face explozie, a se sparge. 2. a izbucni, a

răbufni, a-și pierde cumpătul, a-și ieși din pepeni, a-i sări muștarul

explora *vb. v.* cerceta

explozibil *n.* exploziv, detonat, fulminant

explozie *f.* 1. detonație, detunare.

2. răbufnire, izbucnire, declanșare

exploziv *n.* explozibil, detonant

exponent *m.* reprezentant, mandatar, împuñnicit, delegat

expozeu *n.* expunere, comunicare, cuvântare, alocuțiune

expoziție *f.* prezentare, expunere, etalare, înfățișare. 2. vitrină, magazin

expres, -ă *adj.* 1. explicit, limpede, clar, răspicat, categoric. 2. (adv.) special, anume, înadins, într-adins

expresie *f.* 1. exprimare, expunere, formulare, vorbire, cuvânt, vorbă. 2. înfățișare, aspect, obraz, figură, chip, fizionomie, mină

expresiv, -ă *f.* evocator, plastic, pregnant, sugestiv, viu, pitoresc

expresivitate *f.* plasticitate, elocventă, sugestie, stil

exprima *vb.* 1. a spune, a formula, a zice, a declara, a vorbi, a comunica, a expune, a relata. 2. a înfățișa, a reprezenta, a reproduce, a arăta, a manifesta

expropria *vb.* a naționaliza, a deposedea, a confisca

expulza *vb.* a izgoni, a relega

expune *vb.* 1. a povesti, a istorisi, a descrie, a înfățișa, a exprima, a spune, a etala, a prezenta, a explica, a relata. 2. a arăta, a prezenta, a înfățișa, a oferi. 3. a risca, a se hazarda, a se primejdui, a fi în pericol

expunere *f.* 1. prezentare, înfățișare, expoziție, etalare. 2. comunicare, prelegere, expozeu, discurs, alocuțiune, cuvântare. 3. povestire, narativă, istorisire, descriere, relatăre, fabulație

extatic, -ă *adj. v.* fermecător

extaz *n.* adorație, încântare, farmec

extazlat, -ă *adj. v.* fermecat

extemporal *n.* probă, test, verificare (scrisă)

estensibil, -ă adj. v. transformabil

extensiune *f.* v. expansiune

extenua *vb.* v. obosi

extenuant, -ă adj. obositor, istovitor, epuizant, trudnic, chinitor

extenuat, -ă adj. obosit, sleit, vlăguit, epuizat, terminat, sfârșit, istovit, stors

exterior *n.* 1. fațadă. 2. ținută, înfățișare, față, aspect

exterior, -oară adj. v. extern

exterioriza *vb.* a manifesta, a arăta, a reprezenta, a comunica, a exprima

extermina *vb.* v. nimici

extern, -ă adj. exterior, în afară, străin, din afară

extinctor *n.* stingător

extincție *f.* v. moarte

extinde *vb.* 1. a întinde, a lărgi, a mări, a amplifica, a argumenta, a crește. 2. a răspândi, a difuza, a împrăștia, a lăti, a dezvolta

extirpa *vb.* 1. a distrage, a nimici, a sărpi, a omori, a ucide. 2. a înlătura, a scoate, a exciza, a elimina

extorca *vb.* v. stoarce

extract *n.* v. extras

extracție *f.* 1. extragere, scoatere, extirpare. 2. origine, sursă, proveniență

extrage *vb.* v scoate

extraordinar, -ă adj. exceptional, imens, colosal, enorm, fantastic, grozav, formidabil

extras *n.* 1. copie, extract. 2. fragment, bucată, parte, pasaj (din cărți)

extravagant, -ă adj. v. neobișnuit

extravagantă *f.* ciudătenie, excentritate, bizarerie, fantezie, originalitate

extrem *adv.* foarte, cu totul, grozav, teribil

extrem, -ă adj. 1. terminal, final. 2. drastic, sever, dur

extremă *f.* v. extremitate

extremitate *f.* cap, capăt, margine, limită, final, extremă

exuberant, -ă adj. v. expansiv

exuberanță *f.* 1. vioiciune, euforie. 2. bogăție, varietate, îmbelșugare, abundență

exulta *vb.* a fi foarte fericit, a se bucura, a zburda, a se veseli

ezita *vb.* v. șovăi

ezitant, -ă adj. șovăitor, nehotărât, nesigur, îndoit, oscilant, nedecis

ezoteric, -ă adj. ascuns, secret, tainic

F

fabrica *vb.* 1. a confectiona, a manufacțura, a face, a produce, a execută, a făuri, a elabora. 2. a născoci, a plăsmui, a crea, a inventa

fabricant *m.* producător, industriaș

fabricat *n.* marfă, produs

fabrică *f.* uzină, întreprindere

fabulație *f.* v. plăsmuire

fabulos, -oasă *adj.* 1. fantastic, colosal, uriaș, grozav, neobișnuit, gigantic, enorm, nemaipomenit, minunat. 2. legendar, mitic, miraculos

face *vb.* 1. a realizează, a produce, a execută, a efectuează, a făuri, a alcătuie, a făptui, a săvărși, a îndeplini, a genera. 2. a construie, a zidi, a ridică, a înălță, a edifica, a dura. 3. compune, a elabora, a întocmi, a formula, a institui, a aranja, 4. a găti, a pregăti, a prepară. 5. a aprinde, a ațăia, a stârni, a provoca. 6. a căstiga, a agonisi, a strânge, a acumula, a economisi. 7. a convinge, a determina, a hotărî, a îndemna. 8. a exercita, a practica, a ucenici, a urma. 9. a parurge, a străbate, a umbla, a merge. 10. a costa, a valora, a pretui, a merita. 11. a se forma, a deveni, a ajunge. 12. a transforma, a preface, a simula, a mistifica

fachir *m.* vrăjitor

facil, -ă *adj.* ușor, lesnicios, comod

facilită *vb.* a înlesni, a ușura, a favoriza

faclă *f. v.* făclie

facsimil *n. v.* reproducere

factice *adj.* artificial, prefăcut

factor *m.* 1. cauză, mobil, condiție, determinant 2. poștaș

factură *f.* 1. alcătuire, constituție, structură, fel, conformație, natură, gen. 2. chitanță, document, înscris

factiune *f. v.* grup

facultate *f.* 1. capacitate, calitate, însușire, aptitudine. 2. institut, secție universitară

facultativ, -ă *adj.* v. benevol

fad, -ă *adj.* 1. nesărat, fără gust, searbăd, însipid. 2. (fig.)anost, banal, inexpresiv, plăticos

faeton *n. v.* trăsură

falmă *f.* 1. renume, glorie, celebritate, prestigiu, reputație, fală. 2. veste, zvon, vorbe, vâlvă

falmos, -oasă *adj.* v. vestit

fain, -ă *adj.* v. frumos

fală *f.* 1. trufie, îngîmfare, orgoliu, vanitate, aroganță, fudulie, semetie, mândrie. 2. strălucire, măretie, pompă, grandoare, mărire, solemnii-

tate, paradă. 3. glorie, faimă, renume, cinstă

falcă *f.* maxilar, mandibulă, maxilă

fald *n.* v. cută

falle *f.* ruptură, spărtură, despicătură

faliment *n.* crah, bancrută, mofluzie; ruină, eșec (total)

falimentar, -ă adj. 1. insolabil, ruinat, distrus. 2. compromis, neficace, ruinător, degradant

falit, -ă adj. insolabil, mofluz, scăpată, ruinat

falnic, -ă adj. 1. măret, impresionant, grandios, impozant, arătos, splendid. 2. semet, trufaș, mândru

fals *n.* v. falsitate

fals, -ă adj. 1. neadevărat, contrafăcut, plăsmuit, artificial, denaturat, fictiv. 2. prefăcut, simulat, fătănic, ipocrit, mincinos, înșelător, perfid, viclean, şiret, nesincer, iudă. 3. afectat, căutat, teatral, retoric, emfatic, prețios, studiat, silit

falsifica *vb.* a denatura, a mistifica, a contraface, a schimba, a deforma

falsitate *f.* 1. neadevăr, inexactitate, înșelătorie, denaturare, plăsmuire, escamotare, minciună, deformare. 2. ipocrizie, prefăcătorie, fătănicie, perfidie, viclenie, duplicitate, simulare

familial, -ă adj. casnic, gospodăresc, domestic

familiar, -ă adj. 1. apropiat, simplu, accesibil. 2. afectuos, cordial, sociabil, prietenos. 3. obișnuit, uzual, comun, de rând

familiariza *vb.* v. obișnui

familiarizat, -ă adj. deprins, obișnuit, acomodat, aclimatizat

familie *f.* 1. cămin, casă, menaj. 2. neam, rudă, descendență, spătă, vită, stirpe, origine, seminție

familist, -ă adj. căsătorit, însurat, cu familie

fana *vb.* a se ofili, a se veșteji, a se usca, a se trece

fanatic, -ă adj. habotnic, bigot, intolerant

fandoseală *f.* sclifoseală, toane, nazuri, alintare, fișe, izmeneală, marafeturi

fandosi *vb.* v. sclifosi

fanfară *f.* muzică, capelă

fanfaron, -oană adj. v. lăudăros

fanion *n.* steguleț

fantasmagoric, -ă adj. v. extravagant

fantasmagorie *f.* extravaganță, aberație, absurditate, nălucire, vedenie, închipuire

fantasmă *f.* stafie, arătare, nălucă, strigoi, fantomă, vedenie, halucinație, himeră

fantast, -ă adj. 1. închipuit, utopic, extravagant, fantezist. 2. idealist, visător, irealist, himeric, aiurit

fantastic, -ă adj. 1. închipuit, ireal, imaginar. 2.izar, ciudat, straniu, fabulos, neobișnuit. 3. fenomenal, uimitor, minunat

fantă *f.* crăpătură; deschidere

fante *m.* filfizon, june, crai; valet (la joc de cărți)

fantezie *f.* 1. imaginație, închipuire, reverie. 2. plăsmuire, scomire, născocire, ficțiune, himeră, iluzie

fantezist, -ă adj. 1. imaginari, închipuit, născocit, fantastic, iluzoriu, ireal. 2.izar, ciudat, excentric, extravagant, paradoxal, straniu

fantomatic, -ă adj. ireal, aparent, vag, închipuit, imaginari

fantomă *f.* v. nălucă

fantoșă *f.* marionetă

fapt *n.* 1. întâmplare, eveniment, caz, acțiune, act, faptă. 2. vrajă, farmec, magie, vrăjitorie, descântec

faptă *f.* acțiune, realizare, lucrare, ispravă, înfăptuire

far *n.* 1. reflector, projector. 2. (fig.) ghid, călăuză, îndrumător

farafastăc *n.* 1. zorzoane, galbonturi, nimicuri, fleacuri. 2. mofturi, fite, fandoseală, fasoane

fard *n.* v. dres

farda *vb.* a sulemenii, a machia, a boi, a grima, a drege, a picta

- farfurie** *f.* taler, talger, tipsie
- farlinje** *n.* gâtlej, beregată
- farlseu** *m.* ipocrit, fătarnic, prefăcut, fals, nesincer, iudă, perfid
- farmacie** *f.* spiterie, apotecă
- farmec** *n.* 1. vrajă, magie, fermecătorie, vrăjitorie, descântec. 2. desfătare, placere, voluptate, încântare, atracție, fascinație. 3. grătie, şarm, miraj, drăgălășenie,
- farniete** *n. v.* lenevie
- farsă** *f.* 1. piesă (veselă), comedie.. 2. glumă, păcăleală, festă, ghidușie
- farsor** *m.* 1. păcălici, posnaș, glumetă. 2. mincinos, escroc, cotcar, impostor, șarlatan, șnapan
- fascicul** *n.* mănușchi, sul, snop
- fasciculă** *f.* broșură, colită, coală
- fascina** *vb.* v. fermeca
- fascinant, -ă adj.** v. fermecător
- fascinație** *f.* fermecare, seducție, vrajă, farmec, subjugare, încântare, captivare
- fason** *n.* 1. formă, aspect, model, şablon, croială, calapod, tipar. 2. (pl.) izmeneală, alintare, fite, marafeturi, afectare, nazuri, sclifoseală, mofturi, fandoseală
- fasona** *vb.* a modela, a forma, a croi, a răscroi
- fast** *n.* lux, strălucire, splendoare, măreție, pompă, paradă, alai
- fastidios, -oasă adj.** v. plictisitor
- fastuos, -oasă adj.** v. grandios
- fașă** *f. v.* bandaj
- fatal, -ă adj.** funest, mortal, ucigaș, catastrofal, distrugător. 2. inevitabil, sortit, ursit, predestinat
- fatalism** *n.* predestinație, destin
- fatalitate** *f.* 1. soartă, destin, ursită, predestinare, menire. 2. nenorocire, nefericire, ghinion, prăpăd
- fatalmente** *adv.* inevitabil, necesarmente
- fată** *f.* 1. fiică, copilă. 2. fecioară, virgină, Tânără, jună
- fatidic, -ă adj.** inevitabil, predestinat, prescris, funest
- fatulitate** *f.* îngâmfare
- față** *f.* 1. chip, figură, obraz, mutră. 2. aspect, fizionomie, înfățișare. 3. ins, om, persoană, individ, suflet, creștin. 4. culoare, nuantă. 5. pagină. 6. parte, latură. 7. exterior, fațadă. 8. suprafață, întindere
- faună** *f.* animale, regn
- faur** *m.* 1. făurăr, februarie. 2. fierar
- favoare** *f.* 1. avantaj, concesie, hatăr, înlesnire, beneficiu. 2. protecție, privilegiu. 3. cinstă, onoare, stimă, grătie
- favorabil, -ă adj.** 1. prielnic, avantașos, propice, priincios. 2. binevoitor, generos, săritor, amabil. 3. adecvat, indicat, nimerit, oportun, binevenit
- favorit, -ă adj.** preferat, apreciat, predilect, ales, iubit
- favorită** *m.* perciuni, cotleți, berbeti
- favoriza** *vb.* 1. a avantaja, a privilegia, a face concesii, a fi prielnic, a părtini, a face hatărul. 2. a înlesni, a facilita, a sprijini, a susține, a proteja, a ajuta, a ocroti
- fază** *f.* etapă, stadiu, moment, punct, treaptă
- făcăleț** *n.* retevei
- făcătură** *f. v.* farmec
- făclie** *f.* tortă, lumânare, facă
- făcut, -ă adj.** 1. căutat, afectat, declamator, empatic, fals, grandilocvent, bombastic. 2. beat, ametit, afumat, pilit, turmentat
- făcut** *n.* 1. facere, realizare, săvârşire, pregătire, preparare, gătire, confectionare. 2. fermecare, farmec, făcătură, fapt. 3. destin, ursită, fatalitate, soartă
- făgaș** *n.* 1. sănătățe, igheab, sleau. 2. drum, cale, linie
- făgădău** *n.* han, ospătărie, căriciumă, bodegă, birt
- făgădui** *vb.* v. promite
- făgădulală** *f.* promisiune, făgăduință, legământ, angajament, asigurare
- făgăduință** *f. v.* făgăduială
- făli** *vb.* v. mîndri
- fălos, -oasă adj.** v. falnic
- făltui** *vb.* 1. a netezi, a nivele. 2. a împături, a îndoii
- făltuitor** *n.* rândea
- făptăș** *m.* 1. făptuitor, autor. 2. vinovat, acuzat, încriminat

- făptui** *vb.* v. face
făptură *f.* 1. ființă, creatură, vietate, vietuitoare. 2. trup, statură, înfățișare, aspect, conformație, structură. 3. soi, specie, neam. 4. natură, fire, existență
fără *prep.* minus, mai puțin
fărădelege *f. v.* nelegiuire
fărâmă *f.* bucătică, frântură, fărâmătură, ruptură, bucătică, firmitură
fărâmicios, -oasă *adj.* sfărâmicios, granulos, inconsistent, fragil
fărâmița *vb.* 1. a mărunți, a sfârma, a zdrobi, a îmbucătăti. 2. a distrugе, a nimici, a descompune
făt *m.* 1. fiu, fecior, băiat, copil. 2. fetus, embrion, germene
făta *vb.* v. naște
fătălău *m.* hermafrodit
fătarnic, -ă *adj.* v. ipocrit
fătănicie *f.* falsitate, ipocrizie, prefăcătorie, duplicitate
fățiș *adv.* 1. deschis, franc, pe față, direct, netăinuit, sincer, loial. 2. ostentativ, dinadins
fătuia *vb.* a netezi, a uniformiza, a lustrui, a gelui
fătuitor *n.* rindea; cuțit
făurar *m.* 1. fierar, faur. 2. creator, realizator. 3. februarie
făuri *vb.* v. face
fălfâi *vb.* a flutura, a agita
fântână *f.* 1. puț, cișmea. 2. izvor, sursă, obârșie
fârtat *m. v.* prieten
fâș *n.* fulgarin, balonzaid, impermeabil, trenci
fâșâi *vb.* v. șuiera
fâstâci *vb.* v. zăpăci
fâsie *f.* 1. șuvită, panglică, filon. 2. dâră, dungă, fascicul, rază
fâșâi *vb.* v. foșni
fâșneată *f.* (fată) sprintenă, vioaie, strengară
fâță *f.* 1. babușcă, baboi, pește mic. 2. muierușcă, muiere, damă
fâțâi *vb.* v. mișca
febră *f.* 1. temperatură, fierbințeală, călduri, dogoare. 2. (fig.) emotii, neliniște, încordare, agitație, tensiune
febril, -ă *adj.* v. intens
febrilitate *f.* agitație, intensitate, grabă, încordare, înfrigurare, tensiune
februarie *n.* (pop.) făurar, faur
fecioară *f. v.* fată
fecior *m.* 1. fiu, copil, băiat, adolescent, odraslă, odor. 2. flăcău, holtei, june, burlac, celibatar, cavaler. 3. valet, servitor, slugă, lacheu
feciorelnic, -ă *f.* nevinovat, nepătat, pur, curat, cast, neprihănit, nevinovat, candid, virginal, cinstit
feciorie *f.* 1. castitate, virginitate, fetie. 2. curătenie, puritate, nevinovătie, neprihăniere, inocență, cinste
fecund, -ă *adj.* 1. rodnic, prolific, roditor. 2. fertil, mănos, productiv
fecundare *f.* fecundație, procreație, procreare
fecunditate *f.* 1. rodnicie, prolificitate. 2. fertilitate, productivitate
fedeleş *n.* butoiaș
feder *n.* pană, lambă
federatie *f.* grupare, reuniune, alianță, coaliție
feeric, -ă *adj.* v. strălucitor
fel *n.* 1. procedeu, manieră, mod, chip, sistem, cale. 2. varietate, soi, gen, sort, sortiment, categorie. 3. fire, natură, caracter, temperament. 4. origine, neam, spătă, familie. 5. obicei, datină, uz, uzantă
felcer *m.* asistent, agent (medical)
felicita *vb.* a gratula, a ura, a omagia
felicitare *f.* omagiere, laudă, urare, gratulare
felie *f.* bucată, parte, frântură, fragment
felin, -ă *adj.* suplu, grațios, elastic, mlădios
felinar *n.* lampă, fanar, far
felonie *f. v.* viclenie
felurit, -ă *adj.* v. deosebit
felurime *f.* varietate, diversitate, multiplicitate, pluralitate, varietate
femele *f.* 1. soție, nevastă. 2. muiere, prietenă, (depr.) fustă

femeiesc, -ească *adj.* v. feminin
feminin-ă *adj.* femeiesc, muieresc
feminitate *f.* delicatețe, gingășie, grătie, moliciune, suplete

fenomen *n.* proces, manifestare, stare, aspect, formă, aparentă

fenomenal-ă *adj.* uimitor, formidabil, enorm, colosal, fabulos, ulitor, nemaipomenit, extraordinar, fantastic, neînchipuit

ferestrău *n.* gater

fercheș, -ă *adj.* v. elegant

ferchezui *vb.* v. dichisi

ferchezuit, -ă *adj.* v. spilcuit

ferreală *f.* 1. ocolire, evitare, înconjur. 2. pază, precauție, prudentă, circumspectie. 3. grija, teamă, rezervă, atenție. 4. adăpost, refugiu, ascunziș, loc ferit

fereastră *f.* geam, vitraliu, lumenător

fereca *vb.* 1. a închide, a încuia, a zăvorii. 2. a încătușa, a lega, a înlántui. 3. a zimțui, a îmbrăca (în metal)

feredeu *n.* baie, cadă

fergea *f.* 1. mantilă. 2. văl, hobot

ferfenită *f.* v. zdreanță

feri *vb.* 1. a apăra, a proteja, a păzi, a ocroti, a adăposti, a protegii. 2. a evita, a ocoli, a se eschiva, a înconjura, a înláatura

feribot *n.* pod plutitor, doc, bac

fericire *f.* mulțumire, satisfacție, bucurie, înçântare, euforie, beatitudine

fericit, -ă *adj.* 1. satisfăcut, bucurios, mulțumit, radios. 2. favorabil, avantajos, nimerit, bun, satisfăcător, mulțumitor

ferit, -ă *adj.* v. tăinuit

fern, -ă *adj.* 1. hotărât, decis, intransigent, neclintit, neabătut. 2. categoric, indiscutabil, cert, neîndoios, sigur

fermă *f.* proprietate (agricolă), gospodărie

fermeca *vb.* 1. a înçânta, a captiva, a ademeni, a fascina, a extazia, a cucerii. 2. a vrăji, a descânta, a meni, a urși, a solomoni

fermecător, -oare *adj.* încântător, fascinant, seducător, cuceritor, adenitor, captivant, delicios, frumos

fermecătură *f.* v. farmec

ferment *n.* diastază, enzimă

fermenta *vb.* 1. a dospi, a fierbe. 2. a se altera, a se strica, a se acri, a se descompune, a râncezi

fermier *m.* agricultor, cultivator (de pământ)

fermitate *f.* tărie, constantă, statornicie, hotărâre, neclintire, întransigență, perseverență

feroce *adj.* crud, sălbatic, nemilos, atroce, sadic, fioros, crâncen

fertil, -ă *adj.* rodnic, roditor, bogat, productiv, fecund, gras

fertiliza *vb.* v. îngrișa

fervent, -ă *adj.* v. înflăcărat

fervoare *f.* v. entuziasm

fesă *f.* coapsă, bucă

festă *f.* v. farsă

festin *n.* ospăt, banchet, praznic

festiv, -ă *adj.* sărbătoresc, somptuos, maiestuos, măret, impozant

festival *n.* v. sărbătoare

festivitate *f.* sărbătorire, sărbătoresc, festival, celebrare

festonat, -ă *adj.* tivit, brodat, ornat

feștell *vb.* 1. a murdări, a mânji, a mâzgăli. 2. a greși, a o încurca, a gafa

feștilă *f.* 1. fitil. 2. lumânare, făclie, opaiț, gazorniță

fetică *f.* v. fetiță

fetid, -ă *adj.* v. infect

fetișcană *f.* adolescentă, Tânără, puștancă, fată

fetiță *f.* copilă, fetică, fiică, fătucă

fetru *n.* filă, pâslă

fetus *m.* v. făt

feudal *m.* medieval, apresiv, arhaic

feudalism *n.* (fig.) înapoiere, conservatorism, medievalism

feudă *f.* moșie, latifundii, domeniul, proprietate, fief

fi *vb.* 1. a exista, a ființa, a viețui, a exista, a dura, a dăinui, a trăi. 2. a se afla, a se găsi, a se întâmpla, a se petrece, a se săvârși, a se realiza. 3. a se naște, a se face, a ajunge, a

deveni, a se arăta, a ieși, a părea. 4. a locui, a domicilia, a sta, a ședea. 5. a costa, a prețui, a face

flacru *n. v.* trăsură

flară *f.* sălbăticină, lighioană, jiganie, animal, bestie, dihanie. 2. (fig.) om rău, crud, criminal

fiasco *n. v.* eșec

flastru *m.* copil vitreg

fibră *f.* fir, filament

fibrom *n.* chist, tumoare

fibulă *f.* copcă

fictiv, -ă adj. 1. imaginar, ireal, plăsmuit, născocit. 2. fals, artificial, simulat, aparent, iluzoriu, mincinos

ficiune *f.* 1. născocire, plăsmuire, scorneală, basm, poveste. 2. falsitate, irealitate, aparență, minciună

fidel, -ă adj. 1. devotat, credincios, statornic, constant, atașat. 2. sigur, precis, exact, întocmai, corespunzător

fidelitate *f.* 1. devotament, constanță, atașament, credință, statornicie. 2. conformitate, precizie, exactitate

fie conj. 1. ori, sau. 2. chiar și, măcar

flecare *pron.* oricare, oricine, unul și altul, fiecine, fiece

flece *pron. v.* fiecare

fiecine *pron. v.* fiecare

flecum *adv. v.* oricum

fief *n. v.* feudă

fierar *m.* 1. faur, făurar, covaci. 2. betonist

fierbe *vb.* 1. a clocoți, a spumega, a se înfierbânta. 2. a găti, a prepara, a face mâncare. 3. a necăji, a frământa, a chinui, a (se) agita, a (se) munci. 4. (fig.) a vui, a răsuna, a face zgomot. 5. a fermenta

fierbere *f.* 1. cloicotire, clocoț, ebulliție, efervescentă. 2. (fig.) agitație, frământare, neliniște, tulburare

fierbinte *adj.* 1. cald, încins, încălzit, arzător. 2. (fig.) aprins, focos, avântat, încocat, pătimaș, pasionat. 3. viu, profund, puternic, adânc

fierbințeală *f.* 1. dogoreală, arșiță, căldură, dogoare, caniculă. 2. febră,

temperatură, călduri. 3. (fig.) înflăcărare, însuflețire, avânt, entuziasm, încocare

fiere *f.* 1. colecist, vežică biliară. 2. bilă, venin. 3. (fig.) necaz, amăriție, amar, supărat

flert, flartă adj. 1. clocotit, fierbinte. 2. fermentat, dospit. 3. (fig.) supărat, amărât, necăjit, trist, otrăvit

flertură *f. v.* mâncare

figura *vb.* a se afla, a fi prezent, a apare, a se găsi, a exista

figură *f.* 1. chip, fată, fizionomie, obraz, mutră. 2. om, ins, tip, persoană, individ. 3. imagine, desen, simbol, schită. 4. formă, poziție, piesă

figurină *f.* statuetă, bibelou, portelan

fiică *f.* fată, copilă

flință *vb. v.* există

flință *f.* 1. vietate, animal, vietuitoare, creatură, făptură. 2. om, persoană, individ, ins, tip, semen

fila *vb.* 1. a răsuci, a toarce. 2. a rări. 3. a urmări, a supraveghea, a observa, a pândi

filament *n. v.* fir

filantrop, -ă adj. mărinimos, darnic, generos, caritabil, larg, filotim

filantropie *f.* 1. dănicie, mărinimie, generozitate, noblete. 2. binefacere, dar, donatie

filatură *f.* torcătorie

filă *f.* foaie, coală

fildeș *n.* ivoriu

filet *n.* ghivint, sănt, spirală

fileu *n.* rețea, placă, împletitură

filifzon *m.* fante, crai, berbant

filial, -ă adj. fiesc, de fiu

filială *f.* sucursală, agenție

filiație *f. v.* descendență

fillieră *f.* cale, mijloc, intermediu, mijlocire

filligran *n.* 1. lucrătură (artistică). 2. marcă

filipică *f.* discurs (critic), invectivă, pamphlet

filistin, -ă adj. meschin, egoist, rău, mărginit, machiavelic

film *n.* 1. peliculă. 2. cinema, cinematograf

- filmotecă** *f.* cinematecă
filolog *m.* lingvist
filomelă *f.* privighetoare
filon *n.* vână, fir
filotim, -ă *adj.* v. darnic
filotimie *f.* 1. dănicie, generozitate, mărinime, culantă. 2. râvnă, ambiție
filozof *m.* gânditor, cugetător, înțelept
filozofa *vb.* v. medita
filozofie *f.* înțelepciune, sistem de idei, teorie
filtra *vb.* 1. a purifica, a curăți, a cerne. 2. a se furișa, a se strecura
filtru *n.* 1. sită, strecurătoare, hârtie poroasă. 2. cafea, șvarț. 3. băutură (magică)
filț *n.* v. fetru
fin, -ă *adj.* 1. delicat, gingaș, diafan, străveziu, vaporos. 2. subtil, ager, pătrunzător. 3. manierat, politicos, prevenitor, atent, sensibil
final *n.* sfârșit, capăt, încheiere, terminare, deznodământ, săvârșire, epilog, fine
final, -ă *adj.* 1. ultim, încheietor. 2. de scop
finalitate *f.* scop, întări, tel
finaliza *vb.* 1. a fructifica, a concretiza, a realiza. 2. a încheia, a termina, a sfârși
finalizare *f.* 1. realizare, concretizare, fructificare. 2. încheiere, sfârșit, terminare
finançiar, -ă *adj.* bănesc
finanță *vb.* a subvenționa, a stipendia, a investi, a susține, a întreține
finanțe *f.* pl. bani, resurse, sprijin
fine *n.* v. sfârșit
finețe *f.* 1. delicatețe, grătie, gingăsie, sensibilitate, rafinament. 2. subtilitate, agerime, ingeniozitate
fini *vb.* v. sfârși
finisa *vb.* v. definitiva
finisaj *n.* definitivare, finisare, încheiere
finit, -ă *adj.* 1. limitat mărginit, circumscris, delimitat. 2. terminat, încheiat, isprăvit
- fior** *n.* tremur, frison, emoție, înfiorare
fiord *n.* golf
floros, -oasă *adj.* groaznic, în-grozitor, înfiorător, cumplit, feroce, crunt, teribil, însăramântător
fir *n.* 1. filament, filet. 2. șuviță, fibră. 3. fărâmă, pic, picătură, tără
firav, -ă *adj.* v. delicat
fire *f.* 1. natură, univers, lume, viață. 2. caracter, structură, temperament. 3. nărvă, apucătură, obicei. 4. stăpânire, cumpăt, sănge-rece
firesc, -ească *adj.* 1. natural, normal, simplu, obișnuit. 2. degajat, spontan, dezvoltat, necăutat
firește *adv.* desigur, bineînteleas, precis, absolut, certamente
firiidă *f.* boltitură, ocniță, coton, adâncitură
firimitoră *f.* v. fărâmă
firmament *n.* boltă, cer, văzduh, crugă
firmă *f.* 1. inscripție, denumire, titlu, nume. 2. întreprindere, uzină, fabrică
firoscos, -oasă *adj.* icsusit, deștept, priceput, descurcăret
fisă *f.* jeton, monedă
fisc *n.* perceptie, administrație financiară
fisionă *vb.* v. diviza
fistichiu, -ie *adj.* (fig.)izar, curios, ciudat, extravagant, trăznit, fantezist
fistulă *f.* ulceratie
fisura *vb.* v. sparge
fisură *f.* crăpătură, spărtură, plesnitură
fișă *f.* 1. însemnare, notație, notă, adnotare. 2. ștecher
fișic *n.* 1. sul (de monede). 2. coșuleț, toc, con, cornet. 3. cartuș, glonț
fișier *n.* colecție, repertoriu, catalog
fișiu *n.* basma, batic, broboadă
fit *n.* chiul, lene, farniete
fitece *adj.* v. fiecare
fitecine *pron.* v. fiecare
fitil *n.* 1. feștilă. 2. (fig.) intrigă, insinuare, bârfă, calomnii

fătă *f. v.* capriciu

flu *m. v.* băiat

fix, -ă *adj.* 1. nemîșcat, neclintit, stabil, întepenit, imobil. 2. precis, exact

fixa *vb.* 1. a stabili, a prinde, a pironi, a imobiliza, a împietri, a întepeni, a înti, întui, a agăta. 2. a se aşeza, a se instala, a se plasa, a se stabiliza. 3. a se hotărî, a se decide. 4. a rândui, a ordona, a dispune, a norma, a preciza

fixitate *f. v.* imobilitate

fizic *n.* constitutie, conformatie, structură, factură, natură

fizic, -ă *adj.* 1. corporal, trupesc. 2. carnal, senzual, erotic, fiziologic. 3. material, concret, palpabil, tangibil

fizionomie 1. chip, față, figură, înfățișare, obraz, expresie, profil 2. aspect, formă, structură

flacără *f.* 1. flamă, pară, foc, vâlvătaie, văpaie, pălălaie. 2. ardoare, pasiune, pornire, zel, înflăcărare, căldură

flacon *n.* fiolă, sticluță, șip

flagel *n.* 1. nenorocire, dezastru, pacoste, calamitate. 2. boală, epidemie, ciumă

flagela *vb.* v. biciu

flagrant, -ă *adj.* izbitor, evident, clar, vădit

flamă *f.* flacără

flamba *vb.* v. arde

flamură *f. v.* steag

flanc *n.* latură, parte, coastă, margine, aripă

flanca *vb.* v. mărgini

flanelă *f.* pulover, sfeter

flasc, -ă *adj.* moale, fleșcăit, puhat, subred

flăşnetă *f.* caterincă, minavet

flata *vb.* a măguli, a adula, a linguși, a peria, a complementa

flăcălandru *m. v.* flăcău

flăcău *m.* 1. fecior, june, Tânăr, băiat, băietan, fiu, băietandru. 2. burlac, celibatar, cavaler, holtei, becher

flămând, -ă *adj.* înfometat, lihnit, nemâncat, hămesit

flămânzi *vb.* a-i fi foame, a fi nemâncat, a înfometă, a răbdă de foame

flac *n.* 1. bagatelă, moft, nimic. 2. (la pl.) palavre baliverne, vorbe, nimicuri

flecar *m.* limbut, palavragiu, guraliv, farfara, gură-spartă

flecări *vb.* a trăncăni, a îndruga, a pălavrăgi

flegmatic, -ă *adj.* indiferent, apatic, insensibil, imperturbabil, nepăsător

flegmă *f.* 1. expectorație, scuipat, salivă. 2. indiferență, răceală, pasivitate, nepăsare, indolență

flegmon *n.* buboi, furuncul, bubă

fler *n.* intuiție, instinct, perspicacitate, miros

fleșcăi *vb.* v. muia

flet, -eață *adj.* v. bleg

flexibil, -ă *adj.* 1. mlădios, elastic, suplu, maleabil. 2. flexionar. 3. (fig.) adaptabil, obedient, ascultător, supus

flexibilitate *f. v.* elasticitate

flexilune *f.* 1. îndoire, arcuire, încovoiere, mlădiere. 2. modificare, schimbare (gramaticală)

fligorn *n.* goarnă, trompetă

flintă *f. v.* pușcă

flirta *vb.* v. cocheta

flit *n.* bot, rât

floare *f.* 1. corolă, inflorescență. 2. desen, broderie, ornament. 3. elită

flocăi *vb.* v. jumuli

flocos, -oasă *adj.* mițos, păros

florar *m.* 1. horticultor, grădinar. 2. (luna) mai

floră *f.* vegetație, plante

florărie *f.* 1. grădinărie, seră (de flori). 2. magazin de flori

flotant, -ă *adj.* 1. plutitor. 2. nestabil, trecător, pasager

flotă *f.* 1. nave, corăbii, vase, vapoare. 2. aeronave, aeroplane, avioane

flotor *n.* plutitor

fluctua *vb.* a oscila, a varia, a se schimba, a șovăi

fluctuație *f.* oscilație, instabilitate variație, nestatornicie, mobilitate, inconsecvență

fluent, -ă *adj.* v. curgător

fluență *f.* curgere, cursivitate, fluiditate

fluid *n.* 1. lichid, gaz. 2. emanație, efluviu

fluid, -ă *adj.* v. curgător

fluiditate *f.* v. fluentă

fluler *n.* signal, sirenă, șuierătoare

flulera *v.b.* v. șuiera

flulerătură *f.* șuierătură, fluierat, șuierat

flușturiatic, -ă *adj.* neserios, nebunatic, ușuratic, frivol, nestatornic

flutura *v.b.* a fâlfâi, a clătina, a legăna, a agita, a mișca

fluture *m.* (la pl.) păietă, fluturaș, șic

fluviu *n.* (fig.) șuvtoi, revârsare, curgere (violentă)

flux *n.* 1. val, năvală, revârsare, curent. 2. circulație, deplasare, mișcare (intensă) 3. marea

foale *f.* 1. filă, coală. 2. ziar, revistă, gazetă, cotidian, jurnal. 3. fustă, jupă

foaler *n.* hol (teatru)

foale *f.* 1. burduf. 2. pântece, burtă, abdomen, stomac

foame *f.* 1. nemâncare, înfometare, inaniție. 2. (fig.) dorință, poftă, aspirație

foamete *f.* flămânzire, înfometare, nemâncare

foarte *adv.* tare, deosebit, mult, grozav, teribil

fobie *f.* frică, spaimă, groază, teamă, oroare

foc *n.* 1. flacără, văpiae, vâlvătăie, pălăiale. 2. căldură arșiță, dogoare. 3. încendiu, pârjol, pojar. 4. entuziasm, elan, avânt, înflăcărare, înfocare, patimă, pasiune, aprindere. 5. luptă, război, urgie, conflict, nenorocire. 6. împușcătură, salvă, detonare. 7. durere, chin, jale, necaz, suferință

focar *n.* irație, sursă, izvor, centru

focos, -oasă *adj.* temperamental, încocat, înflăcărat, patimăș, pasional, aprins, pasionat

fofează *f.* aripă, brăt

fofila *vb.* a se stercura, a se furișa, a se introduce, a se prelinge, a pătrunde

fofarilcă *f.* şmecherie, minciună, înşelăciune

fol *vb.* a mișuna, a se mișca, a se agita, a colcăi, a furnica, a forfoti

folală *f.* furnicar, forfotă, agitație, fățâială, fojgăială

folleta *v.b.* a răsfoi, a frunzări

folleton *n.* v. articol

foișor *n.* 1. cerdac, prispă, terasă, pridvor, balcon. 2. chioșc, pavilion. 3. turn

fojgăi *v.b.* v. mișuna

folclor *n.* literatură populară

folcloric, -ă *adj.* popular

folios *n.* avantaj, profit, beneficiu, câștig, randament, dobândă

foliosi *v.b.* 1. a întrebuița, a utiliza, a face uz, a uza, a recurge la. 2. a fi de folos; a servi, a ajuta, a sluji, a fi util. 3. a trage folos, a profita, a beneficia, a se bucura de, a câștiga

foliosintă *f.* 1. folos, beneficiu, avantaj, câștig. 2. folosire, întrebuițare, utilizare, uz

foliositor, -oare *adj.* util, avantajos, bun, profitabil, binevenit, salutar

fond *n.* 1. continut, bază, miez, esență, nucleu, sămbure. 2. fundal. 3. sumă, depozit, rezervă, provizie, acumulare

fondator *m.* înțemeietor, ctitor, creator

fonetism *n.* 1. rostire, pronunțare, pronunție. 2. sunet, sonoritate (limbaj)

fonf, -ă *adj.* gângav, fornăit, bolborisit

fonic, -ă *adj.* sonor, acustic

fontanelă *f.* moalele capului

fontă *f.* tuci

for *n.* 1. piată, agora. 2. autoritate, instantă, conducere, organ

fora *vb.* a săpa, a sondă, a escava

foralbăr *n.* zăvor, cărlig

- foraj** *n.* sondare, forare, săpare
- forceps** *n.* clește
- forestier, -ă adj.** silvic
- forfecă** *vb.* 1. a tăia, a mărunți. 2. a critica, a analiza, a judeca (aspru)
- forfotă** *f.* foială, agitație, animație, furnicare, mișuală, viermuire
- forfotă** *vb.* a furnica, a mișuna, a se foi, a se învârti, a roi, a viermuie
- forja** *vb.* v. prelucra
- forma** *vb.* 1. a alcătui, a face, a crea, a modela, a fasona, a fabrica, a confectiona. 2. a apărea, a (se) înființa, a se naște, a se produce. 3. a dezvolta, a crește, a educa
- formal, -ă adj.** 1. conventional, biocratic, convenit. 2. categoric, indiscutabil, decis
- formalină** *f.* formol
- formalism** *n.* schematism, biocentrism
- formalitate** *f.* formă, procedură
- formaliza** *vb.* a se supăra, a se necăji, a se măhni, a fi jignit
- format, -ă adj.** 1. alcătuit, construit, confectionat. 2. crescut, adult, copit. 3. instruit, educat, pregătit
- formație** *f.* 1. structură, întocmire, alcătuire. 2. orânduire, nivel, dezvoltare. 3. aranjament, disponere, așezare, aranjare, combinație. 4. echipă, ansamblu, brigadă, grup
- formă** *f.* 1. aspect, înfățișare, configurație, siluetă, profil. 2. fel, chip, mod, cale, modalitate. 3. tipar, model, calapod, calup, şablon
- formidabil, -ă adj.** extraordinar, uimitor, grozav, teribil, colosal, fantastic, gigantic, exceptionnal
- formula** *vb.* 1. a exprima, a expune, a enunța, a prezenta, a relata, 2. a redacta, a compune, a elabora, a configura, a întocmi
- formular** *n.* imprimat
- formulă** *f.* 1. enunț. 2. parabolă, simbol. 3. parolă, consemn
- fort** *n.* v. fortăreață
- fortăreață** *f.* fort, bastion, fortificație, întăritură, castru
- forte** *adj.* tare, puternic, rezistent, oțelit, fortificat
- fortifiant, -ă adj.** tonic, întăritor, confortant
- fortifica** *vb.* v. întări
- fortificație** *f.* v. fortăreață
- fortissimo** *adv.* foarte tare, intens, energetic
- fortuit, -ă adj.** neprevăzut, neașteptat, inopinat, întâmplător
- forță** *vb.* 1. a constrânge, a sili, a obliga, a presa. 2. a se strădui, a se zbate, a se opini, a se sfora, a-și da silință. 3. a sparge, a viola (ușa)
- forțat, -ă adj.** 1. impus, silit, obligat. 2. nefiresc, artificial, căutat, afectat, fals. 3. spart, rupt, stricat, violat
- forță** *f.* 1. putere, tărie, dinamism, vigoare, energie, capacitate. 2. violentă, presiune, constrângere, silnicie, silă
- fosforescent, -ă adj.** luminos, strălucitor, luminiscent, scăpător, fosforic
- fossilă** *f.* rest, urme, rămășițe
- foșnet** *n.* fășăit, freamăt, foșnire, susur
- foșni** *vb.* 1. a fășai, a susura, a foșnăi, a zumzăi. 2. a mișuna, a se mișca, a se frământa
- foță** *f.* catrintă, zavelcă, peștișman
- fotocopie** *f.* facsimil, reproducere
- fotografia** *vb.* a(se) poza, a lua imagini
- fotografie** *f.* poză, imagine, reproducere
- fotoziu** *n.* jilț, fotel, jet
- fractura** *vb.* a frânge, a rupe, a zdrobi
- fracționa** *vb.* v. îmbucătăți
- fracțiune** *f.* fragment, parte, frânțură, bucată, diviziune
- fraged, -ă adj.** 1. crud, proaspăt. 2. delicat, fin, gingăș, Tânăr, plăpând
- fragil, -ă adj.** plăpând, firav, slab, sensibil, delicat, casabil, friabil
- fragilitate** *f.* 1. gingăsie, delicatețe, finețe. 2. friabilitate
- fragment** *n.* 1. parte, frânțură, fracțiune, diviziune, porție, bucată. 2. pasaj, text, extras, context
- fragmenta** *vb.* v. împărți

fraler *m.* v. naiv
fralerl *vb.* v. înșela
franc *m.* 1. ban, gologan, leu, para.
 2. (pl.) sumă, economii, avere
franc, -ă *adj.* sincer, corect, cinstit,
 loial, onest
franca *vb.* a timbra, a marca
frachețe *f.* sinceritate, onestitate,
 cinste, carectitudine, loialitate
franj *n.* ciucure, țărtam
franzelă *f.* pâine albă, jumblă
frapa *vb.* a șoca, a izbi, a im-
 presiona, a bate la ochi, a lovi
frapant, -ă *adj.* izbitor, șocant,
 uimitor, surprinzător
fratern, -ă *adj.* frătesc, solidar
fraternitate *f.* frăție, împărtire,
 solidaritate
fraternizare *f.* înfrățire, unire, soli-
 darizare, asociere
frauda *vb.* v. înșela
fraudă *f.* înșelătorie, furt, hoție,
 pungăsie, șarlatanie, delapidare, es-
 crocherie, cotcărie
frazeologie *f.* vorbărie, pălă-
 vrăgeală, flecăreală
frăgar *m.* dud
frăgezime *f.* prospetime, deli-
 catete, finete, gingăsie
frământa *vb.* 1. a plămădi, a
 malaxa, a amesteca 2. a se agita, a
 fremăta, a se foi. 3. a răsuci, a în-
 vârti, a freca. 4. a se alarma, a se
 speria, a se îngrijora, a se preocupa.
 5. a se chinui, a se zbate
frământat, -ă *adj.* agitat, tulburat,
 zbuciumat, uimit, torturat
frătesc, -ească *adj.* fratern, afec-
 tuos, devotat, cordial
frătește *adv.* fratern, ca frații
frăție *f.* fraternitate, înfrățire, afec-
 tione, solidaritate
frâna *vb.* a opri, a stăvili, a stăpâni,
 a ține, a înhibă
frână *f.* v. obstacol
frânge *vb.* 1. a rupe, a fractura. 2.
 a se întrerupe, a ceda, a se sparge.
 3. a istovi, a epuiza, a zdrobi, a da
 gata. 4. (fig.) a înfrângere, a birui, a
 învinge
frânghe *f.* funie, ștreang

frântură *f.* 1. bucată, fragment,
 crâmpei, portiune, parte, fărâmă. 2.
 fractură, spărtură
frâu *n.* 1. hăt, dârlog, frână. 2.
 piedică, obstacol, stăvilă, baraj
freamăt *n.* 1. agitație, mișcare,
 tumult, vuiet. 2. murmur, susur,
 foșnet. 3. zgomet, gălăgie, larmă. 4.
 (fig.) fior, tremur, vibrație
freca *vb.* 1. a masa, a freciona. 2.
 a lustrui, a sterge, a curăța. 3. a
 făcălui, a amesteca, a bate. 4. a
 șicană, a bate la cap, a pretinde
frecție *f.* masaj
frecuș *n.* neînțelegere ceartă,
 critică, controversă
frecvent, -ă *adj.* des, repetat,
 obișnuit, uzuual, curent, răspândit
frecventa *vb.* a vizita, a umbla, a
 merge (mereu), a urma (regulat)
frecvență *f.* repetare, reluare, pre-
 zență (regulată), periodicitate
fredona *vb.* a cânta (încet), a
 îngâna, a intona
fremăta *vb.* 1. a foșni, a murmura,
 a susura. 2. a tremura, a tresăltă, a
 se înfiora, a vibra, a pulsa, a tresări,
 a se agita
fremătător, -oare *adj.* tremurător,
 vibrant, agitat, främântat
frenetic *adj.* însuflețit, exaltat,
 avântat, pasionat, agitat
frenzie *f.* 1. pasiune, patimă, zel.
 2. extaz, delir. 3. avânt, elan, însu-
 fleteire
frescă *f.* 1. pictură, imagine,
 tablou. 2. (fig.) descriere, evocare
frez *adj.* roșcat, roșiatic, trandafiriu
freza *vb.* a aşchia
friabil, -ă *adj.* fragil, casant, sfâr-
 micioas, inconsistent
fricativ, -ă *adj.* constrictiv
frică *f.* teamă, spaimă, groază,
 temere, fobie, înfricoșare
fricos, -oasă *adj.* temător, spe-
 rios, laș, timorat
frictiōna *vb.* v. masa
frictiune *f.* 1. frecare, masaj. 2.
 certuri, divergențe, neînțelegeri, ad-
 versități

frig *n.* 1. rece, răcoare, ger. 2. frison, tremur, înfiorare, fior. 3. malarie, paludism

frige *vb.* 1. a prăji, a perpeli, a pârjoli. 2. a arde, a dogori. 3. (fig.) a se păcăli, a se însela, a fi dus

frigider *n.* răcitor, refrigerator, frigorifer

friguros, -oasă adj. 1. sensibil (la fig.). 2. rece, răcoros

fript, -ă adj. 1. ars, prăjit, pârjolit. 2. (fig.) înșelat, păcălit, păgubit

friptură f. fleică

frisoane pl. friguri, tremur, tremurături

frivol, -ă adj. ușuratic, neserios, libertin, flușturatoric

friza vb. a ondula, a coafa

frizer m. bărbier

frondă f. opozitie, răzvrătire, înfruntare

front n. câmp, linie de bătaie

frontal, -ă adj. din față, pieptiș, direct

frontieră f. graniță, hotar, demarcatie, limită

frontispiciu n. fațadă, față

fruct n. 1. rod, poarmă. 2. produs, rezultat, bilanț, succes

fructifer, -ă adj. roditor, productiv

fructifica vb. a valorifica, a finaliza, a concretiza

fructuos, -oasă adj. rodnic, folosit, util, profitabil, avantajos

frugal, -ă adj. sobru, cumpătat, reținut, măsurat, soscotit

frumos adv. bine, plăcut, cum se cuvine, convenabil

frumos, -oasă adj. 1. arătos, plăcut, minunat, admirabil, încântător, estetic. 2. senin, luminos, clar, calm.

3. important, remarcabil, considerabil

fruntaș, -ă adj. primul, lider, cel dintâi

frunte f. 1. cap, fată. 2. început, față. 3. elită, calitate (primă)

frunzar n. 1. umbrar, frunziș, frunzet. 2. așternut, pătuț

frunzări vb. a răsfoi, a cerceta (sumar), a foileta

frust, -ă adj. rudimentar, nenatural, nelucrat, simplu

frustra vb. a lipsi, a lăua, a smulge, a spolia

ftirlază f. pediculoză

ftizic, -ă adj. tuberculos, ofticos, tebecist

fudul, -ă adj. v. îngâmfat

fuduli vb. a se făli, a se mândri, a se împăuna, a se îngâmfa, a se lăuda, a fi trufaș

fuga adv. repede, grabnic, îndată, neîntârziat

fugar, -ă adj. 1. fugitiv, trecător, fugaci, efemer, pasager. 2. fugit, evadat, dezertor

fugă f. 1. goană, alergare, repezelă. 2. evadare, scăpare, dezertare. 3. refugiu, exil, pribegie

fugări vb. a goni, a urmări, a alerga, a hăiti

fugi vb. 1. a alerga, a goni, a galopa. 2. a evada, a dezerta, a se sustrage. 3. a pribegi, a se refugia, a băjenări

fugitiv, -ă 1. trecător, efemer, fugar. 2. sumar, rapid, superficial

fugos, -oasă adj. aprig, impetuös, dinamic

fuior n. caier, mănuunchi

fular n. șal, batic, fișiu

fulgarin n. impermeabil, fâș, balonzaid

fulgera vb. 1. a scăperi, a străluci, a scânteia, a luci. 2. a izbi, a lovi, a săgeta

fulgere f. 1. scăpire, scânteiere, fulger. 2. (fig.) clipă, moment

fulgui vb. a ninge

fulgorant, -ă adj. scăpitor, fosorescent, luctitor

fulminant, -ă adj. 1. exploziv, detonant, eruptiv. 2. (fig.) izbitor, violent, uimitor

fum n. 1. fumăraie, fumeagai. 2. negură, ceată, întunecare. 3. (fig.) îngîmfare, aroganță, pretenții, înmurare, aere, făloșenie

fumat, -ă adj. (fig.) înechit, perimat, trecut

fumega vb. a afuma, a scoate fum

fumigație *f.* afumare

fumurlu, -le *1.* cenușiu, gri, plumburiu. *2.* (fig.) posomorât, mohorât, sumbru

funcțiar, -ă adj. *1.* funduar, agricol. *2.* fundamental, principal, esențial, capital

funcție *f.* *1.* post, serviciu, slujbă, profesie. *2.* grad, rang, poziție. *3.* rol, sarcină, atribuție

funcționă *vb.* a activa, a acționa, a lucra, a merge, a ființa

funcționar *m.* angajat, slujbaș, amplioat

fund *n.* *1.* dos, spate, sezut. *2.* bază, temelie, temei. *3.* tocător, cărpător taler. *4.* adâncime, hău, abis, profunzime

funda *vb.* v. întemeia

fundac *n.* v. fundătură

fundal *n.* *1.* fond. *2.* paravan, decor, perete

fundament *n.* fundație, temelie, temei, bază

fundamenta *vb.* *1.* a se baza, a se sprijini, a conta, a se întemeia. *2.* a stabili, a consolida. *3.* a demonstra, a argumenta, a elucida

fundamental, -ă adj. esențial, principal, definitoriu, capital, decisiv

fundamentat, -ă adj. întemeiat, just, justificat, legitim, motivat

fundaș *m.* apărător, bec (la fotbal), stoper

fundă *f.* panglică, bandă

fundătură *f.* impas, fundac, înfundătură

funebru, -ă adj. *1.* mortuar, funerar. *2.* (fig.) lugruberu, jalnic, sumbru

funerar, -ă adj. v. funebru

funest, -ă adj. *1.* nefast, dezastruos, catastrofal, nenorocit. *2.* trist, jalnic, mizerabil

funie *f.* frânghei, odgon, coardă, hârbob

funingine *f.* scrum, zgură, ne-greală

fur *m.* hot, tâlhar

fura *vb.* *1.* a sustrage, a delapidă, a spolia, a excroca, a jefui, a jecmăni, a sterpeți, a devaliza, a răpi, a deturna. *2.* a fermeca, a vrăji, a încânta, a emoționa, a copleși

furaj *n.* nutreț, hrana (animale)

furibund, -ă adj. furios, rabios, turbat, mânișos

furie *f.* pormire, mânie, înverșunare, dezlănțuire, turbare, patimă

furiös, -oasă adj. înfuriat, furibund, turbat, violent, nestăpânit, deliu

furiș *adv.* tiptil, pe ascuns, neobservat, furtiv, hoțește

furișă *vb.* a se strecura, a se foșila, a pătrunde, a se prelinge

furnal *n.* cuptor înalt

furnicar *n.* *1.* mușuroi. *2.* mișunare, agitație, aglomerare, înghesuială

furnitură *f.* accesoriu, rechizite, marfă

furniza *vb.* a aproviziona, a procură, a livra

furori *f. pl.* senzație, entuziasm, încântare, uimire

furoș *n.* combinezon, cămașă

furt *n.* hotie, delapidare, pungăsie, sustragere, jaf, excrocherie, furtișag

furtișag *n.* furt

furtiv, -ă adj. v. furiș

furtunatic, -ă adj. v. furtunos

furtunos, -oasă adj. *1.* viforos, vifelios, vifornic. *2.* agitat, tulburat, zbuciumat. *3.* năvălnic, impetuos, violent, debordant

furtună *f.* *1.* vijelie, vifor. *2.* (fig.) frământare, zbucium, revoltă, tulburare

furuncul *m.* v. buboi

fuziona *vb.* a se contopi, a se uni, a se amesteca

fus *n.* arbore, ax, grindei

fuziune *f.* contopire, amestec, sinteză, topire

G

gabarit *n.* volum, capacitate, dimensiune

gafă *f.* greșeală, prostie, scrânteală, nesocotință, impolitețe, jignire

gag *n.* glumă, spirit, banc, anecdota

gaiță *f.* fermeie guralivă, pisăloagă, bârfitoare, flecară

gaj *n. v.* amanet

gal *m.* francez, franțuz, celt

galant, -ă adj. 1. curtenitor, amabil, drăguț, gentil, politicos, atent. 2. darnic, generos, culant, galanton. 3. amoros, sentimental

galantar *n.* vitrină, expoziție

galanterie *f.* 1. curtenie, curtuoazie, amabilitate, gentilețe. 2. obiecte, măruntișuri, îmbrăcăminte (în magazine)

galanton *adj.* v. darnic

gală *f.* 1. solemnitate, festivitate, sărbătoare, paradă. 2. competiție, întrecere

galben *n.* monedă, ban, para

galben, -ă adj. 1. blond, bălai, șarg. 2. gălbejit, palid, pal, searbăd, cadaveric

galerie *f.* 1. tunel, canal, pasaj, gang, corridor. 2. muzeu, pinacotecă, colecție. 3. balcon. 4. bară (la

perdele). 5. asistență, suporter, spectator

galeș, -ă adj. drăgătos, languros, duios, melancolic, nostalgic

galic, -ă adj. francez, galic, franțuzesc

galicism *n.* franțuzism

galimatie *f.* 1. amestec, încâlceală, încurcătură. 2. vorbărie (confuză), brambureală, flecăreală

galon *n.* firet, tresă

galop *n.* fugă, goană, alergătură

galopa *vb.* a fugi, a goni, a alerga, a o lăua la picior

galopant, -ă adj. rapid, fulgerător

galvaniza *vb.* 1. a zinca, a zîncui. 2. (fig.) a însuflați, a stimula, a mobiliza, a antrena, a activa, a dinamiza

gamă *f.* 1. serie, evantai, sir, succesiune. 2. varietate, diversitate, felurime

gang *n.* culoar, corridor, tindă

gangrenă *f.* rană (rea), putrefacție, descompunere

ganglion *m.* umflătură, tumefiere

gangster *m.* bandit, tâlhar, criminal, escroc, hoț

gara *vb.* a parca

garafă *f.* sticlă, butelie, șip

garaj *n.* remiză

- garant**, -ă *m. f.* chezaș, fideiusor, girant
- garanta** *vb.* a asigura, a chezășui, a gira, a da garanții
- garantat**, -ă *adj.* asigurat, sigur, neîndoilenic, precis, categoric, absolut
- garanție** *f.* 1. gaj, gir, amanet, zălog, cauțiune. 2. chezășie, asigurare, garantare
- gară** *f.* stație
- gard** *n.* împrejmuire, îngrăditură, zaplaz, îngrădire, ocol
- gardă** *f.* 1. pază, veghe. 2. caraulă, strajă, paznic, planton, veghetor. 3. apărătoare, scut (la sabie)
- garderob** *n.* dulap, ſifonier
- garderobă** *f.* 1. îmbrăcăminte. 2. vestiar
- gardian** *m.* 1. paznic, păzitor, supraveghetor. 2. polițist, sergent, temnicer
- gargară** *f.* 1. dezinfecțare. 2. (fig.) pălăvrăgeală, sporovăială, vorbărie
- garnisi** *vb.* v. împodobi
- garnitură** *f.* 1. accesori, adaos, completare. 2. assortiment, ansamblu, set, grupaj. 3. ornament, podoabă. 4. tren
- garou** *n.* legătură, coardă
- gastric**, -ă *adj.* stomacal
- gastronomie** *f.* bucătărie, arta bucătelor
- gașcă** *f.* v. grup
- gata** *adj.* 1. isprăvit, terminat, finisat. 2. pregătit, aranjat, gătit. 3. (adv.) aproape să, pe punctul de a, mai să...
- gater** *n.* fierastrău, joagăr
- gaură** *f.* orificiu, bortă, cavitate, cavernă, scobitură
- gavanos** *n.* borcan, chisea
- gaz** *n.* 1. emanație, efluviu. 2. petrol
- gaza** *vb.* a otrăvi, a intoxica, a sufoca
- gazdă** *f.* amfiftrion
- gazetar** *m.* ziarist, publicist, jurnalist
- gazetă** *f.* ziar, jurnal, cotidian, foaie
- gazetăresc**, -ească *adj.* jurnalistic, publicistic, informativ, superficial
- gazetărie** *f.* ziaristică, journalism
- gazon** *n.* iarbă, peluză
- gazos**, -oasă *adj.* volatil, evapabil
- gazornită** *f.* opaiț, lampă
- gagăuță** *m.* prostănac, bleg, flet, neghiob, gogoman
- găinar** *m.* potlogar, hoț, pungaș, cotcar, borfaș, şarlatan, escroc
- găinărie** *f.* 1. cotet. 2. potlogărie, hoție, învârteală
- găitan** *n.* ceapraz, şiret, firet, şnur, brandenburg
- gălăgie** *f.* tăărboi, balamuc, larmă, zgomot, zarvă, hărmălaie, vacarm
- gălăgios**, -oasă *adj.* zgomotos, scandalagiu, certăret, limbut
- gălbejală** *f.* paloare, paliditate, lividitate
- gălbeni** *vb.* a păli, a se ofili, a se usca, a se veșteji
- gălbinare** *f.* icter, hepatită
- gălbui**, -ie *adj.* şofrăniu, chihlimbariu
- găleată** *f.* căldare, cazan, vas
- gălligan** *m.* vlăjgan, zdrahon, namă, matahală
- găman** *m.* v. lacom
- gămălie** *f.* măciulie
- găoace** *f.* coajă, cochilie
- gărgăun** *m.* 1. bărzăun. 2. (pl.) toane, capricii, fumuri, extravagantă
- găseliniță** *f.* v. soluție
- găsl** *vb.* 1. a afla, a descoperi, a dibui. 2. a născoci, a izvodi, a inventa, a imagina, a gândi, a elabora, a concepe, a plăsmui, a proiecta, a zămisli. 3. a exista, a se afla, a fi, a sta, a se vedea. 4. a aprecia, a considera, a crede, a opină
- găsire** *f.* v. descoperire
- găteală** *f.* podoabă, dichis, dichisală, zorzoane
- gătej** *n.* vreasă, surcea, surcică, uscăturu
- găti** *vb.* 1. a (se) aranja, a (se) dichisi, a (se) împodobi, a (se) ferchezui. 2. a decora, a orna, a

înfrumuseță, a pavoaza. 3. a prepara, a face, a bucătări, a pregăti

găunos, -oasă adj. 1. scorburos, scobit, deșert. 2. gol, sec, spart

găuri vb. 1. a perfora, a străpunge, a sparge, a sfredeli, a borteli. 2. a (se) rupe, a (se) uza, a (se) zdrențui. 3. a se caria, a se strica

găvan n. 1. scobitură, adâncitură, cavitate, gaură. 2. strachină, blid. 3. borcan, chisea. 4. delușor, movilă, dâmb, dolmă, coastă

găzdui vb. a adăposti, a primi, a caza, a încartirui, a da sălaș

găde m. călău, casap, ucigaș, gealat

gădila vb. (fig.) a măguli, a linguși

găfăi vb. a pufăi, a sufla (greu), a răsufla

gălcă f. umflătură, nod, inflamație, gâlmă

gălceavă f. ceartă, conflict, dezacord, diferend, discordie, disensiune, animozitate, neînțelegere, dispută, scandal, vrajbă, pricină; dihonie, învrăjire

gălcevi vb. v. certa

gălci m. amigdalită

gând n. 1. idee, cugetare, cuget, judecată, reflectie, concepție, convingere, vedere, opinie. 2. minte, rațiune, socoteală, calcul, intentie, proiect, imagine, fantezie, închipuire. 3.voie, voință, plac, dorință, aspirație. 4. Îndemn, povăță, sfat, îndrumare, orientare

gândac m. libarcă, șvab, cărăbuș

gândi vb. 1. a cugeta, a chibzuia, a judeca, a reflecta, a medita, a raționa. 2. a aprecia, a cântări, a considera, a crede. 3. a concepe, a imagina, a crea, a închipui, a elabora, a născoci, a proiecta, a planui. 4. a bănuia, a ghici, a întrezi, a presupune, a prevedea. 5. a voi, a dori, a intenționa

gândire f. 1. cugetare, reflectie, meditare, judecată, chibzuire, concepție, deliberare, cumpăñire. 2. cuget, intelect, conștiință, rațiune, minte, spirit, suflet, for interior

gânditor, -oare adj. 1. îngândurat, preocupat, absorbit, absent, meditativ, reflexiv, visător. 2. (s.) cugetător, filozof

gânganle f. gâză, goangă, insectă, gândac

gângav, -ă adj. bâlbâit, gângăvit

gângăveală f. bâlbâială, bolboroseală, bâlbâire

gârbaci n. bici, cravașă

gârbov, -ă adj. încovoiat, cocoșat, ghebos, gârbovit, cocârjat, curbat

gârbovi vb. v. încovoia

gârlă f. 1. părâu, ponor. 2. (adv. fig.) mult, din belșug, berechet

gât n. 1. grumaz, gâtlan. 2. (fig.) dușcă, înghititură, sorbitură

gâtiță f. v. gâtlej

gâtlej n. laringe, beregată, esofag, gâtită

gâtul vb. 1. a sugruma, a strangula, a jugula, a sugușa. 2. a înbăuși, a sufoca, a reprimă, a împiedica, a curma. 3. a se îngusta, a se strâmtă, a se subția, a se reduce

gâză f. gânganie, insectă, goangă, muscă

gealat m. călău, gâde

gealău n. rindea

geom n. 1. fereastră. 2. sticlă, lentilă, monoclu

geomantan n. valiză, cufăr

geomăn, -ă adj. 1. născut deodată. 2. (fig.) identic, același, similar

geomăt n. scâncet, vaiet, suspin, icnet, oftat, tânguire

geambaș m. 1. negustor, samsar (de cai). 2. şarlatan, hot, escroc

geomglu m. sticlar

geomile f. moschee, mecat

geomlăc n. ferestruică, gemuleț, vitraliu

geană f. pleoapă

geantă f. servietă, mapă, poșetă, tașcă

gel n. piftie

gelatină f. piftie, gel

gelatinos, -oasă adj. vâscos, cleios

gelos, -oasă adj. 1. bănuitor, temător, suspicios, zuliar. 2. invidios, pizmaș, ranchiuнос

gelezie f. 1. temere, bănuială, suspiciune. 2. ciudă, invidie, pică, necaz, ranchiuна

gelui vb. a rindela, a netezi, a fătu, a lustrui

gem n. marmeladă, magiun

geme vb. 1. a se tângui, a se lamenta, a suspina, a se văita. 2. a fi supraîncărcat, a fi plin

geminat, -ă adj. împerecheat, pereche, îngemănat

gemă f. cristal

gen n. 1. fel, mod, soi, tip, varietate, categorie, clasă. 2. manieră, stil, chip, caracter, sens. 3. specie, grup, diviziune, sistem

genealogie f. spătă, ascendență, înrudire

genera vb. a produce, a cauza, a declanșa, a naște, a crea, a isca, a face, a pricinui

general, -ă adj. 1. comun, obștesc, colectiv, public. 2. unanim, total, universal

generalitate f. totalitate, ansamblu, universalitate

generaliza vb. 1. a totaliza, a sintetiza. 2. a universaliza, a extinde

generalmente adv. totalmente, în general, în ansamblu, în genere

generalism m. arhistrateg, comandant suprem

generator, -oare adj. producător, dăător, creator

generație f. descendență, rând, serie(de oameni), spătă, neam

generos, -oasă adj. dănic, mărinimos, inimos, culant, galant, nobil

generozitate f. mărinimie, dănicie, largheță, caritate, omenie

geneză f. 1. origine, gnosă. 2. naștere, facere, apariție, ivire, creație

genotip n. german, plasmă germinalivă

genial, -ă adj. supradotat, exceptional, supraintelligent, ieșit din comun

geniu n. dar exceptional, talent imens

genocid n. masacru, carnaj, exterminare

gentil, -ă adj. amabil, curtenitor, politicos, drăguț, galant

gentileșe f. amabilitate, politețe, atenție, curtoazie, drăgălașenie

gentilom m. nobil, aristocrat, magnat

gențiana f. ghintură

genuflexiune f. 1. îngenunchere. 2. (fig.) ploconeală, obedientă, supunere

genuin, -ă adj. natural, curat, pur, veritabil

genune f. prăpastie, abis, hău

geometric, -ă adj. regulat, perfect

geometru m. topograf

geotropism n. adaptate, acomodare

ger n. îngheț, frig mare

gera vb. a administra, a conduce, a îngriji

gerar m. ianuarie

german, -ă m. f. neamă, nemțoaică

germanofil, -ă adj. filogerman, neamțofil

germen n. 1. embrion, sămânță. 2. (fig.) izvor, sursă, origine

germina vb. a încolți, a ieși, a apărea, a răsări

germinație f. încoltire, ieșire, răsărire, apariție

geros, -oasă adj. (foarte) rece, înghețat, friguros, glacial

gest n. atitudine, purtare, comportare

gestație f. sarcină

gestionar m. responsabil, șef, administrator

gestiune f. administrare, îngrijire, conducere

get m. dac, traco-dac

get-beget adv. adevărat, neaoș, veritabil, autentic, sadea

gheară f. 1. unghie. 2. cărlig

gheată f. pantof, papuc, botină

gheață f. grindină, piatră

gheb n. cocașă

ghebos, -oasă *adv.* 1. cocoșat, gheboșat. 2. gârbov, gârbovit, încovoiat
gheenă *f.* infern, iad
ghemotoc *n.* cocoloș, mototol, ghem, bot
ghemui *vb.* a se chirci, a se strânge, a se contracta, a se aduna, a se încovriga
gherghină *f.* dalie
gherlă *f.* închisoare, arest, temniță, ocnă, pușcărie
ghețuș *n.* polei, luncuș
ghes *n.* 1. ghiont, cot. 2. imbold, îndemn, stimul
gheșeft *n.* afacere, ciubuc, aranjament, învârteală
ghețar *m.* 1. aisberg. 2. sloi
ghici *vb.* 1. a intui, a întrevedea, a prevedea, a sesiza, a întrezări, a bănu. 2. a afla, a descoperi, a înțelege. 3. a prezice, a prevesti, a devina, a proroci
ghicitoare *f.* cimilitură, şaradă
ghicitor *m.* preziecător, oracol, astrolog, proroc
ghid *m.* călăuză, îndreptar, cicerone, busolă
ghida *vb.* a călăuzi, a conduce, a orienta, a îndruma
ghiduș *m.* v. bufon
ghidușie *f.* 1. glumă, năzbătie, poznă, strengărie. 2. farsă, festă, păcăleală, renghi, şotie
ghiers *n.* melodie, viers, ton
ghiftui *vb.* a se îmbuiba, a se îndopa, a se sătura
ghimirlie *f.* cocioabă, căsuță, bordei
ghimpe *f.* 1. ciulin, scai, scaiete, spin, țeapă, mărăcine. 2. (fig.) necaz, neajuns, supărat. 3. ironie, sarcasm, critică, venin
ghinion *n.* nenoroc, neșansă, ceas rău
ghinionist, -ă *adj.* nenorocos, păgubos
ghioagă *f.* măciucă, ciomag, bâtă
ghiol *n.* 1. nămol. 2. baltă, iezer, heleșteu

ghlont *n.* brânci, îmbrânceală, bușeală
ghionti *vb.* v. îmbrânci
ghiotură *f.* grămadă, multime
ghips *n.* ipsos
ghirlandă *f.* cunună, coroană, împletitură
ghiveci *n.* 1. oală, glastră, vas. 2. amestec, amestecătură, mixtură
ghivent *n.* filet
ghizd *n.* colac, margine
ghizdav, -ă *adj.* v. frumos
gigant *m.* uriaș, enorm, colos, namilă
gigantic, -ă *adj.* colosal, enorm, imens, măreț, formidabil, fabulos, fenomenal, uimitor, uluitor, teribil
gimnastică *f.* antrenament, exercițiu (fizic), mișcare
gineceu *n.* 1. pistil. 2. harem
ginecolog *m.* mamoș, obștețian
gingaș, -ă *adj.* 1. delicat, fin, grătos, fragil, suav, firav, plăpând, sensibil. 2. dificil, pretentios, mofturos, anevoios
gingășie *f.* v. delicatețe
gintă *f.* neam, popor, norod
gir *n.* garanție, cautiune, asigurare
gira *vb.* a garanta, a asigura, a chezășui
girant, -ă *m.* f. remitent, garant
giratoriu, -ie *adj.* circular, rotitor
girație *f.* rotație, rotire
gireadă *f.* grămadă, maldăr, şiră, morman
giruetă *f.* anemoscop
glugiuleală *f.* v. alintare
giulgiu *n.* lîntoliu, sovon, pânză
giuvaer *n.* bijuterie, podoabă, odor
giuvaergiu *m.* bijutier, argintar
glacial, -ă *adj.* 1. înghețat, polar. 2. rece, distant, neprietenos, rezervat
glaciar *n.* pleistocen
glaf *n.* pervaz, prichici
glandă *f.* v. organ
glanț *n.* poleială
glas *n.* 1. voce, ton, timbru, viers. 2. grai, vorbă, cuvânt, limbă
glastră *f.* ghiveci, oală, vas, vază

glazură *f.* luciu, lac, email, glanț, lustru

glăsui *vb.* v. vorbi

gle *f.* 1. pământ, ogor, țarină. 2. țară, patrie

gligan *m.* 1. mistret, porc sălbatic. 2. găligan, huidumă, matahală

glisant, -ă *adj.* alunecos, luncos

gloabă *f.* 1. mărtoagă, dărloagă, dabilă. 2. bir, impozit, amendă

gloată *f.* multime, ceată, buluc, grămadă, pâlc, adunătură, plebe, vulg

glob *n.* 1. sferă, rotogol, crug. 2. pământul, lumea, mapamondul

global, -ă *adj.* total, complet, deplin, pe de-a-neregul, totalmente

globular, -ă *adj.* sferic, rotund

glod *n.* mâl, noroi, nămol, mocirlă, tină

gloduros, -oasă *adj.* 1. mâlos, noroios, nămolos, mocilos. 2. bolo-vănos, pietros, bolovănit

glonț *n.* proiectil, plumb, cartuș

glorie *f.* 1. mărire, onoare, slavă, grandoare, strălucire. 2. laudă, elogiu, cinstire, omagiu, preamarire.

3. faimă, celebritate, reputație, prestigiul, renume

glorifică *vb.* v. preamarî

glorios, -oasă *adj.* 1. victorios, eroic, biruitor, învingător. 2. preamarit, slăvit, proslăvit, strălucit, faimos

glosă *vb.* 1. a explica, a lămuri. 2. a adnota, a comenta, a parafraza

glosar *n.* vocabular, lexic, lexicon

glosă *f.* explicație, adnotare, comentariu, notă

glucid *n.* zahăr

glugă *f.* capișon

glumă *f.* 1. spirit, calambur, băscălie. 2. umor, ironie, haz, ghidușie. 3. farsă, poznaș, festă, păcăleală, năzbătie, strengărie

glumet, -eață *adj.* hazliu, poznaș, spiritual, comic, hâtru, mucalit, sugubăt, ghiduș, mehenghi, șagalnic

glumi *vb.* a face haz, a spune glume, a șugui, a șodi, a vorbi în dodii

gnomic, -ă *adj.* sentențios, aforistic, moralist

gnoseologie *f.* epistemologie, teoria cunoașterii

goană *f.* 1. fugă, alergare, cursă, viteză. 2. hăituală, stârnire, haită. 3. împreunare, montă, gonire

goangă *f.* insectă, gânganie, gâză, hexapod

goarnă *f.* trompetă, trâmbiță

godac *m.* purcel

godeu *n.* cută, creț, pliseu, pliu

goeland *m.* pescăruș

gofra *vb.* a plisa, a face cute

gogi *vb.* v. boli

gogașă *f.* 1. pancovă, craiă. 2. cocon, crisaldă. 3. (fig.) minciună, născoceală, poveste, neadevăr

gogoman *m.* v. nătăflet

gogomănie *f.* v. neghiobie

gogonat, -ă *adj.* v. umflat

gol, **goală** *adj.* 1. dezbrăcat, despuiat, nud, dezgolit, golaș. 2. desert, sec, pustiu, necultivat, nelocuit, nepopulat. 3. golit, secat, vid, fără conținut, neocupat, liber, slobod. 4. (s.) lacună, lipsă

golan *m.* derbedeu, haimana, huligan, vagabond, teleleu, coategoale

golaș, -ă *adj.* gol, pleșuv, desfrunzit, despădurit

golanie *f.* mojicie, necuvintă, obrăznicie, măgărie

goli *vb.* 1. a deșerta, a descărca, a vîda. 2. a elibera, a evacua, a seca. 3. a dezbrăca, a despuia, a jefui, a prăda

goliciune *f.* nuditate, golătate; (fig.) sărăcie, lipsuri

gologan *m.* ban, franc, para, pitac, sfant, arginti, capital

gonaci *m.* hăitaș, gonaș, bătăiaș, fugău

goni *vb.* 1. a alerga, a fugi, a o lăla picior. 2. a fugări, a hătui, a mână, a alunga, a izgoni, a ostraciza. 3. a (se) împerechea, a (se) împreuna

gonoree *f.* blenoragie

gorgan *n.* deal, movilă, dâmb

gornist *m.* trumpetist, trumpet, trâmbițăș

gorun *m.* stejar
gospodar *m.* proprietar, administrator, stăpân, cârmuior, chivernisitor
gospodărește *adv.* cu chibzuială, judicios, bine gândit, convenabil
gospodări *vb.* a administra, a chivernisi, a conduce, a ocârmui
gospodărie *f.* familie, cămin, menaj, posesiune, acareturi
gospodină *f.* casnică, menajeră
grabă *f.* 1. zor, viteză, repezelă, iuteală, rapiditate. 2. urgentă, nerăbdare, precipitare, pripă, pripire
grabnic, -ă *adj.* 1. iute, repeede, rapid, neîntârziat. 2. imediat, curând, îndată, prompt. 3. urgent, presant
grad *n.* 1. nivel, stadiu, treaptă. 2. rang, funcție, poziție
grada *vb.* 1. a marca, a diviza, a indica. 2. a doza, a nuanța, a echilibra
gradat, -ă *adj.* 1. treptat, progresiv, succesiv. 2. dozat, nuantat, măsurat
gradație *f.* diviziune
grafic *n.* diagramă, schemă
grafie *f.* scriere, scris, scriitură
grafit *n.* plombagină
grai *n.* 1. limbaj, vorbire, exprimare, limbă. 2. idiom, dialect, subdialect. 3. glas, voce, cuvânt, verb, rost
grajd *n.* staul, sălaj, poiata, pătul, serai
gramafon *n.* patefon
grandilocvent, -ă *adj.* afectat, emfatic, retoric, pompos, patetic, bombastic, prețios
grandilocvență *f.* emfază, retorism, patos, manierism, prețiozitate
grandios, -oasă *adj.* măret, impozant, maiestuos, impunător, magnific, imens, semet, monumental, splendid, strălucit, falnic
grandoare *f.* măreteție, monumentalitate, splendoare, strălucire, fast
grandoman, -ă *adj.* înfumurat, megaloman, îngâmfat, infatuat, încrezut, semet
grandomanie *f.* v. înfumurare
granit *n.* (fig.) tărie, fortă, duritate

graniță *f.* 1. frontieră, hotar, margine, limită. 2. limită, demarcatie, zăgaz, barieră
granular, -ă *adj.* v. granulos
granulom *n.* nodul, chist, flegmon
granulos, -oasă *adj.* grâunțos, granular, grunjos, grunzueros
grapă *f.* boroană, colțar
gras, -ă *adj.* 1. corpulent, dolofan, rotofei, obez, gros, voluminos, plin, trupeș. 2. unsuros, uleios, onctuos, uns, untos. 3. fecund, fertil, mănos, roditor, îmbelșugat
gratie *f.* zăbreia, ostret, roștei
gratifica *vb.* a răsplăti, a recompensa, a premia
gratificație *f.* recompensă, primă, premiu
gratis *adv.* gratuit, degeaba, fără plată, pe nimic
gratitudine *f.* recunoștință, mulțumire
gratuit, -ă *adj.* 1. gratis, degeaba, fără plată. 2. inutil, nejust, neîntemeiat
gratula *vb.* a felicită, a lăuda
grația *vb.* a ierta, a absolvii, a amnistia
grație *f.* 1. farmec, gingăsie, drăgălașenie, şarm, finețe. 2. mlădiere, sveltete, suplete. 3. elegantă, nuri, atracție. 4. favoare, avantaj, ajutor. 5. (prep.) datorită, multumită
grătios, -oasă *adj.* gingaș, fin, delicat, suav, elegant, mlădios, suplu, zvelt
grav, -ă *adj.* 1. primejdios, periculos, acut, serios, sever. 2. solemn, important, marțial. 3. adânc, gros, profund, cavernos
grava *vb.* a întipări, a înscrie, a scrijeli
gravidă *f.* însărcinată, bortoasă, grea
graviditate *f.* sarcină, maternitate
gravita *vb.* a tinde, a se roti, a se concentra, a se aduna
gravitate *f.* 1. importanță, seriozitate, primejdie, pericol. 2. solemnitate, morgă, importanță. 3. profunzime, adâncime

gravitație *f.* atracție universală
grăbi *vb.* 1. a iuți, a accelera, a zori, a presa, a urgența. 2. a precipita, a pripă, a devansa

grăbit, -ă *adj.* grabnic, iute, zorit, precipitat, rapid, repepe, accelerat

grădinar *m.* horticultor, florar

grăi *vb.* a vorbi, a zice, a spune, a glăsui, a cuvânta, a comunica

grăitor, -oare *adj.* convingător, concludent, edificator, decisiv, elocvent

grămadă *f.* 1. vraf, maldăr, morman, movilă, aglomerare, teanc, purcoi, strânsură. 2. multime, duium, puhoi, sumedenie, ceată, buluc, droaie, grup, sir, gloată

grămădeală *f.* îmbulzeală, aglomeratie, affluentă, înghesuială, aflux

grămatic *m.* diac, pisar, scrib, scriitor, uricar

grăpa *vb.* a mărunți, a boroni

grăpiș *adv.* v. tărâș

grăsan, -ă *adj.* rotofei, dolofan, bucălat, grăsuț, durdului, plin, rotund

grăsimă *f.* untură, unsolare

grăsuț, -ă *adj.* v. grăsan

grătar *n.* grilă

grăunte *m.* bob, boabă, granulă, mișină

greață *f.* (fig.) dezgust, silă, aversiune, scârbă, repulsie, lehamite

grefă *vb.* a transplanta

grefă *f.* transplant

greoi, -oiae *adj.* 1. lent, încet, moale, molău, zăbavnic. 2. dificil, anevoios, încâlcit, confuz. 3. stângaci, neîndemnatic, încurcat

gresă *vb.* a unge, a lubrefia

gresie *f.* cute

greșeală *f.* 1. abatere, eroare, culpă, vină, păcat, vinovătie, sminteală, rătăcire. 2. inexactitate, incorectitudine. 3. gafă, prostie. 4. defect, cusur, neajuns, meteahnă, hibă, scădere, viciu

greși *vb.* 1. a se însela, a da greș. 2. a confunda, a încurca, a sminti, a rătăci. 3. a păcătui, a călcă legea

greșit, -ă *adj.* 1. incorect, eronat, inexact, smintit, fals, nefondat. 2. rău, nepotrivit, prost, stricat

grețos, -oasă *adj.* v. dezgustător

greu, grea *adj.*, *adv.* 1. masiv, mare, voluminos, dens, încărcat. 2. apăsător, copleșitor, înăbușitor. 3. dificil, anevoios, complicat. 4. neplăcut, dezgustător, nesuferit, respingător, urât. 5. aspru, cănesc, tulbure. 6. grav, periculos, rău, brutal, dur. 7. serios, important, însemnat, prețios

greutate *f.* 1. povară, sărcină, încărcătură, pondere. 2. dificultate, piedică, opreliște, impas, neajuns, nevoie, obstacol. 3. apăsare, neliniște, necaz, suferință, efort, osteneală. 4. (fig.) prestanță, influență, trecere, prestigiu, putere, faimă, înrâurire

gri *adj.* cenușiu, sur, fumuriu, plumburiu

grijanie *f.* cuminecătură, împărtășanie

grijă *f.* 1. teamă, frământare, preocupare, neliniște, îngrijorare, temere, aprehensiune. 2. atenție, precauție, prevedere, circumspecție, prudență, luare-aminte, băgare-de-seamă, vigilență. 3. interes, sincriseală, scrupul, migală,meticulozitate, minute. 4. ocrotire, protecție, pază, scut, oblađuire, supraveghere

grijiliu, -ie *adj.* atent, prudent, circumspect, prevăzător, precaut, preocupat, vigilant

grilă *f.* grătar, sită

grimasă *f.* schimonoseală, strâmbătură, scălbâmbătură, rictus

grimă *f.* machiaj, machiere

grind *n.*, *v.* deal

grindă *f.* bârnă, bară, stâlp, pociumb

grindei *n.* talpă, fus, osie

grindină *f.* piatră, gheătă

gripat, -ă *adj.* 1. răcit. 2. blocat, oprit (motorul)

griv, -ă *adj.* v. pestriț

grizat *adj.* amețit, beat, turmentat

grânar *n.* hambar, pătul, jitniță, magazie

grâne *pl.* 1. holde, lanuri. 2. cereale, bucate, pâine

groapă *f.* 1. scobitură, adâncitură, bortă. 2. mormânt. 3. râpă, surpătură, scufundătură

groază *f.* 1. spaimă, frică, teroare, înfiorare, oroare. 2. multime, duium, potop, puhoi, puzderie, sumedenie

groaznic, -ă adj. 1. îngrozitor, înfiorător, însământător, înfri-coșător, teribil, oribil. 2. colosal, extraordinar, fenomenal, formidabil, năpraznic, strașnic. 3. tare, mult, foarte, extrem. 4. urât, abominabil, dezgustător, terifiant

grobian, -ă adj. v. necioplit

grobăi *vb.* a guia, a grohoti

grohot *n.* 1. grohăit, guiațat. 2. pietriș, grohotiș, bolovaniș

grohotiș *n.* pietriș, prund, grohot, bolovaniș

gros, -oasă adj. 1. mare, voluminos, imens, masiv. 2. compact, dens, izolant; protector. 3. grav, profund, adânc, cavernos

grosolan, -ă adj. 1. brut, necizelat, nelucrat, neșlefuit, nefinisat, butucănos. 2. bădăran, primitiv, incult, mitocan, mojic, impertinent, nedelicat, mărلن, vulgar, grobian, ordinar, topârlan, mocofan

grosolanie *f.* v. mojicie

grotă *f.* peșteră, cavernă, catacombă

grotesc, -ească adj. burlesc, caraghios, parodic, ridicol

grozav, -ă adj. 1. groaznic, fioros, cumplit, înfiorător, oribil, teribil, atroce, crunt, infernal, însământător, strașnic. 2. colosal, extraordinar, fenomenal, formidabil, exceptional, fabulos, nemairomenit, negrăit, nespus, uimitor, strașnic, tare, extrem

grozăvenie *f.* grozăvie

grozăvi *vb.* v. făli

grozăvie *f.* 1. nenorocire, calamitate, oroare, flagel, dezastru, năpastă, prăpăd, pustiire, sinistru,

urgie. 2. cruzime, monstruozitate, barbarie, ferocitate, neomenie, violentă, sălbăticie. 3. multime, potop, buluc, duium, puhoi, grămadă, puzderie

grui *n.* colină, delușor, movilă, pisc, măgură

gruie *f.* macara, muflă

grumaz *n.* 1. gât, gâtlan, junghetură. 2. ceafă, cerbice, gârbiță

grunzuros, -oasă adj. 1. granulos, zgrunzuros, rugos. 2. aspru, scorțos

grup *n.* 1. ceată, bandă, buluc, cârd, droaie, gloață, trupă, grămadă, pâlc, stol. 2. clasă, categorie, grupare, tagmă, tabără, castă, factiune

grupa *vb.* 1. a aduna, a reuni, a comasa, a strânge, a asambla, a asocia. 2. a aranja, a clasifica, a distribui, a ordona, a orândui, a sistematiza, a repartiza

grupare *f.* v. grup

grupă *f.* unitate, grup, ceată, trupă, pâlc, stol

gudron *n.* catran, zeft

gudura *vb.* v. linguși

guiață *vb.* a grohăi, a covață

gumă *f.* 1. radieră. 2. cauciuc, elastic

gunoi *n.* 1. murdărie, impuritate, goz. 2. bălegar, îngrășământ. 3. (fig.) lichea, otreată, lepădătură

guraliv, -ă adj. vorbăret, limbut, flecar, palavrăgiu, gureș

gură *f.* 1. rost, buze, bot; (peior.) rât, flit, meliță, papagal, clantă, moară. 2. sărut, sărutare, pupătură. 3. înghițitură, sorbitură, dușcă, gât, îmbucătură, mușcătură. 4. articulație, glas, voce. 5. ceartă, scandal, vrajbă, sfadă. 6. deschidere, gaură, orificiu

gureș, -ă adj. v. guraliv

gurgui *n.* mamelon, sfârc

guriță *f.* sărut, sărutare

gurmand, -ă adj. lacom, mâncău, pofticos, mâncăcios

gust *n.* 1. sensibilitate, simț (estetic), stil, tinută. 2. înclinație, preferință, predispoziție, pornire. 3.

poftă, plăcere, dorință, capriciu, toane, extravagantă

gusta *vb.* 1. a încerca, a degusta, a cerceta. 2. a aprecia, a prețui, a-i plăcea. 3. a dejuna, a prânzi, a mâncă (frugal)

gustare *f.* 1. aperitiv. 2. dejun, prânz

gustat, -ă adj. apreciat, prețuit, plăcut

gustos, -oasă adj. delicios, plăcut, atrăgător, apetisant, savuros, succulent, picant

gușă *f.* 1. bărbie. 2. basedov. 3. gât, beregată, gâtlej

gușter *m.* şopârlă

gută *f.* 1. podagră. 2. apoplexie, paralizie, dambla

gutural *n.* catar, coriză, rinită, troahnă

gutural, -ă adj. velar

guvern *n.* consiliu de miniștri, cabinet, executivul

guverna *vb.* 1. a conduce, a cârmui, a dirigi, a administra, a chivernisi, a ocârmui. 2. a orienta, a îndruma

guvernamental, -ă adj. oficial, administrativ

guvernant *m.* conducător, șef, ocârmuiitor

guvernantă *f.* bonă, educatoare, șvester, îngrijitoare

guvernare *f.* 1. conducere, administrare, dirigiire, cârmuire, chivenisire. 2. regim, sistem politic

guvernator *m.* cârmuiitor, șef, administrator, ocârmuiitor

guvernământ *n.* regim, sistem politic, guvernare

guvidle *f.* glăvoacă

guzgan *m.* şobolan, chíçan, hârciog, popândău

H

habar *n.* grija, preocupare
habitat *n.* biotop
habotnic, -ă *adj.* bigot
hac *n.* 1. (reg.)piedică, obstacol. 2. (reg.) cui
hachită *f.* v. capriciu
hadâmb *m.* v. eunuc
hagialâc *n.* (rar.)pelerinaj
hagiu *m.* (inv.)pelerin
hahaleră *f.* v. secătură
haham *m.* rabin
hall *interj.* v. haide!
haldamac *m.* v. haimana
haidău *m.* v. haimana
haldei *interj.* 1.vino, hai. 2. dă-i drumul, să pornim
haiduc *m.* (inv.) v. pandur
halhul *adv.* v. razna
haimana *f.* derbedeu, vagabond, puşlama, lichea, golan, haidău, pierde-vară, fluiere-vânt
hain, -ă *adj.* v. rău
haină *f.* îmbrăcăminte, veşmânt, strai, veston, surtuc, sacou
haită *f.* 1. grup, ceată, turmă, gloată. 2. câine, potaie, cătea
hal *n.* stare, aspect, înfățișare, situație, împrejurare
halall *interj.* bravo!
halat *n.* 1. capot, haină lungă. 2. unealtă, sculă

hală *f.* 1. sală. 2. piată
halbă *f.* pahar de bere
halcă *f.* bucată, ciosvârtă, hartan
haleală *f.* (farm.) v. mâncare
hallma *f.* v. pățanie
halo *n.* aureolă, cerc, luminos
haitl *interj.* v. stop
haltă *f.* stație, oprire, popas
halteră *f.* greutate
halucinație *f.* vedenie, nălucire, năzărire, fantasmă, iluzie
ham *n.* harașament, echipament
hamal *m.* cărător, salahor, tregher
hamalâc *n.* muncă (grea), treabă (istovitoare)
hambar *n.* grânar, magazie, siloz
han¹ *m.* şef, căpetenie, comandanț (tătar)
han² *n.* ospătărie, birt, făgădău
handicap *n.* 1. dezavantaj, neajuns, impas. 2. greutate, piedică, balast
hang *n.* v. ison
hangar *n.* garaj, hală
hanger *n.* pumnal, cuțit, șiș
hanglu *m.* ospătar, birtaș
hanță *f.* 1. haină, strai, zdreanță. 2. gură-spartă, flecar

haos *n.* 1. dezordine, debandadă, confuzie, babilonie, harababură. 2. abis, hău, genune

haotic, -ă *adj.* confuz, încâlcit, dezordonat, încurcat

hap *n.* bulin, pilulă

hapcă *f.* (în expr.) *cu hapca =* 1. cu forță, cu de-a sila, pe nedrept, hoțește. 2. cu nemiluita, fără număr, cu rostopală

haplea *m.* v. nătărău

hapsân, -ă *adj.* 1. hain, câinos, crud, odios, răutăcios. 2. lacom, hrăpăret, avar, zgârcit, harpagon

har *n.* 1. dar, talent, măiestrie. 2. inspirație, facultate, disponibilitate

harababură *f.* dezordine, învălmășeală, haos, babilonie, aiureală

harachiră *n.* sinucidere, autosacrificare

haracă *n.* v. tribut

harap *m.* negru, maur, african

harapnic *n.* bici

harbuz *m.* pepene-verde, lubeniță

harcea-parcea *adj.* sfâșiat, distrus, nimicit, făcut praf, desființat

harem *n.* serai

harnașament *n.* ham

harnic, -ă *adj.* muncitor, activ, sărguincios, vrednic, destoinic, asiduu, zelos, silitor, neobosit, diligent, laborios

harpagon *m.* v. zgârcit

harpie *f.* v. dihanie

hartan *m.* v. halcă

hartă *f.* v. ceartă

hat *n.* răzor, hotar

hatără *n.* 1. v. plăcere. 2. v. favoare

hatman *m.* spătar

havalană *f.* chitară

havală, -e *adj.* albastru, azuriu, bleu

havană *f.* țigară de foi

havuz *n.* arteziană

haz *n.* 1. veselie, glumă. 2. umor, spirit, duh. 3. farmec, grătie, atracție

hazard *n.* întâmplare, soartă, destin, loterie

hazardă *v.b.* a risca, a se încumeta, a se aventura, a se expune

hazliu, -le *adj.* vesel, spiritual, glumet, șugubăt, amuzant, hazos, mucalit, comic

hazna *f.* cloacă

hazos, -oasă *adj.* v. hazliu

hăbăuc, -ă *adj.* v. năuc

hăcui *vb.* v. ciopârți

hăltăș *m.* gonaș, bătăiaș, mânător

hăltui *vb.* v. goni

hăltulală *f.* fugărire, goană, stârnire, gonire

hălăciugă *f.* v. desis

hăldăul *vb.* 1. a trăi, a sălășlui, a locui. 2. a izbuti. 3. a înainta, a merge, a propăși

hămăl *vb.* a lătra

hămesit, -ă *adj.* 1. lihnit, înfometat, flămând. 2. lacom, nesătios

hărăzi *vb.* 1. a destina, a sorti, a meni, a hotărî. 2. a acorda, a da, a dona, a dărui

hărmălale *f.* larmă, gălăgie, zgomot, zarvă, tărbăoi, tămbălău, vuie, balamuc, tam-tam, tapaj

hărnicle *f.* sărguintă, râvnă, zei, vrednicie, silintă, asiduitate, diligentă, destoinicie

hărtăni *vb.* v. rupe

hărtul *vb.* 1. a necăji, a cicăli, a întărâta, a săcâi, a tachina, a zădărî, a sucii și răsuci. 2. a lupta, a se încăiera, a se înfrunta

hărtulală *f.* hartă, încăierare, confruntare

hărtuit, -ă *adj.* v. săcăit

hăt *adv.* tare, foarte, mult și bine

hături *n.* pl. frâu, dârlogi

hătăș *n.* desis, mărcăciniș, sihlă, hălăciugă

hău *n.* prăpastie, genune, abis

hăullă *vb.* a chiui, a striga, a chioti, a cânta, a au

hăd, -ă *adj.* v. urât

hără *f.* v. ceartă

hărbă *n.* 1. ciob, spătură, tandără. 2. blid, crătiță, strachină, farfurie

hărbul *vb.* v. strica

hărcă *f.* 1. craniu, scăfărlie, căpătană, teastă, tigvă. 2. baborniță, zgrădiuroaică, hoașcă, cotoroantă

hărciog *m.* şobolan, guzgan

hârdău *n. v.* butoi
hârâi *vb.* 1. a mărâi. 2. a întărâta
hârjoni *vb.* a se zbengui
hârșâi *vb.* a freca, a târî, a târși
hartoape *n. pl. v.* groapă
hârjoagă *f.* terfelog
hârzob *n. v.* funie
hâtru, -ă adj. v. glumet
hâtâi *vb.* a clătina, a zgâltai
hebdomadar, -ă adj. săptămânal
hecatombă *f.* masacru, măcel,
genocid, ucidere
hegemon *m.* suprematie, domi-
nare, autoritate(supremă)
heleșteu *n. v.* iaz
helge *f.* nevăstuică
hematie *f.* eritrocit, globulă roșie
hemoroizi *m. (pop.)* trânci
hepatită *f.* icter, gălbiniare
herb *n. v.* blazon
hermafrodit, -ă adj. bisexual,
fătălău, bisexual
hermlină *f.* hermelină, cacom
hernie *f.* boșorogeală, vătămătură,
hâitură, surpătură
herpes *n.* spuzeală
hetairă *f.* curtezană, damă, prosti-
tuată
heteroclit, -ă adj. composit, etero-
gen
hexapod *m. v.* insectă
hibă *f.* neajuns, defect, lipsă
hibernal, -ă adj. iernatic
hibrid, -ă adj. corcit, amestecat
hidos, -oasă adj. dezgustător, urât,
monstruos, groaznic, oribil, hâd, slut,
pocit, desfigurat
hidrant *n.* gură de apă
hodrargir *n.* mercur
hidromel *n.* mied
hidropizie *f.* dropică, idropizie,
boala de apă
hidroxil *m.* oxidril
hieratic, -ă adj. 1. sfânt, sacru. 2.
rigid, static, înțepenit
hieroglific, -ă adj. necitet, ilizibil,
indescifrabil
himeră *f.* iluzie, fantezie, în-
chipuire, utopie, nălucire, fantasmă
himeric, -ă adj. iluzoriu, închipuit,
irealizabil, fantastic, imaginar, utopic

hindus, -ă adj. indian
hiperbolă *f.* exagerare, superlativ
hipermetropie *f.* prezbitmist
hipism *s.n.* călărie
hipnotic, -ă adj. hipnotizant, nar-
cotic, somnifer, soporific
hipnotiza *vb.* a captiva, a subjugă,
a fascina, a încânta, a seduce, a vrăji
hipnotizant, -ă adj. v. hypnotic
hipocentru *n. v.* epicentru
hipodrom *n.* turf
hirlită *vb. v.* felicita
hirotonisi *vb.* a preoți
hirsut, -ă adj. 1. zbârlit, vâlvoi,
ciufulit. 2. urâcios, posac, ursuz,
morocănos
hlamidă *f.* mantie
hlizi *vb.* 1. a chicoti, a râde. 2. a se
zgâi, a se holba, a căsca ochii, a se
boldi
hol *interj.* stop! stai
hoardă *f.* 1. ceată, sălahtă, ordie,
grup, bandă. 2. trib
hobot *n.* vâl, feregea, broboardă,
basma
hodorog *m.* babalâc
hodorogi *vb.* 1. flecări. 2. a se
strica, a se dărăpăna, a se hârbui, a
se uza, a se şubrezi, a se hrentui
hogaş *n. v.* fâgaş
hogeag *n.* horn, coş
hohot *n. v.* plâns (sau râs)
hohoti *vb. v.* râde
hoinar, -ă adj. vagabond, haimana,
plimbăreţ, rătăcitor, prieag, pierde-
vară
hoinări *vb. v.* vagabonda
hoit *n. v.* cadavru
hol *n.* antreu, sală, vestibul
holba *vb. v.* zgâi
holbat, -ă adj. zgâit, căscat, boldit,
umflat
holdă *f.* lan, ogor, tarină, tarla
holendru *n.* 1. filtru. 2. racord
holercă *f. v.* rachiu
holm *n.* deal, colină
holocaust *n. v.* masacru
holtei *m.* burlac, celibatar, neînsu-
rat
homicid *n.* crimă, ucidere,
asasinat

- homosexual** *m.* pederast, invertit
hop *n.* 1. piedică, obstacol. 2. greutate, dificultate. 3. săritură. 4. groapă, hârtoapă
horă *f.* 1. dans, joc. 2. cântec, doină, baladă, melodie
horbotă *f.* dantelă
horcăl *vb.* v. sforăi
horn *n.* coș, hogeag, buduroi
hornar *m.* coșar
horoscop *n.* zodiac
horticultură *f.* grădinărit
hotar *n.* 1. graniță, frontieră. 2. hat, răzor, mejdină, margină, limită, capăt. 3. regiune, ținut
hotărî *vb.* 1. a stabili, a fixa, a decide, a dispune, a decreta, a porunci, a stipula. 2. a hărăzi, a soroci, a destina, a ursi, a predestina, a meni. 3. a delimita, a hotărni, a mărgini
hotărâre *f.* 1. decret, sentință, poruncă, dispoziție, ordin, edict, ordonanță, decizie, rezoluție. 2. determinare, tărie, fermitate, dârzenie
hotărât, -ă adj. 1. decis, ferm, intransigent, neabătut, inflexibil, neșovăitor. 2. fixat, stipulat. 3. destinat, sorocit, menit, ursit. 4. indisutabil, sigur, neîndoios, categoric
hotărător, -oare adj. decisiv, determinant, important, esențial, concludent
hotărnică *vb.* v. delimita
hot *m.* 1. pungaș, fur, borfaș, lotru, tâlhar, mâna-lungă. 2. strengar, şiret, istet, şmecher, nostim. 3. şarlatan, viclean, sforar, pişicher, haramin, excroc, impostor, pezevenghi
hoțește *adv.* tâlhărește, pe furiș, tiptil, pe nevăzute
- hoție** *f.* furt, fraudă, defraudare, pungăsie, jaf, tâlhărie, găinărie, delapidare, excrocherie
hram *n.* 1. patron. 2. rost, rol, misiune
hrană *f.* aliment, mâncare, bucate, merinde, nutritie, de-ale gurii
hrâni *vb.* a mâncă, a(se) alimenta, a(se) nutri, a(să) întreține
hrânitor, -oare adj. nutritiv, consistent, sătios, succulent
hrăpareț, -eață adj. lacom, rapace, nesătios, avid, nesătul
hrîb *m.* burete, mâňătarcă
hrisov *n.* act, document, înscris
hristoitie *f.* v. evlavie
hronic *n.* cronică, letopisť, anale
hrubă *f.* 1. grotă, peșteră, beci. 2. bordei, subterană
huceag *n.* tufiș, crâng, desis, pădurice, hătiș, huci
hudiță *f.* v. ulicioară
huhurez *m.* v. bufniță
huidul *vb.* a ocără, a apostrofa, a vitupera, a insulta, a dezaproba
huldumă *f.* namilă, matahală, zdrahon, vlađjan, găligan
hulă *f.* ocară, condamnare, defăimare, critică
huli *vb.* v. ocără
huligan *m.* v. derbedeu
hulpav, -ă adj. v. lacom
hulub *m.* porumbel, porumb
humă *f.* v. argilă
hurduca *vb.* v. zgâltai
hurult *n.* durduit
husă *f.* învelitoare
huzmet *n.* v. slujbă
huzur *n.* lăfăire, trândăvire, îmbuibare, belșug
huzurl *vb.* a se lăfăi, a se îmbuibă, a trăi după plac

ial *interj.* poftim!, ţine!
iacial *interj.* iată!, priveşte!
iacint *m.* zambilă
iad *n.* 1. infern, gheenă, tartar. 2. chin, suferință, nenorociri, supliciu
iamă *f.* în expr. *a da iamă* = a năvăli, a se năpusti, a da buzna, a se repezi
ianuarie *m.* gerar
iar¹ *conj.* 1. și. 2. dar, însă
iar² *adv.* din nou, încă o dată, iarăși
iarăși *adv.* v. iar²
iarbă *f.* 1. buruiană. 2. ierbacee. 3. pajiște. 4. peluză
iarmaroc *n.* bâlcii, târg
iatac *n.* dormitor
iatacan *n.* sabie, paloș
iată *interj.* 1. uite!, priveşte!, iacă! 2. deodată, fără veste, pe neașteptate
iavaș *adv.* încet, domol, binișor
iaz *n.* heleșteu, baltă, lac, iezer, smârc, mlaștină
iazmă *f.* arătare, nălucă, stafie, vedenie, strigoi
ibovnic,-ă *m. f.* amant, iubit, drăguț
ibrăşin *n.* 1. ată răsucită. 2. papiotă
ic *n.* pană
iceberg *n. v.* aisberg

icnet *n.* geamăt, icneală, icnire, icnitură, suspin
icoană *f.* imagine, tablou, chip
iconoclast *m.* rebel, răzvrătit
iconostas *n.* catapeteasmă, tâmplă
icter *n.* gălbinare, hepatită
ictus *n.* soc, atac, apoplexie
ideal *n.* 1. tel înalt, scop, țintă, aspirație. 2. (adj.) perfect, desăvârșit, excelent, nobil, spiritual
idealiza *vb.* v. înfrumuseță
idealizat,-ă *adj.* aureolat, poetizat, supraevaluat
idee *f.* 1. gând, judecată, opinie, părere, concept, intuție. 2. viziune, principiu
idem *adv.* la fel, tot aşa, același
identic,-ă *adj.* aidoma, întocmai, la fel, congruent, concordant, echivalent
identifica *vb.* a recunoaște, a preciza, a fixa, a constata
identificabil,-ă *adj.* recognoscibil
identitate *f.* conformitate, consimilitudine, specific, proprietate, valoare în sine
idilă *f.* 1. bucolică, poemă pastorală. 2. dragoste, amor (naiv), afecțiune

idilic, -ă *adj.* bucolic, pastoral, câmpesc; (fig.) idealizat, înfrumusețat
idiom *n.* dialect, grai, limbă, vorbire
idiomatic, -ă *adj.* dialectal, regional
idiosincrasie *f.* intoleranță, sensibilitate
idiot, -ă *adj.* cretin, tâmpit, redus, imbecil, tâcniță, neghiob, nerod
idiotiza *vb.* v. tâmpiti
Idioție *f.* neghiobie, tâmpenie, prostie, nerozie, cretinism
idol *n.* zeu, divinitate; (fig.) iubit, adorat, idealizat
idolatrie *f.* divinizare, adorație, proslăvire, preamărire
idolatriza *vb.* v. adora
ieftin, -ă *adj.* 1. convenabil, avantașos, (pret) bun. 2. banal, comun, ordinar
ieftini *vb.* a reduce, a micșora, a scădea (pretul)
iele *f. pl.* șoimane, rusaliu, iasme, drăgaice, sănziene, vântoase
ienupăr *m.* jneapăn
iepure *m.* urechiat
iepurește *adv.* 1. repede, în goană. 2. vigilant, nedormit, veghetor
ierarh *m.* arhiereu, episcop, mitropolit
ierarhie *f.* rang, treaptă, stare, ordine, succesiune, scară
ierarhiza *vb.* a ordona, a clasifica, a rândui
ierbărie *f.* bălării, ierburi
ieremiadă *f.* tânguire, plânset, văicăreală, jeluire
iernatic, -ă *adj.* hibernal
iertă *vb.* a absolvii, a scuti, a trece cu vedere
iertare *f.* 1. absolbire, scutire, scuză. 2. îngăduință, milostivire, îndurare, indulgență, clementă, generozitate
iertător, -oare *adj.* v. indulgent
ieruncă *f.* găinușă
ieși *vb.* 1. a pleca, a se duce, a merge, a părăsi, a se depărta. 2. a rezulta, a reieși, a decurge, a izvorii, a urma. 3. a se ivi, a apărea, a răsări, a

se vedea. 4. a ajunge, a deveni, a se face. 5. a se decolora, a se spălați
ieșil *interj.* afară!, pleacă!
ieșire *f.* 1. poartă, ușă, deschidere. 2. soluție, dezlegare. 3. eliberare, scăpare. 4. reacție, violentă, ostilitate, agresiune
ieșit, -ă *adj.* 1. proeminent, reliefat. 2. decolorat, spălațit
iezătură *f.* stăvilă, baraj, dig, stăvilar, zăgaz
iezer *n.* baltă, lac, tău
iezuit *m. v.* ipocrit
Ifos *n.* îngămfare, aroganță, înmurare, trufie, orgoliu
ifose *n. pl.* pretenții, fumuri
igienic, -ă *adj.* curat, sănătos; dezinfecțat, sterilizat
igliță *f.* 1. croșetă. 2. andrea
ignar, -ă *adj.* incult, prostänac, neștiitor, ignorant
ignifug, -ă *adj.* neinflamabil, rezistent (la foc)
ignobil, -ă *adj.* ticălos, mizerabil, javră, josnic
ignominie *f.* josnicie, ticăloșie, infamie, mărșăvie
ignora *vb.* 1. a nu ști, a nu cunoaște, a băjbâi. 2. a neglijă, a nu lăsa în seamă, a lăsa deoparte, a omite
ignorant, -ă *adj.* v. incult
ignoranță *f.* incultură, prostie, neștiință, stupiditate
ignorare *f.* neglijare, omitere, ne-socotire, uitare
igrasie *f.* umezeala
ilar, -ă *adj.* v. ilariant
ilariant, -ă *adj.* amuzant, de râs, caraghios, ilar, distractiv
ilău *n.* nicovală
illegal, -ă *adj.* 1. nelegal, ilicit, nepermis, prohibit, interzis, incorrect. 2. clandestin, subversiv, conspirativ, subteran
ilic *n.* pieptar, bundită
ilicit, -ă *adj.* v. ilegal
ilizibil, -ă *adj.* necitat, indescifrabil
ilogic, -ă *adj.* irational, absurd, incoherent, nelogic, anomal, fără temei

iluminat, -ă adj. 1. luminat, strălucitor. 2. inspirat

iluminatie f. luminație, lumină mare, strălucire

iluminist, -ă adj. umanist, progresist, renascentist

ilustra vb. 1. a exemplifica, a înfățișa, a demonstra, a reprezenta..2. a se distinge, a se remarcă, a se impune

ilustrată f. vedere

ilustrativ, -ă adj. demonstrativ, edificator, exemplificator

ilustrator m. desenator

ilustrație f. imagine, poză, desen, figură

ilustru, -ă adj. renumit, vestit, faimos, strălucit, celebru, eminent

iluzie f. închipuire, nălucire, amăgire, fantezie, nălucă, miraj

iluziona vb. a se amăgi, a se înșela, a-și închipui, a i se năzări

iluzionism n. scamatorie

iluzionist m. scamator, vrăjitor, magician

iluzoriu, -ie adj. înselător, amăgitor, ireal, irealizabil

imaculat, -ă adj. nepătat, pur, curat, nevinovat, innocent

Imagina vb. a închipui, a reprezenta, a concepe, a vedea, a inventa, a născoci, a combina, a scorni, a izvodi, a descoperi

imaginari, -ă adj. fictiv, închipuit, ireal, plăsmuit, născocit, fantezist

imaginativ, -ă adj. inventiv, creator, inventator

imagine f. reprezentare, înfățișare, tablou, chip, reproducere, icoană

imanent, -ă adj. lăuntric, intrinsec

imaș n. pășune, izlaz

imaterial, -ă adj. impalpabil, spiritual, sufletesc, ideal

imatur, -ă adj. prematur, necopt

imbatabil, -ă adj. invincibil, neînvins, neînfrânt, de neînvins

imbecil, -ă adj. neghiob, prost, nerod, netot, cretin, tâmpit, idiot

imbecilitate f. v. prostie

imberb adj. june, adolescent

imbold n. îndemn, stimulent, impuls, pornire, stimul, stârnire

imediat adv. numai de căt, repede, iute, grabnic, îndată, rapid, degrabă

imemorabil, -ă adj. străvechi, antic, de demult

imens, -ă adj. 1. enorm, nesfârșit, vast, nemărginit, nemăsurat, colosal, nețărmurit, gigantic. 2. foarte mult, nenumărat, infinit

imensitate f. nemărginire, vastitate, nesfârșire, gigantism

imersiune f. scufundare

imigrare vb. a intra, a trece, a sosi (în altă țară)

iminent, -ă adj. inevitabil, ineluctabil, de înlăturat

imita vb. 1. a mima, a copia, a reproduce, a reda, a reprezenta. 2. a îngâna, a se schimonosi, a maimuțări

imitație f. copie, pastișă

imixtiune f. amestec, ingerință, intervenție

imn n. odă, glorificare, proslăvire, preamărire

imobil¹, -ă adj. nemîscat, neclintit, fix, încremenit, rigid

imobil² n. clădire, casă, construcție, edificiu

imobiliar, -ă adj. nemîscător, imobil

imobilism n. rigiditate, neclintire, fixitate, imobilitate

imobilitate f. neclintire, nemîscare, rigiditate, imobilism, fixitate

imobiliza vb. a fixa, a opri, a retine, a întinui, a prinde

imoral, -ă adj. corrupt, necinstit, depravat, desfrânat, obscene

imoralitate f. v. corupție

imortaliza vb. a nemuri, a eterniza, a perpetua

impacient, -ă adj. nerăbdător, îngrijorat, neliniștit, netihnit

impacientă vb. a se neliniști, a se agita, a nu mai aștepta, a se îngrijora

impact n. ciocnire, incidentă, lovire

impalpabil, -ă adj. imperceptibil, minuscul, imaterial, insesizabil

impar adj. nepereche, fără sot,

imparitate f. inegalitate

impartial, -ă adj. nepărtinititor, corect, obiectiv, drept

impartialitate f. obiectivitate, corectitudine, nepărtinire

impas n. neajuns, dificultate, încurcătură, strâmtoreare

impasibil, -ă adj. indiferent, ne-păsător, insensibil, imperturbabil

impecabil, -ă adj. ireproșabil, fără cusur, perfect, absolut

impediment n. piedică, obstacol, barieră, dificultate

impenetrabil, -ă adj. de nepătruns, inaccesibil; (fig.) tainic, misterios

imperativ n. comandament, obligație, datorie, cerință, poruncă

imperativ, -ă adj. obligatoriu, constrângător, poruncitor, categoric

imperceptibil, -ă adj. nesesisabil, nesimțit, nevăzut, neauzit

imperfect, -ă adj. deficient, nedeplin, nedesăvârșit, defectuos

imperfecțiune f. cusur, defect, neajuns, lipsă, scădere

imperial, -ă adj. împăratesc, domnesc, grandios, magnific, măreț

imperiu n. împărtie, stăpânire, dominație

imperios, -oasă adj. imperativ, stringent, presant, obligator

impermeabil, -ă adj. fulgarin, trenci, fâș, manta, balon

impertinent, -ă adj. insolent, obraznic, necuvîncios, nerrespectuos

impertinență f. insolentă, necuvîntă, obrăznicie, nerușinare

imperturbabil, -ă adj. calm, măsurat, netulburat, liniștit, nepăsător

impetuos, -oasă adj. năvalnic, nestăpânit, coleric, nestăvilit, tumultuos

impieta vb. a leza, a atinge, a afecta

impietate f. nelegiuire, sacrilegiu, ofensă, cinism

implacabil, -ă adj. neîmblânzit, crud, neiertător, nepotolit, neîndurat

implanta vb. a inseră, a introduce, a fixă, a aşeza

implica vb. a (se) angaja, a se amesteca, a participa, a se include

implicație f. amestec, angajament, participare, conexare, consecință

implicit, -ă adj. cuprins, subînteleș, strâns legat, inclus

implora vb. a ruga, a cere, a pretinde, a solicita, a insista, a conjura

implorator, -oare adj. rugător, inconsistent, solicitator

impoliteță f. necuvîntă, mitocănie, obrăznicie

imponderabil, -ă adj. 1. diafan, fără greutate, aerian. 2. imperceptibil, insesizabil, subtil

importă vb. 1. a aduce, a cumpăra. 2. a conta

important, -ă adj. 1. însemnat, necesar, indispensabil. 2. remarcabil, deosebit, marcant, ilustru, distins. 3. arogant, încrezut

importantă f. v. însemnatate

importuna vb. a deranja, a indispușe, a plătiști, a incomoda

imposibil, -ă adj. 1. irealizabil, cu neputință. 2. insuportabil, groaznic, nesuferit, chinitor

impossibilitate f. neputință, paralizie, blocaj

impostor m. şarlatan, escroc, pungaș, farsor, şnapan

impostură f. escrocherie, şarlatanie, înşelătorie, fraudă, pungașie

impotent adj. m. neputincios, incapabil, emasculat

impotență f. neputință, incapacitate, emasculație

impozant, -ă adj. impunător, grandios, măreț, falnic, impresionant, minunat

impozit n. bir, contribuție, datorie, dare, dajdie

impracticabil, -ă adj. defect, stricat, degradat, desfundat, rău

imprecație f. blestem, injurie, injurătură, invectivă, proferare

imprecis, -ă adj. neclar, vag, neprecis, confuz, nelămurit, nesigur, aproxiimativ

impregnat, -ă adj. îmbibat, saturat, plin de...

impresie *f.* 1. părere, opinie, sentiment, senzație. 2. efect, urmare

impresiona *vb.* a emoționa, a sensibiliza, a mișca, a răscoli, a tulbură

impresionabil, -ă adj. sensibil, simțitor, emotiv

impresionant, -ă adj. impozant, uimitor, dramatic, spectaculos, falnic, mișcător, grav.

imprevizibil, -ă adj. neașteptat, subit, neprevăzător, surprinzător

imprima *vb.* 1. a întipări, a fixa, a înregistra, a pecetului. 2. a tipări, a edita, a publica. 3. a impulsiona, a determina

imprimat, -ă adj. n. 1. tipărit, editat, publicat. 2. (*n.*) tipăritură, formular

imprimerie *f.* tipografie, tipar

improb, -ă adj. v. necinstit

improbabil, -ă adj. nesigur, incert, îndoelnic

impropriu, -ie adj. inadecvat, nepotrivit, incorrect, nerecomandabil

improviza *vb.* a însăila, a schița, a alcătuи sumar

improvizație *f.* încropire, însăilare, schiță, alcătuire (sumară)

imprudent, -ă adj. nechibzuit, nesocotit, neprevăzător, necugetat, hazardat

imprudență *f. v.* nechibzuintă

impudic, -ă adj. nerușinat, imoral, obscen, lasciv, degradat

impuls *n.* stimulent, îndemn, imbold, avânt, elan

impulsiona *vb.* a stimula, a da avânt, a imprima (elan)

impulsiv, -ă adj. nestăpânit, nervos, iute, necumpănit, holeric, bătăios

impulsivitate *f.* violentă, ne-stăpânire, dezlăntuire, agresivitate

impunător, -oare adj. măret, falnic, impozant, majestuos, grandios, imperial, impresionant, splendid

impune *vb.* 1. a obliga, a constrângere, a sili, a pretinde, a cere. 2. a trebui, a necesita. 3. a impresiona, a mișca, a însufleții

Impunere *f.* 1. constrângere, obligație, silă. 2. impozit, bir, taxă, dare

impur, -ă adj. v. murdar

impuritate *f.* 1. murdărie, gunoi, deșeu. 2. corp străin, amestec, toxicitate

impus, -ă adj. comandat, ordonat, obligatoriu, silnic

imputa *vb.* 1. a reproșa, a învini, a musta, a pune pe seama... 2. a amenda, a taxa, a sanctiona

imputare *f.* 1. reproș, înviniuire, dojană, mustrare, acuzație. 2. amendă, taxare, sanctiune

imuabil, -ă adj. v. constant

imund, -ă adj. murdar, jegos, dezgustător, degradat, ruinat, oribil

imunitate *f.* inviolabilitate, apărare, intangibilitate

imun, -ă adj. apărat, inviolabil, intangibil

inabil, -ă adj. v. stângaci

inabordabil, -ă adj. v. inaccesibil

inaceptabil, -ă adj. inadmisibil, neacceptabil; respingător, revoltător

inaccesibil, -ă adj. de neajuns, oprit, izolat, inabordabil

inactivitate *f.* trăندăvie, lenevie, indolență, pasivitate, inertie

inactual, -ă adj. depășit, învechit, perimat

inadaptabil, -ă adj. rezistent, conservator, refractar, retrograd

inadecvat, -ă adj. nepotrivit, impropriu, necorespunzător

inadmisibil, -ă adj. nepermis, oprit, interzis, intolerabil

inadvertență *f.* greșeală, eroare, nepotrivire, neconcordanță

inalterabil, -ă adj. (fig.) statornic, neschimbător, persistent

inamic, -ă m. f. dușman, vrăjmaș, oponent

inanimat, -ă adj. neînsuflăt, amorf

inanție *f.* infometare, sfărșeală, istovire

inaplicabil, -ă adj. nepractic, ne-izbutit, inutil, eșuat, ratat

inapt, -ă adj. nepotrivit, incapabil, neputincios

inaptitudine *f.* incapacitate, neputință

Inatacabil, -ă adj. invulnerabil, apărăt, imbatabil

Inaugura vb. a deschide, a începe, a face public

inavuabil, -ă adj. de nespus, rușinos, nedern, groaznic, de tăcut

incalcilabil, -ă adj. imens, uriaș, incomensurabil, infinit, enorm

incandescent, -ă adj. încocat, înrăsit, roșu, arzând

Incantație f. încântare, desfătare, euforie

incapabil, -ă adj. neputincios, neprinciput, nevrednic, incompetent, prost

incapacitate f. neputință, neprincipere, nepregătire, incompetență

incarna vb. a personifica, a întrupa, a materializa, a concretiza

incendia vb. a aprinde, a arde, a da foc, a pârjoli

Incendiu n. foc, pojar, pârjol, combustie

incert, -ă adj. nesigur, îndoelnic, tulbure, nebulos, învăluit, cu semn de întrebare

incertitudine f. v. îndoială

inchizitorial, -ă adj. nemilos, crud, aspru, temut; neiertător

incident n. 1. întâmplare, eveniment, episod, peripetie, aventură. 2. conflict, ciocnire, disensiune, obiecție, reproș

incidental, -ă adj. v. întâmplător

incinera vb. a arde

incipient, -ă adj. începător, inițial

incisiv, -ă adj. tăios, mușcător, caustic, sarcastic, satiric, batjocoritor

incita vb. a atâta, a provoca, a întăriță, a instiga

incitant, -ă adj. provocator, sensual, atâtător

incizie f. tăietură, crestătură, deschidere

include vb. a cuprinde, a conține, a îngloba

inclusiv, -ă adj. împreună cu, și cu, la un loc cu...

incoerent, -ă adj. dezlănăt, ilogic, neclar, discontinuu, haotic

incognito adv. într-ascuns, în taină, discret, nedeclarat, neprevăzut

incolor, -ă adj. 1. spălașit, decolorat, șters. 2. (fig.) searbăd, inexpresiv

incomensurabil, -ă adj. nesfârșit, infinit, nemărginit

incomod, -ă adj. supărător, jenant, neplăcut, inconvenabil, stânjenitor

incomoda vb. a supăra, a indispușe, a stingheri, a încurca, a deranja

incomparabil, -ă adj. extraordinar, unic, nepereche, exceptional, fără asemănare

incompatibil, -ă adj. v. nepotrivit

incompetent, -ă adj. incapabil, nepregătit, neprinciput, ageamiu

incompetență f. neprincipere, incapacitate, nepregătire

incomplet, -ă adj. lacunar, fragmentar, parțial, insuficient, cu lipsuri

incomprehensibil, -ă adj. încurcat, de neînțeles, haotic, încâlcit

incongruent, -ă adj. neconcordant, nepotrivit, în dezacord

incongruență f. nepotrivire, contradicție, dezacord, antonomie

inconsecvent, -ă adj. nestatornic, schimbător, capricios, inconstant, oscilant, instabil, nehotărât, neseros, labil

inconsolabil, -ă adj. v. nemângâiat

inconstanță f. v. instabilitate

inconstient, -ă adj. 1. leșinat, pierdut, amețit. 2. instinctiv, automat, mecanic. 3. irațional, nesocotit, irresponsabil

incontestabil, -ă adj. sigur, cert, evident, categoric, indisputabil

inconvenient n. neajuns, dificultate, piedică, dezavantaj

incorrect, -ă adj. 1. inexact, greșit, eronat. 2. necinstit, neonest, coruptibil. 3. ilegal, imoral

incorrectitudine f. v. necinste

incorrigibil, -ă adj. înrăit, înveterat, de neîndreptat

incorruptibil, -ă adj. onest, dintr-o bucată, inflexibil, cinstit, moral, integrul

incredibil, -ă *adj.* de necrezut, fantastic, uimitor, ireal

incrimina *vb.* a acuza, a învinui, a inculpa, a culpabiliza, a învinovăți

inculpa *vb.* v. incrimina

inculpat, -ă *adj.* acuzat, învinuit, părât, împrincipat, reclamat

incult, -ă *adj.* ignorant, neinstruit, necultivat, agramat, prost, neînvățat

incultură *f.* v. ignoranță

incumba *vb.* a se impune, a reveni, a fi dator, obligat

incurabil, -ă *adj.* nevindecabil, condamnat, grav bolnav, pierdut

incurie *f.* delăsare, neglijență, neîngrijire

incursiune *f.* raid, vizită, cercetare (rapidă)

indecent, -ă *adj.* nerușinat, im pudic, necuviincios, imoral, obscen

Indecență *f.* v. necuviință

indecis, -ă *adj.* nehotărât, nesigur, ezitant, șovăielnic

indefinit, -ă *adj.* v. nelămurit

indelebil, -ă *adj.* de neșters, neutrat, indestructibil

independent, -ă *adj.* autonom, neatârnăt, liber, emancipat, suveran, de sine stătător

indescifrabil, -ă *adj.* necitit, ilizibil, de neînțeles

indescriptibil, -ă *adj.* inexprimabil, indicibil, inefabil, copleșitor

indeterminat, -ă *adj.* v. neprecizat

index *n.* indice, registru

indezirabil, -ă *adj.* nedorit, repulsiv, antipatic, respingător

indica *vb.* 1. a arăta, a semnală, a face cunoscut, a preciza, a specifica.

2. a recomanda, a prescrie, a sfătu, a specifica, a sugera

indicat, -ă *adj.* nimerit, convenabil, corespunzător, potrivit, binevenit, recomandabil

indicativ, -ă *adj.* îndrumător, indicator, arătător

indicator *n.* semn, reper, jalon, semnal

indicație *f.* îndrumare, lămurire, recomandare, sfat, îndemn, directivă, orientare, prescripție

indice *n.* index, registru, listă

indicibil, -ă *adj.* inexprimabil, nefabil, de nespus

indiciu *n.* semn, indicație, semnal; dovedă, atestat

indiferent, -ă *adj.* nepăsător, insensibil, pasiv, impasibil, indolent, rece, apatic

indiferență *f.* nepăsare, apatie, tembelism, pasivitate, insensibilitate

indigen, -ă *adj.* autohton, aborigen, băstinaș, pământean

indigență *f.* săracie, lipsă, mizerie

indigest, -ă *adj.* 1. nedigerabil, greu. 2. confuz, greoi, haotic

indigna *vb.* a (se) revolta, a fi nemultumit, a (se) înfuria, a (se) scandaliza

indigo *n.* carbon, plombagină, hărtie-carbon

indirect, -ă *adj.* mijlocit, pe ocolite, mediat

indisciplinat, -ă *adj.* nesupus, neascultător, recalcitrant, insubordonat

indisciplină *f.* nesupunere, insubordonare, abatere, dezordine, anarchie

indiscret, -ă *adj.* curios, nerezervat, nereținut

indiscutabil, -ă *adj.* cert, neîndoelnic, hotărât, precis, sigur, incontestabil, categoric

indisolubil, -ă *adj.* indestructibil, infrangibil, inseparabil

indispensabil, -ă *adj.* fundamental, principal, neapărat, obligatoriu, vital

Indispensabili *m. pl.* izmene

Indisponibil, -ă *adj.* ocupat, prins, angajat, inapt

indispoziție *f.* supărare, suferință, deprințare

indispune *vb.* a supăra, a mâhni, a enerva, a irita, a plăcisi, a înfuria

individ *m. om*, persoană, ins, bărbat

individual, -ă *adj.* personal, singur, căte unul, particular, aparte

individualism *n.* egoism, egocentrism

individualitate *f.* personalitate, persoană, caracter, specific

individualiza *vb.* a personaliza, a tipiza, a particulariza

Individualizat, -ă adj. delimitat, singularizat, conturat, precizat

Indivizibil, -ă adj. neîmpărțit, de nedivizat, nedivizibil

indolent, -ă adj. 1. indiferent, ne-păsător, apatic, nesimtitor. 2. leneș, delăsător, trăndav, neglijent

indolență f. nepăsare, lene, trăndăvie, apatie

indubitatil, -ă adj. neîndoios, sigur, cert, hotărât

indulgent, -ă adj. iertător, concessiv, îngăduitor, generos, nobil

Indurație f. întărire, durificare, consistentă, bătătură

indus, -ă adj. produs, cauzat, derivat, influențat

industriaș m. fabricant

inechitabil, -ă adj. nedrept, injust, subiectiv, partizan, strâmb

Inechitate f. nedreptate, injustiție, strâmbătate

inedit, ă adj. nou, necunoscut, nevăzut, nepublicat (încă)

inefabil, ă adj. indicibil, inexprimabil, de nespus

Ineficace adj. inefficient, nepractic, neputincios, fără rost, zadarnic

inegal, -ă adj. 1. diferit, neegal, disproportional. 2. schimbător, capricios, inconsecvent, nestatornic

inegalabil, -ă adj. v. unic

Inegalitate f. disproportie, diferență, imparitate

inel n. 1. verighetă. 2. za, belciug

Inelat, -ă adj. ondulat, buclat

ineluctabil, -ă adj. imminent, inevitabil, fatal, de neocolit

inept, -ă adj. stupid, prost, redus, tâmpit

inerție f. stupiditate, absurditate, prostie, nerozie, aiureală

inepuizabil, -ă adj. nesecat, neisztovit, interminabil, nesfârșit

inert, ă adj. nemîșcat, neînsuflețit, mort, țeapă

inerție f. imobilitate, inactivitate, apatie, lene, indolență

inestetic, -ă adj. neplăcut, urât, dizgrațios, respingător

Inestimabil, -ă adj. nepretuit, extrem de scump, colosal, fără preț

inevitabil, -ă adj. de neînlăturat, fatal, neapărat, necesarmente; sigur

Inexact, -ă adj. eronat, incorrect, greșit, fals, neadevărat

inexactitate f. eroare, neadevăr, falsitate, minciună, greșeală

inexistent, -ă adj. 1. absent, lipsă, absent. 2. neînsemnat, șters, invizibil

Inexistentă f. v. absentă

inexorabil, -ă adj. neînduplecăt, aspru, crud, teribil, implacabil, nemilos

inexplicabil, -ă adj. straniu,izar, neînțeles, încâlcit, haotic, confuz

inexpressiv, -ă adj. uniform, monoton, banal, fad, șters

Inexprimabil, -ă adj. inefabil, de nespus, indicibil, indescriptibil

Inexpugnabil, -ă adj. invincibil, de necucerit, imbatabil

Infaibil, -ă adj. fără greș, perfect, sigur, ireproșabil

Infam, -ă adj. ticălos, josnic, nedemn, mărșav, perfid, javră

Infamant, -ă adj. dezonorant, degradant, josnic, compromițător

Infamie f. ticăloșie, mărșăvie, nemernicie, mișelie, abjecție, josnicie

Infantil, -ă adj. copilăros, naiv, simplist, pueril

Infatigabil, -ă adj. neobosit, harnic, zelos, neogoit, activ

infatuat, -ă adj. îngâmfat, înfumurat, trufaș, orgolios, arogant, vanitos

infect, -ă adj. 1. oribil, rău, miserabil, viciat, stricat, alterat, murdar. 2. josnic, ticălos, mărșav, netrebnic, odios

infecta *vb. v.* molipsi

infectie f. 1. molipsire, contaminare. 2. mizerie, stricăciune, duhoare

Infectios, -oasă adj. molipsitor, contagios, pestifer, pestilentios

inferior, -oară adj. 1. ordinar, mediocru, slab, mic, neglijabil. 2. subaltern, subordonat

inferioritate *f.* 1. dependentă, subordonare. 2. dezavantaj, neajuns

infern *n.* iad

infernal, -ă *adj.* 1. demonic, drăcesc, diabolic, cumplit. 2. crud, rău, chinitor

infesta *vb.* a contamina, a molipsi, a îmbolnăvi

infidel, -ă *adj.* 1. necredincios, nestatornic, labil, adulter. 2. inexact, incorrect, alterat, denaturat

infidelitate *f.* 1. necredință, trădere, adulter. 2. inexactitate, alterare, schimbare, denaturare

infilia *vb.* a se strecura, a se introduce, a se furișa, a se insinua

infim, -ă *adj.* minuscul, neînsemnat, neglijabil, microscopic, infinitezimal

infinit, -ă *adj.* nesfârșit, nelimitat, imens, nemăsurat, netârmurit

infirm, -ă *adj.* schilod, beteag, suferind, invalid, bolnav

inflirma *vb.* a anula, a abroga, a desmînti, a contrazice, a desființa

infirmieră *f.* soră

infirmitate *f.* invaliditate, neputință, suferință, boală, schilodeală

inflama *vb.* a se congestionă, a se umfla, a se obrinți, a se irita

inflamație *f.* congestionare, umflătură, iritație, tumefiere

inflexibil, -ă *adj.* 1. rigid, neflexibil, tare, teapăn. 2. neîndupăcat, dur, intransigent, ferm, aspru

inflexiune *f.* intonare, modulare, tonalitate

influent, -ă *adj.* important, prestigios, marcant, puternic, ascultat

influență *vb.* a înrâuri

influentabil, -ă *adj.* maleabil, moale, slab, ascultător, conformist

influentă *f.* înrâurire, autoritate, trecere, putere, greutate, prestigiu

inform, -ă *adj.* amorf, inestetic, primitiv, urât, grosolan

informa *vb.* 1. a înștiința, a încunoaște, a comunica, a anunța, a aviza, a preveni, a vesti. 2. a se documenta, a investiga, a se interesa

informat, -ă *adj.* 1. avizat, prevenit, încunoaștețat. 2. documentat, cunoșător, erudit, citit, cult

informativ, -ă *adj.* orientativ, informațional

informație *f.* 1. înștiințare, știre, veste, comunicare, lămurire. 2. referință, documentare, sursă, relație, indicatie, notă

infractor, -oare *m. f.* răufăcător, făptaș, atentator, pungaș

infrațional, -ă *adj.* corecțional

infrațiune *f.* vină, abatere, eroare, delict

infructuos, -oasă *adj.* zadarnic, inutil, nerodnic, steril

ingenios, oasă *adj.* inventiv, pricoput, ager, iscusit, dibaci, istet, subtil, inspirat

ingenuitate *f.* inocență, candoare, naturalețe, puritate

ingenuu, -ă *adj.* candid, innocent, pur, natural, simplu, neștiutor

ingera *vb.* a înghiți, a îngurgita

ingerință *vb.* amestec, imixtiune, intervenție

ingrat, -ă *adj.* 1. nerecunoscător, uituc, neglijent. 2. costisitor, dezavantajos, dificil, greu, vitreg

ingratitudine *f.* nerecunoștință, impolitețe

ingredient *n.* condiment

ingurgita *vb.* a ingera, a înghiți

inhala *vb.* a aspira, a înghiți, a trage

inhiba *vb.* a retine, a frâna, a înăbuși

inhibițiv, -ă *adj.* opritor, reductor, inhibitor, strangulant

inimaginabil, -ă *adj.* fantastic, ilimitat, neînchipuit, infinit

inimă *f.* 1. cord. 2. suflet, conștiință, simțire. 3. mijloc, centru, miez

inimicitate *f.* dușmănie, ură, vrăjmășie, ostilitate

inimitabil, -ă *adj.* unic, incomparabil, neasemuit

inimos, -oasă *adj.* 1. curajos, îndrăznet, viteaz. 2. mărinimos, ge-

neros, bun. **3.** pasionat, însuflețit, înflăcărat

iniția *vb.* **1.** a instrui, a îndruma, a învăța, a introduce, a călăuzi. **2.** a începe, a porni

inițial, -ă *adj.* incipient, începător, primar, originar

inițiat, -ă *adj.* pregătit, format, cunoșcător, informat, documentat

inițiator, -oare *adj.* protagonist, promotor, întemeietor, fondator, pre-gător

inițiere *f.* **1.** începere, început. **2.** promovare, preconizare, începătură. **3.** îndrumare, călăuzire, ghid

injecta *vb.* v. inocula

injectat, -ă *adj.* congestionat, înroșit, roșu, tumefiat

injurie *f.* jignire, insultă, ocară, hulă, batjocură, defăimare, ponegrire

injurios, -oasă *adj.* v. jignitor

injust, -ă *adj.* nedrept, fals, inexact, incorrect, blamabil

injustețe *f.* falsitate, inexactitate, denaturare, alterare

injustiție *f.* **1.** nedreptate, incorectitudine. **2.** apăsare, oprimare, persecuție

inocent, -ă *adj.* nevinovat, onest, curat, moral, cinstiț, pur

inocula *vb.* a vaccina, a injecta

inodor, -ă *adj.* nemiroitor, insipid

inofensiv, -ă *adj.* nevătămător, pașnic, admisibil, neprimejdios

inoperant, -ă *adj.* zadarnic, ineficace, fără rost

inoplnant, -ă *adj.* neprevăzut, neașteptat, imprevizibil, subit, neanunțat

inopportun, -ă *adj.* nepotrivit, nedorit, intempestiv, nepoftit, deplasat

inorog *m.* licorn, unicorn

inova *vb.* a înnoi, a preface, a moderniza, a inventa, a descoperi

inovație *f.* inventie, înnoire, pre-facere, modernizare, nouitate

ins *m.* individ, persoană, om, se-men, fată, obraz

insalubru, -ă *adj.* nesănătos, neigienic, vătămător

insatisfacție *f.* nemulțumire, supă-rare,jenă, indispoziție

insațiabil, -ă *adj.* nesătul, lacom, mâncăcios, nepotolit

insectă *f.* gâză, goangă, gânganie

insensibil, -ă *adj.* **1.** nesimțitor, indiferent, rece, apatic. **2.** nepăsător, indolent, lăsător, inactiv

insensibilitate *f.* v. indiferență

insensibiliza *vb.* a amorti, a neu-traliza, a anihila, a împietri

inseparabil, -ă *adj.* nedespărțit, neseparabil, organic, indisolubil

insera *vb.* **1.** a include, a introduce, a intercala. **2.** a implanta, a pune, a fixa, a aşeza

inserție *f.* inserare, implantare, in-cludere, introducere

insesizabil, -ă *adj.* imperceptibil, invizibil, minuscul, nevăzut

insidios, -oasă *adj.* perfid, insinuant, viclean, şiret

insignifiant, -ă *adj.* neînsemnat, mărunț, neimportant, neglijabil

insinua *vb.* a sugera, a strecu, a infiltra, a furișa, a face aluzii

insinuare *f.* aluzie, sugestie, stre-curare, furișare

insipid, -ă *adj.* **1.** searbăd, fad, fără gust. **2.** plat, plăcăsitor, uniform

insista *vb.* **1.** a stăru, a persista, a persevera, a pistona. **2.** a reliefa, a evidenția, a accentua, a sublinia

insistent, -ă *adj.* v. stăruitor

insolent, -ă *adj.* obraznic, imperti-nent, tupeu, nerușinat

insolentă *f.* tupeu, obrăznicie, ne-rușinare, ireverență

insolit, -ă *adj.* neobișnuit, neuzitat, nepotrivit, ciudat,izar

insolubil, -ă *adj.* **1.** nedizolvabil, nesolubil, compact. **2.** nerezolvabil, complicat

insolvabil, -ă *adj.* falimentar, ne-platnic, epuizat

insomnie *f.* nesomn, veghe

inspecta *vb.* a controla, a verifica, a examina, a revizui

inspector, -oare *m. f.* controlor, revizor, verificator, cercetător

inspecție *f.* control, verificare, revizie, examinare, confruntare

inspira *vb.* 1. a inhala, a respira, a aspira. 2. a insufla, a provoca, a determina, a sugera

inspirat,-ă *adj.* iluminat, avântat stimulat

inspirație *f.* iluminare, avânt, pornire, insuflare, tensiune (creatoare)

instabil, -ă *adj.* nestatornic, labil, schimbător, mobil, fluctuant, variabil, inconsecvent

instabilitate *f.* v. nestatornicie

instala *vb.* 1. a monta, a aranja, a fixa. 2. a se plasa, a se stabili, a se cantona

instalație *f.* 1. montare, așezare. 2. aparatură, mecanism, mașini

instantaneu, -ee *adj.* subit, brusc, neașteptat, deodată

instanță *f.* justiție, juriu, complet (de judecată)

Instaura *vb.* a întrona, a instala, a statornici, a stabili, a fixa

instiga *vb.* a ațâta, a incita, a întârâta, a provoca, a monta, a răzvrăti

instigator, -oare *m. f.* provocator, agitator, incitator, sedițios

instinct *n.* simț, intuiție, pornire

instinctiv, -ă *adj.* inconștient, automat, natural, firesc

institui *vb.* a construi, a înființa, a orândui, a forma, a întemeia, a stabili, a statornici, a stabili

institutor, -oare *m. f.* învățător, dascăl

instituție *f.* așezământ, unitate, for-

instructiv, -ă *adj.* educativ, formativ, informativ, folositor

instrucție *f.* învățământ, educație, formăție, învățătură, studiu

instrucțiune *f.* directivă, îndrumare, dispoziție, indicație, lămurire

instrui *vb.* a învăța, a forma, a educa, a informa, a școli, a prepara, a pregăti, a se cultiva

instruct, -ă *adj.* învățat, pregătit, cult, cultivat, citit, educat, erudit, școlit, format, informat

instrument *n. v.* unealtă

instrumenta *vb.* a orchestra, a pregăti, a aranja

insubordonare *f.* nesupunere, indisiplină, răzvrătire

insucces *n.* eșec, nereușită, neîzbândă, cădere, înfrângere

insuficient, -ă *adj.* 1. nesatisfăcător, neîndestulător, prea puțin, nemulțumitor. 2. redus, sărac, prost, sub limită

insuficientă *f. v.* lipsă

insufla *vb.* a inspira, a sugera, a însufla

insulta *vb.* a ofensa, a jigni, a răni, a ultragia, a ocărî

insultă *f.* jignire, ofensă, ultragiu, injurie, ocără

insuportabil, -ă *adj.* nesuferit, chinitor, grozav, groaznic, apăsător

insurecție *f.* revoltă, răzvrătire, rebeliune, răscoală

insurgent *m.* rebel, răsculat, răzvrătit, nesupus

insurmobil, -ă *adj.* de netrecut, invincibil, imposibil, uriaș

intact, -ă *adj.* neatins, neșirbit, întreg, nevătămat, teafăr

intangibil, -ă *adj.* inviolabil, de neatins, neschimbabil, inalterabil

integra *vb.* a îngloba, a include, a încadra, a cuprinde

integral, -ă *adj.* total, complet, deplin, exhaustiv, totalmente

integritate *f.* 1. totalitate, deplinătate, plenitudine. 2. probitate, onestitate, cinste, moralitate

integrul, -ă *adj. v.* cinsti

intelect *n.* minte, inteligență, gândire, judecată, rațiune

intellectual, -ă *adj.* 1. spiritual, rational, mintal, cerebral. 2. (m. f.) cult, învățat, pregătit, școlit

intelligent, -ă *adj.* deștept, ager, istet, priceput, mintos, subtil, dibaci

inteligentă *f.* spirit, deșteptăciune, pricepere, pătrundere, subtilitate, judecată, rațiune, duh, doxă, cap, istețime

inteligibil, -ă *adj.* accesibil, clar, limpede

intempestiv, -ă adj. neașteptat, nedorit, inopportun

intendent m. administrator, vătaf, șef

intens, -ă adj. tare, puternic, viu, forte, dinamic

intensifica vb. a întări, a mări, a spori, a crește, a se accentua, a se înțeții, a amplifica, a se încinge

intensitate f. putere, forță, tărie, dinamism

intensiv, -ă adj. intens, viu, sporit, fortificat, crescând

intenție f. idee, gând, preocupare, dorință, voință, plan, proiect, socoteală, combinație

intenționa vb. a planui, a gândi, a proiecta, a-și propune

intenționat, -ă adj. voit, deliberat, anume

intercala vb. a insera, a introduce, a vârni, a adăuga

intercepta vb. a prinde, a reține, a opri, a capta, a receptiona

interdicție f. oprire, interzicere, prohiibie, stop

interes n. 1. atracție, solicitare, atenție, luare-aminte. 2. avantaj, folos, profit, câștig, afacere, dobândă

interesa vb. 1. a preocupa, a atrage, a solicita. 2. a se informa, a se întreba, a căuta

interesant, -ă adj. 1. atrăgător, captivant, atrăcțios, plăcut. 2. ciudat, neobișnuit, bizar, aparte

interesat, -ă adj. egoist, afacerist, materialist

interfera vb. a se întretăia, a se încăleca, a se amesteca

interferență f. întretăiere, suprapunere, întrepătrundere, amestec

interimar, -ă adj. provizoriu, ad-interim, locuitor, temporar

interior, -oară adj. lăuntric, dinăuntru, intern

interlocutor, -oare m. f. partener, participant (la discuție)

interlop, -ă adj. suspect, dubios, deocheat

interludiu n. divertisment, moment muzical

intermedia vb. a mijlochi, a înlesni, a interveni, a ajuta, a se interpune

intermediar, -ă adj. 1. interpus, transitoriu; mediator. 2. (m.) misit, mijlocitor

intermediu n. mijlocire, mediere, cale

interminabil, -ă adj. nesfârșit, nemărginit, infinit, colosal, kilometric

intermitent, -ă adj. discontinuu, întrerupt, neregulat

intermitență f. discontinuitate, ne-regularitate

intern, -ă adj. lăuntric, interior

internala vb. a spitaliza, a plasa, a închide

international, -ă adj. mondial, universal

interoga vb. a întreba, a chestiona, a ancheta, a cerceta

interrogativ, -ă adj. întrebător, dubitativ, îndoieilnic

interrogatoriu n. chestionar, anchetă, cercetare

interpela vb. a întreba, a chestiona

interpenetratie f. întrepătrundere

interplanetar, -ă adj. cosmic, universal

interpret, -ă m. f. 1. translator, traducător, tălmaci. 2. exponent, reprezentant. 3. actor, artist

interpreta vb. 1. a explica, a comenta, a tălmăci, a tâlcui. 2. a juca, a prezenta, a cânta, a reda, a expune

interpretare f. 1. comentariu, explicare, analiză, tălmăcire. 2. execuțare, joc, prezentare, intonare

Interpone vb. a mijlochi, a interveni, a intermedia, a se amesteca

interpus, -ă m. f. mijlocitor, intermediar

intersecta vb. a întretăia, a se încruzișa

intersecție f. răscruce, răspântie, întretăiere

interval n. răstimp, perioadă, termen, distanță

interveni vb. 1. a se amesteca, a participa, a întreprinde, a acționa. 2. a surveni, a se întâmpla, a se ivi

intervenție *f.* 1. imixtiune, amestec, participare, demers. 2. operație, acțiune

interverti *vb.* a inversa, a întoarce, a sucii

interzice *vb.* a opri, a interzice, a stopa, a prohibi, a suprima, a bară

interzis, -ă adj. v. oprit

intestin *n.* mată

intestinal, -ă adj. enteric, lăuntric

intim, -ă adj. 1. lăuntric, intern, sufletesc, adânc. 2. privat, personal, particular, domestic. 3. apropiat, familiar, cordial, afectuos

intimida *vb.* a speria, a înfricoșa, a timora, a încurca, a copleși

intimidat, -ă adj. speriat, timorat, făstăcit, încurcat, zăpăcit

intimitate *f.* 1. adâncime, profunzime. 2. familiaritate, prietenie, apropiere, cerc, ambiantă

intitula *vb.* a numi, a denumi, a supranumi

intolerabil, -ă adj. inadmisibil, insuportabil, neîngăduit, nesuferit

intolerant, -ă adj. neiertător, intransigent, neîngăduitor, dur, sever

intonă *vb.* a cânta, a modula

intonăție *f.* inflexiune, modulară

intoxica *vb.* a otrăvi, a periclită; (fig.) a agasa, a plăcăti, a indispușe

intoxicăție *f.* otrăvire, îmbolnăvire

intra *vb.* 1. a pătrunde, a (se) introduce, a (se) băga, a (se) vâră, a intra. 2. a se strânge. 3. a se strecura, a-și face loc, a încăpea

intransigent, -ă adj. necruțător, neiertător, intolerant, neîndupăcat, dur, aspru, sever

intrare *f.* acces, pătrundere; ușă, poartă

intrepid, -ă adj. cutezător, neînfricat, temerar, curajos

Intriga *vb.* a contraria, a surprinde, a uimi, a stârni

intrigant, -ă adj. uneftitor, sforar, clevetitor, mahalagiu; insinuant

Intrigă *f.* vrajbă, cabală, uneltire, zâzanie, manevră, mâncătorie, mașinație

intrinsec, -ă adj. imanent, constitutiv

intrând *n.* nișă

introducere *vb.* 1. a vâră, a băga, a inseră, a include, a adăuga. 2. a institui, a fixa, a stabili, a initia

introducere *f.* prefață, preambul, preliminarii, prolog, predoslovie

introductiv, -ă adj. preliminar, începător

intui *vb.* a întrevedea, a presimți, a ghici, a sesiza, a mirosi, a prevedea, a întrezări, a pricepe

intuitie *f.* sesizare, pătrundere, presentiment, inspirație

inuman, -ă adj. neomenos, feroce, crud, barbar

inunda *vb.* 1. a se revârsa, a îneca, a potopi. 2. a năpădi, a invada, a copleși

inundație *f.* potop, înec, revârsare

inutil, -ă adj. zadarnic, nefolositor, superfluu, de prisos, fără rost

inutilitate *f.* zădănicie, deșertăciune

invada *vb.* 1. a năvăli, a cotropi, a se revârsa, a copleși. 2. a cuprinde, a acoperi

invadator *m.* agresor, atacant, năvălitor, cotropitor

invalid, -ă adj. infirm, beteag, mutilat, vătămat

invalida *vb.* a abroga, a anula, a desființa, a infirma

invaliditate *f.* infirmitate, suferință, boală

invariabil, -ă adj. neschimbător, constant, statornic, stabil, neclintit

invazie *f.* cotropire, agresiune, năvălă, invadare, năvălire

invectivă *f.* critică, condamnare, injurie, ofensă, insultă, reproș, ocără

inventa *vb.* 1. a descoperi, a afla, a crea, a elabora, a construi, a imagina, a concepe, a găsi, a urzi, a zămisli. 2. a scomi, a plăsmui, a născoci

Inventar *n.* 1. consemnare, registru, enumerare. 2. mijloace

Inventaria *vb.* a catagrafia, a înregistra, a consemna

Inventat, -ă adj. mistificat, mincinos, fals, scornit, înșelător

inventiv, -ă adj. ingenios, imaginativ, creator, iscoditor, născocitor

invenție f. 1. descoperire, plăsmuire, născocire, creație. 2. minciună, falsitate, truc

invers, -ă adj. opus, contrar, viceversa, dimpotrivă, pe dos

inversa vb. a răsturna, a schimba, a interverti

inversiune f. răsturnare, intervertire, schimbare, inversare

investi vb. a plasa, a acredita, a pune, a băga, a vârî, a aloca, a dota

investiga vb. a cerceta, a sonda, a urmări, a studia

investigație f. cercetare, analiză, urmărire, sondaj, studiu

investire f. plasament, alocare, dotare, investiție

investit, -ă adj. 1. plasat, alocat, dotat. 2. acreditat, împuternicit

investiție f. v. investire

inveterat, -ă adj. incorijibil, nerecupерabil, pierdut, degradat, căzut

invidia vb. a pizmui, a detesta, a urî, a gelozi, a fi pornit

invidie f. pizmă, ciudă, gelozie, pornire

invidios, -oasă adj. pizmuitor, pizmaș, gelos, ranchiuнос

invincibil, -ă adj. nebiruit, imbatabil, de neînvinc, vajnic

inviolabil, -ă adj. intangibil, sacru, sacrosanct

inviolabilitate f. imunitate

invita vb. 1. a chema, a pofti, a dori. 2. a soma, a convoca, a cita

invitat, -ă m. f. musafir, oaspete

invitație f. 1. chemare, poftire, solicitare, invitare. 2. citare, somare, somatie

invizibil, -ă adj. nevăzut, nezărit, nevizibil, tăinuit, ascuns

invoca vb. 1. a apela, a solicita, a chema. 2. a motiva, a pretexta

invocație f. chemare, apel, adresa, rugă, rugăminte

involuntar, -ă adj. neintenționat, fără voie, spontan, mecanic

involuție f. regres, degradare, decădere, coborâre

invulnerabil, -ă adj. inatacabil, apărat, asigurat

lobag m. clăcaș, řerb, vecin rumân

lobagie f. řerbie, rumânie, servite, vecinătate, vecinie

lobăgime f. rumâname, řerbime

ionosferă f. termosferă

ipocrit, -ă adj. prefăcut, fățarnic, perfid, nesincer, şiret, viclean, fals

ipocrizie f. v. prefăcătorie

ipohondrie f. idee-fixă, neurastenie, depresiune, deprimare

ipostază f. 1. stare, împrejurare, circumstanță, situație. 2. aspect, înfățișare, fată

ipotetic, -ă adj. prezumтив, presupus, nesigur, îndoieinic

ipoteză f. presupunere, supozitie, conjectură, posibilitate, prezumție

ipsos n. ghips

iradia vb. a răspândi, a împrăștia, a difuza, a emite

irascibil, -ă adj. nervos, iritabil, artăgos, supărăcos

irational, -ă adj. ilogic, absurd, negândit, deplasat

ireal, -ă adj. imaginar, fantastic, închipuit

irealitate f. utopie, fantezie

irealizabil, -ă adj. imposibil, himeric, utopic, iluzoriu

ireconciliabil, -ă adj. antitetic, de neîmpăcat

irecupерabil, -ă adj. pierdut, distrus, desființat, prăpădit

ireductibil, -ă adj. 1. neschimbabil, nemodificabil. 2. neîmblânzit, înversunat, neîmpăcat

iremediabil, -ă adj. nerecupерabil, ireparabil, pierdut, ireversibil

ireparabil, -ă adj. v. pierdut

ireproșabil, -ă adj. impecabil, perfect, desăvârșit, admirabil, exemplar, pilduitor

irespirabil, -ă adj. sufocant, viciat, înăbușitor, greu

iresponsabil, -ă adj. inconștient, nebun, smintit, tăcnit

ireverențios, -oasă *adj.* v.
obraznic

irreversibil, -ă *adj.* nereparabil, de
neschimbat, iremediabil

revocabil, -ă *adj.* definitiv, stabilit,
hotărât, fix, neconditionat

irezistibil, -ă *adj.* cuceritor, co-
pleșitor, învăluitor

iriga *vb.* a uda, a stropi, a alimenta
(cu apă)

irigator *n.* clistir

irita *vb.* a îndispune, a enerva, a
înfuria, a supăra

iritabil, -ă *adj.* irascibil, nervos,
supărăcios, sensibil, excitabil

iritant, -ă *adj.* enervant, neplăcut,
supărător

iritație *f.* 1. inflamare. 2. v. ener-
vare

irizare *f.* lucire, scânteiere, ilumi-
nare

ironic, -ă *adj.* întepător, sarcastic,
zelemeist, caustic

ironie *f.* persiflare, zelemea, sar-
casm, întepătură, ironie, pișcătură

ironiza *vb.* v. persifla

iroseală *f.* risipă, prăpăd, părădu-
ială, cheltuire, nimicire

irozi *vb.* a risipi, a prăpădi, a chel-
tui, a face praf, a părădui, a stinge, a
nimici, a împrăștia

irozi *m. pl.* vicleim

irupe *vb.* a năvăli, a tășni, a se
revărsa, a erupe, a izbucni

isca *vb.* a stârni, a provoca, a de-
clanșa, a determina, a produce, a se
ivi, a apărea, a naște

iscăli *vb.* a semna, a subscrise, a
subsemna

iscoadă *f.* spion, detectiv, agent,
cercetaș, copoi

iscodi *vb.* 1. a spiona, a urmări, a
supravegheea. 2. a descoase, a ispiți,
a chestiona, a întreba. 3. a scorni, a
imagina, a născoci, a inventa

iscoditor, -oare *adj.* v. cercetător

iscusință *f.* dibacie, istețime,
îndemânare, abilitate, pricepere,
talent, meșteșug, artă, ingeniozitate

iscusit, -ă *adj.* v. dibaci

islamic, -ă *adj.* mahomedan

ison *n.* acompaniament

Ispăși *vb.* a-și lăua pedeapsa, a
răscumpără, a plăti, a suferi, a expia

Ispită *f.* tentație, ademenire, se-
ductie, păcat, greșeală

Ispiti *vb.* 1. a tenta, a atrage, a se-
duce, a ademeni, a momi. 2. a
descoase, a cerceta, a întreba

ispititor, -oare *adj.* v. atrăgător

Ispравă *f.* 1. faptă, treabă, lucrare.
2. realizare, reușită, izbândă, succes.

3. aventură, bravură, poznă

isprăvi *vb.* 1. a sfârși, a termina, a
încheia, a măntui. 2. a realiza, a
îndeplini, a executa. 3. a absolvii, a
obține

istericale *f. pl.* nevricale

isteț, -eață *adj.* 1. ager, dibaci, is-
cusit, deștept, intelligent, priceput,
subtil, ingenios. 2. şmecher, şiret,
viclean, descurcăret

istețime *f. v.* îscusință

istoric, -ă *adj.* 1. vechi, legendar.
2. cronologic, evolutiv. 3. valoros,
însemnat, remarcabil, prețios, ade-
vărat, real, veritabil

istorie *f.* 1. povestire, naratiune,
evocare. 2. pățanie, poznă,
încurcătură

istorisi *vb.* a povesti, a relata, a
evoca, a expune, a nara

istovi *vb.* 1. a epuiza, a siei, a
vlăgi, a stoarce, a extenua, a obosi.
2. a termina, a sfârși, a încheia

istovire *f. v.* epuizare

istovitor, -oare *adj.* extenuant,
obositor, epuizant, insuportabil

Iterativ, -ă *adj.* repetat

itinerar *n.* rută, traseu, drum, cale,
mers, parcurs

iubi *vb.* a îndrăgi, a fi atașat, a
simpatiza, a-i plăcea

iubire *f.* dragoste, amor, pasiune,
afecțiune, atașament

iubit, -ă *m. f.* amant, ibovnic,
drăguț

iubitor, -oare *adj.* 1. afectuos,
afabil, omenos. 2. amator, căutător
de...

iudă *f.* 1. trădător, vânzător. 2.
fariseu, fătarnic

iureș *n.* 1. asalt, năvală, atac. 2. goană, fugă, alergare

iute *adj. adv.* 1. sprinten, vioi, alert, repede, grăbit. 2. aprig, impulsiv, nestăpânit, precipitat, zorit. 3. *(adv.)* rapid, accelerat, în grabă, numai decât, imediat, îndată, neîntârziat, grabnic. 4. picant, pișcător

iuțeală *f.* grabă, viteză, rapiditate, repeziciune, sprinteneală

luți *vb.* a grăbi, a accelera, a înteti, a zori

ivă *n.* zăvor, clanță, încuietoare

ivă *vb.* a se arăta, a apărea, a se prezenta, a se înfățișa, a răsări

ivoriu *n.* fildeș

iz *n.* miros, aromă, parfum

izbăvi *vb.* a scăpa, a salva, a mărtui, a elibera

izbăvitor *m.* mărtuitor, salvator, eliberator

izbeliște *f.* întâmplare, hazard, destin

izbi *vb.* 1. a lovi, a bate, a da, a păli, a trânti, a ciocni. 2. a frapa, a impresiona

izbitor, -oare *adj. v.* frapant

izbitură *f.* lovitură, lovire, ciocnire, trântire, plesnitură

izbândă *f.* biruință, victorie, succes, reușită, realizare

izbucni *vb.* 1. a erupe, a țășni, a bufni, a răbufni. 2. a exploda, a se declanșa, a se deslăngui

izbuti *vb.* a reuși, a izbândi, a învinge

izbutit, -ă *adj.* reușit, realizat, valoros, prețios

izgoni *vb.* a alunga, a goni, a îndepărta, a respinge, a expulza

izlaz *n.* pășune, imaș

izmene *f. pl.* indispensabili

izmeneală *f.* fandoseală, ifose, sclifoseală, capriciu

izmeni *vb.* v. fandosi

izola *vb.* 1. a despărți, a separa, a răzleții. 2. a se retrage, a se claustra, a se sihăstrii

izolant, -ă *adj.* separator, izolator

izolat, -ă *adj.* 1. separat, detașat, despărțit, răzlețit. 2. retras, singuratic, solitar, sihăstrit. 3. dosnic, ferit

izraelit, -ă *m. f.* evreu

izvod *n.* 1. însemnare, catastif, registru, tabel, listă, condiță. 2. manuscris, document, izvor

izvodi *vb. v.* crea

izvor *n.* sursă, obârșie, sorginte, origine

izvoră *vb.* 1. a apărea, a se ivi, a ieși, a răsări, a țășni. 2. a proveni, a deriva, a rezulta, a decurge

îmbăia *vb.* v. scălda

îmbăiat, -ă adj. v. nerușinat

îmbălsămat, -ă adj. 1. parfumat, înmiresmat. 2. împregnat, conservat, formolizat

îmbărbăta *vb.* v. încuraja

îmbăta *vb.* 1. a (se) ametă, a (se) afuma, a (se) chercheli, a (se) turmentă, a (se) turtă, a (se) aghezmu. 2. a încântă, a fermeca, a seduce,

îmbătător, -oare adj. v. încântător

îmbătrâni *vb.* v. încechi

îmbelșugare *f.* belșug, abundantă, îndestulare, opulentă, prisos

îmbelșugat, -ă adj. v. bogat

îmbia *vb.* 1. a pofti, a invita, a oferi. 2. a îndemna, a stimula. 3. a ademeni, a amăgi, a ispiti, a momi

îmbiba *vb.* a impregna, a pătrunde, a umple

îmbietor, -oare adj. ademenitor, atrăgător, seducător, ispititor, tentant

îmbina *vb.* 1. a împreuna, a asambla, a monta, a fixa, a prinde, a înceiea. 2. a asocia, a reuni, a împlete, a conjuga. 3. a combina, a amesteca, a lega, a îngemăna, a întrețese

îmbâcsit, -ă adj. v. ticsit

îmblăti *vb.* v. bate

îmblânzi *vb.* 1. a domestici, a supune. 2. a domoli, a calma, a liniști, a potoli

îmbogăți *vb.* 1. a (se) înavuții, a se ajunge, a (se) căpătui, a (se) înstări, a (se) pricopsi. 2. a (se) mări, a (se) dezvolta, a (se) amplifica

îmboldi *vb.* v. îndemna

îmbolnăvi *vb.* v. suferi

îmbrăca *vb.* 1. a echipa, a învesmântă, a-și pune haina. 2. a înveli, a acoperi. 3. a capitona, a tapisa

îmbrăcăminte *f.* 1. haină, strai, vesmânt, garderobă. 2. port, costum, vestimentație, ținută. 3. înveliș, învelitoare

îmbrătișa *vb.* 1. a cuprinde, a înlănțui, a prinde, a lua în brațe. 2. a adopta, a primi, a-și însuși, a recepta

îmbrânceală *vb.* v. brânci

îmbrânci *vb.* v. împinge

îmbrobodi *vb.* 1. a acoperi, a înofoli. 2. (fig.) a păcăli, a însela, a minti

îmbuca *vb.* 1. a mâncă, a gusta, a se hrăni. 2. a se îmbina, a se ajusta

îmbucătăți *vb.* v. rupe

îmbucătură *f.* dumicat, mușcătură, înghititură, o gură de...

îmbufna *vb.* v. supăra

- îmbuiba** *vb.* a ghiftui
îmbuibat, -ă *adj.* ghiftuit, îndopat, sătul, saturat, copleșit
îmbujora *vb.* v. înroși
îmbulzeală *f.* înghesuală, aglomeratie, aflux, îngrămădeală, buluceală
îmbulzi *vb.* v. îngrămădi
îmbuna *vb.* a îmblânzi, a îndupla, a liniști, a împăca, a potoli, a calma
îmbunătăți *vb.* a ameliora
împacheta *vb.* a ambala
împăca *vb.* 1. a domoli, a liniști, a calma, a îmbuna, a împăciu. 2. a mulțumi, a satisface. 3. a (se) reconcilia, a cădea, de acord, a (se) învoi. 4. a se obișnui, a se deprinde, a se familiariza
împăciuire *f.* v. întelegere
împăciuitor, -oare *adj.* conciliant, îngăduitor, pașnic
împăinjeni *vb.* v. înceboșa
împământeni *vb.* 1. a naturaliza, a indigena, a încetăteni. 2. a adapta, a aclimatiza, a transplanta
împăna *vb.* 1. a întesa, a umple, a împânzi. 2. a întepeni, a fixa, a întări
împărat *m.* imperator, cezar, crai, țar, basileu, rege
împărăteasă *f.* 1. crăiasă, regină, tarină. 2. matcă, regină, muscă-mare. 3. beladonă, mătrăgунă
împărătesc, -ească *adj.* 1. imperial, august, crăiesc. 2. măreț, maiestuos, solemn
împărătește *adv.* extraordinar, minunat, excelent
împărătie *f.* imperiu, domnie, stăpânire, regat
împărtășanie *f.* cuminecare, euharistie, (pop.) grijanie
împărtăși *vb.* 1. a dezvălu, a divulga, a comunica, a mărturisi, a încredința, a destăinui, a revela, a confia, a transmite. 2. a admite, a accepta, a primi. 3. a (se) cumineca, (pop.) a (se) griji
împărti *vb.* 1. a diviza, a fragmenta, a fractiona, a îmbucătăți, a scinda, a despărti, a desface, a
 tăia. 2. a distribui, a repartiza, a da, a atribui, a răspândi. 3. a clasa, a clasifica, a dispune, a grupa, a ordona, a organiza, a potrivi
împărtitor *n.* divizor
împătimit, -ă *adj.* pasionat, pătimăș, dornic, atașat
împături *vb.* a îndoi, a plia, a strânge
împăuna *vb.* v. fuduli
împelițat, -ă *adj.* afurisit, poznaș, îndräcit, rău, blestemat
împerechea *vb.* v. împreuna
împesrițat, -ă *adj.* v. amestecat
împiedica *vb.* 1. a opri, a bara, a înfrața, a retine, a stânjeni, a împletici, a stingheri, a zădărnici. 2. a dejucă, a jena, a poticni, a ocoli, a evita. 3. a anihila, a anula, a contracara, a neutraliza
împiedicat, -ă *adj.* 1. poticnit, împleticit, clătinat, nesigur. 2. greoi, şovăind, ezitând, şovăielnic
împietrit, -ă *adj.* v. încremenit
împila *vb.* a asupri, a oprima, a exploata, a apăsa, a năpăstui, a oropsi, a tiraniza, a urgisi, a obijdui, a prigoni
împinge *vb.* 1. a deplasa, a urni, a mișca, a muta. 2. a înghesui, a îmbrânci, a înghiointi, a buși, a îmbulzi. 3. a antrena, a stimula, a îmboldi
împinsătură *f.* v. brânci
împânzi *vb.* v. întesa
împlete *vb.* 1. a tricotă. 2. a îmbina, a uni, a asorta, a conjuga
împletici *vb.* v. împiedica
împletire *f.* 1. tricotaj. 2. cablaj. 3. îmbinare, unire, amestec
împlini *vb.* 1. a completa, a întregi, a rotunji. 2. a (se) dezvolta, a crește, a se îngrășa. 3. a realiza, a executa, a înfăptui, a săvârși, a îndeplini, a satisface. 4. a se adeveri, a se confirma, a se vădi
împlânta *vb.* a înfige, a băga, a vârî
împodobi *vb.* 1. a înfrumuseța, a orna, a găti, a ornamenta, a decora.

2. a se aranja, a se dichisi, a se ferchezui, a se spilcui

împopoțona *vb.* v. înzorzonă

împotmoli *vb.* v. îngloda

împotriva *adv.* contra, contrar, în opoziție

împotrivi *vb.* a se opune, a se contra, a rezista, a brava

împovăra *vb.* 1. a îngreuna, a îngreua, a apăsa, a copleși, a năpădi. 2. a asupri, a oprima, a exploata, a împila, a prigoni

împrăștia *vb.* 1. a răsfira, a dispersa, a răspândi, a pulveriza, a risipi, a răzleții, a vântura, a spulbera, a difuza, a așterne, a presăra 2. a arunca, a irosi, a cheltui, a părădui. 3. a revârsa, a emană, a degaja, a difuza, a propaga, a întinde

împrăștiat, -ă adj. 1. răsfirat, dispersat, risipit, vânturat 2. (fig.) distrat, zăpăcit, aiurit, buimac, dezordonat, neatent

împrejmui *vb.* a îngrădi, a închide, a încconjura, a tărcui

împrejmuire *f.* gard, îngrăditură, ocol, ţarc

împrejur *adv.s.* 1. (adv.) primprejur, aici. 2. (n.) apropiere, jur, preajmă, vecinătate

împrejurare *f.* 1. caz, circumstanță, situație, stare, condiție, postură. 2. ocazie, prilej, moment, stare, ipostază, conjunctură

împrejurime *f.* apropiere, jur, vecinătate, proximitate, preajmă

împresura *vb.* 1. a încorcui, a cuprinde, a încinge, a învălu. 2. a asedia, a închide, a năpădi, a prinde, a copleși

împreuna *vb.* 1. a îmbina, a asambla, a fixa, a reuni, a împerechea. 2. a (se) asocia, a (se) îintruni, a (se) lega, a (se) uni

împreună *adv.* 1. laolaltă, solidar. 2. deodată, concomitant, simultan

împricinat, -ă adj. acuzat, inculpat, învinuit, părât, incriminat

împrieteni *vb.* a se lega, a se simpatiza, a se iubi, a se ataşa

împrospăta *vb.* a primeni, a înnoi, a reînnoui, a înviora, a regenera

împroșca *vb.* a stropi, a împrăștia, a dispersa, a arunca

împrumut *n.* datorie, debit

împrumuta *vb.* 1. a da, a credita, a oferi. 2. a lua, a se îndatora, a datoria. 3. a copia, a imita, a preluă

împuia *vb.* v. umple

împunge *vb.* 1. a întepă, a înghimpa, a îmboldi, a atinge. 2. (fig.) a ironiza, a persifla, a ofensa, a zeflemisi

împurpura *vb.* v. înroși

împușca *vb.* a trage, a lovi, a doboră, a ucide

împușcătură *f.* detunătură, foc, explozie

împuternici *vb.* a autoriza, a delega, a investi

împuternicire *f.* autorizație, delegație, mandat, procură, învestire

împuternicit, -ă adj. 1. trimis, delegat, reprezentant, emisar, sol. 2. mandatar, procurator, procurist

împuții *vb.* v. altera

împuțina *vb.* a descrește, a se micșora, a se reduce, a diminua, a scădea

împuțit, -ă adj. 1. alterat, stricat, descompus, infect, puturos, scârbos, oribil. 2. murdar, nespălat, jegos, îngălat, răpănos, slinos. 3. leneș, trândav, farniente

în prep. 1. la, spre, către. 2. pe

înadins *adv.* intentionat, anume, expres, dinadins, special

înainta *vb.* 1. avansa, a progrresa, a propăși, a evoluă, a se dezvolta. 2. a înmâna, a preda, a prezenta, a remite, a transmite. 3. a adresa, a trimite, a expedia. 4. a promova, a înlăta, a ridica

înaintare *f.* 1. avansare, progres, evoluție, propășire, mers-înainte, ridicare. 2. promovare, înlătare, ascensiune. 3. prezentare, predare, remitere, expediere

înaintăș *m.* precursor, predecesor, premergător

înaintat, -ă adj. 1. avansat, progresist. 2. târziu

înainte adv. 1. în fată, în frunte, dinainte. 2. demult, odinioară. 3. mai departe, în continuare

înalț, -ă adj. 1. înălțat, ridicat, mare, lung. 2. ascutit, acut, subțire. 3. ales, distins, nobil, ilustru, mare, important, măreț, superior

înamora vb. v. îndrăgosti

înapoi adv. îndărât, în spate, în urmă

înapoia vb. 1. a restitu, a plăti, a returna, a rambursa, a reda, a reîntoarce, a remite. 2. a reveni, a se întoarce, a se înturna

înapoia prep. îndărâtul, dinapoa, după, dindărâtul

înapoiat, -ă adj. 1. necivilizat, neevoluat, primitiv, rudimentar. 2. retrograd, reacționar. 3. arierat, întârziat, redus

înaripat, -ă adj. avântat, însuflare, entuziasmat, fervent, înflăcărat, pasionat

înavuți vb. v. îmbogăti

înăbuși vb. v. sufoca

înăbușit, -ă adj. 1. reprimat, înfrânt. 2. stins, slab, scăzut, reținut

înăcrit, -ă adj. v. ursuz

înălță vb. 1. a ridică, a sui, a urca, a săltă. 2. a crește, a spori, a (se) mări. 3. a clădi, a construi, a zidi, a edifica. 4. a avansa, a promova, a înaista

înălțime f. 1. ridicătură, dâmb, culme. 2. altitudine, cotă. 3. mărimă, statură, talie. 4. ton, tonalitate, accent

înăspri vb. a se aspri, a se înăruită, a se deteriora

încadra vb. 1. a înrăma. 2. a chenăru, a mărgini, a încconjura. 3. a angaja, a primi, a intra, a lua. 4. a se adapta, a se potrivi, a se acomoda

încal adv. v. încaltea

încaltea adv. măcar, barem, cel puțin

încarcera vb. v. întemniță

încasă vb. 1. a lua, a primi, a obține, a ridică. 2. a percepe, a strângă

încă adv. 1. chiar, tocmai, deja. 2. tot, totuși. 3. mai, în plus, în continuare

încăiera vb. a se înclește, a se hărțui, a se luptă, a se înfrunta

încăierare f. luptă, bătaie, încleștere, înfruntare, ciocnire

încălca vb. 1. a invada, a cotropi, a năpădi, a uzurpa. 2. a nesocoti, a călca, a viola, a se abate, a contraveni

încăleca vb. 1. a se încălăra, a călări. 2. a coincide, a se suprapune. 3. a domina, a supune

încălță vb. 1. a-și trage, a-și pune ghetele. 2. a păcăli, a însela, a împrobodi, a amăgi, a minti

încălțăminte f. pantofi, ghete, bocanci

încălțări f. pl. v. încălțăminte

încălzi vb. 1. a înfierbânta, a încinge. 2. (fig.) a se aprinde, a se înlăcăra, a se entuziasma

încăpător, -oare adj. spațios, cuprinzător, larg, mare

încăpătăna vb. a se îndărătnici, a se obstina, a se ambicioa, a se îndărji, a stăru, a persista, a persevera

încăpătănat, -ă adj. îndărătnic, obstinat, îndărjit, refractar, ambicioz

încăpea vb. a cuprinde, a conține, a intra în

încăpere f. odaie, cameră, sală

încărcă vb. a împovăra, a umple, a pune în (pe)

încărcat, -ă adj. 1. împovărat, plin, umplut, greu, înțesat, doldora, tixit. 2. (fig.) sufocant, viciat, impur. 3. (fig.) umflat, exagerat, excesiv, retoric, ridicat, mărit

încărcătură f. sarcină, povară, greutate, tonaj

încărunți vb. a albi, a cărunți

încătușa vb. a fereca, a legă, a înlăntui

începător, -oare adj. 1. incipient. 2. (s.) debutant, novice, elev, discipol, învățăcel, neofit. 3. inițiator, promotor

începătură *f. v.* început

începe *vb.* 1. a inaugura, a porni, a declanșa, a iniția, a debuta, a purcede. 2. a apărea, a se ivi, a se arăta, a se produce

început *n.* 1. debut, pornire, start. 2. obârșie, origine, sorginte, sursă, izvor. 3. frunte, cap, creștet

încerca *vb.* 1. a proba, a verifica, a experimenta. 2. a căuta, a explora, a tatonă, a vedea, a sonda, a cerceta. 3. a se sili, a se munci, a se strădui, a se osteni, a se forța, năzui. 4. a se înfrunta, a se măsura, a se întrece, a se pune. 5. a suferi, a îndura, a răbdă, a suporta, a simți

încercare *f.* 1. verificare, probă, experimentare. 2. tentativă, efort, strădanie, silintă, sfortare. 3. greutate, neajuns, necaz, dificultate, vicisitudine, cumpăna. 4. suferință, durere, chin, păs, pătimire

încercui *vb.* a încconjura, a împresura, a învălui, a asedia, a cuprinde

încet, înceată adj. 1. lin, domol, agale, liniștit, măsurat, temperat, ușurel. 2. moale, greoi, molâu, zăbavnic. 3. molcom, scăzut, slab, lent, stins

încet vb. 1. a conteni, a se opri, a sista, a suspenda, a întrerupe, a curma, a termina, a sfârși. 2. a dispărea, a pieri, a se stinge, a se pierde

încetăteni *vb. v.* naturaliza

încetează! *interj.* termină!, ajunge!, stop!, gata!

încetinei *adv. v.* încetișor

încetini *vb.* a domoli, a potoli, a reduce, a liniști

încetișor *adv.* domol, încet, încetinei, agale, alene, binișor, ușurel

încețoșa *vb. v.* întuneca

închega *vb.* 1. a se coagula, a se prinde, a se întări. 2. a se uni, a se lega, a se solidariza, a se consolidă. 3. a se forma, a se contura, a se înjgheba, a se întrupa

încheia *vb.* 1. a îmbina, a uni, a alcătui. 2. a sfârși, a isprăvi, a termina, a epuiza. 3. a contracta, a se

lega, a se obliga, a consumă. 3. a completa, a întregi, a împlini, a rotunji

încheiere *f.* sfârșit, final, terminare, capăt, fine, concluzie

încheietură *f.* articulație, (farm.) balamale

închide *vb.* 1. a încuia, a fereca, a zăvoră, a claustra, a astupa. 2. a opri, a obtura, a bloca, a înfunda, a bara. 3. a împrejmui, a încunjura, a îngrădi, a tărcui. 4. a detine, a aresta, a reține, a întemnița, a izola. 5. a termina, a sfârși, a isprăvi, a încheia. 6. a conține, a cuprinde. 7. a se cicatriza, a se vindeca. 8. a se întuneca, a se posomorî

închină *vb.* 1. a se ruga, a se implora, a se prosterna, a se temeni. 2. a se pleca, a se preda, a capitula, a se supune, a se încrina. 3. a se consacra, a se dedica, a se dărui, a se aplica. 4. a toasta, a cinsti, a omagia

închinăciune *f.* 1. rugăciune, rugă, încchinare. 2. plecăciune, compliment, reverență, temenea

închipui *vb.* 1. a imagina, a reprezenta, a figura, a concepe, a gândi, a plăsmui, a elabora, a inventa. 2. a crede, a bănu, a gândi, a ghici, a presupune, a considera. 3. a simboliza, a semnifica

închipui *f.* 1. imaginatie, fantezie, inventie, iluzie, fantezie, plăsmuire. 2. nălucire, vedenie, himeră, fantomă, fantasmă

închipuit, -ă adj. 1. imaginari, fictiv, ireal, născotit, plăsmuit, scornit. 2. iluzoriu, fantastic, irealizabil, utopic. 3. fuldul, infatuat, înfumurat, încrezut, megaloman, semet

închirci *vb. v.* strânge

închiriere *s. f.* locatie, näimeală

închis, -ă adj. 1. încuiat, ferecat, zăvorât, înfundat, astupat, oprit. 2. îngrădit, împrejmuit, izolat. 3. deținut, întemnițat, arestat. 4. înnegurat, înorat, posomorât, întunecos, noros, mohorât, plumburiu, întunecat. 5.

(fig.) posac, ursuz, încuiat, antipatic. 6. cicatrizat, vindecat

închisoare *f.* temnită, arest, pușcărie, penitenciar, celulă, gherlă

încinge *vb.* 1. a înfierbânta, a înfoca, a încâlzi, a coace. 2. a fermenta, a se altera, a se strica. 3. a se lega, a se înfășura, a se agăta

încâlcit, -ă adj. încurcat, amestecat, confuz, neclar, complicat, nebulos

încântă *vb.* 1. a captiva, a fermea, a vrăji, a delecta, a fascina, a seduce, a entuzisma. 2. a ademeni, a amăgi, a însela, a momi

încântător, -oare adj. minunat, fermecător, admirabil, superb, magnific, strălucit, extraordinar, măret, fascinant, excelent

încât conj. că, de

încleia *vb.* v. lipi

înclește *vb.* 1. a strâng, a contracta, a chirci. 2. a se încăiera, a se înfrunta

încrina *vb.* 1. a se apleca, a se îndoii, a se încovoia, a se lăsa. 2. a se înhina, a se prosterna, a se umili

înclinare *f.* 1. aplecare, îndoire, încovoiere, curbare. 2. îclinație, predispozitie, vocație, atracție, aptitudine, talent, pornire

înclinație *f.* v. vocație

încoaace *adv.* aici, spre noi

încolăci *vb.* v. înfășura

încolții *vb.* 1. a răsări, a germina, a miji, a apărea. 2. a se forma, a se naște, a se ivi

încolțit, -ă adj. germinat, apărut, răsărit, născut, ivit. 2. amenințat, presat, constrâns

încondeia *vb.* 1. a împădobi. 2. a calomnia, a defăima, a bârbi, a pone gri

înconjur *n.* ocol, ocolire, tur

înconjura *vb.* 1. a ocoli, a împrejmui, a împresura, a tărcui, a cuprinde. 2. a asedia, a învălu, a izola

încontinuu *adv.* 1. întruna, continuu, mereu, necontentit, necurmat, neîncetat, permanent, pururi, veșnic. 2. neobosit, neostenit, fără răgaz

încontra *vb.* v. opune

încontrare *f. v.* contracicere

încopcia *vb.* v. încheia

încorda *vb.* 1. a înstruna, a întinde, a struni. 2. a se sforța, a se opini, a se concentra

încordare *f.* 1. înstrunare, întindere, strunire. 2. concentrare, tensiune, febrilitate, agitație, neastămpăr

încordat, -ă adj. tensionat, febril, intens, însufletit, viu, dinamic

încorona *vb.* 1. a încununa. 2. a termina, a încheia, a fini

încorpora *vb.* 1. a îngloba, a absorbi, a cuprinde, a include, a anexa, a alipi, a atașa. 2. a înrola, a recruta, a cătăni

încorsetat, -ă adj. (fig.) rigid, formalist, teapân, limitat, obligat

încotoșmăna *vb.* v. înfotoli

încotro *adv.* unde, în ce direcție?

încovola *vb.* 1. a arcui, a curba, a îndoii, a apleca, a încina. 2. a se gârbovi, a se strâmba, a se cocoșa

încovriga *vb.* a se încoloci, a se ghemui, a se strâng, a se încârliga

încrede *vb.* 1. a se baza, a se bizui, a conta, a se întemeia, a se sprijini. 2. a se fuduli, a se făli, a fi îngâmat

încredere *f.* 1. crezare, crezământ, credit, confiență, credință. 2. speranță, nădejde, optimism

încredința *vb.* 1. a preda, a da, a înmâna, a remite, a transmite, a oferi, a confia, a depune. 2. a asigura, a garanta, a convinge, a adeveri, a confirma. 3. a destăinui, a divulga, a împărtăși, a revela, a mărturisi, a dezvălu

încredințat, -ă adj. convins, sigur, cert

încremeni *vb.* a înllemnii, a înmărmuri, a paraliza, a îngheța, a întepeni

încremenit, -ă adj. 1. împietrit, înllemnuit, înmărmurit, neclintit, nemîșcat, teapân, întepenit. 2. fix, rigid, imobil, pironit

încreți *vb.* 1. a cută, a zbârci, a rida. 2. a încârlionța, a bucla, a ondula

încreștură *f.* creț, cută, zbârcitură, rid

încrezător, -oare *adj.* confient, optimist

încrezut, -ă *adj.* îngâmfat, fulul, înfumurat, infatuat, megaloman, trufaș, semet, vanitos, mândru, țanțoș

încrâncena *vb.* v. înfiora

încrâncenat, -ă *adj.* 1. cutremurat, înfiorat, îngrozit, zguduit. 2. aprig, înverșunat, crâncen, crud, îndărjit

încropi *vb.* v. înfiripa

încropit, -ă *adj.* 1. înfiripat, înghebat. 2. călduț, căldicel, calău, căldișor

încrucisare *f.* 1. întretăiere, intersectare, interferență, răscruce, răspântie, intersecție. 2. amestecare, corcire, împerechere, împreunare

încrunta *vb.* v. întuneca

încruntat, -ă *adj.* 1. întunecat, mohorât, posomorât, posac. 2. pornit, îmbuflat, mânișos

încuia *vb.* 1. a încide, a zăvorî, a fereca. 2. (fig.) a bara, a înfunda

încuiat, -ă *adj.* 1. încis, zăvorât, ferecat. 2. (fig.) mărginit, limitat, obtuz, opac, redus, rigid

încuiba *vb.* v. înrădăcina

încuietoare *f.* v. zăvor

încumeta *vb.* v. îndrăzni

încunoștință *vb.* v. informa

încununa *vb.* 1. a încrona. 2. a distinge, a răsplăti

încuraja *vb.* a îmbărbăta, a sustine, a însuflă, a favoriza, a sprijini

încurca *vb.* 1. a amesteca, a încâlcii, a zăpaci. 2. a pierde, a rătaci, a confunda, a greși. 3. a dezorienta, a descumpăni, a deruta. 4. a se intimida, a se făstăci, a se pierde. 5. a deranja, a incomoda, a jena, a stingheri, a supăra

încurcat, -ă *adj.* 1. amestecat, încâlcit, zăpăcit. 2. întortocheat, complicat, confuz, neclar, echivoc, tulbere. 3. jenat, stingherit, tulburat, derutat, dezorientat, perplex, pierdut

încurcătură *f.* 1. încâlceală, amestec, zminteală, babilonie, dezordine, haos, zăpăceală. 2.

derută, perplexitate,dezorientare, complicație. 3. bucluc, belea, necaz, năpastă, neajuns, dificultate, neplăcere, năpastă, dandana, pocinog, impas

încuvîința *vb.* v. aproba

încuvîințare *f.* 1. admitere, acceptare, aprobare, consimțire. 2. acord, aviz, consimțire, învoie, voință, vrere

îndată *adv.* 1. imediat, numai de către, acușî, acum. 2. grabnic, iute, rapid, momentan, repede, urgent. 3. curând, devreme

îndatora *vb.* v. obliga

îndatorire *f.* 1. obligație, sarcină, însărcinare. 2. atribuție, rol, oficiu, răspundere

îndatoritor, -oare *adj.* binevoitor, atent, servabil, politicos, preventor

îndărăt *adv.* înapoi, în urmă, în spate

îndărătnic, -ă *adj.* 1. încăpătânat, obstinat, inflexibil, refractar. 2. tenace, stăruitor, îndărjit, perseverent, ambicioș

îndărătnicie *f.* v. tenacitate

îndărătul *prep.* dinapoaia, îndărătul, după, în urma, în spatele, în dosul

îndătinat, -ă *adj.* obișnuit

îndeajuns, -ă *adv.* destul, suficient, îndestul

îndeaproape *adv.* atent, minutios, amănuntit, meticolos, exigent

îndeletnici *vb.* a se ocupa, a practica, a profesa

îndeletnicire *f.* ocupație, meserie, profesie, profesiune, activitate

îndelung, -ă *adj.* v. îndelungat

îndelungat, -ă *adj.* lung, prelung, prelungit, mult, de durată

îndemânare *vb.* îscusință

îndemânic, -ă *adj.* dibaci, pricoput, îscusit, istet, deștept, meșter, abil, expert, ingenios, ager

îndemâna *adv.* ușor, comod, lesne

îndemn *n.* impuls, imbold, stimulent, stimul, îndrumare, povăță, sfat

îndemna *vb.* a îmboldi, a stimula, a impulsiona, a încuraja, a susține, a însuflă, a îmbia

îndeobște *adv.* v. genere

îndeosebi *adv.* mai ales, în special, mai cu seamă, tocmai, osebit
îndepărta *vb.* 1. a alunga, a izgoni, a depărta, a elimina, a izola, a exclude, a înlătura. 2. a se abate, a se depărta, a devia

îndeplini *vb.* a efectua, a săvârși, a face, a realiza, a înfăptui, a executa, a împlini, a presta, a aplica

îndesa *vb.* 1. a înghesui, a burduși, a presa, a îngrămădi, a ticsi. 2. a se aglomera, a se îmbulzi, a se buluci. 3. a bătători, a bătuci, a pisa, a tăpsi. 4. a se îngroșa, a se vârtoșa

îndesat, -ă *adj.* 1. înghesuit, îngrămadit, ticsit, încărcat, întesat. 2. dens, des, masiv, compact, solid

îndesi *vb.* v. spori

îndestul *adv.* v. destul

îndestulare *f.* belșug, abundență, prisos, bogătie, satisfacere, confort, opulentă

îndestulător, -oare *adj.* suficient, destul, satisfăcător, mulțumitor

îndigui *vb.* v. stăvili

îndărji *vb.* a se înverșuna, a se încăpătâna, a rezista, a se opune, a fi dârz, a înfrunta

îndol *vb.* 1. a curba, a încovoia, a plia. 2. a apleca, a (se) îclina, a se gârbovi. 2. a dubla, a înmulți, a spori, a adăuga, a lungi, a dilua. 3. a șovăi, a ezita, a se codi, a pregeta, a sta în cumpănă

îndolală *s.f.* neîncredere, dubiu, nesiguranță, incertitudine, ezitate, șovăială, pregetare, indecizie, preget, aporie

îndoelnic, -ă *adj.* nesigur, echivoc, dubios, incert, problematic, discutabil

îndollat, -ă *adj.* cernit, (fig.) trist, îndurerat, măhnit

îndopa *vb.* 1. a ghifitui, a îmbuiba, a satură. 2. a umple, a înfunda

îndräcit, -ă *adj.* 1. înfuriat, furios, îndărjit, întărătat. 2. rău, ticălos, blestemat, hain, afurisit, pornit, teribil

îndrägi *vb.* a iubi, a-i plăcea, a simpatiza, a avea la inimă

îndrägit, -ă *adj.* iubit, drag, scump, simpatizat, prețuit (mult)

îndrägosti *vb.* a iubi, a se amoreza, a se înamora

îndräzneală *f.* 1. curaj, cutezană, temeritate, încumetare, bărbătie, neînfricare. 2. obrăznicie, insolentă, înfruntare, tupeu

îndräznet, -eață *adj.* 1. curajos, brav, neînfricat, temerar, cutezător, dârz, viteaz. 2. obraznic, insolent, sfidător, arogant, impertinent, neobrázat

îndräzni *vb.* a cuteza, a avea curaj, a se încumeta, a înfrunta, a-și permite

îndrepta *vb.* 1. a corecta, a rectifica, a corija, a amenda, a îmbunătăți, a ameliora. 2. a se întrema, a se însărișoși, a prinde puteri, a se reface, a se vindeca, a se restabili, a se întări. 3. a o apuca, a merge, a porni, a o lăsa, a se orienta. 4. a îndruma, a călăuzi, a ghida, a dirija, a conduce

îndreptar *n.* v. călăuză

îndreptăți *vb.* a justifica, a legitima, a autoriza, a permite

îndreptățit, -ă *adj.* 1. întemeiat, motivat, îndrituit, just, legitim. 2. chemat, competent, voinic

îndrătitu *vb.* v. îndreptăți

îndruga *vb.* v. flecări

îndruma *vb.* a călăuzi, a conduce, a ghida, a orienta, a povățui, a dirija, a sfătu, a învăța, a îndrepta

îndrumare *f.* 1. conducere, călăuză, dirijare, ghidare. 2. directivă, indicație, instrucțiune, normă, recomandare, lămurire. 3. îndemn, învățătură, povăță, sfat

înduloșa *vb.* v. impresiona

înduloșător, -oare *adj.* v. duios

îndulci *vb.* 1. a se înfuripa, a se desfăta, a se bucura. 2. a atenua, a reduce, a micșora, a domoli, a calma, a slăbi

îndupleca *vb.* 1. a convinge, a determina, a decide, a hotărî. 2. (refl.) a consimți, a ceda, a accepta, a admite, a aproba, a primi

îndura *vb.* 1. a suferi, a răbda, a suporta, a pătimi, a trage. 2. a se milostivii, a binevoi, a consumă, a accepta

îndurare *f. v.* milă

îndurera *vb. v.* încrăpătare

înec *n.* 1. inundație, potop, revărsare, sufocare, înăbușire

îneca *vb.* 1. a (se) scufunda. 2. a inunda, a potopi. 3. a (se) asfixia, a sufoca, a înăbuși. 4. a podidi, a sugrumă

înecăcios, -oasă *adj.* v. sufocant

înfăptui *vb.* a realiza, a îndeplini, a efectua, a face, a săvârși, a executa, a produce, a crea

înfăptuire *f. v.* lucrare

înfășura *vb.* 1. a încinge, a învălu, a încolaci, a răsuci. 2. a (se) înveli, a (se) acoperi, a pune pe

înfățișa *vb.* 1. a prezenta, a arăta, a oferi. 2. a apărea, a compărea, a se înființa. 3. a descrie, a evoca, a zugrăvi, a expune, a reda, a exprima, a simboliza

înfățișare *f.* 1. arătare, prezentare, apariție, înființare. 2. descriere, relatare, evocare. 3. aspect, formă, aiură, chip, contur

înefea *vb. v.* subjuga

înfla *vb. v.* adopta

înfiera *vb.* a condamna, a osândi, a stigmatiza, a vesteji, a dezaproba, a blama, a reproba

înfierbânta *vb. v.* încinge

înfierbântat, -ă *adj.* (fig.) aprins, antrenat, încins, agitat, însufiletit, nervos, iritat, atâtat

înfiere *s. f.* adoptare, adoptie

înfigăreț, -eață *adj.* v. îndrăznet

înflge *vb.* a vâri, a împlânta, a băga, a introduce

înființa *vb.* 1. a crea, a întemeia, a institui, a funda, a așeza. 2. a apărea, a se prezenta, a se ivi

înfiora *vb.* 1. a îngrozi, a cutremura, a înficoșa, a zgudui, a încrâncena. 2. a emodium, a mișca, a răscoli

înflorător, -oare *adj.* v. groaznic

înfipt, -ă *adj.* 1. împlântat, vârât, fixat. 2. (fam.) îndrăzneț, temerar, cutezător

înfiripa *vb.* 1. a înigheba, a crea, a încropi, a face. 2. a apărea, a se ivi, a se naște

înflăcăra *vb. v.* însufileti

înflori *vb.* 1. a se desfoia, a face flori. 2. (fig.) a prospera, a progrăsa, a propăși. 3. a împodobi, a exagera, a umbla, a amplifica

înflorire *f.* 1. progres, belșug, prosperare, avânt, propășire, bunăstare. 2. podoabă, dichisală, ornament, exagerare, retorică

înflorit, -ă *adj.* împodobit, ornamentat (cu flori)

înfloritor, -oare *adj.* prosper, dezvoltat, în progres

înfloritură *f.* ornament, podoabă, zorzoane

înfoca *vb. v.* încălză

încocat, -ă *adj.* 1. aprins, înfierbântat, încins, arzător, inflamat. 2. roșu-aprins, viu, luminos. 3. avântat, entuziasmat, fervent, focos, înfăcărat, însufiletit, ardent, aprig, furtunos, impetuos, năvalnic, nestăvilit, vehement

înfololi *vb.* a încotoșmăna, a se îmbrăca (gros), a se înveșmânta (exagerat)

înfoia *vb. v.* umflă

înmormetăt, -ă *adj.* flămând, nemânăcat, hămesit

înfrăți *vb.* a fraterniza, a se asocia, a se lega (strâns)

înfrățit, -ă *adj.* unit, solidar, strâns-legat

înfricat, -ă *adj.* v. înficoșat

înficoșat, -ă *adj.* îngrozit, însăramântat, cutremurat, înfiorat, înficat

înficoșător, -oare *adj.* teribil, groaznic, grozav, însăramântător, cumplit, oribil, atroce, crunt, monstruos

înfrigurare *f.* neliniște, încordare, tensiune, emotie, neastămpăr, febrilitate, nerăbdare, agitație

înfrâna *vb.* 1. a îngrădi, a stăpâni, a stăvili, a struni, a reține. 2. a se abține, a se tempera, a se opri, a renunța

înfrânare *f.* reținere, abținere, abstinență, temperanță, conținență, cumpătare, moderație, renunțare

înfrânge *vb.* a depăși, a învinge, a birui, a copleși, a dovedi

înfrumuseță *vb.* a împodobi, a decora, a orna, a dichisi, a înnobila

înfrunta *vb.* a se opune, a ține piept, a brava, a sfida, a desfide

înfruntare *f.* 1. sfidare, bravare, opunere. 2. încăierare, ciocnire, bătaie

înrupta *vb.* a mânca, a se hrăni, a se îndulci, a se bucura de

înruleca *vb.* v. îndopa

înfumurat, -ă adj. fudul, înfatuat, vanitos, orgolios, arogant, închipuit, încrezut, megaloman, trufaș, grandoaman, prezumtiós

înfunda *vb.* 1. a închide, a încuia, a astupa, a bloca, a îngrădi. 2. (fig.) a nu reuși, a o păti, a suferi, a trage consecințe

înfundat, -ă adj. 1. încis, blocat, astupat, zăgăzuit. 2. înăbușit, mocnit, estompat

înfuria *vb.* a se mânia, a se întărâta, a se monta, a se otărî, a se îndârji, a-i sări muștarul, a ieși din tătâni

înfuriat, -ă adj. furios, pornit, montat, întărâtat, îndârjit, otărât

îngădui *vb.* a permite, a consimți, a fi de acord, a da voie

îngăduință *f.* 1. permisiune, asentiment, acord, încuvîntare, aviz, consimtământ, aprobare. 2. toleranță, clementă, indulgență, înțelegere, generozitate

îngăduitor, -oare adj. generos, înțelegător, tolerant, clement

îngăima *vb.* v. bâigui

îngăimat, -ă adj. v. încurcat

îngălat, -ă adj. v. murdar

îngălbeni *vb.* a se ofili, a se veșteji, a se usca, a se trece

îngemăna *vb.* v. împreuna

îngenunchea *vb.* a supune, a aservi, a domina, a umili, a subjugă

îngeresc, -ească adj. ceresc, angelic, sublim, pur, serafic

înghesui *vb.* a îngramădi, a îndeza, a strâmtora, a buluci, a burduși, a ticsi

înghet *n.* ger, încremenire, congelare

îngheta *vb.* 1. a degera, a congela.

2. a înlemni, a încremenii, a înmărmuri

înghionti *vb.* v. îmbrânci

înghiți *vb.* 1. a bea, a mâncă, a îngurgata, a absorbi. 2. a accepta, a suporta, a tolera, a îngădui

înghiștitură *f.* dușcă, gât, gură, îmbucătură

îngâmfa *vb.* a se făli, a se fuduli, a se grozăvi, a se împăuna, a se infatua, a se înfumura, a se lăuda, a se mândri

îngâmfat, -ă adj. încrezut, fudul, orgolios, vanitos, trufaș, mândru, închipuit, înfumurat, megaloman, trufaș, semet, arogant, prezumtiós

îngâna *vb.* 1. a murmura, a fredona, a lălăi. 2. a bombăni, a bolborosi, a gângăvi, a îngăima, a îndruga

îngândurat, -ă adj. gânditor, preocupaț

îngloba *vb.* a cuprinde, a conține, a încadra, a încorpora, a integra

îngloida *vb.* a se împotmoli, a se înnămoli, a se înfunda, a se noroi, a se întina

îngrădi *vb.* 1. a împrejmui, a închide, a mărgini, a înconjura, a tărcui. 2. a înfrața, a reține, a limita, a stăvili

îngrădire *f.* v. gard

îngramădeală *f.* aglomeratie, înghesuală, strânsură, affluentă

îngramădi *vb.* v. înghesui

îngrășa *vb.* 1. a se împlini, a se rotunji, a lua proporții. 2. a fertiliza, a alimenta

îngrețoșa *vb.* v. scârbi

îngreuiua *vb.* v. împovăra

îngreuna *vb.* v. împovăra

îngrijii *vb.* 1. a purta de grijă, a se interesa, a se preocupa, a vedea. 2. a se căuta, a se trata, a se doftori

îngrijire *f.* v. grijă

îngrijit, -ă adj. 1. curat, spălat, scuturat. 2. cochet, dichisit, elegant, ferches

îngrijora *vb.* a se teme, a se neliniști, a se alarma, a se speria, a se frâmânta

îngrijorător, -oare adj. v. alarmant

îngropa *vb.* 1. a înmormânta, a înhuma, a astruca. 2. a se cufunda, a se izola, a se exila

îngroșa *vb.* 1. a se închega, a se învârtoșa, a se lega. 2. a se îndesi, a crește, a se mări

îngrozi *vb.* a înfricoșa, a însăpîmânta, a speria, a cutremura, a teroriza, a înfiora, a încrâncena

îngrozitor, -oare adj. v. groaznic

îngust, -ă adj. 1. strâmt, limitat, mic, redus, subțire. 2. (fig.) mărginit, obtuz, prostânac, opac, meschin

îngusta *vb.* a se strâmta, a se micșora, a se gâtui, a se reduce

îngustime *f.* strâmtoare, reducere; mărginire, limitare

înhăita *vb.* v. uni

înhăma *vb.* 1. a prinde, a pune în ham. 2. a se angaja, a se înjuga

înhăța *vb.* v. apuca

înhuma *vb.* v. îngropa

înjgheba *vb.* v. înfiripa

înjosi *vb.* 1. a umili, a degradă, a dezona. 2. a batjocori, a perverti, a rușina

înjosit, -ă adj. 1. umilit, degradat, dezonorat. 2. trivial, decăzut, depravat

înjositor, -oare adj. v. rușinoș

înjuga *vb.* v. înhăma

înjumătăți *vb.* a face pe din două, a împărți, a reduce, a diminua

înjunghia *vb.* a împunge, a spinge, a tăia, a sacrifică, a ucide, a jertfi

înjura *vb.* a drăcui, a sudui, a ofensa, a insulta, a blestema

înjurătură *f.* injurie, imprecatie, ocară, sudalmă, ofensă, insultă

înlănțui *vb.* 1. a încătușa, a fereca, a lega. 2. a cuprinde, a îmbrățișa, a prinde. 3. a fermeca, a subjuga, a captiva

înlănțuire *f.* 1. încătușare, ferecare, legare. 2. legătură, conexiune, corelație, relație, raport

înlătura *vb.* a elibera, a îndepărta, a evita, a scoate, a da deoparte, a ocoli, a exclude

înlăuntru *adv.* înăuntru, în interior

înlemnii *vb.* a încremenii, a înmărmuri, a împietri, a întepeni, a îngheța

înlesni *vb.* a ușura, a facilita, a favoriza, a sprijini

înlesnire *f.* 1. facilitare, ușurare, favorizare, ușurință. 2. avantaj, favoare, privilegiu, hatâr, sprijin

înlocui *vb.* a substitui, a schimba, a suplini, a ramplasa

înlocuitor, -oare adj. substitut, suplinitor, supleant, locuitor

înmagazina *vb.* a depozita, a stoca, a strânge, a acumula, a aduna

înmatricula *vb.* a înregistra a înscrie

înmănușchea *vb.* a strânge, a aduna, a reuni, a pune la un loc

înmărmuri *vb.* a înlemnii, a încrămeni, a rămâne tablou

înmiresmat, -ă adj. v. parfumat, bine miroitor, plăcut

înmâna *vb.* a preda, a da, a prezenta, a încredința

înmormânta *vb.* 1. a înhuma, a îngropa, a astruca. 2. (fig.) a da uitării, a uita, a neglijă

înmuguri *vb.* a încolții, a îmboboci, a împupi

înmula *vb.* 1. a uda, a umezi, a îmbiba. 2. (fig.) a potoli, a domoli, a calma, a liniști, a atenua, a slabii

înmulți *vb.* a spori, a crește, a multiplifica, a mări, a se ridica, a îndesi

înnădi *vb.* v. lega, a atașa, a împlete

înnămoli *vb.* v. îngloida

înnăscut, -ă adj. nativ, congenital, ereditar, moștenit

înnebuni *vb.* a se sminti, a se țicni, a-și pierde mintile, a căpia, a se scrânti

înnebunit, -ă *adj.* nebun, alienat, țicnit, căpiat, scrântit, smintit, aiurit, sonat, apucat

înnegri *vb.* 1. a cerni, a smoli, a întuneca. 2. (fig.) a ponegri, a defăima, a huli, a denigra, a calomnia. 3. a se bronza

înnegura *vb.* v. întuneca

înnobila *vb.* a perfecționa, a rafina, a înnoi, a înălța, a îmbunătăți

înnoda *vb.* a înnădi, a împreuna, a lega, a uni

înnol *vb.* a primeni, a inova, a renova, a regenera, a moderniza, a reforma

înnopta *vb.* 1. a se întuneca, a cădea noapte. 2. a mânea, a petrece (noaptea)

înnora *vb.* a se mohorî, a se posomorî, a se întuneca

înrădăcina *vb.* a se înțeleni, a se încuiba, a se statornici

înrălt, -ă *adj.* rău, îndărjit, incorijibil, veninos, otrăvit

înrăma *vb.* a încadra

înrăutăți *vb.* 1. a se degrada, a se strica. 2. a se agrava, a se înrăi, a se îňăspri

înregimenta *vb.* a se alinia, a se înrola, a se încadra, a adera

înregistra *vb.* 1. a înscrie, a consimna, a nota, a inventaria, a catagrafia. 2. a obține, a repurta, a marca

înrăuri *vb.* v. influența

înrobi *vb.* a supune, a subjuga, a aservi, a robi, a îngenunchea, a înefea

înrola *vb.* 1. a încorpora, a recruta, a cătăni. 2. a înregimenta, a adera, a se angaja

înroși *vb.* a se îmbojora, a se împurpura, a se aprinde (la fată), a se rumeni

înrudire *f.* 1. rudenie, neam. 2. afinitate, analogie, asemănare, concordanță, congruență, potrivire

însă *conj.* dar, ci, or; totuși, numai

însăilla *vb.* 1. a coase, a prinde. 2. a improviza, a schița, a îngheba

însămânța *vb.* a semăna, a pune sub brazdă

însănătoși *vb.* 1. a se vindeca, a se întrema, a se lecui, a se reface. 2. a asana, a purifica

însărcina *vb.* a obliga, a impune, a angaja, a împovăra

însărcinare *f.* sarcină, misiune, răspundere, îndatorire, obligație

însărcinată *adj.* f. gravidă, grea, bortoasă

înscăuna *vb.* a investi, a credita, a proclama, a unge

înscena *vb.* a monta, a regiza, a aranja

înscrive *vb.* 1. a înregistra, a consimna, a nota, a înmatricula. 2. a adera, a se asocia. 3. a marca, a puncta, a reuși

înscris *n. v.* document

însemn *n.* marcă, semn, insignă, simbol

însemnă *vb.* 1. a marca, a nota, a înscrie, a grava, a schița, a delimita. 2. a arăta, a indica, a semnifica, a exprima, a ilustra, a reiești

însemnat, -ă *adj.* 1. marcat, notat, înscris, delimitat. 2. important, valoros, prestigios, deosebit, esențial, substanțial, capital

însemnatate *f.* 1. semnificație, sens, conținut. 2. importantă, valoare, pondere, pret, temeinicie

însemnă *vb.* 1. a se lumina, a se deschide, a se limpezi. 2. (fig.) a se împăca, a se înveseli, a se liniști

însera *vb.* a se întuneca, a amurgi, a scăpăta

însurare *f.* amurg, apus, asfintit, seară, crepuscul, chindie

însetat, -ă *adj.* 1. setos, nebăut. 2. avid, dornic, pasionat, râvnitor

însingurat, -ă *adj.* singur, izolat, retras, solitar

însângeră *vb.* a săngera, a se răni, a-i curge săngele, a se roși

însorit, -ă *adj.* senin, limpede, frumos, luminat

însoții *vb.* 1. a întovărăși, a acompania, a conduce. 2. a se asocia, a se uni, a se alătura

însoțitor, -oare *adj.* companion, accompaniator

înspăimânta *vb.* a îngrozi, a înfiora, a înfricoșa, a cutremura, a teroriza

înspăimântător, -oare *adj.* v. îngrozitor

înspire *adj.* către, spre, la

înșărit, -ă *adj.* bogat, avut, pri-coposit, ajuns, situat, căpătuit

înstrâina *vb.* 1. a (se) dezrădăcina, a (se) exila, a (se) depărta, a (se) expatria. 2. a sustrage, a fura, a șterpeți, a-și însuși

înstruna *vb.* v. acorda

însufleții *vb.* a înviora, a anima, a stimula, a înflăcăra, a încuraja, a aprinde

însuflețire *f.* 1. înviorare, vioiciune, animație, an tren. 2. avânt, elan, fervoare, entuziasm, ardoare, înflăcărare, pornire

însuflețit, -ă *adj.* 1. înviorat, viu, vioi, animat. 2. avântat, intens, febril, înflăcărat, fervent, entuziast, fociș, pasionat

însuma *vb.* a aduna, a totaliza, a cuprinde, a cumula, a întruni, a împreuna

însura *vb.* a se căsători, a se cununa

însuși *vb.* 1. a lua, a sustrage, a șterpeți. 2. a asimila, a învăța, a deprinde. 3. a accepta, a primi, a adopta, a îmbrățișa

însușire *f.* 1. deprimere, apropiere, învățare. 2. trăsătură, specific, caracteristică, atribut, calitate, caracter, notă, particularitate, marcă, pecete. 3. talent, dotare, înzestrare, facultate, virtute, valoare, dar, har, capacitate

însuti *vb.* v. mări

înșela *vb.* 1. a ademeni, a amăgi, a momi, a păcăli, a trișa. 2. a trăda, a minti, a violeni, a escroca

înșelăciune *f.* 1. amăgire, ademenire, păcăleală, trișare, momire,

escrocherie, hoție, impostură, în-selătorie, pungășeală, șarlatanie

înșelătorie *f.* v. înșelăciune

înșfăca *vb.* v. apuca

înșira *vb.* 1. a rândui, a alinia, a înseria, a ordona. 2. a enumera, a număra, a înșirui. 3. a expune, a nara, a reda

înșirui *vb.* v. înșira

înștiința *vb.* a anunța, a informa, a încunoștința, a vesti, a comunica

înștiințare *f.* anunț, informație, vestire, informare, comunicare, afiș, publicație, mesaj, avertizare, avis

întări *vb.* 1. a fortifica, a consolida, a fixa, a învârtoșa, a întepeni. 2. a se întrema, a se înzdrăveni, a se îndrepta, a se reface. 3. a se accentua, a se amplifica, a crește, a spori, a se înțețe. 4. a confirma, a adeveri, a certifica, a legaliza, a dovedi

întăritor, -oare *adj.* fortifiant, re-confortant, tonic, stenic

întăritură *f.* fortificație, baricadă, retranșament, apărătură

întărită *vb.* a atâta, a incita, a monta, a instiga, a îmboldi, a asmuți

întâi *num.* dintâi, prim, inițial

întâietate *f.* prioritate, precădere, preponderență, primat, primordialitate

întâlni *vb.* a vedea, a întâmpina, a găsi

întâlnire *f.* 1. întrevedere, contact. 2. adunare, reunire, convorbire. 3. întrecere, partidă, joc

întâmpina *vb.* a primi, a întâlni, a contacta

întâmpinare *f.* 1. primire, contact. 2. contestație, reclamație, obiecție

întâmplă *vb.* 1. a se petrece, a se desfășura, a se produce, a fi, a avea loc, a surveni. 2. a se realiza, a se înfăptui, a se face. 3. a se nimeri, a se potrivi, a se brodi, a se prileji

întâmplare *f.* 1. fapt, caz, eveniment. 2. episod, peripetie, istorie, pățanie. 3. ocazie, prilej, loterie, hazard, destin, sansă, soartă

întâmplător, -oare *adj.* neprevăzut, accidental, incidental, oca-zional

întârzia *vb.* 1. a zăbovi, a pregeta, a amâna, a se încurca. 2. a tăărăgăna, a tergiversa, a lungi

întârziere *f. v.* zăbovire

întemeia *vb.* 1. a înființa, a funda, a ctitorii, a constitui, a făuri, a crea. 2. a se baza, a se sprijini, a conta, a se încrede, a se rezema

întemeietor *m.* fondator, creator, făuritor

întemnița *vb. v.* aresta

înteți *vb. v.* intensifica

întina *vb. v.* murdări

întinde *vb.* 1. a lungi, a alungi, a prelungi, a desfășura, a extinde, a înlăța, a lărgi, a desface. 2. a încorda, a îinstruna, a tensiona. 3. a așeza, a expune, a arăta, a așterne, a pune. 4. a difuza, a propaga, a răspândi

întindere *f.* extindere, extensiune, desfășurare, ampoloare, lungime, distanță, mărime, cuprindere, vastitate

întipări *vb.* 1. a imprima, a grava. 2. a fixa, a prinde, a reține

întoarce *vb.* 1. a învărti, a răsuci, a roti, a sucii. 2. a reveni, a se înapoia, a se înturna, a reapără

întocmai *adv.* 1. exact, la fel, aidoma, asemenea, deopotrivă. 2. da, desigur, tocmai, absolut

întocmi *vb.* 1. a alcătui, a realiza, a elabora, a crea, a face, a plăsmui. 2. a ordona, a clasa, a grupa, a repartiza, a sistematiza

întorsătură *f.* curbă, ocol, serpentină, cot, cotitură, turnură, întorsură

întortocheat, -ă *adj.* 1. cotit, sinuos, șerpuit, răsucit. 2. sucit, încurcat, încâlcit, confuz, labirintic

întotdeauna *adv.* mereu, continuu, neconitenit, întruna, neîncetat, permanent, totdeauna, pururi, veșnic

întovărăși *vb. v.* însotii

întraripat, -ă *adj.* avântat, însuflețit, entuziast, exaltat

între *prep.* dintre, printre, din

întreba *vb.* 1. a chestiona, a interoga, a pune întrebări, a descoase. 2. a se informa, a se interesa. 3. a examina, a consulta

întrebuința *vb.* 1. a folosi, a utilizea, a practica, a se servi. 2. a consuma, a pierde

întrece *vb.* 1. a depăși, a devansa, a exceda, a o lăua înainte. 2. a se înfurta, a se măsura, a se confrunta. 3. a birui, a bate, a înginge

întrecere *f.* concurs, competiție, concurență, luptă

întredeschis, -ă *adj.* deschis (puțin), crăpat, căscat

întreg, -eagă *adj.* 1. complet, integral, deplin, neatins, total. 2. intact, neștirbit, nestricat. 3. sănătos, valid, teafăr

întregi *vb.* 1. a completa, a împlini, a rotunji. 2. a reface, a recompone, a reconstituui

întrema *vb. v.* reface

întreprinde *vb.* a se apuca de, a executa, a face, a presta, a îndeplini

întreprindere *s. f.* uzină, fabrică, unitate

întreprinzător, -oare *adj.* activ, dinamic, cu inițiativă

întrerupe *vb.* a opri, a curma, a suspenda, a conteni, a sista, a tăia

întrerupt, -ă *adj.* intermitent, întrețiat, rupt, tăiat, oprit, sistat

întretăia *vb.* a încrucisa, a intersecta, a interfera, a încruzi

întretăiere *f.* interferență, intersecție, încrucisare, răscrucie, răspântie

întrețese *vb. v.* îmbina

întreține *vb.* 1. a hrăni, a alimenta, a susține, a ține, a menține. 2. a discuta, a conversa, a dialoga

întreținere *f.* 1. alimentare, hrană, casă-masă, subzistență. 2. discuție, dialog, conversație

întrevăzut, -ă *adj.* întrezărit, prevăzut, bănuit, prezis, presupus

întrevedea *vb. v.* întrezări

întrevedere *f.* întâlnire, convenire, contact

întrezări *vb.* 1. a întrevedea, a prevedea, a intui, a bănu, a ghici, a presupune. 2. a gândi, a crede, a imagina, a socoti, a chibzu

întrista *vb.* 1. a amâni, a indispune, a îndurera, a măhnii, a supăra, a

necăji. 2. (fig.) a întuneca, a posomorî, a înnegura

întristare *f. v.* mâhnire

întroieni *vb. v.* înzăpezi

întrona *vb. a* înscauna, a încasti, a unge, a proclama

întrucât *conj.* deoarece, fiindcă, pentru că, dat fiindcă, cum, unde

întrucâtva *adv.* oarecum, puțin, nitel, ceva, cam

întruchipa *vb. a* încarna, a încrupa, a realiza, a înfățișa, a reprezenta, a personifica, a simboliza, a închipui

întruna *adv.* mereu, continuu, neconitenit, necurmat, neîncetat, permanent, pururi, permanent, veșnic, totdeauna, totuna

întruni *vb.* a reuni, a aduna, a însuma, a strânge, a împreuna, a convoca

întrunire *f.* adunare, reunioane, întâlnire, convocare, strângere

întrupa *vb. v.* întruchipa

întuneca *vb.* 1. a amurgi, a se însera, a se înnopta, a cădea noaptea. 2. a se înnegura, a se înnora, a se mohorî. 3. a se posomorî, a se întrista, a se încrunta, a se mâhni. 4. a eclipsa, a umbri

întunecat, -ă adj. 1. întunecos, sumbru, plumburiu, neguros, noros, încis. 2. cenușiu, pământiu, sur, cețos. 3. indispus, posac, încruntat. 4. confuz, încâlcit, imprecis, neclar, haotic

întunecime *f.* întuneric, obscuritate, beznă, întunecare, negură, noapte

întunecos, -oasă adj. *v.* întunecat

întuneric *n.* 1. întunecime, noapte, beznă, obscuritate, tenebre. 2. (fig.) incultură, primitivism, ignoranță

înturna *vb. v.* înapoia

înțărca *vb.* a dezobișnui, a dezvăta, a reține, a opri, a înlătura

înțelegător, -oare adj. binevoitor, cumsecade, îngăduitor, bun, generos

înțelege *vb.* 1. a pricepe, a ști, a sesiza, a intui, a pătrunde. 2. a se învoi, a conveni, a se împăca, a se uni

înțelegere *f.* 1. pricepere, cu-noaștere, percepere, sesizare. 2. gândire, minte, intelect, judecată. 3. bunăvoieță, îngăduință, generozitate. 4. acord, învoială, aranjament, pact, legământ, consens

înțeleni *vb. v.* părăgini

înțelepciune *f.* cumințenie, cu-noaștere, judecată, chibzuială, prudentă, socoteală, cumpăt, măsură

înțelegt, -eaptă adj. 1. cuminț, socotit, chibzuit, măsurat, echilibrat, judicios. 2. filozof, gânditor, cugetător

înțeles *n.* 1. conținut, accepție, semnificație, sens, valoare, semantică. 2. rost, rățiune, noimă, mesaj, tâlc

înțepă *vb. v.* împunge

înțepat, -ă adj. 1. împuns, pișcat. 2. fuld, țătoș, încrezut, înfumurat, închipuit, orgolios

înțepător, -oare adj. 1. pișcător, picant, usturător. 2. ironic, persiflant, sarcastic, zefleștiș, satiric

înțepeni *vb.* 1. a fixa, a prinde, a protăpi. 2. a împietri, a încremenii, a înlăuntri, a îngheța

înțepenit, -ă adj. 1. fixat, prins, imobilizat. 2. anchilozat, inert, țeapă, rigid, imobil, întărit. 3. împietrit, înlăuntit, neclintit, nemîșcat, încremenit, tănit

înțesa *vb. v.* îngrămadăi

înțoli *vb. v.* îmbrăca

învălătuci *vb. v.* înfășura

învălmășeală *f.* forfoteală, îngrămadire, înghesuală, îmbulzeală, aflux, aglomeratie

învălmăși *vb. v.* amesteca

învălui *vb.* 1. a acoperi, a înveli, a înfășura, a învălătuci. 2. a încercui, a împresura, a înconjura, a cuprinde

învăluitor, -oare adj. *v.* plăcut

învăpăia *vb. v.* inflăcăra

învăscut, -ă adj. *v.* îmbrăcat

învăt *n. v.* obicei

învăță *vb.* 1. a studia, a se instrui, a se pregăti, a se pricoppsi. 2. a da lecții, a iniția, a medita, a școli, a îndruma, a povătui, a sfătui, a consilia, a călăuzi. 3. a se obișnui, a

deprinde, a se deda, a se familiariza, a se acomoda, a se obișnui

învățat, -ă adj. v. cărturar

învățăcel m. discipol, elev, școlar, ucenic, cirac, calfă

învățământ n. 1. educație, instrucție, cultură. 2. concluzie, învățătură

învățător, -oare s. dascăl, maestru, percepto, îndrumător, povătitor

învățătură f. 1. instrucție, școală, carte, cultură, cunoștințe, pregătire. 2. doctrină, sistem, teorie, principii. 3. îndrumare, povătă, sfat, lectie, morală, normă, regulă, pildă

învechi vb. v. uza

învechit, -ă adj. 1. uzat, degradat, hârbuit, (fam.) paradit. 2. depășit, demodat, perimat, vechi, vetust, desuet, arhaic, trecut

învecina vb. v. mărgini

învecinat, -ă adj. alăturat, vecin, mărginaș, limitrof, adiacent, apropiat

învedera vb. v. evidenția

înveli vb. a acoperi, a înfășura, a învălu, a îmbrăca

înveliș n. acoperământ, acoperi, învelitoare

învelitoare f. 1. acoperiș, înelviș. 2. cuvertură, cergă, pătură, velință, plocat, lăicer, ogheal, scoartă

învenina vb. v. otrăvi

înversuna vb. a se îndărji, a se întărâta, a se înfuria, a se înteti

înversunat, -ă adj. 1. îndărjit, furios, mâniros, întărâtat, pornit, obstinat, îndrăcit, oțărât, turbat. 2. aspru, crunt, cumplit, vajnic

înverzi vb. a înfrunzi

înveseli vb. v. desfăta

învesti vb. 1. a întrona, a însăcuna, a proclama, a unge. 2. a delega, a împaternici, a angaja, a confirma, a orândui

învesmântă vb. v. îmbrăca

învesnici vb. v. eterniza

înveterat, -ă adj. traditional, înrădăcinat, obișnuit, învechit

învia vb. a renaște, a resuscita, a se deștepta, a însufla

învinețit, -ă adj. vânăt, livid, verde

învîngător, -oare adj. biruitor, victorios, triumfător, câștiagător

învinge vb. 1. a birui, a răpune, a supune, a triumfa, a cuceri, a câștiga. 2. a domina, a stăpâni, a covârși, a copleși. 3. a răzbi, a isprăvi, a prididi, a reuși

învinovăți vb. v. acuza

învinui vb. v. acuza

înviora vb. a însufla, a încalca, a anima, a înteti, a activa, a dinamiza

învârstat, -ă adj. dungat, värgat, băltat

învârteală f. 1. întoarcere, învârtire, răsucire, rotire. 2. afacere, combinație, manevră

învârtejil vb. v. învolbura

învârti vb. 1. a răsuci, a roti, a întoarce, a sucii. 2. a se aranja, a parveni, a izbândi

învârtoșa vb. v. întări

învol vb. v. consumă

învoială f. înțelegere, convenție, aranjament, acord, permisie, îngăduire, consumător, asentiment

învolbura vb. a se agita, a se învârteji, a se zbate, a se zbuciuma

învoit, -oaltă adj. v. înfoiat

învrăjbi vb. v. dezbină

învrăjbire f. ceartă, dezbinare, conflict, dușmanie, vrajbă, litigiu, divergență, discordie, dispută

învreñidi vb. v. binevoi

înzăpezi vb. a troieni, a nămeti, a întroieni

înzdrăveni vb. v. însănătoși

înzestra vb. a dota, a echipa, a utila, a provedea, a da

înzestrat, -ă adj. dotat, talentat, capabil, destoinic, pregătit, valoros, bun

înзорзона vb. v. împopota

J

jachetă *f.* taior, haină
jaf *n.* 1. prădare, jefuire, furt, hotie, spoliere, pradă. 2. tâlhărie, banditism, exploatare. 3. risipă, prăpăd, irosire

jalbă *f.* v. cerere

jale *f.* tristețe, amărăciune, dezolare, măhnire, durere, doliu

jalnic, -ă *adj.* 1. trist, dureros, sfâșietor, de plâns. 2. lugubru, funerar, sinistru. 3. deplorabil, lamentabil, nenorocit, prăpădit

jalon *n.* reper, indicator, arătător, semn, semnal

jalona *vb.* a trasa, a marca, a indica, a repera

jaluzea *f.* stor, rulou, transperant, roletă

jambon *n.* şuncă

japonez, -ă *adj.* nipon

jandarm *m.* polițist, militian, agent

japcă *f.* v. fortă

jar *n.* 1. jeratic, jariște, sperie. 2. arșiță, dogoare, fierbințeală, febră

javră *f.* 1. potaie, jigodie, cotarlă, jiganie. 2. om de nimic, ticălos, pușlama, nemernic

jaz *n.* v. orchestră

jecmăneală *f.* v. jaf

jefui *vb.* a prăda, a deposedea, a devaliza, a jecmăni, a fura, a răpi, a devasta, a spolia, a tâlhări

jeg *n. v.* murdărie

Jegos, -oasă *adj.* murdar, răpănos, nespălat, soios, slinos, neîngrijit

jelanie *f.* v. bocet

jeli *vb.* a plânge, a boci, a se văita, a se lamenta, a căina, a jelui

jelui *vb.* v. jeli

jena *vb.* 1. a deranja, a incomoda, a indispușe, a supăra, a stânjeni, a împiedica, a tulbura. 2. a se rușina, a se sfii, a nu îndrăzni

Jenant, -ă *adj.* neplăcut, incomod, supărător, penibil, stingheritor

jenă *f.* sfială, rușine, reticență, stânjeneală, încurcătură, stinghereală

jep *m.* jneapăn, ienupăr

Jeratic *n. v.* jar

jerpeli *vb.* a (se) zdrențui, a (se) rupe, a (se) degrada

jerpelitură *f.* zdreanță, ruptură

jerseu *n.* pulovăr, tricot, flanel, sveter

jertfă *f.* sacrificiu, ofrandă, sânge, jertfire, victimă

jertfi *vb.* v. sacrificia

jet *n.* tășnire, tășnitură

jeton *n.* fisă

jet *n.* fotoliu, jilt

jgheab *n.* 1. adăpătoare, turloii, troacă, uluc, scoc. 2. conductă, canal, rigolă, jilip

- jiganie** *f. v.* dihanie
jigări *vb. v.* slăbi
jigni *vb.* a ofensa, a insulta, a ultragia, a vexa, a dezonora
jigodie *f. v.* javră
jilav, -ă *adj.* umed, reavă̄n ud, pūhav
jiletcă *f.* vestă, laibăr
jimblă *f.* franzelă, chiflă
jind *n.* dor, poftă, dorință, râvnire
jindui *vb. v.* râvni
jirebie *f.* scul, jurubită
jicie *f. v.* pătanie
jivină *f. v.* dihanie
jneapă̄n *m. v.* ienupăr
joacă *f.* joc, amuzament, hârjoană, distractie, zbenguală
joagăr *n.* gater, fierăstrău, beschie
joardă *f.* nuia, vargă
joben *n.* cilindru, pălărie
joc *n.* 1. joacă, zbenguală, distractie, amuzament. 2. dans, horă. 3. întrecere, partidă, dispută, întâlnire, meci. 4. interpretare, rol (artistic)
joncțiune *f.* unire, legătură, împreunare, racord
jos, joasă *adj.* 1. coborât, scund, redus, scăzut, mic. 2. adânc, grav, gros, profund
josnic, -ă *adj.* netrebnic, mișel, abject, infam, nedemn, mizerabil, mârșav, ticălos, detestabil, ignobil, becisnic
josnicie *f. v.* ticăloșie
joyial, -ă *adj. v.* vesel
jubila *vb.* a se bucura, a triumfa, a exulta, a fi fericit
jubileu *n. v.* aniversare
juca *vb.* 1. a dansa, a dăntui, a se distra, a țopăi. 2. a disputa, a întrece. 3. a interpreta, a prezenta, a reprezenta, a rula
jucărie *f. v.* bagatelă
jucător *m.* 1. dansator. 2. sportiv. 3. cartofor
jucăuș, -ă *adj.* vioi, zglobiu, neastâmpărat, dinamic
jude *m. (inv.)* 1. căpetenie, conducător. 2. judecător, jurat. 3. primar, vătăf
- judeca** *vb.* 1. a cugeta, a chibzui, a gândi, a socoti, a aprecia, a reflecta, a cîntări, a considera, a crede. 2. a mustra, a dojeni, a critica, a muștrului, a condamna. 3. a se părî, a se împricina
judecată *f.* 1. minte, intelect, inteligență, spirit, rațione, rationament, chibzuire, idee, gând, concepție, părere. 2. proces, acțiune
judecător *m.* magistrat
judiclar, -ă *adj.* judecătoresc
judicios, -oasă *adj.* chibzuit, gândit, cumpănit, rational, serios, matur, înțelept, rezonabil, cuminte, temeinic
jug *n. v.* asuprire
jugăni *vb. v.* castra
jugula *vb. v.* sugrumă
juli *vb.* a se jupui, a se zdreli, a (se) zgâria, a (se) răni
jumări *pl.* omletă, scrob
jumătate *f.* 1. doime, a doua parte, pe din două. 2. mijloc, centru. 3. (fig.) soție, nevastă
jumuli *vb.* 1. a smulge, a curăța. 2. a jefui, a spolia, a jecmăni
junc *m.* mânzat
june *m.* 1. Tânăr, fecior, flăcău, holtei, celibatar. 2. mire, ginere
junețe *f.* tineretă, junime, tinerime
jungher *n.* pumnal, stilet, cutit
junghi *n.* întepătură, junghietură, ace, săgeată
junime *f.* tineret, tinerime
junior *m. v.* Tânăr
Jupan *m. (inv.)* boier, dregător
jupă *f.* fustă
jupân *m. (inv.)* stăpân, patron, domn
jupâneasă *f. (inv.)* 1. boieroaică, cucoană. 2. soție, nevastă. 3. menajeră.
jupui *vb.* 1. a (se) juli, a (se) zdreli, a (se) zgâria. 2. a (se) coji, a (se) descuama, a (se) scoroji. 3. a jefui, a spolia, a exploata
jur *n.* 1. apropiere, împrejmuire, preajmă, vecinătate, proximitate. 2. reunire, petrecere, întâlnire
jura *vb.* a se lega, a se obliga
jurat *m.* judecător, asesor, jude

jurământ *n.* legământ, obligație, juruță

Juridic, -ă *adj.* legal, normativ, legic

jurisdicție *f.* autoritate, judecată

jurisprudență *f.* legi, norme, decizii

jurist *m.* legist, avocat, legalist

juriu *n.* comisie, colectiv, instanță

jurnal *n.* 1. cotidian, ziar, gazetă, foaie. 2. registru, catalog

jurnalism *m. v.* gazetărie

jurnalist *m.* gazetar, publicist, ziarist

jurnalistică *f.* gazetărie, presă, journalism, ziaristică, publicistica

jurubiță *f.* scul, jirebie, sucitură

jurul *vb.* v. jura

just, -ă *adj.* 1. drept, corect, exact, adevărat, echitabil, întemeiat. 2. justificat, legitim, motivat, îndrituit. 3. obiectiv, cinstit, onest

justețe *f.* v. echitate

justifica *vb.* 1. a îndreptăți, a motiva, a legitima. 2. a autoriza, a per-

mite, a îngădui. 3. a se apăra, a se disculpa, a se dezvinovăti, a explica, a se scuza, a se dezvinui

justificabil, -ă *adj.* motivabil, explicabil, scuzabil

justificare *f.* 1. motivare, îndreptățire, rațiune, temei, legitimare.

2. logică, rațiune, noimă, rost, sens.

3. explicare, disculpare, dezvinovățire, scuză, dezvinuire

justificativ, -ă *adj.* doveditor, probator, explicativ, justificat

justițial, -ă *m. f.* parte, partener, învinuit, acuzat

justiție *f.* 1. dreptate, echitate, adevăr. 2. instanță, for, autoritate

juvăț *n. v.* ștreang

juvenil, -ă *adj.* v. tineresc

juxtapune *vb.* v. alătura

juxtapunere *f.* parataxă, alăturare

juxtapus, -ă *adj.* 1. alăturat. 2. paratactic

K

kaliu *n.* potasiu

karling *n.* custură

kilogram *n.* 1. chil, kilo. 2. litru

kilometric, -ă *adj.* înterminabil, imens, nesfârșit

kiselgur *n.* diatomit, pământel, tripoli

L

la¹ *prep.* spre, către, înspre, în
la² *adv.* cam, aproape, aproximativ,
 circa

la³ *vb.* v. spăla

labă *f.* 1. picior. 2. (fam.) mână,
 brâncă

labil, -ă *adj.* nestatornic, schim-
 bător, instabil, inconstant, mobil, in-
 consecvent, lunecos, nehotărât,
 schimbăcios, capricios

labilitate *f.* v. nestatornicie

labyrinth *n.* (fig.) încurcătură, con-
 fuzie, complicatie, dedal

laborios, -oasă *adj.* 1. harnic,
 muncitor, zelos, neobosit. 2. dificil,
 greu, trudnic

lac *n.* 1. iezer, ghiol, heleșteu, tău,
 baltă. 2. ojă, vernis

lacheu *m.* v. valet

lacom, -ă *adj.* 1. mâncăcios,
 pofticos, mâncău, nesătul, gurmand.
 2. avid, ahtiat, apucător, hrăpăret,
 profitor

laconic, -ă *adj.* scurt, concis, lapi-
 dar, succint, sintetic

lacrimă *f.* (pl.) plâns, bocet,
 plânsel

lacunar, -ă *adj.* v. incomplet

lacună *f.* 1. lipsă, gol, vid. 2. între-
 rupere, discontinuitate, lapsus. 3.
 defect, cusur, neajuns, scădere

ladă *f.* cufăr, siper, postavă
lagăr *n.* 1. tabără, campament,
 castru. 2. uniune, grupare

lai, -e *adj.* v. brunet

laibăr *n.* pieptar

laic, -ă *adj.* mirean, lumesc, profan

laie *f.* v. ceată

laitmotiv *n.* v. motiv

lalea *f.* tulipă

lamă *f.* tăiș, pânză

lamenta *vb.* v. vătă

lamentabil, -ă *adj.* deplorabil, jal-
 nic, mizerabil, trist, penibil

lampă *f.* bec, felinar, veloză,
 lămpăș

lamură *f.* (fig.) esență, miez, chin-
 tesență, cremă, floare, spumă

lan *n.* holdă, semănături, cereale,
 grâne

lance *f.* spadă, șpangă, sulită

landou *n.* cărucior, căruț

languros, -oasă *adj.* galeș, sen-
 mental, melancolic, tandru, drăgostos

lansa *vb.* a arunca, a trimite, a
 plasa, a emite, a proiecta, a avântă

lanț *n.* 1. cătușe, fiare, catenă,
 zale. 2. (fig.) sir, serie, succesiune,
 convoi, rând. 3. (fig.) sclavie, robie,
 servitute

laolaltă *adv.* v. împreună

lapida *vb.* a ucide, a omorî (cu
 pietre)

lapidar, -ă adj. scurt, concis, succint, sumar, laconic, concentrat, sintetic
lapoviță f. zloată, flească, fleșcăială
lapsus n. scăpare, omitere, lacună, lipsă, uitare
larg n. întindere, cuprins, largime
larg, -ă adj. 1. întins, extins, mare, vast, amplu, cuprinzător, spațios. 2. generos, galanton, bun, filantrop
larghețe f. v. dărnicie
largo adv. lento, lent, încet, domol
lari pl. penăti
laringe m. gâtjej, beregată
larmă f. v. gălăgie
lasciv, -ă adj. v. senzual
laș, -ă adj. fricos, temător, poltron, mișel
lat, -ă adj. 1. întins, vast, larg, amplu. 2. (fam.) nemîșcat, mort, inert
latent, -ă adj. v. ascuns
lateral, -ă adj. 1. marginal, lăturalnic, periferic. 2. secundar, minor, neimportant
latifundiar m. moșier, boier, mare proprietar
latifundiu n. v. domeniu
latin, -ă adj. roman, romantic
latinitate f. romanitate
latitudine f. apreciere
latrină f. v. closet
latură f. 1. parte, muchie, margine. 2. aspect, direcție, sens
laț n. 1. ștreang, funie. 2. cursă capcană
laudativ, -ă adj. elogios, encomiastic, omagial
laudă f. 1. elogiu, prețuire, omagiu, apologie, glorificare. 2. mărire, onoare, slavă, cinstire. 3. trecere, credit, vază, renume
laur m. 1. dafin, ciumăfaie. 2. (fig.) glorie, cinste, faimă, distincție
laureat, -ă adj. v. premiat
lavabou n. 1. spălător, lavoar. 2. chiuvetă
lavalieră f. v. cravată
lavină f. avalanșă
lavită f. bancă, laită
lavoar n. chiuvetă

lavră n. mănăstire
laxativ n. purgativ
laz n. curătură, runc
lăbărță vb. v. lărgi
lăcărle f. băltoacă, apăraie, lăcăraie
lăcomi vb. a pofti, a râvni, a jindui, a dori
lăcomie f. 1. aviditate, voracitate, cupiditate, nesaț. 2. râvnă poftă, jind, jinduire
lacrimă vb. v. plânge
lăcrămioară s. f. mărgăritar, mărgăritărel
lăcustă f. cosaș
lăfăi vb. a huzuri, a se răsfăta, a se alinta, a se desfăta
lăicer n. v. tol
lălăi vb. v. cânta
lălău, -ie adj. v. bleg
lămpăș n. v. felinar
lămuri vb. 1. a explica, a clarifica, a limpezi, a lumina, a preciza, a elucidă, a edifica, a desluși. 2. a rezolva, a soluționa, a dezlegă
lămurit, -ă adj. deslușit, limpezit, precizat, clarificat, explicat
lăncier m. sulițăș
lăptoc n. v. scoc
lărgi vb. 1. a mări, a extinde, a întinde, a dilata, a lăți. 2. a răspândi, a împrăștia, a difuza
lăsa vb. 1. a părăsi, a abandona, a renunță, a lepăda, a ceda. 2. a îngădui, a permite, a admite, a învoi, a accepta. 3. a coborî, a se aşeza, a se depune, a se aşterne. 4. a se apleca, a se îndoii, a se denivelă
lăsat, -ă adj. 1. aplecat, înclinat, îndoit, curbat. 2. pleoștit, bleg, clăpăug
lăsător, -oare adj. v. nepăsător
lăscale f. v. ban
lăstar m. 1. mlădiță, ramură, cren-gută, coardă. 2. fig. urmaș, descendant, odraslă
lătăreț, -eață adj. turtit, plat, întins
lătra vb. a hămăi, a urla, a bate
lăturalnic, -ă adj. marginal, mărginaș, lăturaș, izolat, ferit, retras, dosnic

- lături** *pl.* zoi, spălături, resturi
- lăți** *vb.* 1. a întinde, a mări, a extinde, a lărgi. 2. a răspândi, a împrăștia, a difuza, a propaga
- lățos, -oasă** *adj.* 1. mitos, păros, sbiltos. 2. nepieptănat, nețesălat
- lăuda** *vb.* 1. a omagia, a cinsti, a elogia, a glorifica, a slăvi. 2. a se făli, a se mândri, a se fuduli, a se grozăvi, a se semeti, a se împăuna
- lăudabil, -ă** *adj.* meritoriu, vrednic, meritos, apreciabil
- lăudăros, -oasă** *adj.* fanfaron, îngâmfat, înfumurat
- lăudăroșenie** *f.* fală, orgoliu, mândrie, înfumurare, fălire, aragonantă
- lăuntric, -ă** *adj.* intern, interior, sufletesc, afectiv, spiritual
- lăutar** *m.* cobzar, scripcar, violențist, muzicant
- lăută** *f. v.* vioară
- lăzul** *vb. v.* defrișa
- lănced, -ă** *adj.* 1. sleit, istovit, inactiv, bleg. 2. fad, searbăd, insipid
- lăncezeală** *f.* moleșeală, piroteală, torpeală, inacțiune, apatie, inertie
- lănceză** *vb.* 1. a zăcea, a vegeta, a tânji, a boli. 2. a stagna, a trena, a se molesi
- lăngă** *prep.* alături, aproape, în preajmă
- leac** *n.* doctorie, medicament, antidot, remediu
- leafă** *f. v.* salariu
- leagăn** *n.* 1. scrânciob, balansoar. 2. lăcaș, cuib, origine
- leah** *m.* polonez, polon
- leal, -ă** *adj. v.* cinstit
- lealitate** *s.f.* devotament, loialitate, atașament, consecvență, bună-credință, sinceritate, franchise
- leasă** *f. v.* coș împletit
- leat** *n.* 1. an. 2. contingent
- leat** *n.* șipcă, zăvor
- lectică** *f.* litieră
- lector** *m.* cititor
- lectură** *f. v.* citire
- lecție** *f.* 1. prelegere, expunere, predare. 2. curs, clasă, oră. 3. materie, temă. 4. pildă, învățătură, con-
- cluzie. 5. dojană, mustrare, corecție, bătaie
- lecul** *vb.* a vindeca, a tămădui, a însărașa, a se întrema, a se reface, a se înzdrăveni
- lefegiu** *m. v.* angajat
- left** *n. v.* giuvaer
- lefter, -ă** *adj. v.* sărac
- lefterle** *f. v.* credit
- lega** *vb.* 1. a înnodă, a uni, a reuni, a împreuna, a îmbina, a asocia. 2. a pansa, a bandaja, a obloji. 3. a broșa, a cartona, a compacta. 4. a fereca, a încătușa, a înlaștui, a întui, a pironi, a priponi. 5. a se închega, a se îngroșa, a se învârtoșa. 6. a se obliga, a se îndatora, a se angaja. 7. a se apropia, a se atașa, a se împrieteni
- legal, -ă** *adj.* legiuț, legitim, oficial, licit, drept
- legaliza** *vb.* 1. a autentifica, a adveri, a întări, a confirma. 2. a oficializa, a consfinții
- legat, -ă** *adj.* 1. obligat, îndatorat, angajat. 2. vânjos, voinic, zdravăn, solid. 3. consistent, închegat, îngroșat, întărit. 4. coherent, logic, organizat
- legat** *n. v.* testament
- legato** *adv.* continuu
- legație** *f.* reprezentanță, oficiu (diplomatic)
- legământ** *n.* 1. obligație, îndatorire, angajament, parolă. 2. jurământ, juruință. 3. acord, convenție, pact, contract, învoială, tranzacție
- legăna** *vb.* 1. a oscila, a balansa, a cătină. 2. (fig.) a se amăgi, a se însela
- legănat, -ă** *adj.* 1. oscilant, cătinat, balansat. 2. tărăganat, lent
- legătorie** *f.* compactorie, cartonaj
- legătură** *f.* 1. sarcină, boccea. 2. basma, tulpan, testemel. 3. sfoară, funie, frângchie. 4. fașă, bandaj, pansament. 5. mănușchi, snop, smoc. 6. conexiune, corelație, relație, raport, referință. 7. acord, convenție, înțelegere, învoială
- lege** *f.* 1. normă, legiuire, pravilă. 2. dispoziție, regulă, tipic. 3. datină,

tradiție, obicei, uz. 4. religie, cult, confesiune, credință, rit

legendar, -ă *adj.* famos, proverbial, fantastic, extraordinar, fabulos, mitic

legendă *f.* poveste, naratiune, tradiție, fabulație

legifera *vb.* a norma, a legiu, a reglementa

legislator *m.* legiuitor

legislație *f.* legi, legiuiri, dispoziții, cod (de legi)

legitlom, -ă *adj.* legal, just, drept, justificat, motivat, îndreptățit

legitima *vb.* v. justifica

legitimatie *f.* document, adeverință

leglul *vb.* legifera

legluire *f.* 1. lege, normă, dispoziție. 2. legislație, reglementare, pravilă

leglune *f.* 1. regiment, unitate, armată. 2. mulțime, ceată, grup, gloată

legumă *f.* zarzavat, verdețuri

lehamite *f.* v. dezgust

lehămeti *vb.* v. scârbi

lejer, -ă *adj.* comod, plăcut, convenabil, destins

lele *f.* 1. tată, nană, leică, mătușă, dodă. 2. iubită, ibovnică, amantă

lelliță *f.* lele, tată, leică, dodă

lemnar *n.* v. tâmplar

lemn *n.* 1. copac, pom, arbore, arbust. 2. (pl.) butuci, tălpi, plazuri

lemnările *f.* 1. cherestea. 2. tâmplărie, dulgherie, testărie

lemnus *n.* chibrit

lene *f.* trândăvie, inactivitate, lâncezeală, inertie, indolență, farniente

leneş, -ă *adj.* trândav, inactiv, indolent, trântor, lenevos, puturos

lenevl *vb.* v. trândăvi

lenevos, -oasă *adj.* v. leneş

lenitiv, -ă *adj.* calmant, sedativ, liniștitor

lenjerie *f.* rufărie, rufe, albituri

lent, -ă *adj.* 1. Încet, domol, lin, calm, liniștit, potolit, temperat. 2. moale, greoi, zăbavnic, tărâie-brâu

lentă *f.* v. cordon

lento *adv.* încet, lin, largo, rar, adagio

lepăda *vb.* 1. a arunca, a azvârli, a înlătura, a îndepărta, a abandona, a renunța, a părăsi. 2. a sedezice, a se schimba, a nega. 3. a avorta. 4. a năpârli

lepădătură *f.* 1. avorton. 2. secătură, netrebnic, derbedeu, pușlama. 2. stârpitură, căzătură, otreapă, loază

lepedeu *n.* v. cearșaf

lepidopter *m.* fluture

lesne *adv.* ușor, comod, facil, convenabil, lesnicios

lesnicios, -oasă *v.* ușor

lespede *f.* v. dală

lest *n.* balast

leș¹ *m.* polonez, polon, leah

leș² *n.* cadavru, stârv, hoit, mortăciune

leșesc, -ască *adj.* polon, polonez, leah

leșietic, -ă *adj.* sălcu, leșior, (fig) cenușiu, mohorât

leșin *n.* sfârșeală, ameteală, sincopă, inconștiență

leșinat, -ă 1. extenuat, sfârșit, slăbit, vlăguit. 2. nemâncat, hămesit

lešlos, -oasă *adj.* v. leșietic

letal, -ă *adj.* mortal, ucigător

letcă *f.* v. vârtelniță

letopîsej *n.* hronic, cronică, anale

leucemie *f.* leucoză, mieloză

leucocită *f.* globulă albă

leucom *n.* albeată

leucoree *f.* poală albă

leucoză *f.* v. leucemie

leurdă *f.* v. aior

levent, -ă *adj.* (inv.) v. darnic

levuloză *f.* fructoza

levură *f.* drojdie

lexic *n.* vocabular, glosar, cuvinte

lexicon *n.* dicționar, vocabular

leza *vb.* a vătăma, a jigni, a ofensa, a afecta, a insulta, a râni

lezlune *f.* rană, plagă, bubă

llant *n.* aglomerant

llbadea *f.* sutană, anteriu

llbarcă *f.* gândac, švab

llbel *n.* v. pamphlet

liber, -ă adj. 1. independent, autonom, neatârnat, slobod, nesupus, suveran. 2. gol, vacant, neocupat. 3. natural, nestânjenit, degajat, firesc

libera vb. v. elibera

liberal, -ă adj. darnic, generos, mărimos, culant

liberalitate f. v. dârnicie

liberator, -oare adj. v. eliberator

liber-cugetător m. ateu, necredincios, rationalist

libertate f. independentă, neatârnare, slobozenie, suveranitate, autonomie

libertin, -ă adj. depravat, desfrânat, destrăbălat, imoral, afemeiat, stricat, vicios

libertinaj n. destrăbălare

libidinos, -oasă adj. v. depravat

libubov n. v. dragoste

licăr n. v. scăpire

licări vb. 1. a scăpi, a scânteia, a luci, a scăpăra. 2. a pâlpâi, a mijii. 3. a tremura, a vibra

licență f. 1. brevet, patentă, autorizație, permis. 2. necuvîntă, vulgarițate, indecență

licenția vb. v. concedia

licențiat, -ă adj. titrat, diplomat

licențios, -oasă adj. imoral, indecent, necuvîncios, trivial, libertin, obscen, pornografic, vulgar, deșăntat

liceu n. v. colegiu

lichea f. v. derbedeu

lichid n. 1. fluid, licoare. 2. numerar, peșin, gheată

lichida vb. 1. a termina, a încheia, a sfârși, a finaliza. 2. a suprima, a ucide, a desființa, a asasina. 3. a achita, a onora, a plăti

licină f. cătină

licit, -ă adj. v. legal

licitație f. mezat, vânzare, (publică)

licoare f. v. băutură

licorn m. inorog, unicorn

licurici m. luciolă, stelută, fânăraș, fâciș

lider m. fruntaș, conducător

lied n. v. cântec

lift n. ascensor

ligament n. tendon, vână, nerv

ligă f. uniune, asociatie, confederație, grupare

lighean n. 1. vas, spălător. 2. bazin, pelvis

lighloană f. 1. dihanie, bestie, fiară, sălbăticină, jivină. 2. animal, dobitoc, creatură, făptură, vietate, vietuitoare

lhlnit, ă adj. hămesit, înfometat, sfârșit, leșinat

llla adj. violet, mov, vioriu, liliachiu

lllac m. 1. mălin, iorgovan. 2. soarece zburător

lllachlu, -le adj. v. lila

lllputan, -ă adj. mic, minuscul, pitic

lliman n. 1. țărm, mal, margine, litoral. 2. (fig.) adăpost, refugiu, azil, port,

llimbă f. 1. limbaj, vorbire, grai, exprimare, vorbă, 2. (înv.) știre, veste, informație, relație; iscoadă, spion, informator 3. popor, neam, națiune. 4. bucată, fâșie, petic. 5. ascuțis, lamă, tăiș. 6. încăltător

llmbut, -ă adj. flecar, guraliv, vorbăret, palavrăgiu

llmita vb. a mărgini, a îngrădi, a delimita, a circumscrie, a restrâng, a (se) rezuma

llmitat, -ă adj. mărginit, îngust, obtuz, redus, prost

llmită f. 1. margine, capăt, cap, extremitate. 2. granită, frontieră, hotar. 3. restricție, opreliște

llmltrof, -ă adj. mărginaș, vecin, învecinat

llmonadă f. citronadă, sirop

llmpede adj. 1. clar, transparent, curat, pur. 2. luminos, senin, străveziu, albastru. 3. lămuriț, deslușit, evident, sigur, vădit, neîndoios. 4. precis, răspicat, net, apriat

llmpezi vb. 1. a clăti, a spăla, a curăti. 2. a se însenina, a se lumina. 3. a decanta, a rafina, a distila. 4. a clarifica, a desluși, a lămuri, a elucida, a preciza, a rezolva

llmpid, -ă adj. v. limpede

llmuzină f. mașină, automobil

lín, -ă *adj.* 1. domol, liniștit, potolit, calm, molcom, odihnitor, bland. 2. ușor, încet, temperat, lent, măsurat. 3. neted, plat, întins

línéal *n.* riglă, linie

línagav, -ă *adj.* v. firav

línigău *m.* lingușitor, periuță, adulator

línge *vb.* v. linguși

língoare *f.* tifos

lín gou *n.* drug, bară

língră *f.* cauc, cancioc, polonic, scafă

língręa *f.* furca-pieptului

língruș *vb.* a flata, a adula, a măguli, a se gudura, a linge, a peria, a tămâia

língrșitor, -oare *adj.* v. lingău

linilar, -ă *adj.* drept, neted

línle *f.* 1. riglă, linial. 2. dungă, vargă, straif. 3. liniuță, linioară, cratimă. 4. traseu, drum, direcție, itinerar, cale. 5. talie, ținută, siluetă. 6. limită, margine, hotar, graniță. 7. descendență, filiație, succesiune

líniste *f.* tăcere, calm, tihňă, pace, acalmie, răgaz, repaos, odihnă

línisti *vb.* 1. a potoli, a domoli, a calma, a astămpăra, a tempera, a cuminti. 2. a se însenina, a se lumina. 3. a dispărea, a atenua, a înceta

línistit, -ă *adj.* 1. domol, tihnit, calm, stăpânit, echilibrat, senin. 2. tăcut, retras, rezervat, discret

línou *n.* batist, olandă

línz, -ă *adj.* v. neted

línsha *vb.* ucide

linton *n.* buiandrug

lín tollu *n.* giulgiu

línx *m.* (zool.) râs

lilotă *f.* v. ceată

lipan *m.* 1. brusture, lurninărică. 2. cinsteț

lipăi *vb.* v. plescăi

lipi *vb.* 1. a încleia, a prinde, a alipi, a uni, a suda, a atașa. 2. a se reuni, a se alătura, a se ralia

lipici *n.* 1. gumarabic, pap. 2. (fig.) farmec, nuri

lipiclos, -oasă *adj.* 1. cleios, vâscos. 2. molipsitor, contagios

lipitură *f.* 1. sudură, legătură, unire, prindere. 2. muruială

lipotimie *f.* leșin, nesimțire, inconștiență

lipș *f.* 1. absentă, inexistentă, gol. 2. cusur, carentă, defect, deficit, minus, ponos. 3. omisiune, scăpare, scădere, uitare, lapsus, elipsă. 4. nevoie, săracie, neajuns, privatjune, mizerie, penurie

lipșl *vb.* 1. a absenta, a dezerta, a fugi. 2. a păgubi, a frusta, a priva. 3. a se dispensa, a renunța

lipșlt, -ă *adj.* 1. sărac, mizer, pauper. 2. neînzechestrat, neajutorat, deficient

liră *f.* harfă, harpă

lirc, -ă *adj.* sentimental, afectiv, emotiv, sensibil

listă *f.* tabel, catagrafie, filă, sumar

litanie *f.* rugă, invocatie

literal, -ă *adj.* textual, ad-litteram, precis

literar, -ă *adj.* artistic, beletristic

literat, -ă *m.* scriitor, autor

literatură *f.* 1. beletristică, litere. 2. bibliografie, documentare

literă *f.* slovă, buche, bucă

litere *pl.* literatură

litzlază *f.* calculi, calculoză, piatră, granule

literă *f.* lectică

litigiu *n.* conflict, dezacord, controversă, neînțelegere, disensiune, dispută, divergență, diferent, vrajbă

litoral *n.* țărm, liman, mal

litră *f.* sfert, fârtai

liturghie *f.* mesă, misă, slujbă religioasă, serviciu divin

livadă *f.* grădină, pomăret, (pop.) sad

livid, -ă *adj.* palid, vânăt, pal, verzui

Ilvra *vb.* a preda, a furniza, a da, a vărsa

Ilvră *f.* funt

Ilvresc, -ească *adj.* cărturăresc, cult, erudit

Ilvret *n.* document, act

Ilzibil, -ă *adj.* citeț, clar, limpede

Ioază *f.* v. netrebnic

loc *n.* 1. spațiu, întindere, teren, zonă, regiune, meleag, tărâm, teritoriu, parte, ținut. 2. așezare, poziție, situare

local *n.* 1. clădire, imobil, sediu. 2. restaurant, birt, bodegă, bar, ospătărie, han

localitate *f.* așezare, sat, comună, oraș

localiza *vb.* 1. a determina, a fixa, a încadra, a limita, a delimita. 2. a adapta, a prelucra, a traduce, a aclimatiza

localizare *f.* adaptare, prelucrare

localnic, -ă *m. f.* băstinaș, indigen, etnic

locantă *f.* v. birt

locaș *n.* v. adăpost

locatar, -ă *m. f.* chiriaș

locătle *f.* chirie, închiriere

loco *adv.* local, în loc

locomoție *f.* mișcare, deplasare

locotenentă *f.* regență

locuitor *m.* supleant, substitut, suplinitor

locul *vb.* a domicilia, a ședea, a rezida, a sta

locuință *f.* casă, apartament, încăpere, cămin, domiciliu, așezare

locuit, -ă *adj.* 1. ocupat, neliber. 2. populat

locuțlune *f.* sintagmă, expresie, formulă

locvace *adj. v.* vorbăret

logic, -ă *adj.* 1. rațional, firesc, natural, normal. 2. just, întemeiat, legitim, coerent, legat, motivat

logofăt *m.* (înv.) ispravnic, vătaf, epistat. 2. secretar, grămătic, diac, scrib, copist, scriitor. 3. econom, intendent, administrator, vechil

logograf *n.* enigmă, șaradă

logică *f.* judecată, rațiune, noimă, sens, raționament, fundamentare, temei

logoree *f.* v. vorbărie

logos *n.* 1. rațiune, cugetare, spirit, duh. 2. cuvântare, vorbire, discurs

lolal, -ă *adj. v.* sincer

lolalitate *f.* v. lealitate

lopata *f.* vâslă

lopătar *m.* vâslaș, barcagliu

lorică *f.* v. platoșă

lostopan *m.* v. buștean

lot *n.* 1. parcelă, porțiune. 2. grup, ceată, unitate

lotcă *f.* v. barcă

loterie *f.* (fig.) hazard, noroc, întâmplare

lotru *m.* v. hoț

lovii *vb.* 1. a izbi, a pocni, a ciocâni, a păli. 2. (fig.) a ataca, a năvăli, a se năpusti. 3. a se asemăna, a se potrivi, a se bate

lovitură *f.* 1. izbitură, coliziune, tamponare, ciocnire. 2. nenorocire, necaz, neșansă, ghinion. 3. (fig.) noroc, succes, căștig

loz *n.* loterie

lozincă *f.* slogan, deviză, formulă

lua *vb.* 1. a apuca, a prinde, a înhăța, a însfăca. 2. a deposedea, a priva, a confisca, a expropria. 3. a ocupa, a cuceri, a cuprinde, a acapara

lubenită *f.* pepene (verde)

lubric, -ă *adj. v.* senzual

luci *vb.* a sclipi, a scânteia, a străluci, a lumina, a scăpăra, a licări

lucid, -ă *adj.* 1. conștient, treaz. 2. limpede, rațional, perspicace, pătrunzător

luclos, -oasă *adj.* lucitor, sclipitor, scânteietor, luminos, fulgorant

lucitor, -oare *adj. v.* lucios

luciul *n.* 1. strălucire, luminozitate. 2. lustru, netezime

lucra *vb.* a munci, a activa, a profesa, a meșteri, a acționa, a efectua

lucrare *f.* 1. muncă, activitate, treabă, lucru. 2. realizare, faptă, producție, înfăptuire. 3. scriere, studiu, operă, tipăritură

lucrativ, -ă adj. rentabil, bănos, profitabil, avantajos

lucrător, -oare s. muncitor, angajat, salariat

lucrătură f. 1. realizare, execuție. 2. uneltire, urzeală, complot, mașinație

lucru *n.* 1. muncă, faptă, treabă, acțiune, travaliu. 2. fapt, problemă, fenomen, chestiune, obiect, materie

lues *n.* sifilis

luetă f. omușor, uvulă

lugubru, -ă adj. jalnic, sumbru, macabru, groaznic, tragic, funebru

lujer *m.* tulpină

lulea f. pipă

lume *f.* 1. univers, cosmos, pământ, glob. 2. omenire, umanitate, multime, suflare. 3. neam, popor, seminție. 4. mediu, cerc, anturaj, societate

lumesc, -ească adj. laic, mirean, profan, pământesc

lumină *vb.* 1. a străluci, a radia, a luci, a iradia, a scânteia, a scări. 2. a se înșenina, a se limpezi, a se răzbuna. 3. a clarifica, a elucida, a limpezi, a lămuri, a descurca, a preciza. 4. a instrui, a educa, a informa, a cultiva. 5. a înveseli, a bucura, a desfăta

luminat, -ă adj. 1. strălucitor, luminos, lucios. 2. (fig.) instruit, cultivat, învățat, educat, erudit. 3. lămurit, clarificat, elucidat, limpezit, descurcat

lumină f. 1. strălucire, scăpare, lucoare. 2. lumânare, sfeșnic, opai. 3. învățură, educație, instrucție,

cultură, erudiție. 4. limpezire, elucidare, clarificare, edificare

lumină *n.* poiană, rariște, pripor, zariște

luminos, -oasă adj. 1. strălucitor, radios, scânteietor. 2. senin, clar, limpede

Iuna f. selena

lunatic, -ă adj. somnambul, noctambul

luncă f. zăvoi, vale

luneca *vb.* v. aluneca

lunecos, -oasă adj. alunecos, instabil, labil, mobil

lunecuș n. ghețuș

lunetă f. ocean

lung, -ă adj. 1. întins, prelung, mare. 2. alungit, lunguier. 3. îndelungat, mult

lungan *adj.* v. vlăjgan

lungl *vb.* 1. a întinde, a mări, a crește, a prelungi. 2. a se tolăni, a se culca, a se odihni. 3. a dilua, a subția, a îndoi

lungime f. 1. extindere, mărime, extensiune. 2. durată, întindere. 3. distanță, măsură

lunguleț, -eață adj. v. întins

luntraș *m.* v. vâslaș

luntru f. barcă, lotcă, vas, ambarcațiune

luptă *vb.* 1. a se bate, a se război, a se înfrunta, a se combate. 2. a se întrece, a se măsura. 3. a se sili, a se strădui, a se sfotă

luptă f. război, bătălie, conflict, înfruntare, ciocnire, conflagrație. 2. încăierare, hartă, bătaie. 3. trântă. 4. efort, sfotăre

luptător *m.* combatant

lustragliu *m.* văcsitor

lustru *n.* 1. luciu, spoială. 2. superficialitate, pospăială, aparentă

lustrul *vb.* a văcsui, a fătu

lustruit, -ă adj. lucios, fătuit, șlefuit, neted, sclivisit

lut *n.* argilă, humă, clisă, pământ

lutelnă *f.* progesteron

lutru *m.* vidră

lux *n.* 1. elegantă, fast, strălucire, somptuozitate. 2. opulentă, bogătie, măretie, pompă

luxa *vb.* a scrânti, a dizloca, a dezarticula, a deplasa

luxație *f.* scrântitură, scrântire, dezarticulare, deplasare, dislocare

luxos, -oasă *adj.* 1. fastuos, pompos, strălucit, splendid, grandios, magnific. 2. bogat, scump, costisitor, prețios

luxură *f.* îconcupiscentă

luxurlant, ă *adj.* copleșitor, (prea) bogat, somptuos, opulent, fastuos

M

macabru, ă adj. v. sinistru

macadam n. pavaj

macaglu m. acar

macara f. 1. cran, vârtej. 2. gruie, muflă. 3. bobină, mosor

macaz n. ac, schimbător

macedonean, -ă adj. macedo-român, aromân

macera, vb. a plămădi, a dospi, a fermenta

machetă f. model, tipar, reproducere (mică)

machia vb. a se farda, a se grima, a se vopsi, a se boi, a se masca

machilaj n. 1. fardare, sulemenire, boire, mascare 2. fard, grimă, suliman, dres, mască

machivelic, ă adj. v. mărșav

macrocosm n. univers, lume, cosmos

macru, ă adj. slab, sărac, steril

maculă f. v. pată

maculatură f. 1. deșeu, hârtie veche. 2. (fig.) literatură proastă

madam f. cucoană, doamnă, jupâneasă, nevastă, menajeră

maestru m. meșter, maistru, expert, magistru

mag m. astrolog, vrăjitor, magician

magazie f. depozit, antrepozit, hambar

magazin n. 1. prăvălie, dugheană, boltă. 2. revistă, gazetă, jurnal

magazinaj n. depozitare, stocare

magherniță f. şandrama, cocioabă, bordei, colibă, baracă

maghilar, ă adj. ungur, unguresc

magic, ă adj. 1. vrăjit, fermecat, vrăjitoresc, misterios, ocult. 2. miraculos, fermecător, fascinant, încântător, feeric

magician m. v. vrăjitor

magie f. 1. vrajă, vrăjitorie, farmec, fermecătură, solomonie. 2. încântare, euforie, fascinație

magistral, ă adj. perfect, desăvârșit, măiestrit, extraordinar, splendid

magistrală f. bulevard, șosea, cale, (principală)

magistrat m. judecător, jude, jurat

magistru m. v. maestru

magiun n. marmeladă, chisălită, dulceață

magnanim, ă adj. v. generos

magnat m. nemeș, boier, aristocrat, nobil

magnetiza vb. (fig.) a atrage, a captiva, a cuceri, a fascina, a seduce

magnific, -ă *adj.* măreț, grandios, splendid, minunat, impozant, impresionant, somptuos, strălucit, semet

mahala *f.* v. periferie

mahalagism *n.* bârfeală, clevetire, defăimare, calomnie, mitocănie, mojicie, necuvintă, vulgaritate, grosolanie, bădăranie

mahalagliu *m.* v. mitocan

mahmur, -ă *adj.* v. indispus

mahomedan, -ă *adj.* musulman, islamic

mahon *n.* acaju

mahorcă *f.* tutun, tabac

mal¹ *adv.* 1. încă, iar, iarăși. 2. aproape, cam, gata

mal² *m.* florar, frunzar

mal³ *n.* bătător, măciucă, pranic

mala *f.* 1. plămadă, dospeală, covăseală. 2. cuib, cheag, matcă. 3. fervent, chimozină

malcă *f.* 1. mamă, bunică. 2. călugărită, monahă

maldan *n.* câmp, teren viran, loc gol

malestate *f.* 1. măreție, grandoare, semetie, strălucire, prestantă, splendoare. 2. sire, stăpâne

malestos, -oasă *adj.* v. măret

malmuțăreală *f.* 1. schimonoaseală, grimasă, strâmbătură, sclifoseală. 2. imitare, fită, moft, fason, capriciu

malstru *v.* meșter

majolică *f.* faianță

major, -ă *adj.* 1. vârstnic, matur, mare. 2. important, principal, deosebit, esențial, fundamental, hotărător, cardinal

majora *vb.* v. mări

majorare *f.* sporire, mărire, creștere, dezvoltare, ridicare, urcare

majoritate *f.* multime, peste 50%

majusculă *f.* capitală, verzală, literă mare

mal *n.* 1. tărm, litoral, coastă, liman. 2. răpă, ponor, povârnis, prispa

malac *m.* vițel, bivolaș

malacof *n.* crinolină

maladie *f.* v. boală

maladiv, -ă *adj.* suferind, bolnăvicios, debil

malarie *f.* friguri, paludism

maldăr *n.* morman, grămadă, mănuichi, legătură, vraf, snop, braț

maleabil, -ă *adj.* 1. ductil, extensibil, flexibil. 2. adaptabil, elastic, docil, ascultător

maledicție *f.* blestem, imprecație, ocară

malign, -ă *adj.* 1. grav, intratabil, periculos, sever. 2. rău, răutăcios, nesuferit

malitios, -oasă *adj.* v. răutăcios

malonest, -ă *v.* necinstit

maltrata *vb.* 1. a chinui, a brutaliza, a martiriza. 2. a bate, a lovi, a vătăma

mamar, -ă *adj.* mamear, de săn

mamă *f.* maică, mămică, muică, mămuță, mămică

mamelă *f.* săn, tătă, piept

mamelon *n.* gurgui, sfârc

mamon *m.* dival, demon, aghiștă, drac, necuratul

mamoș *m.* ginecolog, obstetrician

mană *f.* 1. rugină. 2. (fig.) belșug, abundență, îmbelșugare, bogătie, prisos

mancă *f.* dădacă, doică

mandat *n.* 1. împuñericire, delegatie, procură, solie. 2. dispoziție, ordin, instrucțiune

mandatar *m.* v. reprezentant

mandibulă *f.* falcă, maxilar

manechin *n.* model; păpușă

manevra *vb.* 1. a manipula, a mănuia, a pilota, a dirija. 2. a uneați, a complota, a acționa

manevrabil, -ă *adj.* dirijabil

manevră *f.* v. manipulare

mangal *n.* cărbune

mangoslit, -ă *adj.* v. nătăflet

maniac, -ă *adj.* obsedat, psihopat

manle *f.* idee fixă, obsesie, ticneală, aiureală, psihoză

manlerat, -ă *adj.* 1. politicos, civilizat, subțire, rafinat, distins, binecrescut, stilat. 2. afectat, căutat, emfatic, pompos, retoric

manleră *f.* 1. conduită, atitudine, comportament, purtare. 2. mod, cale, chip, fel, formă, procedeu, stil. 3. politețe, amabilitate, civilitate

manlerism *n. v.* afectare

manifest *n.* proclamație, declarație, program

manifest, -ă *adj. v.* impede

manifesta *vb.* a arăta, a demonstra, a dovedi, a afirma, a vădi, a exprima, a dezvălu, a aproba

manifestare *f.* 1. afirmare, arătare, exprimare, manifestație, demonstrație. 2. semn, probă, dovadă, mărturie, simptom

manifestație *f.* demonstrație, miting, manifestare

manipula *vb. v.* manevra

manipulant *m.* conducător, vatman

manivelă *f.* vârtej, cocârlă, crivală, sucitor

manoperă *f.* 1. lucrare, realizare, executare. 2. intrigă, mașinație, uneltire, cabală

manta *f.* pardesiu, fulgarin, balon, impermeabil

mantle *f.* 1. manta, fulgarin, pardesiu. 2. hlamidă, purpură

manufactură *f.* 1. întreprindere, fabrică, industrie. 2. țesături, stofe

manuscris *n.* manuscript, izvod, document, text

mapamond *n.* glob, pământ, lume, univers

mapă *f.* geantă, servietă

marafet *n. v.* dibăcie

maramă *f.* năframă, broboadă

marasim *n. v.* istovire

marca *vb.* 1. a însemna, a nota, a înregistra, a înscrie, a circumscrie. 2. a contura, a delimita, a mărgini, a hotărni, a jalona. 3. a indica, a arăta, a puncta, a sublinia. 4. a accentua, a releva, a reliefa, a întări, a potența, a semnifica

marcant, -ă *adj. v.* important

marcă *f.* 1. semn, notă, emblemă, insignă, pecete, indiciu. 2. blazon, stemă, armoarii. 3. însușire, proprietate, specific, calitate

marchlză *f. v.* antreu

mare *adj.* 1. întins, vast, cuprinzător, amplu, încăpător. 2. spațios, voluminos, gros, larg. 3. mult, considerabil, abundant, numeros, apreciabil, înbelșugat. 4. intens, profund, tare, mare. 5. puternic, violent, strănic, ridicat. 6. adult, matur, major. 7. vestit, renumit, ilustru, important, marcant, valoros.

maree *f.* flux-reflux

marfă *f.* produs, articol, bunuri, negustorie

marginal, -ă *adj.* 1. lateral, periferic, lățuralnic. 2. (fig.) minor, secundar, neînsemnat, neglijabil

margină *f.* 1. extremitate, capăt, limită, marjă. 2. hotar, frontieră, graniță. 3. periferie, mahala, barieră. 4. tiv, bordură, chenar, cadru

marlaj *n. v.* căsătorie

marlnar *m.* matelot, matroz, navigator

marlonetă *f. v.* păpușă

marital, -ă *adj. v.* conjugal

marjă *f.* margine, rezervă

maro *n.* cafeniu, brun, castaniu, maroniu

marochin *n.* saftian, cordovan

marochinările *f.* pielărie

marș *n.* 1. mers, deplasare. 2. drum, parcurs, intinerar. 3. (interj.) afară! ieș! pleacă! du-te!

marșrut *n. v.* rută

martir *m.* mucenic, erou

martiraj *n.* mucenie, supliciu, tortură, chin, caznă, martiriu, suferință

martiriza *vb. v.* tortura

martor *m.* participant, cunoscător, spectator

marțafol *m. v.* lichea

marțial, -ă *adj.* 1. cazon, militaresc. 2. grav, important, serios

masa¹ *vb.* a freca, a trage, a freciona, a face masaj

masa² *vb.* a concentra, a aduna, a strâng, a acumula, a îngrămădi, a aglomera

masacra *vb.* a distrugе, a extermina, a nimici, a ucide, a măcelări, a căsăpi

masacru *n. v.* măcel

masaj *n. v.* frictie

masă¹ *f.* 1. mâncare, hrană, alimente, bucate 2. banchet, praznic festiv, dejun, ospăt. 3. tarabă, tejghea, comptoar

masă² *f.* 1. multime, gloată, grămadă. 2. morman, bloc, bucată

masca *vb.* a ascunde, a tăini, a camufla, a acoperi, a disimula, a deghiza

mascara *f. v.* necuvintă

mascaradă *f.* 1. prefăcătorie, farsă, duplicitate, ipocrizie, violență. 2. glumă, festă, păcăleală, caraghioslăc

mascat, -ă *adj.* ascuns

mască *f.* 1. machiaj, fard, grimă, obrăzări. 2. expresie, față, aparență, mină

mascul *adj. m.* 1. masculin, 2. bărbat

masculin, -ă *adj.* bărbătesc, viril, mascul

masiv, -ă *adj.* 1. compact, îndesat, plin. 2. voluminos, mare, zdravăn, solid, puternic. 3. (s.) munte, culme

masticăție *f. v.* mestecare

mașinal, -ă *adj.* v. automat

mașina *vb.* v. unelti

mașinație *f.* intrigă, uneltire, complot, conjuratie

mașină *f.* 1. automobil, auto. 2. locomotivă, tren. 3. aparat, instrument

mașinările *f.* mecanism, mecanică

meșter, -ă *adj.* v. vitreg

mat, -ă *adj.* lăptos

matahală *f.* namilă, colos, uriaș, huidumă, zdrahon

matcă *f.* 1. albie, curs, vad. 2. regină, crăiasă, mamă (albină). 3. cuib, maia. 4. obârșie, leagăn

mateilot *m.* marină, matroz

matematic, -ă *adj.* exact, precis, fix, viguros

material *n.* 1. țesătură, stofă, pânză. 2. date, informații, documente

material, -ă *adj.* concret, palpabil, real, perceptibil, tangibil, substanțial

materialist, -ă *adj.* mercantil, meschin, interesat

materializa *vb.* a concretiza, a întruchipa, a întrupa, a realiza, a crea

materialmente *adv.* bănește, concret, materialicește

materie *f.* 1. substanță, conținut, cuprins, corp, fond. 2. miez, nucleu, esență, inimă. 3. domeniu, disciplină, obiect, sferă. 4. subiect, sferă, temă, fapt

maternitate *f.* sarcină, graviditate

matinal, -ă *adj.* devreme, dimineață

matită *f.* matcă, săn

matlasat, -ă *adj.* v. căptușit

matostat *n.* jasp

matrapazlăc *n. v.* șarlatanie

matrice *f. v.* origine

matrimonial, -ă *adj.* conjugal, casnic, marital, domestic

matrimoniu *n. v.* căsătorie

matroz *m.* marină, navigator, mateilot

matur, -ă *adj.* 1. adult, copt, maturizat, mare, crescut. 2. chibzuit, gândit, cugetat, cumpănat, socotit, măsurat, judicios

maturație *f.* coacere

maturitate *f.* 1. majorat, bărbătie. 2. temeinicie, seriozitate, profunzime

maturiza *vb.* a se coace, a se forma

mat *n.* intestin

maxilar *n.* falcă, mandibulă

maxim, -ă *adj.* superior, exterm, culminant, maximal

maximă *f.* cugetare, dicton, aforism, sentință, adagiu, paremie, apotezgmă

mazili *vb.* a izgoni, a alunga, a goni, a exila, a detrona

măcar *adv.* cel puțin, barem, încai, batăr, chiar dacă

măcel *n.* masacru, ucidere, carnaj

măcelar *m.* casap

măcelari *vb.* a masacra, a căsăpi, a ciopârti, a distrugere, a ucide

măclna *vb.* 1. a râșni, a fărâmita, a sfârma, a pulveriza, a strivi. 2. a ruina, a distrugere, a degrada, a nimici, a năruie, a roade, a scăpa. 3. a chinui, a frământa, a mistui

măclucă *f.* v. ciomag
măclulle *f.* capsulă, gămălie,
măciucă
mădular *n.* organ, membru, parte
măduvă *f.* (fig.) miez, esență, inimă
măgar *m.* 1. asin. 2. (fig.) nătărău, prost, nerod, îndărătnic, recalcitrant, obraznic, insolent, impertinent
măgăoale *f* v. namilă
măgărie *f.* neghiobie, prostie, necuvîntă, obrăznicie, impertinentă
măgull *vb.* a linguși, a flata, a complimenta
mălcuță *f.* 1. mamă, maică, mănică, mămucă. 2. călugăriță, soră
mălestrile *f.* artă, meșteșug, исcusintă, pricepere, dibacie, talent, îndemânare
mălal 1. făină de porumb. 2. porumb, mei
mălălet, -eață *adj.* 1. făinos, mălăios. 2. moale, bleg, nătâng
mălin *n.* liliac
mălură *f.* tăciune; neghină
mămlcă *f.* v. mamă
mănăstiresc, -ească *adj.* monahal, călugăresc, monahic
mănos, -oasă *adj.* roditor, fertil, bogat, îmbelșugat, abundant, profitabil, rentabil, bănos, lucrativ
mănunchi *n.* legătură, snop, buchet, maldăr
mărcălne *m.* spin, rug, spinărie, ghimpe
măreț, -eață *adj.* 1. impunător, grandios, monumental, impozant, splendid, falnic, magnific 2. fudul, încrezut, înfumurat, trufaș, semet
măreție *f.* v. splendoare
mărgărlitar *n.* 1. perlă, mărgărit. 2. lacrămioară
mărglnăș, -ă *adj.* 1. vecin, învecinat, limitrof, megies. 2. periferic, lăturalnic
mărglni *vb.* 1. a delimita, a demarca, a limita, a ţărmuri. 2. a se învecina, a se răzori, a se hotărni. 3. a se reduce, a se rezuma, a se restrânge
mărglnit, -ă *adj.* v. limitat

mări *vb.* 1. a crește, a spori, a augmenta, a dezvolta, a majora, a dilata, a extinde. 2. a multiplica, a intensifica, a înmulți, a potenza
mărlime *f.* 1. întindere, dimensiune, măsură, calibră, volum, cantitate. 2. înăltime, statură, talie. 3. valoare, importanță, însemnatate
mărlinimle *f.* bunăvoiță, generozitate, dărcenie, nobelețe, bunătate, filantropic
mărlinimos, -oasă *adj.* generos, binevoitor, dănic, bun, nobil, filantrop
mărila *vb.* v. căsători
mărsălul *vb.* v. deplasa
mărturie *f.* 1. declarație, depozitie, atestare. 2. doavadă, probă, indicație, adeverire
mărturisi *vb.* 1. a spune, a declara, a afirma, a zice, a susține, a admite, a confirma, a atesta, a adeveri, a proba. 2. a se confesa, a (se) destăinui, a confia, a releva, a se spovedi
mărtisor *m.* martie
mărunt, -ă *adj.* 1. mic, scund, scurt, redus. 2. inferior, neînsemnat, mediocru, banal, meschin, derizoriu
măruntale *pl.* 1. adâncime. 2. viscere
mărunti *vb.* v. fărâmăta
măruntiș *n.* 1. albitură, caracudă, baboiaș, plevușcă. 2. monete (mici). 3. amănuști, detaliu; fleac, bagateală
măscară *f.* v. necuvîntă
măscărici *m.* v. bufon
măslul *vb.* v. falsifica
măsura *vb.* 1. a cîntări, a calcula, a evalua, a chibzui, a determina, a fixa, a stabili, a aprecia, a analiza. 2. a se compara, a se întrece, a se bate
măsurat, -ă *adj.* 1. cîntărit, delimitat, chibzuit, calculat. 2. moderat, reținut, ponderat, domol, temperat, lent, liniștit, echilibrat
măsură *f.* 1. mărimă, cantitate, dimensiune, întindere, proporție. 2. valoare, putere, tărie, fortă, grad. 3. dispoziție, ordin, hotărare. 4. cumpătare, chibzuintă, moderatie, reținere, echilibru. 5. cadență, ritm

mătanie *f.* v. încinăciune
mătăhălos, -oasă *adj.* v. greoi
mătăsos, -oasă *adj.* moale, catifelat, neted, lucios
măträşii *vb.* v. prăpădi
mătura *vb.* 1. a face curat, a curăti, a primeni. 2. a alunga, a înlătura, a izgoni, a goni, a da afară, a scoate
mătuşă *f.* tanti, tuşă; lele, ţătă
mâhnl *vb.* a supără, a indispune, a amără, a întrista, a îndurera
mâhnire *f.* v. întristare
mâhnit, -ă *adj.* v. amărăt
mânie *adv.* a două zi, mânezi
mâl *n.* nămol, noroi, mocirlă
mâlos, -oasă *adj.* nămolos, mocirlos, noroios
mâna *adv.* 1. a conduce. 2. a îndemna, a goni, a împinge
mână *f.* braţ, brâncă, labă
mânător *m.* v. gonaci
mâncă *vb.* 1. a se hrăni, a se alimenta, a consuma, îmbuca, a se hrăni. 2. a roade, a măcina, a distrugă, a ataca, a scăpa a eroda
mâncare *f.* hrană, bucate, merinde, masă, alimente
mâncăclos, -oasă *adj.* mâncău, lacom, hulpav, vorace
mâncărime *f.* prurit, mâncări, mâncătură
mâncătorie *f.* 1. intrigă, uneltire, maşinatie, bârfeală, calomnie. 2. delapidare, fraudă, escrocherie, hoţie
mâncătură *f.* rosătură, vătămare
mâncău *m.* mâncăcios, lacom, hulpav
mândrenie *f.* v. frumusete
mândreţe *f.* 1. frumusete, splendoare, minune, strălucire. 2. aroganţă, înfumurare, infatuare, orgoliu, trufie, vanitate
mândri *vb.* v. a se făli, a se lăuda, a se fuduli, a se împăuna, a se îngâmfa
mândrie *f.* 1. trufie, orgoliu, îngâmfare. 2. fală, aroganţă, semetie, ifos. 3. frumusete, strălucire, mândreţe
mândru, -ă *adj.* 1. îngâmfat, fuldul, trufaş, grandoman, înfumurat, orgo-

lios, semet, vanitos. 2. chipeş, frumos, falnic, măret, arătos. 3. valoros, versat, vrednic, capabil, destoinic. 4. iubit, drag, drăgut
mânea *vb.* a sălăşlui, a dormi, a conăci, a înnopta
mâner *n.* coadă, toartă, mâna, plăsea
mângâla *vb.* 1. a dezmirdea, a alinta, a desfăta. 2. a consola
mângâlere *f.* 1. desmierdere, alintare, îmbărbătare, desfătare. 2. bucurie, satisfacţie, mulţumire
mângâletor, -oare *adj.* 1. alinător, desmierdător, alinător, încântător, mângâios. 2. afectuos, duios, tandru, plăcut, cald, consolator
mângâlos, -oasă *adj.* v. mângâietor
mânia *vb.* a înfuria, a irita, a supără, a indispune, a stârni
mânie *f.* 1. furie, necaz, ciudă, supărare, năduf, înverşunare, obidă. 2. năpastă, dezastru, calamitate, flagel, grozăvie, pacoste
mânilos, -oasă *adj.* furios, pornit, supărat, iritat, înverşunat, îndărjit
mânji *vb.* a murdări, a păta, a îngăla, a unge, a măzgăli
mânjil, -ă *adj.* 1. murdar, jegos, nespălat, pătat, slinos, răpănos. 2. profanat, spurcat, pângărit, terfelit
mântul *vb.* 1. a salva, a izbăvi, a răscumpără, a scăpa. 2. a termina, a sfârşi, a isprăvi
mântulitor, -oare *adj.* eliberator, salvator, dezrobitor
mânu *vb.* a manevra, a manipula, a mania
mânuitor, -oare *adj.* manipulator
mânzat *m.* junc, juncan
mârâl *vb.* a bodogăni, a boscorodi, a îndruga, a mormăi
mârlan *m.* bădăran, mitocan, grosolan, mojic, ordinar
mârşav, -ă *adj.* josnic, infam, abject, ticălos, mişel, mizerabil, ne-trebnic, nemernic, nedemn
mârşavie *f.* josnicie
mârtoagă *f.* gloabă, dârloagă, dabilă

mâță *f.* pisică, pisoi, pisic
mâzgă *f.* 1. sevă, suc. 2. noroi, mâl
mâzgăleală *f.* murdărie, mânjire, măzgălitură, pată
mâzgăll *vb.* v. murdări
meandre *pl.* curbă, cotituri, si-nuozități, șerpuiuri
mechanic, -ă *adj.* 1. automat, mașinal, automatic. 2. instinctiv, inconștient, papagalicește
mechanism *n.* mașinărie, sistem, aparat
mecl *n.* partidă, întâlnire, dispută, întrecere
medalie *f.* decoratie, distincție
media *vb.* a mijloci, a intermedia, a se interpune
medial, -ă *adj.* mediu, mijlociu, intermediar, median
mediat, -ă *adj.* indirect, mijlocit
mediator *m.* intermediar, mijlocitor, interpus
meditație *f.* v. mijlocire
medic *m.* doctor
medical, -ă *adj.* medicinal, doctoricesc
medicament *n.* doctorie, leac, remediu, antidot, medicație
medicație *f.* tratament, medicamente, remediu
mediere *f.* v. mijlocire
medlocru, -ă *adj.* 1. mijlociu, comun, potrivit. 2. modest, banal, mărunt, neînsemnat, neglijabil
medita *vb.* 1. a gândi, a cugeta, a chibzui, a reflecta, a judeca, a rationa. 2. a pregăti, a planui, a pune la cale, a prepara. 3. a da lectii, a instrui, a preda
meditativ, -ă *adj.* v. gânditor
meditator, -oare *m. f.* pedagog, preparator, repetitor
meditație *f.* 1. cugetare, gândire, reflectie. 2. contemplație, vis, reverie. 3. lectie, preparatie, predare, pregătire
mediu, -le *adj.* mijlociu, median; modest
mediu *n.* ambianță, anturaj, cadru, cerc, sferă, societate

mafistofelic, -ă *adj.* răutăcios, neomenos, crud, diabolic, perfid, viclean
megalonanle *f.* grandomanie, fuldulie, infatuare, înfumurare, orgoliu, trufie, vanitate, semetje, mândrie, prezumție
megles, -ă *adj.* vecin
meglenit, -ă *adj.* meglenoromân
mehenghi *adj.* v. iștet
melancolic, -ă *adj.* trist, dezolat, elegiac, întristat, posomorât, abătut
melancolle *f.* v. tristețe
melanj *n.* v. amestec
melc *s. m.* gasteropod, culbec, bourel
meleag *n.* v. regiune
mellă *vb.* v. pisa
melodic, -ă *adj.* armonios, melodios, muzical, sonor
melodie *f.* cântec, compozitie, muzică, melopee, arie, recitativ
melodios, -oasă *adj.* v. armonios
melopee *f.* v. melodie
membrană *f.* pielită, piele, diafragnă
membru *m. n.* v. parte
memora *vb.* a memoriza, a învăța, a ține minte
memorabil, -ă *adj.* v. deosebit
memorandum *n.* memorial, document, motivare, argumentare, memoriu
memorie *f.* ținere de minte, aducere aminte, amintire
memoriza *vb.* a învăța, a memora, a reține
memorlu *n.* cerere, petiție, memorandum
menaj *n.* 1. gospodărie, casă. 2. căsătorie, căsnicie, familie
menaja *vb.* v. cruta
menajament *n.* precauție, grijă, atenție, crutare
menajeră *f.* gospodină, casnică, jupâneasă
meni *vb.* 1. a destina, a sorti, a hărzi, a predestina, a urși. 2. a descânta, a invoca, a prevesti, a vesti, a vrăji, a fermeca

menire *f.* 1. chemare, rol, misiune, rost, scop, sens, **tel** 2. destin, noroc, predestinare, urșită, soartă

menu *n.* listă de bucate

mestruație *f.* ciclu, period, regulă, menstruă, soroc

mensual, -ă *adj.* lunar

mentalitate *f.* spiritualitate, gândire, viziune, optică

mentă *f.* izmă

mentor *m.* îndrumător, călăuză, povătuitor, sfătuitor, sfetnic

mentine *vb.* 1. a conserva, a păstra, a rezista. 2. a dura, a se menține, a exista, a subzista, a rămâne, a dăinui, a persista

mentiona *vb.* 1. a arăta, a indica, a semnala, a pomeni, a preciza, a stipula. 2. a consemna, a înregistra, a specifica, a stabili

mentiu *f.* indicatie

mercantil, -ă *adj.* comercial, negustoresc, afacerist, arghirofil

mercenar *m.* legețiu, simbriaș, stipendiat

mercur *n.* hidrargir, argint-viu

meremetisi *vb.* v. repară

mereu *adv.* continuu, necontentit, într-o-una, necurmat, permanent, pururi, veșnic, neobosit, încontinuu, neîncetat, totdeauna

merge *vb.* 1. a se duce, a se deplasa, a se mișca, a umbla, a pleca, a se îndrepta. 2. a se desfășura, a evoluă, a înainta. 3. a funcționa, a fi în circulație, a-și urma cursul. 4. a se potrivi, a se armoniza, a se asorta, a cadră, a corespunde. 5. a se putea, a fi corect, a consimți

meridional, -ă *adj.* sudic, austral

merinde *pl.* mâncare, hrană, bucate, alimente

merișor *m.* smirdar, coacăză

merit *n.* valoare, vrednicie, prestanță, calitate, însușiri

merita *vb.* a se învrednici, a i se cuveni, a fi demn de

meritos, -oasă *adj.* lăudabil, meritoriu, de ispravă, valoros

mers *s. n.* 1. mișcare, deplasare, umbleț, înaintare. 2. desfășurare,

dezvoltare, evoluție, progres, curs, propășire. 3. funcționare, circulație

mers *interj.* mulțumesc, multăm

mesager *m.* 1. trimis, sol, delegat, împuternicit. 2. curier, ștafetă, poștă

mesaj *n.* 1. comunicare, înștiințare, veste, știre, informație. 2. apel, chemare, proclamație. 3. înțeles, sens, tâlc, semnificație

mesă *f.* liturghie

meschin, -ă *adj.* 1. egoist, zgârcit, avid, obtuz, mărginit, mic, strâmt. 2. mărunt, banal, neînsemnat, umil

meschinărie *f.* v. micime

meserlaș *m.* meșter, meșteșugar, tehnician, artizan

meserle *f.* îndeletnicire, meșteșug, ocupație, profesiune, carieră

mesianic, -ă *adj.* profetic, prevestitor

mesteca *vb.* a dumica, a strivi, a măcina

mestecău *n.* mestecător, făcălet, vergea, sucitor

meșter, *m.* 1. maistru, meseriaș, tehnician. 2. priceput, icsusit, abil, ingenios, dibaci, abil

meșteri *vb.* v. lucra

meșterie *f.* v. meserie

meșteșug *n.* 1. meserie, ocupație, îndeletnicire, profesiune. 2. dibăcie, abilitate, icsusintă, măiestrie, principere, istetie, artă

meșteșugar *m.* v. meseriaș

meșteșugl *vb.* v. aranja

metaforic, -ă *adj.* figurant, poetic, conotativ

metamorfoza *vb.* v. transformă

metamorfoză *f.* schimbare, transformare, prefacere, modificare

meteahnă *f.* 1. cusur, neajuns, defect, lipsă, slăbiciune, lacună, scădere, viciu. 2. patimă, nărvă, pasiune, învăță

metempsihoză *f.* reîncarnare

meteorit *n.* meteor, stea-căzătoare, bolide

meticulos, -oasă *adj.* scrupulos, exigent, conștiincios, migălos, atent, pedant, minutios, serios

metis *m.* corcitură, bastard

metodă *f.* procedeu, mod, mijloc, cale, manieră, modalitate, sistem, stil
metodic, -ă *adj.* sistematic, organizat, chibzuit

metresă *f.* v. amantă

metropolă *f.* capitală, oraș mare

metru *m.* ritm, măsură, cadență, tempo

mezat *n.* (inv.) licitație

mezelic *n.* (fam.) aperitiv, gustare, delicatese

mlasmă *f.* duhoare, infecție, putoare

mlazănoapte *f.* 1. nord, septentrion. 2. miezul noptii

mlazăz *f.* 1. sud, austral. 2. amiază, prânz

mlc *m.* mititel, cărnăcior

mlc, -ă *adj.* 1. redus, mărunt, restrâns, scurt, limitat, scund, îngust, subțire, mititel. 2. neînsemnat, inferior, secundar. 3. slab, anemic, stins, ușor. 4. nevârstnic, tinerel, copil. 5. meschin, egoist

mlchiduț *m.* v. drac

mlci *vb.* v. micșora

mlclme *f.* 1. puținătate, scurtime. 2. meschinărie, josnicie

microscopic, -ă *adj.* minuscul, infim, infinitezimal, neglijabil

mlcșora *vb.* 1. a reduce, a diminua, a scădea, a restrânge, a strâmta. 2. a atenua, a calma, a domoli, a modera, a tempera.

mlcșunea *f.* 1. viorela, toporaș. 2. micsandră. 3. nopticoasă

mled *n.* (pop.) hidromel

mleros, -oasă *adj.* 1. dulce, plăcut. 2. (fig.) prefăcut, fals, viclean, ipocrit

mlieuna *vb.* a miорlăi

mliez *n.* 1. nucleu, centru, sămbure, mijloc, interior. 2. esență, măduvă, tărie, putere, toi

mlgală *f.* 1. grijă,meticulozitate, atenție, scrupulozitate, piguleală. 2. răbdare, stăruință, perseverență

mlgăleală *f.* v. migală

mlgălos, -oasă *adj.* minutios, meticulos, exigent, atent, riguros

mlgdalat, -ă *adj.* alungit, codat, prelung

mlgra *vb.* a se deplasa, a călători, a se muta, a se strămuta

mlgrator, -oare *adj.* călător, pribeag, nomad

mlgrație *f.* deplasare, migrare, călătorie

mlj *vb.* 1. a apărea, a se ivi, a se arăta, a licări. 2. a încolții, a înmuguri, a germina, a răsări

mljloc *n.* 1. centru, miez, inimă. 2. talie, brâu, şale. 3. jumătate. 4. cale, mijloc, mod, procedeu, chip, formă. 5. avere, bani, fonduri, resurse

mljloci *vb.* a interveni, a media, a se interpune, a intermedia

mljlocitor, -oare *adj.* intermediar, mediator, interpus

mljlociu, -le *adj.* 1. potrivit, mediu. 2. moderat, mediocru, comun

mlilă *f.* 1. compătimire îndurare, misericodie, compasiune. 2. binefacere, ajutor, pomană, milostenie. 3. bunătate, bunăvoiță, grătie, caritate

mlillard *n.* bilion

mlilmetric, -ă *adj.* minuscul, microscopic, extrem de mic

mlilita *vb.* a lupta, a activa, a sustine

mlilitant, -ă *s.* combatant, activist, propagator

mlilitar *m.* 1. ostaș, soldat, leat, cătană, luptător. 2. (adj.) cazon, ostășesc

mlilitarist, -ă *adj.* agresiv, răzbăinic, belicos

mlilităresc, -ească *adj.* cazon, militar, ostășesc, martial

mlilitărle *f.* armată, stagiu, serviciu, militar, cătănie

mlilităros, -oasă *aspru*, rigid, dur, cazon, grosolan

mlilog, -oagă *adj.* cerșetor, sărac, calic, mizer

mlilogi *vb.* a se ruga, a cere, a solicita, a cerși

mlilos, -oasă *adj.* 1. îndurător, milostiv, bun, înțelegător. 2. generos, binefăcător, dănic, caritabil

mlostenie *f.* binefacere, danie, altruism, mărinimie, milostivire

mlostiv, -ă *adj.* v. milos

milul *vb.* v. dăruia
mima *vb.* a imita, a reproduce, a simula
mimoză *f.* sensitivă
mimică *f.* fizionomie, expresie, chip, înfățișare, mină
mină¹ *f.* față, chip, obraz, figură, aspect, aer, expresie, mimică
mină² *f.* subteran, ocnă, baie
minclinos, -oasă *adj.* 1. nesincer, prefăcut, ipocrit, fățănic, perfid, fariseu, duplicitar. 2. fals, născocit, amăgitor, înșelător, plăsmuit, nereal, scornit
mlinciună *f.* 1. neadevărat, denaturare, falsificare, scorneală, misticare, plăsmuire. 2. duplicitate, ipocrizie, viclenie, perfidie. 3. fleacuri, inventii, palavre, gogoși
mineral, -ă *adj.* anorganic, neorganic
miniatural, -ă *adj.* mic, redus, minuscul, micuț
minim, -ă *adj.* minimal, foarte mic, neglijabil
minimal, -ă *adj.* v. minim
minimaliza *vb.* a bagateliza, a subaprecia, a subestima, a subevalua
minimum *n.* v. minim
minister *n.* departament, portofoliu
minlu *n.* litargă
minor, -ă *adj.* 1. nevîrstnic, copil. 2. neînsemnat, secundar, mic
minoritate *f.* minorat, copilărie. 2. parte mai mică, puținătate, sub 50%
mintal, -ă *adj.* cerebral, rational, spiritual, intelectual
minte *f.* 1. judecată, ratiune, gând, cugetare. 2. inteligentă, deșteptăciune, intelect, spirit, iștețime. 3. chibzuință, socoteală, înțelepciune, cumpăt, măsură. 4. imaginea, fantezie, închipuire. 5. (fig.) învățătură, cultură, condiție, carte, studii
mintean *n.* v. haină
mintos, -oasă *adj.* v. deșteptă
minți *vb.* 1. a mistifica, a denatura, a înșela. 2. a păcăli, a prosti, a trișa, a duce de nas

minuna *vb.* 1. a (se) uimi, a (se) mira, a (se) cruci. 2. a surprinde, a stupefia, a extazia, a ului
minunat, -ă *adj.* încântător, splendid, magnific, admirabil, fermecător, feeric, exceptional, uimitor, superb, divin
minunătie *f.* ciudătenie, bazaconie, năzdrăvănie, poznă, comedie, drăcie
minune *f.* 1. miracol, taină, semn. 2. mândrețe, frumusețe, minunătie, splendoare
minus *n.* 1. deficit, lipsă. 2. negativ. 3. (prep.) fără
minuscul, -ă *adj.* infim, microscopic, neînsemnat, milimetric, neglijabil
minusculă *f.* literă mică
minut *n.* clipă, clipită, moment, secundă
minutar *n.* ac, indicator
minuție *f.* v. migălă
minuțios, -oasă *adj.* 1. scrupulos, meticulos, migălos, exigent. 2. atent, amănuntit, riguros, serios, grijuilu, scrutător
mloară *f.* mielușea, mieluță, miorită
mlopie *f.* 1. vedere scurtă, mio-pism. 2. (fig.) mărginire, stupiditate, prostie, nerozie
miorăi *vb.* 1. a miuna. 2. a plângere, a se smiorcăi
miorăit, -ă *adj.* plângăret, smiorcăit, väicăret
miozotis *m.* nu-mă-uita
mira *vb.* a uimi, a surprinde, a minuna, a nedumeri
mirabil, -ă *adj.* v. minunat
miracol *n.* minune, taină, semn
míraculos, -oasă *adj.* minunat, fantastic, uimitor, supranatural, magic, mitic
miraj *n.* 1. farmec, atracție. 2. nălucire, vedenie
miră *f.* 1. cătare. 2. riglă
mirre *m.* ginere, însurătel
mirean, -ă *adj.* laic, lumean, profan
mireasmă *f.* 1. aromă, miros. 2. balsam, parfum

miroase *pl.* condiment, ingredient, mirodenii

mirodenie *f.* 1. aromă, condiment, ingredient. 2. mireasmă, miros, parfum

miros *n.* aromă, iz, emanatie, abur

mirosi *vb.* 1. a adulmeca, a simti, a ulma. 2. a duhni, a puti. 3. (fig.) a presimti, a bănu, a imagina, a prevedea, a visa

mirositor, -oare *adj.* parfumat, odorifer, odorant

mlsit *m.* intermediar, mijlocitor, samsar, interpus

mlslune *f.* 1. însărcinare, sarcină, rol, menire. 2. delegație, solie, legație

mlslvă *f.* mesaj, scrisoare, epistolă

mister *n.* taină, secret, enigmă

mlsterlos, -oasă *adj.* v. ascuns

mlstic, -ă *adj.* v. tainic

mlstifica *vb.* a denatura, a îngela, a falsifica, a deforma, a măslui

mlstreț *m.* porc sălbatic

mlstreț, -eață *adj.* 1. amestecat, corcit, hibrid, încrucișat, eterogen. 2. pădureț, acrișor. 3. grosolan, primitiv, sălbatic, barbar

mlstul *vb.* 1. a digera, a măcina. 2. a distrugе, a nimici, a prăpădi. 3. a chinui, a suferi, a se zbate. 4. a se ascunde, a dispărea, a pieri

mlstultor, -oare *adj.* distrugător, nimicitor, pustitor, chinitor, devorant

mlșca *vb.* 1. a se deplasa, a se duce, a merge, a umbla. 2. a mâna, a actiona, a urni, a muta, a clinti, a cătina, a impulsiona. 3. a se agita, a se răscula. 4. a impresiona, a emotiona, a zgudui, a tulbura

mlșcare *f.* 1. deplasare, plecare, mers, umbrelă. 2. agitație, circulație, animație, forfotă, vânzoleală, furnicare, frământare. 3. acțiune, curent, dinamică. 4. emotie, înđiuoșare, afecțiune

mlșcător, -oare *adj.* 1. instabil, mobil, variabil, schimbător. 2. emotiōnāt, impresionat, duios, răscolitor, vibrant, tulburător

mlșcat, -ă *adj.* emotiōnāt, tulburat, impresionat, înđiuoșat, răscolit

mlșel *adj.* 1. ticălos, netrebnic, mizerabil, păcătos, mărșav, infam, josnic. 2. (înv.) sărman, nevoiaș, prăpădit, milog, calic.

mlșelesc, -ească *adj.* v. nelegiuț

mlșelle *f.* 1. ticăloșie, mărșăvie, infamie, nelegiuire. 2. sărăcie, mizerie

mlșmaș *n.* 1. amestecătură, harababură, încâlceală. 2. tertip, şmecherie, învârteală

mlșuna *vb.* a forfoti, a se agita, a foi, a se frământa, a viermu

mlt *n.* credințe, basme, născociri, fantezii

mltă *f.* ciubuc, sperț, mituială

mltic, -ă *adj.* fabulos, legendar, fantastic, miraculos, supranatural

mlting *n.* întrunire, adunare, manifestație

mltitel, -ea, -lcă *adj.* 1. micuț, micșor, mărunt. 2. drăguț, gingaș. 3. (s./) mic

mltocan, -că *adj.* bădăran, mojic, grosolan, mărlan, topărلن, mahalagiu

mltocanie *f.* v. bădăranie

mltologic, -ă *adj.* v. mitic

mltropolit *m.* arhiepiscop

mltul *vb.* a corupe, a sperțui, a unge

mltulală *f.* v. mită

mltă *f.* codină, smoc, floc

mltos, -oasă *adj.* flocos, lătos

mlxt, -ă *adj.* compus, amestecat, eterogen, hibrid

mlxtură *f.* v. amestec

mlza *vb.* a conta, a se baza, a se bizi, a se încrede

mlzer, -ă *adj.* v. prăpădit

mlzerabil, -ă *adj.* 1. ticălos, nemernic, abject, josnic, mărșav, nedemn, netrebnic, infam, păcătos. 2. jalnic, deplorabil, nenorocit, mizer

mlzericordie *f.* v. milă

mlzerie *f.* 1. sărăcie, lipsuri, nevoi, penurie, nevoițe. 2. dezordine, murdărie. 3. sicane, hărtuieli, necaz, neplăceri, neajunsuri

mladă *f.* lăstar, mlădiță, vlăstar

mlajă *f.* răchită, salcie

mlaștină *f.* băltoacă, mocirlă, smârc, rovină

mlădla *vb.* 1. a se încovoia, a se îndoi, a se încrina. 2. a se adapta, a se modela, a se modula

mlădiat, -ă adj. ondulat

mlădlos, -oasă adj. 1. suplu, flexibil, elastic. 2. melodios, plăcut, armonios

mlădță *f.* lăstar, mladă, vlăstar, altoi, odraslă, (fig.) urmaș, copil

mlădlu, -le adj. v. suplu

mlăștinos, -oasă adj. mocirlos, băltos, smârcos, rovinos

moacă *f.* 1. bătă, ciomag, măciucă. 2. cap, zglăvoacă, tărtăcuță. 3. prost, redus, cretin

moale *adj.* 1. fraged, puhav, inconsistent, flasc. 2. catifelat, mătăsos, neted. 3. bleg, indolent, molatic, mototol, mămăligă, lăluu

moarte *f.* 1. deces, dispariție, stingere, pieire, răposare, extincție, sucombare, exitus. 2. omor, ucidere, asasinat, crimă, omicid

moaște *f.* oseminte, relicve, mu-mie, vestigii

mobil, -ă adj. 1. mișcător, volant, schimbător. 2. (n.) cauză, motiv, pricină, considerent, rațiune, temei

mobilă *f.* mobilier

mobililar, -ă adj. mișcător, mobil (1)

mobilitate *f.* instabilitate, nestatornicie, labilitate

mobiliza *vb.* a antrena, a aduna, a strângă, a pune în mișcare, a stimula

mocan *m. v.* grosolan

mocancă *f.* munteancă, mocăniță, tărancă

mocălt, -ă adj. greoi, încet, adormit

mocirlă *f.* 1. noroi, mâl, mlaștină, smârc, băltoacă. 2. (fig.) dezmat, viciu, degradare, obscurantism

mocirlos, -oasă adj. noroios, mâlos, mlaștinos, băltos

mocârțan, -ă adj. v. bădăran

mocni *vb. v.* ascunde

mocnlt, -ă adj. înăbușit, înfundat, stătut

mocofan, -ă adj. v. bădăran

mocoșl *vb.* a migăli, a (se) ticăi, a (se) moșmoni, a zăbovi

mod *n.* fel, chip, manieră, modalitate, procedeu, sistem, metodă, stil, gen

modalitate *f.* cale, mijloc, mod, posibilitate, modru

modă *f.* 1. vogă. 2. comportament, conduită, purtare. 3. fason, găteală, podoabă, ținută

model *n.* 1. şablon, tipar, calapod, formă, prototip. 2. mostră, probă, eșantion, specimen. 3. exemplu, pildă, paradigmă. 4. manechin

modela *vb.* a fasona, a forma, a ajusta, a prelucra

modera *vb.* a micșora, a reduce, a împuțina, a atenua, a diminua, a slabii, a potoli, a înfrâna, a tempera

moderat, -ă adj. 1. micșorat, redus, scăzut. 2. potrivit, accesibil, convenabil, rezonabil. 3. calm, liniștit, potolit, temperat, chibzuit, măsurat, ponderat, socotit

modern, -ă adj. nou, recent, actual, înnoi

moderniza *vb.* a înnoi, a renova, a perfecționa, a aduce la zi

modest, -ă adj. simplu, umil, mediocru, neînsemnat, mărunt

modestie *f.* simplicitate, sobrietate, mediocritate

modic, -ă adj. v. moderat

modifica *vb.* a schimba, a preface, a transforma, a reface, a reforma, a altera

modru *n. v.* chip

modula *vb.* 1. a mlădia, a îndoi. 2. a intona, a cânta (lent)

modulație *f.* intonare, intonație, modularare, tonalitate

mofluz, -ă adj. v. falit

moft *n.* 1. capriciu, răsfăț, fason, fandoseală, fită, nazuri. 2. fleac, bagatelă, aiureală

moftanglu *m. v.* flecar

mofturos, -oasă adj. capricios, fandosit, tâfnos, pretențios, nemulțumit

mogâldeață *f.* momâie, sperietoare

mogorogl *vb. v.* bâigui

mohor *n.* mei-păsăresc, costrei, bursoacă

mohorî *vb.* a se întuneca, a se posomori, a se înnoră, a se închide

mohorât, -ă adj. 1. închis, neguros, înnorat, plumburiu, posomorât. 2. trist, supărat, îmbufnat, dezolant, posac

molnă f. 1. dezghet. 2. ogor, țarină

mojlc, -ă adj. bădărani, grosolan, obraznic, mărلن, mitocan, țopărلن, vulgar

molar *m.* măsea

molic, -ă adj. indolent, bleg, greoi, molâu, lent, leneș

molcom, -ă adj. liniștit, calm, lin, domot, potolit, moderat, ușor

molcomi *vb.* a astămpăra, a liniști, a calma, a domoli, a potoli

moldav, -ă adj. moldovean, moldovenesc

molesta *vb.* 1. a necăji, a supăra, a indispune. 2. a brutaliza, a insulta

moleșeală f. toropeală, sfârșeală, moliciune, lâncezeală, moleșire

moleși *vb.* v. vlăgu

molfăl *vb.* v. morfoli

moloclune *f.* 1. slăbiciune, toropeală, sfârșeală. 2. trândăvie, inertie, lene

molimă f. epidemie, epizotie, boleșniță

molipsl *vb.* a (se) contamina, a (se) contagia, a (se) infecta, a contracta

molipsitor, -oare adj. contagios, infectios, mefitic, epidemic

molitvă f. rugă, rugăciune, închinare

molâu, -le adj. greoi, bleg, lent, mototol, zăbavnic, molic

moloz *n.* gunoi, resturi

momeală f. 1. amorsă, nadă, mărșă. 2. ademenire, înșelare, minciună

moment *n.* 1. clipă, secundă, minut. 2. dată, termen, punct, stadiu, fază. 3. ocazie, prilej, situație

momentan, -ă adj. 1. temporar, trecător, vremelnic, efemer. 2. acum, deocamdată

momi *vb.* a amăgi, a ademeni, a atrage, a înșela, a păcăli, a minti, a prosti

momale f. mogâldeată, urciune, matahală, sperietoare

monah *m.* călugăr, anahoret, părinte, ermit

monahal, -ă adj. călugăresc, mă-năstiresc, monahicesc

monarhicesc, -ească adj. v. monahal

monahie f. 1. călugărie, monahism. 2. călugărită, maică, monahă

monarh *m.* rege, suveran, împărat, domn, dominitor

monarhie f. 1. regat, regalitate. 2. coroană, stăpânire, domnie

monarhist, -ă adj. regalist

monedă f. ban, piesă, franc, para

monoclu *n.* lornion, (pop.) geam

monocord, -ă adj. monoton, uniform, inexpressiv

monolitic, -ă adj. (fig.) unitar, încheiat, monolit, solid

monomanie f. obsesie, manie, psihoză

monoton, -ă adj. uniform, banal, anost, plăcitor, searbăd

monstru *m.* dihanie, pocitanie, sluțenie, fiară

monstruos, -oasă adj. 1. groaznic, urât, hidos, diform, anormal, respingător. 2. crud, rău, bestial, cumplit, fioros, oribil, teribil

mont *n.* 1. ciot. 2. rest, rămășiță

monta *vb.* 1. a asambla, a îmbina, a împreuna, a reuni. 2. a instala, a fixa. 3. a înscena, a regiza, a stârni

montaj *n.* asamblare, instalare, fixare

montan, -ă adj. muntos, alpin, alpestru

montă f. împreunare, goană, gonire

monumental, -ă adj. grandios, măret, impunător, statuar, maiestos

mops *m.* buldog

moral, -ă adj. spiritual, etic, sufletesc

morală *f.* 1. etică. 2. pildă, învățatură, concluzie. 3. dojană, reproș, admonestrare, observație

moralitate *f.* cinste, omenie, corectitudine, etos

moraliza *vb.* a certa, a dojeni, a admonesta, a mustra, a dăscăli, a muștrului, a probozi

moravuri *pl.* obiceiuri, nărvuri, comportament, conduită, deprinderi

morbid, -ă *adj.* anormal, suferind, patologic

morfoli *vb.* v. mormăi

morgă *f.* v. aroganță

morișcă *f.* vânturătoare, părăitoare, mulinată

morman *n.* grămadă, îngrămadire, masă, movilă, maldăr, strânsură, troian

mormăi *vb.* a bolborosi, a bombăni, a îngăima, a mărăi, a murmura, a îndruga

mormânt *n.* 1. cavou, criptă, sepultură. 2. moarte, deces, dispariție

mormoloc *m.* (fig.) v. bleg

morocâneală *f.* cicâleală

morocânos, -oasă *adj.* 1. ursuz, acru, posomorât, posac, încis

morol *m.* v. nălucă

mort, **moartă** *adj.* 1. decedat, dispărut, răposat, defect. 2. încrmenit, inert, paralizat, nemîșcat, teapân. 3. veșted, uscat, trecut

mortal, -ă *adj.* ucigător

mortăclune *f.* stârv, hoit, leș, cadavră

mortuar, -ă *adj.* funerar

mortiș *adv.* neapărat, negreșit, musai, obligatoriu

morvă *f.* răpciuugă, rapă

moschee *f.* greamie, mecet

mosor *n.* bobină

mostră *f.* probă, eșantion, model, specimen

moș *m.* moșneag, bătrân, unchiaș, bunic, strâmoș

moși *vb.* v. migăli

moșie *f.* 1. latifundiu, domeniu, posesiune, moștenire. 2. țară, patrie

moșier *m.* latifundiari, (mare) proprietar, bogătaș

moșmondeală *f.* v. mocăială

moșmoni *vb.* v. migăli

moșneag *m.* v. moș

moșnean *m.* v. băstinaș

moșteni *vb.* a dobândi, a succeda, a primi, a apuca

moștenire *f.* succesiune, patrimoniu, clironomie

moștenit, -ă *adj.* ereditar, congenital, înnașcut

moștenitor *m.* urmaș, succesor, erede, clironom

motan *m.* pisoi, cotoi, măt, mătoc

motiv *n.* 1. cauză, pricină, rațiune, temei, doavadă. 2. pretext, argument, scuză. 3. prilej, ocazie, circumstanță

motiva *vb.* a justifica, a îndreptăti, a scuza, a legitima

motivat, -ă *adj.* justificat, legitim, fundamentat, îndreptătit, just, logic, temeinic

motocel *m.* ciucure, canaf, ghizdei

mototol, -ă *adj.* v. bleg

mototoli *vb.* v. boti

moț *n.* 1. șuviță, smoc. 2. canaf, ciucure

moțat, -ă *adj.* țuguiat, ascuțit

moțăl *vb.* v. picoti

mov, -ă *adj.* liliachiu, violet, lila

movilă *f.* 1. măgură, delușor. 2. grămadă, maldăr, morman

mozoli *vb.* a morfoli, a molfăi, a mesteca

mreajă *f.* lat, capcană, cursă, prin-zătoare

muc *n.* chiștoc

mucalit, -ă *adj.* hazliu, glumet, poznaș, ghiduș, hazos

mucava *f.* carton

muced, -ă *adj.* alterat, mucegăit, degradat

mucegal *n.* 1. mucezeală, mușită, gunoi. 2. lâncezeală, lene, degradare

mucenic, -ă *adj.* martir, sfânt

mucenicie *f.* martiriu, suferință, chin, crucificare

mucezli *vb.* a mucegăi, a se altera, a se strica. 2. (fig.) a lâncezi, a lenovi

muchie *f.* 1. dungă, margine, cant. 2. creastă, coamă, clint, pantă, povârnish, culme, spinare, pripor

mucos, -oasă *adj.* cleios, vâscos, gelatinos

mufă *f.* manșon

muget *n.* răget, urlet

mula *vb.* 1. a uda, a umezi, a înmuia. 2. a se moleși, a slăbi, a văgăui, a se blegi. 3. a atenua, a calma, a liniști

muleratic, -ă *adj.* afemeiat

mulere *f.* 1. femeie. 2. nevastă, soție

mula *vb.* a contura, a reliefa, a evidenția

mulge *vb.* (fig.) a exploata, a profita, a extorca

mult, -ă *adj.* 1. numeros, în cantitate, bogat. 2. intens, tare, puternic. 3. lung, îndelungat, întins, vast

multilateral, -ă *adj.* complex, polivalent

multiplica *vb.* a înmulți, a mări, a spori, a augmenta, a crește

multiplu, -ă *adj.* felurit, divers, numeros, variat

multitudine *f.* multime, pluralitate, câtmece

mulțime *f.* 1. gloată, ceată, grămadă, lume, colectivitate, masă, obște, norod, popor, puhoi. 2. număr, sumedenie, cantitate, potop

mulțumescl *interj.* mersi, mulțam

mulțumi *vb.* 1. a fi recunoscător. 2. a satisface, a împăca, a îndestula, a răsplăti. 3. a accepta, a admite, a consumă

mulțumire *f.* 1. gratitudine, mulțumită, mulțam. 2. satisfacție, bucurie, plăcere, desfătare

mulțumit, -ă *adj.* v. satisfăcut

mulțumită *prep.* datorită, grație

mulțumitor, -oare *adj.* satisfăcător, corespunzător, acceptabil, suficient

mumie *f.* moaște

muncă *f.* 1. lucru, activitate, treabă, îndeletnicire, ocupatie, travaliu. 2. caznă, chin, efort, trudă, strădanie, calvar

munci *vb.* 1. a lucra, a activa, a produce, a crea. 2. a (se) chinui, a

(se) frământa, a se zbuciuma, a (se) căzni, a obosi

muncit, -ă *adj.* 1. lucrat, cultivat. 2. agonisit, adunat, strâns, realizat, căștigat. 3. chinuit, främântat, trudit, obosit

muncitor, -oare *adj.* activ, harnic, vrednic, silitor, zelos, (s.) lucrător

municipiu *n.* oraș (mare)

municență *s. f.* (rar) v. dămicie

muniție *f.* armament

munte *m.* masiv

mura *vb.* 1. a acri. 2. (fig.) a se uda

murături *pl.* acrituri

murdar, -ă *adj.* 1. nespălat, jegos, soios, slinos, îngălat. 2. josnic, mizerabil, necinstit, necurat, infam, mărșav, trivial, necioplit

murdărl *vb.* 1. a păta, a mânji, a îngăla, întina. 2. a înjosi, a compromite, a profana, a pângări, a necinsti

murdările *f.* 1. jeg, mizerie, bălcărie, impuritate. 2. josnicie, abjecție, degradare, mișelie, infamie

murg, -ă *adj.* brun, castaniu-închis

muri *vb.* 1. a deceda, a se stinge, a răposa, a se prăpădi, a sfârși, a sucombe, a da ortul popii, a-și da sufletul. 2. a se usca, a se veșteji

murlbund, -ă *adj.* agonizant, muriator

murlitor, -oare *m. f.* om, ființă, făptură, pământean

murmur *n.* freamăt, susur, rușine, zumzet

murmura *vb.* 1. a șopti, a bâigui, a boscordi, a bolborosi, a bombăni. 2. a crăcni, a cărti, a mormăi. 3. a susura, a fremăta

murul *vb.* v. lipi

musafir *m.* oaspete, invitat, vizitor

musal *adv.* v. neapărat

muscat *adj.* tămâios, busuioc

muscol *m.* bondar, bärzäun

musti *vb.* a zemui

mustos, -oasă *adj.* succulent, zemos

mustra *vb.* a dojeni, a certa, a dăscăli, a moraliza, a muștrului, a beșteți

mustrare *s. f.* 1. ceartă, dojană, reproș, morală, observație. 2. căință, regret, remușcare, penitentă

musulman, -ă adj. islamic, mahomedan

mușamalliza *vb.* a cocoloși, a acoperi, a ascunde (adevărul)

mușcător, -oare adj. (fig.) caustic, ironic, sarcastic

mușcătură *f.* îmbucătură, dumicat

mușchl *m.* lichen

mușetel *m.* romaniță

mușlnă *vb.* (reg.) v. mirosi

mușterlu *m.* client, cumpărător

muștrulul *vb.* v. certa

mușurol *n.* moviliță, furnicar

mut, -ă adj. 1. tăcut, încremenit, perplex. 2. tainic, ascuns, tăinuit. 3. posac, morocănos, taciturn, ursuz. 4. prost, nătâng, bleg, cretin

muta *vb.* 1. a mișca, a deplasa, a clinti, a strămuta. 2. a abate, a devia,

a schimba, a transfera. 3. a amâna, a modifica

mutalău *m. v.* prostănac

mutește *adv.* tainic, discret, pe tăcute, fără vorbă

mutilla *vb.* a schilodi, a sluți, a estropia, a ciungi, a desfigura

mutillat, -ă adj. 1. schilodit, estropiat, sluțit. 2. invalid, beteag

mutism *n.* tăcere, mușenie, perplexitate, încremenire

mutră *f.* chip, figură, față, obraz, înfățișare, aer, fizionomie

mutual, -ă adj. reciproc

mușenie *f.* tăcere, mușală, mutism

muzical, -ă adj. melodios, melodic, cantabil, simfonic

muzicalitate *f.* armonie, melodie, simfonie

muzică *f.* 1. cântec, melodie, compozitie, melopee. 2. fanfară, capelă. 3. (fig.) scandal, tapaj, tărăboi

muzicuță *f.* 1. armonică. 2. camerton. 3. (depr.) gură, vorbărie

N

nal *interj.* poftim!, tine!, ia!

nabab *m.* prinț, bogătaș

nacru *n.* sidef

nadă *f.* 1. momeală, amorsă. 2. (fam.) ispită, tentație, amăgire, cursă. 3. înăditură, legătură

naft *n.* petrol, tîtei

nagăt *m.* ciovică, bibic

naladă *f.* nîmfă, zână, rusalcă, sănziană

nalba *f.* dracul, satana, aghiută, necuratul, diavolul, scaraotchi

naiv, -ă adj. 1. credul, pueril, ingenuu, inocent, candid. 2. neștiutor, ageamiu, prost

naivitate *f.* 1. candoare, inocență, ingenuitate, credulitate, nevinovăție, simplitate. 2. neștiință, ignoranță, stupiditate, prostie

namilă *f. v.* matahală

nană *f. v.* femeie

nandralău *m. v.* haimana

nap *m.* sfecă

nara *vb. v.* povesti

narator *m.* povestitor

narațiune *f.* povestire, istorisire, relatare, expunere

narcisă *f.* ghiocel, cocoară, zarnacadea

narcotic *n.* stupefiant, drog

narghilea *f. (inv.)* lulea

nartex *n.* pronaos, tindă

nasture *m.* bumb

naș *m.* nănaș, nun

naștere *vb.* 1. a da viață, a da naștere, a veni pe lume, a face pui, a rodi, a prăsi, a ființa. 2. a cauza, a declanșa, a dezlănțui, a genera, a îsca, a provoca, a pricinui, a stârmi. 3. a apărea, a se ivi, a se forma

naștere *f.* 1. facere, apariție, parturitie, ființare, procreație. 2. geneză, origine, obârștie, proveniență, sursă

natantol, -oală adj. v. nerod

natație *f.* inot

nativ, -ă adj. 1. înnăscut, natural, congenital, firesc. 2. curat, pur, nefalsificat

natriu *n.* sodiu

natural, -ă adj. 1. elementar, firesc, curat, pur, nativ. 2. frust, genuin, nemestecat, necorupt, neprefăcut. 3. simplu, spontan, normal, obișnuit, comun. 4. cert, sigur, precis, neîndoelnic, absolut

naturalețe *f.* simplitate, spontaneitate, firesc, dezinvoltură, degajare

natură *f.* 1. realitate, univers, mediu, viață, lume. 2. fire, temperament, caracter. 3. calitate, esență, însușire.

4. fel, gen, soi, sort, specie, categorie
național, -ă adj. etnic, popular

nationalitate *f.* neam, etnie, popor
națlune *m.* popor, neam, nație,
norod

naufragia *vb.* a eșua, a se cufunda
(o navă)

naufragiu *n.* eșuare, scufundare
(fig.) eșec, faliment

nautic, -ă *adj.* acvatic, marin

navă *f.* 1. vapor, vas, corabie, bas-
timent. 2. rachetă

navetă *f.* 1. suveică. 2. cărlig, iglită

navlga *vb.* 1. a pluti. 2. a zbura

navlgator *m.* corăbier, marină,
pilot

navigație *f.* cabotaj

nazuri *n. pl.* capricii, năbadăi,
mofturi, toane, fandoseli, fasoane, fite

năbadăi *f. pl.* 1. nazuri, capricii,
mofturi, toane, fasoane, fite. 2. furie,
pornire, mânie

năbadălos, -oasă *adj.* 1. su-
părăcios, iritabil, irascibil, tâfmos,
arăgos, capricios, certăret. 2.
repezit, iute, violent, nărăvaș, furios,
mâniros, pornit, aprins

năbol *vb.* v. năvăli

năbușeală *f.* v. zăduf

năbuc *n.* piele (întoarsă), antilopă

năbușl *vb.* v. sufoca

năclăi *vb.* 1. a murdări, a unge, a
păta, a mânji. 2. a coagula, a se
închega, a se întări

nădăjdul *vb.* v. spera

nădejde *f.* speranță, încredere,
credință

năduf *n.* 1. zăușeală, zăduf, arșiță,
caniculă. 2. sufocare, încăciune,
asfixiere. 3. ciudă, necaz, mânie,
pornire

nădușeală *f.* 1. zăduf, dogoare,
arșiță, zăpușeală. 2. sudoare, transpira-
ratie

nădușl *vb.* 1. a transpira, a asuda.
2. a se sufoca, a se asfixia, a se
îneca

nădușitor, -oare *adj.* v. sufocant

năframă *f.* v. basma

nălucă *f.* 1. arătare, fantomă, ve-
denie, stafie, nălucire, năzărire, fan-
tasmă, năzăreală, halucinație. 2.
iluzie, himeră, fictiune

nălucl *vb.* v. părea

nămete *m.* troian, morman,
grămadă

nămol *n.* 1. măl, noroi, mocirlă. 2.
morman, maldăr, grămadă

nămolli *vb.* v. împotmoli

nămolos, -oasă *adj.* mocirlos,
norios, mălos, băhnos

năpastă *f.* nenorocire, belea,
pacoste, necaz, calamitate, bucluc,
neplăcere, încurcătură

năpădl *vb.* a împresura, a cuprinde,
a înconjura, a cotropi, a invada, a
călcă, a se năpusti

năpăstul, -ă *adj.* a prigoni, a oropsi, a
persecuta, a asupri, a împila, a
oprime, a exploata

năpăstult, -ă *adj.* v. asuprit

năpărcă *f.* 1. viperă, aspidă. 2.
(fig.) răutate, venin, otravă

năprasnic, -ă *adj.* 1. neașteptat,
imprevizibil, fulgerător, neprevăzut,
subit, brusc, izbitor. 2. năvalnic, im-
petuos, aprig, nestăpânit, violent,
furtunos, tumultuos, cloicotitor, furios,
învolburat. 3. îngrozitor, cumplit,
groatnic, teribil, crud, feroce

năpusti *vb.* a năvăli, a tăbărī, a da
buzna, a se repezi, a se arunca, a
cotropi

nărav *n.* 1. obicei, deprindere,
apucătură, învăț, obișnuință, compor-
tare. 2. cusur, metehană, patimă,
viciu, neajuns

nărăvaș, -ă *adj.* nedomolit, năbădios,
focos, rău, nestăpânit

nărul *vb.* v. dărâma

năsălie *f.* targă, pat

născare *f.* naștere

Născătoarea *f.* Preacurata,
Fecioara Maria, Maica Domnului

născoceală *f.* v. minciună

născocl *vb.* 1. a descoperi, a in-
venta, a plăsmui, a concepe, a iscodi.
2. a scorni, a urzi, a minti, a însela, a
denatura, a mistifica

năstav *n. v.* îmbold

năstrușnic, -ă *adj.* 1. grozav, ex-
traordinar, strașnic, formidabil. 2.
bizar, ciudat, straniu, excentric,
original, singular

nătăfleț, -eață *adj.* bleg

nătărău *adj.* v. prost

nătâng, -ă *adj.* v. bleg

năuc, -ă *adj.* 1. zăpăcit, buimac, aiurit, bezmetic, hăbăuc, capiu, perplex. 2. netot, prost, bleg, nătâng, prostânac, nerod, stupid

năuci *vb.* a ului, a uimi, a dezorienta, a buimăci, a zăpăci

năucit, -ă *adj.* v. năuc

năvală *f.* cotropire, atac, asalt, năpustire, tăbărăre, invazie, năpădire

năvalnic, -ă *adj.* 1. furtunos, impetuos, aprig, violent, furios, debordant, tumultuos, nestăvilit, intens. 2. impulsiv, agresiv, coleric, eruptiv

năvăli *vb.* 1. a tăbără, a ataca, a asalta, a invada, a cotropi, a călca, a năpădi, a da năvală. 2. a copleși, a învăluia, a îneca, a inundă, a acoperi. 3. a tășni, a izbucni, a răbufni, a erupe, a azvălli. 4. a se îmbulzi, a se înghesui, a se îngrămădi, a se aglomera

năvăllire *f.* v. invazie

năvăllitor *m.* v. cotropitor

năvod *n.* plasă

năvodar *m.* pescar

năzăreală *f.* v. nălucă

năzări *vb.* a i se părea, a i se năluci, a-l apuca, a-i cășuna, a-i veni

năzărire *f.* v. nălucă

năzbătie *f.* poznă, strengărie, șotie, năzdrăvănie, ghidușie, borboata, farsă, drăcie

năzdrăvan, -ă *adj.* 1. neobișnuit, ciudat, extraordinar, magic, minunat, fermecat, vrăjitoarec. 2. hazliu, ghiduș, mucalit, poznăș, glumet, vesel. 2. poznă, ispravă, șotie, farsă, ghidușie, comedie, glumă

năzul *vb.* a aspira, a ținti, a tinde, a râvni, a dori, a jindui, a spera

năzulnă *f.* v. aspirație

năzuros, -oasă *adj.* v. mofturos

nea¹ *f.* zăpadă, omăt, ninsoare

nea² *m.* v. nene

neabătut, -ă *adj.* neclintit, consecvent, ferm, hotărât, dârz, decis, neșovăitor, intransigent, inflexibil

neaccentuat *adj.* aton, surd

neadevăr *n. v.* minciună

neadormit, -ă *adj.* 1. treaz, deștept, (fig.) atent. 2. activ, harnic, energetic, vrednic, neobosit

neajuns *n.* 1. neplăcere, necaz, supărare, belea, bucluc, pacoste, inconvenient, dificultate, obstacol. 2. defect, cusur, deficientă, scădere, lipsă, imperfecțiune, metehană, carentă, deficit

neajutorat, -ă *adj.* 1. nepriceput, neîndemnătic, stângaci, nevolnic, ageamiu. 2. sărac, nevoiasă, sărman, pauper, lipsit, mizer

nealterat, -ă *adj.* v. curat

neam *n.* 1. popor, națiune, norod, etnie. 2. seminție, clan, familie, viță, stirpe. 3. rudă, rubedenie. 4. specie, soi, gen, varietate, fel, categorie, clasă, tip

neamestecat, -ă *adj.* v. pur

neamă *m.* v. german

neant *n.* 1. neființă, inexistentă, nimic. 2. abis, hău, prăpastie, gol, vid

neaoș, -ă *adj.* 1. băştinaș, autohton, indigen, localnic, get-beget. 2. autentic, adevărat, veritabil, curat, original

neapărat *adv.* desigur, negreșit, categoric, cert, neîndoelnic, indiscretabil, indubitatil

nearticulat, -ă *adj.* v. neclar

neascultare *f.* v. nesupunere

neasemult, -ă *adj.* minunat, neîntrecut, extraordinar, incomparabil, unic

neastămpăr *n.* 1. zburdălnicie, voioșie, vioiciune. 2. neliniște, impacientă, agitație, nerăbdare, febrilitate

neastămpărat *-ă* *adj.* 1. neliniștit, agitat, impacientat, nervos, nepotolit. 2. zglobiu, zburdalnic, zvăpăiat, nebunatic, jucăuș

neașteptat, -ă *adj.* neprevăzut, imprevizibil, subit, brusc, deodată

neașteptat *adv.* grozav, foarte, extrem

neatent, -ă *adj.* distrat, absent, căscat, aiurit, visător, aerian

neatins, -ă *adj.* întreg, intact, teafăr, nevătămat, nelovit

neatârnare *f.* independentă, autonomie, suveranitate, libertate

neavenit, -ă *adj.* v. nul

nebiruit, -ă *adj.* imbatabil, invincibil, neînvincibil, neînfrânt, nesupus

nebulos, -oasă *adj.* 1. cețos, păclos, neguros. 2. neclar, vag, confuz, nelămurit, neînțeles

nebun, -ă *adj.* 1. smintit, alienat, dement, țicnit, bezmetic, capiu, descreierat, zălud. 2. nesocotit, nesăbuit, necugetat, neprevăzător, imprudent. 3. nebunatic, zglobiu, zvăpăiat, neastămpărat, exaltat. 4. aprig, furios, aprins, turbat, violent, apucat, vehement

nebunatic, -ă *adj.* v. neastămpărat

nebunesc, -ească *adj.* necugetat, nesocotit, nechibzuit, necumpătat, imprudent, nesăbuit, neprevăzător, prostesc, inconștient

nebunește *adv.* 1. orbește, prostește, demential. 2. excesiv, peste măsură, nesocotit

nebunie *f.* 1. sminteală, dementă, alienație, căpială, țicneală. 2. nesocotință, rătăcire, nechibzuintă, imprudență, aberație, absurditate, nesăbunință. 3. năzbătie, poznă, borboata, prostie

necaz *n.* 1. neajuns, belea, bucluc, supărare, pacoste, impas, pocinog, dificultate, păs, anaghie, suferință, nevoie. 2. furie, ciudă, pornire, mânie, pică, năduf, obidă

necăji *vb.* 1. a supăra, a indispune, a amărî, a măhnii, a întrista, a face sănge rău. 2. a șicana, a săcăi, a tachina, a cicăli, a agasa, a bate la cap. 3. a mânia, a înfuria, a enerva, a scoate din sărite. 4. a se sili, a osteni, a se căzni, a se sfotă, a se frământa, a se canoni, a se strădui

necăjît, -ă *adj.* 1. supărat, amărât, măhnit, abătut, indispus, trist. 2. sărac, nevoias, lipsit, mizer, pauper, calic

necălcăt, -ă *adj.* 1. neumblat, nestrăbătut. 2. mototolit, şifonat, boțit

necăsătorit, -ă *adj.* burlac, celibatar, cavaler, holtei, flăcău, becher

necăutat, -ă *adj.* natural, firesc, degajat, spontan, simplu

necercetat, -ă *adj.* necunoscut, neexplorat, virgin, neatins

necesar, -ă *adj.* trebuincios, indispensabil, folositor, util, neapărat

necesita *vb.* a pretinde, a cere, a reclama, a solicita, a impune, a implica

necesitate *f.* trebuință, cerință, nevoie, imperativ, obligație

nechemat, -ă *adj.* v. nepriceput

nechibzulnă *f.* nesocotință, necugetare, imprudență, necumpătare, ușurință

nechibzult, -ă *adj.* nesocotit

neclinstă *f.* 1. dezonoare, ocară, rușine, înjosire, ofensă, jignire. 2. incorectitudine, reacredință, perfidie, înselare

neclinsti *vb.* 1. a dezona, a defăima, a înjosii, a insulta, a ofensa, a jigni, a murdări. 2. a batjocori, a viola, a silui. 3. a profana, a pângări, a terfeli, a spurca

neclinstit, -ă *adj.* 1. dezonorat, violat, siluit, pângărit, profanat. 2. incorrect, neonest, ilegal

necloplit, -ă *adj.* necizelat, grosolan, brutal, nepoliticos, necrescut, neșlefuit

neclivillizat, -ă *adj.* v. primitiv

neclizelat, -ă *adj.* v. necloplit

necliteț, -eață *adj.* v. indescifrabil

neclar, -ă *adj.* v. nelămurit

neclintit, -ă *adj.* 1. nemîșcat, imobil, rigid, stabil, încremenit. 2. neschimbat, statomic, ferm, constant, nestăruimat

necondiționat, -ă *adj.* 1. neprecupetit, absolut, total, neîngrădit. 2. categoric, ferm, hotărât, net, cert

neconsolat, -ă *adj.* v. nemângâiat

neconțenit *adv.* continuu, neîncetat, neîntrerupt, necurmat, permanent, veșnic, întruna, neostoit, nepregetat, mereu, susținut

necontestat, -ă *adj.* recunoscut, evident, sigur, cert, hotărât, neîndoelnic

necopt, -coaptă adj. 1. crud, imatur. 2. Tânăr, minor, nevârstnic
necorespunzător, -oare adj. neconvenabil, nefavorabil, inacceptabil
necredincios, -oasă adj. 1. infidel, nesincer, viclean, perfid. 2. păgân, ateu, rationalist, indiferent
necredință f. infidelitate, trădare, perfidie
necrescut, -ă adj. v. necioplit
necrezut, -ă adj. v. incredibil
necrofor m. gropar
necropolă f. cavou, criptă, mausoleu
necropsie f. autopsie
necroză f. cangrenă, putrezire, infecție
necreuțător, -oare adj. neiertător, neîndurător, nemilos, intolerant, intransigent, aspru, crud, aprig, acerb, feroce, dur
necugetare f. v. imprudentă
necugetat, -ă adj. nechibzuit, imprudent, ilologic, irațional, nebunesc
necum adv. 1. deloc, nicidcum, nicicum. 2. darămite, dar
necumpănit, -ă adj. nechibzuit
necumpătat, -ă adj. v. nesocotit
necunoscut, -ă adj. 1. neștiut, ascuns, tainic, anonim. 2. necercetat, nepătruns, neexplorat, neînvestigat
necuprins, -ă adj. imens, infinit, nesfărșit, nelimitat, nemăsurat
necurat, -ă adj. v. murdar
necuratul m. dracul, satana, diavolul, naiba, scaraotchi, aghiuță
necurătenle f. v. murdărie
necurmat, -ă adj. v. necontentit
necuvilincios, -oasă adj. obraznic, insolent, impertinent, nerușinat, nebrăzat, necrescut, indecent
necuvilință f. v. obrăznicie
necuvântător n. animal, vită, dobândă
nedefinit, -ă adj. v. nelămurit
nedemn, -ă adj. v. josnic
nedeslușit, -ă adj. v. nelămurit
nedespărțit, -ă adj. unit, legat, strâns, inseparabil, solidar
nedesmîntit, -ă adj. v. consecvent

nedomolit, -ă adj. aprig, nepotolit, năvalnic, înverșunat, nestăpânit, nestăvilit
nedorit, -ă adj. nepoftit, inopportun, indezirabil
nedrept, -eaptă adj. nejust, eronat, greșit, inexact, injust, incorrect, ilegal
nedreptate f. 1. strâmbătate, injustiție, năpăstuire, inechitate. 2. asuprire, împilare, exploatare
nedreptăți vb. a persecuta, a urgi, a năpăstui, a prigoni, a opri, a împila, a exploata
nedumeri vb. a uimi, a ului, a surprinde, a încurca, a deruta, a dezorienta, a zăpăci
nedumerit, -ă adj. v. nelămurit
nefast, -ă adj. dăunător, nefericit, nenorocos, rău, funest, nefavorabil
nefavorabil, -ă adj. v. defavorabil
nefericire f. 1. năpastă, nenorocire necaz, pacoste, belea, nenoroc. 2. săracie, mizerie, decadere, ticăloșie
nefericit, -ă adj. v. nenorocit
nefertil, -ă adj. v. neroditor
neflință f. neant, abis, inexistență
nefrecă, -ească adj. nenatural, anormal, contrafăcut, mistificat, alterat
nefolositor, -oare adj. v. inutil
nega vb. tăgădui, a dezminții, a contesta, a renega, a contrazice, a nu admite, a nu recunoaște, a anula
negare f. v. tăgadă
negătie f. 1. refuz, respingere, infirmare. 2. dezmințire, contestare, tăgadă, renegare, dezicere
negativ, -ă adj. nefavorabil, dăunător, distructiv, obstructionist, ostil
neghlob, -oabă adj. v. nerod
neghlobie f. 1. nerozie, tămpenie, stupiditate. 2. stângăcie, neprincipere, neîndurare, prostie
negândit, -ă adj. v. neașteptat
neglijă vb. a omite, a uita, a ignora, a nesocoti, a delăsa, a trece cu vederea
neglijabil, -ă adj. neînsemnat, mărunț, mic, neimportant, banal

neglijent, -ă *adj.* 1. nepăsător, delăsător, apatic, indolent. 2. dezordonat, neîngrijit, îngălat, sleampăt

neglijență *f.* 1. nepăsare, indolență, delăsare, apatie, indiferență. 2. neîngrijire, dezordine, incurie

negocia *vb.* a trata, a discuta, a trafica, a parlamenta

negocieri *f. pl.* tratative, conciabule, convorbiri

negoț *n.* 1. negustorie, comert. 2. marfă, produse

negrăit, -ă *adj.* 1. nespus, nerostit, inexpresibil, indicibil. 2. grozav, extraordinar, formidabil, exceptional, deosebit

negreșit *adv.* firește, bineînteleas, desigur, sigur, neîndoelnic, cert, neapărat, cu siguranță

negricios, -oasă *adj.* brunet, oacheș, brun, negru

negru, -neagră *adj.* 1. oacheș, brunet, negricios. 2. întunecat, întunecos, obscur, sumbru

negură *f.* 1. ceată, pâclă. 2. obscuritate, beznă, întuneric, întunecime

neguros, -oasă *adj.* 1. cețos, pâclos, înnegurat. 2. întunecat, întunecos, obscur. 3. confuz, haotic, neclar, încurcat. 4. trist, posomorât, întunecat, încruntat

negustor *m.* comerciant, vânzător

negustorie *f.* 1. negot, comert. 2. afacere, tranzacție

nehotărâre *f.* ezitare, șovâială, indecie, pregetare, nesiguranță

nehotărât, -ă *adj.* v. nesigur

neică *m. v.* nene

neiertat, -ă *adj.* oprit, interzis, nepermis, neîngăduit, neadmis

neiertător, -oare *adj.* v. necrutător

neisprăvit, -ă *adj.* v. netrebnic

nelstovit, -ă *adj.* 1. neobosit, infatigabil, inepuizabil. 2. interminabil, nesfârșit, continuu, infinit

neîmpăcat, -ă *adj.* 1. nemultumit, nesatisfăcut, descumpănit. 2. îndărjit, aprig, înverșunat, neîndupăcat, violent, nepotolit

neîmplinit, -ă *adj.* 1. nedezvoltat, necopt, nedesăvârșit, crud. 2. nesatisfăcut, neterminat

neînceput, -ă *adj.* întreg, neatins, intact, virgin

neîncetat *adv.* v. continuu

neînchipuit *adv.* necrezut, grozav, incredibil, nespus, extrem

neîncrezător, -oare *adj.* v. bănuitor

neîndemânic, -ă *adj.* v. nepriceput

neîndoelnic, -ă *adj.* v. sigur

neîndolos, -oasă *adj.* v. sigur

neîndupăcat, -ă *adj.* v. dărz

neîndurăt, -ă *adj.* v. nemilos

neînfricat, -ă *adj.* v. curajos

neînfrânt, -ă *adj.* v. invincibil

neînsemnat, -ă *adj.* mic, mărunt, neglijabil, minor, modest, insignifiant, derisoriu, prizărit, meschin

neînsuflețit, -ă *adj.* v. mort

neîntâzlat *adv.* v. imediat

neîntrecut, -ă *adj.* v. unic

neîntrerupt, -ă *adj.* v. continuu

neînțelegere *f.* ceartă, discordie, disensiune, controversă, divergență, dezacord, conflict, vrajbă, zăzanie, dispută, dezbinare, sfadă, litigiu, gâlcceavă, hartă

neînțeles, -easă *adj.* 1. inexplicabil, enigmatic, tainic, misterios. 2. confuz, neclar, nelămurit, nedeslușit, nedefinit

nelămurit, -ă *adj.* neclar, confuz, încurcat, neînțeles, imprecis, incert, nebulos, vag, haotic, nedeslușit, nedefinit

nelegiulire *f. v.* fărădelege

nelegiulit, -ă *adj.* v. mărșav

nellimitat, -ă *adj.* imens, nemăsurat, infinit, colosal, nemărginit, necuprins, nesfârșit, netârmurit, enorm, fantastic, uriaș

nelliniște *f.* îngrijorare, agitație, tulburare, frământare, neastâmpăr, temere, impaciență, frică, zbucium

nelliniștit, -ă *adj.* v. frământat

nelipsit, -ă *adj.* v. prezent

nemalauzit, -ă *adj.* v. nemai-pomenit

nemalintâlnit, -ă adj. v. nemai-pomenit

nemalpomenit, -ă adj. 1. extraordinar, unic, nemaivăzut, fenomenal, nemaiauzit, nemaiintâlnit, neobișnuit. 2. grozav, enorm, imens, uimitor

nemărginire f. v. infinit

nemărginlt, -ă adj. infinit, nelimitat, imens, nesfărșit, incomensurabil, netârmurit

nemăsurat, -ă adj. v. nelimitat

nemernlc, -ă adj. v. ticălos

nemernlcie f. mărsăvie, josnicie, ticăloșie, infamie, netrebnicie, neleguiure

nemeș m. v. nobil

nemijlocit, -ă adj. v. direct

nemilos, -oasă adj. v. crud

nemîșcare f. neclintire, imobilitate, fixitate, încremenire, înlemnire

nemîșcător, -oare adj. v. imobil

nemâncat, -ă adj. v. flămând

nemângâlat, -ă adj. întristat, dezolat, măhnit, deprimat, neconsolat, nealinat, trist

nemulțumi vb. v. supăra

nemulțumire f. supărare, măhnire, indispoziție, neplăcere, neajuns, inconvenient, necaz

nemulțumit, -ă adj. v. indispus

nemurire f. 1. veșnicie, vecie, eternitate, perpetuitate, supraviețuire. 2. glorie, faimă, mărire, onoare

nemuritor, -oare adj. 1. nepieritor, veșnic, etern, sempitern, durabil. 2. celebra, faimos, reputat, vestit, renumit

nene m. v. bade

nenoroc n. nefericire, neșansă, necaz, ghinion, belea

nenoroci vb. v. neferic

nenorocire f. 1. nefericire, nenoroc, năpastă, pacoste, belea, necaz, neplăcere, bucluc, încurcătură, neajuns. 2. calamitate, potop, dezastru, catastrofă

nenorocit, -ă adj. 1. nefericit, nenorocos, năpstuit, sărman, mizer, nevoiaș, mișel. 2. dezolat, trist, deprimat, jalnic, tragic

nenorocos, -oasă adj. 1. nefericit, rău, nefast. 2. ghinionist, păgubos

nenufar m. nufăr

nenumărat, -ă adj. incalculabil, infinit, colosal, imens, nesfărșit

neobișnuit, -ă adj. deosebit, exceptional, anormal, nefiresc, insolit,izar, năstrușnic, singular, excentric, fantastic

neobosit, -ă adj. 1. activ, harnic, laborios, silitor, neostenit. 2. perseverent, stăruitor, neîntrerupt, necontenit, continuu

neobrázare f. v. obrăznicie

neobrázat, -ă adj. v. obraznic

neodihnit, -ă adj. activ, neobosit, infatigabil, neistovit, neostoit

neofit, -ă adj. v. începător

neolatin, -ă adj. romantic, roman, latin

neologism n. termen nou, cuvânt recent

neomenesc, -ească adj. v. inuman

neomenos, -ească adj. cumplit, inuman, ticălos, primitiv, necivilizat, dur, barbar, aspru

neoplasm n. cancer, tumoare (malignă), rac

neorganic, -ă adj. anorganic

neostenit, -ă adj. v. neobosit

neostolt, -ă adj. v. neostenit

nepământean, -ă adj. v. supranatural

nepărtinitor, -oare adj. v. impartial

nepăsare f. indiferență, delăsare, pasivitate, dezinteres, lenevie, inertie, nesimțire, tembelism, indolență, pasivitate

nepăsător, -oare adj. apatic, tembel, delăsător, indiferent, nesimțitor, nesimțit, flegmatic, insensibil

nepătat, -ă adj. v. curat

nepătruns, -ă adj. 1. nestrăbatut, impenetrabil, dens, compact. 2. (fig.) tainic, misterios, neînțeles, obscur, necunoscut

nepereche adj. 1. impar, fără soț. 2. unic, exceptional, fără egal

nepleritor, -oare adj. v. nemuritor

neplăcere f. 1. dezgust, silă, scârbă, repulsie, aversiune. 2. necaz,

neajuns, nemultumire, belea, bucluc, pacoste, impas

nepăcăt, -ă *adj.* rău, dezagreabil, respingător, supărător, displăcut, antipatic, dezgustător, infect, scârboș

nepoftit, -ă *adj.* v. nechemat

nepotism *n.* favoritism, protectie, concesie, favoare

nepotolit, -ă *adj.* 1. neastămpărat, neliniștit, nebunatic, zvăpăiat, zburdalnic. 2. nestins, neîmpăcat, aprig, vajnic, înverșunat, îndărjit, furtunos, pornit

nepotrivelre *f.* neconcordantă, antimoneie, contradicție, disonantă, dezacord, neasemănare, incongruentă

nepotrivelit, -ă *adj.* 1. deplasat, inopportun, vătămător, neprielnic, nefavorabil, impropriu, inadecvat

neprecupești, -ă *adj.* v. necondiționat

nepregetat, -ă *adj.* v. neobosit

nepretentios, -oasă *adj.* v. modest

neprețuit, -ă *adj.* 1. valoros, prețios. 2. scump, drag, iubit

neprevăzut, -ă *adj.* v. neașteptat

nepricepere *f.* v. ignorantă

nepriceput, -ă *adj.* 1. neștiutor, ignorant, incapabil, incompetent, neîndemnătic, neghiob, ageamiu, neisprăvit. 2. nelămurit, obscur, inexplicabil, neîntelește

nepricopsit, -ă *adj.* v. sărac

neprihărît, -ă *adj.* v. pur

neputinclos, -oasă *adj.* 1. incapabil, nepriceput, ageamiu. 2. slab, nevolnic, neajutorat, bicinic, nevoiaș. 3. suferind, bolnav, infirm, schilod, vlăguit

neputință *f.* 1. incapacitate, paralizie, imposibilitate. 2. slăbiciune, suferință, boală, nevolnicie

nerăbdare *f.* neastămpăr, nervozitate, impacientă, încordare, tensiune, febrilitate, surescitare, înfrigurare, agitație

nerăbdător, -oare *adj.* nestăpânit, agitat, impacientat, neastămpărat, încordat, febril, surescit, nervos

nerecunoscător, -oare *adj.* v. ingrămat

neregularitate *f.* 1. abatere, deviere, eroare, greșeală. 2. ondulație, sinuozitate, accident, irregularitate

neregulat *adv.* rar, uneori, sporadic, întâmplător, din când în când

neregulă *f.* 1. dezordine, neorânduială, răvășeală, harababură, debandadă. 2. abatere, eroare, inexacitate, deviere

nerod, -oadă *adj.* v. prost

nerozie *f.* prostie, neghiobie, ineptie, nătângie, imbecilitate, (fig.) boroboată, poznă, năzbătie, neburie

nerușinare *f.* necuvintă, impertinentă, obrăznicie, nesimtire, insolentă, neobrăzare, indecentă, vulgaritate

nerușinat, -ă *adj.* v. necuvincios

nervi *m.* pl. 1. enervare, surescitare, iritare, agitație, nervozitate. 2. dinanism, energie, vigoare

nervos, -oasă *adj.* 1. nestăpânit, irascibil, iritabil, repezit, nevicos. 2. mânișos, pornit, iritat, surescit, enervat, scos din fire. 3. dinamic, energetic, vioi, vivace, viguros

nervozitate *f.* 1. enervare, iritare, surescitare, irascibilitate. 2. nerăbdare, neastămpăr, impacientă, încordare, înfrigurare, tensiune, febrilitate, neliniște

nervură *f.* 1. vână, striație. 2. dungă, ieșitură, mulură

nesaț *n.* v. lăcomie

nesăbulință *f.* v. nechibzuință

nesăbuit, -ă *adj.* v. imprudent

nesărat, -ă *adj.* v. searbăd

nesătul, -ă *adj.* v. lacom

neschimbăt, -ă *adj.* v. statornic

nesecat, -ă *adj.* neistovit, inepuzabil, interminabil

nesemnat, -ă *adj.* v. anonim

neserios, -oasă *adj.* v. usuratic

nesfărșit, -ă *adj.* v. infinit

nesigur, -ă *adj.* 1. nehotărât, dezorientat, îndoiealnic, incert, problematic, ezitant, şovăitor, clătinat. 2. riscant, primejdios, periculos, dubios, suspect, amenințător

nesiguranță *f.* 1. şovâială, dubiu, ezitare, incertitudine, îndoială. 2. pericol, primejdie, amenințare

nesimtire *f.* 1. leşin, colaps. 2. neruşinare, insolentă, obrăznicie, impertinentă, necuvîntă. 3. nepăsare, indiferență, insensibilitate

nesimtitor, -oare *adj.* 1. ne-păsător, indolent, indiferent, insensibil. 2. nesimtit, insolent, neruşinat, necrescut

nesimtitor *adv.* v. desigur

nesocotl *vb.* a desconsidera, a ignora, a uita, a neglijă, a nu ţine cont, a trece cu vederea

nesocotință *f.* v. nechibzuință

nesocotit, -ă *adj.* 1. nechibzuit, ne-cugetat, imprudent, nesăbuit, irațional, neprevăzător. 2. disprețuit, desconsiderat, nerespectat, bagatelizat, ignorat

nesomn *n.* 1. veghe, trezie. 2. insomnie

nespălat, -ă *adj.* 1. murdar, jegos, răpănos, slinos, îngălat, întinat, pătat. 2. derbedeu, haimana, golan, puşlama, mitocan, nemernic

nespus, -ă *adj.* 1. negrăit, inexplicabil, indescriptibil. 2. minunat, colosal, imens, extraordinar, neobișnuit, miraculos

nestabil *-ă* *adj.* v. instabil

nestatornic *-ă* *adj.* 1. mișcător, instabil, schimbător, variabil. 2. capricios, inconstant, inconsecvent, inequal, neserios

nestăpânit, -ă *adj.* 1. aprig, focos, nestăvilit, vijelios, impetuos, năvalnic, impulsiv, agresiv, bătălos, violent. 2. nervos, repezit, iritabil, irascibil

nestăvilit, -ă *adj.* v. nestăpânit

nestingherit, -ă *adj.* v. liber

nestânjenit, -ă *adj.* v. liber

nestrăbătut, -ă *adj.* necălcăt, nepătruns, neumblat, necunoscut

nestrămutat, -ă *adj.* 1. neclintit, neschimbat, nemîscat, imobil, fix. 2. ferm, decis, dărzi, hotărât, inflexibil, neabătut, constant

nestricat, -ă *adj.* nevătămat, neşirbit, neatins, nealterat, întreg, teafăr, neviat

nesufert, -ă *adj.* insuportabil, rău, dezgustător, imposibil, mizerabil, disiplăcut, antipatic, repugnant, respingător

nesupunere *f.* v. împotrivire

nesupus, -ă *adj.* neascultător, in-subordonat, recalcitrant, împotrivit, îndărătnic

neşansă *f.* ghinion, nenoroc

neşovălelnic, -ă *adj.* ferm, ne-abătut, sigur, hotărât, dărzi, consecvent

neşavăltor, -oare *adj.* v. neşovăielnic

neşters, -earsă *adj.* v. persistent

neştință *f.* v. ignorantă

neşteirbit, -ă *adj.* v. intact

neştiut, -ă *adj.* necunoscut, tainuit, ascuns, nedescoperit, tainic, ignorat

neştiutor, -oare *adj.* v. ignorant

net, -ă *adj.* 1. clar, explicit, deslușit, precis, răspicat. 2. categoric, ferm, decis, hotărât, tranșant, expres

netăgăduit *-ă* *adj.* v. evident

neted, -ă *adj.* plat, întins, nivelat, oblu, drept

netemeinlcile *f.* 1. neadevăr, inexactitate, falsitate. 2. subrezenie, slabiciune, fragilitate

netezl *vb.* 1. a niveala, a fătuia, a îndrepta, a şlefui. 2. a măngâia, a dez-mierda, a alinta

netot, netoată *adj.* nerod, neis-prăvit, neghioib, nătărău, stupid, bleag, nătăflet, tont, tontălău, hapeea, prostănc

netrebnic, -ă *adj.* ticălos, nemernic, mizerabil, păcătos, josnic, mișel, infam, mărșav, nedemn, becisnic

netrebnice *f.* v. josnicie

nețarmurit, -ă *adj.* imens, infinit, nelimitat, nesfârșit, nemăsurat, urias

nețesălat, -ă *adj.* nepieptănat, ciufulit, zbârlit, vâlvoi

neultat, -ă *adj.* memorabil, nemuritor, etern, nepieritor, veşnic, perpetuu

neumblat, -ă adj. v. nestrăbătut
neutral, -ă adj. v. neutru
neutraliza *vb.* a anihila, a anula, a contracara, a zădărnici, a paraliza, a distrugе, a nimici, a desființа
neutră, -ă adj. neutral, independent, neaservit, neîncadrat, indifferent
neuzat, -ă adj. v. nou
nevastă f. soție, fermeie, doamnă, consoartă, pereche, jumătate
nevăstulică f. helge, măriuță, hermină
nevătămat, -ă adj. neatins, teafăr, întreg, intact, neștirbit
nevătămător, -oare adj. bun, sănătos, salubru, inofensiv, prielnic
nevăzător, -oare m. f. orb
neverosimilă, -ă adj. incredibil, de necreuzut, fantastic, imposibil
neviciat, -ă adj. v. nestrictat
nevîndecabilă, -ă adj. condamnat, incurabil
nevîndecat, -ă adj. 1. suferind, bolnav. 2. (despre răni) deschis, necicatrizat
nevînovat, -ă adj. 1. neștiutor, innocent, candid, naiv. 2. cinstit, cast, curat, neprihănit, ingenuu, virtuos, virgin
nevînovăție f. vb. v. inocență
nevârstnic, -ă adj. minor, copil, Tânăr, necopt
nevola *vb.* 1. a constrânge, a obliga, a sili, a forța. 2. a căzni, a chinui, a canoni, a munci, a trudi
nevolt, -ă adj. v. obligat
nevolaș m. v. sărac
nevole f. 1. trebuință, cerință, necesitate, imperativ, obligație, pretenție. 2. lipsă, sărăcie, mizerie, greutăți, necazuri, supărări, amărăciune, neajuns, belea, grijă, privație, impas, dificultate, năpastă, neplăceri, pacoste, anevoință
nevoinic, -ă adj. v. neputincios
nevrednic, -ă adj. netrebnic, nedemn, parшив, lichea, pierde-vară
nevricos, -oasă adj. v. nervos
nezdruncinat, -ă adj. v. neclintit

niciăleri adv. niciunde
nici când adv. niciodată
nici cum adv. deloc, defel, nicidecum
nici decum adv. v. nicicum
nici dată adv. nicicând
nimb n. aureolă, aură, strălucire
nimeni pron. niciunul, niciuna
nimereală f. 1. potrivire, potriveală, brodire, coincidență, concordantă. 2. întâmplare, prilej, oportunitate, incidentă
nimeri *vb.* 1. a ajunge, a stinge, a lovi, a izbi, a păli. 2. a potrivi, a brodi, a concorda, a cadra, a corespunde. 3. a afla, a găsi, a întâlni, a descoperi, a ghici
nimerit, -ă adj. 1. potrivit, adecvat, convenabil, corespunzător, oportun, recomandabil, util. 2. reușit, izbutit, bun, binevenit
nimfă f. crusalidă, pupă, gogoașă, păpușă
nimic m. 1. neant, neființă, inexistentă, deșărtăciune, zădărcie. 2. fleac, bagatelă, moft
nimică *vb.* a distrugе, a năruí, a desființă, a prăpădi, a pustii, a devasta, a stârpi, a spulbera, a lichida, a potopi
nimicitor, -oare adj. v. distrugător
nimicnicie f. zădărcie, deșărtăciune, inutilitate
nins, -ă adj. cărunt, sur, albit
ninsoare f. zăpadă, omăt, nea
nipon, -ă m. f. japonez
niscal, niscalva adj. niște
nispălită f. zvârlugă
nisă f. firidă, întrâнд, adâncitură
niște adj. cățiva, niscai, niscaiva
nitrat n. azotat
nitrogen n. azot
nitolu *vb.* a fixa, a bate, a fereca
nitel, -lcă adj. puțin, cătva, oleacă, cam, strop, fărâmă
nivel n. 1. treaptă, grad, stadiu, indice, măsură. 2. etaj, cat, plan
nivela *vb.* a netezi, a uniformiza, a egala, a îndrepta, a fătuí
nivelă f. n. velmetru, boloboc, cumpănă

noadă *f.* coccis
noapte *f.* întuneric, beznă, întunecime, obscuritate
noaten *m.* cărlan, mior
nobil *m.* cavaler, castelan, aristocrat
nobil, -ă *adj.* 1. generos, mărimos, ales, bun. 2. distins, elegant, grătios
nobilime *f.* aristocrație, boierime
nobilețe *f.* 1. nobilime, nobilitate, evghenie. 2. generozitate, cavalerism, mărimie, bunătate. 3. dinșinție, grătie, elegantă
nociv, -ă *adj.* v. vătămător
noctambul, -ă *adj.* somnambul, lunatic
nocturn, -ă *adj.* noptastic
nod *n.* 1. înăditură, legătură. 2. ciot. 3. articulație, încheietură
nodal, -ă *adj.* v. esențial
nodul *n.* umflătură, excrescentă, proeminentă, nodozitate
noduros, -oasă *adj.* cioturos, nodos
nolan *n.* 1. multime, înghesuală, lume, buluc. 2. nămete, troian. 3. șuvi, torrent, puhoi
nolembrie *m.* brumar, brumărel
nolmă *f.* 1. înțeles, sens, logică, coerentă, tâlc, semnificație. 2. motiv, cauză, mobil, justificare. 3. menire, tel, scop, întă
nomad, -ă *adj.* călător, nestatornic
nonsens *n.* stupiditate, prostie, absurditate
nonșalant, -ă *adj.* v. natural
noptastic, -ă *adj.* nocturn, întunecos
nord *n.* miazănoapte, septentrion
nordic, -ă *adj.* boreal, artic, sententrional
norma *vb.* a legifera, a reglementa, a stabili, a regla, a orândui
normal, -ă *adj.* 1. obișnuit, firesc, natural; (*adv.*) firește, bineînțeles, desigur, neîndoelnic, precis, garantat. 2. sănătos, teafăr, neatins
normaliza *vb.* v. îndrepta
normanzi *pl.* varegi, vikingi
normativ *n.* îndreptar, directive, instrucțiuni, norme

normă *f.* 1. dispoziție, directivă, instrucțiune, regulă, lege. 2. precept, învățătură, principiu, canon, criteriu, normativ
noroc *n.* 1. sănsă, izbândă, succes. 2. destin, soartă, urșită, scrisă. 3. (interj.) succes! fericire!
norod *n.* v. popor
norol *n.* glod, nămol, tină, măl, mocirlă
noros, -oasă *adj.* înnorat, neguros, întunecat, pâclos, plumburiu
nostalgie *f.* dor, alean, melancolie
nostim, -ă *adj.* 1. hazliu, amuzat, comic, vesel, mucalit, spiritual. 2. plăcut, drăgălaș, atrăgător, simpatic, agreabil, drăguț
nota *vb.* 1. a însemna, a înregistra, a consemna, a (în)scrie, a marca. 2. a califica, a aprecia, a prețui. 3. a observa, a remarcă, a reține, a releva
notabil, -ă *adj.* v. deosebit
notă *f.* 1. însemnare, consemnare, notatie, mențiune, specificare. 2. înștiințare, comunicare, știre, veste, informație. 3. calificativ, apreciere. 4. aspect, înșușire, trăsătură, nuanță, atribut, calitate, caracter, specific
notificare *f.* v. consemnare
notiță *f.* v. însemnare
notorietate *f.* renume, prestigiul, faimă, reputație, vază
notoriu, -le *adj.* v. renumit
noțional, -ă *adj.* conceptual, abstract
noțiune *f.* idee, concept; (la pl.) cunoștințe, informații, elemente
nou, nouă *adj.* 1. recent, actual, modern, proaspăt. 2. neuzat, nefolosit, netocit, nepurtat, neîncercat. 3. novice, nepricoput, ucenic, începător
noutate *f.* veste, știre, informație.
 2. originalitate, inedit, inovație
novice *m. v.* începător
novator, -oare *adj.* înnoitor
nu *adv.* ba, nicidcum
nuanță *vb.* v. doza
nuanțat, -ă *adj.* pitoresc, plastic, expresiv, variat, dozat
nuanță *f.* ton, tonalitate, colorit

nucleu *n.* sămbure, miez, centru, esență
nud, -ă adj. gol, despuiat, dezbrăcat, dezgolit
nuditate *f.* goliciune, nud
nufăr *m.* nenufar
nula *f.* vergea, vargă, joardă, băt
nul, -ă adj. nimic, inexistent, fără efect, inefficient
nulă *f.* zero
nullitate *f.* nonvaloare, nimic, zero
numal *adv.* 1. abia, doar. 2. tocmai, exclusiv. 3. (conj.) dar, însă
numaldecât *adv.* acum, imediat, îndată, grabnic, iute, neîntârziat, rapid, degrabă, momentan
număr *n.* 1. cantitate, multime, sumă, total, cifră. 2. bucată, exemplar, unitate. 3. talie, dimensiune, mărime
număra *vb.* 1. a socoti, a calcula, a îmșira. 2. a cuprinde, a conține, a include, a îngloba. 3. a fi, a se afla, a se găsi
numărătoare *f.* 1. socoteală, calcul, recensământ. 2. abac
nu-mă-ulta *f.* miozotis
nume *n.* 1. numire, denumire, apelativ, titlu, denominație, titulatură, poreclă, supranume. 2. reputație, renume, faimă. 3. substantiv
numerar *adj.* peșin, gheată, lichid

numeric, -ă adj. cantitativ, cifric
numeros, -oasă adj. mult, mare, considerabil
numerota *vb.* a pagina
numerotație *f.* numărare, paginărie, numerotare
numi *vb.* 1. a se cheme, a denumi, a boteza, a-i zice, a-i striga, a porecli, a supranișa. 2. a menționa, a rosti, a califica, a taxa, a categorisi. 3. a alcătui, a desemna, a institui, a înființa. 4. a investi, a proclama, a angaja, a însărcina
numit, -ă adj. citat, amintit, menționat, pomenit
numulitic, -ă adj. paleogen
nun *m.* naș
nuntă *f.* cununie, căsătorie
nurliu, -le adj. v. drăguț
nut *n.* uluc, canelură, sănț, scobitură
nutreț *n.* furaj, strânsură, zahercă
nutri *vb.* 1. a alimenta, a hrăni, a întreține. 2. a purta, a avea
nutriment *n.* aliment, furaj, hrană, mâncare, nutreț
nutritiv, -ă adj. hrănitor, consistent, sățios, succulent
nutriție *f.* alimentație, hrănire, mâncare, nutrire

O

ol *interj.* oh!, oh!, ah!, vai!

oacheș, -ă *adj.* brunet, smead, tuciuriu, negrios

oală *f.* ghiveci, glastră

oare? *adv.* într-adevăr? chiar aşa? cumva?

oarecare *pron.* *neh.* careva, cineva, oareşcare, vreun, anumit, obişnuit

oarece *pron.* *neh.* ceva, cătva, puțin, oareșce

oarecine *pron.* *neh.* cineva, careva, oarecare, vreun

oarecând *adv.* cândva, odată, oareşcând

oarecum *adv.* întrucâtva, în parte, parțial, cam

oaspete *m.* musafir, invitat, oaspe

obadă *f.* butuc, piedică; cătușă

oaste *f.* 1. armată, oştirere. 2. serviciu militar, cătanie. 3. ceată, multime, gloată

obelnă *f.* culme, vârf, creastă

obedient, -ă *adj.* supus, ascultător, docil

oberlicht *n.* supralumină, geam, fereastră (de sus)

obez, -ă *adj.* gras, buhăit, grăsan

obicei *n.* 1. deprindere, nărvă, învăță, obișnuință, apucătură, tabiet. 2. datină, cutumă, uz, rânduială

obidă *f.* v. amăraciune

oblect *n.* 1. lucru, materie. 2. disciplină, domeniu, specialitate. 3. scop, tintă, obiectiv, tel. 4. complement

oblecta *vb.* v. reproșa

oblectiv¹ *n.* scop, tel, tintă

oblectiv², -ă *adj.* real, just, imparțial, drept, nepărtinitor

oblectivat, -ă *adj.* concretizat, materializat

oblectivitate *f.* corectitudine, realism, imparțialitate

oblecție *f.* observație, contraargument, contestație, reproș, critică

obișdul *vb.* v. impila

obișnul *vb.* a deprinde, a învăță, a acclimatiza, a adapta, a familiariza

obișnuință *f.* obicei, nărvă, deprindere, învăță, tabiet

obișnuit, -ă *adj.* firesc, normal, comun, curent, ordinar, uzual, tradițional

obârșie *f.* origine, sursă, izvor, sorginte, matcă, început, cauză

oblădui *vb.* 1. a ocozi, a proteja, a apăra. 2. a cîrmui, a conduce

oblic, -ă *adj.* înclinat, pieziș, aplcat

oblici *vb.* v. dibui

obliga *vb.* 1. a constrânge, a sili, a impune, a determina. 2. a se angaja, a consimți, a se lega

obligat, -ă adj. 1. constrâns, silit, ținut. 2. îndatorat, recunoscător

obligatoriu, -le adj. necesar, neapărat, imperios

obligație *f.* datorie, sarcină, îndatorire, răspundere

oblitera *vb.* 1. a se șterge, a se estompa. 2. a anula, a desființa. 3. a astupa, a închide

obliterație *f.* 1. ștergere, anulare. 2. astupare, ocluzie

oblojeală *f.* compresă, pansament, cataplasma

obloji *vb.* 1. a pansa, a îngriji. 2. a infolii, a înveli, a încotostmăna

oblong, -ă adj. alungit, lunguiet

obloni *vb.* a închide, a fereca, a astupa

oblu, oablă adj. 1. drept, neted, plan. 2. abrupt, povănit

obnubilație *f.* întunecare, umbrire, estompare

obel *n.* contribuție, bani

obor *n.* 1. târg, piată. 2. ocol, țarc

oboseală *f.* osteneală, trudă, chin, istovire, slăbire

obosi *vb.* a osteni, a slăbi, a se istovi, a se moleși

obosit, -ă adj. ostenit, frânt, istovit, slăvit, desființat

obositor, -oare adj. 1. istovitor, epuizant, copleșitor. 2. plăcitor, enervant, săcător, agasant

obraz *n.* 1. față, figură, fizionomie. 2. persoană, ins, individ, personaj. 3. cinstă, reputație, demnitate

obraznic, -ă adj. impertinent, arogant, neobrăzat, insolent, ireverentios, necuvuincios, cu tupeu, nerușinat, sfidător

obrăzar *n.* mască

obrăznici *vb.* a fi necuvuincios, a se întinde, a sfida, a înfrunta

obrăznice *f.* impertinentă, necuvintă, sfidare, arogantă, insolentă, neobrăzare, prezumție, nerușinare, îndrăzneală, trufie

obrînteală *f.* inflamare

obscen, -ă adj. indecent, imoral, corrupt, trivial, nerușinat, joscic, impudic, deșăntat, vulgar, licențios, murdar, deocheat

obscenitate *f. v.* imoralitate

obscur, -ă adj. 1. întunecat, învăluit, neclar, nedeslușit, abscons 2. necunoscut, anonim, biet, mediocru

obscurantism *n.* ignorantă, neștiință, incultură

obscuritate *f.* 1. întunereric, beznă, confuzie. 2. anonimat, mediocritate

obsecvios, -oasă adj. supus, servil, slugarnic

obseda *vb.* a urmări, a preocupa, a copleși, a tiraniza, a persecuta, a frământa, a chinui, a roade

obsedant, -ă adj. v. chinitor

obsedat, -ă adj. urmărit, chinuit, torturat, frământat, ros, persecutat

observa *vb.* 1. a remarcă, a constata, a vedea, a sesiza, a reține, a examina, a scruta. 2. a supraveghează, a spiona, a iscodi

observabil, -ă adj. sesizabil

observație *f.* 1. remarcă, constatare, sesizare. 2. obiectie, muștrare, dojană, critică, admonestare. 3. control, supraveghere, pază

obsesie *f.* idee fixă, preocupare, fixație

obstacol *n.* piedică, stăvilă, baraj; dificultate, opozitie

obstinație *f.* încăpătânare, îndărjire, opozitie, înverșunare, ambicie

obște *f.* mulțime, public, popor, gloată, comunitate

obștesc, -ească adj. comun, public, general, colectiv

obtura *vb.* a astupa, a închide, a înfundă, a bara

obtuz, -ă adj. mărginit, redus, stupid, incult, prost, meschin

obține *vb.* a primi, a dobândi, a căpăta, a câștiga, a procura, a realiza

ocară *f.* 1. defăimare, jignire, ofensă, insultă, înjosire. 2. muștrare, dojană, ceartă

ocări *vb.* 1. a mustra, a certa, a dojeni. 2. a insulta, a defăirma, a jigni

ocazie *f.* prilej, împrejurare, moment, circumstanță
ocazonial, -ă adj. întâmplător, circumstanțial
occident *n.* vest, apus
oceân *n.* 1. imensitatea apei. 2. nemărginire, noian, infinit
oceanică *f.* babușcă (pește)
ochi *m.* 1. văz, privire, vedere, uitătură. 2. vârtej, copcă, bulboană. 3. laț, buclă, verigă. 4. mugur. 5. poiană
ochi vb. 1. a ținti, a fixa. 2. a scruta, a remarcă, a distinge
ochlos, -oasă adj. frumos, arătos, chipeș
ochire *f.* căutătură, ocheadă, privire, uitătură
ochitor *m.* țintaș
ocârmul *vb.* a conduce, a cîrmui, a guverna, a administra
ocluze *f.* închidere, astupare, obliterație, strangulare
ocnaș *m.* pușcăriaș, condamnat, deținut
ocnă *f.* 1. salină, mină. 2. pușcărie, penitenciar, închisoare, temnită
ocniță *f.* fîrdă, nișă, cotlon
ocol *n.* 1. înconjur, ocolire, circumferință. 2. țarc, îngrăditură, gard. 3. bătătură, ogrădă, curte
ocoli *vb.* 1. a înconjura, a împrejmui. 2. a evita, a feri, a eluda, a se abate
ocroti *vb.* v. a apăra
ocrotitor, -oare adj. protector, apărător, oblodăuitor
oculist *m.* oftalmolog
ocult, -ă adj. ascuns, tainic, misterios, criptic, mistic
ocupa *vb.* 1. a cuceri, a pune stăpânire, a lua, a stăpâni. 2. a preocupa, a absorbi. 3. a se îndeletnici, a se interesa, a se îngriji
ocupant *m.* cuceritor, stăpânitor
ocupat, -ă adj. prins, reținut, absorbit
occupație *f.* 1. stăpânire, cucerire. 2. meserie, profesiune, îndeletnicire, slujbă, activitate, post
odale *f.* cameră, încăpere
odaliscă *f.* cadănă

odată *adv.* 1. cândva, odinioară. 2. simultan, concomitent, deodată, imediat
odă *f.* imn, preamarire
odgon *n.* funie, părâmă, frânghe
odihnă *f.* repaus, răgaz, pauză, popas, tihă, astămpăr
odihnl *vb.* 1. a face pauză, a se repausa, a dormi. 2. a fi mort, a zacea
odihnlitor, -oare adj. reconfortant, întăritor, liniștitor, recreativ
odinioară *adv.* odată, pe vremuri, altădată, cândva
odios, -oasă adj. respingător, dezgustător, oribil, detestabil, hidos
odelean *m.* valeriană
odor *n.* giuvaer, comoară, bijuterie
odorant, -ă adj. miroitor, parfumat
odraslă *f.* vlăstar, copil, descendant, progenitură, lăstar, urmaș
odrăslă *vb.* a zămisli, a naște, a produce, a lăstări, a înmuguri
ofi *interj.* ah, deh, aoleu, oh, vai
ofensa *vb.* a jigni, a insulta, a ocări, a supără
ofensă *f.* injurie, ocară, insultă, jignire, defăimare
ofensiv, -ă adj. atacant, agresiv, bătăios, incisiv
ofensivă *f.* asalt, atac, năvală, dezlănțuire
oferi *vb.* a da, a prezenta, a dăruia, a propune, a etala
ofertă *f.* propunere, prezentare, înfățișare
oficia *vb.* a celebra, a sluji, a servi
oficial, -ă adj. legal, legiuitor, oficios
oficialitate *f.* autoritate, administrație
oficializa *vb.* a legaliza
oficiale *f.* celebrare, săvârșire, slujire
oficină *f.* laborator
oficlu *n.* 1. slujbă, atribuție, sarcină, ocupație. 2. local, birou, încăpere
ofili *vb.* a se veșteji, a păli, a se îngălbeni, a se fana, a se trece, a se usca
ofrandă *f.* 1. jertfă, prinos, dar. 2. contribuție, danie

ofta *vb.* a suspina, a se tângui
 oftamolog *m.* oculist
 oftică *f.* tuberculoză, ftizie
 ofuscă *vb.* a se ofensa, a se
 supără
 ogeac *n.* coș, horn
 ogehal *n.* plăpumă, cuvertură
 oglindă *vb.* a (se) reflecta, a (se)
 resfrângă, a (se) proiecta; (fig.) a
 reprezenta
 ogol *vb.* a se liniști, a se potoli, a
 se domoli, a se calma, a se alina
 ogor *n.* arătură, țarină, semă-
 nătură, hat, pârloagă, lan
 ogradă *f.* bătătură, ocol
 oler *m.* cioban, pastor, păcurar
 olște *f.* proțap, cârmă
 olat *n.* v. regiune
 oleacă *adv.* puțin, puțintel, o țără,
 strop
 olimplan, -ă *adj.* maiestuos, im-
 punător, academic, aristocratic
 olog, oloagă *adj.* şchiop, şontorog,
 beteag, neputincios, schilod
 olograf *n.* manuscris, autograf
 oligofren, -ă *adj.* handicapat,
 redus (mintal), nedezvoltat, imbecil
 om *m.* bărbat, ins, individ, soț
 omaglia *vb.* a elogia, a stimă, a
 lăuda, a admira, a prețui
 omaglu *n.* prinos, stimă, prețuire
 (aparte), elogiu, admiratie, slăvire
 omăt *n.* zăpadă, nea, ninsoare
 ombllic *n.* buric
 omenesc, -ească *adj.* uman,
 natural
 omenește *adv.* normal, cumse-
 cade, corect
 omeni *vb.* a ospăta, a cinsti, a trata
 omenle *f.* cumsecădenie, corec-
 titudine, bunăvoiță, umanism,
 bunătate
 omenire *f.* umanitate, lume,
 multime, populație
 omenos, -oasă *adj.* cumsecade,
 bun, amabil, săritor, generos, uman,
 bland
 omisse *f.* predică, cuvântare
 omislune *f.* scăpare, lacună,
 uitare, lipsă, neglijare

omite *vb.* a eluda, a scăpa, a
 neglijă, a sări, a ignora, a trece cu
 vederea
 omletă *f.* jumări
 omnipotent, -ă *adj.* atotputernic,
 autocrat
 omogen, -ă *adj.* egal, unitar, uni-
 form, nediferențiat
 omogeniza *vb.* a uniformiza
 omolog, -oagă *adj.* similar, egal,
 asemănător, identic
 omoplăt *n.* spată, scapulă
 omor *n.* crimă, ucidere, asasinat,
 omucidere
 omorii *vb.* a ucide, a asasina, a lua
 viață, a suprima, a lichida, a chinui
 omucidere *f.* v. asasinat
 omușor *n.* uvulă, luetă
 onanie *f.* masturbare
 oncolog *m.* cancerolog
 onctuos, -oasă *adj.* 1. unsuros,
 gras, cleios. 2. mieros, insinuant, fals
 ondula *vb.* 1. a undui, a se legăna,
 a șerpui. 2. a se bucla, a încreții, a
 inela, a încărționă
 ondulație *f.* buclă, încrețitură, creț
 ondulator *n.* inverter
 oneros, -oasă *adj.* apăsător, greu,
 împovărător, dezavantajos, nedrept,
 ilegal, costisitor
 onest, -ă *adj.* cinstit, corect, cum-
 secade, moral, drept
 onestitate *f.* v. cinste
 oniric, -ă *adj.* fantastic, de vis,
 halucinant, delirant
 onoare *f.* 1. cinste, probitate,
 onestitate, integritate, corectitudine.
 2. reputație, prestigiu, vază, respect,
 stimă, considerație, prețuire. 3.
 demnitate, mândrie, orgoliu
 onomatopeic, -ă *adj.* imitativ
 onor *n.* rang, treaptă, ierarhie,
 funcție, demnitate
 onora *vb.* 1. a cinsti, a respecta, a
 stimă, a aprecia. 2. a achita, a plăti, a
 restituvi, a reda
 onorabil, -ă *adj.* respectabil, sti-
 mabil, prețuit
 onorar, -ă *adj.* onorific, din stimă,
 venerabil, din respect

onorarlu *n.* retribuție, plată, remuneratie, indemnizație

onorific, -ă *adj.* onorar, venerabil, respectuos

ontogeneză *f.* ciclu vital

op *n.* operă, lucrare, carte, volum

opac, -ă *adj.* 1. mat, netransparent, întunecat. 2. obtuz, mărginit, redus, incult

opacitate *f.* v. stupiditate

opărît, -ă *adj.* (fig.) indispus, abătut, mahmур, plouat

opera *vb.* a realiza, a efectua, a face, a înfăptui, a lucra

operant, -ă *adj.* eficace, practic, dinamic

operativ, -ă *adj.* expeditiv, eficace, rapid, direct, prompt

operativitate *f.* promptitudine, eficacitate

operatorlu, -le *adj.* chirurgical

operație *f.* 1. intervenție, acțiune, lucrare. 2. afacere, tranzacție. 3. calcul, socoteală

operă *f.* 1. creație, lucrare, scriere, producție, op, realizare. 2. acțiune, faptă, manifestare

opină *vb.* a socoti, a crede, a considera, a judeca

opincă *m.* tăran, plugar

opinie *f.* părere, judecată, cuget, idee, gând

opinteală *f.* efort, sfortare, opintire, încordare

opini *vb.* a se încorda, a se sforta, a se forța, a face efort

opis *n.* regisztru, catalog, indice, inventar, listă

oploșî *vb. v.* pripăși

ponent, -ă *adj.* adversar, opozant

oportun, -ă *adj.* nimerit, binevenit, adecovat, potrivit, recomandabil

opozant, -ă *adj.* oponent, adversar

opozitie *f.* 1. împotrivire, adversitate, opunere, rezistență. 2. contrast, antiteză, antonomie

opreliste *f.* piedică, stăvila, barieră, interdicție

opreslune *f.* apăsare, oprimare, asuprire, impilare, persecuție

opresiv, -ă *adj. v.* opresiv

opresor, -oare *adj.* opresiv, asupritor, impilator, jecmănit, persecutor

oprî *vb.* 1. a stopa, a bloca, a stăvili, a ține în loc. 2. a curma, a înceta, a împiedica, a înterupe. 3. a sta, a staționa, a zăbovi, a rămâne. 4. a păstra, a reține, a rezerva, a ține. 5. a interzice, a prohibi, a nu permite. 6. a se stăpâni, a se abține, a se înfrâna

oprîma *vb. v.* a asupri

oprîmat, -ă *adj.* asuprit, oropsit, năpăstuit, prigonit, impilat, urgisit, apăsat

oprîre *f.* 1. încetare, curmare, pauză, stopare, blocare. 2. staționare, stație, haltă, popas, escală. 3. interdicție, prohiție, opreliște

opritoare *f.* piedică, zăgaz, stăvilar

oproblu *n.* reprobare, dezaprobat, condamnare, dispreț, rușine

opta *vb.* 1. a alege, a prefera, a se opri la... . 2. a se decide, a se fixa

optică *f.* viziune, opinie, convingere, mentalitate

optim, -ă *adj.* excelent, minunat, foarte bun, perfect, admirabil

optimism *n.* încredere, elan, avânt, creativitate

opțiune *f.* alegere, preferință

opulent, -ă *adj.* 1. bogat, abundant, îmbelșugat. 2. voluminos, plin, încărcat

opulentă *f.* belșug, abundență, avere, tezaur

opune *vb.* a se împotrivi, a se încontra, a înfrunta, a fi contra, a ține piept

opus, -ă *adj.* contrar, potrivnic, advers, antitetic, antagonist

or *conj.* 1. însă, dar. 2. prin urmare, deci, aşadar

oracol *n.* prezicere, prevedere

oral, -ă adj. verbal, rostit, grăit, spus

oranj, -ă adj. portocaliu

orar n. program

oraș n. cetate, urbe, citadelă, localitate (importantă)

orator m. conferențiar, retor, vorbitor

oratorie f. elocvență, retorică, discurs

oratoriu n. cantată, compozitie

orație f. conacărie, olăcărie

oră f. 1. ceas, moment, clipă. 2. lectie, prelegere, curs, clasă

orășean, -că adj. citadin, târgovet, pantalonar, domn, funcționar

orătănil f. pl. păsări, galite

orb, oarbă adj. 1. nevăzător, chior. 2. instinctiv, irațional, necontrolat. 3. întunecos, neclar, învăluit, nebulos

orbecălb vb. v. băjbăi

orbește adv. nesocotit, nebunește, la întâmplare, inconștient, orbiș

orbī vb. 1. a nu vedea, a nu distinge. 2. a se înșela, a se amăgi

orbire f. cecitate; (fig.) rătăcire, derută, abatere

orchestrație f. instrumentație, orchestrare

ordle f. hoardă, ceată, oaste

ordin n. 1. dispoziție, comandă, poruncă, consegn. 2. categorie, spătă, clasă. 3. decorație, medalie

ordinar, -ă adj. 1. obișnuit, comun, de rând, inferior. 2. vulgar, grosolan, mitocan, josnic

ordinator n. computer

ordine f. 1. rânduială, disciplină, regulă. 2. succesiune, dispoziție, însiruire, orânduială

ordona vb. 1. a comanda, a dispune, a porunci, a comanda, a hotărî. 2. a fixa, a stabili, a rândui, a aranja, a alinia

ordonanță f. dispoziție, decizie

ordonat, -ă adj. îngrijit, corect, spălat. 2. disciplinat,meticulos, serios

organ n. 1. instrument, unealtă, mijloc. 2. organism, autoritate. 3. ziar, publicație, revistă

organic, -ă adj. structural, esențial, fundamental

organigramă f. schemă, schiță, plan

organism n. 1. structură, corp. 2. organ, autoritate, organizare

organiza vb. a aranja, a sistematiza, a structura, a rândui, a ordona

organizație f. structură, aranjament, rânduială

orgle f. 1. desfrâu, imoralitate, destrăbălare. 2. petrecere, dezmaț

orgolios, -oasă adj. vanitos, mândru, îngâmfat, încrezut, arogant, trufaș

orgollu n. îngâmfare, vanitate, arogantă, trufie

ori conj. sau, fie

oribili, -ă adj. respingător, dezgustător, îngrozitor, infect, hidos, groaznic, scârboș

oricare pron. oricine, fiecine, indiferent care, care vrei

orice pron. oricare, ce vrei, indiferent ce

oricine pron. v. oricare

oricând adv. orișicând, totdeauna

oricât adv. orișicât, cât vrei

orcum adv. orișicum, fiecum, în orice fel, cum vrei

orient n. răsărit, est

orlenta vb. a îndrepta, a dirija, a îndruma, a călăuzi

oriental, -ă adj. estic, răsăritean

orientare f. direcție, sens, perspectivă

orientativ, -ă adj. informativ, directional

orificiu n. deschidere, gaură, bortă, deschizătură

original, -ă adj. 1. autentic, adevărat, nou, inedit. 2. ciudat,izar, aparte, extravagant, excentric, trăznit, neconformist

originalitate f. noutate, inedit, extravagantă

originar, -ă adj. primar, primordial, initial, prim, primitiv

origine f. 1. obârșie, sursă, sorginte, matrice, proveniență, izvod. 2. Început, sămbure, rădăcină, cauză, ascendentă, motivație

oriîncotro adv. oriunde

orizont n. zare, perspectivă

orândul vb. 1. a așeza, a ordona, a rândui. 2. a dispune, a hotărî, a întocmi, a fixa, a desemna

orânduire f. 1. întocmire, așezare, dispoziție. 2. sistem, formăție, regim, organizare (social-economică)

orna vb. v. împodobi

ornament n. podoabă, înfrumusețare, dichis, înflorită

ornamenta vb. a împodobi, a dichisi, a înfrumuseța, a garnisi, a decora

ornic n. ceasonic, orologiu

oroare f. groază, înfiorare, grozăvie, repulsie, dezgust, aversiune

oropsi vb. 1. a asupri, prigoni, a chinui, a urgisi. 2. a apăsa, a persecuta, a nedreptăți

oropsit, -ă adj. 1. asuprit, urgosit, prigonit, oprimat. 2. sărmân, prăpădit, chinuit, nenorocit, părăsit, uitat

ortac m. v. prieten

ortoman m. v. bogătaș

ortoscopic, -ă adj. rectiliniar, drept

os n. (fig.) urmaș, neam, descendant, viță

osanale f. pl. laude, preamărire, slavă, aclamații, ovății

osatură f. sistem, structură, alcătuire, compoziție; schelet

oscila vb. 1. a balansa, a legăna, a fi indispanabil. 2. a șovăi, a ezita, a fluctua

oscillant, -ă adj. v. șovăitor

oscilație f. 1. legănare, fluctuare, vibrație. 2. șovăire, ezitare, nehotărâre

osândă f. 1. condamnare, pedepsă, osândire. 2. chin, caznă, suferință, supliciu, pacoste, năpastă, blestem, urgie, nenorocire

osândi vb. v. condamna

osânză f grăsime, seu

osârdie f. v. sărguință

osmanlu m. turc, arab

ospăta vb. a servi, a mâncă, a (se) cinsti, a omeni, a trata

ospătar m. chelner; birtaș

ospătărie f. birt, han, bistro, restaurant, cărciumă

ospăț n. chef, banchet, petrecere

ospetele f. vizită, sedere

ospiciu n. sanatoriu, casă de sănătate; balamuc, casă de nebuni

ospitalier, -ă adj. primitor, prietenos, generos, amabil

ostaș m. soldat, oștean, militar, cătană

ostășește adv. militărește, cazon, disciplinat

osteneală f. 1. oboseală, istovire, epuizare, sfărșeală. 2. efort, străduință, caznă, trudă, muncă, chin

osteni vb. v. strădui

ostentativ, -ă adj. demonstrativ, provocator, de paradă

ostentație f. v. provocație

ostil, -ă adj. dușmănos, potrivnic, vrăjmaș, răutăcios

ostilitate f. adversitate, dușmănie, ură, pornire, înfruntare, antipatie

ostol vb. v. potoli

ostraciza vb. a surghiuni, a proscrie, a exila, a alunga

ostreț n. grilaj, zăbreia, gard, șipcă

oștean m. soldat, militar, ostaș, cătană

oștire f. armată, oaste, armie, cătanie

otova adv. uniform, de-a valma, fără relief, liniar

otravă f. venin, toxin; (fig.) răutate, dușmănie, ură

otrăvl *vb.* 1. a intoxica, a învenina, a ucide, a omorî. 2. a necăji, a amărî

otrăvitor, -oare *adj.* veninos, toxic, ucigător

otreadă *f.* 1. zdreanță, cărpă. 2. secătură, jigodie, om de nimic

otărî *vb.* a se înfuria, a se mânia, a se burzului, a se răstii, a se indigna

otăreală *f.* v. furie

oteli *vb.* a (se) căli, a (se) fortifica, a (se) întări

otelit, -ă *adj.* călit, fortificat, încercat, experimentat

oțeti *vb.* a se acri, a se întări, a se acidula

oțlos, -oasă *adj.* inutil, zadarnic, de prisos, superfluu

ovații *f. pl.* aclamații, urale, proslăvire, osanale

oxida *vb.* a rugini, a ocoli

oxidril *m.* hidroxil

oxigenă *vb.* a decolora

oxigenare *f.* hematoză

oxigenat, -ă *adj.* decolorat; curat

ozonat, -ă *adj.* purificat, curat

P

pa *interj.* v. salutare

pace f. 1. liniște, armonie, calm, înțelegere, concordie, acalmie, tihă. 2. astămpăr, odihnă, tăcere, repaus, răgaz

pachet n. colet

pacient, -ă m. f. suferind, bolnav, beteag

pacient, -ă adj. răbdător, tenace, perseverent

pacientă f. v. răbdare

pacific, -ă adj. v. pașnic

pacifica vb. v. liniști

pacoste f. 1. neajuns, bucluc, belea, necaz, neplăcere, mizerie. 2. catastrofă, dezastru, flagel, potop, urgie, sinistru

pact n. 1. învoială, înțelegere, acord, aranjament, tocmeală. 2. tratat, convenție, cartă, stipulație

pactiza vb. v. asocia

padelă f. vâslă, ramă

padină f. găvan, crov

padışah m. sultan

paftă f. cataramă, încheietoare

pagina vb. a numerota

paginație s. f. numerotare, paginare, paginat

pagubă f. 1. pierdere, stricăciune, daună, lipsă. 2. distrugere, vătămare, prejudiciu

pahar n. 1. pocal, cupă, stacană.

2. ventuză

palață f. 1. măscărici, saltimbanc, clovn, bufon, comedian, caraghios.

2. manechin, marionetă, fantoșă

paletă f. fluturaș

palng m. păianjen

pajiste f. 1. iarbă, peluză, gazon. 2. pășune, imaș, izlaz, suhat

pajură f. vultur, acvilă, aceră, vultan

pal, -ă adj. 1. șters, estompat, stins, pierdut. 2. palid, galben, spălașit

paladin m. cavaler, viteaz, voinic

palanchin n. leptică, litieră

palașcă f. v. geantă

palat n. 1. castel, curte. 2. cerul gurii

palatallza vb. a înmuia (sunetele)

palavragliu m. flecar, limbut, vorbăret, clănțău, guraliv, clevetitor

palavre pl. 1. vorbe, fleacuri, baliverne, brașoave, gogoși. 2. bârfă, clevetiri, defăimări, minciuni, glume, snoave, povești

pală f. 1. boare, adiere, vântulet, suflare. 2. capriciu, fandoseală, fișe, moft. 3. paletă

paleogen n. numulitic

paletă *f.* 1. lopătică. 2. rachetă. 3. colorit, cromatică
paliativ, -ă *adj.* calmant, sedativ, ameliorant
palid, -ă *adj.* 1. livid, cadaveric, pal, pământiu. 2. șters, estompat, spălăcit, searbăd, slab. 3. difuz, inconsistent, inexpresiv
paliditate *f. v.* paloare
palier *n.* nivel, odihnă
palincă *f.* rachiu, țuică, vinars
palingeneză *f. v.* renaștere
palinodie *f. v.* retractare
palisadă *f.* palancă
palmares *n. v.* succes
palmă *f.* 1. mână, brâncă. 2. lovitură, pocnitură, plesnet, leapșă. 3. portiune, parte, bucată
paloare *f.* paliditate, veștejeală, spălăceală
paloș *n.* sabie, pală
palpa *vb. v.* pipăi
palpabil, -ă *adj.* 1. concret, real, material, fizic, sesizabil, pipăibil. 2. clar, evident, învederat, vădit, sigur, neîndoilenic
palpita *vb.* 1. a pulsa, a zvâncni, a se zbate, a tremura, a vibra, a fremăta. 2. a se înfiora, a se emtiona, a tresări, a se tulbura, a se agita
palpitant, -ă *adj.* pasionant, captivant, fascinant, copleșitor, emptionant
palpitație *f.* 1. pulsatie, zbatere, palpit, zvâcnire, palpitare. 2. emoție, tresărire, tulburare, freamăt, agitație, înfiorare
paludism *n.* malarie, friguri
pamflet *n.* diatribă, satiră, ironie, critică
pamfletar *m.* ironist, pamphletist
panahidă *f.* parastas, pomană
panaceu *n. v.* remediu
panarițiu *n.* sugel, păducel
panaș *n.* pompon, surguci, cristă
pană¹ *f.* 1. penită, toc, condei. 2. stil, artă, meșteșug
pană² *f.* 1. defectiune, nefuncționare, stricăciune. 2. lipsă, sărăcie, jenă

pană³ *f. ic.* lamă, pănușă, penel
pancartă *f. v.* afiș
pancovă *f.* gogoașă, minciună
pandalie *f.* capriciu, chef, toană, năbădaie, nervi, moft, fiță, naz
pandalii *pl.* furie, mânie, pornire, înverșunare
pandantiv *n.* medalion
pandur *m.* 1. ostaș, soldat, militar. 2. haiduc
panegiric *n.* apologie, preamărire, laudă, elogiu
paner *n.* coș, coșarcă, desagă
panglicar *m.* şarlatan, escroc, pungaș, impostor, şnapan
panglică *f.* 1. fundă. 2. cordea, primă. 3. bandă. 4. tenie
panică *f.* spaimă, frică, agitație, tulburare, groază, teroare
panoptic *n.* panoramă, expoziție
panoramă *f.* 1. priveliște, vedere, peisaj, panoptic. 3. bâlcii, spectacol, reprezentăție. 3. tablou, frescă, expoziție
panoramic, -ă *adj. v.* întins
panou *n.* afișier, avizier, planșă, tăblie, pancartă
pansa *vb.* a bandaja, a lega, a obloji, a înfășa
pansament *n.* bandaj, tifon, fașă, oblojeală, legătură
panselută *f.* catifelută, pansea
panseu *n. v.* dicton
pantaloni *pl.* nădragi, cioareci, itări
pantalonar *m.* orășean, târgovet, intelectual, funcționar
pantă *f.* coastă, clină, coborâș, povârnis, costișă, pripor, versant
panteon *n.* 1. templu. 2. mausoleu.
3. memorial
panteră *f.* leopard, pardos
pantofi *pl.* încăltăminte, ghete, ciubote
pantofar *m.* cizmar, ciubotar, papucar, papagiу
pantomim *m.* mim
pap *n.* lipici, cocă, ciriș
papa *m. (fam.)* tată, părinte
papagal *m. (fam.)* v. gură

papagalicește *adv.* mecanic, automat, mașinal

papainog *n.* piciorong, cataligă

papal, -ă *adj.* apostolic, pontifical

papară *f.* 1. jumări, omletă, scrob.

2. (fam.) bătaie, păruială, corecție

paparudă *f.* momâie, sperietoare, arătare

paparugă *f.* buburuză, gărgăriță

papă *m.* pontifice, suveranul pontif

papă-lapte *m.* bleg, molâu, mototol, naiv, prost, nătărău

papistaș *m.* catolic, papal

paporniță *f.* coș, paner, sacoșă

papuc *m.* sandală, pantof, gheată, încăltări

papuglu *m.* 1. cismar, pantofar, papucar. 2. escroc, șarlatan, pungaș, șnapan

papură *f.* pipirig, rogoz, șovar

par *m.* parmac, pociumb, stâlp, pălimar, prepeleac

para *f.* 1. ban, monedă, franc, gologan, pitac, șfant. 2. (la pl.) avere, bani, bogătie, capital, resurse

para *vb.* v. feri

parabolă *f.* 1. pildă, morală, istorioară. 2. alegorie, simbol, metaforă

parabolic, -ă *adj.* curbat

paraclis *n.* capelă, bisericuță

paraclisier *m.* țârcovnic, sfăt, psalt, cântăreț, cantor

paradă *f.* 1. defilare, convoi, alai. 2. ceremonie, festivitate, pompă, fast. 3. fală, ostentatie, exhibiție, manifestație

paradigmă *f.* v. pildă

paradis *n.* rai, eden, cer

paradisiac, -ă *adj.* minunat, încântător, splendid, miraculos, strălucitor

paradox *n.* contradicție, absurditate, ciudătenie, nepotrivire

paradoxal, -ă *adj.* ciudat,izar, neobișnuit, contradictoriu, insolit, straniu, absurd

parafă *f.* sigiliu, ștampilă, pecete

parafrază *f.* comentar, explicare

parafulger *n.* paratrăznet

paragină *f.* 1. telină, pârloagă, hat. 2. ruină, dărăpănatără, surpătură

paragraf *n.* 1. articol, punct, capitol. 2. alineat, pasaj

parallel, -ă *adj.* 1. concomitant, simultan, sincron, sincronic. 2. *(adv.)* deodată, împreună, totodată

parallelă *f.* comparare, comparație, parallelism, sincronism, simultaneitate

parallelism *m. v.* paralelă

paraleu *m. v.* viteaz

paralitic, -ă *adj.* damblagiu, infirm, slăbănoag

paraliza *vb.* 1. a damblagi, a slăbănoagi. 2. a înlemni, a încremeni, a înțepeni, a înmărmuri. 3. a imobiliza, a împiedica, a opri, a anula, a stânjeni

paralizie *f.* dambla, gută, paraplegie, slăbănoare

parametru *n.* caracteristică

paranoia *f.* sminteală, nebunie, demență, alienație, ticneală

paranteză *f.* (fig.) divagare, digresiune, adaos, precizare

parapet *n.* 1. balustradă, parmaclâc, pălimar, rezemătoare. 2. Întăritură, împrejmuire, obstacol

parapon *n. v.* ciudă

parascovenie *f. v.* poznă

parastas *n.* recviem, panahidă, pomană

parașuta *vb.* a lansa, a arunca (din avion)

parataxă *f.* juxtapunere

paratrăznet *n.* parafulger

paravan *n.* 1. perete, adăpost, camuflaj. 2. pretext, acoperire, alibi.

parazit, -ă *adj.* leneș, profitor, trântor, inutil, superfluu

pară *f.* 1. flacără, văpaie, flamă. 2. dogoare, arșiță, vâlvătăie, bobotaie

parc *n.* 1. grădină, scuar. 2. inventar, garaj, ansamblu

parca *vb.* a gara, a staționa

parcaj *n.* parcare, garare

parce *pl.* ursitoare

parcelă *f.* bucată, porțiune, parte, lot, diviziune

parchet *n.* 1. dușumea, podea, pardoseală. 2. procuratură, instanță

parcimonie *f.* 1. zgârcenie, avariție, calicie. 2. reținere, măsură, rezervă

parcimonios, -oasă adj. 1. zgârcit, avar, calic. 2. sobru, reținut, măsurat
parurge vb. 1. a străbate, a merge, a cutreiera, a colinda. 2. a citi, a răsfoi, a lectura, a examina
parcurs n. drum, itinerar, traiect, rută, traseu, marș
pardeslu n. mantou, demiu
pardon! n. scuze!, iertări!
pardos m. leopard, panteră, ghepard
pardoseală f. dușumea, podea, podină
pardosi vb. a podi, a dușumi, a căptuși
parfum n. 1. mireasmă, aromă, miros, balsam. 2. colonie, esență
perfumat, -ă adj. înmiresmat, aromatic, îmbătător, odorant
paria vb. a se prinde, a se lega, a se obliga
parimie f. v. proverb
paritate f. egalitate, echivalentă
parlu n. prinsoare, rămășag, legământ
parămă f. odgon, funie, frângie, cablu
parlament n. sfat, adunare, cameră, congres
parlamenta vb. a trata, a discuta, a negocia
parlamentar, -ă m. 1. deputat, senator. 2. emisar, sol, trimis, acreditat
parloar n. vorbitor
parmaclâc n. 1. balustradă, parapet, pălimar, mână curentă. 2. grilă, îngrăditură, împrejmuire
parmezan n. cașcaval
parodia vb. v. ironiza
parodie f. pastișă, imitație, caricatură, ironie, ridiculizare
parohlal, -ă adj. bisericesc, preoțesc
parohie f. enorie, biserică
parolă f. formulă (secretă), zicere, cuvânt, vorbă
parolist, -ă adj. v. punctual
paroxism m. încordare, tensiune maximă, acces, surescitare
parșiv, -ă adj. v. ticălos

partaj f. v. împărțeală
parte f. 1. bucată, portiune, fragment, frântură, fractiune, felie, diviziune. 2. cotă, ratie, porție, participație. 3. coastă, dungă, latură, loc, regiune, ținut. 4. direcție, sens, drum, perspectivă
partner m. coechipier
participa vb. a asista, a fi prezent, a împărtăși, a concura, a contribui
participant, -ă m. f. 1. asistent, părtaș. 2. concurrent, candidat
particular, -ă adj. 1. specific, caracteristic, definitoriu, distinct, tipic. 2. individual, personal, propriu, intim, aparte. 3. privat, neoficial, domestic
particularitate f. însușire, notă, trăsătură, originalitate, atribut, caracter, specific, marcă, pecete
particulă f. corpuscul, particică
partid n. v. grupare
partidă f. 1. joc, întrecere, dispută, competiție. 2. grupare, grup, partid, tabără. 3. căsătorie. 4. cont, evidență
partitură f. 1. compozitie. 2. rol, text
partizan m. adept, asociat, susținător, aliat, afiliat
partial, -ă adj. 1. fragmentar, în parte, incomplet. 2. părtinitor, subiectiv
partialitate f. părtinire, subiectivitate, inexactitate, denaturare
parveni vb. 1. a reuși, a izbuti, a ajunge, a avea succes. 2. a se căpătui, a se pricopsi, a se îmbogăti, a se învătuți, a avea noroc, succes, şanse
parvenit, -ă adj. căpătuit, pricopsit, învătit, îmbogătit (rapid), ajuns
pas n. 1. călcătură, mers, pășit, umblet. 2. înaintare, avans, progres. 3. trecătoare
pasa vb. 1. a trece, a ceda, a transmite. 2. a zdrobi, a mărunti
pasabil, -ă adj. satisfăcător, admisibil, acceptabil
pasager m. călător, drumet, voiajor
pasager², -ă adj. trecător, efermer, fragil, nedurabil

pasaj *n.* 1. trecere, corridor, gang.
2. migrație, deplasare, scurgere. 3. alineat, fragment, parte, extras, citat

pasă *f.* tur, retur, rând

pasare *f.* zburătoare

pasarelă *f.* punte, podet, trecere

pasămlite *adv.* pesemne, probabil, poate

pasibil, -ă adj. susceptibil, posibil

pasiona *vb.* a preocupa, a captiva, a interesa, a cuceri, a entuzisma, a obseda, a înflăcăra

pasional, -ă adj. pătimaș, prins, împătimit, sentimental

pasionant, -ă adj. captivant, atrăgător, cuceritor, palpitant

pasionat, -ă adj. 1. înflăcărat, avântat, focos, încocat, aprins, fierbinte, entuziasmat, pasional, frequent. 2. îndrăgostit, iubitor

pasiune *f.* 1. patimă, dragoste, amor, afectiune, sentiment, patos. 2. elan, avânt, înflăcărare, ardoare, pornire

pasiv *n.* debit, datorie, cheltuială, obligații

pasiv, -ă adj. 1. nepăsător, indolent, lăsător, indiferent, molâu. 2. flegmatic, insensibil, nesimțitor

pasivism *n. v.* nepăsare

pasivitate *f. v.* nepăsare

pastel *n.* 1. culoare, acuarelă. 2. descriere, tablou

pasteuriza *vb.* a steriliza

pastilă *f.* pilulă, bulin, cașetă, tabletă

pastișă *f.* imitație, copie

pastor *m.* preot, popă, reverend

pastoral, -ă adj. 1. ciobănesc, păstoresc, bucolic, idilic. 2. câmpesc, tăărănesc, rustic, campestru. 3. eparhial, diecezan, episcopal

pastramă *f. (pop.) v.* bujeniță

pașă *m. (fam.)* șef, comandant, ștab

pașnic, -ă adj. 1. liniștit, calm, bland, blajin, senin. 2. înțeleător, împăciuitor, potolit, aşezat, tihnit

pașoptist *m.* revoluționar, progresist

paște *vb.* 1. a pășuna. 2. a păstorii, a păcurări. 3. a pândi, a amenința

Paști *f. pl.* Învierea Domnului

pat¹ *n.* 1. așternut, culcuș. 2. strat, răsadniță. 3. albie, matcă, vale, vad

pat² *n.* remiză (la săh)

patalama *f. v.* diplomă

pată *f.* 1. stropitură, murdărie, maculă, urmă. 2. (fig.) stigmat, dezonoare, rușine

patent *n.* clește

patent, -ă adj. 1. evident, sigur, neîndoioinic, vădit. 2. veritabil, curat, bun, autentic

patenta *vb.* a breveta

patentă *f.* brevet, licență, certificat, atestare

patern, -ă adj. părintesc

paternitate *s. f. v.* apartenență

patetic, -ă adj. mișcător, emociionant, dramatic, impresionant, răscolut

patetism *n.* ardoare, patos, înflăcărare, pasiune, patimă

patimă *f.* 1. înflăcărare, ardoare, avânt, încocare, însuflețire, feroare, pasiune, patos. 2. iubire, amor, dragoste, afectiune. 3. subiectivism, părtinire, partialitate. 4. cusur, defect, meteahnă, învăț, nărv, viciu. 5. chin, durere, calvar, canon, tortură

patina *vb.* aluneca

patinat, -ă adj. v. învechit

patină *f.* 1. cocleală, verzitură, prăfuire. 2. talpă, tălpig, schi

patiserie *f.* plăcintărie

patologic, -ă adj. anormal, morbid, bolnavios, nesănătos

patos *n.* 1. însuflețire, avânt, înflăcărare, vervă, ardoare, patimă. 2. afectare, emfază, retorism, grandiloventă

patriarhal, -ă adj. v. traditional

patrie *f.* țară, vatră, glie, moșie

patrimoniu *n.* moștenire, succesiune, bunuri, avere

patriotism *n.* sentiment național, fidelitate țării, civism

patron, -oană m. f. stăpân, jupân, proprietar

patron *n.* 1. bușon. 2. cartuș, glonț.
3. pușcătură
patrona *vb.* a tutela, a susține, a sprinji, a proteja
patronaj *n.* v. egidă
patrula *vb.* v. supraveghează
patrulă *f.* pază, strajă, gardă
pațachină *f.* 1. garanță, otrătel, roibă. 2. (depr.) târfă, cocotă, darnă
pauper, -ă *adj.* v. sărac
pauperiza *vb.* a sărăci, a proletariza
pauză *f.* 1. repaus, odihnă, răgaz, recreație. 2. întrerupere, suspensie.
3. antract
pava *vb.* a pietrui
pavaj *n.* caldarăm, asfalt, paviment
pavăză *f.* 1. scut, platoșă, apărătoare. 2. ocrotire, protecție, sprijin
pavilion *n.* 1. chioșc, cerdac, foișor. 2. standard, drapel, steag, flamură. 3. cornet, pâlnie
pavoaza *vb.* a împodobi, a decora, a orna, a găti
pază *f.* 1. supraveghere, strajă, îngrijire, veghe, grijă. 2. gardă, paznic, protecție, securitate, apărare. 3. escortă, suită, alai
paznic *m.* v. strajă
păcală *m.* pepelea
păcat *n.* 1. vină, vinovătie, eroare, culpă, abatere, greșeală, rătăcire, culpabilitate, eres. 2. cusur, neajuns, viciu, lipsă, defect, scădere
păcăleală *f.* 1. glumă, farsă, festă, ghidușie, şotie. 2. înșelare, amăgire, momire, păcălire, prostire, înșelătorie, trișare
păcăli *vb.* v. amăgi
păcătos, -oasă *adj.* 1. ticălos, mizerabil, vinovat, rău, nevrednic, infam, netrebnic, necinstit. 2. sărac, nevoiaș, sărman, mizer, necăjit
păcătui *vb.* v. greși
păcurar *s. m.* 1. cioban, păstor, oier. 2. găzar, dohotar
păduchios, -oasă *adj.* 1. jegos, murdar, slinos, nespălat. 2. mizer, sărac, nevoiaș, sărman
pădure *f.* codru, braniște, sihlă

pădureț, -eață *adj.* sălbatic, nealitoit
păgân, -ă *adj.* 1. necredincios, eretic, ateu, procl. 2. nemilos, rău, crud, neomenos. 3. pătimaș, sălbatic, cumplit, nestăpânit
păgubaș, -ă *adj.* v. păgubit
păgubi *vb.* a pierde, a dăuna
păgubit, -ă *adj.* păgubaș, dăunat, înșelat
păgubitor, -oare *adj.* dăunător, vătămător, stricător, pernicios, nociv
păgubos, -oasă *adj.* nenorocos, ghinionist, păgubitor, nefavorabil
păienjeni *vb.* v. încețoșa
păienjeniș *n.* v. rețea
pălălaie *f.* vălvătăie, văpaie, pară, bobotaie, pârjol
pălămidă *f.* v. ciulin
pălărie *f.* 1. (reg.) clop. 2. abajur
pălăvrăgeală *f.* v. flecăreală
pălăvrăgi *vb.* v. flecări
păli *vb.* 1. a se ofili, a se îngălbeni, a se trece, a se usca, a se veșteji. 2. a arde, a dogorî, a pârli. 3. a lovi, a izbuti, a doborî
păllmar *n.* 1. balustradă, parapet, rezemătoare. 2. pripon, țăruș, par. 3. parapet, îngrădiritură
pălmui *vb.* a lovi, a plesni, a cărpi
pămătuf *n.* pensulă, poanson
pământ *n.* 1. sol, glie, teren, lut, câmp. 2. ținut, regiune, țară, patrie. 3. lume, glob, mapamond
pământean, -ă *adj.* 1. băştinaș, indigen, aborigen, neaoș. 2. muritor, ins. 3. lumesc, mirean, profan, laic
pământesc, -ească *adj.* 1. terestră, teluric, pământean. 2. profan, laic, mirean
pământiu, -ie *adj.* v. cenușiu
pământel *n.* 1. kiselgur, diatomit, tripoli. 2. lutisor
pănură *f.* dimie, aba, postav, stofă; (fig.) fel, gen, categorie
păpa *vb.* (fam.) a mâncă, a consuma, a irosi, a toca, a risipi

păpușă *f.* (fig.) 1. manechin, marionetă, fantoșă. 2. criscalidă, nimfă, pupă

păpușoi *m.* porumb, cucuruz

păr *m.* șuvită, plete, coadă

părädui *vb.* v. ruina

părägină *vb.* a se dăräpăna, a se ruina, a se părädui, a se degrada, a se ruina

păräginăt, -ă *adj.* v. dăräpănat

păräsi *vb.* 1. a lăsa, a abandonă, a evacua, a pleca. 2. a înceta, a întrerupe, a renunță, a neglijă, a conteni

păräsit, -ă *adj.* 1. abandonat, lăsat, ruinat, dăräpănat. 2. pustiu, nepopulat, nelocuit, sălbatic

părea *vb.* 1. a se arăta, a se vedea, a semăna. 2. a-și imagina, a crede, a i se năzări

părelnic, -ă *adj.* v. aparent

părere *f.* 1. credință, opinie, convingere, idee, concepție. 2. iluzie, închipuire, nălucire, impresie, senzație

părinte *m.* 1. tată, taică, strămoș. 2. preot, popă, abate, călugăr, monah. 3. înțemeietor, creator, făuritor, ctitor.

părintesc, -oasă *adj.* patern, strămoșesc

păros, -oasă *adj.* flocos, lătos, miros

părtăș, -ă *adj.* 1. participant, asociat, afiliat, ortac. 2. complice, ajutor, partizan

părtini *vb.* a favoriza, a avantaja, a proteja, a privilegia, a sprijini

părtinitoar, -oare *adj.* subiectiv, parțial, tendențios

părui *vb.* 1. a depila, a flocăi, a depără. 2. a bate, a snopii, a scârmăna

păruială *f.* bătaie, încăierare, ciomăgeală

păs *n.* 1. supărare, necaz, neajuns, suferință, durere, povară. 2. neliniște, frământare, grijă, teamă

păsa *vb.* a se interesa, a se neliniști, a se îngrijora, a se sinchisi

păsat *n.* 1. terci, mămăligă. 2. mei

păscut *n.* păsunat, suhat, pășune

păstale *f.* teacă

păstor *m.* oier, cioban, păcurar

păstori *vb.* 1. a ciobăni, a păcurări. 2. a paște, a pășuna. 3. (fig.) a îndruma, a conduce, a cărmui

păstos, -oasă *adj.* vâscos, cleios, moale

păstra *vb.* 1. a conserva, a reține, a crăta, a menaja. 2. a dura, a dăinui, a se menține, a persista, a exista, a subzista, a stăruia. 3. a opri, a rezerva

păstrător, -oare *adj.* crutător, econom, chibzuit, strângător, depozitar

păsul *vb.* a amâna, a da răgaz, a prelungi

pășil *vb.* a călca, a umbla, a merge

pășune *f.* imaș, izlaz, suhat, siliște, ierbărit, prelucă

păta *vb.* 1. a murdări, a mânji, a îngăla, a terfeli. 2. a profana, a pângări, a compromite, a denigra, a dezonaora, a batjocori

pătat, -ă *adj.* 1. mânjat, murdărit, stropit, băltat. 2. profanat, compromis, dezonorat, stigmatizat

pătimăș, -ă *adj.* 1. pasionat, înflăcărat, ardent, aprins. 2. părtinitoar, subiectiv, parțial

pătimi *vb.* a suferi, a îndura, a răbda, a suporta, a se chinui, a munci

pătimire *f.* v. suferință

pătrar *n.* pătrime, sfert

pătrat *n.* careu, cvadrat

pătrime *f.* sfert, pătrar

pătrunde *vb.* 1. a intra, a străbate, a penetra, a răzbi, a răzbate, a trece, a se înfiltră, a se insinua. 2. a se răspândi, a se lăti, a se extinde, a se propaga. 3. a intui, a pricepe, a sesiza.

pătrundere *f.* 1. intrare, răzbire, penetrație, străpungere, infiltrare. 2. agerime, acuitate, subtilitate, perspicacitate

pătruns, -ă *adj.* v. impresionat

pătrunzător, -oare *adj.* 1. ascuțit, intens, strident, tare, penetrant, violent. 2. ager, scrutător, subtil,

perspicace, sagace. 3. mișcător, emptionant, impresionant

pătuł *n.* coșar

pătură *f.* 1. învelitoare, cuvertură, velintă, țol, plocat, cergă. 2. strat, fâsie, pală. 3. categorie, treaptă, clasă

pătanie *f.* v. peripetie

păti *vb.* 1. a suferi, a răbda, a îndura, a suporta. 2. a o sfeceli, a o scrânti, a înghiți

pătit, -ă adj. încercat, experimentat, chinuit

păzi *vb.* 1. a apăra, a ocroti, a proteja, a feri, a supraveghea, a străjui. 2. a evita, a ocoli, a se eschiva. 3. a respecta, a păstra, a observa, a ține

păzit, -ă adj. v. ocrotit

păzitor *m.* paznic, strajă, pază, gardian

păclă *f.* negură, ceată

pâine *f.* 1. pită, hrană. 2. bucate, alimente, cereale, grâne. 3. slujbă, funcție, servicii, post

pâlc *n.* grup, ceată, cârd, grămadă

pâlnie *f.* receptor; arenă

pâlpâi *vb.* a tremura, a licări, a vibra

pândar *m.* paznic, păzitor, (înv.) jitar

pândi *vb.* a observa, a urmări, a spiona, a iscodi

pângări *vb.* v. profana

pântece *n.* abdomen, burtă, stomac, (fam.) foaie

pântecos, -oasă adj. burtos, umflat, burduhănos

pânză *f.* 1. țesătură. 2. velă. 3. lamă, tăiș

pânzeturi *n. pl.* albituri, rufărie, lenjerie

pâră *f.* reclamație, denunț, acuzare, plângere, delățiune

pârdalnic, -ă adj. v. afurisit

pârgui *vb.* a se coace, a da în copt

pârî *vb.* v. denunța

pârâi *vb.* a trosni, a pocni

pârâu *n.* râuleț, râușor

pârjol *n.* incendiu, foc (mare), pojar

pârjoli *vb.* v. arde

pârleală *f.* 1. arsură, prăjeală. 2. păcăleală, pierdere, pagubă

pârli *vb.* 1. a arde, a pârjoli. 2. a ofili, a vesteji. 3. a păcăli, a însela

pârlit, -ă adj. 1. ars, prăjit, perpelit. 2. ofilit, veștejtit, uscat. 3. (fig.) sărac, amărât, prăpădit, necăjit

pârnale *f.* (pop.) închisoare, temnită, pușcărie

pârtie *f.* cărare, drum, potecă, cărăruie

pe prep. peste, de asupra, asupra, în

pecete *f.* sigiliu, parafă, stampilă; (fig.) semn, emblemă, atribut, notă

pecetlui *vb.* 1. a sigila, a stampila, a parafa. 2. a fixa, a stabili, a imprima

pecetluit, -ă adj. v. sigilat

pecuniar, -ă adj. bănesc, financiar

pedagog *m.* educator, învățător, profesor

pedagogic, -ă adj. instructiv, educativ

pedala *vb.* (fig.) a insista, a stăruie, a apăsa

pedală *f.* tâlpig, talpă, călcător, (fig.) frână, opritor

pedant, -ă adj. 1.meticulos, minutios, scrupulos. 2. tipicar, formalist, prețios

pedeapsă *f.* 1. sanctiune, corecție, osândă, condamnare. 2. caznă. 2. supliciu, chin, suferință. 3. pacoste, urgie, năpastă, calamitate

pedepsă *vb.* v. condamna

pedeștrăș *m.* infanterist

peduncul *n.* coadă, codită

pehlivan *m.* v. şarlatan

pelorativ, -ă adj. depreciativ, defavorabil, negativ

peisaj *n.* 1. priveliște, panoramă, cadru, tablou, vedere. 2. pictură, frescă, imagine, icoană

peladă *f.* chelie

pelagic, -ă adj. marin

pelagră *f.* roșeață, vătămătură

pelerin *m.* călător, pelegrin, peregrin, voiajor

pelerinaj *n.* călătorie, hagialâc, peregrinaj

pelican *m.* babiță
peliculă *f.* 1. film, secvență. 2. pielită, membrană
peltea *f.* (fig.) v. pălăvrăgeală
peltic, -ă adj. săsâit, gângav, cepeleag
pelvis *n.* bazin, prag
pembe *adj.* roz, trandafiriu
penaj *n.* pene, penet, penis
penalitate *f.* v. amendă
penaliza *vb.* a amenda, a sanctiona, a globi
pendula *vb.* a (se) legăna, a oscila, a (se) balansa, a (se) clătina
pendulă *f.* ceasornic, ornic
penetra *vb.* v. pătrunde
penetrant, -ă adj. 1. pătrunzător, străbătător. 2. perspicace, scrutător
penibil, -ă adj. supărător, jenant, neplăcut, apăsător, rușinos
penitenciar *n.* închisoare, temnită, pușcărie, ocnă, părnaie
penitență *f.* 1. pocăintă, ispășire, căintă. 2. pedeapsă, canon, osândă
pensă *f.* cută, pliu
pensiona *vb.* a se retrage, a abandona, a părăsi (o funcție)
pensiune *f.* întreținere, găzduire
penumbră *f.* semiîntuneric, semiobscuritate
penurie *f.* sărăcie, lipsuri, mizerie, pauperitate
pepene *m.* 1. harbuț, cantalup, lubeniță, zămos. 2. bostan, curcubete
pepinieră *f.* crescătorie, școală
percepe *vb.* 1. a simți, a sesiza, a înțelege, a observa, a distinge, a remarcă. 2. a încasa, a strânge, a aduna (impozite)
perceptibil, -ă adj. v. palpabil
percepție *f.* 1. cunoaștere, înțelegere, pricepere. 2. fisc, finante
percheziție *f.* cercetare, investigație, descindere
percheziționa *vb.* v. căuta
percluni *pl.* favorită
percuta *vb.* v. lovi
percuție *f.* 1. lovire, ciocnire, izbire. 2. instrument muzical

perdaf *n.* 1. luciu, lustru, strălucire. 2. (fig.) săpuneală, dojană, mustrare, critică
perdea *f.* 1. draperie. 2. cortină
perdiție *f.* v. dezmată
pereche *f.* cuplu, partener, soț
peregrina *vb.* a cutreiera, a colinda, a călători, a umbla, a hoinări
peremotoriu, -ie adj. v. indisutabil
peren, -ă adj. trainic, durabil, viavace, persistent, etern
perenitate *f.* v. persistență
perete *m.* zid
perfect, -ă adj. 1. desăvârșit, impecabil, ireproșabil, ideal, exceptional, minunat, splendid, superb, magistral. 2. absolut, deplin, total, complet. 3. (adv.) bine, bravo, preabine, de acord
perfecta *vb.* v. încheia
perfecționa *vb.* v. desăvârși
perfecțiune *f.* desăvârșire, absolut, impecabilitate
perfid, -ă adj. v. viclean
perfidie *f.* v. fătărnicie
perfora *vb.* a găuri, a străpunge, a sfredeli, a composta
performanță *f.* succes, reușită, izbândă, record
perla *vb.* 1. a curăta, a netezi, a cizela. 2. a linguși, a flata, a adula, a măguli
periclită *vb.* v. primejdui
pericol *n.* primejdie, amenințare, risc, gravitate
periculos, -oasă adj. 1. primejdios, riscant, amenințător, hazardat, nociv. 2. rău, vătămător, contraindicat
periferic, -ă adj. v. marginal
periferie *f.* 1. mahala, suburbie, margine, cartier. 2. circumferință, cerc
perifraza *f.* circumlocuție, expresie, secentă, locuțiuțe
perima *vb.* a se demoda, a se învechi, a se uza
perimat, -ă adj. desuet, demodat, depășit, învechit

perimetru *s. n.* 1. circumferință, înconjur, ocol, contur. 2. cuprins, întindere, suprafață, porțiune

perinda *vb.* v. trece

perioadă *f.* răstimp, timp, interval, spațiu, vreme, epocă, eră

period *n.* ciclu, menstruație, soroc

periodic *n.* gazetă, publicație, săptămânal, mensual, foaie

periodic, -ă *adj.* ciclic, regulat, repetat

peripecie *f.* întâmplare, pătanie, aventură, istorie, incident

periplu *n.* 1. navigare, plutire. 2. călătorie, itinerar

perisabil, -ă *adj.* 1. alterabil, fragil.

2. trecător, vremelnic, efemer, pieritor

peritoneu *n.* (pop.) prapur

perlă *f.* mărgăritar

permanent, -ă *adj.* constant, necontenit, necurmat, statornic, neschimbă, neîncetă, perpetuu, mereu, întruna, etern

permanentiza *vb.* v. statornici

permanentă *s. f.* constantă, statornice, continuitate

permeabil, -ă *adj.* (fig.) receptiv, primitor, deschis

permis *n.* autorizație, licență, legitimație

permisie *f.* îmvoie, concediu (militar)

permisiune *f.* aprobare, încuviințare, îngăduință, consimțire, asentiment

permite *vb.* 1. a încuviința, a îmvoi, a aproba, a autoriza, a admite, a consimții, a accepta. 2. (refl.) a îndrăzni, a culeze

permuta *vb.* v. muta

pernicios, -oasă *adj.* v. periculos

perora *vb.* v. pleda

peroratie *f.* cuvântare, discurs, argumentare, pledoarie

perpeli *vb.* 1. a prăji, a frige, a coace. 2. a se zbate, a se chinui, a se agita, a se zbuciumă

perpendicular, -ă *adj.* drept, vertical

perpetua *vb.* 1. a dura, a dăinui, a persista, a se menține, a se păstra, a trăi. 2. a nemuri, a eterniza, a veșnici

perpetuu, -ă *adj.* v. continuu

perplex, -ă *adj.* v. uluit

perplexitate *f.* 1. uimire, stupefactie, stupoare, uluire, năucire, zăpăceală. 2. derută, încurcătură, dezorientare

persecuta *vb.* a prigoni, a năpăstui, a oropsi, a asupri, a urgisi, a opri, a împila, a apăsa

persecuție *f.* v. asuprire

persevera *vb.* v. stărui

perseverent, -ă *adj.* dârz, stărui, tenace, inconsistent, ambitios, încăpătănat, neclintit

perseverență *f.* v. stărui, tenace, insistent, ambitios, încăpătănat, neclintit

persifla *vb.* v. ironiza

persista *vb.* 1. a stărui, a insista, a se încăpătăna, a se ambicioa. 2. a dura, a continua, a se menține, a rămâne, a fi, a dăinui, a se perpetua

persistent, -ă *adj.* v. stărui, tenace, insistent, ambitios, încăpătănat, neclintit

persoană *f.* om, individ, ins, ființă, tip, creștin, suflet

personaj *n.* tip, figură, ero (literar)

personal *n.* cadre, salariați, colectiv

personal, -ă *adj.* individual, particular, propriu, privat, specific

personalitate *f.* individualitate, persoană, personaj, autor

personificare *f.* încarnare, întruchipare, întrupare, simbolizare

perspectivă *f.* 1. priveliște, vedere, panoramă, tablou. 2. plan, viziune, proiect, schiță (fig.) evoluție, viitor

perspicace *adj.* v. a găsi

perspicacitate *f.* pătrundere, acuitate, agherime, subtilitate, sagacitate

persuasiune *f.* v. convingere

persuasiv, -ă *adj.* insistență, stărui, perseverent, convingător, asiduu

pertinent, -ă *adj.* v. potrivit

pertracta *vb.* v. dezbatere

perturba *vb.* v. deranja

peruzea *f.* turcoază

pervaz *n.* 1. cadru, ramă, cercevea, bordură. 2. braț, crac, mâna, mâner

pervers, -ă *adj.* 1. dezaxat, perfid, incorrect, cinic. 2. corrupt, stricat, viciat, imoral, dezmațat, depravat, decăzut, abnormal

perversitate *f. v.* imoralitate

perversiune *f.* viciu, coruptie, imoralitate

perverti *vb. v.* corupe

pescăruș *m.* martin, pescar

pescui *vb. (fig.)* a prinde, a acosta, a înhăta, a apuca, a lua

pesemne *adv.* probabil, posibil, pasămite

pesimism *n.* deprimare, scepticism, descurajare, negativism

pestă *f.* ciumă, pestilentă

peste *prep.* 1. deasupra, pe. 2. dincolo de

pestelcă *f.* șorț

pestilential, -ă *adj.* infect, strica, contagios, dezgustător

pestrit, -ă *adj.* amestecat, felurit, variat, tărcat, băltat

peșcheș *n. (pop.)* dar, cadou, mită, atenție, bacșis

peșchir *n. (pop.)* prosop, ștergar, șerbet

peșteră *f.* grotă, cavernă, hrubă

petic *n.* bucată (mică), ruptură

petici *vb.* 1. a cărpi, a repară. 2. (refl.) a se rupe, a se zdrențui, a se sfâșia

petiție *f.* cerere, jalbă, reclamație, plângere

petiliță *f.* bentita

petrecanie *f. (pop.)* dispariție, moarte, înmormântare

petrece *vb.* 1. a trăi, a viețui, a exista. 2. a se distra, a se veseli, a se desfășă, a se bucura. 3. a se întâmpla, a avea loc, a se desfășura. 4. a trece, a se sfârși, a se consuma. 5. a însotii, a conduce, a duce

petrecere *f.* ospăt, chef, distracție, banchet

petrifica *vb.* 1. a împietri, a fosiliza. 2. (fig.) a încremeni, a înlemni, a înmărmuri

petrol *n.* țiței, gaz

peți *vb.* a cere (mâna)

pezevenchi *m.* pungaș, escroc, sărlatan, şmecher

pianissimo *adv.* foarte încet, lent de tot

piatră *f.* 1. bolovan, stâncă. 2. grindină. 3. tartru. 4. calcul, nisip (la ficat, rinichi)

plătă *f.* 1. centru comercial. 2. obor, iarmaroc. 3. cumpărături

plază *f.* prevestire, semn, indiciu

pic *n. v.* picătură

pica *vb.* 1. a cădea, a se răsturna, a se prăvăli. 2. a picura, a se prelinge, a se scurge. 3. a se ivi, a apărea, a sosi (neașteptat)

picant, -ă *adj.* 1. condimentat, pișcător, înțepător, iute. 2. nostim, ispititor, piperat, (ușor) indecent

pică *f.* ciudă, necaz, resentiment, ranchiuă

picătură *f.* 1. strop, pic, picur. 2. fărâmă, bucătică, fărimitură

picătele *f. pl.* buline, puncte (colorate)

pichet *n.* subunitate, detașament

picheta *vb.* a marca, a indica

pici *m. (fam.)* băiețel, copil, puști, prichindel

picioară *n.* suport, pedestal, pilon, stâlp

picioroange *n. pl.* catalige, painoage

piciu *vb. v.* lovi

picnic *n. (rar) v.* gustare

picoteală *f.* moțială, somnolență, atipire, piroteală

picoti *vb.* a moțai, a dormita, a atipi, a piroti

picta *vb.* 1. a zugrăvi, a figura. 2. (fig.) a descrie, a înfățișa, a reprezenta

pictural, -ă *adj.* pitoresc, plastic, sugestiv

pictură *f.* tablou, peisaj, zugrăveală

picur *n. v.* picătură

picura *vb.* a curge ușor, a cădea (stropi)

picuț *n. v.* puțintel

plosnic, -ă *adj. v.* ciudat

pledetal *n.* suport, picior, bază, soclu

piedică *f.* obstacol, stâvilă; (fig.) opozitie, împotrivire, dificultate

pleire *f.* dispariție, stingere, moarte, distrugere, nimicire

plelărle *f.* 1. tăbăcărie. 2. marochinărie

plelită *f.* membrană, epicarp, poighită

piept *n.* 1. torace. 2. (fig.) suflet, inimă. 3. sân, tâtă, mamelă

pieptar *n.* 1. cojocel, bundiță. 2. platoșă, cuirasa

pleptăna *vb.* 1. a dărăci, a scărñăna. 2. (fig.) a cizela, a stiliza

pleptănătură *f.* coafură, frizură

pleptiş *adv.* de-a dreptul, drept, direct, fătiș

pierde *vb.* 1. a fi lipsit (de ceva), a-i dispărea, a pieri, a se face nevăzut. 2. a se zăpăci, a se încurca, a se intimida, a se rătăci

pierdere *f.* 1. pagubă, distrugere, risipire, irosire. 2. stingere, moarte

perdut, -ă *adj.* 1. dispărut, mort, stins. 2. estompat, șters, scăzut. 3. ratat, neizbutit

perde-vară *m.* leneș, trândav, inactiv

pieri *vb.* 1. a muri, a deceda, a se stinge. 2. a se ofili, a se veșteji, a se usca. 3. a dispărea, a se pierde, a se risipi

pierlt, -ă *adj.* (fig.) sleit, slăbit, fără vlagă, pierdut

perlitor, -oare *adj.* muritor, efemer, fragil

pierzanie *f.* 1. moarte, pieire, prăpăd. 2. degradare, corupție, decădere

plesă *f.* 1. element, bucată, unitate. 2. monetă, ban. 3. act, document, hârtie. 4. operă, compoziție, teatru

pletate *f.* evlavie, cucernicie, devotament

pieton *m.* trecător, pasager

pietroi *n.* bolovan, stâncă,

petros, -oasă *adj.* tare, dur, vâratos, rezistent

pieziș, -ă *adj.* 1. oblic, strâmb, aplecat, înclinat. 2. abrupt, prăpăstios, accidentat, râpos

piftie *f.* răcături

pigmenta *vb.* a colora, a impregna

pigmeu *m.* pitic, prăpădit, (fig.) nulitate

pigull *vb.* 1. a ciuguli, a gusta. 2. a migăli, a rafina

pilastru *m.* pilon, stâlp, picior, piedestal

pilă *f.* 1. rașpel. 2. (fig.) sprijin, protecție, favoare, proptea

pildă *f.* 1. model, exemplu. 2. mustăre, avertisment. 3. tâlc, simbol, alegorie. 4. proverb, sentință, maximă, parabolă

pildulitor -oare *adj.* exemplar, elocvent, grăitor, ilustrativ

pili¹ *vb.* a netezi, a răspălui, a ajusta, a răzui, a cizela, a șlefui

pili² *vb.* a se îmbăta, a se chercheli, a se afuma

pilon *m.* stâlp, suport, picior, pilastru, proptea

pilot *m.* 1. aviator, zburător. 2. conductor, cărmaci

pilota *vb.* 1. a conduce. 2. a reduce viteza

pilulă *f.* tabletă, pastilă

pingea *f.* talpă

pintenat *m.* cocoș

pionler *m.* înainte-mergător, deschizător de drum, inițiator

ilos, -oasă *adj.* evlavios, cuvios, cucernic, religios, credincios

pipă *f.* lulea

pipăl *vb.* a atinge, a palpa; (fig.) a dibui, a bâjbâi, a tatona

piperat, -ă *adj.* 1. picant, condimentat, pișcător. 2. scump, costisitor, exagerat

pierniclt, -ă *adj.* pirpiriu, mărunt, nedezvoltat

pitotă *f.* (pop.) rânză, stomac

piramidal, -ă *adj.* v. colosal

pirat *m.* tâlhar, corsar

piraterie *f.* banditism, jaf, tâlhărie

piron *n.* cui

pironi *vb.* 1. a fixa, a întepeni, a întui, a prinde. 2. a imobiliza, a încremeni. 3. a atânti, a concentra (atenția).

pirostrile *f.* 1. crăcană. 2. cunună, coroană

piroteală *f.* v. picoteală

pirpiriu, -ie *adj.* mic, pipernicit, mărunt, slăbuț, sfrijit

piruetă *f.* rotire, rotogol, învârtitură

pisa *vb.* 1. a zdrobi, a mărunti, a sfârma. 2. a bătători, a bătuci. 3. a săcâi, a plătisi, a cicâli, a agasa, a enerva

pisanle *f.* (înv.) scriere

pisar *m.* (înv.) secretar, diac, grămătic

plăsălog, -oagă *adj.* agasant, săcăitor, plătisitor, enervant, insistent

pisc *n.* vârf, culme, creastă

piscină *f.* bazin, havuz

pisoi *m.* motan, cotoi

pisică *f.* mâtă

pistă *f.* (fig.) curs, făgaș, drum

pistol *n.* revolver

pistona *vb.* a stărui, a insista, a presa

pișca *vb.* 1. a ciupi, a întepa, a mușca. 2. (fig.) a ironiza, a critica

pișicher *m.* (fam.) v. şmecher

pitac *n.* (pop.) ban, gologan, para, sfant

pită *f.* 1. pâine. 2. (fig.) slujbă, funcție, servicii

piti *vb.* (pop.) a (se) ascunde, a (se) feri, a (se) pitula

pitic, -ă *adj.* pipernicit, scund, mic, nedezvoltat; pigmeu

pitoresc, -ească *adj.* colorat, nuanțat, expresiv, variat, încântător

pitula *vb.* v. piti

pitigălat, -ă *adj.* ascuțit, strident, subțire

pivnicer *m.* chelar

pivniță *f.* beci, celar, hrubă

pivot *n.* stâlp, susținere, sprijin, pilon, bază

pivota *vb.* v. roti

pizmaș, -ă *adj.* dușmănos, răutăcios, invidios

pizmă *f.* ură, dușmănie, invidie, gelozie

pizmul *vb.* v. dușmăni

plac *n.* placere, voie, gust, dorință, hatâr, capriciu

placă *f.* 1. tăblită. 2. disc

plachetă *f.* volumăș, culegere, cărtulie

placid, -ă *adj.* blajin, calm, liniștit, impasibil, pasiv, apatic

plafon *n.* 1. tavan, boltă. 2. înăltime, nivel (înalt), limită (maximă)

plafona *vb.* a limita, a restrânge, a mărgini, a delimita, a fixa

plafonieră *f.* lampă

plagă *f.* 1. rană, leziune. 2. flagel, dezastru, pacoste, calamitate

plagia *vb.* a copia, a prelua (un text), a fura (literar)

plai *n.* meleag, regiune, ținut

plajă *f.* 1. litoral, țărm, mal. 2. baie de soare

plan *n.* proiect, schită, schemă, perspectivă, program

plana *vb.* a zbura, a pluti

planetă *f.* 1. astru, stea. 2. zodie, horoscop

planifica *vb.* a programa, a sistematiza, a organiza

planiglob *n.* planisferă, glob, mapamond

planșă *f.* desen, schită

planta *vb.* a sădi, a răsădi

plantă *f.* vegetală

planton *n.* pază, gardă, paznic

planturos, -oasă *adj.* gras, gros, voluminos, împrăștiat

plasa *vb.* 1. a așeza, a situa, a amplasa, a pune. 2. a investi, a destina, a vinde, a oferi

plasament *n.* 1. investire, acordare. 2. slujbă, post

plasă *f.* 1. fileu, rețea, mreajă. 2. sacoșă, sac. 3. cursă, momeală, ademenire

plastic, -ă *adj.* expresiv, evocator, sugestiv, pitoresc

plasticitate *f.* expresivitate, sugestivitate, reliefare, stilizare

plastograf *m.* falsificator, plagiator

plastron *n.* piept (la cămașă)

- plasture** *n.* emplastru, bandaj
- plat**, -ă *adj.* 1. neted, întins, drept. 2. banal, inexpresiv, comun, mediocru
- plată** *f.* 1. achitare, solventă. 2. leafă, indemnizație, remunerație. 3. taxă, tarif, cost
- platformă** *f.* 1. rampă. 2. prispă, tăpșan. 3. (fig.) program, plan, directive
- platitudine** *f.* banalitate, fleacuri, generalități
- platnic**, -ă *adj.* plătit, debitor
- platonic**, -ă *adj.* spiritual, ideatic, idealist, abstract, teoretic
- platosă** *f.* cuirasă, lorică
- platou** *n.* 1. podiș, platformă. 2. taler, tipsie, farfurie (plată)
- plauzibil**, -ă *adj.* verosimil, credibil, admisibil, posibil
- plăcea** *vb.* 1. a conveni, a prefera, a agreea, a iubi, a simpatiza, a satisface. 2. a pofti, a dori
- plăcere** *f.* 1. satisfacție, desfătare, delectare, încântare, bucurie. 2. hatăr, poftă, gust, plac, voie, capriciu
- plăcut**, -ă *adj.* 1. agreabil, satisfăcător, încântător, atrăgător. 2. simpatic, drăguț, estetic, amuzant, îmbietor
- plăies** *m.* 1. străjer, paznic, grănicer. 2. muntean
- plămadă** *f.* 1. aluat. 2. (fig.) creațură, urmaș, progenitură
- plămădeală** *f.* v. plămadă
- plămădi** *vb.* 1. a dospi, a fermenta, a se macera. 2. (fig.) a (se) forma, a zămisli, a făuri, a crea, a plăsmui, a se înfiripa, a se întrupa
- plămân** *m.* bojoc, pulmon
- plănuia** *vb.* a proiecta, a combina, a pregăti, a prepara, a face planuri, a imagina, a preconiza, a intenționa
- plăpând**, -ă *adj.* v. debil
- plăsea** *f.* mâner
- plăsmui** *vb.* 1. a zămisli, a făuri, a crea, a plămădi. 2. a inventa, a imagina, a născoci, a scorni. 3. a falsifica, a contraface, a măslui
- plăti** *vb.* 1. a achita, a depune, a vărsa. 2. a remunera, a retrbuie, a răsplăti. 3. a valora, a face, a prețui.
- 4. a ispăși, a expia, a da satisfacție**
- plângăcios**, -oasă *adj.* v. plângăret
- plângăret**, -eață *adj.* văicăret, smiorcăit, plângăcios; tângitor, miorlăit
- plângător**, -oare *adj.* v. tângitor
- plânge** *vb.* 1. a lăcrima, a boci, a se tângui, a jeli. 2. a deplânge, a compătimi, a regreta. 3. a reclama, a cere, a implora
- plângere** *f.* 1. plâns, plânset, bocit. 2. reclamație, jalbă, cerere, suplică
- plâns** *n.* plânset, lacrimi, lamentație, tânguire
- plânset** *n.* v. plâns
- pleacă** *interj.* ieși, afară, marș, du-te, cară-te
- pleasnă** *f.* sfichi
- pleașcă** *f.* chilipir, baftă, noroc, pomană
- pleavă** *f.* 1. strujele, vânturătură. 2. (fig.) resturi, lepădături, gunoi
- plebe** *f.* gloată, norod, sărăcime
- plebiscit** *n.* referendum, opțiuni
- pleca** *vb.* 1. a porni, a merge, a se duce, a se deplasa, a o lua din loc, a se căra, a se urni, a se depărta. 2. a renunța, a se retrage, a abandona, a părăsi. 3. (refl.) a se îndoii, a se încrina, a se încovoia, a se aplica. 4. a ceda, a se supune, a se preda
- plecat**, -ă *adj.* 1. aplecat, îndoit, încovoiat. 2. (fig.) supus, obedient, umil
- plecăciune** *f.* reverență, temenea, încchinăciune
- pled** *n.* cuvertură, pătură, țol
- pledă** *vb.* a susține, a argumenta, a apăra, a vorbi pentru...
- pledioarie** *f.* susținere, argumentare, cuvântare, discurs pentru...
- plenar**, -ă *adj.* deplin, total, întreg
- plenitudine** *f.* deplinătate, totalitate, integritate, întregime
- pleonasm** *n.* tautologie
- pleoștit**, -ă *adj.* 1. teșit, turtit, lăbărtat, clăpăug. 2. abătut, deprimat, indispus, supărat, descurajat, bleg

pleșcăl *vb.* a clefăi, a molfăi, a pleoșcăi

plesni *vb.* 1. a se sparge, a crăpa, a se rupe, a trosni. 2. a lovi, a pocni, a izbi

pleșcar *m.* chilipirgiu, profitor, afacerist, pomanagiu

pleșuv, -ă adj. chel, gol, golaș

pleșuvie *f.* chelie, calvitie, alopecie

plete *f. pl.* chică, păr (lung)

pletoră *f.* prisos, surplus, exces, abundență

pletoric, -ă adj. 1. sangvin, roșu. 2. pornit, impulsiv, agresiv. 3. încărcat, excesiv

pletos, -oasă adj. lătos

plevușcă f. albitură; fuță

plexiglas *n.* stíplex, sticla organică

plia *vb.* a îndoi, a împături, a strângă

plicticos, -oasă adj. v. plictisitor

plictis *n. v.* plictiseală

plictiseală f. urât, monotonie, plictis, dezgust, enervare, indispoziție, lehamite, sastisire

plictisi *vb.* 1. a se sătura, a se scârbi, a i se ură, a-i ajunge, a se dezgusta. 2. a enerva, a indispune, a cicăli, a pisa, a săcăi

plictisitor, -oare adj. 1. monoton, anost, searbăd, tern, uniform, fastidios, insipid. 2. enervant, agasant, cicălit, supărător, pisălog

plimbă *vb.* a se mișca, a se deplasa (comod), a merge (încet), a trece

plimbare *f.* promenadă, hoină-reală, mișcare, deplasare, trecere

plimbăret, -eață adj. hoinar, umbăret, farniente

plin, -ă adj. 1. doldora, complet, burdușit. 2. grăsuț, durduliu, rotofei

plinătate *f.* plenitudine, încărtură, covârșire

plisa *vb.* a cuta, a îndoi

plisc *n.* 1. cioc, clonț. 2. (fig.) gură, bot

pliseu *n.* cută, pliu

pliu *n.* cută, încrețitură

plivi *vb.* a curăța, a epura (buruieni), a elimina (uscături)

plocat *n.* pătură, învelitoare, tol

plocon *n.* cadou, dar, atenție, peșcheș

ploconeală f. reverență, plecăciune, ploconire, obedientă

ploconi *vb.* a se supune, a se umili, a se temeni, a se încrina, a se căciuli

plod *m.* copil, progenituru, creatură

ploios, -oasă adj. pluvios, umed

plombagină f. carbon, indigou, grafit

plouat, -ă adj. 1. ud, udat, muiat.

2. (fig.) abătut, deprimat, necăjit, amărăt

plugar *m.* agricultor, tăran, sătean

plumb *m.* glonț, proiectil

plumbui *vb.* a sigila, a ștanța

plumburlu, -le adj. gri, închis, sur, cenușiu, înnorat, sumbru, mohorât

plumieră f. penar

pluralitate *f.* multitudine, multiplicitate, diversitate, multime

plus *n.* surplus, prisos

plută *f.* 1. plop. 2. ambarcație (ușoară)

pluti *vb.* 1. a naviga, a flota. 2. a zbura

pluvios, -oasă adj. v. ploios

poală f. fustă, pulpană

poamă f. 1. fruct, röd. 2. (fig.) ticălos, netrebnic, pușlama, becicnic

poantă f. 1. vârf (dans). 2. efect, final, culme (în anecdote)

poartă f. 1. ușă, prag, intrare. 2. defileu, chei. 3. but (fotbal)

poate *adv.* probabil, posibil, eventual

pocal *n.* ulcea, cană, pahar

pocăi *vb.* a se căi, a regreta, a-i părea rău

pocăință f. căintă, regret, mea culpa, recunoaștere (a greșelii)

pocăit, -ă adj. 1. spăsit, umilit. 2. (s.) sectant, credincios

poci *vb.* a urăti, a desfigura, a sluți, a stâlcii

pocinog *n.* bucluc, belea, necaz, încurcătură

pocit, -ă *adj.* slut, diform, hidos, desfigurat, stâlcit

pocitanie *f.* monstru, slujețenie, stârpitură, urâtenie, pocitură

pocitură *f.* v. pocitanie

pociumb *n.* tăruș, par, stâlp, grindă

plocadă *f.* v. pătură

pocni *vb.* 1. a trosni, a plesni, a crăpa, a se sparge, a detuna. 2. a lovi, a izbi

pod *n.* 1. puncte, bac. 2. tavan

podagră *f.* gută

podea *f.* dușumea, pardoseală, parchet

podar *m.* pontonier, brudar

podgorean *m.* viticultor, vier

podî *vb.* a pardosi, a dușumi, a parcheta

podidi *vb.* a năpădi, a copleși, a umple

podină *f.* podea, dușumea

podîș *n.* platou

podîșcă *f.* podeț, punte

podiu(m) *n.* estradă, platformă

podoabă *f.* 1. ornament, decor, decorație, ornamente, găteală. 2. bijuterie, giuvaer

poet *m.* bard, stihitor, versificator, liric

poetic, -ă *adj.* 1. liric, afectiv. 2. visător, romantic. 3. frumos, încântător, minunat

poetiza *vb.* a idealiza, a înnobila, a înfrumuseța

poezie *f.* 1. strofe, versuri, stihuri. 2. farmec, idealism, frumusețe, încântare

polidă *f.* ciudă, necaz, opozitie

poftă *f.* 1. plac, dorință, chef, gust, placere, dispoziție, voie, preferință. 2. toană, capriciu, moft, predispoziție. 3. lăcomie, aviditate

pofti *vb.* 1. a dori, a voi, a aspira, a-i plăcea, a avea chef. 2. a invita, a

chema, a solicita. 3. a îmbia, a oferi, a îndemna. 4. a catadixi, a binevoi

pofticos, -oasă *adj.* lacom, mâncăcios, doritor, poftitor

poftim *interj.* 1. tine!, na! ia! 2. cum?, ce spui?, adică?

poiană *f.* luminiș, pajiște, ochi

poiată *f.* sopron; grajd

pojar *n.* 1. rujeolă. 2. foc, incendiu. 3. căldură, caniculă, arșiță

pojghiță *f.* crustă, coajă, scoartă

polar, -ă *adj.* nordic, septentrional; rece, geros, înghețat

polariza *vb.* a concentra, a strânge, a aduna, a atrage

polei *n.* chiciură; gheuș

poleială *f.* 1. staniol. 2. (fig.) lustru, fătuială, spoială

polemic, -ă *adj.* combativ, incisiv, belicos, critic

policrom, -ă *adj.* multicolor, pestriț, nuanțat

polifonie *f.* contrapunct

poliglot, -ă *adj.* multilingv, plurilingv

poliloghie *f.* vorbărie, flecăreală, retorică

polisemie *f.* polisemantism, plurisemie

polisintetic, -ă *adj.* incorporant

politețe *f.* amabilitate, bunăcuvîntă, atenție, delicatețe, respect

politicos, -oasă *adj.* curtenitor, binecrescut, cuviincios, amabil, decent

polită *f.* 1. cambie, trată. 2. etajeră, raft, policioară

politie *f.* organ de ordine, pază, control

polivalent, -ă *adj.* complex, multivalent, plurivalent

poloboc *n.* butoi, bute, vas

polog *n.* 1. brazdă. 2. mânunchi, grămăjoară, snop

poltron *m.* fricos, laș, mămăligă (de om), molâu

polua *vb.* a altera, a otrăvi, a strica, a degrada, a vicia (mediul)

pom *m.* arbore, copac roditor

- pomadă** *f.* cremă, alifie
- pomanaglu** *m.* chilipirgiu, profitor, pleșcar
- pomană** *f.* 1. milostenie, dar, milă, generozitate, filantropie. 2. chilipir
- pomărit** *n.* pomicultură
- pomenic** *n.* 1. pomenire, litanie, memorial. 2. evidentă, listă, registru, înșiruire
- pomeni** *vb.* 1. a aminti, a menționa, a cita. 2. a se trezi, a se afla, a auzi, a-și da seama, a se vedea, a se găsi
- pomet** *n.* livadă, grădină
- pomeți** *m. pl.* umerii obrajilor
- pomină** *f.* faimă, reputație, (pop.) buh
- pompă** *f.* 1. fast, strălucire, paradă, solemnitate. 2. alai, suită, cortegiu
- pompon** *n.* panaș, moț, ciucure, canaf
- pompos, -oasă** *adj.* 1. solemn, fastuos, măret, ceremonios. 2. retoric, afectat, grandilocvent, pretențios, bombastic
- poncılış** *adv.* pieziș, abrupt, înclinat
- ponderat, -ă** *adj.* echilibrat, măsurat, retinut, cumpătat, calculat, calm
- pondere** *f.* 1. greutate, povară. 2. valoare, importanță, însemnatate
- ponegră** *vb.* a calomnia, a defăima, a bârbi, a înnegri, a compromite
- ponor** *n.* povârniș, răpă, coastă
- ponosă** *vb.* a se degradă, a se uza, a se toci, a se strica, a se roade
- ponta** *vb.* 1. a miza. 2. a marca, a înregistra, a arăta
- pontif** *m.* papă, pontifice, înalt prelat
- pontifical, -ă** *adj.* papal
- pop** *m.* pălimar, par, stâlp
- popasă** *n.* oprire, poposire, odihnă, repaus, pauză
- popă** *m.* preot, reverend, față bisericescă
- poplă** *vb.* a preotă, a hirotonisi
- poplme** *f.* preotime, cler
- poponeță** *n.* 1. sezut, dos, fund. 2. momâie, sperietoare, popondeț
- popor** *n.* neam, norod, națiune, populație, seminție. 2. ceată, multime, gloată
- poposă** *vb.* a sedea, a se opri, a adăsta, a zăbovi
- poprile** *f.* sechestră, retinere
- popula** *vb.* a locui
- popular, -ă** *adj.* cunoscut, simpatizat, agreat, prietenos
- populariza** *vb.* a difuza, a răspândi, a propaga, a face cunoscut
- populație** *f.* locuitori, popor, norod, multime, colectivitate
- porcările** *f.* 1. mizerie, dezordine, murdărie. 2. indecentă, nerușinare, grosolanie, obrăznicie, ticăloșie, cinism
- porcos, -oasă** *adj.* v. obscen
- porcol** *n.* căpită
- poreclă** *f.* supranume, denumire, agrărire, chemare
- porecăll** *vb.* a numi, a supranumi, a-i zice, a-l denumi
- porfiră** *f.* purpură
- pornă** *vb.* 1. a se duce, a pleca, a o lua din loc, a purcede, a se deplasa, a merge. 2. a pune în funcție. 3. a demara, a începe. 4. a stârni, a dezlăntui
- pornire** *f.* 1. plecare, deplasare, mișcare. 2. impuls, îndemn, imbold, avânt, elan. 3. aptitudine, tendință, aspirație, predispoziție, înclinare 4. resentiment, antipatie, dușmănie, înverșunare, furie
- pornografie** *f.* obscenitate, imoralitate, corupție, indecentă
- poros, -oasă** *adj.* spongios, afânat
- port** *n.* 1. veșmânt, îmbrăcăminte, costum, haine. 2. purtare, folosire, utilizare
- portabilă, -ă** *adj.* transportabil, portativ
- portar** *m.* 1. paznic, ușier. 2. apărător (la poartă, în fotbal)
- portavoce** *f.* megafon
- portdrapel** *m.* stegar, (fig.) conducător, șef
- portmoneu** *n.* portofel
- portofoliu** *n.* minister, departament
- portocaliu, -le** *adj.* oranj, morcoviu

portret *n.* 1. chip, imagine (umană). 2. contur, perspectivă

porție *f.* ratie, măsură, câtime

porțiune *f.* parte, bucată, fragment

porumbac, -ă *adj.* pestriț

porumbar *n.* pătul, hambar

porumbel *m.* hulub

poruncă *f.* ordin, dispoziție, comandă; precept, învățatură, îndrumare

porunci *vb.* 1. a ordona, a dispune, a impune, a comanda, a cere, a pretinde 2. a transmite, a comunica, a zice, a spune

poruncitor, -oare *adj.* autoritar, imperativ, energetic

posac, -ă *adj.* morocănos, ursuz, posomorât, încis, mahmur, nesociabil

posadă *f.* trecătoare, defileu, pas

poseda *vb.* a deține, a avea, a dispune, a stăpâni

posesiune *f.* 1. posedare, deținere, stăpânire. 2. avere, moșie, latifundiu. 3. colonie, dominion

posesor *m.* stăpân, deținător, proprietar

posibil, -ă *adj.* 1. probabil, realizabil, cu putință. 2. virtual, eventual, potential

possibilitate *f.* 1. probabilitate, putință, eventualitate. 2. virtualitate, capacitate, facultate. 3. mijloc, mod, cale, sănă

posmag *m.* pesmet

posomorâ *vb.* a se întrista, a se întuneca, a se supăra, a se măhni, a se înnegura, a se înnora

posomorât, -ă *adj.* 1. indispus, îmbufnat, morocănos, mahmur. 2. dezolant, sumbru, întunecat, înnegurat, înnorat

pospăială *f.* lustru, aparență, superficialitate, spoială

post *n.* 1. slujbă, funcție, serviciu, meserie, ocupație. 2. abstinență, înfruntare, abținere, nemâncare, flămânzelă, ajun

posta *vb.* a se aşeza, a se fixa, a se instala, a se plasa, a se protăpi

postament *n.* soclu, piedestal, bază, suport

postată *f.* parcelă, porțiune, bucată

postav *n.* dimie, aba, pănură, stofă

posterior, -oară *adj.* 1. dindărăt, dinapoi, de la spate. 2. ulterior, următor

posteritate *f.* urmași, descendenți, viitorime

posti *vb.* a nu mâncă, a jună

postpus *adj.* enclitic (articul)

postulant, -ă *adj.* pretendent, solicitator, aspirant, solicitant

postulat *n.* axiomă, principiu, normă, lege, premisă

postură *f.* stare, situație, poziție, ipostază, atitudine

poșetă *f.* geantă

poștalion *n.* diligentă

poștaș *m.* factor, poștar, curier

poștă *f.* corespondență, curier

potabil, ă *adj.* băubil, bun de băut

potale *f.* javră, cotarlă

potasiu *n.* kaliu

potcovi *vb.* (fig.) a însela, a trişa, a păcăli

potecă *f.* cărare, cale, cărăruie

potentat *m.* atotputernic, sef, omnipotent, stăpân, autocrat, despot

potență *vb.* a mări, a întări, a intensifica, a ridica, a spori, a accentua

potență *f.* forță, energie, putere, vigoare

potențial, -ă *adj.* virtual, posibil, eventual, probabil, latent

potențial *n.* capacitate, resurse, disponibilitate, randament

poticneală *f.* împiedicare, înfruntare, piedică, rezistență, stăvilă, împotmolire; (fig.) greșeală, încurcătură

poticni *vb.* a se împiedica, a se lovi, a da peste, a cădea a se încurca

potir *n.* cupă, caliciu, pocal

potlogar *m.* pungaș escroc, şarlatan, coțcar, hoțoman

potlogărie *f.* escrocherie, şarlatanie, pungăsie, furtişag

potoli *vb.* a liniști, a domoli, a calma, a tempera, a atenua

potolit, -ă *adj.* 1. liniștit, temperat, calmat, tihnit, calm, domol, bland, așezat. 2. atenuat, slab, ușor, încet, stins, difuz, șters

potop *n.* 1. diluviu, inundație, revârsare. 2. dezastru, catastrofă, prăpăd, urgie. 3. noian, multime, imensitate

potopi *vb.* 1. a îneca, a inunda, a prăpădi. 2. a copleși, a invada, a pustii, a nimicii, a distrugă

potou *n.* tintă, sosire

potpuriu *n.* (fig.) amestecătură, mixtură, välmäşag

potriveală *f.* concordanță, armonizare, congruență, potrivire, acord, corespondență, suprapunere, brodeală, coincidență

potrivi *vb.* 1. a se armoniza, a concura, a corespunde, a se asemăna, a se asemui. 2. a ajusta, a adapta, a aranja, a doza, a-i veni bine

potrivnic, -ă *adj.* ostil, dușmănos, advers, contrar

povarnă *f.* velnită

povară *f.* 1. sarcină, greutate, încărcătură, pondere. 2. chin, trudă, suferință, apăsare

povață *f.* sfat, îndrumare, recomandare, îndemn

povățui *vb.* a îndruma, a călăuzi, a sfătuia, a consilia, a ghida

povârniș *n.* pantă, coastă, deal

povârnit, -ă *adj.* inclinat, abrupt, aplecat, în pantă, lăsat, prăvălit

poveste *f.* 1. naratiune, basm, istorisire, povestire. 2. născocire, scornitură, minciună, brașoave. 3. pătanie, întâmplare, tărășenie

povesti *vb.* a istorisi, a expune, a nara, a relata, a înfățișa, a spune

povestire *f.* istorisire, naratiune, poveste, expunere, relatare; basm

poză *f.* 1. fotografie, ilustrație. 2. atitudine, poziție, ținută

pozitiv, -ă *adj.* avantajos, adecvat, practic, valoros, pragmatic, eficace

pozitivism *n.* pragmatism, practicalism

poziție *f.* 1. situație, așezare, stare. 2. treaptă, rang, ocupație. 3. atitudine, opinie, părere

poznaș *m.* glumeț hâtru, strengar, ghiduș

poznă *f.* 1. glumă, farsă, ghidușie, șotie. 2. năzbătie, gafă, încurcătură, boroboată, pocinog, ispravă

practic, -ă *adj.* 1. folositor, util, eficace. 2. pragmatic, realist, economic

practica *vb.* a exercita, a profesa, a aplica

practicabil, -ă *adj.* 1. aplicabil, util, posibil. 2. accesibil, utilizabil

practică *f.* 1. exercițiu, deprindere, aplicare, exercitare; experiență. 2. obicei, datină

pradă *f.* jaf, hoție, captură, spoliere

praf *n.* pulbere, colb

raftoriță *f.* stropitoare

prag *n.* 1. poartă, ușă. 2. limită. 3. banc, val (de nisip)

pragmatic, -ă *adj.* practic, utilitarist, realist

pramatie *f.* lichea, canalie, jigodie, ticălos, netrebnic

prapur *n.* peritoneu

pravilă *f.* lege, normă, îndreptar, cod

praxiu *n.* apostol

pravoslavic, -ă *adj.* ortodox, dreptcredincios, creștin

praxis *f.* practică, experiență, rutină

praznic *n.* 1. sărbătoare, prăznuire, pomenire. 2. chef, banchet, petrecere, ospăt, festin

prăbuși *vb.* a se prăvăli, a cădea, a (se) surpa, a (se) năruia

prăbușit, -ă *adj.* 1. năruit, surpat, prăvălit, căzut. 2. distrus, descurajat, deznađăjduit

prăda *vb.* 1. a jefui, a spolia, a fura, a despua, a devasta, a depoza. 2. a irosi, a împrăștia, a risipi

prădalnic, -ă *adj.* jefuitor, răpitor, devastator

prădător, -oare *adj.* 1. răpitor, hot, pungaș, borfaș. 2. risipitor, cheltuitor

prăfuit, -ă *adj.* 1. colbuit, prăfos. 2. demodat, perimat, învechit, depășit

prăjeală *f.* 1. prăjire, frigere. 2. rântăș

prăji *vb.* 1. a frige. 2. (fig.) a înșela, a deruta, a duce de nas

prăjit, -ă *adj.* 1. ars, fript. 2. bronzat. 3. înșelat, derutat, fraierit

prăpastie *f.* abis, genune, hău, adânc

prăpăd *n.* 1. catastrofă, urgie, dezastru, calamitate. 2. mulțime, înghesuială, avalanșă

prăpădi *vb.* 1. a nimici, a distrugе, a ruina. 2. a se pierde, a dispăre, a se risipi; a muri

prăpădenie *f.* distrugere, dezastru, urgie, prăpăd

prăpădit, -ă *adj.* 1. distrus, ruinat, nimicit. 2. slăbit, deprimat, jigărīt, anemiat

prăpăstios, -oasă *adj.* 1. abrupt, răpos, accidentat. 2. alarmist, spărios, pesimist

prăsi *vb.* a se reproduce, a se înmulții, a face pui

prăsilă *f.* pui, urmași, copii, descendență

prăși *vb.* a săpa

prăvainic, -ă pieziș, înclinat, abrupt

prăvăli *vb.* 1. a doboră, a dărăma, a prăbuși, a precipita, a năruia, a surpa. 2. a răpune, a supune, a învinge, a îngenunchea

prăvăliș *n.* povăriș, pripor

prăznui *vb.* a serba, a celebra, a sărbători, a petrece

prânz *n.* 1. dejun. 2. amiază. 3. banchet, masă

práslea *m.* mezin; prichindel, tânc

prăsnel *n.* titirez, sfărlează

preacurat, -ă *adj.* neprihănit, virgin, neîntinat, sfânt

preacuvlos, -oasă *adj.* cucernic, evlavios, devot

preainălțat, -ă preamărit, slăvit, prealăudat

preamări *vb.* a omagia, a slăvi, a glorifica, a elogia

preajmă *f.* apropiere, vecinătate, împrejurime

prealabil, -ă *adj.* anticipat, preliminar, anterior, premergător, pregătitor, precedent

preambul *n.* introducere, precuvântare, prefată

precar, -ă *adj.* subred, nerezistent, efemer, debil, instabil, incert

precaut, -ă *adj.* prudent, prevăzător, circumspect, atent

precădere *f.* prioritate, întâietate, preferință

preceda *vb.* a premerge

precedent, -ă *adj.* anterior, antecedent, de dinainte, premergător

precept *n.* normă, regulă, povăță, principiu, poruncă

preceptor *m.* dascăl, educator, preparator

precipita *vb.* 1. a (se) grăbi, a urgența, a zori, a accelera, a iuți. 2. a se depune, a sedimenta

precipitat *n.* depunere, sediment

precis, -ă *adj.* 1. exact, sigur, riguros, categoric. 2. clar, limpede, indiscutabil

preciza *vb.* a stabili, a determina, a fixa, a delimita, a lămuiri

precizie *f.* exactitate, rigoare, determinare

precoce *adj.* prematur, timpuriu, înainte de vreme

preconiza *vb.* 1. a prevedea, a proiecta, a planui, a iniția, a concepe. 2. a indica, a sugera, a arăta

precugetat, -ă *adj.* intentionat, planuit

precum *prep. conj.* 1. cât, ca. 2. după cum, aşa cum, bunăoară

precumpăni *vb.* a prevala, a predomină, a covârși

precumpănitor, -oare *adj.* predominant, preponderent, important

precupeț *m.* negustor, comerciant, afacerist

precupeți *vb.* a se tocni, a pune în cumpănă, a cruța

precursor *m.* înaintaș, predecesor, premergător

precuvântare *f.* prefață, cuvânt-înainte, preambul

preda *vb.* 1. a da, a înmâna, a remite, a transmite. 2. a capitula, a se supune, a se închina. 3. a expune, a comunica, a da lectii

predecesor *m.* v. precursor

predestina *vb.* a meni, a hărzi, a urși, a sorti

predestinație *f.* fatalism, destin, soartă, menire, ursită

predică *f.* cazanie, omilie, îndrumare, morală

predilect, -ă *adj.* preferat, favorit, reținut, ales, dorit

predilecție *f.* preferință, alegere atașament, aptitudine

predispozиie *f.* înclinare, aptitudine, atașament, receptivitate, sensibilitate

predispus, -ă *adj.* înclinat, aplecat, sensibil (la), dotat pentru

predomina *vb.* a covârși, a prevalea, a precumpăni, a domina

predominant, -ă *adj.* prevalent, precumpărător, (mai) important, preponderent

predoslovie *f.* v. prefață

proeminent, -ă *adj.* superior, reputat, predominant

proeminență *f.* superioritate, ascendentă, predominantă

prefabricat, -ă *adj.* semifabricat; (fig.) ticluit, aranjat (dinainte)

preface *vb.* 1. a prechimba, a transforma, a modifica, a schimba. 2. a simula, a ascunde, a ticlui

prefacere *f.* transformare, schimbare, modificare, evoluție, înnoire

prefață *f.* introducere, precuvântare, cuvânt-înainte, predoslovie, preambul

prefăcătorie *f.* viclenie, ipocrizie, fariseism, fătănicie

prefăcut, -ă *adj.* 1. nesincer, viclean, ipocrit, fătănic. 2. contrafăcut, falsificat, simulat, transformat, modificat

preferat, -ă *adj.* favorit, predilect, ales, convenabil, priorită

preferențial, -ă *adj.* avantajat, priorită, de favoare

preferință *f.* opțiune, predilecție, alegere, priorită, precădere

prefigura *vb.* a schița, a sugera, a prezenta, a plănuia, a trasa

prefira *vb.* 1. a presăra, a împărtășia, a risipi. 2. a se furia, a se strecură

pregăti *vb.* 1. a prepara, a găti, a aranja. 2. a instrui, a informa, a învăța, a studia. 3. a preveni, a avertiza, a anunța, a informa

pregătit, -ă *adj.* 1. gata, preparat, gătit. 2. informat, avizat, format. 2. competent, învățat, instruit

pregătitor, -oare *adj.* prealabil, preparator, premergător

preget *n.* odihnă, răgaz, repaus, tihna

pregeta *vb.* v. şovăi

pregnant, -ă *adj.* vizibil, clar, proeminent, expresiv, pronunțat

pregnanță *f.* evidentă, expresivitate, relief

preistoric, -ă *adj.* (fig.) arhaic, învechit, depășit, perimat, demodat

preîntâmpina *vb.* a preveni, a evita a se asigura

prejudecată *f.* preconcepție, eres, închipuire

prejudicia *vb.* a păgubi, a dăuna, a vătăma, a cauza

prejudiciabil, -ă *adj.* păgubitor, nociv, vătămător, dăunător

prejudiciu *n.* neajuns, daună, vătămare, pagubă, știrbire, lezare

prelegere *f.* cuvântare, expunere, conferință; lectie, curs, informare

prelimina *vb.* v. prevedea

preliminar, -ă *adj.* prealabil, premergător, introductiv, pregătitor, anticipat

preliminarii *n. pl.* preparative, anticipări, introducere

prelinge *vb.* 1. a se scurge, a curge (încet), a picura. 2. a se furia, a se strecura, a aluneca

prelua *vb.* v. primi

prelucra *vb.* 1. a modifica, a șlefui, a perfectiona, a înnoi. 2. a analiza, a explică, a expune

prelung, -ă *adj.* 1. lunguiet, alungit, întins, prelungit. 2. migdalat. 3. îndelungat, de durată

prelungi *vb.* 1. a întinde, a lungi, a mări. 2. a dura, a amâna, a tărgăna

prelungit, -ă *adj.* 1. alungit, întins, lung. 2. îndelungat, de durată

prematur, -ă *adj.* pretempurii, precoce, imatur, timpuriu

premedita *vb.* a planui, a intenționa, a gîndi, a pregăti, a pune la cale

premergător, -oare *adj.* anticipat, prealabil, anterior, predecesor

premerge *vb.* v. precedă

premia *vb.* a distinge, a prima, a recompensa

premier *m.* prim-ministru, șeful guvernului, președintele Consiliului de miniștri

premisă *f.* postulat

premiu *n.* distincție, primă, recompenșă

prenume *n.* nume de botez, nume mic

preocupa *vb.* 1. a se interesa, a se îngrijii, a căuta, a-i sta în gând. 2. a absorbi, a reține, a atrage, a captiva, a obseda

preocupare *f.* interes, atenție, absorbire, atașament

preocupat, -ă *adj.* îngrijorat, îngândurat, copleșit

preopință, -ă *m. f.* antevorbitor

preot *m.* popă, părinte, fată bisericescă, cleric, sacerdot, pastor, duhovnic

preoți *vb.* a se popi, a se hirotonisi

preoție *f.* popie, sacerdoțiu

preoțime *f.* cler, popime

prepara *vb.* 1. a pregăti, a găti, a aranja, a produce. 2. a învăță, a da lecții, a studia, a instrui, a medita

preparate *n. pl.* produse, sortimente

preparative *f. pl.* pregătiri, aranjamente, combinații, planuri

preparator, -oare *adj.* s. 1. pregătitor, prealabil, premergător. 2. mediator, profesor, educator

prepeleac *m.* par

prepeliță *f.* pitpalac

preponderent, -ă *adj.* predominant, superior, dominant

preponderență *f.* precumpărare, superioritate, prioritate, predominare, ascendentă, întăiere

prepus *n.* bănuială, presupunere, suspectare

prerogativă *f.* atribuție, competență, drept, privilegiu

presa *vb.* a comprima, a apăsa, a condensa, a strângă, a constrângă

presant, -ă *adj.* urgent, grabnic, imperios, neîntârziat

presă *f.* 1. teasc, tipar. 2. ziare, tipărituri, publicistică. 3. reputație, faimă, renume

presăra *vb.* 1. a împrăștia, a răs-fira, a risipi. 2. a răspândi, a difuza

preschimba *vb.* a schimba, a înnoi, a transforma, a modifica

preschimbăt, -ă *adj.* modificat, înnoit, metamorfozat

prescrie *vb.* 1. a indica, a recomanda. 2. a anula, a se perima, a se stinge (juridic)

prescripție *f.* 1. dispoziție, prevedere, obligație. 2. aviz, indicație, rețetă. 3. anulare, stingere, perimare (jur.)

prescris, -ă *adj.* stins, anulat, suspendat (juridic)

prescurta *vb.* a scurta, a abrevia, a reduce, a condensa, a concentra, a restrângă, a micșora

presimți *vb.* a intui, a simți, a-și da seama

presimtire *f.* intuire, bănuială, anticipare, prevestire, deducție, prezentiment

presiune *f.* 1. apăsare, condensare, strângere. 2. constrângere, obligare, forțare

presta *vb.* a efectua, a face, a executa, a îndeplini

prestabili *vb.* a prevedea, a aranja, a planui, a fixa

prestanță *f.* tînută (remarcabilă), afirmare, prestigiu, vază

prestație *f.* realizare, acțiune, desfășurare

prestidigitator *m.* scamator, iluzionist; abil, şmecher

prestigios, -oasă *adj.* important, reputat, faimos, respectat, însemnat

prestigiu *n.* considerație, faimă, autoritate, vază, reputație, strălucire

presupune *vb.* a bănuui, a crede, a imagina, a-și închipui

presupunere *f.* supozitie, bănuială, ipoteză, presupus, închipuire, prepus, prezumție

preș *n.* carpetă, covoraș, țol

președinte *m.* șef, patron, conducător, căpitanie, președinte

preta *vb.* 1. a se potrivi, a corespunde, a conveni. 2. a consumă, a primi, a admite

pretendent *m.* candidat, aspirant, doritor de...

pretenție *f.* 1. cerință, exigentă, cerere, revendicare. 2. moft, ifos, nazuri

pretențios, -oasă *adj.* 1. exigență, sever, minuțios. 2. mofturos, dificil, năzueros. 3. afectat, strident, încărcat

pretext *n.* subterfugiu, scuză, motiv, prilej, alibi

pretexta *vb.* a motiva, a se scuza, a se susține

pretinde *vb.* 1. a cere, a vrea, a revendica, a reclama. 2. a susține, a afirma, a argumenta. 3. a necesita, a impune

pretins, -ă aparent, fals, aşa-zis, iluzoriu

pretutindeni *adv.* peste tot, oriunde, în toate părțile

preț *n.* 1. valoare, cost, contravalore. 2. plată, tarif, onorariu. 3. importanță, căutare, apreciere

prețios, -oasă *adj.* 1. scump, valoros, căutat. 2. afectat, artificial, nenatural

prețiozitate *f.* pedanterie, afectare, artificialitate

prețui *vb.* 1. a valora, a avea preț (bun), a cântări (mult). 2. a aprecia, a evalua, a estima. 3. a stima, a cinsti, a onora

prețuire *f.* cinstire, apreciere, considerare, stimă, admiratie

prevala *vb.* a predominat, a pre-cumpăni, a domina, a se impune

prevalent, -ă *adj.* v. predominant

prevăzător, -oare *adj.* prudent, precaut, circumspect, atent, grijuilu

prevăzut, -ă *adj.* 1. preliminat, schițat, conceput. 2. previzibil, așteptat, bănuit, scontat. 3. dotat cu, echipat, înzestrat

prevedea *vb.* 1. a anticipa, a se aștepta, a intui, a sconta, a bănuui. 2. a prelimina, a preconiza, a prescrie, a stipula

prevedere *f.* 1. intuiție, anticipare, presimtire, deducție, bănuială, grijă, atenție, prudentă. 2. preliminare, prescriptie, clauză

preveni *vb.* a anunța, a avertiza, a aviza, a înștiința, a informa. 2. a evita, a eluda, a se feri

prevenitor, -oare *adj.* v. amabil

preventiv, -ă *adj.* 1. profilactic. 2. anticipativ, preliminar

preventie *f.* arest preventiv

preventoriu *n.* sanatoriu

prevesti *vb.* 1. a prezice, a anunța, a pronostica, a proroci. 2. a înștiința, a vesti, a anticipa

prevestire *f.* precizare, anticipare, prevenire, pronosticare, avertizare

prevestitor, -oare *adj.* profetic, avertizor, premonitoriu, anticipator

previzibil, -ă *adj.* probabil, de prevăzut, eventual, supozabil

previziune *f.* prezicere, prevedere, anticipare, prognoză

prezent, -ă adj. 1. de față, pe loc, la vedere. 2. actual, contemporan, de azi

prezenta *vb.* 1. a (se) recomanda, a (se) arăta, a (se) înfățișa, a (se) face cunoscut. 2. a oferi, a da, a înmâna. 3. a expune, a vorbi

prezentabil, -ă adj. arătos, bine, atrăgător, îngrijit, frumos, chipeș

prezență *f.* 1. existență, ființare. 2. arătare, înfățișare

rezerva *vb.* a proteja, a apăra, a feri, a păzi, a păstra

rezicător, -oare adj. ghicitor, prevestitor, profet, proroc

rezice *vb.* a proroci, a profeti, a prevesti, a ghici, a profetiza, a pronostica

rezicere *f.* profetiție, prevestire, previziune, oracol, profetie, vestire

rezida *vb.* a conduce, a dirija

rezident *m. v.* președinte

reziuă *f.* ajun, ziua premergătoare

rezuma *vb.* v. crede

rezumat, -ă adj. bănuit, crezut, dedus, ipotetic, presupus

rezumție *f.* 1. ipoteză, bănuială, presupunere. 2. îngâmfare, orgoliu, aroganță

rezumtiv, -ă adj. v. rezumat

rezumțios, -ăoasă adj. arogant, orgolios, îngâmfat, sfidător, obraznic, înfatuat, înfumurat, încrezut

ribeag, -ă 1. rătăcitor, hoinar, vagabond, răzleț. 2. refugiat, exilat, emigrant, băjenar

ribegi *vb.* v. rătăci

ribegie *f.* 1. rătăcire, hoinăreală, vagabondare. 2. exil, refugiu, băjenie, înstrăinare, răzlețire

ricăjit, -ă adj. v. prăpădit

ricepe *vb.* 1. înțelege, a se du-miri, a se lămuri, a percepe, a reține. 2. a cunoaște, a se descurca, a stăpâni

ricepere *f.* 1. înțelegere, percepere, pătrundere, cunoaștere,

orientare. 2. pregătire, capacitate, iscusintă, măiestrie

priceput, -ă adj. capabil, pregătit, destoinic, iscusit, competent, autoritar, abil, experimentat

prichici *n.* pervaz

prichindel *m.* v. copil

pricină *f.* 1. motiv, cauză, vină, pretext. 2. ceartă, neînțelegere, contro-versă, altercație. 3. problemă, chestiune

pricinui *vb.* v. cauza

pricolici *m.* v. strigo

pricopseală *f.* 1. căstig, avantaj, înavutire, profit, chilipir, bunăstare. 2. învățătură, carte, știință, experiență

pricopsi *vb.* v. căstiga

pricopslt, -ă adj. înavuțit, bogat, ajuns. 2. instruit, priceput, învățat

prididi *vb.* a dovedi, a răzbi, a răzbate, a depăși

pridvor *n.* cerdac, tindă, foișor

prielnic, -ă adj. favorabil, avanta-jos, binevenit, binefăcător, oportun

prieten *m.* 1. amic, apropiat. 2. iubit, amant

prietenesc, -ească adj. 1. amical, binevoitor, cordial. prietenos, afec-tuos. 2. sincer, deschis, franc, loial, atașat

prietenete *adv.* amical, prietenos

prietenie *f.* amicitie, frăție, prie-teșug, afecțiune, atașament

prietenos, -oasă adj. amical, amabil, binevoitor, cordial, afectuos

prieteșug *n. v.* prietenie

prigoană *f.* persecuție, oprimare, asuprare, ostilitate, dușmănie

prigoni *vb.* a persecuta, a opri-ma, a asupri, a urmări, a apăsa, a chinui

prihană *f.* păcat, necinste, impuri-tate, vinovătie

prii *vb.* a-i folosi, a-i cădea bine, a plăcea, a conveni

prilej *n.* ocazie, împrejurare, motiv, circumstanță, situație, cauză, pretext

prilejui *vb.* 1. a determina, a fa-voriza, a ocazonia, a cauza, a

principiu, a permite. **2.** a stârni, a pregăti, a pune la cale

prim, -ă adj. întâi, dintâi, originar, primordial

primar, -ă adj. **1.** initial, originar, primordial, primitiv. **2.** fundamental, elementar, esențial

primat n. prioritate, întâietate, primordialitate

primă f. premiu, răsplătă, onorariu

primejdile f. pericol, amenințare, presiune, risc, nesiguranță

primejdios, -oasă adj. periculos, amenințător, riscant, hazardat, contraindicat

primejdul vb. a periclită, a amenință, a risca, a expune

primeneală f. înooire, împrospătate, curătire

primenell f. pl. rufărie, schimburi, albituri

primeni vb. a înnoui, a schimba, a împrospăta, a regenera

primi vb. **1.** a căptă, a dobândi, a obține, a încasa, a recepționa. **2.** a admite, a consimți, a fi de acord, a accepta. **3.** a găzdui

primire f. **1.** obținere dobândire, încasare, receptare. **2.** acceptare, admitere, cooptare, aprobare. **3.** întâmpinare, găzduire

primitiv, -ă **1.** arhaic, străvechi, primordial, nedezvoltat, necivilizat, înapoiat, rudimentar, sălbatic. **2.** stângaci, necioplit

primitivism n. v. barbarie

primitiv, -oare adj. ospitalier, deschis, generos, receptiv

primordial, -ă adj. **1.** originar, întâiul, primul. **2.** esențial, fundamental, primar, principal, important, decisiv, hotărâtor

primordialitate f. v. prioritate

princlar, -ă adj. fastuos, măreț, magnific, pompos, regesc

principal, -ă adj. important, esențial, însemnat, central, nodal, de seamă

principe m. prinț

principesă f. prințesă, domniță

principiu n. **1.** normă, lege, axiomă. **2.** criteriu, concept, credință, precept

prinde vb. **1.** a apuca, a lua, a ține, a pune mâna pe **2.** a cuprinde, a sesiza, a percepe, a înțelege. **3.** a adera, a se lipi, a se agăta, a se anina. **4.** a (se) suda, a (se) închega. **5.** a opri, a captura, a imobiliza. **6.** a face prinsoare, rămășag. **7.** a-i sedea bine, a i se potrivi

prinos n. v. ofrandă

prins, -ă adj. **1.** fixat, legat, lipit. **2.** coagulat, închegat, bătut (lapte). **3.** ocupat, imobilizat, copleșit

prinsoare f. **1.** pariu, rămășag, înțelegere. **2.** arest, închisoare, detinție

printre prep. între, dintre

prințesă f. v. principesă

prinzătoare f. cursă, capcană, laț

prioritate f. întâietate, primat, preponderență, primordialitate

pripă f. grabă, zor, repezeală, presiune, precipitare, pripeală

pripăși vb. a se cuibări, a se oploși, a se aciuia, a se adăposti

pripeală f. v. pripă

pripă vb. a se precipita, a se zori, a se grăbi, a se repezi

pripit, -ă adj. repezit, zorit, nechibzuit, precipitat

pripon m. tăruș, par

priponi vb. a lega, a ataşa, a fixa

pripor n. pantă, povârnîș, clin

prisacă f. stupărie, stupină, albinărie, prisăcărie

prisăcar m. apicultor, stupar

prisăcărit n. albinărit, apicultură

prislop n. trecătoare, pas

prisos n. excedent, surplus, prisosință, belșug, abundență

prisosi vb. a fi în plus, a rămâne, a avea destul, a dispune

prisosință f. belșug, prisos, abundență, îndestulare, disponibilități

prișniț n. compresă, cataplasma

pritoci *vb.* 1. a transvaza, a selecta. 2. a ameliora, a înnobila

privă *vb.* a lipsi, a renunța

privat, -ă *adj.* particular, personal, individual

privată *f.* toaletă, vespasiană, closet

privatiune *f.* lipsă, sărăcie, mizerie

priveghea *vb.* 1. a sta treaz, a păzi, a veghea, a străjui. 2. a îngrijii, a supraveghea

priveghere *f.* veghe, grijă, pază, străjuire

priveliște *f.* panoramă, peisaj, tablou, cadru, perspectivă, vedere, decor

privi *vb.* 1. a se uita, a scruta, a vedea, a căuta. 2. a (se) interesa, a (se) preocupa

privighetoare *f.* filomelă

privilegia *vb.* a favoriza, a avantația, a părtini, a proteja

privilegiu *n.* 1. drept, prerogativă. 2. avantaj, favoare, protecție

privire *f.* 1. vedere căutătură, scrutare, uitătură, ochire. 2. văz, ochi. 3. cercetare, examinare, examen

privitor, -oare *m. f.* spectator

priză *f.* influență, trecere, popularitate

prizărit, -ă *adj.* debil, slab, pipernicit, prăpădit

prizonier *m.* captiv, prins, ostatec

proaspăt, -ă *adj.* 1. fraged, nou, recent, nealterat. 2. odihnit, refăcut, revigorat

prob, -ă *adj.* cinstit, corect, cumsecade

proba *vb.* 1. a dovedi, a certifica, a atesta, a confirma, a verifica. 2. a experimenta, a evidenția

probabil, -ă *adj.* posibil, problematic, virtual, eventual

probant, -ă *adj.* edificator, lămuritor, convingător

probă *f.* 1. dovadă, mărturie, argument. 2. încercare, verificare, examen. 3. mostră, eșantion

probitate *f.* cinste, onestitate, moralitate

problematic, -ă *adj.* nesigur, îndoileinic, incert, ipotetic

problematică *f.* tematică, idei, concepte

problemă *f.* 1. chestiune, subiect, temă. 2. dificultate, complicatie, greutate

proceda *vb.* a acționa, a lucra, a face

procedeu *n.* 1. modalitate, mod, manieră, mijloc, fel. 2. metodă, sistem, soluție

procedură *f.* practică, formalitate, manieră

procenț *n.* 1. sutime, procentaj. 2. dobândă, profit, beneficiu, camătă

proces *n.* 1. judecată, cauză, acțiune. 2. fenomen, desfășurare, transformare

procesiune *f.* alai, convoi, cortegiu, ceremonie

proclama *vb.* a institui, a investi, a decreta

proclamație *f.* manifest, chemare, apel, declaratie

proclet *m.* afurisit, ticălos, blesătemat

procrea *vb.* a face copii, a zămisli, a se reproduce, a naște

procreație *f.* naștere

procura *vb.* 1. a achiziționa, a obține, a face rost de, a găsi, a rostui. 2. a cauza, a pricinui, a oferi, a da naștere

procură *f.* delegație, mandat, împunericire

prodig, -ă *adj.* v. risipitor

prodigios, -oasă *adj.* 1. uimitor, minunat, extraordinar, fantastic, enorm. 2. fecund, bogat, productiv, nesecat

producător, -oasă *adj.* productiv, creator, realizator

produce *vb.* 1. a realiza, a face, a crea, a fabrica, a confectiona, a înfăptui. 2. a rodi, a ivi, a da naștere, a scoate. 3. a provoca, a stârni, a isca, a determina, a impulsiona

productiv, -ă *adj.* 1. rodnic, fertil, mănos, fecund. 2. rentabil, bănos, profitabil

productivitate *f.* rentabilitate, eficacitate, rodnice

productie *f.* 1. realizare, fabricare, confectionare. 2. produs, marfă, bun, bunuri

produs *n.* marfă, bunuri, efecte, producție, realizări

proeminent, -ă *adj.* 1. reliefat, pronunțat, pregnant. 2. deosebit, valoros, eminent, excepțional

proemință *f.* ridicătură, protuberanță, excrescență

profan, -ă *adj.* 1. laic, mirean, lumesc. 2. ignorant, nepriceput, incult

profana *vb.* a pângări, a necinsti, a terfeli, a murdări, a batjocori, a înjosii, a spurca, a viola

profera *vb.* a debita, a rosti, a striga (înjurături)

profesa *vb.* 1. a practica, a exercita, a îndeplini (o meserie). 2. a susține, a afirma (o teză)

profesiune *f.* meserie, ocupație, îndeletnicire

profesor *m.* dascăl, magistru, belfer, îndrumător

profesoral *adj.* didactic, școlăresc, dogmatic, pretentious

profet *m.* proroc, prezcător, prevestitor, vestitor

profetic, -ă *adj.* vizionar, prevestitor, sibilinic

profetiza *vb.* a prezice, a profeti, a prevesti, a prognostica

profeti *vb. v.* profetiza

profetie *f.* prorocire, prezicere, prevestire, prognostic, prognoză, previziune

profil *n.* 1. față, figură, înfățișare. 2. contur, formă, aspect, relief

profilă *vb.* a (se) contura, a (se) desena, a (se) evidenția, a (se) reliefa, a (se) proiecta

profilactic *adj.* preventiv, protector, apărător

profilaxie *f.* prevenire, preîntîmpinare, protecție

profit *n.* avantaj, câștig, beneficiu, folos

profitabil, -ă *adj.* rentabil, avantașos, benefic, util

profitor *m.* speculant, afacerist, bisniștar, învărtit

profund, -ă *adj.* 1. adânc. 2. intens, tare, pătrunzător. 3. serios, temeinic, grav

profunzime *f.* 1. adâncime, adânc. 2. seriozitate, temeinicie, importanță

profuziune *f.* 1. risipă, împrăștiere. 2. belșug, abundență, prisos, lux

progenitură *f.* descendant, urmaș, vîrstă, odraslă, copil

prognoză *f.* previziune, prognostic, prezicere

program *n.* orar, plan, indicator

programa *vb.* a planifica, a prevedea, a organiza

progres *n.* propășire, dezvoltare, înaintare, creștere, mers-înainte

progresă *vb.* 1. a înainta, a propăși, a se dezvolta, a crește, a spori. 2. a evoluă, a se perfecționa, a se înnoi

progresie *f.* creștere, înaintare

progresiv, -ă *adj.* treptat, gradat, ascendent

progresist, -ă *adj.* înaintat, modern, avansat, luminat

prohibi *vb.* a opri, a interzice, a suporta, a îngrădi

prohibit, -ă *adj.* oprit, interzis, ilegal, ilicit

prohibiție *f.* interdicție, oprire, restricție, stopare

prohod *n.* înmormântare, îngropăciune

proiect *n.* 1. plan, program, schită. 2. inițiere, prevedere, preocupare

proiecta *vb.* 1. a plănuia, a pune la cale, a intenționa, a prelimina, a gândi, a preconiza, a contura, a profila. 2. a azvârli, a împrăștia, a prospuma, a arunca

proiecție *f.* reflectare, oglindire, imagine

prolegomene *n. pl.* precuvântare, introducere, prolog

proliferare *f.* înmulțire, sporire, reproducere

prolific, -ă adj. roditor, productiv, fecund

prolix, -ă adj. încâlcit, confuz, neclar, încurcat

prolog *n.* introducere, precuvântare, cuvânt-înainte, prefată, predoslovie

promenadă *f.* plimbare, corso

promisiune *f.* făgăduială, angajament

promite *vb.* a se angaja, a făgădui, a-și da cuvântul, a asigura

promițător, -oare adj. încurajator, asigurător, dătător de speranțe

promotoriu *n.* prelungire, întindere (în mare)

promoroacă *f.* chiciură

promotor, -oare adj. animator, initiator, propulsor

promoție *f.* serie, contingent, generație

promova *vb.* 1. a avansa, a înaista, a progrresa. 2. a trece (clasa), a absolvii, a termina

prompt, -ă adj. imediat, grabnic, repede, operativ, expeditiv, neîntârziat

promotitudine *f.* rapiditate, operativitate, repeziciune

pronaos *n.* nartex, tindă

promulga *vb.* a semna, a sanctiona, a publica (o lege)

pronie *f.* providență, divinitate, cer

pronostic *n.* prezicere, anticipare, prevestire

pronunță *vb.* a rosti, a articula, a comunica, a grăbi, a vorbi, a exprima

pronunțat, -ă adj. accentuat, reliefat, subliniat, evidențiat, pregnant, proeminent

propaga *vb.* 1. a difuza, a răspândi, a împrăștia, a risipi, a iradia. 2. a propovădui, a extinde, a transmite, a semăna

propagandă *f.* difuzare, publicitate

propăși *vb.* a progrresa, a prospera, a se dezvolta, a înaista, a crește

propășire *f.* progres, dezvoltare, înaistare

propensiune *f.* înclinare, aptitudine, atracție

propice *adj.* favorabil, prielnic, binevenit, binefăcător

propoție *f.* 1. raport, relație, conexiune. 2. dimensiune, încredere, suprafață. 3. armonie, potrivire, congruență, echilibru

propoțională *vb.* a potrivi, a armoniza, a echilibra, a doza

propovădui *vb.* a propaga, a predica, a răspândi, a învăța

propozitie *f.* mesaj (scurt), comunicare, afirmare, enunt

proprietar *m.* posesor, deținător, stăpân

proprietate *f.* 1. posesiune, deținere, stăpânire. 2. avut, avere, bunuri. 3. însușire, specific, caracteristică

propriu, -ie adj. 1. personal, particular, individual. 2. caracteristic, specific, distinctiv. 3. adecvat, indicat, nimerit, util

proptea *f.* sprijin, reazem, susținere, protecție, pilă

propti *vb.* a sprijini, a ajuta, a susține, a rezema

propulsa *vb.* a proiecta, a arunca, a trimite, a da avânt, a emite (forte)

propulsiv, -ă adj. stimulator, dinamic, incitant

propune *vb.* a recomanda, a preconiza, a planui, a sugera, a oferi

propunere *f.* sugestie, idee, recomandare, preconizare, programare

proră *f.* bot (la corabie)

proroc *m.* profet, prevestitor

proroci *vb.* a prezice, a prevesti, a preconiza, a profeti, a prevedea

prorogare *f.* amânare

proscrile *vb.* 1. a surghiuni, a exila, a izgoni, a expulza, a ostraciza. 2. a interzice, a opri, a condamna

proscris, -ă adj. v. surghiunit

proslăvi *vb.* a preamări, a omagia, a glorifica, a elogia

prosop *n.* ștergar

prosopopee *f.* personificare

prospect *n.* 1. program, plan. 2. anunț, afiș, publicație

prospecta *vb.* a depista, a detecta, a identifica, a localiza

prospectivă *f.* viitorologie

prosper, -ă *m.f.* înfloritor, opulent, îmbelșugat, îndestulat, cu stare

prospéra *vb.* a propăși, a progresă, a înflori, a se dezvolta

prosperitate *f.* bunăstare, îndestulare, belșug, bogăție, înflorie

prospețime *f.* frâgezime, vitalitate, tinerete, vigoare

prost, **proastă** *adj.* 1. netot, redus, neisprăvit imbecil, nătărău, tâmpit, neghiob, nătâng, nerod, prostănc, stupid, gogoman, zevzec. 2. naiv, credul, fraier. 3. ignorant, neinstruit, nepriceput, primitiv, inculț, înapoiat. 4. rudimentar, defectuos, necorespunzător, nefavorabil, neplăcut, neprielnic, rău

prostănc, -ă *adj.* stupid

prosterna *vb.* a se încrina, a se pleca, a se umili

prostesc, -ească *adj.* 1. stupid, ilologic, nerational, neghiob, inept, netot. 2. mizerabil, primitiv, de rând

prostește *adv.* necugetat, ilologic, stupid, primitiv

prosti *vb.* a se buimăci, a se tâmpăi, a (se) însela, a (se) păcăli

prostie *f.* 1. ineptie, neghiobie, absurditate, tâmpenie, stupiditate. 2. fleac, nimicuri, aiureală

prostime *f.* gloată, multime, săracime

prostire *f.* cearșaf

prostit, -ă *adj.* 1. înselat, păcălit, tras pe sfoară. 2. zăpăcit, năucit, uluit

prostituare *f.* 1. desfrânare, prostitutie, necinstire. 2. înjosire, degradare, pângărire, terfelire, decădere

prostituție *f.* desfrâu, degradare, coruptie, înjosire

prostituată *f.* cocotă, femeie de stradă, târfă, damă

prostovan, -ă *adj.* prostănc, tembel, stupid, nerod

prostrație *f.* apatie

protagonist, -ă *m.f.* actor, corifeu, promotor; (fig.) fruntaș, cap

protector, -oare *adj.* ocrotitor, apărător, pavăză, susținător, sprijinitor

protecție *f.* 1. ocrotire, apărare, sprijin, susținere. 2. pavăză, scut, paza

protegul *vb.* v. proteja

proteic, -ă *adj.* fluctuant, labil, instabil, oscilant, variabil

proteja *vb.* a ocroti, a apăra, a ajuta, a favoriza, a sprijini, a părtini

protest *n.* reclamație, critică, nemulțumire, plângere, jalbă.

protesta *vb.* reclama, a fi nemulțumit, a cărti, a se plângere

protipendadă *f.* elită, nobilime, aristocrație

protocol *n.* 1. ceremonial, formalitate, fast. 2. tratat, acord, document

protocolar, -ă *adj.* ceremonios, formal, ritos

prototip *n.* model, tipar, exemplu

protuberanță *f.* proeminentă, excrecență, relief

protoap *m.* prăjină, pârghie, par

protoapi *vb.* a se posta, a se fixa, a se înfige, a se întepeni

proveni *vb.* a se trage, a se obârși, a izvorî, a rezulta

proveniență *f.* obârșie, origine, sursă, izvor, sorginte

proverb *n.* zicală, zicătoare, parime, spunere

proverbial, -ă *adj.* vestit, arhiconoscut, de pomină, bineștiut

provîdentă *f.* divinitate, Dumnezeu, pronie, cer

providential, -ă *adj.* divin, ceresc, dumnezeiesc, salvator, salutar

provincial, -ă *adj.* regional, rural, local

provincialism *n.* regionalism, ruralism, localism

- provincie** *f.* regiune, ținut
- provizie** *f.* 1. rezervă, stoc, depozit. 2. ratie, tain, portie
- provizoriu**, -le *adj.* temporar, vremelnic, trecător, efemer
- provoca** *vb.* 1. a instiga, a atâta, a excita, a întărâta. 2. a cauza, a declanșa, a produce, a stârni, a determina, a face
- provocator**, -oare *adj.* 1. excitat, atâtător, stimulativ. 2. instigator, seditor
- proxenet** *m.* codoș, pește
- proxim**, -ă *adj.* cel mai apropiat, imediat, nemijlocit
- proximitate** *f.* vecinătate
- prozaic**, -ă *adj.* banal, obișnuit, comun, de rând, șters
- prozaism** *n.* banalitate, plătitudine, proză
- proză** *f.* 1. naratiune, povestire, epică. 2. (fig.) plătitudine, banalitate, prozaism
- prozelit** *m.f.* convertit, adept, emul, ucenic
- prozelitism** *n.* atragere, convertire, atașament (religios)
- prozodie** *f.* versificație
- prudent**, -ă *adj.* prevăzător, circumspect, precaut, atent, grijilu, vigilent
- prudență** *f.* prevedere, precauție, atenție, vigilență, circumspectie
- prunc** *m.* copil, tânăr, minor
- pruncie** *f.* copilărie, imaturitate, județe
- prund** *n.* pietriș, prundiș
- prundar** *m.* codobatură
- prundaș** *m.* 1. codobatură. 2. fluierar
- prundiș** *n.* v. prund
- prurit** *n.* mâncărime
- prusac**, -ă *adj.* 1. nemțesc, german. 2. (fig.) milităros, agresiv
- psalmodia** *vb.* a înnota, a cânta (încet), a murmură, a recita (lent)
- psalt** *m.* dascăl (biserică), cântăreț, cantor
- pseudonim** *n.* (supra) nume (fictiv)
- psihic** *n.* suflet, spirit, viață interioară, structură lăuntrică
- psiholog** *m.* analist, observator
- psihologie** *f.* spiritualitate, mentalitate, psihic
- psihologic**, -ă *adj.* psihic, suflesc, spiritual
- psihopat**, -ă *m.f.* dezechilibrat, suferind, tâncnit, (cam) nebun, smintit
- psihopatie** *f.* deregлare, dezechilibru (psihic), sminteală
- psihoză** *f.* nevroză, surescitare, obsesie, idee fixă
- puber**, -ă *adj.* nubil, necoper, copil
- public**¹ *n.* multime, lume, colectivitate, popor, populație
- public**², -ă *adj.* comun, general, obștesc
- publica** *vb.* a tipări, a edita, a imprima, a scoate
- publicație** *f.* periodic, ziar, tipăritură, organ, foaie, jurnal
- publicist** *m.* jurnalist, ziarist, gazetar
- publicistică** *f.* journalism, ziaristică
- publicitate** *f.* reclamă, anunțuri, propagandă
- puchinos**, -oasă *adj.* v. murdar
- pucioasă** *f.* sulf
- pudic**, -ă *adj.* rușinos, sfios, decent, reținut, nevinovat
- pudoare** *f.* decentă, sfială, rețință, rezerve, inocență
- pudră** *f.* pulbere, praf
- pueril**, -ă *adj.* copilăresc, infantil, naiv, copilăros, imatur
- puf** *n.* 1. scamă. 2. blâniță. 3. pămătuf
- pufăi** *vb.* a furna, a pâcâi
- pufni** *vb.* a izbucni, a tâșni
- pufos**, -oasă *adj.* scămos, afânat, moale
- pugilat** *n.* box, pugilism
- pugilism** *n.* pugilat
- pugilist** *m.* boxer
- puhav**, -ă *adj.* 1. buhăit, gras, obez, umflat. 2. afânat, moale, înoiaț
- puhoi** *n.* torrent, șuvtoi, râu, revărsare, val

pui *m.* progenitură, prăsilă, copil, făt

puiandru *m.* 1. pui. 2. copăcel, puiet

puiică *f.* 1. găinușă, găină. 2. iubită, drăguță

puișor *m.* 1. pui, puiuț, copilaș, tânc. 2. donită. 3. periniță

pulbere *f.* v. praf

pulover *n.* flanel, sveter, jersueu

pulpă *f.* 1. carne. 2. coapsă

puls *n.* 1. pulsătie. 2. ritm

pulsa *vb.* 1. a palpita, a zvâcni. 2. a tresăltă

pulsătie *f.* zvâcnire, palpitație, palpit, ritm, bătaie

pulveriza *vb.* 1. a face praf, a sfârma, a distrugă, a fărâmăță. 2. a atomiza, a vaporiza, a iriza, a difuza

pumn *m.* ghiont

pumnal *n.* stilet, jungher, șis, cutit

punct *n.* 1. loc, parte, limită. 2. moment, stadiu, fază, etapă. 3. categorie, diviziune, paragraf, articol. 4. (interj.) gata

puncta *vb.* a marca, a sublinia, a reliefa, a însemna

punctaj *n.* plan, ordine, succesiune, urmare

punctat, -ă adj. însemnat, marcat; – pistriuat

punctual, -ă adj. riguros, la timp, exact, parolist

punctualitate *f.* exactitate, rigoare, precizie

puncție *f.* întepare, injectare, străpungeră

pune *vb.* 1. a așeza, a depune, a fixa. 2. a așterne, a întinde, a rândui. 3. a alege, a desemna, a însăuna. 4. a obliga, a sili, a constrânge

pungaș *m. v. hot*

pungă *f.* 1. portmoneu, săculeț, pungoci. 2. umflătură, puroi, inflamație

pungăsie *f. v.* escrocherie

punte *f.* 1. pod, podet, trecere. 2. corvetă, bord

pupa *vb.* a săruta, a îmbrățișa, (reg.) a țuca

pupătură *f.* sărut, sărutare, sărutat, pupic

pupăză *f.* cuc armenesc

pupltru *n.* 1. bancă. 2. catedră, birou

pur, -ă adj. 1. curat, nepătat, neamestecat, nativ. 2. neviciat, neprihănăit, imaculat, ingenuu, innocent. 3. ideal, platonic

puradel *m.* copil

purcede *vb.* 1. a pleca, a porni, a se duce. 2. a începe, a proveni, a izvorî

purcoi *n.* grămadă, morman

purgativ *n.* laxativ, curătenie

purifica *vb.* 1. a curăta, a primeni, a înnoii, a împrospăta. 2. a epura, a elimina, a limpezi

puritanism *n.* austeritate, sobrietate, rigorism

puritate *f.* 1. castitate, nevinovăție, inocență, candoare. 2. curătenie, împozite, claritate

puroi *n.* coptură

purolos, -oasă adj. purulent, copt

purpuriu, -ie adj. vișiniu, sângeriu, rubiniu, porfiriu

purta *vb.* 1. a duce, a căra, a transporta. 2. a obișnui, a avea, a arăta. 3. a se comporta, a se manifesta

purtare *f.* conduită, comportament, atitudine, ținută

purtat, -ă adj. uzat, vechi, deteriorat

purtător, -oare adj. 1. aducător, transportor. 2. deținător, posesor. 3. agent

purulent, -ă adj. supurant, copt, puroiat

pururi *adv.* mereu, totdeauna, permanent, continuu, veșnic, neîncetat

puseu *n.* criză, atac

pustă *f.* stepă, câmpie

puștițate *f.* deșert, pustiu, sălbăticie

puștii *vb.* a devasta, a distrugă, a nimici, a ruina, a face praf

pustitor, -oare adj. nimicitor, devastator, distrugător, ruinător

pustiu, -le adj. 1. gol, deșert, necultivat, nelocuit, părăginit, părăsit. 2. zadarnic, fără rost, inutil, fără sens

pustnic m. schimnic, anahoret, ascet, eremit, sihastru

pustnicie f. schimnicie, sihăstrie, asceză, singurătate

pustulă f. bubuliță, coș, furuncul

pușcărlaș m. deținut, condamnat, închis

pușcările f. închisoare, temniță, penitenciar, gherlă, pârnaie

pușlama f. lichea, secătură, debedeu, haimana, canalie

puștan m. băiețandru, copilandru

puștancă f. fetișcană, adolescentă

puști m. băiețan, copilandru, tânc, năpârstoc

puștoalcă f. fetișcană, puștancă, adolescentă

putea vb. 1. a fi în stare, a fi capabil, a avea putere. 2. a fi posibil, a fi permis, a avea voie, a avea dreptul. 3. a se cădea, a se cuveni, a fi potrivit

putere f. 1. forță, tărie, putință, voinicie. 2. vigoare, sănătate, energie. 3. autoritate, stăpânire, cărmuire. 4. împurnicire, competență, valabilitate, valoare, eficacitate

puternic, -ă adj. 1. tare, robust, viguros, zdravăn. 2. intens, viu, pătrunzător. 3. influent, autoritar, dominant, convingător, impozant

putință f. putere, capacitate, posibilitate

putoare f. 1. duhoare, miasmă, infecție. 2. prostituată, femeie stricată. 3. om leneș, jigodie, haimana

putred, -ă adj. 1. stricat, descompus, alterat, putrezit. 2. cangrenat, purulent. 3. corupt, viciat, decăzut, imoral

putrefacție f. descompunere, dezagregare, alterare, putrezire

putregal n. 1. stricăciune, putreziune, descompunere, alterare. 2. viciu, corupție, josnicie

putregălt, -ă adj. v. putred

putrezl vb. 1. a se strica, a se descompune, a se altera. 2. a se cangrena

putreziclune f. 1. mortăciune, cadavră, hoit. 2. corupție, viciu, descompunere

puturos, -oasă adj. 1. infect, rău miroitor, pestilențial. 2. leneș, trândav

puturoșie f. lene, trândăveală, comoditate

puț n. 1. fântână. 2. sondă

puți vb. a duhni, a mirosi(rău)

puțin, -ă adj. 1. nitel, insuficient, neglijabil, oleacă, o târă, mic. 2. redus, firav, scund, mărunț. 3. efemer, trecător, scurt, rar

puținătate f. micime, scurtime

puțintel adv. olecuță, prea puțin, nițeluș

puzderle f. multime, droaie, noian, grămadă

R

rabat *n.* reducere, scăzământ, bonificație

rablat, -ă *adj.* furios, turbat, furibund, nebun, smintit

rable *f.* turbare

rablagit, -ă *adj.* deteriorat, degradat, hodorogit, stricat, ruinat, uzat

rablă *f.* 1. vechitură, ruină. 2. mărtoagă, gloabă

rabota *vb.* a răzui, a netezi

rac *m.* 1. tırbuşon. 2. cancer, neoplasm

racem *m.* ciorchine

rachiu *n.* tuică, vinars, palincă, holercă, (fig.) aghiasmă

racilă *f.* neajuns, cusur, defect, meteahnă, beteșug

racraj *n.* chiuretaj, avort

raclă *f.* sicriu, cosciug

racola *vb.* a recruta, a strânge, a aduna, a reunii

racord *n.* 1. legătură, branșament, înăditură, jonctiune. 2. holendru

rade *vb.* 1. a se bărbieri. 2. a răzui, a curăța. 3. a nimici, a distruge, a reteza

radla *vb.* 1. a difuza, a degaja, a propaga, a împrăștia. 2. a străluci, a lumina. 3. a șterge, a anula, a înălatura, a desființa

radiator *n.* calorifer

radlație *f.* difuzare, degajare, împărtășiere, răspândire

radical, -ă *n. adj.* 1. (n.)rădăcină. 2. esențial, capital, fundamental, total

radical *adv.* complet, din temelie, totalmente, cu desăvârșire

radieră *f.* gumă(de șters)

radios, -oasă *adj.* 1. strălucitor, luminos. 2. fericit, încântat, vesel

rafală *f.* dezlănțuire, răbufnire, bătaie

raflna *vb.* 1. a distila. 2. a înnobila, a perfectiona, a stila

raflnament *n.* 1. finețe, noblete, calitate, bun-gust, distincție. 2. viclenie, perfidie

raft *n.* poliță, etajeră

rage *vb.* a mugii, a urla, a răcni

rai *n.* paradis, eden, cer

rajd *n.* incursiune, raită, trecere

ralon *n.* sector, cartier, parte, secție

raltă *f.* tur, ocol, vizită, raid

ralla *vb.* a adera, a se alătura, a se uni, a fi de acord

ram *n.* 1. cracă, ramură. 2. ramificație, sector, diviziune, secție

ramă *f.* 1. vâslă, lopată. 2. cadru, cercevea, pervaz

rambursa *vb.* a restitu, a înapoia, a reda

ramifica *vb.* a se divide, a se rămuri, a se diviza, a face brațe

ramificat, -ă adj. rămușos, arborescent, divizat

ramificație *f.* diviziune, ramură, braț, parte

ramoleală *f.* senilitate, degradare, îmbătrânire

ramoll *vb.* a se seniliza, a se hodorogi, a se rablagi, a se degrada

rampă *f.* 1. platformă. 2. balustradă, rezemătoare, parapet. 3. barieră

ramură *f.* 1. cracă, creangă, ram. 2. branșă, categorie, specialitate, domeniu

rană *f.* 1. leziune, plagă, vătămătură. 2. suferință, chin, durere

ranchiușă *f.* ură, invidie, pizmă, dușmănie, resentment

randament *n.* 1. capacitate, potential, eficacitate. 2. beneficiu, spor, profit, folos, productivitate

rang *n.* 1. demnitate, titlu, grad. 2. treaptă, funcție, poziție, situație

rangă *f.* bară, drug, cange

raniță *f.* rucsac, bagaj (de spate)

rapace *adj.* hrăpăreț, lacom, nesătuș

rapacitate *f.* lăcomie, egoism, avăritie

rapăń *n.* râie, jeg, murdărie

rapid, -ă adj. 1. iute, repeede, sprinten, ager. 2. grabnic, imediat, prompt, în viteză, neîntârziat

rapiditate *f.* 1. viteză, iuteală. 2. grabă, promptitudine

raport *n.* 1. relație, contact, legătură. 2. relatare, expunere, dare de seamă

raporta *vb.* a referi, a relata, a prezenta, a înfățișa

rapt *n.* furt, jaf, sustragere

rar, -ă adj. 1. distanțat, rarefiat. 2. puțin, deosebit, valoros, ales, scump. 3. (adv.) rareori, arar, uneori, câteodată

rarefiat, -ă adj. rarit, rar, puțin

rareori *adv.* uneori, rar, câteodată, din când în când, arar

rariște *f.* luminiș, răriș, poiană, răritură

raritate *f.* excepție, curiozitate, neobișnuință

rasă *f.* 1. soi, specie, varietate, sort. 2. anteriu

raslal, -ă adj. rasist, segregatiorist

rasoll *vb.* a lucra superficial, de măntuială, a da peste cap

rașpel *n.* pilă

rata *vb.* a pierde, a suferi un eșec, a nu izbuti, a da greș

ratat, -ă adj. 1. neizbutit, neîmplinit, pierdut. 2. eşuat, irosit, necopt

rată *f.* 1. cotă, parte, tranșă. 2. procent. 3. curs, valoare

rateș *n. v. han*

ratifica *vb.* a întări, a aproba, a confirma

rație *f.* porție, tain, parte

raționa *vb.* a chibzui, a judeca, a cîntări, a cugeta, a medita

rationabil, -ă adj. logic, judicios, rezonabil, cuminte, chibzuit, cumpănit

raționaliza *vb.* a limita, a porționa, a restrâng(consumatia)

raționament *n.* judecată, gândire, calcul, argument

rațlune *f.* 1. gândire, minte, inteligență, judecată. 2. temei, motiv, cauză, justificare, îndreptățire, rost

ravagil *n. pl.* pustiuri, distrugeri, pagube, prăpăd

rază *f.* radiație, fâșie, dără, dungă, lumină, strălucire

razle *f.* inspecție, control

razna *adv.* haihui, aiurea

răbda *vb.* 1. a suferi, a suporta, a îndura, a patimii, a tolera. 2. a se abține, a se stăpâni, a se înfrâna

răbdare *f.* pacientă, persistentă, stăruință

răbdător, -oare adj. tenace, stăruitor, rezistent, răbduriu, perseverent

răbduriu, -ie adj. v. răbdător

răboj *n.* 1. semn, însemnare. 2. calcul, socoteală

răbufni *vb.* v. izbucni

răcan *m.* recrut

răceală *f.* 1. gripă, guturai. 2. reținere, rezerve, reticență, apatie, indiferență

răchită *f.* lozie, mlajă

răci *vb.* 1. a se gripe. 2. a refrigeră, a fi rece

răcitor *n.* frigid, frigo, refrigerator

răciuri *f. pl.* piftie

răcnet *n.* urlet, strigăt

răcni *vb.* a urla, a striga, a tipa, a se răsti, a vocifera

răcoare *f.* 1. rece, răcoreală, reneală, (cam)frig. 2. închisoare, temniță

răcori *f. pl.* fiori

răcori *vb.* 1. a se răci, a se face răcoare. 2. (fig.) a se calma, a se liniști, a se potoli

răcoros, -oasă *adj.* reavă, răcoritor, înviorător

rădăcină *f.* 1. radical. 2. sursă, origine, izvor, bază, temei, cauză

rădvan *n.* caleașcă, trăsură, brișcă

răfui *vb.* 1. a se socoti, a lichida, a plăti. 2. a se certa, a se încăiera, a se confrunta, a se lupta

răfulală *f.* confruntare, vendetă, încăierare

răgaz *n.* 1. tihňă, repaus, liniște. 2. timp, răspas, răstimp, păsuire

răget *n.* urlet, răcnet, muget

răgușelă *f.* laringită, disfonie

rămășag *n.* pariu, prinsoare, legămant

rămășiță *f.* rest, relicvă, restanță

rămâne *vb.* 1. a sta, a zăbovi, a nu pleca. 2. a dăinui, a dura, a continua, a prisosi

rămuros, -oasă *adj.* rămurat, crenagos, ramificat

răni *vb.* 1. a leza, a vătăma, a accidenta, a contuziona. 2. a jigni, a ofensa, a umili, a insulta

răpănos, -oasă *adj.* v. nespălat

răpciugă *f.* morvă; mărtoagă, gloabă

răpi *vb.* 1. a fura, a jefui, a prăda, a sustrage, a jecmăni. 2. a încânta, a fermeca, a vrăji

răpitor, -oare *adj.* 1. hrăpăret, jecmănit, prădalnic. 2. minunat, încântător, fermecător

răposa *vb.* a muri, a deceda, a dispărea

răpune *vb.* 1. a ucide, a nimici, a omorî, a desființa. 2. a birui, a înfrângă, a copleși, a răzbi

rări *vb.* a distanță, a spația

rărunchi *m.* rinichi

răsădi *vb.* a planta, a semăna

răsări *vb.* a germina, a se ivi, a crește, a se înălță, a apărea

răsărilt *n.* 1. est, soare-răsare, orient. 2. apariție, ivire, început

răsărit, -ă *adj.* (fig.) valoros, istet, capabil, deosebit

răsăritean, -ă *adj.* oriental, estic

răscoală *f.* răzvrătire, revoltă, rebeliune, răzmerită, insurgență, sedițiune

răscollă *vb.* 1. a răvăși, a scotoci, a scormoni, a stârni. 2. a tulbura, a agita, a răzvrăti, a revolta. 3. a impresiona, a mișca, a emoționa, a zgudui

răscollitor, -oare *adj.* v. impressionant

răscopă, -oaptă *adj.* prăjit, tare

răscroilă, -ă *adj.* tăiat, fasonat, croit, modelat

răscrucă *f.* răspăntie, încrucisare, nod, întretăiere

răscula *vb.* a răzvrăti, a revolta, a atâta

răscumpără *vb.* 1. a plăti, a recompensa, a obține (prin schimb) 2. a face destul, a ispăși, a salva

răscunoscătă, -ă *adj.* v. notoriu

răsfătă *n.* alintare, mânăiere, răzgâială

răsfătă *vb.* 1. a alinta, a dezmierea, a mânăia, a râzgâia. 2. a huzuri, a se lăfăi

răsfătat, -ă 1. alintat, răzgâiat, capricios, prost-crescut. 2. îmbuibat, satisfăcut, arogant

răsfira *vb.* a presăra, a risipi, a dispersa, a răschira

răsfol *vb.* a frunzări, a foileta

răsfrânge *vb.* a reflecta, a oglindii, a repercuta

răspas *n. v.* răgaz

răspăr *n.* 1. opoziție, împotrivire. 2. răfuiala, conflict

răspicat, -ă *adj.* impede, clar, lămurit, hotărât, decis, categoric, ferm

răspândi *vb.* 1. a difuza, a împrăștia, a răsfira. 2. a emana, a radia, a propaga

răspândit, -ă *adj.* 1. împrăștiat, difuzat, întins, risipit. 2. cunoscut, generalizat, reputat

răspântie *f.* răscruce, întretăiere, încrușicare, intersecție, nod

răsplată *f.* recompensă, gratificație, plată

răspopi *vb.* a caterisi, a excomunica

răspunde *vb.* 1. a replica, a riposta, a da răspuns. 2. a corespunde, a satisface, a se potrivi, a garanta. 3. a da socoteală, a fi responsabil

răspundere *f.* responsabilitate, sarcină, obligație, îndatorire

răspuns *n.* 1. replică, ripostă. 2. rezolvare, soluție, dezlegare

răstălmăci *vb.* a deformă, a mistifica, a diforma, a contraface

răsti *vb.* a tipa, a se stropși, a striga, a urla, a se otărî, a zbiera

răstigni *vb.* a crucifica, a martiriza

răstimp *n.* interval, perioadă, durată, răspas

răstit, -ă *adj.* aspru, pornit, repezit, amenintător, ostil, acuzator, mâños

răsturna *vb.* 1. a da peste cap, a prăvăli, a rostogoli. 2. a doborî, a inversa

răsuci *vb.* a rula, a sucii, a învăluți, a încolăci, a rotii, a învârti

răsufla *vb.* 1. a respiră, a lua aer. 2. a se odihni, a fi tihnit, a se destinde. 3. a se scurge, a transpiră, a deconspira

răsuflat, -ă *adj. v.* învechit

răsuflătoare *f.* aerisire, deschidere, gaură

răsuna *vb.* a vui, a ţui, a hăui, a suna, a produce ecou, a vibra

răsunet *n.* 1. ecou, vibrație, rezonanță. 2. vâlvă, faimă, impresie

răsunător, -oare *adj.* 1. vibrant, sonor. 2. impresionant, faimos, memorabil

răschira *vb.* a răsfira, a împrăștia, a difuza, a depărtă

răschitor *n.* depănătoare

răšinoase *f. pl.* conifere

răşlui *vb. v.* desprinde

răşpălul *vb.* a pili

rătăci *vb.* 1. a încurca, a greși, a pierde(drumul). 2. a colinda, a hoinări

rătăcit, -ă *adj.* 1. răzleț, hoinar. 2. tulburat, întunecat, aiurit

rătăcitor, -oare *adj.* pribeg, hoinar, vagabond

rătoială *f.* răsteaiă, stropșeală

rătușcă *f.* boboc

rătez *n.* zăvor, încrizătoare

rău¹ *adv.* incorect, inexact, greșit, nefavorabil, supărător, deplorabil

rău² *n.* neajuns, neplăcere, dezavantaj, nenorocire, suferință, chin

rău, **rea³** *adj.* 1. afurisit, mizerabil, brutal, neomenos, aspru, nedomolit, aprig, crâncen, violent, neîmblânzit, feroce. 2. neplăcut, dăunător, nepotrivit. 3. uzat, rupt, stricat, degradat

răufăcător *m.* ticălos, infractor, delincvent, hot, criminal

răutate *f.* 1. neomenie, violentă, brutalitate, cruzime, sălbăticie. 2. malitie, venin, cinism, sarcasm, ură, rea-voință

răutăcios, -oasă *adj.* 1. dușmănos, ostil, hain, veninos, malitios. 2. ironic, caustic, cinic, arogant

răvaș *n.* scrisoare, epistolă, bilet

răvășeală *f.* dezordine, haos, brambureală

răvăși *vb.* a răscoli, a scotoci, a scormoni, a împrăștia

răzbate *vb.* 1. a reuși, a răzbi, a depăși, a trece (înainte). 2. a străbate, a pătrunde, a se strecura, a ajunge

răzbi *vb.* 1. a răzbate, a înaista, a trece, a depăși. 2. a izbuti, a birui, a

dovedi. 3. a copleși, a cuprinde, a doboră, a înfrângă

războli *vb.* v. luptă

războli *n.* 1. bătălie, luptă, conflagratie, conflict, măcel. 2. ceartă, vrajba, neînțelegere

războinic, -ă *adj.* belicos, agresiv, bătăios, certăret

răzbuna *vb.* 1. a se lumina, a se însenina, a se limpezi. 2. a se răfui, a se revanșa, a plăti

răzbunător, -oare *adj.* revanșard, ranchiuos, vindicativ

răzgâlă *vb.* v. alinta

răzgândi *vb.* a-și schimba părerea, a reveni, a retracta

răzleț, -eață *adj.* rătăcit, disparat, izolat, prieag

răzleți *vb.* v. împrăștia

răzmerită *f.* răscoală, răzvrătire, revoltă, rebeliune

răzor *n.* 1. hat, hotar, ogor, țelină, pârloagă. 2. brazdă, strat

răzui *vb.* a rade, a racla

răzvrăti *vb.* v. răscula

râcă *f.* ceartă, conflict, sfadă, dușmănie, neînțelegere

râcâl *vb.* a scurma, a scormoni, a zgâria, a râma; a zgândări, a irita, a indispune

râde *vb.* a face haz, a hohoti, a se veseli

râie *f.* scabie, rapă

râlos, -oasă *adj.* scabios, rapă, jegos, murdar

râma *vb.* a scurma, a râcâi, a scormoni

râmător *m.* porc

rână *f.* coastă, șold

rânced, -ă *adj.* alterat, stricat, descompus

rânceza *vb.* a necheza

rând *n.* 1. sir, serie, linie, convoi. 2. dată, moment

rândaș *m.* servitor, slujitor, slugă, angajat

rândui *vb.* 1. a aranja, a ordona, a înseria, a alinia, a dispune, a însirui

rânduială *f.* 1. ordine, sir, regulă, normă, canon, dispoziție, aranjare. 2. protocol, ritual, ceremonial, tipic

râni *vb.* a curăța, a scoate gunoiul

rânji *vb.* a se strâmba, a se jimbă, a ricana

rânză *f.* pipotă; stomac

rântăș *n.* prăjeală

râpă *f.* ponor, rovină, surpătură, văgăună

râs¹ *n.* râset, grimasă

râs² *m.* linx

râșni *vb.* a măcina, a fărâma

rât *n.* I. bot, gură. II. ponor, pășune, pajiste

râu *n.* apă (curgătoare), puhoi, vale

râuleț *n.* pârâu

râvnă *f.* 1. silință, zel, hănicie, sărguință. 2. ardoare, pornire, entuziasm

râvni *vb.* a aspira, a dori, a tinde, a jindui, a pofti, a năzui, a lăcomi

râvnitor, -oare *adj.* lacom, avid, doritor, amator

reabilita *vb.* a restabili, a repune (în drepturi)

rea-credință *f.* necinste, perfidie, ipocrizie

reactualiza *vb.* a reînvia, a reînnoi, a reface

reactie *f.* ripostă, replică, răspuns

reactiona *vb.* a replica, a da răspuns, a riposta, a înfrunta

reacționar, -ă *adj.* retrograd, înapoiat, conservator

real, -ă *adj.* adevărat, corect, obiectiv, palpabil, aievea, efectiv

realism *n.* adevăr, concretețe, pragmatism

realist, -ă *adj.* practic, pragmatic, concret, efectiv

realitate *f.* adevăr, existență, materie, obiectivitate

realiza *vb.* 1. a executa, a înfăptui, a efectua, a face, a săvârși, a făuri. 2. a obține, a câștiga, a dobândii. 3. a înțelege, a concepe

realizabil, -ă *adj.* posibil, virtual, potențial, eventual, probabil

realizare *f.* 1. făurire, înfăptuire, împlinire. 2. creație, operă, lucrare

realmente *adv.* efectiv, de fapt, cu adevărat

reaminti *vb.* a reîmprospăta, a rememora

reangaja *vb.* a reprimi

reanima *vb.* a reînsufleți, a reda viații

reapariție *f.* revenire, reivire

reașeza *vb.* a repune, a reordona, a restructura

reavăñ, -ă *adj.* jilav, umed

reazem *n.* 1. rezemătoare, proptea.

2. sprijin, ajutor, pilă

rebarbativ, -ă *adj.* neplăcut, respingător, antipatic, odios

rebegit, -ă *adj.* zgribulit, înfrigurat, înghețat, amortit, slăbit

rebel, -ă *adj.* răzvrătit, nesupus, insurgent, revoltat, potrivnic, recalci-trant

rebeliune *f.* v. răscoală

rebus *n.* şaradă, enigmă

rebut *n.* deșeu, nonprodus

recalcitrant, -ă *adj.* îndărătnic, nesupus, rebel, refractar, protestatar

recapitula *vb.* a rezuma, a sintetiza, a relua, a revădeea

recapitulativ, -ă *adj.* rezumativ, sintetizând

rece *adj.* 1. (fig.) insensibil, indiferent, neutru, impasibil. 2. inert, mort, ţeapă, rigid

recensământ *n.* catagrafie, numărătoare, înregistrare

recent, -ă *adj.* proaspăt, nou, actual

recenzie *f.* cronică, comentar, prezentare(de carte)

recepta *vb.* v. recepționa

receptiv, -ă *adj.* primitor, deschis, sensibil

recepție *f.* 1. primire, reuniune, ospăt, banchet. 2. primire, captare, înregistrare

recepționa *vb.* a primi, a prinde, a capta, a recepta

receslune *f.* declin, decădere, criză

rechema *vb.* a revoca, a retrage

rechizitoriu *n.* învinuire, acuză, inculpare

rechiziție *f.* strângere, adunare, confiscare, sechestrare, preluare

rechiziționa *vb.* v. sechestră

recidivă *f.* recădere, repetare, recurrentă, reversiune

recipient *n.* v. vas

recipisă *f.* chitanță, adeverință, dovdă (scrisă)

reciproc, -ă *adj.* mutual, viceversa

recita *vb.* a declama, a rosti, a spune, a reproduce(versuri)

recitativ *n.* melopee

recăștițiga *vb.* a recăpăta, a reprimi, a recuceri

reclama *vb.* 1. a cere, a revendica, a pretinde. 2. a se plângere, a protesta, a denunța, a demasca. 3. a necesita, a se impune

reclamat, -ă *adj.* părătit, învinovătit, denunțat, demascat

reclamație *f.* plângere, jalbă, cerere, petiție

reclamă *f.* publicitate, anunțuri, afișe

reclădi *vb.* a reface, a reconstrui

recluziune *f.* închisoare, detenție, pușcărie

recognoscibil, -ă *adj.* identificabil, cognoscibil

recolta *vb.* a culege, a strângere, a aduna

recoltă *f.* bucate, rod, produse, cereale

recomanda *vb.* 1. a indica, a preconiza, a prescrie, a propune. 2. a se prezenta, a se arăta

recomandabil, -ă *adj.* oportun, indicat, bun, potrivit, adecvat

recomandare *f.* 1. proponere, prezentare, indicare, preconizare. 2. aviz, sugestie, directivă

recompensa *vb.* a răsplăti, a gratifica

recompensă *f.* răsplătă, gratificatie, plată, compensație, despăgușire

reconcilia *vb.* a(se) împăca, a concorda, a se regăsi

recondiționa *vb.* a reface, a repară, a restabili

reconforta *vb.* a se reface, a se întări, a se întrema

reconfortant, -ă *adj.* întăritor, tonic, fortifiant, recreativ

reconsidera *vb.* a revalorifica, a aprecia

reconstitui *vb.* a restabili, a reface, a recompone, a întregi

reconstrui *vb.* a restaura, a reclădi, a reface, a reconstrui

record *n.* performanță, (mare) succes

recordman *m.* campion, performeur

recrea *vb.* a se odihni, a se destinde, a se reface, a se relaxa, a se deconecta, a se reconforta

creativ, -ă *adj.* v. odihnitor

recreație *f.* destindere, pauză, odihnă, relaxare

recrimina *vb.* a acuza, a învinovali, a reproşa

recrudescență *f.* înrăutățire, intensificare

recrut *m.* răcan, boboc, începător, novice

recruta *vb.* a aduna, a angaja, a atrage; a încorpora

rectangular, -ă *adj.* dreptunghiular

rectifica *vb.* v. corecta

rectificare *f.* 1. corectare, îndreptare. 2. corecță, corectiv, revenire

rectiliniar, -ă *adj.* drept, rectiliniu, ortoscopic

recul *n.* dare înapoi, retragere

reculege *vb.* 1. a-și reveni, a se regăsi. 2. a se concentra, a medita

recunoaște *vb.* 1. a identifica, a ști, a cunoaște. 2. a admite, a mărturisi, a accepta. 3. a deosebi, a distinge, a discrimina

recunoaștere *f.* 1. identificare, acceptare, acord. 2. apreciere, considerație, stimă, prestigiu, faimă

recunoscător, -oare *adj.* obligat, dator

recunoscut, -ă *adj.* 1. identificat, admis, acceptat. 2. consacrat, apreciat

recunoștință *f.* gratitudine, mulțumire, îndatorire (morală)

recupera *vb.* a recăstiga, a recăpăta, a obține, a redobândi

recurență *f.* revenire, repetare, recidivă

recurge *vb.* a apela la, a solicita, a cere. 2. a folosi, a utiliza

recurs *n.* 1. cerere, solicitare. 2. apel, contestare (juridică)

recuza *vb.* a respinge, a refuza, a nega, a tăgădui

recviem *n.* serviciu funebru, misă

recuzită *f.* ustensile (în spectacole)

reda *vb.* 1. a restitu, a înapoia, a da înapoi. 2. a reproduce, a reprezenta, a oglindi, a înfățișa, a exprima, a reflecta

redacta *vb.* a compune, a elabora, a formula, a scrie, a concepe

redempție *f.* mântuire, renaștere

redeștepta *vb.* a trezi, a suscita, a reînvia, a reanimă, a reaminti, a evoca

rediu *n.* v. crâng

redresa *vb.* a remedia, a îndrepta, a reface, a înviora, a remonta

reduce *vb.* 1. a micșora, a scurta, a diminua, a scădea, a împuțina. 2. a descrește, a atenua, a încetini.. 3. a limita, a mărgini, a rezuma. 4. a constrânge, a obliga, a sili

redus, -ă *adj.* 1. micșorat, scăzut, restrâns, limitat. 2. mărginit, prost

reducere *f.* 1. micșorare, scădere, diminuare, limitare. 2. ieftinire, rabat

redundant, -ă *adj.* v. superfluu

redutabil, -ă *adj.* tare, puternic, forte, temut, vajnic

redută *f.* fortăreață, bastion, fort

reface *vb.* 1. a reconstrui, a redresa, a restaura, a restabili, a remedia. 2. a se întrema, a se însănătoși, a se înviora, a se întări

referat *n.* raport, dare de seamă, informare

referendum *n.* plebiscit, vot, votare

referi *vb.* a relata, a informa, a raporta

referință *f.* relatare, informare, lămurire, explicare

referitor *adv.* privind, în privință, relativ la, privitor la, în ceea ce privește

reflecta *vb.* 1. a răsfrânge, a oglindi, a reda, a repercuta, reprezenta. 2. a cugeta, a gândi, a medita, a chibzui, a judeca

reflector *n.* projector

reflectie *f.* cugetare, gând, meditație, cuget, părere

reflex *n.* 1. reacție, replică, răspuns. 2. scăpare, lucire, oglindire. 3. reacție, automatism

reflexie *f.* 1. răsfrângere, reflectare, repercutare. 2. cugetare, opinie

reflexiv, -ă adj. gânditor, meditativ, cugetător

reflux *n.* 1. marea. 2. descreștere, regres, declin

reforma *vb.* 1. a modifica, a reface, a înnovi, a primeni. 2. a scoate din uz, a da deoparte

reformat, -ă adj. 1. calvin, lutheran. 2. refuzat, eliminat, scos din uz

reformă *f.* schimbare, transformare, înnovare

refracta *vb.* a răsfrânge, a abate, a devia, a modifica

refractar, -ă adj. îndărătnic, nesupus, rebel, recalcitrant, potrivnic

refracție *f.* răsfrângere

refren *n.* reluare, repetare, leitmotiv, ritornelă

refrigeră *vb.* a răci, a îngheța

refugia *vb.* a pleca, a fugi, a se adăposti, a pribegi

refugiu *n.* 1. fugă, pribegie, adăpostire. 2. alinare, consolare, împăcare

refula *vb.* a respinge, a împinge, a deplasa

refulat, -ă adj. 1. respins, împins, alungat (în subconștient). 2. reprimat, retras

refuz *n.* renunțare, respingere, negare, denegare

refuza *vb.* a respinge, a nu accepta, a nu voi, a renunța, a se priva

regal, -ă adj. 1. regesc, imperial, măret. 2. (n.) banchet, ospăt (mare)

regalist, -ă adj. monarchist

regalitate *f.* monarhie, regat, domnie

regat *n.* v. regalitate

regăsi *vb.* a revedea, a reveni, a întâlni iar, a se revedea, recunoaște

rege *m.* suveran, monarh, domitor, domn, vodă

regenera *vb.* a reface, a înnovi, a crește, a împrospăta, a înviora

regenerator, -oare adj. înnuoitor, primenitor

regență *f.* locotenentă

regesc, -ească adj. regal, domnesc, monarchic, maiestuos, măret, solemn

regie *f.* 1. montare, înscenare, punere în scenă, conducere (artistică)

regim *n.* 1. guvernare, putere (supremă), formă de guvernământ. 2. orânduire, sistem. 3. fel, gen, mod, manieră. 4. relație, raport (gramatical). 5. dietă

regnă *f.* 1. suverană. 2. matcă. 3. damă (șah)

regionalism *n.* provincialism

registru *n.* 1. condică, catastif, jurnal. 2. sertar, ūber, ventil. 3. scară muzicală, ambitus

reglune *f.* ținut, zonă, loc, teren, meleag, teritoriu

regiza *vb.* a monta, a pune în scenă, a organiza, a conduce

regla *vb.* 1. a aranja, a potrivi, a pune la punct. 2. a dirija, a comanda

reglementa *vb.* 1. a legaliza, a legifera, a norma. 2. a orândui, a regla, a aranja

reglementar, -ă adj. legal, statutar, oficial

regres *n.* declin, decădere, descreștere, reflux, involuție

regret *n.* remușcare, căintă, penitență, pocăintă

regreta *vb.* a se căi, a-i părea rău, a avea remușcări

regretabil, -ă *adj.* supărător, neplăcut, condamnabil

regrupa *vb.* a (se) reuni, a (se) strângă, a (se) aduna

regulament *n.* statut, normă, lege, îndreptar, dispoziție

regulamentar, -ă *adj.* v. reglementar

regularitate *f.* ritmicitate, uniformitate, sistematizare

regulariza *vb.* a sistematiza, a norma, a ordona

regulat, -ă *adj.* ritmic, sistematizat, ordonat, armonios, echilibrat

regulă *f.* normă, lege, rânduială, uzantă, disciplină, canon

relat, -ă *adj.* dungat, vărgat, zebrat

reiești *vb.* a rezulta, a decurge, a izvorî, a deriva, a urma

reimprima *vb.* a republica, a retipări

reîncarnare *f.* metempsihoză

reîlera *vb.* a repeta, a relua

relata *vb.* a raporta, a prezenta, a expune, a povesti, a descrie, a istorisi

relatare *f.* 1. expunere, povestire, prezentare. 2. afirmație, teză, susținere

relativ, -ă *adj.* 1. aproximativ. 2. (adv.) cu privire, privitor la

relație *f.* 1. legătură, raport, conexiune, contingă, contact. 2. informație, cunoștință

relaxa *vb.* 1. a se odihni, a se desfinge, a se recrea. 2. a slăbi, a reduce

relega *vb.* v. expulza

releva *vb.* v. semnală

relicvă *f.* rămășiță, vestigiu, urmă; (pl.) moaște

relief *n.* configurație, conformație, contur, formă

rellefa *vb.* 1. a profila, a contura. 2. a accentua, a sublinia, a evidenția, a releva

religie *f.* cult, confesiune, rit, credință

religios, -oasă *adj.* 1. bisericesc, duhovnicesc, spiritual. 2. evlavios, cuviros, pios, credincios

remania *vb.* a reface, a repară, a reînnoi, a restabili

remarca *vb.* 1. a observă, a distinge, a băga de seamă, a constată. 2. a se evidenția, a se deosebi, a se singulariza. 3. a spune, a zice, a susține

remarcabil, -ă *adj.* admirabil, excentic, deosebit, însemnat, minunat, proeminent, distins, valoros

remarcă *f.* precizare, observație, subliniere, notă, consemnare

remedia *vb.* a îndrepta, a redresa, a reface, a repară, a amelioră, a îmbunătăți

remediu *n.* leac, medicament, doctorie

rememora *vb.* a rearăminti, a repeta, a reconsideră

reminiscență *f.* rămășiță, rest, urmă

remite *vb.* a preda, a da, a înmâna, a încredința

remilent *m.* girant

remiză *f.* 1. comision, avantaj. 2. rabat, reducere. 3. sopron, garaj

remonta *vb.* a redresa, a reface, a învioră, a se însănătoși

remorca *vb.* a ataşa, a lega, a trage, a duce (cu sine), a tracta

remunera *vb.* a retribui, a răsplăti, a plăti, a onora, a salariza

remuneratie *f.* retribuție, plată, onorariu, salariu, remunerare

remușcare *f.* regret, căință, părere de rău, mustrare de cuget

renal, -ă *adj.* nefritic, de rinichi

renaștere *f.* reînviere, redeschepțare, înnoire, avânt, elan, înălțare, înflorire

renega *vb.* a tăgădui, a repudia, a nega, a respinge, a recuza, a refuza, a contesta

renghi *n.* farsă, păcăleală, festă

renova *vb.* a reface, a restaura, a reînnoi, a reconstrui, a moderniza

rentabil, -ă *adj.* avantajos, convenabil, profitabil, productiv, remuneratoriu, spornic

rentabilitate *f.* beneficiu, câștig, avantaj, profit

renume *n.* faimă, prestigiu, celebritate, glorie

renumit, -ă *adj.* vestit, reputat, prestigios, famos, ilustru, strălucit

renunța *vb.* a abandona, a ceda, a se priva, a se lipsi, a-și refuza

repara *vb.* a drege, a îndrepta, a corecta, a reface, a renova, a remedia

reparație *f.* 1. remediere, refacere, depanare, îndreptare. 2. despăgubire, compensație, recompensă

repartiție *f.* distribuire, atribuire, acordare, împărțire

repartiza *vb.* a distribui, a atribui, a împărți, a acorda, a afecta, a da

repaus *n.* pauză, odihnă, răgaz, astămpăr, răspas, farniente

repauza *vb.* a muri, a dispare, a sucomba, a da ortul popii

repede *adj. adv.* I. (*adj.*) iute, rapid, sprinten, grăbit, prompt. II. imediat, îndată, grabnic, degrabă

reper *n. v.* semn

repercusiune *f.* urmare, consecință, răsfrângere

repercuta *vb.* a se răsfrângere, a avea urmări, a se extinde, a se resimți, a reflecta

reprotoar *n.* indice, catalog

repertoriu *n.* 1. catalog, indice. 2. opere, creații (dramatice). 3. program

repeta *vb.* a relua, a reproduce, a recapitula, a răszice, a memoriza

repetiție *f.* reluare, recapitulare, reproducere, repetare

repezeală *f.* grabă, iuteală, goană

repezi *vb.* 1. a se arunca, a se năpusti, a se azvârli, a da buzna. 2. a brusca, a muștrului

repeziciune *f.* rapiditate, vitează, iuteală, goană, repezeală, sprinteneală

repezit, -ă *adj.* iute, nestăpânit, năvalnic, precipitat

replica *vb.* a răspunde, a riposta, a întoarce (vorba)

reprehensiune *f. v.* condamnare

represiune *f.* reprimare, îñăbușire, curmare, sugrumare

reprezenta *vb.* 1. a înfățișa, a ilustra, a reda, a exprima, a oglindii. 2. a însemna, a simboliza, a constitui, a personifica, a marca, a fi

reprezentant, -ă *m.f. v.* delegat

reprezentativ, -ă *adj.* caracteristic, specific, semnificativ, ilustrativ

reprezentație *f.* spectacol

reprima *vb.* a îñăbuși, a curma, a stopa, a sugrumă (o manifestare)

repriză *f.* rundă, mitan, tur

reproba *vb.* a condamna, a dezaproba, a critica, a blama

reprobabil, -ă *adj.* criticabil, blamabil, condemnabil, incaret

reproduce *vb.* 1. a copia, a multiplifica, a reda, a repeta. 2. a (se) înmulții, a se prăsi, a procrea

reproducție *f.* 1. înmulțire, prăsire, procreare. 2. prăsilă, puiet

reproș *n.* imputare, recriminare, dojană, mustare, reprehensiune

reproșa *vb. v.* obiecta

repudia *vb.* a renega, a respinge, a refuza, a tăgădui

repugna *vb. v.* dezgusta

repugnant, -ă *adj.* detestabil, respingător, dezgustător, oribil,josnic

repulsie *f.* dezgust, aversiune, antipatie,oroare

repurta *vb.* a dobândi, a câștiga, a obține, a cucerii, a realiza

reputat, -ă *adj.* renumit, famos, celebru, vestit, prestigios, consacrat

reputație *f.* faimă, renume, prestigiu, popularitate, autoritate

resemna *vb.* a se împăca, a se supune, a accepta, a suporta, a se resigna

resentiment *n.* antipatie, pornire, repulsie, revoltă

resimți *vb.* a se repercuta, a simți, a avea urmări

resort *n.* 1. mecanism, mașinărie, arcuri. 2. domeniul, sector, secție. 3. atribuție, sarcină

respect *n.* considerație, stimă, deferență, cinste, prețuire

respecta *vb.* 1. a prețui, a stima, a onora, a cinsti, a aprecia. 2. a urma, a satisface, a îndeplini

respectabil, -ă *adj.* 1. stimabil, onorabil, vrednic. 2. impozant, considerabil, impresionant, imens

respectuos, -oasă *adj.* politicos, deferent, condescendent

respingător, -oare *adj.* dezagreabil, neplăcut, dezgustător, repugnant, antipatic, urât

respinge *vb.* 1. a refuza, a repudia, a recuza, a dezaproba, a nu voi, a nu primi, a nu admite. 2. a alunga, a bate, a risipi, a înfrângé

respira *vb.* 1. a răsufla, a sufla. 2. a se odihni, a face pauză

responsabil, -ă *adj.* 1. răspunzător, obligat, angajat. 2. gestionar

responsabilitate *f.* răspundere, angajare, sarcină, datorie

rest *n.* 1. rămășită, deșeu. 2. rezstanță, datorie, obligație

restabili *vb.* 1. a reface, a restatori, a restaura, a recompone. 2. a se însărătoși, a se întrema

restant, -ă *adj.* rămas, întârziat, în urmă

restanță *f.* 1. rest, rămășită. 2. datorie, obligație

restatori *vb.* restabili

restaura *vb.* 1. a reface, a repară, a restabili, a reconstitu. 2. a reîntronă

restaurant *n.* local (de consumație), bufet, bar, ospătărie, bistrou

restitui *vb.* a înapoia, a întoarce, a rambursa, a returna

restrictie *f.* restrângere, îngrădire, limitare, rationalizare, limită

restrîște *f.* cumpănă, necaz, neajuns, tristețe

restrânge *vb.* 1. a limita, a împuțina, a micșora, a diminua, a reduce. 2. a circumscrie, a mărgini

restructura *vb.* a reorganiza, a modifica, a înnoi

resurecție *f.* reînviere, Renaștere, reparație, redeșteptare

resursă *f.* mijloc, venit, posibilitate, surse, fonduri

resuscita *vb.* v. reînvia

reședință *f.* rezidentă, sediu, centru

retenție *f.* reținere, oprire, blocare

retevei *n.* scurtătură, zburătură, bucată (de lemn)

reteza *vb.* a tăia, a ciunti, a curma, a trunchia, a scurta

reticent, -ă *adj.* reținut, rezervat, retras, tăcut

retor *m.* orator

retoric, -ă *adj.* afectat, emfatic, grandilocvent, pompos, pretentios, bombastic, umflat

retracta *vb.* 1. a retrage, a dezice, a nega, a tăgădui. 2. a se strânge, a se contracta

retrage *vb.* 1. a lua înapoi, a scoate, a aduce (la sine). 2. a da înapoi, a se separa, a se izola, a pleca. 3. a retracta, a anula, a nega

retranșa *vb.* a se fortifica, a se apără

retras, -ă *adj.* 1. solitar, singuratic, singur, izolat. 2. dosnic, deoparte

retribul *vb.* a plăti, a salariza, a remunera, a onora, a recompensa

retribuție *f.* salariu, plată, remuneratie, onorariu, indemnizație

retroceda *vb.* a înapoia, a restitu, a da înapoi

retrograd, -ă *adj.* înapoiat, conservator, învechit, depășit, ruginit

return *n.* întoarcere, revenire, reîntoarcere

returna *vb.* 1. a reveni, a se întoarce. 2. a retrimit, a înapoia

retuș *n.* corectare, îndreptare, ajustare, îmbunătățire

rețea *f.* 1. fileu, plasă, împletitură, mreajă. 2. combinatie, lucrătură, intrigă. 3. sistem, structură, organizare

rețetă *f.* prescriptie

reține *vb.* 1. a opri, a împiedica, a stăpâni, a aresta. 2. a păstra, a popri, a nu restitu. 3. a ține minte, a memora. 4. a se abține, a se stăpâni, a se înfrață

reținere *f.* 1. oprire, poprire, arestare. 2. înfrânare, continentă, abstinență, stăpânire (de sine). 3. măsură, echilibru, reticență, rezervă, răceală

reuni *vb.* a întruni, a aduna, a strângi, a regrupa, a asambla, a conexa

reuniune *f.* 1. întrunire, adunare, grupare. 2. asociație, societate. 3. gală, recepție, petrecere, banchet, ospăt

reușii *vb.* a izbuti, a izbândi, a răzbi, a avea succes

reușită *f.* biruință, succes, izbândă, victorie, realizare

revanșă *f.* răfuială, răzbunare, confruntare, dispută

revanșard *m.* răzbunător, vindicativ, războinic

revârsa *vb.* a deborda, a inunda, a năvăli, a (se) răspândi

revârsat *n.* zori, răsărīt

revedea *vb.* 1. a reîntâlni, a regăsi, a se vedea. 2. a revizui, a reexamina, a controla, a verifica, a corecta, a ameliora. 3. a recapitula, a repeta

revela *vb.* v. dezvălu

revelator, -oare *adj.* semnificativ, grăitor, surprinzător, nou

revendica *vb.* a pretinde, a cere, a reclama

reveneală *f.* jilăveală, umezeală

reveni *vb.* 1. a se întoarce, a se înturna, a reapărea, a se înapoia, a se returna. 2. a se regăsi, a se trezi, a-și recăpăta cunoștința, a se însănătoși, a se întrema. 3. a revoca, a retracta, a retrage. 4. a i se cădea, a-i reveni, a acorda

revent *n.* rubarbă

reverendă *f.* anteriu

reverență *f.* plecăciune, temenea, compliment, încinăciune

reverențios, -oasă *adj.* respectuos, ceremonios, deferent, politicos

reverie *f.* visare, meditare, îngândurare

revers *n.* dos, altă fată

reverslune *f.* întoarcere, revenire, recidivă

reviriment *n.* înviorare, împrospătare, înnoroare

revistă *f.* publicație, periodic, foaie

revizie *f.* control, verificare, revizuire, reexaminare

revizor *m.* controlor, inspector, verificator

revizul *vb. v.* verifica

revizuit, -ă *adj.* 1. controlat, verificat, reexaminat, revăzut. 2. ameliorat, îmbunătățit, înnoit, actualizat

revoca *vb. v.* anula

revoltă *f.* 1. răscoală, răzmerită, răzvrătire, rebeliune, sedițiune. 2. indignare, furie, pomire, protest

revolut, -ă *adj.* 1. terminat, încheiat, sfârșit. 2. răsfrânt, întors (vegetală)

revolver *n.* pistol, armă

revoltător, -oare *adj.* scandalos, infam, mizerabil, joscic, cinic

revoluție *f.* 1. răscoală, răzvrătire, revoltă, răzmerită, rebeliune. 2. înnoire, schimbare, transformare. 3. rotație

rezema *vb. v.* sprijini

rezemătoare *f.* 1. spătar, spetează. 2. balustradă, parapet, rampă, reazem

rezerva *vb.* 1. a reține, a păstra, a opri. 2. a hărăzi, a destina

rezervat, -ă *adj.* reținut, stăpânit, cumpătat, socotit, moderat, sobru, prudent, rațional, discret

rezervă *f.* 1. provizii, fonduri, depozit. 2. reținere, reticență, răceală, stială, jenă, neîncredere, modestie

rezervor *n.* bazin, cazan, recipient

rezida *vb.* a consta, a sta, a se afla, a fi

rezidență *f.* reședință, sediu, domiciliu

rezilia *vb.* a anula, a desface, a contramanda

rezista *vb.* 1. a se opune, a se împotrivi, a se ține tare, a nu ceda. 2. a dăinui, a dura, a persista

rezistent, -ă adj. tare, trainic, durabil, viabil, zdravăn, tenace, forte

rezistență f. 1. opozitie, împotrivire. 2. trăinicie, tărie, durabilitate

rezolut, -ă adj. v. hotărât

rezoluție f. hotărâre, decizie, încheiere, concluzie

rezolva vb. a dezlega, a soluționa, a hotărî, a lămuri, a transa, a desluși, a aranja

rezon n. motiv, temei, justificare

rezonabil, -ă adj. 1. rational, cumpănit, cuminte. 2. acceptabil, convenabil

rezonanță f. răsunet, ecou, ton, timbru, sonoritate

rezulta vb. 1. a reiești, a decurge, a urma, a proveni, a se trage, a deriva. 2. a (se) degaja, a se desprinde

rezultat n. urmare, consecință, efect, rod, concluzie

rezuma vb. 1. a condensa, a concentra, a sintetiza, a prescurta. 2. a limita, a mărgini, a reduce

rezumativ, -ă adj. succint, sintetic, recapitulativ

rictus n. grimasă, strâmbătură, jimbătură

rid n. zbârcitură, cută, creț

ridat, -ă adj. cutat, smochinit, brăzdat, boțit

ridica vb. 1. a înălța, a săltă, a sui, a urca, a zidi, a construi. 2. a mări, a majora, a spori, a crește. 3. a răscula, a provoca. 4. a înălătura, a anula

ridicătură f. deal, înălțime, dâmb

ridicol, -ă adj. 1. rizibil, caraghios, comic, buf, absurd. 2. derisoriu, neglijabil, minor

ridiculiza vb. a lua în râs, a satiriza, a-și bate joc

rigă m. 1. crai, rege. 2. popă

rigid, -ă adj. întepenit, imobil, dur, inflexibil, țeapă, scorțos, aspru

rigiditate f. 1. fixitate, întepeneală, duritate. 2. severitate, austерitate, intransigentă, formalism

rigilă f. linie, liniar

rigoare, f. 1. severitate, asprime, strictete. 2. exactitate, precizie

rigolă f. igheab, sănătate, sănătuleț

riguros, -oasă adj. 1. aspru, sever, inflexibil, strict. 2. precis, exact, meticulos

rima vb. 1. a versifica, a compune.

2. a se potrivi, a corespunde

rindelui vb. a netezi, a da la rindea, a fătu

riposta vb. a replica, a răspunde, a reacționa

ripostă f. răspuns, replică, reacție, opozitie, critică

risc n. pericol, primejdie, expunere, incertitudine

riska vb. a se expune, a se hazarda, a fi în primejdie, a se avenatura, a cuteza, a fi temerar

riscant, -ă adj. periculos, avuturos, hazardat

risipă f. irosire, distrugere, părăduială, prăpăd, pagubă, cheltuiulă

risipi vb. 1. a împrăștia, a irosi, a spulbera, a părădui, a cheltui. 2. a arunca, a respinge, a pune pe fugă, a frângă. 3. a distruga, a surpa, a ruina, a nimici

risipitor, -oare adj. cheltuitor, mână-spartă

rit n. 1. ritual, rânduială, tipic, ceremonial. 2. cult, confesiune, religie

ritm n. cadență, tempo, tact, ritmicitate

ritmic, -ă adj. regulat, cadențat, sacadat, sincopat

ritmicitate f. regularitate, uniformitate

ritos adv. categoric, solemn, hătărât, decis

ritual n. ceremonial, rit, tipic, rânduială, obicei

rival m. adversar, concurrent, oponent, emul

rivalitate f. concurență, întrecere, competiție, luptă

rizerie f. orezărie

rizibil, -ă adj. ridicol, caraghios, ilar, buf

- roabă** *f.* tărăboanță
- roade** *vb.* 1. a ronțăi, a morfoli, a mânca. 2. a măcina, a toci, a uza, a freca, a fărâmița. 3. a chinui, a tortura, a jena, a deranja, a frământa
- roată** *f.* 1. cerc, disc, colac, rotocol. 2. rotire, ocol, rotație, învârtitură
- rob** *m.* sclav, captiv, șerb, iobag; captiv, prizonier
- robaci** *adj.* harnic, zelos, neostenit
- robi** *vb.* 1. a subjugă, a oprima, a captiva. 2. a trudi, a (se) chinui, a (se) extenua
- robie** *f.* sclavie, captivitate, subjugare
- robot** *n.* automat
- roboteală** *f.* treabă, muncă, trebăluială
- robust, -ă** *adj.* viguros, solid, tare, zdravăn, voinic, puternic
- rocambolesc, -ească** *adj.*izar, trăznit, aiurit, extravagant
- rocă** *f.* piatră
- rod** *n.* 1. recoltă, bucate, produs, roadă, fruct. 2. rezultat, urmare, consecință, efect, folos, avantaj
- rodi** *vb.* 1. a produce, a da, a face (fructe), a fi fertil. 2. a concepe, a imagina
- roditor, -oare** *adj.* fertil, productiv, rodnic, fructifer
- rodnicie** *f.* fertilitate, productivitate, bogătie, rentabilitate
- rododendron** *m.* smirdar
- rogoz** *m.* 1. șovar. 2. pipirig
- roi** *vb.* a forfoti, a se grămădi, a se aglomera
- roibă** *f.* otrătel, garanță, pațachină
- rol** *n.* 1. partitură. 2. sarcină, atribuție, rost, misiune, funcție. 3. tel, scop
- rom** *m.* țigan
- roman, -ă** *adj.* 1. latin, neolatin, râmlean. 2. catolic, papal
- romanesc, -ă** *adj.* imaginar, fantezist
- romanic, -ă** *adj.* neolatin, latin
- romanitate** *f.* latinitate
- romanită** *f.* mușetel
- romantic, -ă** *adj.* visător, liric, romantios
- rond** *n.* 1. cerc, rotondă. 2. strat de flori. 3. vizită, control, inspectie
- ronțăi** *vb.* a roade, a ciuguli
- ropoti** *vb.* a tropăi, a răpăi
- ros, roasă** *adj.* 1. măcinat, măncat, erodat. 2. ponosit, uzuat, degradat
- rosătură** *f.* jupuială, julitură, eroziune
- rost** *n.* 1. rațiune, socoteală, rânduială, justificare, semnificație. 2. scop, tâlc, menire, finalitate. 3. atribuție, sarcină, ocupație, slujbă, post
- rosti** *vb.* a zice, a vorbi, a spune, a grăi, a se exprima, a comunica
- rostogol** *n.* 1. rotire, cădere, prăbușire. 2. scai, scaiete
- rostogoli** *vb.* a prăvăli (de-a dura), a cădea (învărtindu-se), a tăvăli
- rostui** *vb.* v. aranja
- roșcat, -ă** *adj.* roșiatic, roșcovan, arămu, cărămiziu
- roșcovan, -ă** *adj.* v. roșcat
- roșeală** *f.* v. roșeață
- roșeață** *f.* 1. erizipel. 2. rumeneală, suliman, fard, ruj. 3. îmbujorare, împurpurare, emoție
- roși** *vb.* 1. a se înfoca, a se rumeni, a se îmbujora. 2. a se farda, a se sulemenă
- roșiatic, -ă** *adj.* roșcat, roșcovan, trandafiriu, frez
- roșie** *f.* pătlăgică, tomată
- roșloară** *f.* oceană
- roștei** *n.* grătie, zăbreă
- roșu, roșie** *adj.* 1. săngeriu, purpuriu, roșiatic. 2. îmbujorat, rumen, trandafiriu, congestionat, injectat. 3. incandescent
- rotat, -ă** *adj.* v. circular
- rotativ, -ă** *adj.* circular, rotund, rotit
- rotație** *f.* 1. rotire, învârtire, turație, girăție, ocol. 2. alternare, succesiune
- roti** *vb.* 1. a (se) învârti, a (se) răsuci, a face rotogol, a pivotă, a rula

rotitor, -oare adj. turnant, circular, pivotant

rotocol n. cerc, roată, rotitură, spirală, colac

rotofel, -le adj. dolofan, grăsuț, durduliu, împlinit

rotulă f. nucă, oul genunchiului

rotund, -ă adj. 1. circular, rotunjit, sferic. 2. dolofan, durduliu, rotofei. 3. plenar, complet, întreg, întregit

rotunji vb. 1. a se îngrășa, a se împlini. 2. a întregi, a completa

rovină f. 1. râpă, surpătură, groapă, ruină. 2. mlaștină, mocirlă

roz, -ă adj. trandafiriu, pembe, roșiatic

roză f. trandafir; măceș, rujă

rubarbă f. revent

rubedenie f. v. rudă

rubicond, -ă adj. rumen, îmbujorat, pleoric

rubiniu, -le adj. roșu-închis, săngeriu

rucsac n. sac de spate, ranită

rudă f. rudenie, rubedenie, neam, familie, vită

rudenie f. v. rudă

rudiment n. embrion, început, germene

rudimentar, -ă adj. primitiv, neevoluat, embrionario, elementar

rufărie f. albituri, lenjerie, schimburi, rufe

rug m. măcieș, mur, smeur

ruغا vb. 1. a se încrina, a se reculege, a face rugăciuni. 2. a solicita, a cere, a implora

rugă f. 1. închinăciune, rugăciune. 2. cerere, petiție, doleanță, jalbă, rugămintă

rugăciune f. închinăciune, rugă, închinare

rugămintă f. cerere, doleanță, jalbă, solicitare

rugător, -ă oare adj. solicitant, implorator

rugină f. 1. vechitură, mâncătură. 2. mană. 3. pipirig

rugini vb. a se oxida, a se degrada, a fi mâncat, a se strica

ruginit, -ă adj. 1. oxidat, mâncat, degradat. 2. învechit, depășit, inactual

ruina vb. 1. a se dărăpăna, a se năruia, a se surpa, a se degrada, a se măcina. 2. a sărăci, a scăpăta, a decădea, a da faliment

ruină f. 1. dărămătură, surpătură, paragină. 2. faliment, bancrută, dezastru

ruinător, -ă oare adj. nefast, distrugător, dezastruos, nenorocit

ruj n. fard, roșu de buze, suliman

rujeolă f. pojar, vărsat mic

rula vb. 1. a învârti, a roti, a sucă, a răsuci. 2. a se desfășura, a se proiecta. 3. a circula, a alerga

rulou n. 1. sul. 2. stor, transperant, jaluzea

rumega vb. a mesteca, a mânca; a se frământa, a reflecta

rumen, -ă adj. îmbujorat, rubicond, roșu, înroșit

rumeneală f. 1. îmbujoreală, roșeală, înroșire. 2. fard, suliman, dresuri

rumeni vb. 1. a se îmbujora, a se înroși, a roși. 2. a coace, a prăji. 3. a se farda, a se vopsi

rundă f. repriză, tur

rupe vb. 1. a frânge, a fractura, a se sparge, a plesni. 2. a se zdrentui, a sfâșia, a se jerpeli

ruptură f. 1. despiciatură, spărtură, fractură. 2. zdreanță, cârpă, sfâșietură

rural, -ă adj. sătesc, țărănesc, rustic

rus m. slav

rusalcă f. iele, rusalie, știmă

rusesc, -ească adj. rus, slav, slavon

rustic, -ă adj. țărănesc, sătesc, rural; pastoral, bucolic, campestru

rușet n. 1. mită, ciubuc, șpert, plocon. 2. dijmă, clacă

rușina *vb.* 1. a se jena, a se sfii, a se reține, a se intimida. 2. a certa, a critica, a ocărî, a vitupera. 3. a necinsti, a dezona

rușine *f.* 1. jenă, sfială, reținere, timiditate, rezervă, modestie. 2. ocară, dezonoare, batjocură, ofensă

rușinos, -oasă *adj.* 1. sfios, timid, pudic, reținut, decent. 2. condamnabil, blamabil, dezonorant, josnic, reprobabil, scandalos, înjosit

rută *f.* traseu, drum, itinerar, cale, traiect

rutean, -ă *adj.* ucrainean

rutier *m.* ciclist, biciclist

rutlnar, -ă *adj.* conservator, traditionalist, depășit

rutlnat, -ă *adj.* experimentat, preceput, versat, dibaci

rutlnă *f.* 1. experientă, abilitate, precepere. 2. obișnuință, formalism, anchilogză, conservatorism

S

sabie *f.* 1. spadă, paloș. 2. armată, forță, război, prăpăd

sabordaj *n.* autoscufundare (a navei)

sabot *n.* papuc

sabota *vb.* a frâna, a împiedica, a compromite (o acțiune); a unelti, a submina

sabotaj *n.* subminare, uneltire, compromitere

sac *n.* 1. rucsac, traistă, ranită. 2. geantă, valiză, sacoșă

sacadat, -ă *adj.* sincopat, cadentat, ritmic, săltăreț

sacerdot *m.* preot, părinte, ierarh

sacerdotal, -ă *adj.* 1. bisericesc, preotesc, sacrал. 2. solemn, măret, sacru

sacerdoțiu *n.* 1. cler, preotime. 2. chenare, misiune, menire

sacâz *n.* 1. colofoniu. 2. mastic

sacoșă *f.* plasă, săculeț

sacou *n.* vestă, haină, surtuc

sacratal, -ă *adj.* v. sacrat

sacrallitate *f.* sfîntenie, puritate

sacralliza *vb.* a sfînti, a consacra

sacrament *n.* taină; împărtășanie, cume necătuără

sacramental, -ă *adj.* sacru, sfîntit, consacrat, inviolabil

sacrat, -ă *adj.* sfânt, sfîntit, divin, ceresc, sacru

sacrifica *vb.* 1. a jertfi, a suprima, a ucide. 2. a se dedica, a se devota

sacrificiu *n.* jertfă, ofrandă, dăruire, sacrificare

sacrilegiu *n.* neleguiire, profanare, pângărire, crimă, impietate

sacrosanct, -ă *adj.* sfânt, inviolabil, sfîntit, sacru

sacru, -ă *adj.* sfânt, venerat, divin, adorat, celest

sadea *adj.* adevărat, veritabil, curat, autentic

sadic, -ă *adj.* pervers, criminal, rău, oribil, dezgustător, mizerabil

sadism *n.* perversitate, cinism, cruzime, răutate, neomenie

saftlan *n.* marochin

sagace *adj.* perspicace, subtil, pătrunzător, ager, mintos

sagacitate *f.* pătrundere, agerime, ascuțime, subtilitate

salahor *m.* muncitor, zilier, lucrător

salahorie *f.* trudă, corvoadă, muncă, efort, chin

salamalec *n.* v. închinăciune

salariat, -ă *adj.* angajat, lefegiu, lucrător, funcționar; (la pl.) personal

salariu *n.* retribuție, plată, leafă, remuneratie, onorariu

salariza *vb.* a retribul, a plăti, a da leafa, a remunera, a recompensa
salată *f.* lăptucă
sală *f.* 1. încăpere, cameră, salon.
2. corridor. 3. clasă
salbă *f.* şirag, colan, colier
salcie *f.* răchită, lozie, mlajă
salină *f.* ocnă
salivă *f.* scuipat, spută
salon *n.* cameră (mare), încăpere (fastuoasă)
salt *n.* săritură, pas mare, elan
saltimbanc *m.* clown, măscărici
salubritate *f.* curătenie, igienizare
salubru, -ă *adj.* curat, igenic, sănătos
salut *n.* salutare, binețe, bonjur, salve
salutar, -ă *adj.* binevenit, salvator, binefăcător
salutare *f.* v. salut
salva *vb.* a scăpa, a măntui, a proteja, a apăra
salvator, -oare *adj.* salutar
salvgarda *vb.* v. salva
samavolnic, ă *adj.* abuziv, injust, opresiv, arbitrar, nedrept, tiranic
samsar *m.* misit, intermediar, mijlocitor
samur *m.* zibelină
sanatoriu *n.* casă de sănătate
sanctifica *vb.* a consacra, a sfînti, a beatifica
sanctuar *n.* altar
sanctiona *vb.* 1. a aproba, a confirma, a încuviința, a consfinții. 2. a pedepsi, a penaliza, a condamna
sanctiune *f.* v. penalizare
sandviș *n.* tartină
sangvin, -ă *adj.* pletoric, săngios, congestionat
sanitară *f.* ambulanță
santinelă *f.* strajă, veghe, pază, gardian
sapă *f.* 1. prășit. 2. crupă
sarabandă *f.* agitație, frământare, tumult
sarcasm *n.* ironie, causticitate, critică (rea)

sarcastic, -ă *adj.* caustic, biciuitor, incisiv, înțepător, răutăcios, usturător, mușcător
sarcină *f.* 1. povară, greutate, încărcătură, balast. 2. obligație, răspundere, îndatorire, atribuție, responsabilitate. 3. rol, misiune, menire, funcție
sarcofag *n.* sicriu
sardanapalic, -ă *adj.* ultraluxos, supraîmbelüşugat, faraonic
sardonic, -ă *adj.* răutăcios, sarcastic, infernal, diabolic
sare *f.* 1. clorură de sodiu. 2. gaz, spirit, umor
sarică *f.* tundră
sarsailă *m.* diavol, drac, satana
sastisi *vb.* 1. a tulbura, a indispușe, a zăpăci. 2. a plăcisi
sașiu, -ie *adj.* chiorăș, cruciș, încruciașat, strabic, zbanghiu
satana *f.* diavol, dracul, Scaraoțchi, Lucifer, necuratul, ucigă-l toaca, sarsailă, naiba, aghiuță, demonul
satanic, -ă *adj.* v. diabolic
satelit *m.* acolit, dependent
satinat, -ă *adj.* lucios, mătăsos
satiric, -ă *adj.* ironic, biciuitor, pamfletar, caustic, critic, usturător
satiriza *vb.* a ridiculiza, a ironiza, a critica, a biciu
satisface *vb.* a mulțumi, a împlini, a da satisfacție, a corespunde
satisfacție *f.* multumire, bucurie, plăcere, împăcare
satisfăcător, -oare *adj.* mulțumitor, acceptabil, convenabil, potrivit, îndestulător, suficient, admisibil
satăr *n.* topor, secure, tocător
satrap *m.* tiran, dictator, despot
saturație *f.* lehamite, dezgust, silă, refuz
saț *n.* îndestulare, îmbuibare, satisfacere, săturare,
sau *conj.* ori, fie (că)
savant, -ă *m.f.* erudit, învățat, maestru, creator
savantiac *n.* pedanterie, prețiozitate

savoare *f.* succulentă, gust ales, deliciu, desfătare, farmec

savuros, -ă adj. delicios, gustos, placut, excelent, agreabil

sădl *vb.* a planta, a semăna, a răsădi

săgeată *f.* (fig.) 1. semn, indicator. 2. aluzie, înțepătură, ironie

săgetă *vb.* 1. a străpunge, a înjunghia, a împunge. 2. a înțepa, a ironiza

săgetător, -oare adj. pătrunzător, tăios, scrutător

săgetătură *f.* junghi, înțepătură

sălaș *n.* 1. adăpost, locuință, găzduire. 2. staul, grajd

sălășlul *vb.* v. adăposti

sălbatic, -ă adj. 1. nedomesticit, păduret, neîmblânzit. 2. crud, animalic, barbar, inuman, înfricoșător. 3. necivilizat, pustiu, primitiv, singuratic, retras

sălbăticlă *vb.* v. degrada

sălbăticie *f.* 1. barbarie, cruzime, brutalitate, primitivism. 2. pustiu, paragină

sălbăticlune *f.* fiară, animal

sălcu, -le adj. searbăd, fad, leșinos

săltă *vb.* 1. a ridica, a înălța. 2. a sări, a zvâncni, a tășni. 3. a crește, a se dezvolta

săltat, -ă adj. 1. săltăret, ritmat, sprinten. 2. crescut, măricel

săltăret, -eață adj. 1. sacadat, ritmat, săltat. 2. vioi, sprinten, agil

sămânță *f.* 1. bob, grăunte. 2. (fig.) sursă, izvor, germene, cauză, motiv, pretest. 3. specie, vită, neam, semetie, soi, progenitură descendant, urmaș

sănătate *f.* 1. validitate, vigoare, putere. 2. fi sănătos, salut, cu bine

sănătos *-oasă adj.* 1. valid, zdravă, viguros, nevătămat, teafăr. 2. salubru, igienic, nevătămat. 3. judicios, corect

săpa *vb.* 1. a excava. 2. a prăși. 2. a eroda, a roade, a măcina, a ruina, a grava, a sculpta. 4. a submina, a urzi, a unelti, a defăima, a compromite

săpat *n.* prașilă

săpătură *f.* excavare, săpat, săpare

săptămânal, -ă adj. hebdomadar

săpun *vb.* v. certa

sărac, -ă adj. 1. nevoiasă, sărman, calic, oropsit, necăjit, strămtorat, mizer, biet, nenorocit, sărăcan. 2. sărăcăcios, sterp, sec, steril. 3. insuficient, redus, modest

sărat, -ă adj. 1. salin. 2. caustic, ironic, incisiv, spiritual. 3. scump, exagerat, costisitor

sărăcăclos, -oasă adj. v. sărac

sărăci *vb.* 1. a scăpăta, a calici, a (se) ruina, a decădea, a ajunge la sapă de lemn, a (se) decava. 2. a pauperiza, a jecmăni

sărăcie *f.* 1. mizerie, lipsuri, penuria, pauperitate, strămtore, calicie.

2. sterilitate, infertilitate, secăciune

sărăntoc, -oacă adj. v. nevoiasă

sărbătoare *f.* praznic, sărbătorire, festivitate, petrecere

sărbătoresc, -ească adj. festiv, solemn, pompos

sărbători *vb.* a serba, a celebra, a aniversa, a comemora

sări *vb.* 1. a sălta, a escalada, a tășni, a zvâncni, a topăi. 2. a se avânta, a se repezi, a se năpusti, a se arunca, a se precipita, a năvăli. 3. a exploda, a se sparge, a cădea. 4. a uita, a omite, a trece cu vederea, a scăpa

sărit, -ă adj. v. smintit

săritor, -oare adj. serviabil, inimos, generos, dănic

săritură *f.* salt, escaladare

sărman, -ă adj. sărac, nevoiasă, oropsit, calic, strămtorat, amărât, biet

sărut *n.* sărutare, pupat, pupătură, pusi

săruta *vb.* a pupa, a îmbrățișa

sătean, -că m. f. tăran, agricultor

sătesc, -ească adj. rural, tărenesc

sătul, -ă adj. 1. săturat, mâncat, hrănit, mulțumit, satisfăcut. 2. saturat, dezgustat, plăcăbit, scârbit, sastisit

sătura *vb.* 1. a fi mâncat, a se îndestula, a fi hrănit. 2. a se vindeca,

a se lecui. 3. a se dezgusta, a se scârbi, a se plăcisi, a-i ajunge

sătios, -oasă adj. v. hrănit

său, sa pron. 1. lui (ei). 2. (la pl.) ai săi, familia, rudele

săvârșī vb. 1. a face, a realiza, a înfăptui, a îndeplini. 2. a termina, a înceea, a duce la capăt. 3. a su-comba, a muri, a deceda

sâcâi vb. v. șicana

sâcâitor, -oare vb. enervant, plăcitor, agasant, pisălog, cicălitor

sâmbure m. 1. sămânță, germene.

2. nucleu, embrion, miez, centru. 3. fărâmă

sân m. 1. mamelă, piept, tâtă. 2. inimă, suflet, interior

sânge m. 1. (fig.) obârșie, neam, rasă, familie. 2. sacrificiu, jertfă, moarte

sângera vb. 1. a pierde, a curge (sânge), a fi rănit. 2. a suferi, a se chinui, a se jertfi

sângeros, -oasă adj. 1. sanguin. 2. fioros, crud, rău, nemilos

sârg n. v. sârguintă

sârguincios, -oasă adj. v. harnic

sârguință f. hârnicie, silință, străduință, râvnă, vrednicie

sâsâltură v. șuierătură, sâsâit

scabie f. râie, rapă

scabros, -oasă adj. indecent, obscen, necuvioios, nerușinat, impudic

scadență f. teren, soroc, limită

scafandru m. cufundător (în mare)

scafă f. găvan, căuș

scal m. ciulin, rostogol, scaiete

scală m. rechin

scală f. scară

scaldă f. 1. baie, scăldătoare. 2. cadă, vană, albie

scamator m. 1. iluzionist, prestidigitator. 2. escroc, potologar, hoțoman

scamatorie f. 1. iluzionism, prestidigitație. 2. mistificare, înșelăciune

scandal n. 1. ceartă, tapaj, tărăboi, zarvă. 2. indignare, revoltă, infamie

scandalaglu m. zurbagiu, certăret, agresiv

scandaliza vb. a indigna, a revolta, a înfuria, a mânia

scandalos, -oasă adj. revoltător, infamant, rușinos, josnic, respingător

scaraotchi m. v. satana

scară f. treaptă, nivel, rang, succesiune, sir

scaun n. 1. tron, domnie. 2. reședință, centru, capitală. 3. funcție, demnitate, post. 4. defecare

scădea vb. 1. a micșora, a scădea, a diminua, a împuțina, a scurta. 2. a detașa, a desprinde, a reține, a opri. 3. a (se) potoli, a (se) domoli

scădere f. 1. reducere, micșorare, diminuare, împuținare, descreștere, potolire. 2. defect, lipsă, cusur, neajuns, deficiență

scăfărlie f. v. țeastă

scălda vb. a se îmbăia, a face baie, a (se) uda, a (se) muia

scăldătoare f. 1. cadă, scaldă, vană. 2. baie, îmbăiere

scălâmbă vb. a se strâmba, a se schimonosi, a se maimutări

scălâmbălată f. strâmbătură, schimonosire, grimasă, maimutăreală

scămos, -oasă adj. pufos, moale

scămoșa vb. a se destrâma, a se desface

scăpa vb. 1. a se elibera, a se salva, a se mândui, a se desprinde, a se debarasa, a evada. 2. a se descotorosi, a se sustrage, a se dezbrăra. 3. a pierde, a omite, a nesocoti, a neglijă

scăpăra vb. a scânteia, a străluci, a fulgera, a luci, a sticli

scăpărătoare f. cremene, amnar, aprinjoară

scăpărător, -oare adj. 1. scânteietor, sclipitor, lucitor. 2. subtil, deștept, perspicace, uimitor, strălucit

scăpăta vb. 1. a apune, a se însera, a asfinti. 2. a sărăci, a decădea

scăpătat n. 1. apus, asfintit, amurg, crepuscul. 2. declin, cădere, pantă, sărăcire

scărmăna vb. 1. a dărci, a pieptăna. 2. a bate, a pări, a snopi

scăzământ *n.* 1. rabat, bonificatie, reducere. 2. pierdere, lipsă

scăzut, -ă *adj.* 1. micșorat, redus, diminuat, cobarăt, împuținat. 2. slab, mic, încet, discret

scâlcia *vb.* 1. a (se) strica, a (se) rupe, a deforma. 2. a se strâmba

scânci *vb.* 1. a gême, a plânge, a se văita. 2. a scheuna, a schelălăi

scânteia *vb.* a luci, a străluci, a sclipi, a lumina

scânteitor, -oare *adj.* 1. sclipitor, strălucitor, lucitor, luminos. 2. subtil, intelligent, scăpărător, deștept foc

scârbavnic, -ă *adj.* v. oribil

scârbă *f.* 1. dezgust, greată, repulsie, silă. 2. jigodie, otreapă, nemernic

scârbi *vb.* a se dezgusta, a se îngrețoșa, a-i fi silă

scârbos, -oasă *adj.* dezgustător, grețos, respingător, dezagreabil, ne-suferit, antipatic, josnic

scărnav, -ă *adj.* v. ticălos

scârtăi *vb.* a părăi

sclerat, -ă *adj.* v. criminal

scenă *f.* 1. estradă, podium. 2. acțiune, episod, caz, întâmplare. 3. teatru, dramaturgie, act. 4. conflict, scandal

sceptic, -ă *adj.* neîncrezător, rezervat, pesimist, defetist

scepticism *n.* îndoială, ezitare, neîncredere, rezervă

sceptru *n.* domnie, putere, monarhie

schelă *f.* eșafodaj

schelălăi *vb.* a scheuna, a chelălăi

schelet *n.* 1. osatură. 2. om slab, umbră, slăbănoș. 3. schemă, schită, plan

scheletic, -ă *adj.* vlăguit, slab, uscat, prăpădit

schematic, -ă *adj.* 1. sumar, general, în linii mari. 2. superficial, ușor

schemă *f.* schită, plan, concept, eboșă

schepsis *f.* v. socoteală

scheuna *vb.* v. schelălăi

schilav, -ă *adj.* v. infirm

schilod, -oadă *adj.* infirm, mutilat, schilodit, estropiat

schilmă *f.* grimasă, strâmbătură

schimb *n.* 1. înlocuire, schimbare, tură, tur, şut. 2. (la pl.) rufărie, primeneli

schimba *vb.* 1. a înlocui, a prezschimba, a alterna. 2. a preface, a modifica, a transforma, a înnoi. 3. a se primeni. 4. a fluctua

schimbător, -oare *adj.* 1. nestatornic, fluctuant, variabil, labil, instabil, inconsecvent. 2. capricios, năzuros, bizar

schimnic *m.* pustnic, călugăr, eremit, ascet

schimnicie *f.* 1. călugărie, asceză, pustnicie. 2. schit, mănăstire

schimonoseală *f.* grimasă, strâmbătură, desfigurare, maimuțăreală

schimonosi *vb.* a deforma, a sluți, a pocăi, a strâmba, a desfigura, a stâlcăi

schingiui *vb.* a căzni, a tortura, a chinui

schismă *f.* 1. dezbinare, sciziune, despărțire, neîntelegere. 2. erezie

schit *n.* v. sihăstrie

schită *vb.* 1. a trasa, a creionă, a contură. 2. a concepe, a imagina, a gândi

schită *f.* 1. crochiu, desen. 2. plan, concept, bruion, eboșă

schizofrenie *f.* dementă, scrânteală, nebunie, sminteală

scinda *vb.* a separa, a despărții, a fractiona, a împărții, a fisiona

scintilație *f.* scânteiere, strălucire, sclipire

sciziune *f.* 1. divizare, ruptură, despărțire, fractionare. 2. dizidență, dezbinare

sclav, -ă *m. f.* rob, subjugat, captiv, asuprit, subordonat

sclavaj *n.* robie, captivitate, mizerie, oprimare

sclavie *f.* v. sclavaj

scleroză *f.* 1. înțepeneală, închisare, degradare. 2. ramolism, senilitate, îmbătrânire

sclifoseală *f.* fandoseală, capricii, mofturi, nazuri, izmeneală, fasoane

sclfosi *vb.* 1. a se smiorcăi, a scânci. 2. a se fandosi, a face mofturi

sclipi *vb.* a străluci, a scânteia, a luci, a scăpăra, a străfulgeră

scliptor, -oare *adj.* 1. lucitor, scânteietor, scăpărător. 2. deștept, subtil, isticusit, remarcabil

sclivisi *vb.* 1. a se găti, a se dichisi. 2. a netezi, a lustrui, a șlefui

scoarță *f.* 1. coajă. 2. copertă. 3. covor, cuvertură

scoate *vb.* 1. a extrage, a smulge, a extirpa, a elimina, a da afară, a lăsa. 2. a îndepărta, a destitu, a alunga, a goni. 3. a elibera, a salva, a scăpa. 4. a tipări, a edita, a publica, a realiza

scobi *vb.* a tăia, a găuri, a ciopli, a săpa, a sculpta, a grava

scobitură *f.* cavitate, adâncitură, gaură, văgăună

scoborî *vb.* v. cobori

scoc *n.* jgheab, lăptoc, uluc

scociorî *vb.* a scormoni, a râcăi, a scurma, a scobi

scofală *f.* pricopseală, avantaj, folos

scofâlcî *vb.* v. deformă

scolică *f.* cochilie

scontat, -ă *adj.* sperat, prevăzut, presupus

scop *n.* 1. menire, rol, rost, obiectiv, tel, întă, sens. 2. finalitate, destinație, obiect

scopl *vb.* a castra, a jugăni

scor *n.* rezultat, încheiere

scorbură *f.* cavitate, scobitură, adâncitură

score *f.* 1. țunder. 2. zgură

scormoni *vb.* 1. a scotoci, a cotrobăi, a răvăși, a căuta, a cerceta. 2. a scurma, a zgândări, a râcăi, a scobi, a săpa

scorneală *f.* v. minciună

scorni *vb.* 1. a plăsmui, a inventa, a minti, a născoci, a broda, a ticlui, a urzi. 2. a stârni, a isca, a hătitui

scornitură *f.* v. minciună

scoroji *vb.* a se coșcovi, a se coji, a se burduși

scorțos, -oasă *adj.* aspru, rigid, tare, îngroșat, crăpat

scotoci *vb.* a căuta, a cerceta, a scormoni, a cotrobăi

scovardă *f.* clătită

screme *vb.* a se opinti, a se încorda, a se căzni

scrib *m.* grămătic, diac, contopist

scrie *vb.* 1. a consemna, a nota, a însemna, a înregistra. 2. a redacta, a compune, a schița, a crea. 3. a coresponda, a prescrie, a indica

scriere *f.* 1. grafie, notare, scris, ortografie. 2. redactare, lucrare, operă

scrilitor *m.* 1. autor, poet, prozator, publicist, dramaturg. 2. diac, logofăt

scrilitură *f.* scriere, text, scris, redactare, compunere, stil

scrijeli *vb.* a cresta, a zgâria, a tăia

scrin *n.* dulăpior, comcdă

scripcă *f.* vioară

scripte *m.* 1. muflă. 2. căluș

scripte *f.* pl. acte, documente, arhivă, registre, catastife, hrisoave

scriptologie *f.* birocrație, administrație, archive, scripte

scriptură *f.* 1. scriere, operă. 2. Biblia

scris *n.* 1. grafie, scriitură, scriere, condei. 2. literatură, stil, creație

scrisă *f.* destin, soartă, ursită

scrisoare *f.* 1. epistolă, corespondență, răvaș, carte. 2. scriere, document

scrânclob *n.* leagăn, dulap

scrânteală *f.* 1. entorsă, luxație. 2. țicneală, alienație, nebunie

scrânti *vb.* 1. a suferi o entorsă, o luxație. 2. a se țicni, a înnebuni, a se zăpăci, și pierde rațiunea

scrântitură *f.* luxație, entorsă

scrob *n.* 1. omletă. 2. jumări, papară

scrobi *vb.* a apreta, a întări

scrobit, -ă *adj.* 1. apretat, întărit. 2. începat, arogant, îngâmfat, rigid, antipatic

scrum *n.* zgură, arsură

scrupulos, -oasă *adj.* 1. meticulos, pedant, exact, conștiincios. 2. amănuntit, riguros

scruta *vb.* 1. a analiza, a examina, a pătrunde. 2. a scormoni, a iscodi

scrutător, -oare *adj.* v. pătrunzător

scrutin *n.* alegeri, vot, votare

scufie *f.* bonetă, tichie, scufă, căciulă

scufunda *vb.* 1. a cufunda, a (se) îneca, a afunda. 2. a apune, a astință, a dispărea. 3. a se prăbuși, a cădea

scufundar *m.* corcodel

scuipa *vb.* a expectora

scuipat *n.* salivă, flegmă, spută, expectoratie

scula *vb.* 1. a se trezi, a se deștepta. 2. a se ridică, a (se) pună în mișcare, a mobiliza. 3. a se reface, a se însănătoși

sculă *f.* instrument, unealtă

sculpta *vb.* a ciopli, a modela, a tăia, a săpa (în piatră)

sculptural, -ă *adj.* statuar, artistic, grandios

scump, -ă *adj.* 1. costisitor, cu mulți bani. 2. valoros, prețios, rar. 3. iubit, drag, simpatic. 4. avar, zgârcit

scumpețe *f.* v. cheltuiala

scumpi *vb.* 1. a se majora, a crește, a se ridica (pretul). 2. a se calici, a se tocni, a lăcomi

scund, -ă *adj.* mic, mărunt, scurt

scurge *vb.* 1. a se prelinge, a scăpa, a fugi. 2. a succeda, a se perinda, a trece

scurma *vb.* v. scormoni

scursori *f. pl.* 1. lături. 2. lepădături, otrepe, vagabonzi

scurt, -ă *adj.* 1. mic, redus, scund, puțin. 2. lapidar, concis, concentrat. 3. (*adv.*) rapid, deodată, brusc, iute

scurta *vb.* 1. a reduce, a prescurta, a micșora. 2. a abrevia, a tăia, a reteza

scurtătură *f.* 1. retevei. 2. drum scurt, diagonală

scurtelcă *f.* cataveică

scurtime *f.* 1. concizie, concentrare. 2. micime, reducție, puținătate

scut *n.* pavăză, protecție, apărare, pază

scuti *vb.* 1. a dispensa, a absolvii, a menaja, a cruța. 2. a feri, a apăra

scutier *m.* vasal, valet, atașat

scutura *vb.* 1. a agita, a zgâltăi, a zdruncina. 2. a deretica, a curăța. 3. a se dezbrăca, a scăpa, a se descoatorosi, a înlătura, a se lepăda. 4. a critica, a judeca, a certa

scuza *vb.* 1. a se justifica, a se dezvinovății, a motiva. 2. a ierta, a scuti, a trece cu vederea

scuzabil, -ă *adj.* v. motivabil

scuzați *interj.* pardon, scuze, iertare

scuză *f.* 1. justificare, dezvinovățire, motivare. 2. iertare, scutire, pardon

seamă *f.* 1. socoteală, calcul, cont.

2. număr, sumă, serie. 3. rost, ordine, rânduiala. 4. gen, fel, soi. 5. vază, faimă, importanță

seamăn *m.* potrivă, pereche, egal

seară *f.* înserare, amurg, crepuscul

searbăd, -ă *adj.* 1. fad, insipid. 2. monoton, plăcăsitor, inexpresiv

sec, **seacă** *adj.* 1. arid, uscat, deșert, secat. 2. van, zadarnic, ilogic. 3. prost, stupid, tembel

seca *vb.* 1. a usca, a asana, a se evapora. 2. a se istovi, a se vlăgăi, a se pierde, a se veșteji

secătui *vb.* a epuiza, a istovi, a vlăgăi, a sărăci, a seca

secătură *f.* pramatie, jigodie, nemernic, ticălos

secera *vb.* 1. a recolta. 2. a decima, a distrugă

seceriș *n.* secerat, recoltat, seceră

secesiune *f.* separare, despărțire, rupere

secetă *f.* uscăciune, secăciune, arșiță

secetos, -oasă *adj.* uscat, arid, neproductiv

sechestră *vb.* a confisca, a popri, a reține

sechestru *n.* poprire, confiscare

secol *n.* veac

secret, -ă adj. 1. tainic, nemărturisit, confidential, ascuns, misterios. 2. camuflat, mascat, tăinuit, ilegal

secreta *vb.* v. produce

secréție *f.* produs, substanță (glandulară)

sectant, -ă m. f. pocăit, adventist

sector *n.* 1. zonă, parte, porțiune, raion. 2. domeniul, branșă, specialitate

secție *f.* 1. circumscripție, sector, arondisment. 2. comisariat, poliție

secționa *vb.* v. a diviza

secțiune *f.* 1. tăietură, fractionare, segment, parte. 2. despărțământ, capitol, secție

secular, -ă adj. centenar, străvechi

secund, -ă adj. 1. adjunct, vice. 2. secundar, de al doilea rang

secunda *vb.* a asista, a acompania, a urma (de aproape)

secundar, -ă adj. 1. auxiliar, secund, marginal, colateral. 2. minor, neimportant, mic, redus, neesențial. 3. mezozoic

secundă *f.* moment, clipă

secure *f.* topor, satăr

securitate *f.* apărare, protecție, pază, siguranță

sedativ, -ă adj. calmant, liniștitor

sedentar, -ă adj. nemîscat, stabil, sezând (mereu)

sediment *n.* depunere, depozit, strat, aşezare

sedicios, -oasă adj. instigator, provocator, atâtător

sedițiu *f.* răscoală, revoltă, răzvrătire

sediu *n.* reședință, centru, focar

seducător, -oare adj. fermecător, încântător, captivant, tentant, atrăgător, ademenitor, simpatic

seduce *vb.* 1. a captiva, a subjugă, a încântă, a fermeca. 2. a ademeni, a momi, a corupe, a perverti, a păcătui

seducție *f.* 1. atracție, seducere, fascinație, încântare. 2. corupție, perverțire

segment *n.* fragment, parte, bucată, porțiune

segmenta *vb.* a tăia, a împărți, a diviza, a secționa, a fragmenta

seif *n.* casă de bani

seism *n.* cutremur, zguduire, cutremurare

select, -ă adj. ales, distins, deosebit, admirabil, atrăgător

selecta *vb.* a alege, a tria, a selecționa, a distinge, a sortă

selectat, -ă adj. v. selecționat

selectie *f.* alegere, triere, selecțare, triaj, separare, selecționare

selecționa *vb.* v. selecta

selecționat, -ă adj. ales, fin, selecțiat, triat, sortat, superior, prețios

selenar, -ă adj. lunar

semafor *n.* semnalizator, stop, autoprop

semantică *f.* semasiologie

semantism *n.* semnificație, sens, înțeles

semăna *vb.* 1. a însământa. 2. a difuza, a răspândi, a împrăștia, a propaga. 3. a se potrivi, a fi similar, a se compara, a se asemui. 4. a părea, a se arăta, a aduce

semen *m.* aproapele

semet, -eață adj. v. mândru

semeți *vb.* v. făli

semeție *f.* 1. măreție, grandoare, fast. 2. mândrie, fală, trufie, îngâmfare, orgoliu, aroganță. 3. îndrăzneală, avânt, cutezanță

semidocă, -ă adj. incult, neinstruit, prost, prostănac, mediocru, tâmpit

semintă *f.* 1. neam, popor, stirpe. 2. familie, trib, dinastie. 3. rasă, specie

semiologie *f.* semiotică, știința semnelor

semn *n.* 1. indicator, semnal, avertizor. 2. probă, dovedă, mărturie, indiciu, urmă, marcă. 3. simbol, emblemă, însemne. 4. simptom, prevestire

semna *vb.* 1. a iscăli, a subscrie. 2. a certifica, a confirma, a autentifica

semnal *n.* 1. indicator, semn, indiciu, avertisment. 2. anunț, vestire

semnalala *vb.* 1. a indica, a arăta, a vesti, a avertiza, a însăștiința, a anunța, a învedera. 2. a nota, a observa, a reține, a sublinia

semnaliza *vb.* a indica, a avertiza, a însăștiința, a vesti

semnalizator *n.* semafor, avertizor, semn

semnătură *f.* îscălitură, subscrisare

semnifica *vb.* a însemna, a exprima, a simboliza, a sugera

semnificativ, -ă *adj.* 1. grăitor, revelator, sugestiv, expresiv. 2. însemnat, caracteristic, simptomatic

semnificație *f.* 1. sens, înțeles, rost, ratiune, tâlc, noimă, denotație. 2. valoare, importanță, însemnatate

sempitern, -ă *adj.* etern, veșnic, perpetuu

senectute *f. v.* bătrânețe

senil, -ă *adj.* bătrân, ramolit, sclerozat, decrepit

senin, -ă *adj.* 1. impede, clar, curat, pur, străveziu, luminos. 2. (fig.) liniștit, pașnic, echilibrat, stăpânit, calm, olimpian, netulburat

seninătate *f.* 1. claritate, limpeza, azur, puritate. 2. liniște, tihă, calm

senior *m.* nobil, boier, domn, stăpân

sens *n.* 1. înțeles, acceptie, semnificație, tâlc, conținut, valoare. 2. rost, noimă, logică, ratiune. 3. scop, tel, destinație, tendință. 4. direcție, curs, cale, orientare, latură, parte

sensibil, -ă *adj.* 1. simțitor, emotiv, impresionabil, susceptibil, fin. 2. concret, material, pipăabil. 3. apreciabil, considerabil

sensibilitate *f.* emotivitate, simțire, impresionabilitate, receptivitate

sensibiliza *vb.* 1. a impresiona, a stimula, a face mai receptiv. 2. a concretiza, a materializa

sentențios, -oasă *adj.* aforistic, grav, doctoral, emfatic

sentiment *n.* simțământ, afectivitate, simțire, sensibilitate, atașament

sentimental, -ă *adj.* 1. afectiv, liric, emotiv, duios. 2. dulceag, siropos

sentinelă *f. v.* santinelă

sentință *f.* 1. decizie, hotărâre, verdict. 2. maximă, cugetare, adagiu, aforism

senzație *f.* impresie, vâlvă, zgornot

senzațional, -ă *adj.* uimitor, formidabil, extraordinar, impresionant, exceptional, neașteptat, colosal, fantastic, deosebit

senzitiv, -ă *adj.* senzorial, sensibil, afectiv, emotional

senzitivă *f.* mimoază

senzual, -ă *adj.* erotic, voluptos, incitant, provocator, imoral

senzualitate *f.* erotism, concupiscentă, betă simțurilor, libido, libertinaj

separa *vb.* a despărții, a desface, a desprinde, a detașa, a disloca, a răzleții, a dezmembra, a descompune, a fragmenta, a compartimenta

separat, -ă *adj.* 1. despărțit, desprins, detașat, dislocat, răzlețit. 2. distinct, diferențiat, aparte

septentrional, -ă *adj.* nordic, boreal

septic, -ă *adj.* microbial

sepulcral, -ă *adj.* mormântal, funerar

sepultură *f.* înmormântare, mormânt

serafic, -ă *adj.* 1. îngeresc, ceresc, celest. 2. innocent, candid, pur, angelic, neprihănit, cast, sfânt, nepângărit

serai *n.* harem

serba *vb.* a sărbători, a prăznui, a aniversa, a comemora, a celebra, a omagia

sergent *m.* gardian, polițist, vardist

serie *f.* 1. rând, sir, succesiune, înșiruire. 2. categorie, grupă, tranșă

serios, -oasă *adj.* 1. sobru, grav, sever, ponderat, chibzuit, așezat. 2. stăruitor, temeinic, conștiincios, munctor. 3. deosebit, profund, adânc, important

seriozitate *f.* v. temeinicie
serpentină *f.* drum cotit, cotituri
sertar *n.* 1. cutie. 2. vană
serv *m.* sclav, rob, iobag
servaj *n.* iobăgie
servantă *f.* servitoare
servi *vb.* 1. a sluji, a oficia, a lucra, a ajuta, a sprijini. 2. a întrebuița, a folosi, a uza. 3. a da, a acorda, a furniza
serviabil, -ă *adj.* săritor, amabil, îndatoritor, complezent, prevenitor, inimos
serviciu *n.* 1. slujbă, ocupație, funcție, post. 2. domeniu, sector, sectie
servietă *f.* geantă, mapă
servil, -ă *adj.* 1. slugarnic, plecat, supus, umil. 2. lingușitor, lingău
servilism *n.* slugănicie, conformism, umilință
servitor *m.* slugă, argat, slujitor
servitute *f.* aservire, subjugare, robie, dependentă
sesiza *vb.* 1. a observa, a constata, a înregistra. 2. a pricepe, a înțelege, a intui, a prinde, a pătrunde. 3. a arăta, a releva, a reclama, a pretinde
set *n.* garnitură
sete *f.* 1. însetare. 2. dorință, aspirație, poftă, nesaț
setos, -oasă *adj.* 1. însetat. 2. dornic, avid, lacom
sevă *f.* 1. suc. 2. energie, vigoare, vlagă, resurse
sever, -ă *adj.* exigent, riguros, pretențios, aspru, rigid
severitate *f.* asprime, exigentă, intransigență, rigoare, strictețe, duriitate, rigiditate
sexual, -ă *adj.* erotic, carnal, amoros, intim
sezon *n.* anotimp, vreme, epocă
sfadă *f.* ceartă, conflict, neînțelegere, divergență
sfără *f.* fum
sfărogi *vb.* v. usca

sfat *n.* 1. povătă, îndrumare, îndemn, călăuzire. 2. consfătuire, consiliu, adunare. 3. taifas, discuție
sfădă *vb.* v. certa
sfărâma *vb.* 1. a sparge, a zdrobi, a fărâma. 2. a risipi, a distruge, a zobi. 3. a se zbuciuma, a se chinui
sfătul *vb.* 1. a îndruma, a povătui, a călăuzi. 2. a se consfătui, a discuta, a conversa, a (se) consulta
sfătulitor *m.* v. îndrumător
sfânt, -ă *adj.* 1. sacru, sacrat, sacrosant, divin, celest. 2. perfect, desăvârșit, infailibil, nobil. 3. strașnic, zdravăn, tare
sfârc *n.* mamelon
sfărilează *f.* titirez, prisnel
sfărșeală *f.* oboseală, epuizare, extenuare, leșin
sfârși *vb.* 1. a termina, a încheia, a isprăvi, a pune capăt, a înceta, a fini,. 2. a muri, a deceda, a dispare, a se stinge, a se prăpădi
sfârșit¹ *n.* final, încheiere, terminare, capăt, stingere, moarte, deces
sfârșit², -ă *adj.* 1. terminat, încheiat, isprăvit. 2. istovit, epuizat, extenuat, sleit, obosit, vlăguit
sfârtica *vb.* v. sfâșia
sfâșia *vb.* a rupe, a sfârtica, a ciopârți, a spinteca, a destrâma
sfâșietor, -oare *adj.* ucigător, jalnic, dureros, groaznic, grozav
sfecili *vb.* v. păti
sferă *f.* 1. glob. 2. domeniu, sector, cerc, mediu
sferic, -ă *adj.* rotund, globular, orbicular
sfert *n.* pătrime, pătrat, litră
sfeștanie *f.* sfintire, târnosire, inaugurate
sfeterisi *vb.* v. fura
sfetnic *m.* v. îndrumător
sfială *f.* jenă, timiditate, reținere, pudoare, rușine
sfida *vb.* a înfrunta, a brava, a desfide, a provoca
sfidare *f.* înfruntare, bravă, aroganță, desfidere, provocare

sfidător, -oare *adj.* arrogant, provocator, încrezut, disprețitor, obraznic

sfielnic, -ă *adj.* timid, sfios, reținut, rezemat, pudic

sfil *vb.* a se jena, a se rușina, a se reține, a fi timid, a fi pudic

sfințenie *f.* puritate, evlavie, sacralitate, sanctitate

sfinți *vb.* 1. sanctifica, a consacra, a sacraliza. 2. a hirotonisi, a tâmosi. 3. a venera, a slăvi, a preamări, a onora, a cinsti

sfios, -oasă *adj.* sfielnic, timid, reținut, pudic, rușinos, rezervat

sfoară *f.* coardă, cordon, ată (împletită)

sforar *m.* intrigant, uneltitor

sforător, -oare *adj.* (fig.) emfatic, declamator, retoric

sforța *vb.* a se sili, a se opinti, a se încorda, a se strădui

sfredel *n.* burghiu, sfredeluș

sfredeli *vb.* a găuri, a perfora, a pătrunde

sfrâji *vb.* a slăbi, a se usca, a se jigări

sfruntare *f.* v. provoca

sibillin(ic), -ă *adj.* 1. tainic, ascuns, mistic. 2. profetic, prezicator

sicru *n.* cosciug, raclă

sidef *n.* nacru

sideral, -ă *adj.* stelar, astral, ceresc

siflant, -ă *adj.* ţuierător, strident

sigila *vb.* a pecetlui, a închide, a ascunde

sigiliu *n.* pecete, stampilă, marcă

sigur, -ă 1. cert, precis, neîndoienic, garantat, negreșit, categoric, indiscutabil, nesmintit. 2. convins, hotărât, ferm, neșovăielnic. 3. eficace, eficient, capabil. 4. apărat, ferit, adăpostit

siguranță *f.* 1. securitate, adăpost, apărare. 2. certitudine, încredințare. 3. fermitate, precizie

sihastru *m.* pustnic, monah, eremit

sihăstrile *f.* 1. pustnicie, călugărie, monahie. 2. singurătate, izolare

sihlă *f.* desis, pădurice

sillabic, -ă *adj.* plenison

sillabisi *vb.* a bucheri

sillă *f.* 1. dezgust, scârbă, greată, aversiune. 2. fortă, putere. 3. constrângere, violentă, abuz

silex *n.* cremene, piatră

sili *vb.* 1. a obliga, a constrânge, a forța. 2. a se strădui, a se ostensi. 3. a grăbi, a iută, a da zor

siliștă *f.* efort, râvnă, sărgușă, străduință, hănicie

silit, -ă *adj.* 1. forțat, nevoit, obligat. 2. nenatural, nefiresc, afectat

silitor, -oare *adj.* sărguincios, harnic, zelos, perseverent, muncitor

silișic, -ă *adj.* forțat, impus, abuziv, brutalizat, silit, constrâns

silișcie *f.* samavolnicie, abuz, silă, forță, violentă

siliuetă *f.* formă, talie, linie, contur

siliul *vb.* a viola, a necinsti, a bat-jocori

silvic, -ă *adj.* forestier

silvostepă *f.* antestepă

simandicos, -oasă *adj.* distins, ales, respectabil, rafinat, pretențios

simbol *n.* însemn, emblemă, reprezentare, semnificație

simbolic, -ă *adj.* alegoric, sugestiv, reprezentativ

simbolliza *vb.* a semnifica, a însemna, a închipui, a sugera, a personaliza

simbriaș *m.* salariat, angajat, lucrător, lefegiu

simbrie *f.* v. salariu

simetric, -ă *adj.* echilibrat, armönios, corespunzător

simetrie *f.* corespondență, armönie, echilibru, regularitate

simfonie *f.* armonie, concordanță

similar, -ă *adj.* asemănător, analog, aiodomă, potrivit

similitudine *f.* asemănare, potrivire, analogie

simpatic, -ă *adj.* agreabil, plăcut, atrăgător

simpatie *f.* afecțiune, atașament, atracție

simpatiza *vb.* a agreea, a-i plăcea, a fi atras, a se ataşa

simplicitate *f. v.* simplitate

simplifica *vb.* a reduce, a concentra, a ușura

simplism *n.* schematizare, superficialitate

simplist, -ă *adj.* superficial, schematic, redus, unilateral

simplitate *f.* naturalete, bunăcredință, naivitate, simplicitate

simplu, -ă *adj.* 1. natural, nemestecat, pur. 2. neprefăcut, sincer, franc, cinstit. 3. modest, rudimentar, nepretentious, necomplicat

simptom *n.* indiciu, semn, semnal, manifestare

symptomatic, -ă *adj.* semnificativ, grăitor

simț *n.* 1. simțire, instinct. 2. aptitudine, înclinare, aplecare

simțământ *n.* sentiment

simți *vb.* 1. a percepă, a adulmeca, a sesiza. 2. a resimți, a fi mișcat, impresionat. 3. a avea bunsimt; a fi sensibil, a presimtii

simțitor, -oare *adj.* 1. sensibil, emotiv, impresionabil. 2. apreciabil, mare, deosebit

simțit, -ă *adj.* cumsecade, cu bunsimt, sensibil

simula *vb.* a se preface, a mima, a se face

simulacru *n.* aparentă, prefacere, prefăcătorie, falsitate

simultan, -ă *adj.* concomitant, deodată

sinagogă *f.* templu, havră

sincer, -ă *adj.* cinstit, franc, neprefăcut, deschis, leal, loial

sinceritate *f.* franchise, onestitate, loialitate, lealitate

sinchiseală *f.* preocupare, grija, atenție, considerație

sinchisi *vb.* a-i păsa, a se preocupa, a se îngrijora

sincopat, -ă *adj.* sacadat, ritmat

sincopă *f.* cădere, pierdere, pauză, întrerupere

sincron, -ă *adj.* concomitant, deodată, sincronic, simultan

sincretic, -ă *adj.* contopit, reunit, sintetizat

sincretism *n.* amestec, confuzie, sinteză, implicare

sincronic, -ă *adj.* 1. simultan, sincron, concomitant. 2. static, neevolutiv

sindrofie *f.* petrecere, chef, banchet

sindrom *n.* simptom, apariție, semn, manifestare

singular, -ă *adj.* neobișnuit, individual, aparte,izar, ciudat

singulariza *vb.* a se izola, a se deosebi, a se individualiza

singur, -ă *adj.* 1. neînsotit, răzlet, solitar, unic. 2. (adv.) numai, exclusiv, doar

singuratic, -ă *adj.* 1. retras, solitar, izolat, singur, răzlet. 2. ferit, dosnic, tainic

singurătate *f.* izolare, solitudine, pustietate

sinilu, -ie *adj.* albăstrui, albastru

sinistrat, -ă *adj.* calamitat, oropsit

sinistru, -ă *adj.* 1. oribil, lugubru, odios, groaznic, funest. 2. (n.) dezastru

sinod *n.* sobor, conciliu, reunire

sinonim *n.* termen echivalent, echivalentă, egalitate (de sens)

sintetic, -ă *adj.* concis, succint, concentrat, rezumativ

sintetiza *vb.* a concentra, a restrânge, a rezuma, a generaliza

slințeză *f.* 1. concentrare, condensare, rezumat. 2. contopire, asociere

sinucide *vb.* a se omori, a-și lua viață, a-și pune capăt

sinuos, -oasă *adj.* serpuit, cotit, în zig-zag; (fig.) complicat, încâlcit

sinuozitate *f.* curbă, cotitură, neregularitate

sișet *n.* cufăr

sire *m.* majestate

sireap, -eapă *adj.* neîmplânsit, focos, sălbatic, vijelios

siropos, -oasă *adj.* dulceag, fad, sentimental

sista *vb.* a întrerupe, a suspenda, a opri

sistem *n.* 1. ansamblu, totalitate, angrenaj. 2. structură, ordine, alcătuire. 3. model, tipar, tip. regim. 4. uz, obicei, normă, regulă, cutumă

sistematic, -ă *adj.* metodic, organizat, chibzuit, coerent

sistematiza *vb.* a ordona, a aranja, a clasa, a regulariza

sită *f.* ciur, grilă

situa *vb.* a plasa, a amplasa, a aranja, a aşeza

situat, -a *adj.* 1. pus, plasat, aşezat. 2. înstărit, bogat

situatie *f.* 1. împrejurare, circumstanță, ipostază, conjunctură. 2. postură, stare, context. 3. avere, situație, rost

slab, -ă *adj.* 1. debil, vlăguit, costeliv, jigărit, supt, sfrijit, pierit. 2. fricos, ezitant, laș, mediocru. 3. redus, mic, stins. 4. sărac, sterp, prizărit, neglijabil.

slav, -ă *adj.* slavon, slavic, slavonesc

slavă *f.* 1. mărire, glorie, faimă, prestigiul. 2. văzduh, atmosferă, eter

slăbăneg, -oagă *adj.* slab, debil, vlăguit, neputincios, infirm, olog

slăbi *vb.* 1. a se sfriji, a se slei, a se vlăgui. 2. a scădea, a diminua, a se micșora. 3. a se domoli, a încetini, a se atenua

slăbiciune *f.* 1. sfârșeală, extenuare, epuizare, vlăguială, debilitate. 2. scădere, lipsă, carentă, defect, deficiență, viciu. 3. înclinare, pornire, pasiune, afectiune

slăbit, -ă *adj.* vlăguit, epuizat, anemiat

slăvi *vb.* a glorifica, a preamări, a proslăvi, a diviniza, omagia, a venera

slei *vb.* 1. a coagula, a se închega, a se solidifica. 2. (fig.) a secătui, a se extenua, a se pierde, a goli

silnos, -oasă *adj.* v. murdar

slobod, -ă *adj.* v. liber

slobozenie *f.* v. libertate

slobozil *vb.* v. elibera

slobozitor *n.* întinzător, întorcător

sloj *n.* turțur

slovă *f.* literă, (la pl.) scriere, scris
slugarnic, -ă *adj.* servil, lingușitor, conformist, obsecvios, supus

slugă *m.* servitor, rândăș, argat

slugări *vb.* a sluji, să argăti, a servi

slugărnice *f.* servilism, lingușire, ploconeală

slugoi *m.* lacheu

slujbaș *m.* funcționar, angajat, lefegiu

slujbă *f.* 1. funcție, serviciu, post, îndeletnicire, plasament. 2. sarcină, misiune, atribuție

sluji *vb.* v. servi

slujnică *f.* servitoare, slugă, sluji-toare

slut, -ă *adj.* 1. urât, diform, pocit, hâd. 2. mutilat, schilot (it), desfigurat

sluțenie *f.* v. pocitanie

sluți *vb.* a desfigura, a pocii, a mutila, a urăti, a schimonosi

smalț *n.* email

smârc *n.* mlaștină, mocirlă

smead, -ă *adj.* v. brunet

smerenie *f.* umiliță, supunere, modestie

smerit, -ă *adj.* umilit, supus, preaplecăt, modest, credincios

smicea *f.* mlădiță

sminteaală *f.* 1. ticneală, nebunie, aiureală, scrânteală. 2. abatere, greșeală

sminti *vb.* v. aliena

smintit, -ă *adj.* nebun, ticnit, smucit, aiurit, zănicat, bezmetic, zălud, zurliu

smiorcăl *vb.* v. lamenta

smiorcălt, -ă *adj.* 1. plângăret, plângăcios. 2. scâncit, sclifosit

smirdar *m.* rododendron; merișor

smirnă *f.* 1. benzoe. 2. (adv.) umilit, nemișcat, supus

smoc *n.* mănuchi, šuvită

smochini *vb.* a se sbârçi, a se rida, a se usca, a se stafidi

smoli *vb.* v. înnegri

smolit, -ă *adj.* oacheș, brunet, smead, negricios

smuci *vb.* 1. a se zbate, a se smulge. 2. a zgâltai, a scutura

- smucit, -ă adj.** v. smintit
- smulge vb.** 1. a trage, a scoate, a desprinde, a deslipi. 2. a obține, a lua
- snoavă f.** glumă, anecdotă, istorie
- snop n.** fascicul, legătură, mănușchi
- snopl vb.** a maltrata, a scărmăna, a cotonogi, a bumbăci, a strivi
- soartă f.** 1. destin, ursită, fatalitate, scrisă, noroc, predestinare, zodie. 2. situație, stare, împrejurare, circumstanță
- sobor n. v.** sinod
- sobrietate f.** cumpătare, ponderație, simplitate, austерitate, rigorism
- sobru, -ă adj.** moderat, cumpătat, reținut, ponderat, simplu
- sociabil, -ă adj.** prietenos, comunicativ, deschis, atașabil
- socleteate f.** 1. umanitate, colectivitate, oameni, lume. 2. mediu, anturaj. 3. associație, uniune
- soclu n.** piedestal, bază, postament, suport
- socoteală f.** 1. calcul, chibzuială, judecată. 2. rost, rânduială plan, idee. 3. treabă, proiect, lucru, afacere. 4. intenție, preocupare
- socotl vb.** 1. a număra, a calcula, a aprecia, a evalua. 2. a chibzui, a plănuui, a intenționa, a proiecta. 3. a crede, a gândi, a presupune, a fi de părere, a opina, a găsi de cuviință, a aprecia. 4. a imputa, a reproșa, a se judeca, a se răfui, a se plăti
- socotință f. v.** socoteală
- socotit, -ă adj.** cumpătat, chibzuit, echilibrat, cuminte, înțelept
- socotitor m.** calculator, contabil
- sol n.** 1. specie, fel, categorie, varietate. 2. (pop.) jeg, slin, murdărie
- solos, -oasă adj.** v. murdar
- sol m.n.** 1. trimis, emisar, ambasador, delegat. 2. teren, pământ
- solar, -ă adj.** planetar, cosmic, celest
- sold, n.** plus, rest, rămășiță
- solda vb.** a se termina, a se încheia, a se sfârși
- soldat m.** ostaș, militar, catană
- soldă f.** leafă, plată, remunerație, salariu
- soldătesc, -ească adj.** ostășesc, milităresc, cazon
- soldățime f.** oaste, armată, ostășime
- solemn, -ă adj.** 1. festiv, ceremonios, sărbătoresc, grandios, academic. 2. sacru, sacramental, sacerdotal, grav. 3. măret, maiestuos, impresionant
- solemnitate f.** 1. festivitate, ceremonie, ceremonial, pompă. 2. măreție, grandoare, fast, gravitate
- solfegia vb.** a cânta, a intona, a exersa (o melodie)
- solicita vb.** 1. a cere, a ruga, a apela la. 2. a atrage, a chema, a suscita
- solicitant, -ă adj.** postulant, petent, solicitator
- solicitate f.** cerere, rugămintă, apel, recurs, cerință
- solicitudine f.** înțelegere, atenție, bunăvoieță, atașament
- solid, -ă adj.** 1. tare, dur, vârtos, trainic, durabil, puternic. 2. voinic, corpulent, mare, robust, binefăcut. 3. temeinic, serios, consistent
- soldar, -ă adj.** unit, legat, înfrățit, atașat
- solidaritate f.** coeziune, înfrățire, frățietate, unire, comuniune, fraternitate
- soldariza vb.** a asocia, a se înfrăți, a se alia, a pactiza
- solidifica vb.** a se întări, a se învârtoșa, a se slei, a îngheța
- soliditate f.** tărie, duritate, rezistență, consistentă, trainicie
- solle f.** 1. misiune, sarcină, însărcinare. 2. veste, mesaj, adresă. 3. delegație, ambasadă
- sollloc n.** monolog

solitar, -ă adj. 1. singuratic, retras, izolat. 2. singur, unic

solitudine f. singurătate, izolare, pustietate

solo m. solist

solomonar m. vrăjitor, mag

solutibil, -ă adj. 1. dizolvabil. 2. rezolvabil

soluție f. (fig.) 1. dezlegare, rezolvare, lămurire. 2. remediu, leac

solutioana vb. a rezolva, a dezlega, a lămuri, a limpezi

solvabil, -ă adj. plătitor, bun de plată, solvent

solvent, -ă adj. 1. solvabil. 2. (m.) dizolvant

soma vb. a cere, a invita, a atenționa, a solicita

somatie f. invitare, cerere, solicitate, chemare, constrângere

somitate f. celebritate, autoritate, personalitate, savant

somnambul, -ă adj. noctambul, lunatic

somnifer n. narcotic, soporifer, hipnotic, adormitor

somnolent, -ă adj. somnoros, picotind, adormit, toropit, moleșit

somnoros, -oasă v. somnolent

somnolență f. adormire, moleșală, toropire, picoteală

somptuos, -oasă adj. luxos, maiestuos, măret, fastuos

son n. sunet, ton

sonat, -ă adj. nebun, aiurit, ticițit

sonda vb. 1. a fora, a explora. 2. a îscodi, a încerca, a investiga

sondaj n. 1. sondare, foraj, exploatare. 2. investigație, cercetare, studiu

sondă f. put

sonor, -ă adj. răsunător, puternic, fonic, vorbit, rezonant

sonoritate f. 1. rezonanță, fonicitate. 2. muzicalitate, armonie

soporific, -ă adj. somnifer

soră f. 1. infirmieră. 2. călugărită, monahă

sorbi vb. 1. a înghiți, a absorbi, a bea, a suge. 2. a preocupa, a copleși, a captiva, a retine

sorbitură f. 1. înghiștitură, dușcă. 2. zeamă, supă, ciorbă

sordid, -ă adj. dezgustător, mizer, murdar, respingător

sorginte f. origine, sursă, izvor, obârșie

soroc n. 1. termen, dată, limită, scadentă. 2. soartă, destin, fatalitate

soroci vb. v. hărăzi

sort n. specie, gen, fel, categorie

sorta vb. a alege, a selecta, a selecționa, a tria

sorti vb. a ursi, a meni, a destina, a predestina, a hărăzi

sortiment n. fabricat, preparat, produs

sorti f. pl. şansă, noroc, perspectivă

sosi vb. a ajunge, a parveni, a veni, a atinge (un punct)

sosire f. ajungere, sosit, venire, întâta

soț m. 1. bărbat, pereche, dânsul. 2. ortac, tovarăș, asociat, părtaș

soție f. nevastă, soată, femeie, jumătatea, (pop.) muiere, consoartă

spadă f. sabie

spalmă f. frică, groază, teamă, teroare

sparge vb. 1. a sfărâma, a rupe, a crăpa, a ciobi, a despica, a distruge.

2. a lichida, a termina, a nimici, a stinge, a încheia. 3. a jefui, a fura, a prăda, a devasta

spart, -ă adj. 1. crăpat, sfărâmat, ciobit, plesnit. 2. fortat, străpuns, rupt, dispus. 3. risipitor, cheltuitor

spartan, -ă adj. austera, sever, cazon, aspru

spasm n. convulsie, crispare, colică

spasmodic, -ă adj. convulsiv, chinuit

spate n. 1. spinare, dos, cărcă. 2. spătar, spetează. 3. protecție, sprijin, cont, pilă, razim

spatle *f.* treflă
spația *vb.* a rări, a distanța, a depărta
spațial, -ă *adj.* cosmic
spațios, -oasă *adj.* încăpător, larg, cuprinzător, mare
spațiu *n.* 1. cuprins, întindere, suprafață, zonă, distanță. 2. răstimp, perioadă, interval, durată
spăla *vb.* 1. a lă, a curăța, a purifica. 2. a ușa, a curge, a eroada. 3. a șterge, a anula, a ispăși, a ierta
spălat, -ă *adj.* v. curat
spălăcăt, -ă *adj.* 1. decolorat, șters. 2. inexpresiv, palid, searbăd, fad
spălător *n.* lavoar
spălătorie *f.* curățătorie
spălătură *f.* 1. spălare, curățare. 2. clismă. 3. lături
spălătel, -lcă *adj.* v. curat
spărgător *m.* hoț, pungaș, jefuitor
spărtură *f.* 1. crăpătură, fisură, ciobitură, gaură, despicătură. 2. ciob, frântură, ruptură, hârb, fărâmătură
spășit, -ă *adj.* v. pocăit
spătar *n.* rezemătoare, spate, spetează
spătos, -oasă *adj.* robust, voinic, atlet
spân *m.* imberbă
spânzura *vb.* 1. a atârna, a agăța, a suspenda, a lega de. 2. a strangula, a ucide
spânzurat, -ă *adj.* 1. atârnăt, strangulat. 2. (fam.) strengar, poznaș
spârcul *vb.* v. ciopârti
special, -ă *adj.* deosebit, aparte, distinct, exceptionál, singular, unic
specialitate *f.* 1. domeniul, branșă, ramură. 2. profesie, calificare
specializa *vb.* a se perfectiona, a se profila
specializare *f.* perfectionare, modernizare, profilare
specie *f.* specă, gen, fel, soi, rasă, varietate, clasă, categorie, sort
specific, -ă *adj.* caracteristic, particular, propriu, special, tipic

specifica *vb.* a preciza, a menționa, a nota, a prevedea
specimen *n.* tip, moștră, model, exemplar
specios, -oasă *adj.* aparent, iluzorius, înșelător, amăgitor
spectacol *n.* 1. reprezentăție, teatru, piesă. 2. tablou, priveliște, cadru, vedere
spectaculos, -oasă *adj.* grandios, fastuos, strălucit, impresionant
spectator, -oare *m. f.* 1. privitor, asistent. 2. martor, prezență
spectru *n.* nălucă, vedenie, fantomă, fantasmă, stafie, arătare
specula *vb.* 1. a combina, a medita, a preconiza. 2. a profita, a însela, a trage pe sfoară
speculant, -ă *adj.* *m. f.* afacerist, profitor, șarlatan
speculativ, -ă *adj.* combinativ, imaginativ, teoretic
speculație *f.* combinație, calcul, speculă
speculă *f.* afacere, învârteală, șarlatanie, speculație
spelb, -ă *adj.* palid, spălăcăt, searbăd, șters
speluncă *f.* tavernă, bombă, local (rău fumat)
spera *vb.* a nădădui, a aștepta, a conta, a dori, a aspira, a-și imagina, a prevedea, a crede
speranță *f.* nădejde, credință, aspirație, dorință, prevedere
speria *vb.* a se însăpământa, a se înfricoșa, a se teme, a se intimida, a se buimăci
speritoare *f.* momâie, arătare, măgăoaie, popândău
sperietură *f.* spaimă, frică, teamă, neliniște, tulburare
sperlos, -oasă *adj.* fricos, temător, timid, timorat
sperjur, -ă *adj.* nelegiuț, necinstit, cinic, imoral
spetează *f.* spătar, spate, rezemătoare

speti *vb.* a se deșela, a se istovi, a se epuiza

spetă *f. v. specie*

speze *f. pl. cheltuieli*

spicul *vb.* a culege, a alege, a lua, a reține (de ici-colo)

splicul *vb. v. găti*

spin *m.* 1. ghimpe, mărăcine, scai, scaiete, ciulin. 2. țepușă, țeapă. 3. știft

spinare *f.* 1. spate, dos. 2. creastă, culme, coamă

spinos, -oasă *f.* 1. ghimpos, țepos, mărăcinos. 2. anevoios, greu, complicat

spinteca *vb.* a despica, a tăia, a sfâșia, a înjunghia

spion *m.* iscoadă, agent, informator, detectiv, observator

spiona *vb. v. iscodi*

spiralat, -ă *adj.* răsucit, sicut, spiral

spiră *f.* răsucitură, torsiu, buclă, spirală

spriodus *m. v.* drăcușor

spirit *n.* 1. minte, rațiune, gândire, judecată, intelect, reflectie, duh, suflet. 2. imaginatie, istețime, deșteptăciune, șicusință, pătrundere, har. 3. glumă, anecdotă, snoavă, pamflet. 4. vedenie, stafie, arătare, nălucă

spiritual, -ă *adj.* 1. mental, intelectual, sufletesc, duhovnicesc. 2. deștept, ager, penetrant, istet, fin. 3. glumeț, ironic, amuzant, comic

spiritualitate *f.* cultură, tezaur spiritual

spiritualiza *vb.* a înnobila, a înălța

spiritualmente *adv.* moralmente

spirit *n.* alcool; (*adv.*) dinamic, agil, iute, vioi, harnic

spirtos, -oasă *adj.* alcoolic

spital *n.* clinică, sanatoriu, casă de sănătate, lazaret

spitaliza *vb.* a se interna, a se trata

splită *f.* 1. fuscel, stinghie. 2. rudă, neam, rang, grad, descendență, origine

spliter *m.* farmacist

spiterie *f.* 1. farmacie, drogherie. 2. medicamente, droguri

splai *n.* mal, chei

splendid, -ă *adj.* minunat, admirabil, măreț, superb, magnific, strălucit, uimitor, exceptional, grandios, falnic

splendoare *f.* strălucire, fast, măreție

spoi *vb.* 1. a vări. 2. a se farda, a se sulemeni. 3. a cositori

spolală *f.* 1. văruială, zugrăveală. 2. pospăială, aparentă. 3. cositorie

spolia *vb.* a jefui, a prăda, a fura, a jecmăni, a deposeda

spongios, -oasă *adj.* buretos, poros

sponsor *m.* susținător, garant, protector

spontan, -ă *adj.* 1. natural, de la sine, neforțat, nesilit. 2. brusc, deodată

spontaneitate *f.* naturalețe, promptitudine, vioiciune

spor *n.* 1. adaos, plus, creștere, mărire, majorare. 2. câștig, beneficiu, supliment, folos, profit, avantaj

spori *vb. v.* crește

sporadic, -ă *adj.* intermitent, discontinuu, disparat, întâmplător, răzleț

spornic, -ă *adj.* profitabil, economic, productiv, lucrativ

sporovăl *vb.* a povesti, a discuta, a se întreține, a trâncăni

sporovălală *f.* taifas, convorbire, dialog, şuetă

sportiv, -ă *adj.* atlet

spovedanie *f.* mărturisire, confidență, destăinuire, spovadă

spray *n.* atomizor

spre *prep.* 1. către, la, înspre. 2. pe la, cam în... 3. în vederea, pentru

sprijin *n.* 1. ajutor, susținere, ocrotire, rezem, protecție, proptea, pilă. 2. (*m.*) sponsor, protector, ocrotitor

sprijini *vb.* 1. a sustine, a propti, a fixa, a rezema. 2. a ajuta, a ocroti, a proteja, a sponsoriza. 3. a se baza, a se întemeia, a se încrede

sprijinitor, -oare *m. f. v.* protector

sprinten, -ă adj. 1. vioi, agil, iute, ager, veloce. 2. deștept, intelligent

sprinteneală *f.* vioiciune, agilitate, agerime, suplete

sprițar, -ă adj. *v.* zburdalnic

sprânceană *f.* (fig.) fâșie, creastă, muchie (de deal, pădure, lumină)

spulbera *vb.* a risipi, a împrăștia, a destrăma, a vântura, a nimici

spumă *f.* 1. clăbuc. 2. caimac. 3. (fig.) elită, lămuri, floare

spumega *vb.* 1. a face clăbuci, a năduși, a fierbe. 2. a se înfuria, a clocoți, a se dezlănțui

spumos, -oasă adj. 1. însipumat. 2. pufos, vaporos

spune *vb.* 1. a zice, a vorbi, a rosti, a se exprima, a grăi, a declara, a comunica, a relata, a povesti, a expune, a glăsui, a debita, a afirma, a evoca, a explică, a lămuri, a susține. 2. a destăinui, a mărturisi, a dezvăluui, a da pe fată, a divulga. 3. a recita, a cânta

spunere *f. v.* proverb

spurca *vb. v.* murdări

spurcat, -ă adj. 1. murdar, scârbos, respingător, scârnav. 2. trivial, vulgar, josnic, infam, odios, mârșav, ticălos, netrebnic, infernal

spurcăciune *f. v.* scârnăvie

spusă *f. v.* afirmație

spută *f.* salivă, scuipat

spuză *f.* 1. cenușă. 2. puzderie, grămadă, multime, droaie

spuzeală *f.* erupție, alergie, eczemă

sta *vb.* 1. a se opri, a poposi, a rămâne locului. 2. a sedea, a locui, a

fi, a se afla. 3. a stagna, a nu merge, a se întrerupe, a înceta, a încremenii. 4. a fi gata, a fi pe punctul, a fi căt pe ce...

stabil, -ă adj. v. statornic

stabili *vb.* 1. a fixa, a decide, a hotărî, a determina, a preciza. 2. a se statornici, a se instala, a se aşeza. 3. a dovedi, a arăta, a demonstra, a consfinti, a confirma. 4. a institui, a înființa, a realiza, a funda

stabiliment *n.* aşezământ, fundație, instituție

stabilitate *f.* 1. statornicie, trănicie, fermitate, solidaritate, consecvență, durabilitate. 2. fixitate, imobilitate, echilibru

stabiliza *vb. v.* fixa

stacană *f.* cană, pahar, țap

stadiu *n.* etapă, fază, perioadă

stafidi *vb.* a usca

stafle *f.* fantomă, nălucă, strigoi, arătare, vedenie

stagiu *n.* 1. inițiere, practică, aplicație. 2. serviciu militar, armată

stagna *vb.* a trena, a lâncezi, a vegeta, a sta

stambă *f.* bumbac, cit, țesătură

stampă *f.* gravură, imagine, tablou

stană *f.* stâncă, bolovan, pietroi

stand *n.* banc

standard *n.* normă, sistem, nivel, barem

standardizat, -ă adj. tipizat, normal, uniformizat, unificat

staniște *f.* cantonament, tabăra, loc de odihnă

staniu *n.* cositor

star *n.* vedetă, stea

stare *f.* 1. situație, circumstanță, poziție, postură. 2. avere, resurse, fonduri. 3. clasă, categorie, rang

stareț *m.* egumen

start *n.* 1. plecare. 2. început

staroste *m.* 1. petitor. 2. (inv.) șef, cap, pârcălab

stat *n.* 1. țară, patrie. 2. statură, talie, înăltime

static, -ă *adj.* imuabil, fix, rigid, nemîșcat, neclintit

statistică *f.* evidentă, inventar, consemnare, numărătoare

statornic, -ă *adj.* 1. stabil, constant, ferm, neclintit, consecvent, fidel. 2. durabil, continuu, neîntrerupt, permanent. 3. termeinic, hotărât, solid

statornicie *f.* constanță, consecvență, fidelitate, stabilitate, continuitate, durabilitate

statornicire *f.* 1. stabilire, fixare, așezare, permanentizare, consfințire, îmștiințare. 2. împământare, încețătenire

statua *vb.* a stabili, a hotărî, a legifera

statuar, -ă *adj.* monumental, grandios

statule *f.* sculptură, monument

statură *f.* înălțime, stat, talie, siluetă

statut *n.* regulament, normă, lege, dispoziții

stație *f.* 1. oprire, staționare, popas. 2. gară, haltă

stationa *vb.* a sta, a se opri, a poposi

staționar, -ă *adj.* constant, neschimbăt, invariabil, statornic, neclintit

staul *n.* grajd, sălaș

stavă *f.* herghelie

stavillă *f.* 1. baraj, zăgaz, stăvilar, obstacol. 2. opreliște, opozitie, împotrivire

stânog *n.* tăruș, pripon.

stăpân *m.* 1. proprietar, posesor, deținător, jupân. 2. șef, patron, cărmuiitor, domnitor, suveran

stăpâni *vb.* 1. a posedă, a detine, a avea. 2. a domni, a trona, a conduce, a guverna, a controla. 3. a domoli, a tempera, a calma, a liniști. 4. a se reține, a se înfrâna, a se struni, a se abține

stăpânlit, -ă *adj.* reținut, calm, echilibrat, cumpătat, domolit, liniștit

stăpânitor, -oare *adj.* dominator, dominant, autoritar

stărețle *f.* ecumenie

stărul *vb.* a insista, a persevera, a persista, a se menține, a se crampona

stărulintă *f.* 1. insistență, perseverență, persistentă. 2. tenacitate, neclintire, fermitate, statornicie. 3. străduință, silință, efort

stăruiitor, -oare *adj.* v. inconsistent

stătător, -oare *adj.* imobil, stabil, invariabil, constant, stagnant

stătut, -ă *adj.* învechit, clocit, alterat

stăvilar *n.* 1. zăgaz, baraj, ecluză, dig, stavilă. 2. obstacol, opreliște, piedică, opozitie, frână

stăvili *vb.* v. opri

stâlcă *vb.* 1. a deforma, a poci, a schimonosi, a denatura. 2. a strivi, a zdrobi, a schilodi

stâlcit, -ă *adj.* v. deformat

stâlp *n.* 1. pilon, parmac, pilastru, grindă. 2. susținere, sprijin, reazem, protecție, pavăză. 3. fruntaș, căpetenie

stână *f.* târlă

stâncă *f.* stană, stei, petroi

stângaci, -e *adj.* 1. (fig.) neîndemânatice, inabil, neajutorat. 2. nereușit, mediocru, primitiv, slăbut

stângăcie *f.* neîndemânare, neprecupeere

stânjeni *vb.* a deranja, a jena, a stingheri

stânjenel *m.* iris, stânjen

stânjenit, -ă *adj.* v. stingherit

stârci *vb.* v. ghemui

stârni *vb.* 1. a isca, a scorni, a zgândări, a agita, a hătui. 2. a provoca, a determina, a pricinui, a atâta, a declanșa, a isca, a genera. 3. a născoci, a inventa, a fabula

stârpi *vb.* v. distrugе

stârpitură *f.* pocitanie, avorton, lepădătură, pitic

stârv *n.* cadavru, moit, leș

stea *f.* 1. astru, planetă. 2. vedetă, star, celebritate. 3. soartă, destin, ursită, noroc

steag *n.* drapel, standard, flamură, pavilion, fanion

stegar *m.* 1. portdrapel. 2. conducător, șef, ideolog, spiritus rector, îndrumător

stelar, -ă adj. sideral cosmic

steluță *f.* 1. asterisc. 2. scânteie

stemă *f.* 1. blazon, emblemă. 2. coroană, diademă, herbă

stenic, -ă adj. fortifiant, întăritor

stereotip, -ă adj. uniform, neschimbăt, tipizat

steril, -ă adj. 1. sterp, sec, neproductiv, nefertil, deșert. 2. zadarnic, inutil, infructuos, van. 3. antisепtic, sterilizat

sterilitate *f.* v. incapacitate

steriliza *vb.* 1. a aseptiza, a desinfecția. 2. a castra

sterp, stearpă adj. 1. steril, neproductiv, nefertil, neroditor, arid. 2. pustiu, uscat, dezolant, zadarnic, van, inutil

stibiu *n.* antimoniu

stică *f.* 1. geam. 2. butelie, garafă, vas

sticli *vb.* a străluci, a luci, a sclipi, a scânteia, a scăpăra

sticlos, -oasă adj. 1. lucios, vitros, scliptor. 2. încremenit, fix, imobil

stigmat *n.* semn, pecete

stigmatiza *vb.* a înfiera, a dezonora, a defăima

stih *n.* vers, verset, poezie

stihie *f.* 1. elemente (ale naturii), fortă, dezlănguire, calamitate. 2. nălucă, fantomă, arătare, duh, spirit, fantasmă

stihitor *m.* poet

stil *n.* 1. expresivitate, limbaj, compozitie, structură. 2. tipar, mod, manieră, fel, modalitate

stilat, -ă adj. manierat, fin, rafinat, subțire

stilet *n.* pumnal

stilliza *vb.* a rafina, a înnobila, a ameliora, a perfecționa, cizela

stilou *n.* toc rezervor, condei

stima *vb.* a onora, a prețui, a respecta, a aprecia, a cinsti

stimabil, -ă adj. prețuit, apreciat, onorabil, respectabil

stimă *f.* considerație, prețuire, respect, cinstire, apreciere

stimul *n.* v. stimulent

stimula *vb.* a îndemna, a îmboldi, a impulsiona, a excita, a activa

stimulent *n.* impuls, îmbold, îndemn, excitant, antren, încurajare, stimul

standard *n.* v. steag

stingător *n.* extintor

stinge *vb.* 1. a potoli, a opri, a înăbuși (un foc). 2. a termina, a (se) trece, a (se) topi, a se slei, a dispare, a muri, a deceda. 3. a suprima, a nimici

stingher, -ă adj. v. singur

stingheri *vb.* a jena, a incomoda, a deranja, a tulbura, a stânjeni

stingherit, -ă adj. 1. încurcat, stânjenit,jenat, descumpănit, stângaci. 2. deranjat, incomodat, împiedicat, indispus

stinghie *f.* 1. brat, legătură. 2. chingă. 3. spetează

stins, -ă adj. 1. înăbușit, estompat, slab, șters, potolit, liniștit. 2. distrus, nimicit, prăpădit

stipendiu *vb.* subvenționa

stipendiu *n.* subvenție, susținere, ajutor, sprijin (financiar)

stipula *vb.* a prevedea, a specifica, a menționa, a înscrie

stipulație *f.* clauză, condiție, prevedere, specificare, aranjament

stirpe *f.* origine

stivă *f.* grămadă, claiie

stoarce *vb.* 1. a tescui. 2. a exploata, a profita

stoca *vb.* a depozita, a strâng, a stopa

stofă *f.* 1. țesătură. 2. calitate, talent, aptitudine

stolic, -ă *adj.* resemnat, rezistent, curajos, eroic

stoli *vb.* cârd, grup, ceată, pâlc, grămadă

stomac *n.* abdomen, burtă, pântece

stomacal, -ă *adj.* gastric

stomatolog *m.* dentist

stop *interj.* oprește, stai, halt

stopa *vb.* a opri, a bara, a reține, a ține în loc

stor *n.* jaluzea, transperant, rulou

stors, stoarsă *adj.* tescuit, secătuit

strachină *f.* blid, farfurie, vas

strai *n.* haină, îmbrăcăminte, veșmânt

strajă *f.* 1. pază, apărare, veghe, scut. 2. paznic, străjer, sentinelă, caraulă, gardă, escortă

strangula *vb.* a sugruma, a gâtui, a sufoca, a înăbuși

straniu, -ie *adj.* ciudat,izar, neobișnuit

strașnic, -ă *adj.* 1. cumplit, teribil, nemaiomenit, extraordinar, grozav, îngrozitor, înfiorător. 2. tare, puternic, zdravăn. 3. sever, strict, aspru, exigent

strat *n.* 1. pătul, răzor, brazdă. 2. sediment, depozit, pătură. 3. categorie, clasă, grupare

stratagemă *f.* subterfugiu, şiretlic, tertip, vicleşug

străbate *vb.* a cutreiera, a răzbi, a răzbate, a traversă

străbătător, -oare *adj.* 1. penetrant, trecător prin, răzbătător. 2. subtil, perspicace

străbun, -ă *adj.* 1. strămoșesc, din moși-strămoși, străvechi. 2. (*m. pl.*) strămoși, străbunici

străbunic, -ă *m. f.* strămoș, străbun, răzbunic

strădanie *f.* efort, străduință, sforțare, trudă, osteneală, travaliu

strădui *vb.* a se sili, a se sforța, a se zbate, a se căzni, a se trudi

străduință *f. v.* efort

străfulgera *vb.* a scripi, a luci, a străluci

străfund *n.* adâncime, adânc, hău

străin, -ă *adj.* 1. extern, din afară, alogen. 2. altul, venetic, necunoscut

străjer *m.* paznic, strajă, pază

străjul *vb.* 1. a păzi, a apăra, a veghea. 2. a limita, a se mărgini

străluc! *vb.* 1. a luci, a scânteia, a lumina, a scripi. 2. a se distinge

strălucire *f.* 1. scânteiere, scripire luminărie, a se impune, a excela. 2. fast, splendoare, glorie

strălucit, -ă *adj.* 1. scripitor, strălucitor, fastuos, splendid. 2. faimos, celebru, glorios, reputat, falnic

strămoș, -ească *adj.* străvechi, din strămoși, arhaic

strămuta *vb.* a deplasa, a muta, a schimba, a disloca

strănepot, -poată *m.f.* urmaș, descendent, văstar

străpunge *vb.* a perfora, a găuri, a sparge, a pătrunde, a penetra, a străbate

strășnicie *f. v.* severitate

străvechi, -e *adj.* arhaic, milenar, imemorial, secular

străveziu, -ie *adj.* 1. transparent, impede, clar, senin. 2. vizibil, evident, manifest. 3. debil, slab, palid, vaporos

strâmb, -ă *adj.* 1. diform, deformat, îndoit, încovoiat, îclinat. 2. incorrect, fals, nedrept, mistificat

strâmbă *vb.* 1. a curba, a deforma, a strâmbă. 2. a se schimba, a face grimase, a se fandosi, a face mofturi

strâmbătate *f.* nedreptate, abuz, injustiție, inechitate

strâmbătură *f.* grimasă, schimboseală, rictus, maimuțăreală, fandoseală

strâmt, -ă *adj.* 1. îngust, restrâns, redus. 2. (fig.) mărginit, prost, obtuz

strâmtă *vb.* a îngusta, a restrânge, a limita

strâmtoare *f.* 1. defileu, chei, pas.
2. trecătoare, îngustime. 3. impas,
încurcătură, dificultăți, presiune

strâmtora *vb.* v. înghesui

strângător, -oare *adj.* econom,
strâns, adunător, zgârcit

strânge *vb.* 1. a aduna, a îngrămdăi, a acumula, a înmagazina, a culege, a tezauriza. 2. a convoca, a întruni, a îngrămdăi. 3. a se ghemui, a se chirici, a se contracta. 4. a apăsa, a presa, a constrânge

strâns, -ă *adj.* 1. adunat, îngrămdăit, acumulat. 2. contractat, chiricit, legat. 3. coherent, concis, dens

strânsoare *f.* v. apăsare

strânsură *f.* gloată, adunătură, reunire

streașină *f.* jgheab

strecere *f.* (fig.) nebunie, sminteală, deregлare

strecura *vb.* 1. a filtra, a limpezi. 2. a (se) furișa, a (se) insinua, a se scurge

striat, -ă *adj.* dungat, vărgat, zebrit

strica *vb.* 1. a avaria, a deteriora, a degrada, a distrugе, a sparge, a dărâma. 2. a defecta, a deranja, a tulbura, a zădărnici. 3. a se certa, a se confrunta, a se gâlcevi

stricăcios, -oasă *adj.* v. dăunător

stricăclune *f.* 1. pagubă, vătămare, lezare. 2. corupție, depravare, desfrâname

stricător, -oare *adj.* dăunător, stricăcios, vătămător, păgubitor

strict, -ă *adj.* 1. riguros, exact, absolut. 2. sever, exigent, aspru

strictete *f.* v. severitate

strident, -ă *adj.* ascuțit, tipător, tăios, pătrunzător

striga *vb.* 1. a tipa, a răcni, a zbiera, a urla, a vocifera. 2. a chema, a numi, a solicita

strigare *f.* 1. strigăt, tipăt, urlet, răcnet. 2. apel, chemare

strigăt *n.* chemare, apel, anunț

strigătură *f.* chiuit, chiuitură, tipură

strigoi *m.* stafie, vârcolac, pricolici, moroi, fantomă, arătare

stringent, -ă *adj.* presant, urgent, imperios, obligatoriu

strivi *vb.* 1. a zdobi, a sfârma, a nimici, a distrugе. 2. a îngrămdăi, a apăsa, a înăbuși, a copleși, a frângе

strivitor, -oare *adj.* zdrobitor, covârșitor

strop *n.* picătură, pic; lacrimă

stropi *vb.* a uda, a împroșca; a păta

stropitură *f.* picătură, strop

stropitoare *f.* prafitoră

stropiști *vb.* 1. a se răsti, a se burzului, a se oțarī. 2. a zdobi, a strivi

stropișit, -ă *adj.* 1. stâlcit, zdrobit, strivit, deformat. 2. smintit, aiurit

structură *f.* alcătuire, organizare, sistem, osatură, compoziție

structura *vb.* a organiza, a sistematiza, a configura, a compune

structural, -ă *adj.* component, organizatoric, alcătitor

strugure *m.* ciorchine

struji *vb.* v. ciopli

strujitură *f.* talaș

strună *f.* coardă

strungă *f.* defileu, pas, trecătoare

struni *vb.* a stăpâni, a înfrâna, a domina, a reține, a liniști

studia *vb.* a învăța, a cerceta, a observa, a analiza, a examina, a căuta

studiat, -ă *adj.* 1. cercetat, examinat, analizat. 2. calculat, aranjat, afectat, nenatural

studio *n.* 1. atelier, laborator. 2. divan

studiu *n.* 1. învățare, învățământ, învățătură. 2. lucrare, investigare, analiză, cercetare

stuf *n.* trestie

stufos, -oasă *adj.* des, bogat, încărcat, greoi

stupar *m.* prisăcar, stupină, apicuitură

stupefactie *f.* uimire, stupoare, uluire, năucire

stupefiant, -ă *adj.* 1. năucitor, uluitor, uimitor. 2. drog, halucinogen

stupi *vb.* v. scuipa

stupid, -ă *adj.* 1. prost, nătâng, mărginit, tâmpit. 2. ilogic, absurd

stupiditate *f.* absurditate, nerozie, prostie, aiureală

stupină *f.* prisacă, stupărie

stupoare *f.* stupefactie, uimire, uluire

sturlubatic, -ă *adj.* zvăpăiat, nebunatic, neastămpărat

suav, -ă *adj.* gingaș, fin, delicat, grădios

suavitate *f.* v. finețe

sub *prep.* dedesubt

subalimentat, -ă *adj.* subnutrit, flămânzit, înfometat

subaltern, -ă *adj.* subordonat, dependent, inferior

subaprecia *vb.* a subestima, a subevalua, a minimaliza

subcutanat, -ă *adj.* hipodermic

subdivide *vb.* subîmpărți

suber *n.* plută

subestima *vb.* v. subaprecia

subevalua *vb.* v. subaprecia

subiect *n.* 1. materie, problemă, temă. 2. cauză, motiv, acțiune

subiectiv, -ă *adj.* personal, particular, părtinitor

subiectivism *n.* părtinire, personalizare, subiectivitate

subiectivitate *f.* v. subiectivism

subit, -ă *adj.* brusc, neașteptat, neprevăzut, imprevizibil, dintrodată

subînțelege *vb.* 1. a reieși, a rezulta, a (se) deduce. 2. a fi implicat, a conține

subjonctiv *n.* conjunctiv

subjuga *vb.* 1. a înrobi, a aservi, a supune, a îneuda, a îngenunchea, a domina, a stăpâni. 2. a captiva, a înlăntui, a fermeca, a cuceri

sublim, -ă *adj.* mareț, încântător, minunat, superb, perfect, copleșitor

sublima *vb.* a condensa, a concentra, a esențializa

sublinia *vb.* a accentua, a reliefa, a pune, în evidență, a evidenția

submersibil *n.* submarin

submina *vb.* a compromite, a boicota, a torpila, a săpa, a pericleta, a roade, a măcina

subnutri *vb.* a subalimenta, a înfometă

subordona *vb.* a subordona, a face dependent, a domina

subordonat, -ă *adj.* subaltern, dependent, condiționat

subpământean, -ă *adj.* subteran

subraț *n. v.* subsuoară

subretă *f.* cameristă

subrogare *f.* schimbare, înlocuire (de persoană)

subscrie *vb.* 1. a semna, a iscăli. 2. a aproba, a fi de acord, a subsemna, a confirma

subsemna *vb.* v. subscrie

subsidiar, -ă *adj.* complementar, auxiliar, secundar

subsidiu *n.* subvenție, sprijin, ajutor

substantiv *n.* nume

substanță *f.* materie, conținut, miez, esență

substanțial, -ă *adj.* 1. esențial, important, principal, deosebit. 2. hrănitor, consistent, nutritiv

substituent, -ă *adj.* v. înlocuitor

substitui *vb.* a înlocui, a suplini

substitut *m.* locuitor, supleant, suplinitor

substituție *f.* înlocuire, suplinire

substrat *n.* 1. bază, fundament. 2. element, fond autohton. 3. motiv, cauză

subsuma *vb.* 1. a aduna, a include, a cuprinde. 2. a subordona

subsuoară *f.* axila, subrat

subteran, -ă *adj.* 1. subpământean. 2. (n.) mină, galerie

subterfugiu *n.* şiretic, stratagemă, vicleşug, tertip, truc, artificiu, manevră, şmecherie

subtil, -ă *adj.* ager, ingenios, fin, pătrunzător

subtilitate *f.* acuitate, finețe, pătrundere, inteligență, talent

subtiliza *vb.* a fura, a șterpeli, a sustrage

subtlu *vb.* 1. a reduce, a micșora, a slabii, a dilua. 2. a se civiliza, a se rafina

subtiratic, -ă *adj.* subțire, suplu, slab, zvelt

subțire *adj.* 1. îngust, fin, redus, slab, delicat. 2. ușor, vaporos, rar, suplu. 3. diluat, apos, neconsistent. 4. stilit, fin, rafinat, subtil

suburban, -ă *adj.* necivilizat, primitiv, mitocan, necrescut

suburbie *f.* periferie, mahala, cartier (mărginaș)

subvenție *f.* subsidiu, sprijin, ajutor, supliment

subvenționa *vb.* a finanța, a stipendia, a sprijini

subzista *vb.* a dăinui, a se menține, a rezista, a dura, a continua, a trăi

subzistență *f.* aprovisionare, întreținere, hrana, alimente, resurse

suc *n.* băutură, sirop, zeamă; sevă secreție

sucală *f.* suveică, depănător

succeda *vb.* 1. a urma, a se rândui, a se perinda, a se înșirui. 2. a moșteni, a primi

succedaneu *n.* înlocuitor

succes *n.* reușită, izbândă, victorie, biruință

succesiune *f.* 1. înșiruire, şirag, şir, rând. 2. moștenire. 3. descendență, urmași, posteritate

succesiv, -ă *adj.* 1. treptat, gradat. 2. consecutiv

succesor *m.* 1. continuator, urmaș. 2. moștenitor, herede

succint, -ă *adj.* sumar, concis, strâns, concentrat, pe scurt, sintetic

suceală *f.* ciudătenie, bizarerie, aiureală, scrânteală, sminteală

suci *vb.* a răsuci, a învârti, a întoarce, a contorsiona, a învălătuci

sucit, -ă *adj.* 1. răsucit, învârtit, contorsionat, întors, încolăcit, cotit. 2. ciudat, bizar, neobișnuit, aiurit

sucitor *n.* făcălet, sul, vergea

sucombe *vb.* a muri, a deceda, a se stinge, a repausa

suculent, -ă *adj.* zemos, hrânitor, gustos, savuros

suculentă *f.* 1. savoare, gust. 2. consistentă, calitate, miez, valoare

sucursală *f.* filială, agentură, reprezentantă, agenție

sud *n.* miazăzi

suda *vb.* a lipi, a uni, a lega

sudalmă *f.* înjurătură, insultă, ocără

sudat, -ă *adj.* legat, unit, aglutinat, omogen

sudație *f.* transpirație, nădușeală, sudoare

sudic, -ă *adj.* meridional, austral, de miazăzi

sudoare *f.* nădușeală, transpirație, sudăție

sudul *vb.* a înjura, a insulta, a ocără

sudură *f.* legătură, lipire, unire, sudare

suferi *vb.* 1. a suporta, a răbda, a îndura, a pătimi. 2. a admite, a permite, a consimți, a tolera

suferind, -ă *adj.* bolnav, la pat

suferință *f.* durere chin, tortură; boală, mizerie, neajuns

suficient, -ă *adj.* 1. destul, satisfăcător, îndestulător, mulțumitor. 2. mediocru, mărginit, redus, prost, stupid

suficientă *f.* îndestulare, mărginire, mediocritate, vanitate, prostie

sufla *vb.* 1. a respira, a expira. 2. a adia, a trece, a bate (un curent). 3. a șopti, a grăi, a spune (încet). 4. a polei, a lustrui

sufflare *f.* 1. adiere, boare, vântisor. 2. vițate, ființă, om, lume. 3. respirație

sufleca *vb.* a răsfrânge, a sumete, a îndoii

suflet *n.* 1. conștiință, psihic, minte, cuget, inimă, simțire, spirit. 2. bunătate, omenie, caracter, generozitate. 3. avânt, curaj, tărie. 4. om, persoană, ins, semen, locuitor, omenire

sufletesc, -ească *adj.* spiritual, moral, psihologic, imaterial, etic

sufletește *adv.* moralment, psihic, etic

suflu *n.* 1. suflare, adiere, boare. 2. respirație. 3. elan, avânt, pornire, entuziasm

sufoca *vb.* a înăbuși, a asfixia, a sugruma

sufocant, -ă *adj.* înăbușitor, asfixiant, insuportabil, ucigător

sufragerie *f.* sala de mese

sufragiu *n.* vot, adeziune, aprobare, asentiment

sugar *m.* nou-născut, sugaci, făt, bebeluș

suge *vb.* 1. a sorbi, a bea, a absorbi. 2. a opri, a slei, a stoarce (bani)

sugera *vb.* a insufla, a inspira, a determina, a иска (o idee)

sugestie *f.* idee, gând, perspectivă (provocată), configurație, soluție

sugestiona *vb.* a insufla, a inspira, a oferi, a propune (o soluție)

sugestiv, -ă *adj.* provocator, simpatetic, expresiv, dinamic

sugruma *vb.* 1. a gâtui, a stranguila, a sufoca, a înăbuși, a asfixia. 2. a reprima, a anihila

sugrumat, -ă *adj.* 1. sufocat, asfixiat, gâtuit. 2. copleșit, înecat, asmuțit

suhat *n.* pășune, islaz, imaș

sui *vb.* 1. a urca, a se înalța, a se cățăra, a se ridica. 2. a (se) majora, a (se) mări, a crește, a spori, a înainta, a progrresa

suiș *n. v.* urcuș

suită *f.* 1. alai, escortă, însotitor. 2. serie, sir, rând. 3. succesiune, continuitate, înlanțuire

sultor, -oare *adj.* ascendent, progresiv; agățător, urcător

sul *n.* cilindru, rulou, vălătuc

sulf *n.* pucioasă

suliman *n.* fard, dres

sulimeni *vb.* a se farda, a se vopsi, a se boi

suliță *f.* lance

suman *n.* dulamă, zeghe, țundră

sumar¹ *n.* 1. sinteză, rezumat. 2. cuprins, tablă de materii

sumar², -ă *adj.* succinct, sintetic, superficial, rezumativ

sumă *f.* total, adunare, însumare, totalitate, cantitate

sumbru, -ă *adj.* 1. întunecat, neguros, înnegurat, tenebros. 2. trist, măhnit, posomorât, deprimat, lugubru

sumedenie *f.* mulțime, puzderie, cantitate

sumes, -easă *adj.* suflecat, răsfrânt

suna *vb.* 1. a răsună, a șiua, a zbârnăi. 2. a intona, a cânta, a susură. 3. a glăsui, a zice

sunătoare *f.* pojarniță

sunător, -oare *adj.* rezonant, răsunător

sunet *n.* 1. răsunet, vibrație, ecou, son. 2. semnal, vestire

supapă *f.* ventil

supă *f.* zeama, ciobă

supăra *vb.* 1. a se întrista, a se măjni, a se necăji, a se amărți. 2. a indispune, a jena, a mână, a irita

supărat, -ă adj. abătut, amărât, trist, indispus, necăjit, măhnit, cătrănit mânos, înfuriat

supărare f. 1. amărăciune, tristețe, măhnire, iritate, pornire, furie. 2. necaz, neplăcere, suferință, neajuns, povară, pagubă, stricăciune

supăräcios, -oasă adj. susceptibil, iritabil, sensibil, irascibil, tâfnos

supărätor, -oare adj. jenant, incomod, enervant, chinitor, neplăcut

superb, -ă adj. grandios, admirabil, minunat, fermecător, spendid, măreț

superbie f. semetie, aroganță, îngâmfare, orgoliu

superficial -ă adj. neserios, ușuratic, fără temei, mediocru, inconsistent

superficialitate f. ușurință, neterminate, mediocritate, inconsistență

superfluu, -ă adj. inutil, zadarnic, de prisos

superior, -oară adj. 1. ales, fin, proeminent, select, selecționat, deosebit. 2. (m.) șef, conducător, comandant, responsabil

superioritate f. v. avantaj

superstiție f. eres, credință desătă, misticism

supleant, -ă adj. suplinitor, substituit, înlocuitor

supletiv, -ă adj. 1. întregitor, adăugat. 2. facultativ

suplețe f. mlădiere, flexibilitate, elasticitate, sprinteneală, grătie

suplică f. cerere, jalbă, plângere

supliciu n. chin, tortură, caznă

supliment n. adaos, completare, spor, plus

suplimentar, -ă adj. adițional, complementar, întregitor, supletiv

suplimenta vb. a spori, a adăuga, a mări

suplini vb. 1. a înlocui, a ține loc. 2. a adăuga, a completa, a împlini

suplinitor, -oare m. f. locțitor, supleant, înlocuitor

suplu, -ă adj. 1. mlădios, flexibil, elastic, zvelt, grăios. 2. acomodabil, adaptabil

suport n. 1. postament, bază. 2. susținere, sprijin

suporta vb. 1. a răbda, a îndura, a suferi. 2. a admite, a tolera, a îngădui, a permite, a fi de acord

suportabil, -ă adj. v. tolerabil

suporter m. susținător, simpatizant

supoziție f. bănuială, presupunere, ipoteză

suprafață f. 1. întindere, arie, mărimă, cuprins, regiune, zonă. 2. față, exterior, aparență

supranatural, -ă adj. miraculos, cosmic, mistic, irațional, extraordinar

suprapune vb. a coincide, a se potrivi, a încăleca

supraveghea vb. a păzi, a controla, a urmări, a observa

supraviețui vb. a scăpa, a rămâne, a rezista, a se salva

suprem, -ă adj. absolut, optim, maxim, incomparabil, unic, preponderent

suprematie f. preponderență, prioritate, superioritate

suprima vb. 1. a elibera, a înălătura, a anula, a desființa. 2. a ucide, a omorî, a lichida

supt, -ă adj. slab, uscat, debil, transparent

supune vb. 1. a subjugă, a cuceri, a subordona, a constrânge. 2. a se conforma, a asculta, a accepta

supunere f. ascultare, obediță, conformism

supura vb. a puroia

supus, -ă adj. 1. obedient, ascultător, plecat. 2. smerit, umil, servil

sur, -ă adj. 1. cenușiu, gri. 2. cărunt, încăruntit. 3. tulbure, încețoșat, neclar

surată *f.* prietenă, amică, apropiată
surâde *vb.* a zâmbi, a se înveseli
surâzător, -oare *adj.* zâmbitor, vesel, amical, prietenos, favorabil
surcea *f.* aşchie, vrească, gătej
surclasă *vb.* a întrece, a depăşi, a birui

surd, -ă *adj.* 1. fără auz. 2. (fig.) indiferent, nesimțitor, nepăsător. 3. slab, înăbușit, mocnit. 4. ascuns, confuz, tăinuit, nedefinit

surescita *vb.* v. excita

surescitat, -ă *adj.* excitat, enervat, dezlănțuit, nervos, exaltat

surghlun *n.* 1. exil, pribegie, înstrăinare, deportare. 2. izolare, singurătate

surghiuni *vb.* a exila, a deporta, a alunga, a îndepărta, a renega, a ostraciza

surguci *n.* panaş

surmena *vb.* a se extenua, a se istovi, a se obosi (tare)

surmenaj *n.* istovire, extenuare, oboseală

surmonta *vb.* a depăşi, a trece de, a birui

surogat *n.* înlocuitor, erzaţ

surpa *vb.* 1. a se prăbuşi, a se nărui, a se distrugă, a se ruina, a submina, a compromite, a săpa, a-l lucra

surpătură *f.* 1. ruină. 2. hernie

surplus *n.* prisos, plus, excedent, belşug, adaos

surprinde *vb.* a uimi, a ului, a miră, a epăta, a frapa. 2. a prinde, a apuca a sesiza, a găsi

surprinzător, -oare *adj.* v. frapant

surpriză *f.* 1. surprindere, uimire. 2. plăcere, bucurie, cadou, dar, atenție

sursă *f.* obârşie, izvor, origine, sorginte, început

surtuc *n.* veston, haină

surtucar *m.* orășean, intelectual, târgoveşti

surugiu *m.* vizitu

surveni *vb.* a se ivi, a apărea, a se întâmpla, a se produce

surzenie *f.* surditate, asurzeală

susceptibil, -ă *adj.* 1. supărăcios, sensibil, bănuitor. 2. potrivit, apt, posibil

suscita *vb.* a stârni, a provoca, a trezi, a solicita

suspect, -ă *adj.* dubios, nesigur, îndoieinic, ascuns, incert, bănuitor

suspectă *vb.* a bănuui, a presupune, a pune la îndoială

suspendă *vb.* 1. a atârna, a lega. 2. a opri, a întrerupe, a interzice, a suprimă

suspensie *f.* întrerupere, oprire; dispersie

suspicțiune *f.* bănuială, nefientă, circumspectie, neîncredere

suspin *n.* oftat, plânset

sustrage *vb.* 1. a sterpele, a fura, a delapida. 2. a se eschiva, a fugi, a (se) abate

susținător, -oare *m. f.* 1. protector, sprijinitor, ocrotitor. 2. adept, suporter

susține *vb.* 1. a sprijini, a ajuta, a ocroti. 2. a afirma, a spune, a pretinde

susținut, -ă *adj.* 1. ajutat, sprijinit. 2. continuu, persistent, statomic, activ, stăruitor, perseverent

susura *vb.* v. murmura

sutană *f.* anteriu

sutaş *m.* 1. centurion. 2. sotnic, hotnog

suvenir *n.* amintire

sutime *f.* procent

suvelcă *f.* navetă

suveran *m.* rege, monarh, domnitor, împărat

suveran, -ă *adj.* absolut, suprem, independent

suveranitate *f.* independentă, autonomie

sveter *n.* pulover, jersey, flanel

syrix *n.* nai

Ş

şablon *n.* clișeu, tipar, model, calapod, calup, formă, săn

şablonard, -ă adj. uniform, banal, conventional, tipizat, tipicar

şagă *f. v.* glumă

şal *n.* fular

şale *f. pl.* mijloc

şaltăr *n.* întrerupător

şalupă *f.* barcă, ambarcațiune, luntre

şalvari *m. pl.* nădragi, pantaloni, cioareci

şaman *m.* vrăjitor

şan *n.* calapod, calup, tipar, formă, şablon

şandrama *f.* baracă, magherniță, colibă, dărăpănatură

şansă *f.* noroc, perspectivă (bună), prilej, sorti, circumstanță (favorabilă)

şansonetă *f.* cântec, canțonetă, arie (veselă)

şantaj *n.* presiune, intimidare, constrângere, înșelăciune, tragere pe sfoară

şantier *n.* întreprindere; bina

şanț *n.* tranșee; crestătură

şapcă *f.* chipiu

şaradă *f.* 1. ghicitoare, enigmă, rebus. 2. complicație, încâlceală

şaretă *f.* cabrioletă, trăsurică

şarg, -ă adj. galben, gălbui

şarlatan *m.* escroc, impostor, pungaș, hoțoman, potlogar, panglicar

şarmant, -ă adj. fermecător, încântător, agreabil

şarnieră *f.* balama, tătănă

şarpe *m.* 1. reptilă, ofidian. 2. om rău, perfid, ins periculos

şart *n. v.* datină

şaten, -ă adj. castaniu

şatră *f.* 1. cort, baracă, şopron. 2. țigani, grup de romi

şagalnic, -ă adj. poznaș, glumeț, sugubăț, hazliu, spiritual

şchiop, şchioapă adj. 1. schilod, infirm, cotonog, şontorog. 2. defec-tuos, imperfect

şchiopăta *v.b.* 1. a şonticăi, a se poticni. 2. a funcționa rău, a fi defect

şcoală *f.* 1. învățământ, cultură, practică didactică. 2. inițiere, practică. 3. curent de idei, mișcare, influență literară

şcolar *m.* elev, ucenic, discipol, în-vățăcel

şcolăresc, -ească adj. simplu, modest, naiv, imatur, fără pretenții

şcolit, -ă adj. v. instruit

şedea *v.b.* 1. a se aşeza, a poposi, a lua loc. 2. a locui, a domicilia. 3. a-i veni bine, a se potrivi

ședință *f.* consfătuire, adunare, întrunire, reuniune

șef, -ă *m. f.* 1. conducător, cap, căpetenie, superior, comandant. 2. patron, stăpân

șefie *f.* conducere, direcție, comandă

șemineu *n.* cămin, sobă

șerb *m.* iobag, serv

șerbie *f.* iobagie, servitute, aservire

șerpar *n.* chimir, brâu

șerpui *vb.* a face cotituri, a undui

șervet *n.* prosop, ștergar

șes *n.* câmpie, bărăgan, pustă

șezătoare *f.* 1. clacă, întrunire (amicală). 2. reuniune literară

șezut *n.* fund, dos, popou

șifici *n.* 1. pleasnă, sfârc. 2. înțepătură, ironie, sarcasm

șificiului *vb.* 1. a plesni, a biciu. 2. a ironiza, a împunge, a înțepă

șic *n.* elegantă, bun gust, distincție, dichis, găteală

șicana *vb.* a săcâi, a plătisi, a deranja, a indispune, a face mizerii

șicană *f.* săcâială, critică, pricină, tertip

șifona *vb.* 1. a boți, a mototoli, a deforma. 2. a se supăra, a se enerva, a se necăji, a se indispune

șifonier *n.* dulap, garderob

șindrilă *f.* șită, draniță

șip *n.* stică, flacon, garafă

șipcă *f.* leț, ostreț

șipot *n.* 1. izvor, fir de apă, șuvoi. 2. jgheab, uluc, burlan

șir *n.* rând, șirag, coloană, înșiruire, aliniere, fir, lant

șirag *n.* 1. rând, șir, lant, fir. 2. salbă, colan, colier

șiră *f.* clacie, grămadă, stog

șiret *n.* șnur, găitan, ceapraz

șiret, -eată *adj.* viclean, perfid, fals, prefăcut, şmecher, ipocrit

șiretic *n.* truc, şmecherie, stratagemă, subterfugiu, şiretenie, tertip

șiretenie *f.* viclenie, perfidie, ipocrizie, falsitate, şmecherie

șiroi *n.* curgere, șuvoi, pârâu, torrent

șiș *n.* pumnal, cuțit

șlagăr *n.* cântec, melodie, arie (la modă)

șleahă *f.* bandă, grup, adunătură

șleau *n.* drum, cale, cărare

șlefui *vb.* 1. a lustrui, a netezi, a curăța, a cizela. 2. a (se) civiliza, a (se) stilă, a (se) cioplă, a (se) rafina

șlep *n.* vaporaș, cabotier

șmecher, -ă *adj.* şiret, pehlivan, şoltic, viclean, şarlatan, afacerist, hoțoman

șmecherie *f.* v. şiretic

șnapan *m.* şarlatan, pungaș, es-croc, potlogar, impostor

șnur *n.* şiret, ceapraz, găitan

șoaptă *f.* șuşoteală, murmur, susur, şopot; (la pl. fig.) vorbe, bârfă, calomnii

șobolan *m.* guzgan

șoc *n.* izbire, lovire, zguduire, comotie

șoca *vb.* a frapa, a contraria, a surprinde (neplăcut), a epata

șofa *vb.* a conduce (mașina)

șofer *m.* conducător, pilot

șoim *m.* erete; (fig.) om viteaz, curajos, temerar, semet, aprig

șolmane *f. pl.* iele

șold *n.* coapsă, pulpă

șoldan *m.* pui, mânz, fraged

șoldi *vb.* a (se) deșela, a (se) speti

șoltic, -ă *adj.* v. şmecher

șonticăi *vb.* a șchiopăta

șoma *vb.* a fi șomer, a nu avea de lucru

șomer *m.* nelucrător, persoană fără slujbă

șontorog *m.* 1. șchiop, infirm, olog. 2. bătrân, slăbănoag, fără vlagă

șopot *n.* murmur, clipocit, foșnet

șopron *n.* remiză, barac, poiată, adăpost

șopru *n.* sură, baracă

șopti *vb.* a murmura, a susura, a vorbi încet, a sufla, a șușoti

șoptit, -ă *adj.* 1. murmurat, șușotit, în șoaptă, încet. 2. tainic, ferit, în surdină

șorcloaică *f.* arsenic

șorț *n.* catrință, zavelcă

șosea *f.* cale, arteră, magistrală, autostradă

șotle *f.* poznă, glumă, farsă

șovar *m.* rogoz, papură

șovăl *vb.* 1. a ezita, a se codi, a pregeta, a sta în cumpănă. 2. a oscila, a fluctua, a se împletici, a se clătina

șovăleinic, -ă *adj.* v. nesigur

șovălală *f.* ezitare, nesiguranță, îndoială, codire, cumpănă, oscilare

șovin, -ă *adj.* naționalist, xenofob

șperlă *f.* cenușă, spuză

șperț *n.* mită, ciubuc, bacșiș, rușfet

ștab *m.* v. șef

ștachetă *f.* bară, linie

ștafetă *f.* curier, mesaj, trimis, emisar, comunicare

ștampila *vb.* a pecetului, a sigila, a marca

- **ștampilă** *f.* sigiliu, pecete, marcă, semn

ștangă *f.* rangă, bară, drug

ștecher *n.* fișă

ștergar *n.* prosop, șervert

șterge *vb.* 1. a curăța, a elimina, a rade, a înlătura. 2. a suprima, a anula, a desființa, a radia. 3. a fugi, a zbughi

șterpell *vb.* v. fura

șters, ștearsă *adj.* 1. spălăcit, decolorat, inexpresiv. 2. stins, discret, mediocru, fără strălucire

ștevle *f.* măcriș

ști *vb.* 1. a cunoaște, a se dumiri, a fi instruit, a avea cunoștințe, a fi aflat, cunoscut, a fi documentat. 2. a-și da seama, a-și aminti, a pricepe, a prevedea, a bănuí, a se orienta

știlință *f.* v. cunoaștere

știlințific, -ă *adj.* riguros, precis, verificat, garantat, prestigios, solid

știmă *f.* iele, rusalcă, fantome

știrb, -ă *adj.* ciobit, rupt, ciocnit

știrbl *vb.* 1. a ciobi, a sparge, a ciunti. 2. a vătăma, a leza, a compromite

știre *f.* 1. informație, veste, nouitate, comunicare, înștiințare. 2. cunoaștere, cunoștiere, aprobat, permisie

știbel *m.* stup, buduroi

ștulete *m.* cocean

știtor, -oare *adj.* cunoșător, informat

ștralp *n.* dungă, fâșie, linie, bandă

ștreang *n.* 1. frângchie, funie, juvăț, lată. 2. spânzurătoare. 3. șleau

ștrengar *m.* poznaș, nebunatic, neastămpărat, haimana, şmecher

ștrengările *f.* ghidușie, poznaș, șotie, aventură, farsă, glumă

șubred, -ă *adj.* fragil, firav, nerezistent, plăpând, slab, debil, caduc

șubrezi *vb.* a slăbi, a se degradă, a deveni fragil, a se destrăma

șuetă *f.* discuție, conversație, dialog

șugubăț, -eață *adj.* hazliu, glumeț, poznaș, spiritual

șul, șule *adj.* 1. zvelt, subțire, mlădios. 2. smintit, zănicat, nebun, aiurit

șulera *vb.* a fluiera, a vâjai, a țui

șuncă *f.* jambon, pulpă, coapsă, șold

șură *f.* remiză, gireadă, şopron

șușotă *vb.* a șopti, a murmură, a susura, a vorbi în șoaptă

șut *n.* schimb, tură, rând

șuvită *f.* 1. plete, smoc, vită, lată. 2. fâșie, fir

șuvol *n.* 1. val, curs, torrent, puhoi. 2. multime, abundență, revărsare

șvalță *n.* brânză

șvarț *n.* filtru; cafea

T

tabac *n.* tutun

tabachieră *f.* portigaret

tabără *f.* 1. campament, bivuac, lagăr, castru, cantonament. 2. partidă, grupare

tabel *n.* listă, tabelă, grafic, evidență, tablou

tabernacul *n.* chivot, altar

tabiet *n.* deprindere, apucătură, nărvă, obicei, manie

tablă *f.* 1. tinichea. 2. platou, tavă

tabletă *f.* pastilă, pilulă, hap

tablou *n.* 1. pictură, desen, portret, frescă, gravură. 2. peisaj, priveliște, panoramă. 3. listă, grafic, tabel

tabu *n.* interdicție, evitare

tachina *vb.* a săcâi, a necăji, a indispune, a plăcăsi

tacit, -ă adj. subînteleas, consimțit, discret

taciturn, -ă adj. 1. tăcut, rezervat, timid, discret. 2. posac, închis, ursuz

tacâm *n.* 1. harnășament, echipament. 2. serviciu de masă. 3. cor-tegiu, gloată

taclale *f. pl.* taifas, discuții, dialog, cozerie

tact *n.* 1. chibzuială, măsură, abilitate, echilibru. 2. cadență, ritm

tactică *f.* 1. artă militară, strategie. 2. plan, aranjament, organizare

tacticos, -oasă adj. măsurat, cumpănit, domol, calm, temperat

tagmă *f.* breaslă, castă, grup, cin, societate

talcă *f.* tată, părinte

taifas *n.* convorbire, discuție, dialog, cozerie, taifas, taciale, şuetă

tain *n.* porție, ratie, cotă, provizie, hrană

taină *f.* secret, enigmă, mister, dogmă

tainic, -ă adj. 1. misterios, enigmatic, secret, ascuns. 2. discret, confidențial, intim, retras, izolat, tăcut

tainită *f. v.* ascunzătoare

talangă *f.* clopot, tilingă

talaş *n.* strujitură

talent *n.* 1. har, vocație, înzestrare, chemare, dar, dotare. 2. însușină, îndemnare, dibăcie, dexteritate

talentat, -ă adj. v. dotat

taler *n.* farfurie, platou, talger, tas

talie *f.* 1. mijloc, brâu, boi. 2. statură, siluetă. 3. măsură, nivel, grad

talisman *n.* fetiș, amuletă, mascotă

talmeş-balmeş *n.* amestecătură, mixturi, dezordine, confuzie, haos

talon *n.* 1. matcă, document, înscris. 2. călcâi

talpă *f.* bază, temelie, susținere

talus *n.* călcâi, astragal

taman *adv.* tocmai, chiar, precis
tambur *m. n.* 1. tobășar. 2. tobă
tampona *vb.* a ciocni, a izbi, a lovi
tam-tam *n.* vacarm, tapaj, zarvă,
 gălăgie
tandem *n.* pereche, cuplu
tandrețe *f.* gingăsie, duioșie,
 afecțiune
tandru, -ă adj. afectuos, senti-
 mental, drăgăștos
tangentă *f.* atingere, contact, re-
 lație, legătură
tangential, -ă adj. 1. razant, atins;
 2. în treacăt, indirect, printre altele
tangibil, -ă adj. concret, pipăabil,
 real, palpabil
tanti *f.* mătușă, tușă
tapaj *n.* scandal, gălăgie, tam-tam,
 larmă, hărmălaie
tapisa *vb.* a capitona, a îmbrăca
tarabă *f.* tejghea, masă
taraf *n.* bandă, grup (de lăutari)
tară *f.* 1. dara, greutate. 2. defect,
 neajuns, meteahnă
tardiv, -ă adj. întârziat, târziu,
 inopportun
tare *adj. adv.* 1. solid, trainic,
 rezistent, vârtos, tenace, dur. 2.
 viguros, voinic, zdravăn, puternic,
 rezistent, forte. 3. ferm, categoric,
 dârz, neclintit, concludent. 4. (*adv.*)
 foarte, mult, intens, iute, repede,
 extrem
targă *f.* brancardă
tarif *n.* taxă, cost, preț
tarla *f.* solă
tartar *n.* iad, infern, gheenă
tartor *m.* 1. satană, diavol, drac. 2.
 șef, staroste, căpetenie
tas *n.* taler, platou
tasa *vb.* a îndesa, a compacta
tașcă *f.* geantă, pungă
tatale *m.* bunic, tată
tată *m.* părinte, taică
tatona *vb.* a sonda, a dibui, a
 încerca, a cerceta
taumaturg *m.* vrăjitor, mistificator,
 vindecător
taur *m.* buhai

tautologie *f.* pleonasm, repetiție
tavan *n.* plafon
tavă *f.* tipsie, taler, tas, tablă
tavernă *f.* cărciumă, bombă
taxa *vb.* a prețui, a aprecia, a califi-
 ca, a considera, a cataloga
taxator *m.* încasator, primitor (de
 bani)
taxă *f.* tarif, preț, cost, plată
taxi *n.* taximetru, mașină (de piață)
tăbăcar *m.* argăsitor
tăbăceală *f.* 1. argăseală. 2.
 bătaie, corecție, snopire
tăbăci *vb.* 1. a argăsi, a prelucra
 (piei). 2. a snopi, a bate
tăbări *vb.* a da buzna, a invada, a
 se năpusti, a se repezi
tăcea *vb.* a nu vorbi, a rămâne
 mut, a nu spune nimic, a fi discret
tăcere *f.* 1. mușenie, discreție,
 amuțire. 2. liniște, repaos, pace,
 apatie. 3. (*interj.*) nici o vorbă, sst...
tăciune *f.* 1. cărbune, jar. 2. boală
 (plante)
tăcut, -ă adj. 1. taciturn, rezervat,
 timid, discret. 2. posac, morocănos,
 uruz, posomorât
tăgădă *f.* contestare, dezmințire,
 negare
tăgădui *vb.* a nega, a dezminții, a
 contesta, a abjura
tăla *vb.* 1. a despica, a spinteca, a
 reteza. 2. a suprima, a elimina, a
 amputa, a opera. 3. a ucide, a omori.
 4. a croi, a sculpta, a săpa. 5. a
 traversa, a străbate, a trece. 6. a
 bara, a scurta, a anula
tăietor *n.* butuc
tăietură *f.* 1. despicătură, croială.
 2. rană. 3. anulare, suprimare
tălfăsui *vb.* a discuta, a sporovăi, a
 pălavrăgi
tăinul *vb.* a ascunde, a camufla
tăinuit, -ă adj. ascuns, ferit, tainic,
 secret
tălos, -oasă adj. 1. ascuțit. 2.
 caustic, mușcător, sarcastic, ironic
tăiș *n.* lamă, limbă, buză
tălăzul *vb.* a undui, a bate
 (valurile), a se ridica în valuri

tălăzuire *f.* unduire, revărsare, agitație

tălmăci *vb.* 1. a traduce, a transpune, a interpreta. 2. a lămuri, a explica, a exprima, a elucida

tălpul *vb.* a pingeli

tămădul *vb.* a vindeca, a însănătoși, a restabili

tămăduitor, -oare *adj.* 1. vindecător. 2. curativ, binefăcător

tămbălău *n.* 1. tărăboi, larmă, gălăgie, zgromot. 2. bairam, petrecere, chef

tămâla *vb.* 1. a cădelnița. 2. a linguși, a flata, a peria, a lăuda

tămâloasă *f.* busuioacă

tăpsan *n.* platformă, platou

tărăboanță *f.* roabă

tărabol *n.* zarvă, scandal, hărmălaie, tevatură

tărăgăna *vb.* a amâna, a temporiza, a tergiversa, a trena

tărăsenie *f.* pătanie, întâmplare, peripetie, aventură, istorie

tărbaci *vb.* 1. a snopi, a bate. 2. a ocărî, a insulta, a certa

tărcat, -ă *adj.* băltat, vărgat, cu dungi

tărle *f.* 1. soliditate, consistentă, durabilitate, trănicie, rezistență. 2. forță, putere, vigoare, energie, fermitate. 3. firmament, boltă, crugă

tărâm *n.* 1. tinut, regiune, loc, meleag. 2. domeniu, sferă, sector

tărtăcuță *f.* 1. dovleac. 2. cap, căpătână

tău *n.* baltă, lac, iezer

tăvăll *vb.* a se rostogoli, a se trânti, a culca la pământ, a se confrunta

tăvălug *n.* vălătuc, val

tălc *n.* 1. înțeles, sens, rost, semnificație, mesaj. 2. explicație, interpretare, implicatie

tălcul *vb.* interpreta

tălhar *m.* 1. hoț, bandit, netrebnic, brigand. 2. hoțoman, pușlama, strengar

tălhărește *adv.* perfid, banditește, pe la spate

tălhărle *f.* jaf, gangsterism, banditism, crimă

tămp, -ă *adj. v.* idiot

tămpenie *f.* idiotenie, ineptie, prostie, nerozie, stupiditate

tămpit, -ă *adj.* neghiob, prost, nerod, aiurit, netot, tont, stupid, idiot

tămplar *m.* lemnar, teslar, dulgher

tămplă *f.* catapeteasmă, iconostasă

tânăr, -ă *adj.* june, adolescent, nevărstnic, imatur, flăcău

tândăll *vb.* a mocăi, a mocoși, a lenevi

tăngul *vb.* a deplângere, a jeli, a se văita, a boci, a se lamenta

tăngulos, -oasă *adj. v.* tănguitar

tănguire *f.* plângere, bocet, lamentație, vaier

tănguitar, -oare *adj.* plângător, jalnic, sfâșietor, tănguios, suspinător

tăneală *f. v.* lâncezeală

tanjil *vb.* 1. a lâncezei, a stagna, a zacea. 2. a jindui, a dori, a aspira

târg *n.* 1. piată, obor, hală, bâlcă, iarmaroc. 2. tranzacție, tocmeală, întelegerere, acord

târgoveț *m.* orășean, citadin

târgui *vb.* 1. a cumpăra, a achiziționa, a procura. 2. a se tocmi, a trata

târgulală *f.* 1. cumpărătură, achiziție. 2. tranzacție, învoială, acord

târî *vb.* a trage, a târșai, a duce (greu), a înainta (trăgând ceva)

târâș *adv.* greoi, anevoios, dificil

târător, -oare *adj.* reptilă

târătură *f.* jigodie, lepădătură, zdreanță

târlă *f.* stână

târluci *m. pl.* papuci

târn *n.* măturoi

târnosi *vb.* a consacra, a sfînti

târnosit, -ă *adj.* 1. sfîntit, consacrat. 2. bătut, snopit. 3. beat, amețit

târziu, -le *adj.* 1. înaintat. 2. tardiv, întârziat, inopportun

teacă *f.* toc, tesac. 2. păstaie

teafăr, -ă *adj.* intact, întreg, neatins, nevătămat, sănătos, valid

team *n.* echipă

teamă *f.* frică, spaimă, groază, angoașă, neliniște

teanc *n.* maldăru, vraf, grămadă
teapă *f.* 1. soi, varietate, gen, calibru. 2. rang, treaptă, stare, condiție

teasc *n.* tipar, presă

teatral, -ă *adj.* 1. spectacular, scenic. 2. afectat, căutat, artificial, disimulat

teatru *n.* 1. scenă. 2. actorie. 3. dramaturgie. 4. spectacol

tegument *n.* înveliș, membrană

technician *m.* meșter, maistru, specialist

tehui, -le *adj.* năuc, zăpăcit

tejghea *f.* tarabă, masă

tejghetar *m.* negustor, comerciant, vânzător

teleagă *f.* cotigă, căruță, şaretă

telegrafic, -ă *adj.* 1. rapid, iute. 2. concis, laconic, dens, sintetic

teleleu *adv.* aiurea, fără rost, ne-socotit

teluric, -ă *adj.* terestru, pământean, lumesc

tematică *f.* problematică, preocupări, concepte, dezbatere

temă *f.* 1. problemă, subiect, motiv. 2. exercițiu, lectie, deprindere

temător, -oare *adj.* fricos, îngrijorat, preocupat; bănuitor, gelos

tembel *m.* indolent, indiferent, neglijent, lăsător, inactiv, apatic, leneș

temei *n.* 1. bază, temelie, fond, fundament. 2. cauză, motiv, pricină, prilej. 3. justificare, pretext, explicare

temeinic, -ă *adj.* 1. solid, trainic, fundamental. 2. profund, serios, adânc, chibzuit, important

temeinicie *f.* trăinicie, soliditate, tărie; solidaritate

temelie *f.* fundație, bază, fundament

temenea *f.* reverentă, plecăciune, închinăciune, ploconeală

temerar, -ă *adj.* îndrăznet, curajos, neînfricat, cutezător

temere *f.* v. teamă

temeritate *f.* curaj, îndrăzneală, cutezanță, neînfricare

temnicer *m.* gardian, paznic

temniță *f.* închisoare, pușcărie, penitenciar, arest; (pop.) răcoare, zdup

tempera *vb.* a potoli, a liniști, a modera, a domoli, a retine, a înfrâna

temperament *n.* 1. natură, fire, caracter. 2. energie, elan, vitalitate, ardoare, avânt

temperamental, -ă *adj.* avântat, înflăcărat, ardent, nervos

temperat, -ă *adj.* echilibrat, moderat, stăpânit, calm, cumpătat, domol

temperanță *f.* reținere, moderătie, cumpătare, sobrietate, măsură

temperatură *f.* febră, ferbinteală, căldură

templu *n.* bazilică, catedrală, biserică, sinagogă

tempo *n.* cadență, ritm, mișcare

temporar, -ă *adj.* vremelnic, provizoriu, tranzitoriu, trecător, momentan

temporiza *vb.* a mâna, a tărăgăna, a tergiversa, a trena

temut, -ă *adj.* redutabil, amenintător

tenace *adj.* stăruitor, dârz, perseverent, consecvent

tenacitate *f.* v. stăruință

tendentios, -oasă *adj.* insinuant, părtinitior, subiectiv, contestabil

tendință *f.* pornire, dispoziție, înclinație, aplecare, năzuință, aspirație

tenebre *f.* pl. beznă, întuneric, obscuritate

tenebros, -oasă *adj.* 1. întunecat, sumbru, neguros. 2. misterios, neclar, tainic, ascuns

tenie *f.* panglică

tensiune *f.* încordare, stres, zbumuri, dramatism, presiune; hipertensiune

tenta *vb.* a ispiti, a ademeni, a atrage, a momi, a seduce, a îmbia

tendant, -ă *adj.* v. ispitor

tentativă *f.* încercare, intenție, plan, proiect

tentatie *f.* ademenire, ispătă, momeală, atracție, seducție

teoretic, -ă *adj.* conceptual, principal, ideatic, noțional, abstract

teorie *f.* concepție, doctrină, sistem (de idei)

terapeutică *f.* tratament, terapie

terapie *f.* terapeutică, tratament

terasă *f.* platformă

terci *n.* amestec, mixtură, talmeș-balmeș

tercul *vb.* a zdrobi, a strivi, a storci

teren *n.* 1. loc, portiune, parcelă, lot. 2. sol, pământ, regiune. 3. domeniul, sector

terestru, ă *adj.* pământesc, teluric, lumesc

terfeli *vb.* 1. a murdări, a păta, a mânji. 2. a dezona, a compromite, a îngosi, a insulta

terfelog *n.* v. catastif

terglversa *vb.* a amâna, a tărgăna, a temporiza, a încetini, a trenă

teribil, -ă *adj.* 1. groaznic, cumplit, crud, îngrozitor, atroce. 2. formidabil, străšnic, extraordinar. 3. tare, mult

teribilism *n.* extravagantă

teriflant, -ă *adj.* groaznic, însământător, înfricoșător

teritoriu *n.* loc, regiune, ținut, pământ, întindere, teren

termen *n.* I. dată, soroc, scadență, interval, timp. II. cuvânt, vorbă, numire

termina *vb.* a sfârși, a încheia, a isprăvi, a înceta, a pune punct

terminație *f.* desinență

tern, -ă *adj.* 1. spălăcit, șters, uniform. 2. monoton, plăticos, banal

teroare *f.* groază, înfricoșare, spaimă, amenintare

teroriza *vb.* a îngrozi, a tiraniza, a chinui, a amenința

tertip *n.* subterfugiu, stratagemă, vicleșug, şmecherie

terțet *n.* trio

tescul *vb.* a stoarce, a presa, a zdrobi

teslar *m.* dulgher, lemnar

test *n.* probă, examen

testa *vb.* I. a lega, a lăsa (moștenire). II. a supune, a verifica (prin test), a examina

testament *n.* legat, dispoziție finală

testemel *n.* basma, batic, tulpan, brobădă

testimoniu *n.* mărturie, doavadă

tești *vb.* 1. a turti, a strivi. 2. a rețea, a tăia

teuton, -ă *adj.* german, nemțesc

tevatură *f.* 1. tărăboi, tămbălău, zarvă, scandal. 2. bucluc, belea, neplăcere, neajuns. 3. răzmerită, revoltă, ciocnire

text *n.* scriere, redactare, document, context

textual, -ă *adj.* literal, pe text, ad litteram, reprobus (exact)

textură *f.* îmbinare, țesătură, aranjament

tezaur *n.* comoară, visterie, bogătie, avuție, rezerve (financiare); odor

tezauriza *vb.* a acumula, a strângi, a aduna

teză *f.* idee, principiu, temă, concept, enunț

tibia *f.* fluier, turloii

tibîșlr *n.* cretă

tic *n.* gest, obicei, manifestare, mecanism (nervos)

ticăl *vb.* 1. a pulsa, a zvâncni, a vibra. 2. a mocăi, a mocoși, a fi lent

ticălit, -ă *adj.* mocăit, adormit, lent

ticălos, -oasă *adj.* infam, nemeric, abject, mizerabil, detestabil, scârnăv, josnic, mârșav, netrebnic, infect, scelerat, parșiv

ticăloșii *vb.* a se perverti, a se degradă, a decădea, a se strica, a corupe

ticăloșie *f.* fărădelege, infamie, josnicie, imoralitate, corupție, nemernicie, mișelie, turpitudine

tichie *f.* bonetă, căciulită, scufită

ticiul *vb.* 1. a aranja, a potrivi, a aşeza. 2. a născoci, a scorni, a minti

ticis *vb.* a înghesui, a îngrămădi, a umple, a îndesa

ticsit, -ă *adj.* încărcat, îndesat, plin, îngrămădit, burdușit

tfifon *n.* pansament, bandaj
tlgvă *f.* craniu, țeașă, căpătană, tărtăcută
tlhnă *f.* răgaz, odihnă, pace, repaos, calm, comoditate
tlhnă *vb.* a-i prii, a satisface, a conveni, a reconforta, a mulțumi, a bucura
tlhnit, -ă adj. calm, liniștit, pașnic, plăcut, odihnitor, senin; agreabil
tlmbra *vb.* a franca, a marca
tlmbru *n.* I. marcă. II. voce, rezonantă
tlmlid, -ă adj. sfios, sfîlnic, rușinos, rezervat
tlmorat, -ă adj. intimidat, speriat, complexat, înfricoșat
tlmp *n.* 1. vreme, răstimp, perioadă, durată. 2. răgaz, interval, moment, dată. 3. ritm, bătaie, fază. 4. epocă, vremuri
tlmpurlu, -le adj. precoce, devreme
tlnă *f.* noroi, mocirlă
tlndă *f.* 1. pridvor, cerdac. 2. pronaos
tlnde *vb.* a aspira, a năzui, a înti
tlneresc, -ească adj. juvenil, adolescent
tlnerete *f.* junete, adolescentă, vigoare, prospetime, energie
tlnerime *f.* tineret, adolescentă
tingire *f.* cratiță, tigaiе
tlnchea *f.* 1. tablă. 2. (fig.) deosebită, medalie
tlp¹ *m.* individ, ins, om, persoană
tlp² *n.* 1. specimen, exemplar, model. 2. fel, soi, rasă, varietate, gen
tlpar *n.* 1. presă, ștantă, zaț. 2. imprimare, tipărire, text. 3. model, şablon, calapod, formă, calup
tlparl *vb.* a imprima, a publica, a edita
tlparlitură *f.* imprimat, publicație, jurnal, carte, extras
tlpic *n.* 1. ritual, ceremonial, uzantă. 2. regulă, normă, tradiție
tlpic, -ă adj. specific, caracteristic, propriu, particular, distinct
tlpicar *m.* pedant, scrupulos, formalist

tlplza *vb.* a standardiza, a uniformiza
tipografie *f.* imprimerie, presă
tlpsie *f.* tavă, platou
tlptil *adv.* ușurel, pe furiș, binișor, cătinel, pe nesimțite
tlradă *f.* retorică, vorbărie
tlran *m.* satrap, despot, dictator
tlranic, -ă adj. 1. samavolnic, despotic, dictatorial, satrapic, abuziv. 2. chinitor, obsesiv, presant, stresant
tlranle *f.* v. despotism
tlranlza *vb.* a opri, a chinui, a teroriza
tltanic, -ă adj. colosal, uriaș, gigantic, imens, groaznic, extraordinar
tltrez *n.* sfârlează, prisnel
tltru *n.* calitate, atribut, demnitate, calificare, rang
tltrat, -ă adj. licențiat, diplomat, universitar
tltulariza *vb.* a definitiva, a încadra, a fixa (pe post)
tlv *n.* tivitură, chenar, bordură
tlvi *vb.* a mărgini, a face chenar, a încconjura
toaletă *f.* I. rochie, îmbrăcăminte, găteală. II. dichiseală, gătire, curățenie (corporală). III. privată; wc
toană *f.* dispoziție, capriciu, criză
toarce *vb.* a fila, a răsuci (firul)
toartă *f.* mâner, coadă, mănușă, ureche, verigă
toast *n.* urare, încchinare, vivat
tobă *f.* 1. darabană, tambur, tamponă. 2. caro
toboșar *m.* tambur
toc *n.* 1. cercevea. 2. teacă, apărătoare, portochelari. 3. condei, pană, pix
toca *vb.* 1. a mărunți, a tăia, a îmbucătăti. 2. a risipi, a cheltui, a părădui. 3. a flecări, a sporovăi, a cicăli
tocător *n.* 1. satâr. 2. fund
tocă *vb.* 1. a uza, a ponosi, a roade, a scâlcia. 2. a bucheri
tocollar *m.* 1. ascuțitor. 2. bucher
tocit, -ă adj. 1. uzat, ros, degradat, slăbit. 2. banalizat, înechetit, inactual

tocmai *adv.* 1. chiar, precis, exact.
2. abia, numai, doar

tocmeală *f.* 1. tranzacție, târguală, tratative. 2. înțelegere, învoială, acord, convenție, pact. 3. organizare, structură, rânduială

tocmi *vb.* 1. a se târgui, a duce tratative, a dezbatе. 2. a se aranja, a se învoi, a orândui, a aşeza, a pune la cale, a constitui

tol *n.* 1. miez, mijloc, dric. 2. tărboi, zarvă, larmă, vălmășag. 3. ceată, roi, grup

tolag *n.* baston, băt; (fig.) sprijin, ajutor

tolană *vb.* a se lungi, a se culca, a lenevi întins

tolera *vb.* a permite, a răbdă, a îngădui, a suporta, a îndura

tolerant, -ă adj. concesiv, răbdător, îngăduitor

toleranță *f.* îngăduință, răbdare, permisiune, admitere, acord

tom *n.* volum, carte, opera

tomate *f. pl.* roșii

tomnatlc, -ă adj. 1. autumnal. 2. îmbătrânit, trecut, în declin

ton *n.* 1. sunet, glas, rezonanță, tonalitate, intonație, flexiune, accent. 2. nuanță, culoare, notă

tonaj *n.* încărcătură

tonalitate *f.* ton, rezonanță, inflexiune, înăltieme

tonetă *f.* chioșc

tonic, -ă adj. 1. accentuat. 2. întăritor, fortifiant, întremător

tont, toantă adj. prost, netot, stupid, nătāng, nătārău, neghiob, tāmpit

topl *vb.* 1. a lichefia, a dizolva. 2. (fig.) a înduoșa, a mișca, a copleși. 3. a mistui, a consuma, a vlăgu, a istovi, a slăbi, a usca

topor *n.* baltag, toporișcă

toporaș *m.* viorea

toporișcă *f. v.* topor

torace *n.* bust, piept, cutie toracică

torcătorie *f.* filatură, țesătorie

torrent *n.* șuvoi, viitură, puhoi, noian

torrential, -ă adj. năvalnic, vijelios

torid, -ă adj. arzător, fierbinte, dogoritor, încins

torolpan *n.* ciomag, măciucă

toropeală *f.* somnolență, amorteală, moleșeală, atipire

toropit, -ă adj. moleșit, somnolent, amețit, amortit, copleșit

torpoare *f. v.* toropeală

tors *n.* trunchi, bust

torsionat, -ă adj. răsucit

torslune *f.* răsucire, luxație

tortura *vb. v.* chinui

tortură *f.* caznă, chinuire, supliciu, suferință, calvar, canon, schinguiire

torță *f.* făclie, faclă

tot, toată adj. 1. întreg, total, complet. 2. fiecare, oricare, în ansamblu.

3. (adv.) încă, iar, mereu, totdeauna, la fel

total *n.* sumă, totalitate, globalitate

total, -ă adj. 1. întreg, complet, tot, absolut. 2. deplin, desăvârșit, global, exhaustiv

totalitate *f.* total, întregime, sumă, ansamblu, unanimitate, universalitate

totalitarism *n.* dictatură, despotism, samavolnicie, satrapie

totaliza *vb.* a însuma, a aduna

totalmente *adv.* total, complet, în întregime, cu totul

totdeauna *adv.* mereu, neconitenit, pururea, neîncetat, veșnic,oricând

totodată *adv.* simultan, concomitent, în același timp

totuna *adv.* egal, la fel, similar

totuși *adv.* cu toate acestea

toval *n.* obraz, fată

toxic, -ă adj. otrăvitor, periculos, vătămător, infectios

trac *n.* emoție, teamă, presiune

tracasa *vb.* a hărtui, a săcâi, a plictisi, a indispune, a enerva

tradiție *f.* datină, obicei, cutumă, uzanță

tradițional, -ă consacrat, obișnuit, conservat, îndătinat

tradiționalist, -ă adj. conservator, fidel, atașat tradiției

traducător, -oare *m.f.* interpret, translator, tălmăcitor, tălmaci

traduce *vb.* 1. a tălmăci, a transpune, a tâlcui. 2. a manifesta, a reda, a concretiza, a exterioriza

traducere *f.* transpunere, tălmăcire, versiune

trafic *n.* I. circulație, transporturi. II. comerț, afaceri

trafica *vb.* a negocia, a face comerț (ilicit)

tradicant *m.* afacerist, contrabandist, comerciant (ilicit)

trage *vb.* 1. a smulge, a târî, a scoate, a extrage. 2. a sorbi, a bea, a consuma. 3. a se îndrepta, a se instala, a rămâne, a înnopta. 4. a suporta, a îndura, a pătimi. 5. a împușca, a detona, a descărca (arma). 6. a trasa, a marca, a contura, a desena, a proiecta

tragic, -ă *adj.* dezastruos, groaznic, dureros, sfâșietor, zguduit, jalnic

tragedie *f.* 1. piesă, dramă, operă dramatică. 2. dezastru, calamitate, catastrofă, nenorocire, durere

trai *n.* existență, viață, vietuire

traiect *n.* drum, traseu, rută, traectorie, linie

traectorie *f.* v. traiect

trainic, -ă *solid, rezistent, durabil, viabil, persistent*

tralstă *f.* desagă, străită, sac, tăgărătă

tramă *f.* intrigă, plan, combinatie, complot

trandaflir *m.* 1. roză. 2. măcesă. 3. patrician, cârnăt

tranchillzant, -ă *adj.* liniștit, relaxant, calmant

trandafiriu, -le *adj.* 1. roz. 2. luminos, senin, optimist

transcendent, -ă *adj.* metafizic, conceptual, spiritual

transcendental, -ă *adj.* aprioric

transcrie *vb.* a înscrive, a copia, a transpune, a înregistra

transfer *n.* schimbare, deplasare, trecere, mutare

transfера *vb.* 1. a muta, a deplasa, a schimba. 2. a transmite, a preda

transfigura *vb.* v. transforma

transfigurare *f.* schimbare, înnoire, înnobilare, prelucrare, rafinare

transforma *vb.* a schimba, a modifica, a preface, a metamorfoza, a înnoi, a transfigura, a înnobila

transformism *n.* evoluționism

transfug *m.* emigrant, exilat, expatriat

transhumanță *f.* deplasare, schimbare, plecare (aiurea)

transilvănean, -eancă *adj.* ardelen

translator, -oare *m. f.* traducător, tălmaci, interpret

translație *f.* mutare, deplasare, schimbare

translucid, -ă *adj.* semitransparent

transmite *vb.* 1. a comunica, a emite, a propaga, a difuza. 2. a preda, a înmâna, a transfera

transmisIune *f.* transmisie, emisiune, difuzare

transmițător *n.* difuzor, emițător

transparent, -ă *adj.* 1. străveziu, diafan, vaporos, subțire, rar. 2. clar, limpede, evident, explicit

transparentă *f.* v. limpezire

transpărea *vb.* a se zări, a se întrezări, a se desluși, a se distinge

transperant *n.* stor, jaluzele

transpira *vb.* 1. a năduși, a asuda. 2. a se auzi, a se cunoaște, a afla, a se vorbi, a se dezvălu

transplant *n.* grefă

transplanta *vb.* 1. a răsădi, a împământeni, a adapta. 2. a grefa

transport *n.* cărătură, deplasament

transporta *vb.* a căra, a duce, a deplasa, a purta

transportat, -ă *adj.* entuziasmat, încântat, emoționat, copleșit

transpune *vb.* 1. a traduce, a adapta, a interpreta. 2. a transcrie, a reda. 3. a exprima, a evoca, a conțura (artistic)

transvaza *vb.* a pritoci

transversal, -ă *adj.* oblic, pieziș, curmeziș

tranșă *vb.* a rezolva, a încheia, a lichida

transant, -ă *adj.* ferm, categoric, hotărât

tranșă *f.* porcie, bucată, parte, rată

tranșee *f.* sănț, săpătură, val

tranzacție *f.* convenție, înțelegere, învoială, acord, afacere, schimb

tranzit *n.* trecere, deplasare, transport

tranzitoriu, -ie *adj.* 1. intermediar. 2. trecător, efemer, temporar

tranziție *f.* trecere, provizorat

trapă *f.* chepeng

trapeză *f.* sufragerie, refector

tras, -ă *adj.* slab, supt, sleit, vlăguit

trasa *vb.* 1. a schița, a jalona, a trage (linii). 2. a indica, a prescrie, a arăta

traseu *n.* drum, traiect, trajectorie, itinerariu, parcurs, rută

trata *vb.* 1. a se purta, a se manifesta, a se comporta. 2. a ospăta, a primi. 3. a discuta, a analiza, a dezbatе, a dezvolta. 4. a (se) îngrijи, a (se) doftori, a (se) căuta

tratament *n.* 1. terapeutică, terapie, îngrijire. 2. comportament, manieră, atitudine. 3. evoluție, schimbare, mutație, modificare (fonetică)

tratat *n.* 1. pact, convenție, înțelegere, tranzacție, acord. 2. studiu, analiză, carte

trative *f. pl.* v. negocieri

trată *f.* poliță

traumatism *n.* leziune, traumă, rană, soc, tulburare

traumă *f. v.* traumatism

travaliu *n.* muncă, efort, activitate, strădanie

traversa *vb.* a trece, a străbate, a merge (peste)

traversă *f.* bară, grindă

travesti *vb.* a deghiza, a masca, a ascunde

trăda *vb.* 1. a înșela, a deconspira, a dezvălu (un secret), a da de gol. 2.

a vinde, a fi perfid, a-și călca jurământul

trădare *f. v.* infidelitate

trădător *m.* vânzător, delator, perfid, înșelător, infam, infidel, necredincios

trăgaci *m.* tintaș

trăgătoare *f.* şleau

trăi *vb.* 1. a exista, a fi, a viețui, a ființa. 2. a dura, a se menține, a dăinui, a petrece. 3. a locui, a se întine, a coabita

trăinicie *f. v.* rezistență

trăire *f.* 1. existență, viețuire. 2. simțire, sentiment, resimțire, tensiune

trăitor, -oare *adj.* existent, viu, viețuitor

trălt, -ă *adj.* încercat, experimentat, suportat, cunoscut

trăncăneală *f.* flecăreală, vorbărie, sporovăială, pălvărăjeală

trăsătură *f.* 1. linie, contur, tăietură. 2. caracteristică, notă, aspect, însușire, specific

trăsnaie *f.* näzbâtie, poznă, șotie, boacăna

trăsnet *n.* bubuitură, trăsnitură

trăsni *vb.* 1. a detuna, a bubui, a vui. 2. a izbi, a pocni, a lovi

trăsnit, -ă *adj.* zănicic, nebun, smintit, apucat, extravagant

trăsură *f.* caleașcă, birjă, docar, droșcă, rădvan

trâmbă *f.* talaz, val, vârtej, revărsare

trâmbița *vb.* a vesti, a răspândi, a divulga

trâmbițăș *m.* gornist, trompet

trâmbiță *f.* goarnă, trompetă

trândav, -ă *adj.* leneș, inactiv, pierde-vară, farniente, trântor, târâie-brâu

trândăvi *vb.* a lenevi, a pierde vremea, a arde gazul de pomană, a tăia frunze la câini

trânlji *m. pl.* hemoroizi

trântă *f.* luptă, trântituru

trânti *vb.* 1. a doborî, a culca, a pune la pământ. 2. a izbi, a pocni. 3. a respinge, a lăsa, a cădea (la examen)

trânteală *f.* bătaie

trântor *m.* leneş, trândav, pierdevară, puturos

treabă *f.* 1. ocupaţie, activitate, îndeletnicire, preocupare. 2. ispravă, lucru, faptă, muncă. 3. problemă, chestiune, temă, daravelă

treacăt *n.* trecere

treanță *f.* cârpă

treaptă *f.* (fig.) 1. rang, grad, nivel, ierarhie. 2. etapă, fază, moment

treaz, -ă adj. 1. deșteptat, sculat, neadormit. 2. lucid, vigilent, atent

trebălul *vb.* a roboti, a lucra, a fi prins

trebul *vb.* a se cere, a se impune, a fi obligat, a se cuveni, a se cădea

trebulincios, -oasă adj. necesar, util, cerut

trebulință *f.* necesitate, nevoie, cerință

trecătoare *f.* pas, cheie, defileu

trecător, -oare adj. 1. vremelnic, efemer, temporar, pasager, provizoriu. 2. pieton, călător, drumeț

trece *vb.* 1. a merge, a se duce, a păsi, a străbate. 2. a se desfăşura, a succeda, a curge, a se scurge, a se perinda. 3. a deplasa, a transmite, a preda, a încredința. 4. a înscrive, a înregistra, a introduce. 5. a se schimba, a se degrada, a se stinge, a îmbătrâni. 6. a se termina, a nu mai fi, a se epuiza

trecere *f.* 1. deplasare, scurgere, înaintare. 2. influență, apreciere, autoritate

trecut, -ă adj. 1. vechi, dispărut, depășit, îmbătrânit, stins, ofilit. 2. (n. art.) istoria, vremea dinainte

treierătoare *f.* batoză

tremolo *n.* vibraţie, tremurare

tremur *n.* 1. tremurătură, clătinare, zguduire, trepidatie, vibrare. 2. frison

tremura *vb.* 1. a dârdâi, a se înfiora, a tresări. 2. a vibra, a palpita, a se îngrozi, a se cutremura. 3. a trepida, a (se) zgudui

tremurat, -ă adj. v. nesigur

tremurător, -oare adj. fremătător, vibrant, tremurând

trena *vb.* a se amâna, a (se) lungi, a tergiversa, a tărgăna, a stagna

trenă *f.* coadă

trepida *vb.* 1. a vibra, a tremura, a tremăta. 2. a se agita, a fi neliniștit

trepidant, -ă adj. dinamic, agitat, vibrant, nervos, emoționant, palpitant

treptat *adv.* succesiv, pe rând, în serie, gradat, progresiv

tresă *f.* galon

tresăltă *vb.* a tresări, a vibra, a tremăta, a se înfiora, a palpita, a fi mișcat

tresări *vb.* v. tresăltă

tresărire *f.* vibrație, palpitate, emoție, cutremurare, fremătare, mișcare

trestie *f.* stuf

trezi *vb.* 1. a se deștepta, a se scula, a-și reveni (din somn). 2. a se lămuri, a se dumiri, a pricepe, a se dezmetici. 3. a provoca, a produce, a ivi, a naște, a suscita. 4. a se pomeni, a se vedea, a apărea. 5. a răsufla, a se altera, a se strica

trezie *f.* veghe, vigilență

trezit, -ă adj. 1. deșteptat, dezmeticit. 2. clocit, alterat, răsuflat

tria *vb.* a alege, a selecționa, a selecta, a categorisi

trib *n.* neam, seminție, gintă, stirpe

tribun *m.* 1. conducător, șef. 2. luptător, militant

tribulație *f.* frământare, zbucium, agitație, chin

tribunal *n.* instanță, judecătorie

tribună *f.* estradă

tribut *n.* bir, dajdie, impozit, haraci

tributar, -ă adj. datornic, obligat, dependent, supus

trlcota vb. a împletei, a croșeta

tricou n. flanelă, jerset, pulovăr

trili n. ciripit

trimis m. emisar, sol, delegat, mesager

trimite vb. 1. a expedia, a transmite, a adresa. 2. a îndrepta către, a delega, a însarcina, a mandata

trimițător, -oare adj. expeditor

trinătate f. trio, treime

trior n. vântrătoare

tripla vb. a întrei, a înmulții

triplu adv. întreit, de trei ori

tripotaj n. escrocherie, potlogărie, înșelătorie

trist, -ă adj. 1. supărăt, indispus, abătut, măhnit. 2. îndurerat, afectat, suferind. 3. deprimant, dezolant, jalnic, nenorocit

tristețe f. amărăciune, măhnire, jale, apăsare, deprimare

trișă vb. a înșela, a păcăli, a trage pe sfoară

triumf n. 1. biruintă, victorie, succes. 2. satisfacție, jubilație, bucurie

triumfa vb. a birui, a jubila, a reuși

triumfal, -ă adj. 1. biruitor, victorios. 2. pompos, grandios, fastuos

triumfător, -oare adj. victorios, falnic, orgolios, mândru, arogant

trivial, -ă adj. nerușinat, indecent, obscen, necuvioios, ordinar, vulgar

troacă f. 1. albie, covată, copaie. 2. jgheab

trofeu n. 1. pradă, spoliere, jaf. 2. monument memorial, simbol, distincție

troglodit, -ă adj. necioplit, primitiv, suburban, grosier, necivilizat

trolan n. nămete, omăt, morman, grămadă

troleni vb. a viscoli, a înzăpezi

troliță f. cruce, crucifix

trombă f. vârtej

trompetă f. goarnă, trâmbită

tron n. 1. jet, scaun regal. 2. domnie, regalitate, stăpânire

trona vb. a domni, a stăpâni, a domina, a guverna

tropar n. imn, condac, verset sacru

tropăi vb. a juca, a dansa, a țopăi, a sări

tropical, -ă adj. torid, canicular, arzător, saharian

tropoti vb. v. tropăi

troșni vb. a pocni, a cârâi, a crăpa, a plesni

truc n. şiretlic, subterfugiu, vicleşug, tertip, stratagemă, şmecherie

trudă f. strădanie, efort, osteneală, oboseală, salahorie

trudil vb. a munci, a se strădui, a se sili, a se osteni, a se căzni

trudnic, -ă adj. v. obositor

trufaș, -ă adj. fudul, îngâmfat, infumurat, infatuat, arogant, semet, mândru

trufie f. arogantă, infumurare, mândrie, îngâmfare, infatuare, semetie

truism n. loc comun, banalitate, adevăr elementar

trunchi n. 1. butuc, tulpină, buștean. 2. corp, talie, tors

trunchla vb. a reteza, a tăia, a ciunti, a fragmenta

trup n. 1. corp, trunchi. 2. cadavru, les

trupă f. 1. oaste, armată, oştirile. 2. grupare, ansamblu, grup

trupesc, -ească adj. 1. corporal, omenesc. 2. sensual, carnal, sexual

trupes, -ă adj. corpolent, voinic, forte

trupete adv. corporal, fizic (ește)

trusou n. lenjerie, rufărie

tub n. conductă, țeavă

tuberculös, -oasă adj. fitic, ofticos, atacat

tuberoză f. chiparoasă

tucl n. fontă, ceaună

tuciuriu, -ie *adj.* brunet, smead, negrios

tufănică *f.* crizantemă

tufăriș *n.* desis, hătiș, tufiș

tuia *f.* arborele vietii

tulbură *vb.* 1. a învolbura, a agita, a perturba, a deranja. 2. a incomoda, a stingheri, a stânjeni, a săcâi. 3. a emoționa, a mișca, a excita, a atâta. 4. a provoca, a instiga, a pune în mișcare, a revolta

tulburare *f.* 1. agitare, învolburare, deranj, perturbare. 2. frământare, neliniște, pornire, excitare. 3. tumult, răzvrătire, dezordine, răscoală

tulburat, -ă *adj.* 1. neliniștit, främântat, îngrijorat, zbumumat, agitat. 2. buimac, năuc, zăpăcit, excitat, confuz, turmentat

turburător, -oare *adj.* mișcător, impresionant, răscolitor, emoțioant

tulbure *adj.* 1. neclar, învolburat, cețos, impur. 2. agitat, emoționant, răscolit, pornit. 3. incert, discutabil, nesigur

tulele *n. pl.* mustăți

tuli *vb.* a fugi, a o șterge, a spăla putina, a o întinde, a o rupe la fuga

tulpă *f.* lalea

tulpan *n.* basma, testemel

tulpină *f.* 1. lujer, cotor, tuleu. 2. trunchi

tulumbă *f.* furtun, pompă

tumefia *vb.* a se umfla, a se inflama, a se ogrinji

tumoare *f.* umflătură, excrescentă, chist

tumul *n.* măgură, ridicătură

tumult *n.* 1. zgromot, larmă, zarvă, vacarm, hărmălaie. 2. främântare, zbumium, agitație

tumultuos, -oasă *adj.* 1. zgomotos, gălăgios, cloicotitor. 2. dezlănțuit, năvalnic, învolburat, impetuos

tuna *vb.* a bubui, a răsună, a vui

tunar *m.* artilerist

tunător, -oare *adj.* răsunător, răscolitor, puternic, bubuitor

tunde *vb.* a tăia, a reteza, a scurta

tunel *n.* pasaj (subteran), galerie

tunet *n.* bubuitură, detunătură, trăznet

tunsoare *f.* coafură, frizură

tupeu *n.* obrăznicie, impertinentă, insolentă, cutezană

tupila *vb.* a se ascunde, a se pitula, a se feri

tur *n.* 1. circuit, înconjur, tură, raită. 2. ciclu, etapă, repriză

turație *f.* rotație

tură *f.* 1. schimb, repriză, serie. 2. tur, ciclu

turba *vb.* a înnebuni, a se sminti, a o lua razna, a se înfuria, a-și ieși din pepeni

turbare *f.* 1. rabie. 2. furie, smințeală, deregлare

turbat, -ă *adj.* smintit, furibund, dezlănțuit, sălbatic, groaznic

turbulent, -ă *adj.* gălăgios, provocator, agitat, zgomotos

turcoază *f.* peruzea

tureatcă *f.* carâmb

turism *n.* I. mașină, automobil, autoturism. II. drumeție, voiaj, călătorii

turist, -ă *m. f.* călător, vizitator, voiajor, drumeț

turmă *f.* 1. cireadă, ceată, cârd. 2. multime, grup, gloată

turmenta *vb.* a se îmbăta, a se ameti, a se afuma, a se chercheli

turna *vb.* 1. a vârsa, a deșerta. 2. a realiza, a croi, a compune, a potrivi. 3. a părî, a denunța, a reclama

turnant, -ă *adj.* cotit, sucit, răsucit

turnantă *f.* cotitură, întoarcere

turnător, -oare *m. f.* delator, denunțător, informator

turneu *n.* călătorie, vizită, voiaj (oficial)

turnură *f.* 1. cotitură, viraj. 2. aspect, fason, structură

turpitudine *f.* ticăloşie, infamie, nelegiuire, mârşăvie

turti *vb.* a teşti, a deformă, a strivi.

2. a se epuiza, a se slei, a fi copleşit.

3. a se îmbăta

turturea *f.* porumbel sălbatic

turul *vb.* 1. a pălăvrăgi, a trăncăni, a sporovăi. 2. a hurui, a face zgomot

turulală *f.* vorbărie, pălăvrăgeală, flecăreală

tuşă¹ *f.* clapă

tuşă² *f.* mătuşă, tanti

tuşeu *n.* atingere, palpăre

tutela *vb.* a patrona, a sponsoriza, a garanta, a ajuta, a ocroti, a proteja, a susține

tutelă *f.* epitropie, tutorat, ocrotire

tutore *m.* epitrop, ocrotitor, protector

tuşina *vb.* a tunde, a reteza, a scurta (părul)

tutul *vb.* a fi apropiat, intim

tutun *n.* tabac; ţigară, ţigareta

tutungerie *f.* debit, regie

tutunlu, -le *adj.* cafeniu-verzui

T

țandără *f.* 1. aşchie, surcea, zburătură. 2. ciob, fărâmătură

țanțos, -ă adj. încrezut, îngâmfat, arogant, fudul, semet

țară *f.* stat, patrie, putere, popor

țarc *n.* ocol, îngrăditură, coșar

țarcă *f.* cotofană

țarină *f.* ogor, arătură, glie, pământ, pârloagă

țartamuri *n. pl.* ciucuri, zorzoane, franjuri

țată *f.* 1. mătușă, lele. 2. mahala-gioaică, mitocancă

țăcălle *f.* cioc, barbișon

țăcănl *vb.* 1. a pocni, a lovi, a păcăni. 2. a se sminti, a se țicni, a-și pierde mintile

țăran, -ă *m. f.* sătean, plugar, agricultor

țărănesc, -ească adj. rural, rustic, sătesc, câmpenesc

țărăna *f.* 1. pământ, lut. 2. oseminte

țărcul *vb.* a împrejmui, a îngrădi, a închide

țărm *n.* 1. liman, litoral, mal, margine. 2. coastă, plajă, 3. tărm, meleag

țărmuri *vb.* v. mărgini

țăruș *n.* pripon, par, stâlp

țăfnă *f.* ifos, alintare, artag, apucături, arogantă, obrăznicie

țăfnos, -oasă adj. capricios, arogant, îmbufnat, artagos

țânc *m.* copil, băiețăș

țără *f.* un pic, puțin, oleacă, un strop

țârcovnic *m.* 1. paraclisier. 2. dascăl, psalt, cântăret (de biserică)

țârlă *vb.* 1. a picura, a cerne, a burniță. 2. a zbârnăi, a suna

țâșni *vb.* a sări, a izbucni, a erupe, a da buzna, a se repezi, a năvăli

țăță *f.* mameľă, săn, piept, uger

țățăl *vb.* a tremura, a palpita

țățăna *f.* balama, articulație

țeapă *f.* ghimpe, aşchie, spin

țeapân, -ă adj. 1. tare, neclintit, rigid, dur, nemîșcat, încremenit, inert. 2. solid, robust, voinic, viguros, puternic

țeastă *f.* craniu

țeavă *f.* tub, conductă

țel *n.* țintă, scop, obiectiv, cauză

țelină *f.* 1. paragină, pârloagă, pășune, câmp. 2. legumă

țepușă *f.* aşchie, ghimpe, țeapă

țesăla *vb.* a peria, a pieptăna

țesătură *f.* 1. pânză, textilă, stofă. 2. urzeală, uneltire, intrigă, combinație, lucrătură

țese *vb.* 1. a broda, a împletei, a cârpi. 2. a urzi, a complotă

tesut *n.* 1. țesătură. 2. structură, strat

țicneală *f.* sminteaală, nebunie, manie, aiureală

țicni *vb.* v. sminti

țicnit, -ă *adj.* smintit, nebun, aiurit, tăcănit, zăpăcit

țidulă *f.* bilet, scrisorică

țigan, -ă *m. f.* rom, șătrar, corturar

țigani *vb.* a se târgui, a se tocmai, a pertracta (gălăgios)

țiganie *f.* scandal, gălăgie, larmă, certuri

țigla *f.* olană

țignal *n.* signal, fluierătură

țiltoare *f.* (pop.) amantă, drăguță, iubită

ține *vb.* 1. a avea, a detine, a păstra, a reține. 2. a dura, a se menține, a dăinui. 3. a trăi, a ființa, a se păstra. 4. a suporta, a purta, a susține. 5. a se lega, a se asocia. 6. a expune, a rosti, a preda

țintaș *m.* ochitor, trăgător, trăgăci

țintă *f.* 1. tel, scop, cauză, aspirație. 2. obiectiv, potou, semn

ținti *vb.* 1. a ochi, a viza, a lua la țintă. 2. a atînti, a aspira, a tindé, a urmări, a râvni

țintirim *n.* cimitir

țintul *vb.* a pironi, a fixa, a prinde, a înfige

ținut *n.* teritoriu, regiune, loc, întindere

ținută *f.* 1. atitudine, poziție, comportare. 2. îmbrăcăminte, costum

țipa *vb.* 1. a striga, a zbiera, a urla, a vocifera, a se răsti. 2. a bate la ochi, a distona, a nu se potrivi

țipăt *n.* strigăt, urlet, răcnet, zbierăt, chiot

țipător, -oare *adj.* strident, distant, bătător la ochi, intens, violent

țigel *n.* petrol, gaz, păcură

țiplă *f.* celofan

țiu *vb.* a vâjâi, a șuiera, a vui

toală *f.* haină

țoapă *f.* mahalagioaică, bădărancă

tol *n.* cergă, lăicer, pătură, scoartă

topăl *vb.* a dansa, a săltă, a sări

țopărلن *m.* mojic, bădărân, grosolan, prost-crescut

țugulat, -ă *adj.* moțat, ascuțit, subțiat

țulcă *f.* rachiu, vinars, palincă, holercă

țundră *f.* zeghe, suman, sarică

țurlo *n.* 1. tibia, fluierul piciorului.

2. igheab

țurțur *n.* 1. sloi. 2. franjuri

U

ubicitate *f.* omniprezentă
ucenic, -ă *m. f.* discipol, elev, învățăcel, începător

ucide *vb.* a omorî, a răpune, a doborî, a asasina, a distrugе, a achita
uciigaș *m.* asasin, criminal, omorător

ucigător, -oare *adj.* distrugător, nimicitor, zdrobitor

ucralnean, -că *m. f.* rutean

ud, -ă *adj.* jilav, transpirat, asudat, nădușit

uda *vb.* 1. a stropi, a umezi, a îmbiba, a mura. 2. a boteza, a scăldă

udătură *f.* 1. jilăveală, stropire, umezeală. 2. băutură, cinste

uimi *vb.* 1. a stupefia, a minuna, a năuci, a surprinde. 2. a ului, a speria, a buimăci, a zăpăci

uimire *f.* perplexitate, uluială, stupefactie, uluială

uimitor, -oare *adj.* uluitor, stupefant, tulburător, surprinzător, straniu, extraordinar, minunat, excelent

ulta *vb.* 1. a trece cu vederea, a neglijă, a omite, a nu ține seama. 2. a privi, a vedea, a observa

uitare *f.* pierdere, cufundare, neant

ultătură *f.* privire, ochire, căutătură

ultuc, -ă *adj.* distrat, zăpăcit, aiurit, fără memorie

ulum *n.* dijmă, cotă, procent
uite *interj.* iată!, privește!

ulcea *f.* olită, cană, bărdacă

ulel *n.* untdelemn

ulelos, -oasă *adj.* unsuros, gras

ulicloară *f.* străduță, hudiță, fundătură

ulită *f.* stradă (rurală)

uliu *m.* erete, coroi, şorecar

ulterior, -oară *adj.* posterior, următor

ultim, -ă *adj.* final, din urmă, suprem

ultimatum *n.* somație, cerere imprezăvă

ultragla *vb.* a insulta, a jigni, a ofensa

ultraj *n.* injurie, ofensă, jignire, afront

ultramarin *n.* albăstreală

uluc *n.* adăpătoare, jgheab, lăptoc, scoc, jilip

ulucă *f.* zaplaz, gard, împrejmuire, scândură

ulul *vb.* a năuci, a zăpăci, a uimi, a tulbura, a buimăci

ululală *f.* buimăceală, uimire, năucire

uluitor, -oare *adj.* nemaiomenit, extraordinar, impresionant, teribil

uman, -ă adj. 1. omenesc, creștinesc, lumesc. 2. bun, milos, caritabil, blajin

umanist, -ă adj. cultivat, civilizat, spiritualizat, nobil, generos, elevat

umanitar, -ă adj. omenos, generos, iubitor de oameni, binefăcător, nobil

umanitate f. 1. omenire, lume, neamul omenesc. 2. umanitarism, altruism, generozitate

umbla vb. 1. a merge, a se mișca, a se deplasa, a circula, a trece, a străbate, a cutreiera. 2. a frecventa. 3. a funcționa

umblat, -ă adj. 1. călătorit, voiajat. 2. circulat, frecventat, folosit

umblet n. mers, mișcare, colindare, alergătură

umbră f. 1. obscuritate, întunecime. 2. răcoare. 3. (fig.) fantomă, spectru, nălucă, stafie. 4. iluzie, aparentă

umbri vb. a adumbri, a întuneca

umbrit, -ă adj. umbros, întunecos, la umbră, învăluit, estompat

umbros, -oasă adj. v. umbrat

umed, -ă adj. ud, îmbibat, muiat, jilav, reavă̄n, apos, umezit

umezeală f. 1. umiditate, jilăveală. 2. igrasie

umezi vb. a uda, a îmbiba, a jilăvi, a stropi

umfla vb. 1. a dilata, a mări, a amplifica, a înfoia, a balona. 2. a se tumefia, a se inflama. 3. a exagera, a hiperboliza, a da proporții. 4. a se îngâmfa, a se fuduli, a fi arogant. 5. a apuca, a înhăța

umflat, -ă adj. 1. dilatat, mărit, bombat, balonat, înfoiat. 2. gras, rotofei, dolofan, durduliu. 3. inflamat, tumefiat. 4. îngâmfat, arogant, plin de sine. 5. bombastic, emfatic, pretios, afectat

umflătură f. inflamație, tumefiere, gâlcă

umiditate f. umezeală, jilăveală

umil, -ă adj. 1. smerit, supus, modest, obsecvios. 2. neînsemnat, simplu, anonim, sărăcăcios, biet

umili vb. 1. a se smeri, a se supune, a se pleca. 2. a înjosi, a jigni, a rușina, a desconsidera

umiliință f. 1. smerenie, supunere, modestie. 2. înjosire, ofensă, dezonoare

umiliire f. 1. ascultare, supunere, ploconire. 2. înjosire, jignire, degradare, desconsiderare

umilit, -ă adj. 1. umil, smerit, supus. 2. înjosit, desconsiderat, dezonorat

umillitor, -oare adj. înjositor, jignitor, ofensator, degradant

umor n. haz, spirit, glumă, veselie, vervă

umoristic, -ă adj. hazliu, spiritual, amuzant, mușcător

umple vb. 1. a împlini, a completa, a tixi, a întregi, a încărca. 2. a molipsi, a contamina, a capta, a lua

umplutură f. adaos, încărcătură, accesoriu, surplus, nimicuri

unanim, -ă adj. general, total, în totalitate

unanimitate f. totalitate, generalitate, ansamblu

unchiaș m. bătrân, moș, moșneag

undă f. 1. val, talaz, suvoi. 2. adiere, aer

unde adv. 1. Încotro?, pe unde?, în ce loc?. 2. când deodată, numai ce...

undeva adv. într-un loc oarecare, încotrova

undul vb. 1. a ondula, a văluri. 2. a serpui, a râura. 3. a flutura

undulos, -oasă adj. vălurat, ondulat, unduitor

unealtă f. 1. instrument, sculă, piesă. 2. mijloc, intermediar, agent

uneiți vb. a urzi, a complota, a conspira, a pune la cale, a manevra

uneițire f. intrigă, conspirație, complot, subminare, instigare

uneori adv. câteodată, periodic, în răstimpuri, din când în când

ungător n. gresor

unge vb. 1. a gresa, a lubrifia. 2. (fig.) a mitui, a da bacăș, a cumpăra. 3. a mânji, a murdări. 4. a consacra, a investi

ungher *n.* colț, coton, ascunziș
unghi *n.* 1. colț, ungher. 2. poziție, atitudine. 3. viziune, perspectivă

unghile *f.* gheără
unghilar, -ă adj. 1. din colț, angular. 2. important, fundamental

unguent *n.* alifie, pomadă
ungur *m.* maghiar
unguresc, -ească adj. maghiar, ungar

uni¹ *adj.* unicolor
uni² *vb.* 1. a împreuna, a îmbina, a reuni, a lega, a aduna, a cupla, a conexa, a conecta, a ralia. 2. a armoniza, a concorda, a se înțelege. 3. a agrega, a aglutina, a fuziona, a (se) alipi. 4. a se căsători

unic, -ă adj. 1. singur, unul, doar unul, solitar. 2. neasemuit, incomparabil, inegalabil, neîntrecut, neasemănăt, excepțional

unifica *vb.* v. uni
uniform, -ă adj. 1. omogen, egal, invariabil, nediferențiat, otova, identic. 2. monoton, șters, banal, inexpresiv, irrelevant

uniformitate *f.* 1. nediferențiere, invariabilitate, egalizare, regularitate, omogenizare. 2. monotonie, constantă, banalitate

uniformiza *vb.* a omogeniza, a egaliza, a niveala

unire *f.* coeziune, reunire, asociere, fuziune, concordanță, alipire

unilateral, -ă adj. parțial, incomplet, mărginit, limitat

unitar, -ă adj. omogen, egal, nediferențiat

unit, -ă adj. 1. sudat, legat, aglutanat, înfrățit. 2. greco-catolic, uniat

unitate *f.* 1. totalitate, întregime, omogenitate, coeziune; (fig.) soliditate, fraternitate. 2. întreprindere, instituție

unlune *f.* 1. unire, alianță, fuziune, asociere. 2. ligă, federație, confederație

univers *n.* lume, cosmos, mapamond, macrocosm

universal, -ă adj. 1. mondial, international. 2. comun, obștesc, general

unoare *f.* 1. grăsime, untură. 2. alifie

unsuros, -oasă adj. gras, cleios, lipicios, năclăios

untdelemn *n.* ulei
unul, una pron. cineva, oarecare, careva

ural *interj.* trăiască!, vivat!, sănătate!

ura *vb.* a dori, a pofti, a felicita

uragan *n.* ciclon, vijelie

urale *f. pl.* aclamații
urare *f.* 1. adresare, urătură, felicitare. 2. orătie, omagiu

ură *f.* vrăjmăsie, ostilitate, dușmănie, pornire, aversiune, antipatie, pică, ranchiuă, pismă, râcă, detestare

urător *m.* colindător
urban, -ă adj. 1. orășenesc, citadin, 2. politicos, civilizat, manierat

urbanistic, -ă adj. edilitar
urbanitate *f.* politețe, manieră, amabilitate, civilitate

urbaniza *vb.* a moderniza, a dezvolta, a reconstrui (ca oraș)

urbe *f.* oraș, cetate, municipiu

urca *vb.* 1. a sui, a se ridica, a se înălța, a escalada. 2. a se extinde, a se mări, a crește, a spori, a se majora, a se înmulți

urcător, -oare adj. suitor, agățător
urcuș *n.* 1. suis, ascensiune. 2. înaintare, progres, dezvoltare

urduros, -oasă adj. nespălat, murdar, puchinos

ureche *f.* 1. auriculă; auz. 2. toartă, inel, belciug

urechea *vb.* a pedepsi, a bate, a trage de urechi

urecheat *m.* 1. iepure. 2. măgar

urgent, -ă adj. presant, grabnic, neîntâziat, rapid

urgenta *vb.* a grăbi, a accelera, a zori, a iuți

urgentă *f.* grabă (mare), zor, iuteală

urgle *f.* năpastă, catastrofă, dezastru, calamitate, prăpăd

urgisl *vb.* a năpăstui, a asupri, a persecuta, a opri

urlaș *m.* namilă, colos, gigant; (*adj.*) enorm, colosal, imens, gigantic, titanic

uri *vb.* 1. a dușmani, a detesta, a respinge. 2. a se plătiști, a se sătura

urâclos, -oasă *adj.* nesuferit, antipatic, respingător, ursuz

urâciune *f.* pocitanie, urâtenie, pocitură, monstru

urât¹ *n.* plătiseală, sastiseală, plătis

urât², -ă *adj.* 1. diform, slut, pocit, dizgrațios, hăd, nasol, inestetic. 2. respingător, neplăcut, dezagreabil, mizerabil, condamnabil

urâtenie *f.* pocitanie, urâciune, sluțenie

urâți *vb.* a sluții, a poci, a diforma, a desfigura

urla *vb.* a țipa, a striga, a se răsti, a zbiera, a răcni

urlătoare *f.* cascadă

urlet *n.* strigăt, zbierăt, răcnet

urlol *n.* burlan

urtul *vb.* a măcină

urma *vb.* 1. a succeda, a veni după..., a continua. 2. a rezulta, a reieși, a decurge, a se desfășura. 3. a frecventa, a studia, a umbla

urmare *f.* 1. continuare, succesiune. 2. consecință, efect, rezultat, concluzie

urmaș *m.* descendant, succesor, continuator, coborător, progenituru, vlaștar, odraslă, scoborător, mlădiță, viță

urmă *f.* 1. întipărire, amprentă, dără, semn. 2. rest, vestigii. reminiscență

urmări *vb.* 1. a supraveghea, a controla, a spiona, a se ține de... 2. a obseda, a însotii. 3. a studia, a examina, a analiza. 4. a aspira, a tinde

urmărire *f.* 1. supraveghere, control, spionare. 2. goană, fugărire

urni *vb.* a mișca, a clinti, a deplasa, a pomni

ursi *vb.* a meni, a predestina, a soroci, a hărăzi

ursită *f.* destin, soartă, stea, fatalitate

ursuz, -ă *adj.* morocănos, posac, acru, neprietenos, posomorât, taciturn, închis

urzeală *f.* 1. structură, țesătură, alcătuire, conformație. 2. complot, intrigă

urză *vb.* 1. a pune la cale, a întocmi, a făuri. 2. a unelti, a scorni, a conspira, a complota, a submina

usca *vb.* 1. a se zvânta, a se zbici, a deshidrata. 2. a se ofili, a se veșteji, a se atrofia. 3. a se împietri, a se întări. 4. a sărăci, a se ruina

uscat *n.* pământul, tărmul

uscat, -ă *adj.* 1. zvântat, zbicit, deshidratat. 2. ofilit, veștejit. 3. întărit, împietrit, tare. 4. sec, sterp, secetos, arid. 5. slab, vlăguit

uscăciune *f.* secetă, ariditate

uscătură *f.* 1. vreasă. 2. nulitate, om de nimic

uscățiv, -ă *adj.* slab, uscat, costeliv

ustensilă *f.* unealtă, sculă, instrument

ustura *vb.* a arde, a frige, a durea

usturător, -oare *adj.* caustic, tăios, incisiv, sarcastic

usturime *f.* arsură, usturătură

usturoi *m.* ai

ușă *f.* poartă, intrare

ușler *m.* portar, aprod

ușor¹ *adv.* 1. lent, lin, domol, încet. 2. lesne, comod, plăcut

ușor², -oară *adj.* 1. lejer, suplu, fin, subțire. 2. mic, slab, redus. 3. comod, plăcut, convenabil. 4. simplu, bun, facil. 5. frivol, neserios, usuratic

ușura *vb.* 1. a slăbi, a reduce, a micșora, a scădea 2. a înlesni, a facilita, a sprijini. 3. a despovăra, a descărca, a elibera. 4. a alina, a potoli, a redresa

ușuratic, -ă adj. neserios, frivol, superficial, flușturistic, nestatornic

ușurel adv. domol, agale, încetisoară

ușurință f. 1. facilitate, înlesnire, simplitate. 2. îndemânare, pricepere, sprinteneală. 3. superficialitate, nepăsare, indiferență

uter n. mitră

util, -ă adj. 1. folositor, potrivit, bun, necesar. 2. judicios, just, adecvat

utila vb. a înzestra, a dota, a prevedea

utilitar, -ă adj. practic, folositor

utilitate f. trebuință, folos, necesitate

utiliza vb. a folosi, a întrebuița, a aplica, a practica

utilizabil, -ă adj. folosibil, la îndemână, de întrebuițat

utilizare f. 1. folosire, aplicare, folosință. 2. consumare

utopic, -ă adj. iluzoriu, ireal, himeric

utopie f. himeră, iluzie, închipuire, irealitate, fantezie

uvulă f. omușor

uz n. 1. folosință, întrebuițare. 2. datină, tradiție, cutumă, uzantă

uze vb. 1. a folosi, a întrebuița, a utiliza, a consuma, a se servi. 2. a toei, a ponosi, a degrada, a deteriora, a rablași, a roade

uzaj n. v. uzură

uzantă f. obicei, datină, uz, rînduială, regulă, cutumă

uvertură f. preludiu; (fig.) deschidere, început, introducere

uzat, -ă adj. 1. deteriorat, degradat, tocit, învechit. 2. consumat, epuizat, slăbit, obosit

uzină f. fabrică, întreprindere

uzual, -ă adj. obișnuit, curent, frecvent

uzură f. 1. degradare, eroziune, deteriorare. 2. epuizare, oboseală, slăbire

uzurpa vb. a încălcă, a lua, a abuza, a nedreptăți

V

vacant, -ă adj. liber, neocupat, disponibil

vacanță f. 1. repaos, concediu, pauză. 2. loc liber, disponibilitate

vacarm n. hărmălaie, larmă, balamuc, zgomot

vaccina vb. a inocula, a injecta

vacultate f. vid, vacuum, deșert

vacuum n. v. vacuitate

vad n. 1. albie, matcă. 2. trecere, pasaj, liman. 3. aflux, cumpărători

vademecum n. ghid, călăuză, îndreptar

vadră f. găleată, căldare

vag, -ă adj. neclar, imprecis, ne-sigur, confuz, nedeslușit, nesigur

vagabond, -ă adj. 1. hojnăr, rătăcitor, nestatornic. 2. derbedeu, haimana

vagabonda vb. a hojnări, a umbla de colo-colo, a rătăci

vagmlstru m. subofițer, major

val interj. of. aoleo

valet n. geamăt, plânset, vaier, bocet, tânguire

vajnic, -ă adj. 1. energetic, aprig, viguros, grozav, strășnic. 2. ilustru, marcant, important, vestit

val n. 1. talaz, trâmbă, undă. 2. sul, vălătuc. 3. meterez, sănț. 4. (fig.) cumpănă, încercare, neajunsuri

valabil, -ă adj. 1. bun, profitabil, convenabil. 2. valoros, atrăgător, autentic

vale f. depresiune, pripor, denivelare

valență f. legătură, relație, combinație

valet m. 1. fecior, lacheu, servitor. 2. fante, cavaler

valid, -ă adj. 1. sănătos, teafăr, zdravăn. 2. autentic, bun, valabil, just

valilda vb. a confirmă, a întări, a recunoaște bun

validitate f. valabilitate, autenticitate

vallză f. geomantan, cufăr

valoare f. 1. preț, calitate, însușire, merit. 2. eficacitate, capacitate, rentabilitate, productivitate. 3. sens, înțeles, semnificație, esență

valora vb. a prețui, a face, a cântări

valorifICA vb. a fructifica, a exploata

valoriza vb. a aprecia, a prețui, a judeca (valoric)

valoros, -oasă adj. prețios, important, scump, reușit; capabil, meritoios

valutar, -ă *adj.* bănesc, finanțier
valvărtej *n.* văltoare, dezordine, învălmășeală; (adv.) furtunos, iureș
vamă *f.* taxă, uium, impozit, plată
vampir *m.* criminal, ucigaș
van, -ă *adj.* zadamic, iluzoriu, inutil, ireal
vană *f.* cadă
vandal *m.* barbar, distrugător, devastator
vandalism *n.* distrugere, nimicire, barbarie
vanitate *n.* orgoliu, îngâmfare, arogantă, ambiție, înfumurare
vanitos, -oasă *adj.* orgolios, arogant, îngâmfat, încrezut, ambițios, plin de sine, trufaș, măret
vapor *n.* navă, corabie, vas, bastiment
vaporos, -oasă *adj.* diafan, străveziu, transparent, eterat, aerian
vargă *f.* 1. nuia, joardă. 2. baghetă
variabil, -ă *adj.* schimbător, nestatic, fluctuant, ezitant
variabilitate *f.* instabilitate, schimbare, inconstantă, labilitate
varlantă *f.* alternativă, versiune, altă soluție
varlat, -ă *adj.* diferit, deosebit, felurit, divers, schimbat
varlație *f.* schimbare, modificare, înnoire, diversificare
varletate *f.* 1. diversitate, felurime. 2. specie, soi, tip, fel, categorie
variolă *f.* vărsat
varză *f.* curechi
vas *n.* 1. farfurie, strachină. 2. recipient, oală, ciubăr, găleată, vadră. 3. navă, corabie, vapor, bastiment. 4. arteră, vână
vasal, -ă *adj.* dependent, supus, tributar
vast, -ă *adj.* întins, amplu, imens, enorm, mare, bogat
vastitate *f.* imensitate, întindere, amplitudine, amploare
vatman *m.* manipulant, conductor
vatră *f.* 1. cămin, cupitor, sobă. 2. casă, locuință, aşezământ. 3. țară, patrie

vază *f.* 1. glastră, vas. 2. considerație, stimă, apreciere, prestigiu, faimă
văcșui *vb.* a lustrui, a curății
văcșulor *m.* Iustragiu
văd *vb.* a arăta, a manifesta, a indica, a demonstra, a pune în relief
vădit, -ă *adj.* dovedit, evident, clar, impede, indisutabil
văgăună *f.* adâncitură, râpă, scobitură
vălcăreală *f.* plângere, lamentare, tânguire, jelire, bocire, vătitare
vălcări *vb.* v. văita
văltă *vb.* a se lamenta, a se tângui, a jeli, a plângere a boci, a se vălcări
văl *n.* 1. voal, țesătură fină. 2. aparentă, ascunzătoare, mască
vălătuc *n.* 1. sul, legătură. 2. tăvălug
vălurat, -ă *adj.* unduios
vălmășag *n.* amestec, dezordine
vămul *vb.* 1. taxa. 2. a retrage, a sustrage, a fura (ceva)
văpale *f.* flacără, foc, vălvătăie, dogoare
văratlic, -ă *adj.* timpuriu
vărgat, -ă *adj.* dungat, vârstat, reiat
vărsa *vb.* 1. a turna, a revărsa, a împrăștia. 2. a vomita, a da afară, a elimina. 3. a achita, a plăti, a depune, a transmite
vărsat *n.* variolă
vărsământ *n.* depunere, plată
vărsătură *f.* vomă
vărul *vb.* a spoi, a zugrăvi
vătaf *m.* logofăt, administrator, căpetenie, șef, ștab
vătăma *vb.* 1. a lovi, a atinge, a răni. 2. a dăuna, a păgubi, a strica
vătămător, -oare *adj.* periculos, stricător, păgubitor
vătămătură *f.* hernie
vătrai *n.* lambă
vătul¹ *vb.* a bumbăci, a căptuși, a capitona
vătul² *m.* pui de ied, ied (tânăr)
văz *n.* vedere
văzduh *n.* aer, atmosferă, zare, eter, tărie, cer

- vâjâl** *vb.* a ūiéra, a dudu, a bâzâi
vâjâlalâ *f.* ūiérat, vâjâit
vâlcea *f.* vale, defileu
vâltoare *f.* 1. vârtej, copcă, bulboană. 2. vijelie, furtună. 3. zarvă, tulburare
vâlvă *f.* 1. agitație, zarvă, frâmântare. 2. răsunet, ecou, senzație. 3. alai, pompă. 4. duh, zână, stîmă, fantomă
vâlvătale *f.* flăcări, pălăiale, pară, părjol, bobotaie
vâivoare *f.* 1. v. vâlvătale. 2. vârtej, vâltoare, bulboană
vâolv *adj.* ciufulit, zbârlit
vâna *vb.* 1. a prinde, a împușca, a suprima, a ucide. 2. a hăitui, a pândi, a urmări, a căuta
vânat *n.* 1. vânătoare. 2. victimă, carne (de vânat)
vână *f.* 1. venă, arteră. 2. mușchi, tendon, fibră. 3. filon, dungă. 4. nervură
vânătă, -ă *adj.* 1. albastru închis, bleumarin, plumburiu. 2. livid, învinetit
vânătale *f.* echimoză, vinețeală
vânătăf *f.* pătlagea
vânătoresc, -ească *adj.* cinegetic
vânjos, -oasă *adj.* viguros, puternic, musculos, robust
vânt *n.* curent, suflare, boare, briză
vântoasă *f.* vijelie, furtună, ciclon
vântoase *f. pl.* iele
vântura *vb.* 1. a tricotă, a curății. 2. a spulberă, a împrăștia, a risipi. 3. a cutreiera, a colinda, a străbate
vânzare *f.* 1. desfacere, plasare. 2. trădare, perfidie
vânzător, -oare *m. f.* (fig.) trădător, înșelător, perfid
vânzoleală *f.* forfotă, agitație, neliniște
vânzoli *vb.* a se agita, a se frâmânta, a se zbate, a forfoti
vârcolac *m.* pricolici, strigoi, fantomă, spectru
vârf *n.* 1. culme, creastă, pisc. 2. extremitate, capăt
vârf *vb.* 1. a băga, a înfinge, a îndesa. 2. a se împlica, a se amesteca
- vârstă** *f.* 1. etate, ani. 2. etapă, vreme, perioadă. 3. dungă, linie
vârstnic, -ă *adj.* bâtrân
vârtej *n.* 1. bulboană, copcă, vâltoare, turbion, trombă. 2. amețeală, vertij
vârtelnită *f.* depănătoare
vârtos, -oasă *adj.* 1. tare, consistent, îndesat, dens, dur, solid. 2. viguros, voinic, rezistent. 3. dârz, forte
vârtute *f.* 1. însușire, calitate, proprietate. 2. putere, tărie, vigoare. 3. curaj, bărbătie, vrednicie
vâscos, -oasă *adj.* semilichid, gelatinos, cleios, lipicios
vâslă *f.* lopată, ramă
vâslaș *m.* bargagiu, canotor
veac *n.* secol, durată (mare), veșnicie. 2. viață, trai, existență
vecernie *f.* chindie, seară
vechl, veche *adj.* 1. trecut, depășit, vetust, perimat, bâtrân. 2. folosit, uzat, deteriorat, tocit
vechil *m.* administrator
vechime *f.* trecut, vetustate, antichitate, timp scurs
vechitură *f.* zdreanță, rabla
vecle *f.* eternitate, veșnicie
vecln, -ă *adj. m. f.* învecinat, mărginaș, apropiat, alăturat, limitrof
veclnătate *f.* apropiere, alăturare
vedea *vb.* 1. a privi, a se uita, a zări, a observa. 2. a cerceta, a descifra, a înțelege, a pricepe. 3. a se arăta, a se ivi, a apărea. 4. a vizita, a îngrijii, a trata
vedenie *f.* nălucă, fantomă, spectru
vedere *f.* 1. ochi, văz. 2. vizibilitate, transparentă. 3. aspect, chip, imagine, tablou, peisaj, înfățișare. 4. idee, concepție, părere
vedetă *f.* star, artist, celebritate,
vegeta *vb.* I. a trăi, a se dezvolta, a crește. II. a lâncezi, a stagna
vegetale *f. pl.* plante
vegetație *f.* I. floră, plante, verdeță. II. polipi, excrescență, adenoidă

veghe *f.* 1. nesomn, trezie, priveghere. 2. pază, oerotire, strajă, îngrijire

veghea *vb.* 1. a sta treaz, a nu dormi, a priveghea. 2. a oerotii, a păzi, a străjui, a supraveghea

vehement, -ă *adj.* impetuos, nestăpânit, năvalnic, violent, furtunos, furios, iute, aprins, încocat, aprig, dur

vehementă *f.* v. virulentă

vehicul *n.* căruță, car, mașină

vehicula *vb.* a difuza, a răspândi, a colporta

velar, -ă *adj.* gutural

velă *f.* pânză (de corabie)

veleitar, -ă *adj.* ambițios, pretențios, dornic de, aspirant

veleltate *f.* pretenție, ambiție, aspirație (nejustificată), orgoliu

vellină *f.* țesătură (groasă), pătură, cergă, lăicer, scoarță

veloce *adj.* rapid, sprinten, iute, agil

velocitate *f.* iuțeală, sprinteneală, agilitate, agerime

velur *n.* catifea

venal, -ă *adj.* corrupt, afacerist, fără scrupule, imoral, incorrect

venalitate *f.* coruptie, imoralitate, degradare, necinste, afacerism

vendetă *f.* răzbunare, răfuiulă

venera *vb.* 1. a cinsti, a stima, a lăuda, a glorifica. 2. a diviniza, a adora, a proslăvi

venerabil, -ă *adj.* respectabil, onorabil, stimabil, prețuit

venerație *f.* adorație, cult, slăvire, preamărire

venetic, -ă *adj.* străin, intrus

veni *vb.* 1. a sosi, a ajunge, a parveni, a se apropiua. 2. a-i apărea, a se năzări, a surveni. 3. a se potrivi, a-i veni bine, a-l prinde. 4. a rezulta

venin *n.* otravă, fiere, toxină. 2. răutate, ură, furie, supărare

veninos, -oasă *adj.* 1. otrăvit, toxic, otrăvitor. 2. răutăcios, dușmănos, rău

venit *n.* câștig, profit, dobândă

ventil *n.* supapă, siguranță

ventila *vb.* 1. a aerisi, a primeni (aerul). 2. a se vorbi, a zvoni

ventilație *f.* aerisire, împrospătare ventral, -ă *adj.* abdominal

ventuză *f.* pahar

veracitate *f.* adevăr, veridicitate, realitate, obiectivitate

verandă *f.* balcon, cerdac

verb *n.* cuvânt, vorbă, limbaj, vorbire

verbal, -ă *adj.* oral, rostit, prin viu grăi

verbalism *n.* vorbărie, flecăreală

verbină *f.* urzicuță

verde *adj.* 1. viu, robust. 2. necopt, prematur. 3. livid, fără vlagă. 4. franc, deschis, direct, tăios

verdeată *f.* vegetație, verdură

verdețuri *f. pl.* zarzavat

verdict *n.* hotărâre, decizie, sentință, judecată

veresie *f.* 1. credit, datorie. 2. gratuitate, fără plată, pe degeaba

vergea *f.* vargă, nuia, băt

veridic, -ă *adj.* real, adevărat, autentic

veridicitate *f.* adevăr, veracitate, realitate

verifica *vb.* a controla, a examina, a revizui, a revedea, a proba, a încerca

verificat, -ă *adj.* 1. controlat, revizuit, probat, încercat. 2. experimentat, competent, capabil, versat

verigă *f.* inel, belciug, za, ochi

verighetă *f.* inel

veritabil, -ă *adj.* adevărat, real, autentic, nefalsificat

vermillon *m.* chinovar, cinabru

vernal, -ă *adj.* primăvaratic

vernisaj *n.* inaugurare, deschidere (a unei expoziții)

veros, -oasă *adj.* corrupt, necinstit, imoral, dubios

verosimil, -ă *adj.* posibil, plauzibil, credibil

vers *n.* rând (de poezie); (la pl.) poezie

versant *n.* pantă, povârniș, coastă

- versat, -ă adj.** priceput, experimentat, competent, iuscuit
- versatil, -ă adj.** nestatornic, schimbător, inconstant, coruptibil
- verset n.** stih, paragraf, fragment
- versifica vb.** a rima, a stihui
- versiune f.** 1. variantă, alternativă. 2. traducere, transpunere
- verso n.** contrapagină, dos
- vertex n.** creștet
- vertical, -ă adj.** drept, perpendicular, erect
- vertiginos, -oasă adj.** precipitat, amețitor, vijelios, dezlăntuit
- vertij n.** ameteală, tulburare
- verucă f.** neg
- vervă f.** volubilitate, însufletire, vioiciune, avânt
- verzitură f.** cocleală, înverzire
- vesel, -ă adj.** 1. voios, bine dispus, bucurios, jovial. 2. amuzant, agreabil, plăcut, luminos
- veselă f.** vase, văsărie
- veseli vb.** a se distra, a petrece, a se ospăta
- veselle f.** 1. voioșie, bună dispozitie, animație, jovialitate, haz. 2. chef, petrecere, bairam
- vesperal, -ă adj.** seral
- vest n.** occident, apus
- vestală f.** preoteasă
- vestă f.** jiletcă
- veste f.** 1. știre, informație, nouitate. 2. faimă, renume, reputație
- vesti vb.** 1. a anunța, a informa, a înștiința, a comunica. 2. a prezice, a prevesti, a prooroci
- vestiar n.** garderobă
- vestibul n.** antreu, anticameră, hol
- vestic, -ă adj.** occidental, apusean
- vestigiu n.** urmă, rămășiță, relievă
- vestimentație f.** îmbrăcăminte
- vestit, -ă adj.** 1. anunțat, informat, prevenit, prezis. 2. celebru, faimos, reputat, cunoscut, strălucit
- vestitor, -oare m. f.** cranic, profet
- veston n.** haină, surtuc, sacou
- veșmânt n.** haină, îmbrăcăminte
- veșnic, -ă adj.** 1. etern, nemuritor, nesfârșit, perpetuu, sempitern. 2. (adv.) mereu, incontinuu, întruna, pururi
- veșnicie f.** eternitate, nemurire, vecie, perpetuitate
- veșted, -ă adj.** 1. ofilit, uscat, trecut, fanat. 2. palid, șters, vlăguit
- veșteji vb.** I. a se ofili, a se fana, a se usca. II. a stigmatiza, a înfiera, a condamna
- veteran m.** 1. ostaș bătrân, militant vechi. 2. vârstnic, bătrân
- veto n.** refuz, împotrivire, opozitie, boicot
- vetust, -ă adj.** vechi, depășit, demodat, arhaic
- vexa vb.** a jigni, a contraria, a ofensa, a indispune
- vezică f.** băsică, balonaș
- via prep. prin**
- viabil, -ă adj.** rezistent, durabil, trainic
- vladuct n.** pod
- vlață f.** existență, trai, biografie
- vibra vb.** a trepida a tremura, a fremăta
- vibrant, -ă adj.** 1. trepidant, tremurător. 2. palpitant, impresionant, patetic, mișcător
- vibrare f.** trepidăție, tremur, freamăt. 2. accent, emotie, patetism
- viceversa adv.** invers, contrar
- vicia vb.** 1. a polua, a altera. 2. a corupe, a strica, a deprava
- viciat, -ă adj.** 1. poluat, irrespirabil, alterat, infect, pestilential. 2. corupt, imoral, depravat
- vicios, -oasă adj.** 1. defectuos, incorrect. 2. destrăbălat, corupt, imoral
- vicisitudine f.** dificultate, neajuns, necaz, suferință, încercare
- viclu n.** 1. defect, neajuns. 2. dezmat, desfrâu, imoralitate, destrăbălare, corupție
- viclean, -ă adj.** fătarnic, ipocrit, prefăcut, nesincer, perfid
- vicleim n.** irozi
- vicleni vb.** 1. a unelti, a complota. 2. a trăda, a înșela. 3. a iscodi, a ispiti

vicienie *f.* 1. perfidie, ipocrizie, trădare. 2. şiretlic, stratagemă, subterfugiu, şmecherie, vicleşug

vicleşug *n.* v. viclenie

victimă *f.* jertfă, sacrificiu

victorie *f.* biruință, izbândă, reușită, triumf

victorios, -oasă *adj.* învingător, biruitor, triumfător

vid, -ă *adj.* 1. gol, pustiu, deșert. 2. şters, inexpresiv 3. (n.) vacuitate, neant, vacuum

vid *vb* v. goli

vidră *f.* lutră

viermănos, -oasă *adj.* stricat, atacat, cu viermi

viermul *vb.* a mişuna, a forfoti, a foi

viermulală *f.* forfotă, multime, adunătură, viespar

viers *n.* cânt, melodie, arie

viespar *n.* 1. furnicar, prigorie. 2. aglomeratie, viermuială, multime, forfotă

vletate *f.* ființă, vietuitoare, animal, jivină

vlețul *vb.* 1. a exista, a trăi. 2. a locui, a coabita

vietuitoare *f. pl.* animale, ființe

vletulor, -oare *adj.* trăitor, existent, viu

viezure *m.* bursuc

vifor *n.* furtună, vijelie, viscol

viforos, -oasă *adj.* furtunos, vijelios, dezlănțuit, năvalnic, impetuos, aprig, violent,

vifornită *f.* viscol, furtună

vigilient, -ă *adj.* circumspect, prudent, atent, grijilu

vigiliență *f.* atenție, prudentă, băgare de seamă, veghe, circum-spectie

vigoare *f.* forță, energie, vitalitate, robustețe, putere, tărie

viguros, -oasă *adj.* robust, puternic, forte, solid, energetic

vitor *n.* perspectivă, viitorime, urmașii

vijelle *f. v.* vifor

vijelios, -oasă *adj. v.* viforos

vină *f.* 1. eroare, păcat, abatere, greșeală, vinovătie, culpă, culpbilitate. 2. infracțiune, delict, crimă

vinde *vb.* 1. a plasa, a desface, a da. 2. a trăda, a denunța, a părăsi. 3. a se prostituă, a se da

vindeca *vb.* a se însănătoși, a se tămadui, a se reface, a se lecui, a se restabili

vindicativ, -ă *adj.* răzbunător, neierătător

vinețeală *f.* vânătoare, echimoză

vinovat, -ă *adj.* culpabil, condamnat, greșit

vinovătie *f.* vină, culpabilitate

vioară *f.* scripcă, lăută, diblă, violină

viol, vioale *adj.* sprinten, agil, vivace, zglobiu, vesel, jucăuș, radios

violoclunie *f.* vivacitate, sprinteneală, elan, însuflare, avânt

viol *n.* siluire, deflorare, necinstire

viola *vb.* 1. a silui, a necinsti, a deflora, a batjocori. 2. a nesocoti, a forța, a călca, a contraveni. 3. a profana, a pângări

violent, -ă *adj.* 1. vehement, dezlănțuit, furtunos, nestăpânit, năvalnic, impulsiv, coleric, belicos. 2. abuziv, brutal, silnic, turbat

violenta *vb.* a forța, a constrânge, a sili

violență *f.* 1. vehementă, dezlănțuire, impulsivitate, nestăpânire. 2. agresivitate, brutalitate, duritate, abuz, siluire

violet, -ă *adj.* liliachiu, mov, vioriu

violinnă *f. v.* vioară

violoncel *n.* cello

violonist *m.* viorist, muzicant, lăutar

vioriu, -le *adj.* v. violet

viperă *f.* 1. năpârcă. 2. răutate, infecție, otravă

vipie *f.* arșită, zăpușeală, caniculă

vipușcă *f.* lampas, fâșie, bandă

vipt *n.* 1. pensiune, întreținere, masă. 2. alimente, rod, bucate

vira *vb.* a coti, a ocoli, a feri, a cârmi

viraj *n.* cotire, ocolire, cârmuire, curbă

virgin, -ă adj. 1. cast, innocent, pur, nevinovat, feciorelnic. 2. neexplorat, neatins, intact

virginal, -ă adj. cast, pur, virgin, innocent

virgină f. fecioară, fată mare

virginitate f. castitate, feciorie, innocentă, puritate, neprihănire

viril, -ă adj. bărbătesc, viguros, forte

virilitate f. bărbătie, fortă, tărie, vigoare

viroagă f. răpă, vale, albie (abruptă)

virtual, -ă adj. posibil, eventual, ipotetic

virtualitate f. posibilitate, probabilitate, ipoteză, perspectivă

virtuos, -oasă adj. moral, cinstit, cast, corect, curat

virtuoz m. maestru, as, celebritate, expert

virtuozitate f. măiestrie, pricepere, stăpânire (deplină), îscusință

virtute f. 1. caracter, moralitate, corectitudine, integritate. 2. calitate, însușire, proprietate

virulent, -ă adj. vătămător, distrugător, morbid

vis n. 1. reverie, transpunere, visare. 2. iluzie, fantezie, închipuire, aspirație

visa, vb. 1. a medita, a plănuia, a aspira. 2. a se vedea, a se închipui

visător, -oare adj. contemplativ, meditativ, gânditor, romantic

viscere f. pl. măruntaie (în corp)

viscoli vb. a troieni, a vîforî

vistier m. administrator, guvernant, depozitar

vistierie f. trezorerie, depozit, (de valori), tezaur

vistiernic v. vistier

vișiniu, -le adj. purpură

vital, -ă adj. esențial, fundamental, indispensabil

vitalitate f. fortă, vigoare, energie, putere, trăinicie

vită f. animal, vietate, dobitoc

viteaz, -ă adj. cutezător, temerar, eroic, curajos, dârzh, imbatabil, îndrăznet

vitejie f. bravură, bărbătie, temeritate, eroism

viteză f. rapiditate, iuțeală, rezistență, velocitate

viticulutor m. podgorean

vitreg, -ă adj. 1. adoptiv. 2. ostil, potrivnic, hain, dușmănos

vitregie f. adversitate, răutate, ostilitate, opozitie

vitros, -roasă adj. sticlos

vitupera vb. a condamna, a critica, a dojeni

vită f. 1. vie. 2. coardă. 3. vlăstar, rudă, descendant, neam, urmaș

vlu, vie adj. 1. trăitor, animat, însuflețit. 2. energetic, dinamic, intens, puternic, tare. 3. răsunător, penetrant, acut, pătrunzător. 4. pasionat, înflăcărat, aprins, arzător, încins, încocat. 5. luminos, orbitor, strălucitor, vivace

vivace adj. v. însuflețit

vivacitate f. v. vioiciune

vivat, interj. ură!, trăiască!, noroc!

viza vb. 1. a întiți, a ochi, a fixa. 2. a se referi, a face aluzie, a trimite la. 3. a aproba, a confirma, a întări

vizetă f. vizor, vizieră

viziabil, -ă adj. evident, clar, vădit, impede, neîndoelnic

vizavi adv. peste drum, în față

viziabilitate f. claritate, vedere, transparentă

vizieră f. 1. vizetă, vizor. 2. cosoroc

viziona vb. a vedea, a privi, a urmări

vizionar m. prezbicător, profet; (adj.) prevăzător, profetic, prevestitor

vizita vb. a cerceta, a se vedea

vizită f. întrevedere, întâlnire, ospetie

vizituj m. birjar, surugiu

viziune f. 1. imagine, chip, vedere. 2. fantomă, spectru, nălucă, arătare. 3. opinie, idee, concepție, perspectivă

vizon *m.* dihor
vizor *n. v.* vizetă
vizulnă *f.* bârlög, ascunziș, culcuș
vlagă *f.* putere, tărie, forță, vigoare
vădnică *m.* episcop, arhiereu, ierarh, pastor (sufletesc)
văgăui *vb.* a slei, a istovi, a epuiza, a osteni
văjgan *m.* flăcău (înalt), lungan, voinic
văstar *n.* 1. lăstar, copacel. 2. urmaș, copil, descendant, coborător
voal *n.* văl
voala *vb.* 1. a ascunde, a masca, a umbri. 2. a estopa, a stinge, a reduce
voalant, -ă adj. estompat, mascat, micșorat
vocabular *n.* 1. lexic. 2. glosar, dicționar, terminologie
vocabulă *f.* vorbă, cuvânt, termen
vocal, -ă adj. rostit, supus, grăit
vocație *f.* chemare, aptitudine, înclinație, predispoziție
voie *f.* glas, timbru, ton, exprimare
vocifera *vb.* a vorbi tare, a se răsti, a striga, a tipa, a răcni
vodă *m.* domnitor, principie, voievod, dom
vogă *f.* 1. modă, noutate. 2. renume, faimă, prestigiu, reputație, trecere
voi *vb.* 1. a vrea, a dori, a pofti. 2. a cere, a pretinde, a solicita. 3. a intenționa, a-și propune, a aspira
voiaj *n. v.* călătorie
voiajor *m.* 1. călător, pasager. 2. comis-voiajor
vole *f.* 1. vointă, vrere, dorință, intenție. 2. poftă, chef, opțiune. 3. aprobară, acord, permisiune, încuvintare
voievod *m. v.* vodă
voievodal, -ă adj. domnesc, princiar, imperial
voinic, -ă adj. 1. robust, zdravăn, viguros, vânjos, puternic. 2. corpulent, mare, voluminos, mătăhălos
volnicește *adv.* vitejește, bărbătos, vârtos

voinicie *f.* 1. vitejie, eroism, curaj, temeritate, bravură, bărbătie. 2. putere, vigoare, robustețe
vointă *f.* 1. vrere, intenție, dorință, poftă. 2. hotărâre, determinare, decizie. 3. învoire, acord, consimțământ
volos, -oasă adj. vesel, bine-dispus, bucuros
voioșie *f.* veselie, voie bună, bună dispoziție
volant, -ă adj. mobil, dețașabil, zburător
volatiliza *vb.* 1. a se evapora, a se dispersa, a dispărea. 2. a pleca, a se deroba, a o șterge, a fugi
volbură *f.* vârtej, bulboană
volitional, -ă adj. voit, intenționat
volnic, -ă adj. liber, autonom, independent
voltă *f.* rotire, întorsătură
volubil, -ă adj. vorbăret, comunicativ, spontan, mobil
volum *n.* I. capacitate, mărime, gabarit, ampoloare. II. carte, tom, scriere
voluminos, -oasă adj. 1. încăpător, mare, cuprinzător, vast. 2. corpulent, masiv, gras, planturos, trupeș
voluntar, -ă adj. 1. autoritar; autonom. 2. neconstrâns, de la sine
voluptate *f.* plăcere, desfătare, încântare
voluptuos, -oasă adj. 1. lasciv, sensual. 2. fascinant, atrăgător, îspitor
voma *vb.* a vârsa, a vomita, a deborda
vomita *vb. v.* vomita
vopsea *f.* culoare, feșteală, boială
vopsi *vb.* 1. a colora, a zugrăvi, a picta. 2. a se farda, a se sulemeni
vopsitorie *f.* boangerie
vorace *adj.* lacom, mâncărios
vorbă *f.* 1. cuvânt, vocabulă, vorbire, comunicare. 2. veste, zvon, știre. 3. proverb, zicală, aforism, expresie, opinie
vorbăret, -eață adj. flecar, limbut

vorbările *f.* flecăreală, pălăvrăgeală, sporovăială, trăncăneală

vorbi *vb.* a grăi, a spune, a exprima, a comunica, a cuvânta, a expune, a discuta, a se sfătu

vorbire *f.* limbaj, comunicare, cuvântare

vorbit, -ă *adj.* oral, sonor

vorbitoare, -oare *adj.* 1. cuvântator. 2. (*m.*) conferențiar. 3. sonor. 4. (*n.*) parloar

vornicel *m.* vătășel

vot *n.* sufragiu, alegeri

vota *vb.* a alege

votiv, -ă *adj.* închinat, dedicat, hărăzit

vraci *m.* 1. tămăduitor, doftor. 2. vrăjitor

vraf *n.* teanc, grămadă, maldă, morman

vrailește *f.* dezordine, harababură, neorânduială, haos

vrajă *f.* 1. magie, descântec, vrăjitorie. 2. farmec, încântare, desfătare

vrajibă *f.* zâzanie, ceartă, neînțelegere, dușmănie, dezbinare, vrăjmăsie

vrană *f.* piscoaie

vräji *vb.* 1. a descânta, a fermeca, a meni, a urși. 2. a încânta, desfăta

vräjît, -ă *adj.* 1. fermecat, transportat. 2. sedus, încântat, fericit

vrăjitor *m.* magician, şaman, mag, taumaturg

vrăjitorie *f.* vrajă, magie, şamanism

vrăjmaș, -ă *adj.* 1. ostil, dușmănos, potrivnic. 2. rău, grozav, strășnic

vrăjmășle *f.* dușmănie, ostilitate, adversitate

vrea *vb.* 1. a dori, a voi, a pofti. 2. a cere, a solicita, a pretinde, a comanda

vreasă *n.* surcea, gătej, uscătură

vrednic, -ă *adj.* 1. destoinic, hamic, activ, capabil, competent, muncitor. 2. cinstit, onest, demn, prețuit

vrednicie *f.* 1. hănicie, destoinicie, îndemânare, capacitate, competență. 2. vitejie, curaj, eroism, temeritate. 3. onestitate, demnitate, cinste

vrej *n.* lăstar

vreme *f.* 1. timp, perioadă, răstimp. 2. veac, secol, epocă, împrejurări

vremelnic, -ă *adj.* temporar, efemer, trecător

vreo *adv.* câtva, aproximativ, cam

vreodată *adv.* cândva, odată, odinioară

vreze *f.* 1. vointă, poftă, dorință, intenție. 2. hotărâre, determinare, decizie. 3. scop, tel, întintă

vreun, -vreo, *adj.* pron. careva, oarecare

vreunul, -una *pron.* cineva

vul *vb.* a vâjăi, a ţuiera, a duduia, a răsună

vulet *n.* 1. vuire, vâjăit, duduia. 2. larmă, gălăgie, vacarm, hărmălaie

vulcanic, -ă *adj.* (fig.) năvalnic, impetuos, aprins, nestăpânit

vulcaniza *vb.* a repară, a lipi, a reface (un cauciuc)

vulg *n.* gloată, popor, norod, plebe

vulgar, -ă *adj.* 1. ordinat, grosolan, mitocan, suburban, degradant, obscen. 2. banal, popular, periferic, comun

vulgaritate *f.* 1. grosolanie, mitocanie. 2. imoralitate, obscenitate

vulgariza *vb.* a difuza, a răspândi, a colporta, a populariza, a banaliza

vulnerabil, -ă *adj.* atacabil, fragil, slab, inconsistent

vultur *m.* acvilă, pajură, vultan, aceră

vulturesc, -ească *adj.* semet, îndrăznet, ager, neînfricat, temerar

Z

za *f.* 1. ochi, verigă. 2. armură, lăncișor

zadar *n.* zădărmicie, inutilitate, neant

zădărmică, -ă adj. 1. inutil, nefolositor, ineficace, inoperant, deșert, superfluu, van, otios, steril, gratuit. 2. (*adv.*) degeaba

zaharicale *f. pl.* dulciuri

zahărîșire *f.* 1. cristalizare. 2. ramolare, degradare, îmbătrânire

zalafet *n.* chef, petrecere, ospăt,

zalhana *f.* abator

zambită *f.* iacint

zapis *n.* document, înscris, act, dovdadă

zapiscă *f.* act, adeverință

zare *f.* orizont, (la pl.) văzduh

zariște *f.* zare, orizont, depărtare

zarvă *f.* 1. gălăgie, hărmălaie, larmă, zgromot, scandal. 2. ceartă, conflict

zarzavat *n.* legume, verdețuri

zaț *n.* 1. drojdie. 2. tipar

zaveră *f.* răzvrătire, răscoală, revoltă

zavistă *f.* 1. discordie, dihonie, neîntelgere, conflict. 2. intrigă, pără, pizmă, dușmănie, ură, gelozie, mâncătorie

zăbavă *f.* 1. încetineală, întârziere, lentoare, tăărăgăneală. 2. răgaz, odihnă, distracție

zăbăuc, -ă adj. v. zăpăcit

zăbovi *vb.* a întârzia, a sta, a rămâne, a-și pierde vremea

zăbreă *f.* gratie, ostrel; (la pl.) grilaj, îngrădirătură

zăcătoare *f.* 1. cadă. 2. staniște. 3. vas (mare)

zacea *vb.* 1. a boli, a fi imobilizat. 2. a fi închis, a fi ascuns, izolat

zăcut, -ă adj. stătut, clocit, băhlit

zădărăf *vb.* a atâta, a instiga, a incita, a provoca, a tulbura

zădărmică *f.* deșertăciune, inutilitate, sterilitate, superfluentă

zăduf *n.* 1. caniculă, arșiță, zăpușeală. 2. necaz, supărare, pomire

zăgaz *n.* 1. stăvilar, baraj, dig, scoc. 2. piedică, îngrădire, barieră, obstacol

zăgăzul *vb.* a stăvili, a bara, a îndigui

zăhăl *vb.* 1. a încurca, a rătăci, a amesteca. 2. a săcăi, a indispune

zăloagă *f.* semn de carte

zălog *n.* amanet, gaj, chezăsie

- zălud**, -ă *adj.* v. aiurit
zămlisli *vb.* 1. a concepe, a procrea. 2. a crea, a naște, a produce
zănatic, -ă *adj.* aiurit, smintit, bezmetic, zălud, zărghit
zăngăni *vb.* a zomăi, a zdrăngăni, a face zgomot
zănoagă *f.* clădire, circ, adâncitură
zăpadă *f.* nea, omăt, ninsoare
zăpăceală *f.* 1. tulburare, buimăceală, încurcătură, dezorientare, dezordine. 2. sminteaală, balamuc, babilonie
zăpăci *vb.* 1. a (se) buimăci a (se) tulbura, a (se) năuci. 2. a se făstăci, a se încurca, a se pierde. 3. a se răvăși, a încurca
zăpăcit, -ă *adj.* 1. aiurit, buimăcit, năucit, amețit. 2. tulburat, pierdut, încurcat
zăplaz *n.* gard, îngrădire
zăpușeală *f.* caniculă, zăduf, arșiță
zărghit, -ă *adj.* tăcnit, nebun, smintit
zări *vb.* 1. a observa, a vedea, a desluși, a sesiza. 2. a se ivi, a apărea, a se arăta
zăticni *vb.* v. împiedica
zău *interj.* pe cuvânt, jur, neîndoieinic, categoric
zăvod *m.* dulău, câine
zăvol *n.* luncă
zăvor *n.* ivăr, rătez
zăvorfi *vb.* a închia, a închide, a izola
zămbet *n.* surâs, zâmbire
zâmbi *vb.* a surâde
zâmbitor, oare *adj.* surâzător, radios, strâlucitor, zâmbăret
zână *f.* crăiasă
zăzanle *f.* intrigă, dihonie, vrajbă, neînțelegere, discordie, ceartă
zbanghiu, -le *adj.* 1. sașiu. 2. neastâmpărat, zvăpăiat
zbate *vb.* 1. a se zvârcoli, a se agita, a se zbuciuma, a se chinui. 2. a se strădui, a face eforturi, a lupta (pentru)
zbengui *vb.* v. juca
- zbengulală** *f.* joacă, hârjoană, zburălnicie
zblci *vb.* a se usca, a se zvânta
zblera *vb.* a striga, a urla, a vocifera, a răcni, a tipă
zblr *m.* tiran, călău, brută
zbârci *vb.* a se ridica, a se încrăci
zbârcitură *f.* cută, rid, încrăcitură
zbârli *vb.* 1. a ciufuli, a încurca (părul). 2. a se supăra, a se zborși, a se înfuria, a se repezi, a se răsti
zbârnâl *vb.* v. bâzâi
zbor *n.* 1. planare, plătire, înlătare. 2. vitează, goană, fugă. 3. avânt, elan
zborși *vb.* a se supăra, a se înfuria, a se zbârli
zbuclum *n.* frământare, neliniște, chin, tulburare, agitație, zbatere
zbucluma *vb.* v. chinui
zbughi *vb.* a fugi, a o șterge, a tuști
zbura *vb.* 1. a plana, a pluti, a naviga (în aer). 2. a goni, a fugi, a alerga, a trece repede
zburătăci *vb.* v. împrăștia
zburătură *f.* retevei, scurtătură, tandără
zburătoare *f.* pasăre, orătanie
zburda *vb.* a se zbengui, a se juca, a se agita
zburdalnic, -ă *adj.* 1. neastâmpărat, nebunatic, jucăuș, zglobiu, zvăpăiat
zburdălnice *f.* 1. neastâmpărat, zbenguală, vioiciune, voioșie. 2. joacă, nebunie
zdrahon *m.* voinic, lungan
zdravăn, -ă *adj.* 1. voinic, puternic, vânjos, robust, solid, rezistent, tare. 2. sănătos, teafăr, întreg, neatins
zdrăngăni *vb.* v. zăngăni
zdreanță *f.* 1. cărpă, treantă, ruptură, vechitură. 2. secătură, jigodie
zdrell *vb.* a se juli, a se zgâria
zdrellitură *f.* julitură, zgârietură
zdrențăros, -oasă *adj.* rupt, zdrențuit, flenduros

zdrobl *vb.* 1. a strivi, a sfârma, a sparge, a nimici, a destrâma. 2. a se chinui, a se zbuciuma, a extenua

zdroblit, -ă adj. 1. strivit, sfărâmat. 2. demoralizat, distrus, amărât, copleșit. 3. sleit, extenuat, obosit

zdroblitor *n.* melită

zdroblitor, -oare adj. 1. extenuant, distrugător. 2. copleșitor, imens, decisiv

zdruncina *vb.* 1. a zgudui, a scutura, a zgâltai, a clătina. 2. a subrezi, a slăbi, a submina, a vătăma

zdup *n. v.* Închisoare

zeamă *f.* 1. supă, ciorbă, suc. 2. (fig.) vorbărie, flecăreală

zebrat, -ă adj. vârgat, dungat

zeclulală *f.* dijmă, bir, impozit

zefir *m.* vântuleț, boare

zeflemea *f.* ironie, sarcasm, înțepătură

zeghe *f.* ghebă, dimie, haină

zeifica *vb.* a diviniza, a preaslăvi

zeitate *f.* divinitate, idol, zeu, zeită

zel *n.* râvnă, ardoare, hâmicie, stâruință, sărguință, strădanie, silintă

zelos, -oasă adj. harnic, dinamic, activ, vrednic, sărguincios

zemos, -oasă adj. mustos, succulent

zenit *n.* apogeu, culme

zero *n.* nulă, nimic, nulitate

zestre *f.* dotă, dotătie, inventar

zețar *m.* tipograf, culegător

zeu *m.* divinitate, idol, zeitate

zevzec *m.* nătărău, prostănac, nerod, neghiob, aiurit

zgalbă *f.* bubulită

zgardă *f.* curea, legătoare

zgâlă *vb.* a se holba, a căsca ochii

zgâltai *vb.* a scutura, a agita, a clătina, a zgudui, a zdruncina

zgândări *vb.* 1. a râcăi, a scociori, a răscoli, a scormoni. 2. a incita, a întărâta, a atâta

zgârcenie *f.* avariție, calicie, meschinărie, lăcomie

zgârci *n.* cartilaj

zgârci *vb.* I. a se contracta, a se chirci. II. a se calici, a fi avar, a se lăcomi, a se scumpi

zgârcit, -ă adj. I. avar, cărpănos, calic, lacom, zgârie-brânză II. contractat, chircit

zgârla *vb.* a sdreli, a scrijeli, a râcăi

zgârie-brânză *m.* zgârcit

zgâtle *f.* strengărită

zgloblu, -le adj. zburdalnic, sprinten, vioi, zvăpăiat

zgomot *n.* 1. gălăgie, larmă, vacarm, tumult. 2. vâlvă, senzație, răsunet

zgomotos, -oasă adj. gălăgios, tumultos, turbulent, agitat

zgrăbunță *f.* bubulită, coș

zgrepăna *vb. v.* râcăi

zgrilibu *vb.* a tremura, a se rebeji, a se ghenui, (de frig)

zgripțor *m.* 1. pajură; stemă. 2. avar, zgârcit, lacom, egoist

zgripțoroalcă *f.* cotoroantă, babornită, hârcă

zgrunțuros, -oasă adj. granulos, grunjos

zgudui *vb.* 1. a cutremura, a zgâltai, a zdruncina, a clătina. 2. a mișca, a emoționa, a înfiora, a agita, a răscoli

zgudult, -ă adj. v. răscolit

zgură *f.* scorie, cenușă

zil *f.* 24 ore; dată

ziar *n.* cotidian, jurnal, gazetă, foaie

zlarist *m.* publicist, jurnalist, gazetar

zlaristică *f.* gazetărie, jurnalism, presă, publicistică

zibelină *f.* samur

zicală *f.* maximă, aforism, zicătoare, proverb, cugetare

zicătoare *f. v.* zicală

zice *vb.* 1. a spune, a vorbi, a exprima, a comunica, a rosti, a afirma, a declara, a susține, a considera. 2. a dispune, a porunci, a ordona, a îndemna, a preciza. 3. a cânta, a doini, a intona, a hori

zicere *f. v.* zicală

zid *n.* perete, mur

zidar *m.* constructor

zidi *vb.* a construi, a edifica, a ridica, a crea

zidire *f.* 1. construcție, clădire, edificiu. 2. creație, creatură, făptură

zidit, -ă adj. 1. construit, ridicat, făcut, clădit. 2. încis, barat, astupat. 3. solid, binefăcut, zdravăn

ziditorul *m.* Dumnezeu

ziler *m.* diurnist

zilnic, -ă adj. cotidian, mereu, curent, obișnuit

zimt *n.* 1. crestătură, dintre. 2. ban, monedă

zimtat, -ă adj. crestat, zimtuit, dintat

zinca *vb.* a galvaniza, a zincui

zis, -ă adj. numit, indicat, arătat, poreclit, denumit

zisă *f.* spusă, afirmație, vorbă

zizanie *f.* neghină, raigras

zloată *f.* lapoviță

zoale *f.* lături

zobi *vb.* a strivi, a zdrobi, a sfârma

zodiac *n.* horoscop, rojdanic

zodie *f.* 1. planetă, constelație, stea. 2. destin, ursită, soartă

zodier *m.* astrolog, solomonar

zonă *f.* 1. regiune, sector, suprafață. 2. domeniu, spațiu, portiune

zor *n.* 1. grabă, urgentă, febrilitate. 2. însuflețire, sărgintă, elan. 3. necesitate, nevoie, strâmtuire

zori¹ *vb.* a grăbi, a acelera, a iuți, a îmboldi, a îndemna, a stimula

zori² *pl.* auroră, răsărit, faptul zilei, revărsat

zorit, -ă adj. iute, rapid, presat, accelerat

zornăi *vb.* a zăngăni, a zurui

zorzoane *pl.* podoabe, tartamuri, farafastăcuri

zugrav *m.* spoitor, pictor

zugrăveală *f.* pictură, tablou, desen

zugrăvi *vb.* 1. a picta, a desena. 2. a descrie, a contura, a evoca

zuluf *m.* buclă, cărlionț

zumzet *n.* bâzâit, murmur, freamăt

zurbagiu *m.* certăret, abraș, scandalagiu; râzvrătit, rebel

zurgălău *n.* clopotel

zurliu, -ie adj. nebunatic, zvăpăiat, aiurit, smintit, zărghit

zvăpăiat, -ă adj. 1. zburdalnic, zglobiu, nebunatic. 2. alintat, ușuratic, zurliu, superficial

zvelt, -ă adj. suplu, înalt, grătios

zvâcni *vb.* 1. a tășni, a zbughi, a sări (brusc). 2. a paipita, a fremăta

zvâcnituruă *f.* pulsatie, zvâcnire, palpitate, zvânet

zvânta *vb.* 1. a usca, a zbici. 2. a slei, a epuiza, a distruge

zvârcoli *vb.* a se zbate, a se agita, a se zbuciuma, a se frământa

zvârli *vb.* 1. a arunca, a împrăștia, a lepăda, a risipi, a cheltui. 2. a se năpusti, a proiecta

zvârlitură *f.* v. aruncătură

zvon *n.* 1. veste, știre, vorbe, informație. 2. susur, rumoare, murmur, zumzet

zvoni *vb.* 1. a se spune, a se vorbi, a se auzi. 2. a susura, a murmura

*Culegere și paginare computerizată
Secția Fotoculegere – Imprimeria Coresi*

Corector: OCTAVIA IANCU
Tehnoredactor: SANDU ȘTEFĂNESCU

**Pregătirea formei și tiparul
executat sub comanda nr. 50 569**

**Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria „CORESI” București
România**

*Rezultatul unei laborioase activități,
DICTIONARUL oferit tuturor celor împăti-
miți de cunoașterea frumuseții limbii române
cuprinde 14 700 cuvinte și peste 60 000 sino-
nime al căror conținut și mesaj înnobilează ex-
presia literară prin rafinamentul semantic al
lexicului tradițional și contemporan*

Foarte bogată în sinonime, în special în sinonime aproximative, bogătie datorată în parte avalanșei de cuvinte împrumutate, — româna prezintă pentru lexicograf anumite facilitări pe care nu le oferă franceza...

Prof. Alf Lombard-Suedia

*

Bogăția sinonimelor limbii noastre are o sursă dublă: dezvoltarea internă a limbii, mai ales prin creația literară și folclorică, deci prin conotații semantice sporite, și influența limbilor străine, mai ales latino-românice azi, creațoare de culturi avansate, de mare prestigiu

Gh. Bulgăr

ISBN 973-96050-1-X

Lei 7000